Ponson du Terrail

Rocambole

DRAMELE PARISULUI

Seria a III-a

INTRIGILE LUI ROCAMBOLE

1. O fiică a Spaniei

Ponson du Terrail

Rocambole

Ciclul „Dramele Parisului”

SERIA A III-A
INTRIGLE LUI ROCAMBOLE

Episodul I

O FIICĂ A SPANIEI
(Une fille d’Espagne)

Versiune electronică:
V3.0

O FIICĂ A SPANIEI
(Une fille d'Espagne)

Capitolul I

Bricul francez de comerţ „La Mouette”, care făcea cursa între Liverpoll şi le Hâvre, mergea cu o viteză de două noduri pe oră.

— Timp frumos!... Vânt bun!... murmură căpitanul cu mulţumire, plimbându-se pe puntea vasului şi trimiţând spre cer rotocoale albastre de fum din pipă. Dacă timpul se menţine tot aşa încă douăsprezece ore, mâine dimineaţă intrăm în portul Le Hâvre, pe care „La Mouette” nu l-a mai văzut de patru ani.

— Adevărat, căpitane, n-aţi văzut Franţa de patru ani?

Întrebarea fusese pusă de un călător care se plimba de asemenea în lung şi în lat pe punte, dar în sens invers, găsindu-se astfel faţă în faţă cu căpitanul şi auzindu-l.

— *No sir*, răspunse căpitanul.

Cu toate că întrebarea îi fusese adresată în franţuzeşte, căpitanul era îndreptăţit să răspundă în englezeşte, judecând după înfăţişarea călătorului.

Era un tânăr de talie mijlocie, cam de douăzeci şi şase sau douăzeci şi opt de ani, blond, cu figură plăcută, distinsă, dar umbrită de acea răceală caracteristică englezilor.

Îmbrăcămintea îi era de asemenea cea a unui englez: pantalon cu pătrate mari, cenuşii şi negre, larg, pardesiu ecosez, cu buzunare adânci, şapcă ascuţită, cu panglici lungi ce atârnau pe umeri. O geantă de voiaj îi atârna într-o parte, geantă în care erau amestecate în dezordine un dicţionar englez-francez, un ochean, o tabacheră şi o sticluţă plină de rom. Pe, deasupra mai avea, ţinut pe braţ, un şal mare, nelipsit oricărui călător englez.

— Oh!... zise el cu un accent uşor, care îi trăda originea britanică, dar într-o franceză cât se poate de corectă, puteţi să-mi vorbiţi franţuzeşte, căpitane. Eu stau la Paris, în fiecare iarnă.

Căpitanul se înclină.

— Veniţi fără îndoială, continuă tânărul englez, din Australia sau din America de Sud?!

— Vin din China, sir.

— Şi sunteţi din portul Le Hâvre?

— Din Ingouville.

— Şi credeţi că mâine dimineaţă intrăm în port?

— Afară de vreo nenorocire... sau de vreo furtună...

Şi căpitanul se uită cu ocheanul, rând pe rând, în cele patru puncte cardinale.

— Cerul este destul de senin, zise el; am să predau comanda ajutorului şi am să mă duc să mă culc. E şase. Noaptea trecută am fost de serviciu şi nu mai pot de somn. Bună seara, sir Arthur.

— Bună seara, căpitane.

Comandantul vasului şi tânărul pe care îl numise sir Arthur se despărţiră salutându-se.

Cel dintâi predă comanda ajutorului său, iar celălalt rămase pe punte rezemat gânditor de parapet.

„Pe cinstea mea!... murmură el, uitându-se cu privirea arzătoare spre sud, unde luna lumina în toată strălucirea ei, nu sunt nici sentimental, nici poetic şi mi-a fost totdeauna silă de cei care caută durerile exilului şi farmecele patriei depărtate şi dorite, şi cu toate acestea inima mea bate cu putere la gândul că mâine voi fi la Le Hâvre. Ce nebunie!... Auzi, să-mi bată inima ca unui adevărat gentleman englez, care se interesează de cursele din Epsom, de romanele lui Dickens sau mai ştiu eu de ce?... Nu... inima mea nu bate din cauza aceasta... ea bate pentru că mâine dimineaţă voi fi în Le Hâvre, pentru că de la Le Hâvre nu sunt decât cinci ore până la Paris”.

Şi sir Arthur pronunţă cuvântul acesta cu emoţia unui copil care pronunţă numele mamei sale.

„O! Parisul!... continuă el, oraşul îndrăzneţilor, oraşul celor tari, oraşul visătorilor şi al soldaţilor!... Parisul! patria tuturor acelora care au în inimă o scânteie de voinţă şi în creier o urmă de geniu.

Am respirat timp de patru ani aerul ceţos al Londrei, cu a lui umezeală bolnăvicioasă, şi timp de patru ani, în orice clipă, era suficient să închid ochii pentru a revedea, ca într-un vis, acel Paris nocturn, strălucitor, cu echipajele şi caii lui, cu femeile lui elegante şi frumoase, ca şi cum acela ar fi fost începutul şi sfârşitul pământului”.

Sir Arthur suspină. Apoi îşi continuă monologul.

„Da, am stat patru ani la Londra, cultivându-mi virtutea ca un cetăţean oarecare ce cultivă un ghiveci cu flori, trăind

modest din venitul meu de zece mii de livre pe an, neavând măcar un cal cu care să ies la plimbare, prânzind în oraş, ducându-mă seara să iau un pahar cu ceai pe la negustori, negustori care mă găseau bun de ginere pentru fiicele lor... Încă un an, şi sir Arthur, gentlemanul anglo-indian, s-ar fi însurat de-a binelea cu miss Anne Perkins sau cu văduva aceea care avea dreptul la cetăţenie, amestecându-se în toate întrunirile, ţinând discursuri pretutindeni şi care era pe punctul de a deveni vicepreşedinta unei societăţi oarecare".

Din fericire, sir Arthur şi-a adus aminte că odinioară s-a numit vicontele de Cambolh, apoi marchizul don Inigo de los Montes, că a fost preşedintele „Clubului Valeţilor de Cupă" şi că nenorocitul său maestru, sir Williams, i-a proorocit un viitor strălucit.

Şi Rocambole, căci el era, părăsi puntea şi coborî în cabină.

„Nu este destul, zise el închizându-se în cabină, să spun într-o bună dimineaţă: eu nu sunt făcut să trăiesc dintr-un venit de zece mii de franci pe an, ca orice om de treabă; ambiţiei mele nesfârşite îi trebuie scena vastă a Parisului, îi trebuie cai de rasă, amante blonde şi un mic palat. Am nevoie să ştiu ce trebuie să fac pentru a avea toate acestea şi tocmai din cauza aceasta prevăd pierderea onorabilului meu profesor, sir Williams".

Rocambole găsi de cuviinţă să suspine uşor, ca şi cum ar fi ţinut o cuvântare funebră la adresa lui sir Williams care, fără îndoială, era de mult pus la frigare şi mâncat de sălbaticii din Australia. Apoi, se aşeză în faţa singurei mese din cabină, pe care erau risipite diferite hârtii, printre care şi un carnet ale cărui file erau acoperite cu însemnări.

Luă carnetul, îl deschise şi păru că se concentrează cu toată atenţia şi toată inteligenţa pentru a descifra şi înţelege sensul acelei slove fine şi înghesuite, cu care erau acoperite paginile şi care era un amestec neînţeles de cifre şi litere.

Carnetul era cel pe care Rocambole îl găsise în dosul unui vechi portret de familie, în castelul de Kergaz, în ajunul plecării sale.

„Să-l ia dracu pe sir Williams, cu scrisul lui hieroglific, murmură el după câteva minute. De patru ani caut cheia acestor semne şi nu reuşesc cu nici un preţ. Trebuie să deduc de aici... vai!... că sir Williams avea două feluri de semne: unul pe care m-a învăţat şi pe mine şi altul, probabil, pe care nu-l ştia decât el. Carnetul acesta, în ale cărui pagini zace geniul

bietului meu maestru, este plin de documente preţioase, de indicaţii excelente. În el se află punctele de plecare a cel puţin douăzeci de afaceri. Din nenorocire, îmi lipseşte tocmai cheia misterului. Sunt în situaţia unui om căruia îi spui: ‹‹Este la Londra, într-o casă, la primul etaj, într-o odaie care dă spre stradă, un cufăr plin cu aur. Du-te de-l caută; dacă îl găseşti este ăl tău››. Din nenorocire, nu i se spune nici numele străzii, nici numărul casei... Ah! Ah!... sir Williams era un om prevăzător... pentru fapte avea un caiet, iar pentru nume şi pentru date altul. Aşa, iată că citesc: ‹‹*La Paris, în strada...*›› Numele străzii, se întrerupse el, este scris cu altfel de caractere, că nu înţeleg nimic...”

Şi Rocambole continuă:

‹‹În strada aceea locuiesc marchizul şi marchiza de T — Încă un nume indescifrabil! — împreună cu fiica lor. Marchizul are şaizeci de ani, iar marchiza cincizeci. Fata are şaptesprezece ani. Averea lor aduce un venit de o sută de mii de livre pe an.

Marchizul are un fiu care trebuie să aibă aproape douăzeci şi patru de ani. Băiatul acesta s-a îmbarcat la vârsta de zece ani pe un vapor englez al Companiei Indiilor. De atunci nu l-a mai văzut nimeni. A murit sau trăieşte. Marchiza nu ştie nimic. Doar bărbatul ei ştie de soarta bietului copil, dar ţine lucrul acesta secret, pe care îl va duce cu el în mormânt împreună cu motivul pentru care îşi sileşte singurul moştenitor să ducă viaţa grea şi mizerabilă de matelot pe un vas comercial.

Familia aceasta stă retrasă, neprimind şi nevăzând pe nimeni. Marchizul este morocănos şi tăcut, iar soţia lui este zbuciumată de dorinţa arzătoare şi de speranţa de a-şi revedea într-o zi copilul.

Dacă acest copil ar reapărea, la moartea tatălui său ar moşteni un venit anual de şaizeci şi cinci de mii de livre, căci în familia marchizului copiii de sex bărbătesc au o parte mai mare din venit. Prin urmare, s-ar putea...››

Aici textul era din nou cifrat, de neînţeles pentru posesorul carnetului.

Rocambole îl aruncă descurajat:

„Să fie afurisit sir Williams!... exclamă. Ştiu că este o marchiză care îşi aşteaptă copilul care nu mai vine; că marchiza aceasta are o fată şi un venit de o sută de mii de livre. Dar nu ştiu nici numele marchizei, nici unde stă, nici ce

afacere aş putea face cu ea. Ba nu!... se întrerupse Rocambole, de ştiut aş şti ce să fac: să mă dau drept fiul marchizei. Dar cum o cheamă, unde locuieşte, cum îl cheamă pe acest copil, care fără îndoială este mort? Din nenorocire nu ştiu nimic din toate acestea, şi sir Williams a dus cu el secretul în Australia.”

Rocambole se rezemă gânditor de marginea ferestrei.

„Bietul sir Williams, îşi zise el, genial, dar ghinionist!... avea inspiraţii frumoase, dar nu avea noroc!... Găsea totdeauna calea cea bună, dar nu reuşea niciodată!... Ah!... dacă aş avea şi eu geniul său!...”

Rocambole, care tocmai îşi încheiase monologul printr-un nou suspin, fu deşteptat din reveria sa de un zgomot neaşteptat care se auzi pe sală.

— Să iasă toată lumea pe punte!... se auzi vocea poruncitoare şi aspră a căpitanului.

„Ce-o fi asta? îşi zise Rocambole. Nu sunt nici zece minute de când căpitanul s-a dus să se culce şi iată-l sculat, chemându-şi echipajul... ce înseamnă asta?...”

Rocambole ieşi din cabină şi urcă pe punte.

Căpitanul era acolo şi dădea ordine, mateloţii strângeau pânzele, iar pasagerii păreau speriaţi.

Cu toate acestea, marea era liniştită, cerul senin, timpul admirabil... cel puţin aşa ar fi crezut un om neobişnuit cu marea.

Cel dintâi om pe care îl întâlni Rocambole şi căruia îi ceru explicaţii fu un tânăr blond, înalt şi slab, înfăşurat într-o manta largă de cauciuc şi purtând pe cap o şapcă cu o tresă de argint, singurul lucru care arăta că este un ofiţer de marină.

Tânărul acesta avea, în mijlocul tuturor celorlalte feţe consternate, o figură liniştită şi surâzătoare şi se uita cu binoclul la orizont cu nepăsarea unui adevărat marinar.

— Mă iartă, domnule, îi zise Rocambole, aţi putea să-mi spuneţi ce înseamnă toate lucrurile acestea? Pentru ce am fost chemaţi pe punte, pentru ce se strâng pânzele... şi ce pericol ne ameninţă, că toţi oamenii aceia — şi arătă cu mâna vreo doisprezece călători — au nişte mutre de condamnaţi duşi la spânzurătoare?

Rocambole întrebase în englezeşte.

— Pentru că o să avem furtună, domnule, răspunse tânărul în aceeaşi limbă.

— Cum se poate dar nu este nici un nor pe cer...

— Pentru dumneavoastră, adevărat că nu este nici un nor, dar pentru noi, care suntem învăţaţi cu marea... Vedeţi, uitaţi-vă cu ocheanul meu...

Rocambole luă ocheanul.

— Vedeţi, acolo departe, la răsărit, un punct mic cenuşiu care seamănă cu o pânză?

— Da, zise Rocambole.

— Ei bine, peste un ceas, acel noruleţ va acoperi tot cerul şi va preface noaptea aceasta frumoasă într-o noapte întunecoasă şi teribilă. Norul acela va vărsa tunete şi trăznete, iar marea aceasta liniştită acum ca un lac, va deveni deodată furioasă. Valurile vor fi acoperite cu spumă, iar nava noastră va juca în vârful lor ca o coajă de nucă şi n-ar trebui decât o bucăţică de pânză pe catarg, un fleac pentru a ne duce la fund.

Tânărul ofiţer vorbea cu hotărârea şi cu sângele rece ale unui marinar încercat.

— Cum, domnule, zise Rocambole, se poate ca un fleac de nor ca acesta să vă prezică toate acestea?

— Domnule, zise tânărul surâzând, eu sunt marinar şi marinarii cunosc atât de bine cerul, încât rareori se înşeală...

— Aşadar, o să avem furtună...

— Grozavă, domnule.

— Şi există vreun pericol?

— Poate...

— Drace!... zise Rocambole, căruia, oricât era el de curajos, nu-i surâdea deloc ideea să se arunce în valuri...

— Domnule, continuă marinarul cu un surâs plin de melancolie, noi, oamenii mării, suntem atât de obişnuiţi cu ideea de a ne pierde viaţa, încât privim adesea lucrurile în negru. Se poate foarte bine ca eu să exagerez pericolul. De altfel, căpitanul acestei nave, pe care eu nu sunt decât pasager, îşi cunoaşte bine meseria şi echipajul este bun... Şi pe urmă, termină el întinzând mâna spre cer, Dumnezeu este bun şi mare şi cu o singură adiere de vânt poate să risipească furtuna...

— Ah!... zise Rocambole, dumneavoastră nu sunteţi decât pasager la bord?

— Da, sunt sublocotenent pe un vas al Companiei Indiilor.

Răspunsul acesta îl făcu pe Rocambole să tresară, aducându-şi aminte de notiţele din carnetul lui sir Williams.

— Şi vă duceţi la Le Hâvre?

— Domnule, răspunse tânărul, mă duc la Paris, unde cred că mă aşteaptă încă o mamă şi o soră pe care nu le-am văzut de optsprezece ani; din ziua, termină el cu o emoţie subită, când m-am îmbarcat ca elev, la vârsta de zece ani, pe o navă a Companiei Indiilor.

La aceste din urmă cuvinte Rocambole uită de apropiata furtună şi de perspectiva unui naufragiu, uită de universul întreg pentru a privi cu lăcomie la omul care era în faţa lui. Poate că niciodată, — de când se ştia viaţa lui fusese bogată în peripeţii — Rocambole nu simţise o emoţie ca aceea pe care o simţi când auzi ultimele cuvinte ale tânărului marinar. În momentul acela i se păru că viitorul, care până atunci era învăluit de întuneric, se lumină şi cuvântul enigmatic al acestui viitor trebuia să iasă de pe buzele tânărului necunoscut, pe care întâmplarea i-l scosese în cale.

— Ah! îi zise el cu o voce prin care, în orice altă împrejurare, interlocutorul ar fi observat brusca schimbare, sunteţi francez, domnule?

— Da, zise tânărul făcând semn din cap şi începu să surâdă. Înţeleg că vă miră să vedeţi un francez în serviciul Companiei Indiilor, dar la mijloc sunt secretele de familie, care nu-mi aparţin în întregime.

Rocambole răspunse printr-un gest îndoielnic care părea că arată, în acelaşi timp, curiozitatea şi dorinţa de a rămâne în limitele discreţiei.

Tânărul marinar îl salută cu politeţe şi luându-i ocheanul din mână îi spuse:

— Vă părăsesc un moment pentru a mă duce să iau din cabină nişte hârtii pe care ţin să le scap din naufragiu, mai mult decât orice altceva. Sunt închise într-o cutie de metal, aşa că nu este nici un pericol de a fi distruse dacă mă arunc în apă cu ele.

Rocambole îi răspunse la salut şi-l lăsă să se depărteze. Dar din momentul acela eroul nostru nu mai avu decât un singur gând, decât un singur scop: să se apropie cu orice preţ de marinar, să-i câştige încrederea, să-i smulgă secretul şi poate...

Ultimul cuvânt al proiectelor lui Rocambole era atât de vag, atât de întunecos, încât nu putu să-l formuleze, dar îşi aduse aminte de sir Williams, de acel liniştit şi nemilos sir Williams, care odinioară îi spusese de atâtea ori: „Viaţa este un câmp

de luptă, unde, pentru a triumfa, este nevoie să faci câteva victime, lucru cu care un om inteligent se consolează întotdeauna, gândindu-se că populaţia globului e mult mai numeroasă decât ar trebui să fie”.

Rocambole se plimbă timp de o oră pe puntea navei, nepăsător la tot ce se petrecea în jurul lui:

— Francez, murmură el, în serviciul Companiei Indiilor... plecat din Paris acum optsprezece ani... îmbarcat ca elev!... Sigur că acesta este fiul marchizei, de care sir Williams vorbeşte în carnetul său.

Şi Rocambole, mistuit de un gând arzător şi întunecos, nici nu băgă de seamă apropierea nenorocirii prevăzută de tânărul marinar.

Într-adevăr, acel punct cenuşiu, acel noruleţ, care nu se putea vedea decât cu ajutorul ocheanului, se mărise cu repeziciune. Mai întâi se prelungise pe orizontală, ca o fâşie, apoi, treptat, se întinse peste întregul cer, în mijlocul căruia luna răspândise până atunci o lumină vie. Din marginile acelei fâşii, care cu fiecare minut creşteau, se desprinseră alţi nori, de culoare arămie, cu formele întortocheate. Şi deodată luna dispăru... În acelaşi timp vântul se ridică deasupra valurilor, slab la început, puternic în urmă, trecând printre catarge şi făcându-le să trosnească.

— Pe toţi dracii, murmură atunci un matelot, mi se pare că o să avem de lucru!

Exclamaţia aceasta îl smulse pe Rocambole din visurile în care era adâncit.

El văzu atunci că furtuna se apropia şi recunoscu că pasagerii aveau dreptate să fie speriaţi.

Acelei nopţi luminoase, înstelate, în care lumina lunii făcea să poţi vedea ca ziua de pe puntea vaporului toate manevrele, îi urmă întunericul. În mijlocul acestui întuneric risipit pe ici pe colo de felinarul de la pupa sau de alte lanterne de pe vapor, se auzeau vocea stridentă şi poruncitoare a căpitanului, care stătea neclintit la postul său, gemetele câtorva femei cuprinse de frică, şi, dominând acele zgomote, grozava furie a uraganului care se ridica din depărtare şi alerga gălăgios şi sinistru pe vârful valurilor, care începuseră să se acopere cu spumă.

„Drace! se gândi Rocambole, mi se pare că n-o să ajungem mâine dimineaţă la Le Hâvre.”

— Să ne rugăm lui Dumnezeu, domnule, se auzi o voce, ca mâine dimineaţă să mai fim încă pe lumea aceasta.

Rocambole se întoarse. Tânărul marinar din Compania Indiilor era în spatele său. Se dezbrăcase de mantaua de marinar, având drept îmbrăcăminte, pentru orice împrejurare, o cămaşă de lână, un pantalon de pânză şi şapca de ofiţer.

La gât avea atârnată o cutie rotundă de metal. Mijlocul îi era încins cu un brâu de piele, din care se vedeau ieşind mânerele strălucitoare a două pistoale, precum şi mânerul unui pumnal indian.

— Iată costumul de mare, zise el. Dacă trebuie să mă arunc în apă, sunt sigur că bagajul meu n-o să mă încurce deloc.

— Totuşi, răspunse Rocambole, cred că aţi luat de prisos măsurile acestea. Nu suntem atât de aproape de naufragiu precum credeţi!

— Uitaţi că suntem în canalul Mânecii, la o depărtare de zece leghe poate de coastă şi că furia vântului poate să ne arunce pe vreo stâncă, de care să se sfărâme nava. Uitaţi cu ce repeziciune, cu toate că pânzele sunt strânse, aleargă de la nord spre sud? Ascultaţi-l pe căpitan, care este un marinar încercat, ascultaţi aceste manevre extreme, care anunţă pericolul ajuns la maximă intensitate.

Imediat ce marinarul termină de vorbit, se auzi ordinul: „Tăiaţi catargul cel mare”. Şi, catargul, sub loviturile de topor, căzu de-a lungul navei cu un zgomot lugubru.

Aproape în acelaşi moment, marinarul care era de cart strigă disperat: „Pământul! Pământul!”

Rocambole nu mai stătu pe gânduri...

Capitolul II

După cum am spus, când Rocambole văzu că nava urma în mod fatal să se izbească de coastă, nu stătu nici un moment la îndoială. Îşi lăsă tânărul tovarăş, părăsi puntea răsturnând totul în drumul său, şi coborî în cabină spărgând uşa pentru a ajunge mai repede. Îşi luă lucrurile de valoare pe care le poseda. Mai întâi, preţiosul carnet al lui sir Williams, apoi portofelul cu titluri de rentă şi, în sfârşit, punga pe care şi-o agăţă de brâu.

Apoi se dezbrăcă de o parte din haine rămânând doar în cămaşă şi se întoarse pe punte... Nu voia să-l piardă din

vedere pe tânărul marinar din Compania Indiilor.

Neorânduiala, zgomotul, frica ajunseseră, pe punte, la paroxism. Căpitanul însuşi începuse să-şi piardă cumpătul.

Împinsă cu o repeziciune pe care nimeni nu o mai putea stăpâni, nava alerga pe vârful valurilor, ca un cal speriat, lăsat în voia lui.

Rocambole se întoarse lângă tânărul marinar.

— S-a isprăvit, zise acesta.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Că peste o oră, poate chiar mai puţin, nava va fi zdrobită.

Şi întinse mâna spre sud, unde un colţ de cer era mai puţin întunecat.

— Uitaţi-vă, zise el, acolo este pământul, la două leghe sau trei leghe. Nici un fel de manevră nu va mai putea opri, de aici înainte, înaintarea navei, şi coasta aceea spre care suntem târâţi este presărată la suprafaţa mării cu vârfuri de stânci, de care ne vom zdrobi cu siguranţă.

Tânărul marinar nu apucă să termine... O izbitură înspăimântătoare se produse, urmată de un nesfârşit strigăt de disperare şi de frică. Nava se ciocnise de stâncă.

— La apă! La apă!

— Şalupele în mare!

Cele două strigăte se auziră imediat, dar Rocambole şi tovarăşul său se aruncaseră deja în apă şi înotau unul lângă altul.

„Vom scăpa împreună, sau vom pieri împreună”, se gândi Rocambole, care era un înotător încercat, nu-mi las eu aşa uşor marchizul...

Înotară astfel timp de o oră, luptându-se cu valurile în mijlocul unui întuneric adânc, auzind continuu strigătele de disperare ale echipajului şi ale călătorilor, care părăseau nava unul câte unul.

În sfârşit, oricât era de bun înotător, Rocambole simţi că puterile îi slăbesc.

— Aţi obosit? îi strigă tânărul marinar, simţind că înoată mai încet.

— Da, zise Rocambole.

— Curaj! Mai faceţi un efort, nu suntem decât la câţiva zeci de metri de o masă mare neagră, pe care o văd apărând şi dispărând la suprafaţa valurilor.

— Am ajuns la uscat? întrebă Rocambole, pe care puterile îl părăseau din ce în ce mai mult.

— Nu, este o stâncă pe care vom putea să ne odihnim puţin.

Pe când marinarul vorbea astfel, Rocambole îşi zicea:

„Haide! Haide!, nu trebuie să te laşi doborât de oboseală. Gândeşte-te că poţi face altceva mai bun decât să te duci la fund... Ai putea deveni marchiz...”

Gândul acesta îi dădu putere să mai înoate câteva minute, dar efortul acesta fu cel din urmă. Cu toată energia sa morală, simţi membrele înţepenindu-i pe rând, apoi ochii i se închiseră.

Scoase în ţipăt şi începu să se afunde sub un val, când, tânărul marinar, care era încă în putere, şi auzise strigătul său disperat, se repezi şi îl apucă de păr.

Rocambole leşinase...

. . . .

Când îşi reveni, privirea îi fu izbită de lumina arzătoare a soarelui. Întunericului îi urmase lumina; uraganului liniştea...

Nu se mai lupta cu moartea, nu mai încerca să scape de adâncimea fără sfârşit a oceanului. Era culcat pe nisip şi, ridicându-se cu greutate, văzu că se găseşte pe o stâncă, în plină mare şi... singur!

Cum ajunsese acolo, nu ştia. Dar, în sfârşit, îşi aminti...

...Îşi aduse aminte că, timp de mai multe ore, luptase cu energie contra morţii, înotând alături de tânărul ofiţer de marină; apoi că puterile îi slăbiseră puţin câte puţin, sfârşind prin a-l părăsi; că se crezuse mort, că dăduse un ultim ţipăt, că închisese ochii şi îşi simţise capul lunecând sub un val, pe când îşi pierdea cunoştinţa.

Din momentul acela, Rocambole nu-şi mai amintea nimic, afară de faptul că fusese tras de păr cu violenţă. Atât.

Cu toate acestea, el înţelese totul imediat. Tovarăşul său de nenorocire, înotător mai încercat decât el, îl scăpase şi-l adusese pe stânca aceea.

Dar ce se întâmplase cu acesta? Îşi continuase drumul spre uscat? Rocambole se temu de lucrul acesta pentru un moment, dar nu pentru că îi era frică de a fi rămas singur pe stâncă în mijlocul oceanului, ci pentru că o dată cu viaţa, îi reveniseră instinctele ambiţioase şi crude.

Scăpat de la moarte ca prin minune, Rocambole începu din

nou să se legene pe aripile visului său de mărire şi visul acesta se rezema tocmai pe omul care-l scăpase de la moarte. Dispariţia tânărului marinar însemna pentru Rocambole pierderea firului conducător care trebuia să-i deschidă uşile lumii pariziene.

El se ridică cu greutate, căci era zdrobit de oboseală şi lovit de stâncile printre care fusese târât de salvatorul său. Dar, odată ridicat în picioare, el putu să meargă pentru a recunoaşte locul unde se găsea.

Stânca avea o circumferinţă de un sfert de leghe şi era la mică depărtare de uscat, care se zărea la orizont ca o fâşie îngustă. Stânca era lipsită de orice fel de verdeaţă şi marginile îi erau pline de cochilii.

Câteva păsări de mare se roteau deasupra ei în azurul imens al cerului.

Rocambole făcu înconjurul stâncii, văzu cu disperare că era pustie şi tocmai îşi zicea că tovarăşul de nenorocire poate că ajunsese la uscat, când vederea unui obiect strălucind în razele soarelui îi smulse un strigăt de surprindere şi de bucurie. Era un tub de metal, acela în care, fără îndoială, tânărul ofiţer din Compania Indiilor îşi închisese hârtiile. Alături de tub, Rocambole zări mai multe obiecte lăsate, de asemenea, pe nisip. Erau pistoalele pe care marinarul le avea la brâu în momentul când se aruncase în apă şi însuşi brâul. În mod sigur tovarăşul lui nu se putea lipsi de toate acestea şi Rocambole începu din nou să spere că ofiţerul nu părăsise stânca şi că poate dormea în vreo scobitură a ei.

Atunci îşi continuă cercetările.

Deodată, un zgomot străin zgomotului mării ajunse până la el, slab la început, apoi mai lămurit.

Era o voce care striga ajutor.

Rocambole se îndreptă în direcţia de unde venea acea voce şi zări un fel de groapă, din fundul căreia ieşeau vaietele pe care le auzise.

Tânărul marinar căzuse acolo şi Rocambole, înaintând până la marginea gropii, îl zări la o adâncime de opt picioare, într-o gaură rotundă cu pereţii drepţi şi lipsiţi de orice proeminenţe.

— Ah! strigă tânărul, văzându-l pe Rocambole apărând la marginea acelui abis, m-aţi auzit în sfârşit?

— Da, salvatorule, răspunse el, şi la rândul meu voi încerca să...

Şi se întrerupse pentru a examina cu băgare de seamă locul unde se găsea naufragiatul.

După cum am spus, era una din acele cavităţi pe care marea le scobeşte uneori în stâncile pe care le izbeşte veşnic cu valurile sale. Gura strâmtă a acestei găuri era acoperită cu puţin muşchi, şi marinarul căzuse într-însa pe când voia să facă ocolul stâncii, pentru a vedea dacă la orizont nu se arată vreo navă.

Apoi, cum groapa era scobită în formă de pâlnie cu gura în jos, prin urmare mai largă la fund decât la suprafaţă, tânărul încercase în zadar să iasă, dar nu izbutise decât să-şi julească genunchii, degetele şi unghiile pe piatra lustruită.

— Nu cumva norocul ţine cu mine? se gândi Rocambole.

— Azi dimineaţă am văzut trecând o navă, îi zise tovarăşul său. Dormeaţi zdrobit şi mă culcasem şi eu lângă dumneavoastră. Atunci am început să alerg dând din mâini şi strigând ajutor. În graba mea de a ajunge în partea cealaltă a acestei stânci pe care nava tocmai o ocolea, am făcut un pas greşit şi am căzut în groapă, unde cu siguranţă aş fi murit de foame dacă nu m-aţi fi auzit...

— Din fericire, zise Rocambole, sunt aici... dar, adăugă el, cum să vă scot de acolo?... Dacă aş sări şi eu înăuntru, n-am mai putea ieşi de acolo nici unul, nici altul, şi mi-e teamă că sunt prea slab încă pentru a putea să mă aplec, să vă întind mâna şi să vă trag până sus.

— La douăzeci de paşi de locul unde v-am lăsat noaptea trecută, răspunse tânărul, veţi găsi pistoalele mele şi alături de ele brâul şi tubul meu cu hârtii.

Brâul este din păr de capră tibetană. Are o lungime de opt picioare şi mă înfăşuram de cinci ori în el. Este solid şi nu se va rupe.

— Mă duc să-l caut, zise Rocambole, prin creierul căruia trecu atunci un gând infernal.

— Îmi veţi arunca un capăt, termină tânărul marinar, iar capătul celălalt veţi căuta să-l legaţi bine de ceva solid din afară.

— Da... da... alerg să-l aduc...

Şi Rocambole dispăru. Eroul nostru se lăuda pretinzând că aleargă. El era prea slăbit şi prea sleit de puteri pentru a face aceasta, dar se îndreptă cât putu de repede spre locul arătat de marinar, şi unde, într-adevăr, găsi obiectele de care vorbise acesta. Pe drum, Rocambole îşi făcu următoarea

socoteală:

„Dacă nu-l scot eu de acolo, singur n-are să iasă niciodată. Iată o stâncă unde, cu siguranţă, bărcile de pescari nu vin decât foarte rar. Dacă m-aş simţi destul de tare, n-aş avea decât să mă arunc în apă şi să ajung la uscat cu hârtiile din tub şi în cazul acesta aş putea foarte bine ca în douăzeci şi patru de ore să fiu marchiz, un marchiz adevărat, cu acte în regulă şi cu un venit anual de şaptezeci şi cinci de mii de livre... Şi la urma urmelor, nu eu l-am aruncat pe tânărul acesta în groapă. Şi nu pot fi deloc obligat să-l scot eu din ea... Pe de altă parte, eu însumi sunt atât de slab încât voi leşina din nou în timp ce voi căuta brâul...”

„Haide, îşi zise Rocambole, nu mai umbla cu mofturi, şi pentru că ţi se oferă ocazia de a deveni un adevărat marchiz, foloseşte-te de ea fără nici o remuşcare. Este foarte adevărat că nenorocitul acesta m-a scăpat de la moarte şi că dacă n-ar fi fost el, până acum aş fi fost deja hrană pentru peşti, că în locul meu un filantrop şi-ar da toată silinţa pentru a-şi scăpa salvatorul... Dar eu sunt încredinţat că providenţa a avut planurile ei secrete când a trimis acest tânăr să mă scape. Fără îndoială a vrut să facă din el un martir.”

După această reflecţie nelegiuită, Rocambole se întinse pe nisip, alături de obiectele pe care tânărul marinar le aruncase un moment, pentru a putea să alerge mai repede. Apoi luă tubul de metal, îl deschise, scoase hârtiile ce erau înăuntru şi începu să le examineze în linişte, una câte una. Cea dintâi care îi atrase atenţia fu o diplomă de sublocotenent de marină în serviciul Companiei Indiilor, pe numele Albert-Frédéric-Honoré de Chamery, născut la Paris, pe 25 iulie 18..., în vârstă de 28 ani.

— Foarte bine, se gândi Rocambole după ce citi diploma, ştiu acuma că mă cheamă de Chamery şi că am servit în Compania Indiilor. Să vedem ce mai aflăm.

O scrisoare ale cărei caractere erau subţiri, prelungi, arătând că este o scrisoare de femeie, atrase imediat atenţia lui Rocambole. Scrisoarea începea astfel: ‹‹*Scumpul meu fiu...*›› Şi era iscălită: ‹‹*Marchiza de Chamery*.››

„Pe cinstea mea! murmură îndrăzneţul aventurier, sir Williams nu s-a înşelat în carnetul său. Mama este cu adevărat marchiză”.

Şi citi în josul iscăliturii:

‹‹*Strada Vaneau, 27, la palatul meu.*››

„Sir Williams, continuă el, şi-a dat osteneala degeaba să scrie numele şi numerele într-un cod necunoscut”.

Şi Rocambole începu să citească scrisoarea mamei către fiul său:

‹‹*Scumpul meu copil,* zicea marchiza de Chamery către tânărul sublocotenent de marină, *sunt şaisprezece ani de când mi-ai fost răpit şi de-abia ieri, la patul de moarte al tatălui tău, am aflat ce s-a întâmplat cu tine. Marchizul de Chamery a murit noaptea aceasta, rugându-mă să te caut în lumea întreagă, eu, care te credeam mort şi îmi plângeam copilul de şaisprezece ani.*

Scrisoarea aceasta o trimit Amiralităţii engleze, cu speranţa că mai curând sau mai târziu va cădea în mâinile tale şi că te vei grăbi să vii pentru a te arunca în braţele mamei şi surorii tale, după dorinţa tatălui tău, care în ultimele sale momente s-a căit de asprimea lui nedreaptă. De-abia în acel moment suprem al morţii, scumpul meu copil, am putut, în sfârşit, înţelege purtarea neînţeleasă a tatălui tău. De şaisprezece ani marchizul de Chamery locuia într-o mansardă din palatul nostru, niciodată nu vorbea cu mine şi îmi plătea o pensie anuală de o sută de ludovici.

Nici lacrimile, nici rugăciunile mele nu l-au putut hotărî să-mi spună cauza acestui ţel de viaţă neînţeleasă. N-a vrut să-mi spună nimic până în ultimul moment.

Timp de şaisprezece ani, marchizul de Chamery şi cu mine am fost soţii cei mai fericiţi în faţa lumii, dar în intimitate n-am schimbat niciodată un cuvânt între noi. Niciodată el n-a sărutat fruntea surorii tale.

Multă vreme l-am crezut nebun. De-abia ieri am aflat secretul acestui oribil mister.

Secretul acesta, scumpul meu copil, iată-l. Acum treizeci de ani, marchizul de Chamery, tatăl tău, n-avea altă avere decât un venit de o mie de scuzi şi epoleţi de colonel. El se înrudea cu mine de departe. Eu eram de asemenea săracă, dar ne-am iubit şi m-a luat de soţie. Tu ai fost primul fruct al iubirii noastre. Aveai cinci ani când situaţia tatălui tău s-a schimbat pe neaşteptate. Marchizul de Chamery, vărul său, cel mai bătrân din familie şi cel mai bogat, având un venit anual de o sută de mii de livre, a fost omorât într-un duel. Marchizul Hector de Chamery avea treizeci de ani, o fire neastâmpărată,

stăpânitoare, nerăbdătoare. Capul îi era plin de acele principii uşoare ale secolului nostru şi se sinchisea foarte puţin de cinstea şi de virtutea femeilor. Marchizul era neînsurat şi locuia împreună cu mama lui.

Doamna de Chamery locuia vara într-un castel situat în împrejurimile localităţii Blois.

După câţiva ani de la căsătoria noastră şi cu câteva luni înainte de moartea marchizului de Chamery, tatăl tău, trebuind să plece cu o expediţie în Algeria şi nevoind să mă lase singură, m-a încredinţat marchizei de Chamery, ruda sa.

Prin urmare, am stat în castelul marchizei o bună parte din vară şi toată toamna anului 1830. Hector de Chamery fu cuprins faţă de mine de o pasiune pe cât de violentă pe atât de vinovată şi numai iubirea nemărginită pe care o jurasem tatălui tău m-a putut face să pot înfrunta nenumăratele avansuri ale marchizului. Din fericire, scumpul meu fiu, tatăl tău se reîntorsese. Revoluţia din iulie nu-i mai permitea să rămână în serviciu. El îşi dădu demisia şi rămase credincios drapelului pentru care luptase. Sosi într-o seară la castel şi îmi zise îmbrăţişându-mă:

— Scumpa mea soţie, noi suntem săraci, prea săraci chiar, dar cu toate acestea trebuie să dăm copilul nostru la învăţătură. Cred că nu vei roşi dacă îţi voi spune că am primit un post într-o companie. Am fost numit supraveghetor al unor mine considerabile pe care le va exploata o societate, în Vosgi...

— Voi merge unde vei vrea, răspunsei cu bucurie.

A doua zi chiar părăseam castelul, spre marea părere de rău a marchizului Hector de Chamery. După trei luni, pe când tatăl tău şi cu mine ne instalam într-un orăşel din Vosgi, marchizul avu o ceartă pe bulevard, se bătu şi fu rănit, iar după opt zile de suferinţe muri.

Dar avu timpul să-şi facă testamentul, şi prin testamentul acela îl institui pe tatăl tău legatar universal, în paguba unei surori vitrege, de a cărei existenţă noi nu ştiam şi de care trebuie să-ţi vorbesc pentru ca să poţi înţelege purtarea mizerabil de rea a bătrânei marchize de Chamery.

Doamna de Chamery, rămasă văduvă la vârsta de douăzeci şi şapte de ani, nu s-a mai măritat, căci o clauză din testamentul răposatului ei soţ o lipsea în cazul acesta de tutelă şi nu mai putea nici să beneficieze de jumătate din

averea fiului său.

Dar marchiza comisese o greşeală. O fetiţă drăguţă, crescută până atunci pe ascuns, fu adusă la castel sub cuvânt că era copilul unei rude îndepărtate şi marchiza începu să arate că o iubeşte nespus de mult, înconjurând-o cu atenţii ca o mamă, pe când tânărul Hector de Chamery îl ura de moarte pe acest copil al ruşinii.

Aşadar marchizul Hector de Chamery, lăsând pe tatăl tău legatar universal al averii, făcu să se nască în sufletul mamei sale o ură adâncă împotriva noastră.

Acum înţelegi, dragul meu copil, răzbunarea crudă a acestei femei.

Fatalitatea a vrut, ca după trei luni de la moartea marchizului, să dau naştere surorii tale.

După cinci ani — tu aveai atunci zece ani — marchiza muri şi ea în castelul său din Blois.

Tatăl tău, devenit marchiz de Chamery, plecă imediat pentru a îngriji de înmormântare şi a intra în stăpânirea acelei părţi din avere pe care i-o lăsase Hector de Chamery...››

— Drace!... murmură Rocambole, întrerupându-se din citirea scrisorii, iată o istorie cât se poate de interesantă... Şi continuă să citească...

Capitolul III

‹‹*Scumpul meu copil,* urma marchiza, *tatăl tău lipsea de opt zile din Paris, când, într-o seară, ai fost răpit. Cum?... De către cine?... Lucrul acesta a fost multă vreme pentru mine un mister, şi multă vreme te-am crezut mort. Aveai atunci zece ani, voiai să fii tratat ca un băiat mare şi, pentru a satisface capriciile tale, te lăsam să te culci singur în odaia ta, care era situată la parterul palatului.*

Într-o dimineaţă, servitorul care era însărcinat să te trezească în fiecare zi la ora cinci, când intră în camera ta, o găsi goală. Patul era desfăcut, lucru care dovedea că te culcaseşi într-însul.

La început s-a crezut că eşti în grădină, dar încercările de a te găsi au rămas zadarnice. În zadar ai fost căutat pretutindeni prin castel.

În durerea mea nemărginită m-am adresat prefectului de

poliţie. S-a răscolit tot Parisul pentru a te găsi; dar nimeni nu a putut face lumină asupra acestei misterioase dispariţii. I-am scris tatălui tău pentru a-i anunţa această nenorocire grozavă. Tatăl tău îmi răspunse printr-o scrisoare al cărei înţeles îndoielnic mă înspăimântă.

În scrisoarea aceea tatăl tău părea că nu este mişcat de monstruozitatea faptului.

După o lună se întoarse. Atunci am băgat de seama cu groază că părul îi albise şi am atribuit această schimbare durerii părintelui care îşi plânge copilul pierdut.

Din ziua aceea, scumpul meu copil, începe viaţa aceea tăcută, ascunsă, plină de mistere şi de teroare pe care a dus-o tatăl tău faţă de sora ta şi de mine.

De atunci, el nu mi-a mai spus un singur cuvânt, n-a sărutat-o o singură dată pe sora ta şi n-a mai pronunţat măcar o dată numele tău. Şaisprezece ani a trăit astfel.

Pe la începutul săptămânii trecute, sănătatea sa, deja zdruncinată, începu să ne nelinişească. A doua zi căzu la pat pentru a nu se mai ridica şi ne interzise să mai intrăm în camera lui. Dar ieri dimineaţă, preotul Saint-Thomas d'Aquin, care veghea lângă el, reuşi să-l convingă să mă cheme lângă el.

— Marthe, îmi zise atunci tatăl tău, la ceasul din urmă, te-am iertat...

— M-ai iertat!... strigai eu. Dar ce greşeală am făcut?

Era atâta uimire, atâta spaimă în vocea mea, încât tatăl tău fu mişcat şi murmură:

— O! Doamne!... Doamne!... Dacă marchiza m-a minţit!?

Întinse atunci mâna lui slabă şi scoase de sub pernă o scrisoare îngălbenită pe care mi-o dădu. Scrisoarea aceea, dragul meu copil, era din partea bătrânei marchize de Chamery, şi o dăduse soţului meu, cu două zile înainte de a muri în castelul ei din Blois.

Iată ce spunea scrisoarea aceea:

Dragă vere,

Hector te-a instituit legatarul său universal şi, în naivitatea dumitale de om cinstit, vei găsi foarte firesc lucrul ca ramura mai tânără a familiei de Chamery să moştenească ramura mai veche, care se stinge.

Dar nu acesta a fost motivul care l-a călăuzit pe răposatul

meu fiu să facă testamentul aşa cum l-a făcut. El, de fapt, nu a vrut să lase averea surorii sale Andréea, acea fetiţă care astăzi are cincisprezece ani, pe care o cresc ca pe o rudă îndepărtată, şi care în realitate este fata mea. Sunt încredinţată, dragă vere, că vei face ceva pentru copilul acesta, căruia nu-i las, vai decât economiile mele, şi cred că vei face lucrul acesta mai cu seamă când vei şti că Hector a iubit-o pe doamna de Chamery, şi că nu dumitale ţi-a lăsat venitul acela de o sută de mii de livre, ci fiicei sale.

Marchiza de Chamery

Înţelegi, copilul meu, ce efect năprasnic a produs scrisoarea aceasta asupra sufletului tatălui tău. Din momentul acela am devenit în ochii lui o femeie care şi-a călcat în picioare toate îndatoririle. Sora ta n-a mai fost pentru el decât copilul crimei. Naşterea ei, din nenorocire, se potrivea cu şederea mea la acea femeie, care a vrut, înainte de a muri, să mă necinstească. O! înţelegi că în momentul când am aflat de scrisoarea aceasta, când în genunchi, cu mâinile ridicate spre cer, l-am rugat pe Dumnezeu să dea acelui nenorocit bolnav o rază de credinţă, să-l facă să moară crezând în nevinovăţia mea...

Dumnezeu, fără îndoială, m-a ascultat, căci a dat vocii mele, gestului, privirii mele o aşa expresivitate încât tatăl tău nu se mai îndoi deloc.

— Ah! iartă-mă, murmură el.

Şi, pe când îi luam mâinile şi i le sărutam, el îmi zise:

— Nu-ţi mai plânge copilul, el nu este mort. Eu l-am îndepărtat, căci voiam — te rog, iartă-mă, fiindcă te credeam vinovată — voiam ca el să nu afle niciodată de crima mamei sale şi în acelaşi timp să nu se poată atinge niciodată de acea avere, care în ochii mei provenea dintr-un izvor ruşinos.

Atunci tatăl tău îmi dădu câteva amănunte asupra modului în care pătrunsese noaptea în palat, pe când eu îl credeam încă în castelul din Blois şi cum, ajutat de un bătrân servitor credincios, ţi-a poruncit să te scoli şi să-l urmezi la Le Hâvre, unde s-a îmbarcat cu tine pentru a te duce în Anglia.

Acum, dragul meu copil, îţi scriu ca să te rog să te întorci...

Sunt sigură că eşti un ofiţer frumos, că te crezi orfan şi fără avere... Oh! întoarce-te, copilul meu, întoarce-te la mama ta care te-a plâns timp de şaisprezece ani, te aşteaptă cu braţele deschise.››

Aici se termina scrisoarea marchizei de Chamery.

Rocambole o puse alături de diploma tânărului marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery şi începu să citească altă hârtie.

Aceasta era scrisă de ofiţer şi avea forma unui caiet de opt sau zece foi, acoperite cu o slovă înghesuită şi cât se poate de citeaţă.

Pe prima pagină se afla următoarea dată:

‹‹*Bombay, 18 Martie*››

Şi mai jos:

‹‹*Jurnal de bord*››

Textul începea astfel:

‹‹*Peste o oră vom pleca şi nava la bordul căreia sunt un simplu călător îşi va întinde pânzele spre Europa.*

Drumul pe care îl vom face va ţine cinci luni. Pentru întâia oară în viaţa mea trândăvesc pe bord. Mi-am dat demisia din funcţia de ofiţer de marină în Compania Indiilor, în ziua când am aflat că am o mamă şi o soră. Primirea acelei scrisori, care a venit să-mi anunţe o viaţă cu totul nouă, pare că a redeşteptat în mine cele mai depărtate amintiri din copilărie.

. . . .

În plină mare, 20 Martie,

Trebuie să fi avut atunci zece ani. Locuiam într-un palat mare, care avea o grădină cu arbori stufoşi.

Dormeam la parterul palatului, într-o odăiţă care dădea spre grădină. Grădina avea o portiţă care dădea în strada Lille.

Într-o noapte, dormeam adânc când am fost deşteptat de o mână care mă zgudui de umăr. Deschisei ochii şi recunoscui pe tatăl meu!...

Tatăl meu lipsea din Paris de câteva zile şi mama îmi spusese că nu se va întoarce decât săptămâna următoare.

Prin urmare, am fost foarte mirat să-l revăd în picioare, la căpătâiul patului meu.

Dar, ceea ce mă izbi şi mai mult fu tristeţea adâncă pe care o văzui pe faţa lui.

Era galben şi posomorât, el, care surâdea cu atâta

bunătate, şi văzui că este îmbrăcat în negru.

Îşi duse un deget la buze pentru a-mi arăta că trebuie să tac şi îmi zise încet:

— Îmbracă-te.

La spatele lui stătea un servitor bătrân pe care-l aveam, un soldat, care îmi dădea lecţii de călărie.

Ca şi tatăl meu, omul acesta era trist şi posomorât.

M-am supus şi cum nu mergeam destul de repede, pentru că eram amorţit de somn, bătrânul Antoine mă ajută şi mă înfăşură în mantaua lui.

Atunci, tata mă luă de mână...

— Vino, îmi zise el.

Şi mă scoase din cameră printr-o uşă care da în grădină.

Apoi se întoarse spre Antoine:

— Îţi aduci aminte ce ţi-am spus?

— Da, domnule, răspunse Antoine.

Traversarăm grădina şi ajunsesem la portiţa care dădea în strada Lille. Acolo, tatăl meu scoase o cheie şi deschise poarta. Eu eram cuprins de uimire şi de frică. Nu ştiam unde mă ducea şi îl întrebai:

— Dar unde mergem, tată?

— Să ne plimbăm, îmi răspunse el.

— Fără mama?

La cuvântul acesta îl văzui îngălbenind.

— Da, îmi zise el cu bruscheţe.

Apoi adăugă:

— Tu nu mai ai mamă!...

În timp ce căutam să-mi explic aceste cuvinte ciudate, mă scoase din grădină, a cărei poartă bătrânul Antoine, care rămase înăuntru, o închise cu grijă în urma noastră.

În stradă, la câţiva paşi, ne aştepta o digilenţă. Tatăl meu mă urcă în ea, se urcă şi el lângă mine, şi strigă vizitiului:

— Haide!

Digilenţa ieşi din Paris în goana cailor, merse toată noaptea şi jumătate din ziua următoare, se opri aproape un ceas la un han unde mâncarăm ceva, plecarăm din nou şi spre seară ajunserăm într-un oraş, pe coasta mării, înconjurat de o mulţime de nave.

— Suntem în Le Havre, îmi zise atunci tata.

Am tras la un hotel din port.

A doua zi, pe când dormeam încă, tata ieşi în oraş. După două ore se întoarse urmat de un om îmbrăcat într-o haină

roşie. Era un ofiţer din marina engleză.

Atunci tata mă luă pe genunchi şi îmi zise:

— Copilul meu, ţi s-a spus că eşti bogat, dar nu este adevărat. Eşti sărac şi trebuie să porţi cu mândrie numele pe care ţi l-am lăsat. Te încredinţez acestui domn, care va face din tine un om, un ofiţer curajos şi demn ca şi dânsul. Ai să pleci cu el.

— Dar mama! strigai eu.

— Mama ta a murit, îmi zise el furios.

. . . .

A doua zi am fost îmbrăcat în uniformă ca elev de marină.

. . . .

Prima notă a călătoriei tânărului marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery se oprea aici.

Rocambole îşi întrerupse lectura.

„Deocamdată, îşi zise el, acestea sunt documente mai mult decât suficiente pentru a stabili că marchiza din notiţele lui sir Williams şi marchiza de Chamery sunt una şi aceeaşi persoană. Prin urmare acesta este fiul destinat a avea cele şaptezeci şi cinci de mii de livre venit. Dar, mi se pare, termină Rocambole, că fiul acesta se găseşte, pe moment într-o groapă de unde nu va putea să iasă decât cu voia şi cu ajutorul meu. Dar problema este că eu nu sunt un om milos!...”

El îşi aruncă atunci privirea spre mare, cercetând rând pe rând cele patru puncte cardinale. Marea se liniştise, cerul era senin, iar la orizont nu se vedea nici o pânză.

„Este mai mult ca sigur, îşi zise Rocambole, că în starea de slăbiciune în care se găseşte acest nenorocit marchiz de Chamery, dacă nu vine cineva în ajutorul lui, peste câteva ore va muri. Nu văd nici o barcă, nici o navă care să se apropie de modestul nostru loc de scăpare, şi este foarte posibil ca în locul acesta să nu acosteze vreo navă de pescari decât în caz de furtună. Ori timpul este superb. Prin urmare, cine ştie când sau poate chiar niciodată, vreun marinar care s-ar plimba pe aici să găsească corpul bietului marchiz... Aşadar, lucrul acesta mă scuteşte de a comite o faptă rea, adică de a omorî pe bietul marchiz de Chamery, a cărui viaţă mi se pare nefolositoare”.

Rocambole puse atunci la loc toate hârtiile tânărului marinar în tubul de metal, îl agăţă la brâu împreună cu pistoalele şi cu brâul acela pe care nenorocitul îl crezuse că va putea fi instrumentul său de salvare. Apoi se urcă pe o stâncă aplecată spre mare.

La două leghe, la orizont, se vedea desluşit pământul Franţei.

„Am de făcut un drum bun, murmură Rocambole, dar de data aceasta îmi voi aminti de Bougival şi de moara din Laarly. Pe de altă parte, când te numeşti marchizul de Chamery, ofiţer de marină în serviciul Companiei Indiilor, trebuie să fii bun înotător...”

Şi Rocambole se aruncă în mare cu îndrăzneala unui om care se duce să caute un titlu şi un venit anual de şaptezeci şi cinci de mii de livre.

Capitolul IV

Într-o zi de lăsata secului, la Paris, pe la orele trei sau patru după amiază, mulţimea se strânsese pe bulevardul Saint-Martin, dar nu pentru a se uita cum trec trăsurile pline cu oameni mascaţi, după cum s-ar crede, ci pentru a urmări cu o deosebită atenţie mişcările câtorva saltimbanci, stabiliţi, împreună cu barăcile lor, pe un loc viran situat între strada Château d’Eau şi strada Temple.

Pe locul acela, vreo zece barăci îşi disputau între ele favoarea mulţimii. Una, mai cu seamă, părea că face vecinilor ei o concurenţă zdrobitoare. Amatorii urcau cele cinci trepte ale scării din afară şi dispăreau doi câte doi, uneori câte patru, şi aproape fără întrerupere, după perdeaua care bineînţeles ascundea atâtea mistere pentru cei care nu aveau cincisprezece bani pentru a intra înăuntru. Era o baracă mare, vopsită în galben şi verde, în faţa căreia o fată tânără, îmbrăcată într-un tricou roşu şi într-o fustă de catifea, juca cu castaniete, în ritmul unor tobe şi îşi întrerupea câteodată jocul şi cântecul pentru a striga mulţimii următorul anunţ curios:

— Intraţi, doamnelor şi domnilor, pentru a-l vedea pe O’Penny, marele şef indian tatuat, căruia duşmanii i-au tăiat limba şi i-au scos ochii. Intraţi domnilor şi doamnelor! Numai cincisprezece bani! Frumos de văzut!

Fata îşi relua dansul, mai făcea câteva figuri uimitoare şi

continua în termenii următori:

— Intraţi, doamnelor şi domnilor! O'Penny este un sălbatic din Australia, a cărei poveste vă voi spune-o în ritmul muzicii din ţara lui.

Atunci fata smulgea daireaua din mâna saltimbancului îmbrăcat în galben şi verde, care până atunci o acompaniase, apoi plimbându-şi degetele pe tobă, cânta, sau mai bine zis declama, următoarele cuvinte bizare:

— O'Penny este un şef mare, îndrăzneţ în luptă, înţelept şi prevăzător ca Şarpele Albastru, strămoşul său. O'Penny s-a dus luna trecută cu barca împreună cu treizeci din războinicii săi în insula Nan-Kiva, unde sta duşmanul său de moarte, Marele-Vultur. Dar nu pe regatul lui Nan-Kiva voia să pună mâna O'Penny, nici pe lanţul cu mărgăritare pe care Marele-Vultur îl purta la gâtul său...

Aici tânăra se întrerupea şi începea din nou să zică, dansând:

— Intraţi, doamnelor şi domnilor! intraţi înăuntru pentru a auzi de la însuşi O'Penny sfârşitul istoriei sale!...

Şi mulţimea intra şi ieşea după un sfert de oră, foarte încredinţată că văzuse un şef sălbatic, din rasa australiană.

Printre spectatorii care stăteau afară şi aşteptau să le vină rândul înăuntru era şi un tânăr foarte bine îmbrăcat, înmănuşat, cu o ţigară scumpă în gură, care se uita la tânăra saltimbancă, pe care o găsea drăguţă şi al cărei discurs îl asculta cu atenţie.

Apoi, când fata anunţă că urmarea povestirii şefului australian O'Penny nu va fi spusă decât înăuntru, tânărul se hotărî, urcă cele cinci trepte şi aruncă cinci franci în pălăria omului care îndeplinea la uşă funcţia de controlor.

— Să vă dau restul, domnule, zise acesta.

Dar tânărul intră înăuntru prefăcându-se că n-aude.

Baraca forma o sală mare amenajată cu bănci; în mijlocul ei se lăsase un spaţiu liber împrejmuit de o balustradă. Spectatorii puteau înainta numai până acolo.

În mijlocul locului acela era un scaun împodobit cu catifea veche, roasă şi cu nişte fluturi de aramă, care de la o depărtare de numai trei paşi scânteiau ca nişte fluturi de aur. Pe scaunul acela, mai bine zis pe tronul acela improvizat, stătea O'Penny, cu capul împopoţonat cu pene de cocoş şi de papagali, strânse în formă de diademă, îmbrăcat într-un fel de

costum indian galben, cu picioarele şi cu pieptul gol, iar de umeri îi atârnau caraghios un arc şi o tolbă.

Un strigăt de oroare scăpa de obicei din gura fiecărui spectator la vederea figurii şefului australian; atât era de hidos şi de înspăimântător... Închipuiţi-vă o figură acoperită cu tatuaje albastre, roşii, verzi, vinete, nişte ochi pe jumătate închişi, cu pleoapele umflate, dedesubtul cărora părea că ţâşneşte o umbră de vedere, o gură a cărei buză superioară era găurită de la baza nasului în mod vertical şi împodobită cu un inel de aramă. De asemenea, inele îi atârnau de nas şi de urechi. O'Penny stătea nemişcat, având înfăţişarea unui om căruia toate lucrurile îi sunt indiferente şi care nici nu ştie măcar că este obiectul unei atenţii generale. În spatele lui, stăpânul barăcii, continua povestea tocmai de la punctul de unde o lăsase fata şi explica publicului cum O'Penny, îndrăgostindu-se de nevasta Marelui-Vultur, încercase să i-o răpească. Dar Marele-Vultur îl prinsese, îi tăiase limba şi îi scosese un ochi, iar cu celălalt mai vedea puţin, doar cât îi trebuia ca să vadă pe unde merge şi în sfârşit, cum O'Penny fusese vândut unui căpitan englez, care îl adusese în Europa.

Tânărul îmbrăcat elegant care se lăsase sedus de cuvintele fetei pentru a intra înăuntru, simţi şi el, ca toată lumea, acea repulsie pentru O'Penny, dar începu să se uite la el cu o deosebită atenţie.

Părea că încerca să restabilească pe acea figură pocită trăsăturile pe care le avusese înainte şeful australian.

Examenul ţinu mai mult de un ceas. Se părea că aşteaptă ca şeful să facă vreo mişcare sau să spună vreun cuvânt.

Dar O'Penny rămânea nemişcat.

În sfârşit, elegantul tânăr, care nici nu băgase de seamă că spectatorii se schimbaseră unii după alţii şi că proprietarul australianului debita pentru a douăzecea oară aceeaşi poveste, făcu un semn saltimbancului pentru a-i atrage atenţia.

Saltimbancul, care era foarte puţin obişnuit să vadă în publicul său oameni atât de eleganţi, se opri deodată, privi pe tânăr cu un fel de orgoliu amestecat cu recunoştinţă, şi îi zise la întâmplare:

— La ordinele dumneavoastră, domnule conte.

— Nu sunt conte, răspunse tânărul cu glas tare. Vreau să-ţi pun o întrebare...

Vorbind astfel, privirea lui nu se dezlipea de pe figura

şefului australian, şi i se păru că pe când vorbea, figura acestuia tresări uşor.

— Vă ascult, domnule...

Saltimbancul nu îndrăzni să meargă mai departe, cu toate că era încredinţat că spectatorul său trebuie să aibă un titlu.

— Sunt marchiz, zise cu simplitate tânărul îmbrăcat elegant.

— Vă ascult, domnule marchiz, răspunse saltimbancul.

— Şeful dumitale sălbatic pricepe limbile europene?

— Pricepe englezeşte.

— Foarte bine.

Şi tânărul, sinchisindu-se foarte puţin de mişcarea de curiozitate pe care o produsese în jurul său printre spectatorii prezenţi, se adresă în englezeşte şefului australian:

— Senior O'Penny, îi zise el, binevoiţi să-mi spuneţi la bordul cărei nave aţi venit în Europa? Aţi venit pe „Foulton”, pe „Persévérance” sau pe „Fowler”?

La acest din urmă cuvânt, O'Penny tresări, făcu o mişcare bruscă pe tronul său, iar saltimbancul strigă:

— Vedeţi, doamnelor şi domnilor, că O'Penny pricepe englezeşte, şi că dacă ar fi avut limbă ar fi răspuns domnului marchiz.

Dar domnul marchiz nu auzi exclamaţia saltimbancului, căci plecase din baracă.

Ajuns afară, se aplecă la urechea tinerei care continuă să poftească spectatorii înăuntru şi îi zise:

— Fetiţo, vrei să câştigi zece ludovici?

— O! da, domnule, zise ea uimită. Ce trebuie să fac?

— Unde stai?

— Acolo, domnule. Eu sunt nevasta paiaţei, răspunse ea arătând cu degetul spre baracă. Noi îl păzim noaptea pe O'Penny, căci stăpânul doarme în oraş.

— La ce oră închideţi?

— La miezul nopţii.

— Foarte bine. Dacă pe la ora două dimineaţa aş bate la uşa voastră, tu sau bărbatul tău mi-aţi deschide?

— Da, răspunse femeia mirată.

Tânărul aruncă un ludovic în daireaua fetei şi intră în mulţime.

Fata, uitându-şi pentru un moment rolul, îl văzu traversând trotuarul şi urcându-se într-o trăsură elegantă, trasă de un

frumos cal englezesc, care era păzit de un valet înalt, îmbrăcat într-o livrea albastră.

— Ce ţi-e şi cu tinerii ăştia de familie! strigă din mulţime o femeie grasă, cam trecută. Mai mare ruşinea să corupă astfel fetele de faţă cu toată lumea!

— Tacă-ţi fleanca, babo, răspunse paiaţa, din vârful scării unde era cocoţat... întrerupi spectacolul... Să înceapă muzica, haide!...

Şi bărbatul luă daireaua din mâna soţiei sale, care începu să-şi continue, liniştită, obişnuitul său discurs.

. . . .

Pe la ora două dimineaţa, cu toate că balurile mascate de la Gaité şi de la Ambigu erau în toi, bulevardul era aproape pustiu prin locul acela unde, în timpul zilei, barăcile saltimbancilor atrăseseră mulţimea.

Un cupeu se opri tocmai în faţa barăcii unde era cazat O'Penny. Un tânăr, înfăşurat într-o manta, cu barba ascunsă în legătura de la gât, coborî din trăsură şi se duse de-a dreptul la baracă.

Aceasta era închisă în toate părţile, dar printre crăpăturile scândurilor se vedea lumină. Tânărul urcă cele cinci trepte şi bătu uşor la uşă.

— Cine este acolo? întrebă din interior tânăra şi drăguţa saltimbancă.

— Cel pe care-l aştepţi, răspunse tânărul.

Uşa se deschise şi tânărul intră.

Sala de spectacol fusese transformată în dormitor...

Tânărul o văzu pe saltimbancă stând turceşte pe un fel de cutie care avea aerul să fie patul conjugal al paiaţei şi al tinerei şi seducătoarei sale neveste. Puţin mai departe, într-un colţ, îl zări pe şeful australian O'Penny dormind pe nişte paie, acoperite cu o zdreanţă murdară.

Paiaţa nu era acolo.

— Bărbatul meu s-a dus să-l însoţească pe patron care a băut cam mult, zise saltimbanca liniştită.

— Draga mea, îi zise tânărul închizând uşa, dă-mi voie mai întâi să-ţi spun că, cu toate că eşti foarte drăguţă, n-am venit aici ca să-ţi spun lucrul acesta.

Saltimbanca făcu o mutră surprinsă. Tânărul scoase din buzunar zece ludovici şi-i înşiră pe masă cu îndemânarea unui jucător de cărţi experimentat.

— Mai întâi, uite ce ţi-am promis, zise el, şi acum să stăm de vorbă. Aş vrea să-mi spui ceva despre sălbaticul vostru.

— A! domnule, zise saltimbanca, din ce în ce mai surprinsă de întorsătura pe care o lua întâlnirea, nu ştiu despre haimanaua asta nici o iotă mai mult decât m-aţi auzit spunând publicului. Eu şi Fanfreluche nu suntem de mult în serviciul domnului Bobino.

— Cine este Fanfreluche şi cine este domnul Bobino? întrebă tânărul, nepăsător.

— Fanfreluche este paiaţa... bărbatul meu.

— Dar Bobino?

— Patronul...

— Minunat...

— Fanfreluche şi cu mine făceam acrobaţii şi mergeam pe sârmă. Dar meseria asta nu prea aducea parale şi de multe ori dormeam nemâncaţi. Într-o zi, acum trei luni, am întâlnit la Boulogne pe domnul Bobino, care se întorcea de la Londra cu sălbaticul său şi ne-a luat cu el. El ne dă la fiecare câte douăzeci de franci pe lună şi mâncare.

— Puţin, zise tânărul. Aşadar, nu ştii de unde a fost cumpărat sălbaticul acesta?

— Mi se pare că din Londra. Domnul Bobino este un om care nu vorbeşte mai deloc...

— Ascultă, dacă ţi-ar da cineva o mie de franci pentru a lăsa să fie furat sălbaticul, ai primi?

— O mie de franci? strigă saltimbanca zăpăcită, ah!... sunt sigură că pentru suma asta Fanfreluche vi l-ar da şi pe domnul Bobino cu baraca lui cu tot.

— Atunci, continuă tânărul, scoţând din portofel două bilete de câte cinci sute de franci, mă duc să-l scol pe Fanfreluche şi să-l rog să vină cu mine...

— Dar, domnule, strigă fata în culmea bucuriei şi a uimirii, ce vreţi să faceţi cu sălbaticul acesta?... Nu aveţi aerul să fiţi proprietarul unei barăci de circ.

— Te înşeli, răspunse tânărul, eu sunt directorul circului imperial din Petersburg.

Şi se îndreptă spre colţul unde dormea şeful sălbatic.

— Ascultă, zise el întorcându-se spre saltimbancă, ştii englezeşte?

— Nu, domnule.

Îl bătu pe O'Penny pe urmă şi acesta se deşteptă.

— Marchizul de Chamery, zise el, doreşte să prezinte omagiile sale respectuoase nenorocosului baron sir Williams.

La auzul acestui nume, O'Penny sări de pe paie ca şi cum ar fi fost zguduit de curent electric. Figura şi înfăţişarea lui O'Penny căpătară ceva înfiorător. La auzul acelei voci, a acelui nume, care, fără îndoială, de multă vreme nu răsunase în urechile lui, presupusul şef australian încercă o emoţie teribilă, cum rar se întâlneşte.

Încercă să vorbească, dar nu reuşi să scoată din gât decât un fel de urlet.

Ochiul cu care mai vedea puţin îşi concentră toate forţele şi încercă să zărească pe cel care îl trezise astfel.

— Hai, moşule, zise marchizul de Chamery, stai colea cum se cade, văd că mă recunoşti... Aşadar, putem să vorbim în largul nostru...

Şi-l sili pe sălbatic să se reaşeze pe paie. După aceasta, cel care se intitulase marchizul de Chamery, se întoarse lângă saltimbancă.

Aceasta, pe lângă faptul că era uimită, înmărmuri şi mai mult văzând emoţia şefului australian la auzul vocii tânărului marchiz.

— Fetiţo, îi zise el, mi-ai spus că nu ştii englezeşte?

— Nu ştiu, domnule.

— Crezi în ceva?

— Cred în Dumnezeu.

— Ei bine, ridică mâna şi jură-mi că ai spus adevărul.

— Jur!... zise saltimbanca atât de sincer, încât era peste putinţă să nu fie crezută.

— Nici bărbatul tău nu se va pune în calea mea?

— Nici el...

Marchizul de Chamery reveni lângă şeful australian şi îi zise tot în englezeşte:

— Linişteşte-te, moşule, eu sunt prietenul tău şi văd bine că l-ai recunoscut pe micul tău Rocambole, pe acela care îţi zicea „unchiule". Şi, pentru că ţi-au tăiat limba, am să întreb şi să răspund tot eu pentru tine.

Sălbaticul continua să se agite pe grămada lui de paie, dar figura lui oribilă părea că ia treptat o expresie de bucurie ascunsă.

Marchizul continuă:

— Te-am plâns timp de cinci ani, moşule, şi mi-am închipuit, pe cinstea mea, că sălbaticii te-au pus la frigare... Dar văd că

ei s-au mulţumit să te tatueze, operaţie, care alături de aceea la care te-a supus frumoasa Baccarat...

Marchizul tăcu şi aşteptă să vadă ce efect produc cuvintele lui asupra omului tatuat.

Acesta începu să tremure şi din gâtul lui ieşi un urlet de furie.

— Bine!... foarte bine... murmură tânărul, văd că nu ţi-ai pierdut memoria şi că a mai rămas în tine ceva din sir Williams... Foarte bine! Foarte bine!...

Şi-l bătu pe umeri pe O'Penny.

— Adevărat este, „unchiule”, continuă el, că nu mai eşti seducătorul viconte Andréa şi nici frumosul baron sir Williams, după care se înnebuneau femeile.

Sălbaticii şi Baccarat te-au desfigurat atât de bine, încât a trebuit să vin eu să te recunosc. A!... curioasă drăcie a mai fost şi asta şi, pe cinstea mea, fără să vreau, mă face să mă gândesc la Providenţă, de care ne băteam atât de mult joc altădată.

Marchizul de Chamery, sau mai bine zis Rocambole, căci el era, se aşeză prieteneşte alături de O'Penny şi continuă:

— Închipuieşte-ţi că azi am trecut pe aici cu trăsura, uitându-mă în dreapta şi în stânga. O fetişcană drăguţă, foarte drăguţă, zău!... aceea care te păzeşte, mi-a făcut cu ochiul. Tu ştii că din fire sunt cam ştrengar...

Şi Rocambole sublinie cuvântul acesta clipind din ochi.

— M-am apropiat, continuă el. Frumuşica povestea istoria ta, aşa după cum o învăţase. Povestea ei m-a făcut curios. Atunci m-am hotărât să văd şi eu cum arată sălbaticii aceia australieni care mi l-au mâncat fript pe unchiul sir Williams. Am intrat... şi te-am recunoscut.

Rocambole îl bătu din nou pe umeri, prieteneşte pe şeful australian.

— Înţelegi foarte bine că atunci mi-am zis că marchizul de Chamery nu-şi poate lăsa unchiul în starea asta, nu-l poate lăsa astfel pe binefăcătorul său, pe omul căruia îi datorează totul. Situaţia în care te găsesc este prea mizerabilă pentru tine...

Numele Chamery părea că redeşteaptă în memoria omului tatuat o amintire pe jumătate ştearsă.

Rocambole îi înţelese gândul.

— A!... zise el, te miră faptul că mă vezi marchiz, de

Chamery... Numele ăsta îţi este foarte bine cunoscut, nu-i aşa? Era scris în carnetul tău...

Şi la aceste vorbe, sălbaticul tresări din nou.

— Lasă, că o să-ţi istorisesc toate astea, moşule. Deocamdată, însă, să fim serioşi şi să ne grăbim...

O'Penny continua să se uite la Rocambole cu ochiul său pe jumătate stins...

— Ascultă, continuă acesta, cred că nu ţii prea mult să rămâi aici?...

Sălbaticul dădu negativ din cap, pe faţă citindu-i-se suferinţele oribile pe care le îndurase în tovărăşia saltimbancilor.

— Vrei să vii cu mine?... Te voi îngriji cât se poate de bine...

Sălbaticul aprobă făcând un semn cu capul.

— Atunci, să plecăm cât mai repede, căci se poate întâmpla să se întoarcă stăpânul tău şi trebuie să mai stăm de vorbă şi cu el.

Şi Rocambole, adresându-se saltimbancei, zise:

— Ai să-mi vinzi o manta, fetiţo?

Şi îi aruncă pe masă încă un ludovic.

— Mantaua lui Fanfreluche, domnule, dar, după cum vedeţi, nu este chiar nou-nouţă...

— N-are nimic! răspunse Rocambole... La război, ca la război...

Şi-l înfăşură pe O'Penny care se supuse ca un copil. Apoi, luând dintr-un colţ podoaba de pene a nenorocitului, i-o puse pe cap cu grija unei cameriste care se sileşte să-şi pieptene bine stăpâna.

— Astăzi este lăsata secului, moşule, continuă el în englezeşte, aşa că poţi să ieşi în costumul acesta. Poţi fi luat drept californianul de la balul Operei.

Atunci, pretinsul marchiz de Chamery răsuci între degete cele două hârtii de câte cinci sute de franci şi le întinse soţiei nelegitime a paiaţei Fanfreluche.

— Adio, mititico, îi zise el, dacă ne vom mai întâlni vreodată, să ştii că am să reînnoiesc cu plăcere cunoştinţa cu tine...

Saltimbanca deschise uşa barăcii.

— Haide, vino, unchiule, zise Rocambole, luându-l pe O'Penny de braţ. Îl scoase din baracă, traversă trotuarul şi îl duse la cupeu.

Vizitiul se dădu jos de pe capră, deschise uşa de la trăsură

şi întrebă:

— Unde merge domnul marchiz?

— În strada Suresnes, răspunse Rocambole.

Cupeul porni...

Capitolul V

O dată urcat în cupeu alături de sălbatic, Rocambole continuă astfel convorbirea:

— Acum, moşule, putem vorbi în linişte. Suntem singuri. Ţi-am spus, nu-i aşa, că acum sunt marchizul de Chamery.

Un sunet nearticulat, care putea fi luat drept un da, fu răspunsul nenorocitului mutilat.

— O!... continuă Rocambole, povestea este cam lungă. Închipuieşte-ţi mai întâi, că filantropul tău frate, contele de Kergaz...

O'Penny sări în sus pe pernele din cupeu.

— Foarte frumos, zise Rocambole, văd că te-ai întors din ţările australiene tot cu mica ta ură împotriva contelui. Tot mai eşti puţin sir Williams pe care l-am cunoscut... Foarte frumos...

Şi falsul marchiz de Chamery continuă:

— Aşadar, află că de Kergaz, cu care m-am bătut în duel, la o oră după ce te-am părăsit, cunoştea tot atât de bine ca şi mine acea faimoasă lovitură de sabie, dovadă că m-a culcat la pământ şi că era cât pe ce s-o păţesc, tocmai pe când domnişoara Baccarat te opera şi pe tine. Dar domnul de Kergaz face lucrurile cu socoteală. După ce aproape m-a dat gata, a simţit nevoia să mă îngrijească. Am stat o lună la Kergaz, în tovărăşia unui medic foarte de ispravă, care m-a pus din nou pe picioare. Când eram în stare să plec, mi-am adus aminte că tu aveai nişte carnete în care însemnai lucruri interesante. Am răscolit prin tot castelul şi le-am găsit... Înţelegi? Or, tocmai în carnetele acestea se afla sâmburele afacerii Chamery. M-a mai ajutat puţin întâmplarea, m-am ajutat şi eu şi iată-mă marchiz de Chamery.

Atunci Rocambole povesti tovarăşului său lucrurile pe care noi le ştim deja, adică întâlnirea lui pe bordul vaporului „La Mouette” cu adevăratul marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery, ofiţerul de marină din serviciul Companiei Indiilor.

Povesti apoi naufragiul, şederea lor pe insulă şi cele ce mai urmaseră.

— Înţelegi bine, scumpe unchi, că nu era uşor lucru să te dai drept marchiz de Chamery, arătând pur şi simplu hârtiile de identitate. Marchizul îşi petrecuse tinereţea în Indii, unde nu fusesem niciodată. Pe de altă parte, el era marinar. Prin urmare, trebuia să mă pun şi eu la curent cu problemele de marină. Or, cum pe lângă hârtiile marchizului de Chamery, pe care mă feream să le arăt, aveam în perfectă regulă şi hârtiile lui sir Arthur, m-am prezentat cu acestea la autoritatea maritimă din Fecamp şi a doua zi chiar, am plecat în Anglia. La Londra am dat peste un sergent care servise în Indii şi care îşi căuta serviciu, pentru că îşi dăduse demisia din armată. L-am luat în serviciul meu în calitate de secretar.

Omul acesta cunoştea India pe de rost. Din Londra plecarăm la Plymouth. Acolo, am făcut cunoştinţă cu o mulţime de marinari, ofiţeri sau mateloţi. Am cumpărat cărţi, am urmat, ca simplu amator cursurile şcolii „Midshipman” şi după şase luni, educaţia mea era completă şi cunoşteam Indiile foarte bine.

Atunci, i-am dat drumul secretarului meu, mi-am vopsit puţin faţa pentru a arăta că mă pârlise soarele tropical din Indii, şi dezbrăcându-mă de hainele cele vechi, adică de numele de sir Arthur, m-am reîntors mai întâi la Londra. Aici, Amiralitatea îmi viză fără nici o greutate hârtiile de marchiz de Chamery, după care mă îmbarcai pentru Franţa.

Rocambole ajunsese aici cu povestirea când cupeul se opri.

O’Penny şi însoţitorul său ajunseseră în strada Suresnes.

Rocambole coborî primul şi întinse mâna omului tatuat:

— Te conduc în casă la mine, îi zise el, tu ştii bine că domnul marchiz de Chamery locuieşte în palatul său din strada Verneuil, dar mai are o căsuţă „incognito”, unde îşi primeşte prietenii...

Şi Rocambole sună la uşa unei case cu înfăţişarea frumoasă.

Uşa se deschise.

Pretinsul marchiz îl împinse pe sălbatic în vestibul, a cărui lumină fusese stinsă, răspunse portarului, care întreba pe întuneric cine este: „Eu sunt, domnul Frédéric”; îl conduse de O’Penny în apartamentul său, pe care îl mobilase luxos, şi unde lăsa totdeauna un camerist care, ca şi portarul, nu-l numea altfel decât domnul Frédéric.

Cameristul deşteptat de zgomotul soneriei se retrase uimit şi aproape înspăimântat la vederea oribilei figuri a lui O'Penny.

Dar Rocambole îi zise pe un ton scurt şi poruncitor:

— Dă fuga la doctorul Albot, care stă la zece paşi de aici, în strada Miromesnil. Scoală-l şi spune-i să vină încoace...

— Da, domnule, răspunse valetul, care ieşi, urcă în cupeul stăpânului său şi alergă la doctor.

În timpul acesta, Rocambole introduse pe O'Penny în camera sa de culcare, unde ardea un foc bun.

— Ascultă moşule, îi zise el făcându-l să şadă într-un fotoliu, trebuie să-ţi fie foame şi sete, fiindcă de mult n-ai mai mâncat cum trebuie. Să-ţi dau o bucăţică de pateu şi un pahar de vin. Asta o să-ţi aducă aminte de timpurile noastre bune de la „Clubul Valeţilor de Cupă”, atunci când veneai la micul tău Rocambole, ca să te dregi, fiindcă mâncaseşi fasole cu ulei, la masa lui de Kergaz.

Şi Rocambole se duse în sufragerie, de unde se întoarse după câteva minute, aducând o masă gata pusă, pe care o aşeză în faţa omului tatuat.

— Bietul de tine!... continuă el aşezându-se alături de O'Penny, vezi atât de prost, încât va trebui să te servesc ca pe un copil...

Şi pe când şeful australian întindea mâinile spre mâncare cu o lăcomie de fiară sălbatică, Rocambole adăugă:

— Am trimis să-l cheme pe medicul meu. O să-i povestesc o istorie oarecare şi o să te las pe mâna lui. Bineînţeles, că nu o să te facă din nou băiat frumos, dar poate că va putea face să-ţi dispară toate tatuajele astea de pe tine... În orice caz, tot va fi ceva... şi vei deveni un om, pe care explozia unei mine sau a unui cazan cu aburi l-a adus în starea aceasta...

Abia termină vorba şi Rocambole auzi deschizându-se uşa din afară a apartamentului său. Era cameristul care se întorcea urmat de doctor.

— Stai aici, unchiule, zise Rocambole; mă duc să-l previn pe doctor de spectacolul puţin plăcut al figurii tale.

Îl lăsă pe O'Penny, care continua să mănânce cu lăcomie, şi trecu în salon unde îl aştepta doctorul Albot.

Doctorul era un mulatru, născut în Guadelupa, care, după ce îşi exercitase meseria multă vreme în Brazilia şi în Paraguay, venise să-şi încerce norocul la Paris, dându-şi drept

specialitate, vindecarea tuturor bolilor dobândite în ţările calde.

Şi reuşise.

— Bună dimineaţa, doctore, îi zise Rocambole. Vă rog să mă iertaţi că v-am sculat din somn...

— Ba deloc, domnule marchiz, răspunse mulatrul cu un accent plin de respect, tocmai mă întorceam acasă când m-am întâlnit cu valetul dumneavoastră.

— Doctore, continuă Rocambole, aveţi vreun leac sigur împotriva tatuajelor...

— Ce vreţi să spuneţi domnule?... întrebă doctorul.

— M-am exprimat greşit, voiam să spun: credeţi că tatuajele se pot şterge?

— Depinde... Tatuajele făcute cu culori din arborii din Australia se şterg cu ajutorul unor reactivi...

— A! Credeţi?

— Am vindecat acum câtva timp un matelot englez care fusese făcut prizonier de un trib sălbatic din Oceania.

— Ei bine!... zise pretinsul Frédéric, tocmai pentru un caz la fel v-am chemat. Închipuiţi-vă că am dat peste un matelot care a servit în India sub ordinele mele şi care, îmbarcându-se însă la bordul unei nave, a fost, ca şi matelotul dumneavoastră, făcut prizonier de către sălbatici, care l-au tatuat şi l-au mutilat.

Şi Rocambole trecu cu doctorul în dormitor.

Înainte de a merge mai departe şi a asista la consultaţia medicului mulatru, să ne întoarcem cu trei luni în urmă pentru a face cunoştinţă cu noile personaje care vor apărea în cursul acestei povestiri...

. . . .

Într-o frumoasă după-amiază de februarie, într-o joi, Champs-Élysées era înţesată de numeroase echipaje. Soarele era blând ca de primăvară, aerul dulce, cerul senin, iar arborii începuseră să înmugurească. S-ar fi zis că este în luna mai. Pe la ora două, trăsurile, landourile, docarele, se mişcau unele venind, altele ducându-se. În mijlocul şirului de trăsuri mergeau călăreţi salutând în treacăt femeile. Pe alee mergea mulţimea modestă a pietonilor, îndreptându-se spre Arcul de Triumf, mulţime care admira sau critica eleganţa cutărei trăsuri, rasa cutărui cal, îndrăzneala ori stângăcia cutărui cavaler. Lumea se mângâia de sărăcia sa, găsind câte un mic

cusur bogăţiei vecinului.

Printre toate aceste echipaje era unul care stârnea murmurele de admiraţie şi de respect ale mulţimii.

Călătorii salutau, iar doamnele se înclinau din interiorul trăsurilor lor deschise.

Echipajul acesta era de culoare albastră ca cerul, cu garnitură albă şi tras de patru cai roibi, de toată frumuseţea.

La spatele echipajului stăteau în picioare doi lachei îmbrăcaţi în negru. În trăsură erau două doamne îmbrăcate în doliu, dar nu în acel doliu riguros şi întunecat al primelor zile de durere, ci în doliul de societate, care nu exclude nici plimbarea, nici concertul, şi care abia interzice balul.

Una din aceste două femei putea să aibă aproape cincizeci de ani, era foarte palidă şi pe figura ei suferindă părea că se citesc urmele unei boli ascunse.

Cealaltă era tânără, cam de vreo nouăsprezece sau douăzeci de ani.

La Paris, chiar, unde orice s-ar zice, frumuseţi se găsesc pe toate străzile, la Paris, singurul oraş din lume unde femei frumoase sunt cu miile, nimeni n-ar fi îndrăznit totuşi să viseze un chip, cu trăsături mai corecte şi cu frumuseţea mai desăvârşită ca acela al acestei tinere.

Era domnişoara Blanche de Chamery. Blondă, cu ochi de un albastru închis avea acea privire adâncă şi blândă a femeilor orientale, trăsături de tip grec şi tenul alb-rozaliu ca cel al unei englezoaice.

Blanche de Chamery avea una din acele talii mijlocii, elegantă şi mlădioasă care părea a fi podoaba exclusivă a tinerelor fete indiene. Pe figura ei frumoasă se citea un fel de melancolie gravă, dar nu tristă. Blanche de Chamery trebuia să fie una din acele femei care privesc viaţa din partea ei cea mai solemnă şi mai serioasă.

În momentul când trăsura doamnelor de Chamery ocolea rondul pentru a se întoarce, trecu pe lângă ele un landou frumos.

În landoul acesta se afla o femeie blondă, îmbrăcată într-o frumoasă rochie de mătase albastru deschis, pe care era aruncat, cu o artă studiată un caşmir de Tibet, pentru care, vai! atâtea femei decad şi regretă că nu pot face şi mai mult.

Domnişoara de Chamery era blondă ca madona lui Rafael, doamna din landou era blondă ca zeiţa Junona: avea acel

blond sălbatic, aproape roşu, care nu se întâlneşte decât în frumoasa Scoţie...

Blanche de Chamery era frumuseţea castă, asupra căreia privirile se opreau respectuoase şi admirative. Cealaltă, din contră, avea acea frumuseţe provocatoare, acea privire melancolică plină de promisiune, acea înfăţişare care parcă dădea voie tuturor să o admire.

Câţi ani avea? Douăzeci şi cinci, treizeci? nimeni n-ar fi putut spune.

În momentul când landoul trecu pe lângă trăsura marchizei, femeia aceea aruncă o privire provocatoare doamnei şi domnişoarei de Chamery.

Marchiza şi fiica sa trecură înainte fără să pară a se uita la tânăra blondă din landou.

— O! murmură ea, muşcându-şi buzele cu ciudă, le fac eu să se uite în ochii mei!...

Tocmai în momentul când cele două trăsuri trecură una pe lângă alta, doi tineri călăreţi se opriră aproape în acelaşi timp.

Unul mergea în susul şoselei, celălalt venea din jos.

Primul schimbase o privire şi un salut cu doamna din landou... Cel de-al doilea se uită lung la Blanche de Chamery.

Primul călăreţ se mulţumise să salute, ducându-şi vârful degetelor la pălărie; celălalt salutase până la pământ.

Tinerii, care se opriră la o depărtare de câţiva paşi unul de altul, se priviră şi se recunoscură, imediat ce trăsura şi landoul se depărtară.

— Aha!... zise primul călăreţ, tu eşti Fabien?

— Bună ziua Roland, răspunse cel de-al doilea, care păru că nu-i prea convine această întâlnire.

Cel care fusese numit Roland se apropie imediat de el şi îl întrebă:

— Vii de la pădure?

— Da...

— Te întorci acasă?...

— Nu ştiu... aş vrea să mă mai plimb puţin... timpul este admirabil.

— Aşa este, zise Roland, apoi dacă mai stai pe aici poţi să...

— Să ce? întrebă vicontele Fabien d’Asmolles.

— Asta e!... răspunse Roland, să urmăreşti trăsura aceea albastră, cu care se plimbă fata aceea răpitoare, pe care ai salutat-o până la pământ.

— Dragă Roland de Clayet, zise vicontele Fabien cu răceală,

doamnele pe care le-am salutat sunt marchiza de Chamery şi fiica ei, şi surâsul care flutură pe buzele tale şi care nu este la locul lui, n-are absolut nici o explicaţie...

— Ştii că eşti nostim, Fabien, de ce iei lucrurile astfel? Nu cumva eşti logodnicul domnişoarei de Chamery?

— Nu, zise tânărul cu tristeţe.

Şi-l salută pe Roland vrând să se depărteze. Dar acesta îl reţinu.

— Doar un cuvânt, îi zise el.

Vicontele se opri.

— Ai băgat de seamă landoul acela cu caii suri?

— În care era o doamnă pe care ai salutat-o cu mâna?

— Tocmai...

— Şi?...

— O cunoşti pe doamna aceea?

— Da, zise tânărul făcând semn din cap.

— Şi pe ea o cheamă tot domnişoara de Chamery, vară cu domnişoara Blanche...

La aceste cuvinte, vicontele Fabien d’Asmolles îngălbeni iar ochii îi scânteiară. Îl apucă de braţ pe Roland de Clayet şi îi zise:

— Dragă Roland, spune-mi numaidecât dacă este adevărat ce ai spus. Spune-mi adevărul cum îl spune un mic gentilom provincial care vine pentru întâia oară la Paris şi căruia i se dau curtezanele drept ducese. Spune-mi totul şi dacă vei fi sincer, te voi ierta!...

Vicontele Fabien pronunţă cuvintele acestea cu un accent revoltat, dar în acelaşi timp ironic, care produse asupra lui Roland o impresie curioasă.

Acesta tăcu.

— Ei bine!... continuă Fabien, nu vrei să vorbeşti?

— Dragă domnule Fabien, răspunse în cele din urmă tânărul luat atât de repede, îţi voi răspunde după cum îmi ceri: doamna pe care am salutat-o este domnişoara de Chamery, sora răposatului marchiz Hector de Chamery şi a fost lăsată fără avere de un oarecare conte de Chamery.

— Destul!... zise Fabien cu o linişte mai înspăimântătoare decât iritarea pe care o avusese cu un moment înainte.

Apoi adăugă:

— Dragă Roland, am vorbit lucruri care sunt mai mult decât suficiente pentru a ne face să ne duelăm...

— Cum vrei, răspunse Roland cu mândrie.

— Cu toate acestea, continuă Fabien, pentru că sunt cu şapte ani mai bătrân decât tine, şi fiindcă mi-ai fost recomandat de bătrânul tău unchi, cavalerul, nu voi apela la măsura aceasta supărătoare decât după ce voi încerca toate mijloacele de a ne putea înţelege şi după ce îţi voi spune că pretinsa ta domnişoară de Chamery este o şarlatancă...

Cuvântul acesta îl făcu pe Roland să se îngălbenească.

— Viconte Fabien, zise el, insulţi o femeie, eşti un laş!...

Vicontele Fabien se înroşi de furie şi se clătină în şa.

— Bine, zise el!... Te voi ucide!... Pe mâine!...

— Mă întorc acasă, zise Roland, şi îţi aştept martorii.

— Încă o vorbă!... îi strigă Fabien în momentul când Roland vru să se depărteze.

— Ce mai e?

— M-ai insultat şi mă cunoşti destul de bine pentru a înţelege că orice s-ar întâmpla de aici înainte, trebuie să ne batem. Dar, pentru că eşti un om de onoare, pentru că am fost prieteni şi vecini sunt sigur că nu vei refuza să mai stai de vorbă cu mine încă zece minute.

— La ce bun?

— Trage calul lângă al meu şi să mergem încet pe şosea. Ascultă-mă...

În vocea vicontelui Fabien era un accent atât de autoritar, încât tânărul Roland se simţi stăpânit fără voia lui.

El se supuse, îşi trase calul alături de al vicontelui şi îi zise:

— Domnule, vă rog să mă credeţi că dacă vă ascult, fac lucrul acesta din simplă politeţe...

— Acum nu mai este vorba de noi... răspunse vicontele.

— Dar de cine?

— De o familie cu a cărei onoare se joacă o femeie asupra căreia vreau să vă deschid ochii.

— Domnule, răspunse Roland, v-am făgăduit că o să vă ascult. Vorbiţi, dar fiţi sigur de convingerile mele care sunt şi vor rămâne nestrămutate.

— Fie, dar ascultaţi-mă...

Şi pe când se îndreptau la pas spre bariera Etoile, vicontele Fabien începu:

Capitolul VI

— Familia mea este legată de familia de Chamery şi vă dau cuvântul meu de onoare, că tot ce vă voi spune este curatul adevăr.

— Să vedem!... zise Roland cu un aer important.

— Răposatul marchiz de Chamery, după care doamnele pe care le-am salutat poartă încă doliu, l-a moştenit pe vărul său, marchizul de Chamery, care a fost omorât într-un duel, acum optsprezece ani...

— Ştiu asta, zise Roland.

— Dar ascultaţi, îl întrerupse Fabien cu un accent uşor de batjocură, cam ce vârstă aţi da acestei domnişoare de Chamery, cum îi ziceţi?

— Are douăzeci şi cinci de ani şi nu-i ascunde...

Fabien surâse.

— Şi ziceţi că ea este sora marchizului Hector?

— Am dovada...

— Că este fiica marchizului de Chamery, tatăl lui Hector?

— Fireşte...

— Dar, dragă Roland, marchizul a murit în 1816, şi astăzi suntem în 1851. Prin urmare, domnişoara de Chamery trebuie să aibă cel puţin 36 ani...

— Nu se poate!... marchizul a murit mai târziu...

— Mă iartă, îmi aduc foarte bine aminte, datele sunt exacte. Dar nu te supăra, nu supăra mai cu seamă amorul tău propriu, căci ştiu că o iubeşti cu pasiune pe pretinsa ta domnişoară de Chamery, şi...

— Viconte Fabien, îl întrerupse Roland furios, te rog să nu mai întrebuinţezi cuvântul acesta PRETINSA. Am văzut scrisorile răposatei marchize de Chamery adresate fiicei sale Andréea şi o dată ce le-am văzut, înţelegi că nu îmi pot schimba părerile.

— Dragă, răspunse Fabien, domnişoara Andréea este într-adevăr fiica marchizei de Chamery, mama lui Hector...

— Atunci?...

— Dar, termină Fabien, ea este copilul unui oarecare domn Brunot, avocat din Blois, de care se îndrăgostise marchiza, în timpul văduviei sale.

Roland scăpă un ţipăt de surprindere.

— Domnişoara Andréea Brunot, continuă Fabien batjocoritor, a fost crescută de mama sa ca orfană, şi multă vreme n-a avut cu ce trăi decât mulţumită contelui de

Chamery, vărul şi moştenitorul marchizului Hector, care i-a constituit o rentă viageră de douăsprezece mii de livre pe an, ceea ce marchizul Hector n-a crezut de cuviinţă să facă. Este adevărat, continuă Fabien d'Asmolles, pe când tânărul său însoţitor părea că este prada unei vii agitaţii, este adevărat că o dată mama sa moartă, domnişoara Andréea şi-a luat în mod neruşinat un nume care nu-i aparţine, un nume pe care nu i l-a lăsat nici tatăl său, nici mama sa, şi că părându-i-se că această uzurpare nu este de ajuns, a târât în noroi numele pe care şi l-a luat...

— Domnule, exclamă Roland scos din fire...

— Stai!... zise Fabien cu răceală, lasă-mă să termin; să mă omori mâine dimineaţă dacă vrei, dar astăzi ascultă-mă... Repet şi susţin: pretinsa domnişoară de Chamery este una din acele femei pentru care toate uşile caselor cinstite trebuie să rămână închise, şi în casa căreia noi putem intra cu pintenii la cizme şi cu ţigara în gură. O iubeşti pe domnişoara Andréea Brunot, dragul meu, şi îmi pare foarte rău că îţi deziluzionez astfel iubirea. Dar asta e!... Pentru ce femeia aceasta a îndrăznit să se uite într-un mod atât de provocator la marchiza de Chamery şi la fiica ei?

La aceste din urmă cuvinte tânărul Roland de Clayet îşi opri brusc calul:

— Viconte Fabien, zise el, te-am ascultat cu răbdare până acum, dar n-aş putea să te mai ascult multă vreme... Adio... Ne întâlnim mâine dimineaţă!... Şi vrând nevrând va trebui să-mi dai dreptate...

— Îţi dau tot ce vrei, numai virtutea domnişoarei Brunot, nu, răspunse Fabien pe un ton batjocoritor.

El dădu pinteni calului, salută pe Roland şi plecă în galop.

Roland, rămas pradă unei surescitări intense, coborî şoseaua, traversă piaţa Concorde, apucă pe strada Saint-Florentin şi intră în casa cu numărul 18.

— Domnişoara de Chamery este acasă? o întrebă el pe servitoare.

— Da, domnule, i se răspunse.

Tânărul lăsă frâul, descălecă, şi urcă la primul etaj unde locuia singură domnişoara de Chamery.

Roland de Clayet intră înăuntru cu un aer ştrengăresc, ca la el acasă, îl trase de ureche pe valetul care îi deschise uşa, şi o apucă de bărbie pe camerista drăguţă care stătea în pragul salonului.

— Spune-i stăpânei tale că am venit, zise el. Mi s-a zis că este acasă...

— Domnişoara nu poate să primească, răspunse camerista...

— Ce? zise tânărul uimit.

— Afară doar dacă domnul nu vrea să aştepte.

Tânărul încruntă din sprâncene fără voia lui.

— Este cineva înăuntru?

— Da, domnule.

— Du-i cartea mea de vizită!

Roland era încredinţat că anunţându-se, domnişoara de Chamery îl va primi imediat.

Camerista luă cartea de vizită şi intră înăuntru, pe când Roland se plimba prin salon în lung şi în lat. După câtva timp, servitoarea se întoarse.

— Domnişoara nu poate să vă primească în momentul acesta, zise ea cu răceală... Dacă vreţi să treceţi pe aici pe la orele opt, o puteţi găsi pe domnişoara singură.

Tânărul făcu un gest de mânie şi de nerăbdare...

— E prima oară când nu mă primeşte Andréea, murmură el...

Şi plecă furios, încălecă şi se întoarse acasă în strada Provence nr. 5, unde ocupa un apartament. Roland se închise în fumoar şi începu să se gândească:

„O! femeile!...” îşi zise el cu acel accent disperat al tinerilor de douăzeci şi trei de ani, care cred că totul este pierdut, chiar onoarea, în ziua când o ştrengăriţă oarecare pe care o iubesc, găseşte de cuviinţă să-şi schimbe felul pieptănăturii, fără să ceară şi părerea lor.

Roland de Clayet era un tânăr orfan, cu un venit de vreo douăzeci de mii de livre anual, neavând altă rudă decât pe un unchi bătrân, cavalerul de Clayet, care îi va mai lăsa şi el un venit de nouă sau zece mii de livre.

Roland intrase de timpuriu în viaţa pariziană şi dacă n-ar fi fost prea uşuratic ar fi putut să câştige o oarecare experienţă. Dar el era unul din acei tineri nebunatici care se încred prea mult în inima, în imaginaţia şi în vanitatea lor şi ceea ce este şi mai rău este faptul că ei cred că au în suflet o rază din înţelepciunea divină. Roland, de cinci ani de când îşi luase majoratul, iubise la nebunie tocmai pe acele femei care îl înşelaseră mai mult, şi în sufletul lui pătrunsese credinţa

nebunatică a tinerilor, care o socotesc cea mai virtuoasă femeie tocmai pe cea care s-a compromis cel mai mult în ochii lor.

Roland se întâlnise într-o zi cu domnişoara de Chamery într-o societate îndoielnică. Se îndrăgostise de ea şi îi propusese să o ia în căsătorie.

Trecuseră trei luni de atunci.

În timpul acestor trei luni, Andréea jucase cu el toate comediile.

Câteodată, mişcată de această iubire, ea care afirmase încă din copilărie că nu poate suferi căsătoria, era pe punctul să cedeze şi să-l primească de bărbat. Dar de cele mai multe ori, însă, îi zicea:

— Eşti nebun, dragul meu... sunt prea bătrână... în curând voi împlini douăzeci şi cinci de ani...

În timpul acestor trei luni, Roland se îndepărtase, puţin câte puţin, de obiceiurile şi de prietenii săi, pentru a se ocupa numai de domnişoara Andréea de Chamery, a cărei viaţă independentă şi excentrică nu o bănuia.

Andréea îşi dădea aere de artistă şi pe motivul acesta primea în casă la ea scriitori, pictori şi artişti de la teatru. Pe deasupra... mai făcea şi versuri.

Andréea de Chamery era o FEMEIE în toată puterea cuvântului. În ochii lui Roland Clayet însă ea era virtutea personificată. El se ducea deseori la ea acasă, la orice oră din zi, dimineaţa sau seara, şi pentru prima oară i se întâmpla ca ea să îi refuze vizita. Roland crezu că înnebuneşte.

Şi cum îndrăgostiţii suferă de boala scrisului, el luă condeiul şi scrise următorul bilet, pe care îl lipi în grabă şi îl duse valetului cu ordin de a-l duce imediat în strada Saint-Florentin.

Iată ce scrisese:

„Erai acasă... Şi n-ai vrut să mă primeşti. M-am întors la mine, zdrobit de durere, fără să ştiu motivul pentru care te-ai purtat atât de aspru cu mine, tremurând de teama de a nu mai fi iubit şi văzând toate lucrurile în negru.

O!... sufletul meu suferă toate chinurile infernului!... sufăr îngrozitor!...

Te rog în genunchi, spune-mi un cuvânt, un singur cuvânt, te rog, te implor!... Ce s-a întâmplat?... Aştept...

Roland”

Şi pe când valetul ducea scrisoarea, eroul nostru aştepta răspunsul, pradă unei nelinişti îngrozitoare.

Timp de o jumătate de oră, cât lipsi servitorul Roland nu se gândi decât la ea. Îşi aminti că a doua zi dimineaţă trebuia să se dueleze cu unul din cei mai buni prieteni ai săi, vicontele Fabien d'Asmolles, care îi servise de ghid în viaţa pariziană. Şi fără voie îşi aduse aminte de vorbele batjocoritoare ale lui Fabien cu privire la aceea pe care o numise pretinsa domnişoară de Chamery. Oricât era de nestrămutată credinţa pe care o avea Roland în virtutea Andréei, nu se putu opri să nu se îndoiască întrucâtva de purtarea ei.

Bănuiala aceasta creştea din ce în ce mai mult, cu cât se gândea la inexplicabila purtare a domnişoarei de Chamery, de a nu-l primi la ea. Ea care îl primea în toate zilele, la orice oră, nu-l primea tocmai la ora patru după amiază, oră la care toată lumea primeşte.

Din fericire pentru imaginaţia lui bolnavă, valetul se întoarse aducând un bileţel din partea domnişoarei Andréea, bileţel care produse asupra bănuielilor lui Roland efectul soarelui care răsare, răspândind ceaţa care acoperă vârful colinelor. Domnişoara Andréea de Chamery îi scria că sosirea neaşteptată la ea a baronului de Chamery, o rudă a ei din provincie, o împiedicase să-l primească pe el, pe Roland. Dar că, pentru a-l despăgubi de supărarea pe care i-o produsese fără voia ei, îl invită în aceeaşi seară chiar, să vină la ea pentru a bea împreună o cană de ceai, ceaiul împăcării.

Era ora cinci. Prin urmare mai avea de aşteptat încă trei ore.

Se ştie însă că, pentru îndrăgostiţi, o oră de aşteptare este la fel de lungă ca un secol.

Roland se întrebă ce ar putea face pentru a trece mai repede cele trei ore.

Îşi aduse aminte de cearta pe care o avusese cu Fabien şi se gândi că trebuie să-şi găsească martori. Se duse la club, în strada Regală, unde şi prânzi. După masă trecu în sala de joc, unde se întâlni cu mai mulţi tineri care jucau cărţi.

— Salut!... îi zise unul dintre ei lăsând să-i cadă pe piept monoclul pe care îl ţinea la ochi. Ce mai faci, Roland?

— Bună seara Octave, bună seara Edmond, zise Roland, am treabă cu voi...

— Cu noi?...

— Cu amândoi...

— E! e!... zise Octav cu un accent uşor de batjocură, nu cumva vrei să te baţi?

— Tocmai...

— Când?

— Mâine dimineaţă.

— Cu cine?

— Cu Fabien d'Asmolles.

— Ce vorbeşti?... Ştii că e curios?

— Crezi?

— Sigur. Fabien era prieten cu tine.

— Era, dar nu mai este.

Tânărul pe care îl chema Octav se ridică cu gravitate şi puse mâna pe umărul lui Roland:

— Dragul meu, îi zise el, pentru că ne faci onoarea de a te încrede în prietenia noastră, alegându-ne ca martori, trebuie să ne spui şi motivul pentru care vrei să te baţi...

— Cum?...

— Datoria martorilor este foarte serioasă. Noi nu te vom lăsa să te baţi, decât atunci când vom şti...

— Dragii mei prieteni, răspunse Roland cu răceală, scoţându-şi ceasornicul din buzunar, este şase şi jumătate... mai pot sta cu voi încă o oră. Vreţi să facem o partidă de whist? Acesta este singurul mijloc prin care pot răspunde la întrebările voastre...

— Ciudat mijloc...

— Mă bat mâine dimineaţă cu Fabien d'Asmolles, prietenul meu, dar nici el, nici eu, nu putem spune motivul pentru care ne batem... Vreţi să-mi fiţi martori fără să ştiţi pentru ce ne batem?

— O! O! murmură Octave, mi se pare că ghicesc. Trebuie să fie la mijloc o femeie...

— Poate. Aşadar, primiţi?

— Sigur!...

— Atunci, veniţi mâine dimineaţă la mine, la ora şase...

— Vom veni.

Roland ceru un condei şi-i scrise lui Fabien:

„Domnule,

Astă-seară nu sunt acasă, prin urmare nu pot primi martorii dumneavoastră. Dar, dacă vrei, ne putem întâlni mâine dimineaţă la ora şapte, în pădure, în dosul pavilionului

d’Armenonville,
Al dumneavoastră,
Roland de Clayet”

Pe la ora şapte, Roland plecă de la club şi se întoarse acasă pentru a se îmbrăca.
Acolo găsi o scrisoare ce-i venise din provincie, datată din Besançon. Scrisoarea aceasta îi fusese trimisă de unchiul său, bătrânul cavaler de Clayet.

„Nepoate, îi scria cavalerul, îmi ceri consimţământul pentru a face o căsătorie, care, după scrisoarea ta, mi se pare convenabilă din toate punctele de vedere, afară de unul: vârsta fetei cu care vrei să te însori. Bagă de seamă! Trebuie să căutăm totdeauna o fată cu cel puţin zece ani mai tânără decât noi.
Dar, lăsând la o parte aceasta, nu văd pentru ce n-aş încuviinţa alegerea pe care ai făcut-o.
Familia Chamery este de viţă nobilă şi venitul anual de douăzeci de mii de livre face numele şi mai nobil încă...”

Roland nu vru să citească mai departe. Şi cu inima plină de bucurie se îmbrăcă şi alergă în strada Saint-Florentin.
Andréea îl aştepta.
Frumoasa blondă era culcată pe o canapea în faţa sobei, într-un budoar cum n-ar putea visa mai frumos o femeie. Ţinea în mână o carte de Lamartine. În privirea şi în atitudinea ei era o umbră de melancolie.
Ea întinse mâna tânărului, care se aruncă în genunchi la picioarele ei şi îi zise...
— Te rog, te rog... citeşte scrisoarea aceasta... mă vei mai refuza şi acum?
Şi îi întinse scrisoarea pe care i-o trimisese unchiul său, cavalerul.
Andréea luă scrisoarea şi o citi cu gravitate de la început până la sfârşit.
— Eşti nebun!... zise ea în cele din urmă.
— Nebun?
— Fireşte... pentru ce ai scris cavalerului de Clayet?...
— Pentru că trebuia...
— Trebuia mai întâi să mă întrebi pe mine. Ţi-am dat eu

voie?

— A!... strigă Roland, nu mă mai iubeşti... Chiar ieri...

— Ieri nu mai este azi, zise domnişoara de Chamery cu o cochetărie infernală. Şi apoi, vreau să mă mai gândesc... Lasă-mi o săptămână şi jură-mi...

— Ce să jur?

— Că de astăzi până în opt zile n-ai să mă mai întrebi, n-ai să-mi ceri să-ţi spun ce hotărâre am luat. Vino în toate zilele să mă vezi, dar nu-mi vorbi nimic de căsătorie. Poate că astfel vei câştiga.

Andréea însoţi aceste din urmă cuvinte cu o privire şi un surâs care părea că este plin de promisiuni.

— Fie!... zise el.

Şi se ţinu de cuvânt. În timpul acelei seri se îmbătă de vocea, de surâsul şi de spiritul acelei femei, care poseda, de altfel, secretul miraculos al seducţiei.

Sună ora unsprezece.

Roland se sculă.

Deodată îşi aduse aminte de cuvintele lui Fabien şi împins de un fel de curiozitate, zise Andréei:

— Apropo, cunoşti pe prietenul meu Fabien d’Asmolles. Aş vrea să...

Şi el se uită cercetător în ochii Andréei. Aceasta rămase nemişcată.

— Păzeşte-te de omul acesta, îi zise. Domnul Fabien d’Asmolles este un om pe care nu-l primesc în casă la mine. El m-a urmărit timp de doi ani cu iubirea lui prostească şi văzând că nu reuşeşte a început să mă calomnieze pretutindeni... Adio...

Şi domnişoara de Chamery îşi luă rămas bun de la Roland fără să spună mai mult.

Roland se întoarse acasă zicându-şi:

„Mâine îl voi omorî pe Fabien. Trebuie!...”

Capitolul VII

Roland de Clayet se întoarse acasă pradă unei surescitări nervoase, care avea două cauze diferite: mai întâi iubirea pentru pretinsa domnişoară de Chamery şi apoi supărarea pe care o produsese asupra lui purtarea vicontelui Fabien d’Asmolles.

În ochii lui Roland, vicontele nu era nici mai mult nici mai puţin, mai cu seamă după cele ce îi spusese domnişoara de Chamery, decât un om nesincer şi invidios, care se răzbuna prin calomnii murdare. Şi cum Roland credea în ea, se întoarse acasă jurându-şi să-l ucidă pe calomniatorul îngerului pe care-l iubea. Femeia iubită, oricum ar fi, este un înger.

Când ai douăzeci şi trei de ani şi a doua zi te aşteaptă un duel, simţi nevoia să dormi... Roland era curajos. El se aruncă în pat, adormi şi nu se deşteptă decât a doua zi dimineaţă, când veni valetul să-l scoale.

După o oră sosiră şi martorii.

Cei doi tineri, foarte mândri că fuseseră socotiţi în rândul oamenilor care pot figura ca martori într-un duel, se îmbrăcaseră în nişte haine anume făcute pentru astfel de împrejurări şi îşi luaseră un aer grav, care îi făcea mai mult caraghioşi decât serioşi.

Roland stătea pe un divan şi îi aştepta. Cum el era cu trei ani mai mare decât martorii săi, arăta mai puţin ridicol şi îmbrăcămintea lui era mai puţin pretenţioasă.

— Dragă amice, zise Octave intrând, după cum vezi, suntem punctuali ca nişte ceasornice...

— Ca nişte ceasornice care merg bine, răspunse Roland râzând.

— Mai avem încă douăzeci de minute, răspunse al doilea tânăr.

— Dar trebuie să ajungem noi cei dintâi pe teren...

— Fie!... să plecăm.

Roland spusese să i se pună caii la docarul de patru persoane.

Spadele fură băgate în cutia de sub capra vizitiului.

Se urcară cu toţii în trăsură.

— Dragul meu, zise Octave luând hăţurile din mâinile lui Roland, când urmează să te baţi, trebuie să ai nervii liniştiţi şi să nu-ţi oboseşti mâinile. Lasă-mă să mân eu caii.

— Cum vrei... răspunse Roland.

Şi plecară.

Întâlnirea era în pădure, în dosul pavilionului d’Armenonville. Docarul ieşi din Paris prin poarta Maillot la ora şapte fără un sfert şi Roland fu cel dintâi pe teren.

Cei trei tineri ca nişte oameni cunoscători, dar care nu dau lucrurilor decât importanţa lor reală, se lungiră pe iarbă şi

aşteptară, vorbind de vreme, de curse, de operă şi, în sfârşit, de venirea lui Fabien d'Asmolles.

Când sună ora şapte şi cum pe şoseaua care duce la poarta Maillot nu se vedea nici o trăsură, Roland încruntă din sprâncene.

În acelaşi timp tânărul Octave exclamă făcând pe grozavul.

— Vicontele mi se pare cam uşuratic. Îşi bate joc de noi!...

— Ne face să aşteptăm, adăugă tânărul Edmond, completând gândul tovarăşului său.

— Probabil că ceasurile voastre merg înainte, murmură Roland.

Aşteptară astfel cam douăzeci de minute. Începuseră să facă fel de fel de reflecţii asupra curajului lui Fabien d'Asmolles, care de altfel trecea drept un om foarte curajos, când în sfârşit se zări pe şosea o trăsură închisă, din care Roland de Clayet îl văzu, coborând pe vicontele Fabien şi doi ofiţeri.

— Hm!... murmură micul Octave, nu cumva vicontele îşi râde de noi?

— Pentru ce? întrebă Roland.

— Mai întâi ne-a făcut să-l aşteptăm douăzeci de minute, observă Edmond.

— Şi apoi ne aduce doi ofiţeri, ca şi cum ar vrea să ne arate că i-a fost teamă că afacerea n-ar fi putut să meargă fără ei...

— Sigur!... zise micul Edmond furios, şi cu noi duelurile pot fi tot atât de serioase ca şi cu ofiţerii.

Vicontele Fabien se apropie de cei trei tineri şi îi ascultă.

— Daţi-mi voie, domnilor, zise el, să vă recomand pe verii mei, contele şi vicontele d'Oisy.

Cei doi locotenenţi salutară pe martorii lui Roland şi Fabien se retrase. Apoi unul dintre ei se apropie de Roland şi îi zise:

— Cu toate că obiceiul nu este astfel, se pare, domnule, că împrejurări importante îl silesc pe domnul Fabien d'Asmolles să vă ceară o scurtă întrevedere înainte de a vă bate.

Pe buzele lui Roland flutură un surâs ironic.

Ofiţerul înţelese surâsul acela.

— Oh!... fiţi sigur, zise el, că Fabien se bate totdeauna când este insultat, dar mi se pare că este vorba de unchiul dumneavoastră...

— Fie! zise Roland.

Ofiţerul făcu semn vicontelui.

Acesta vorbea cu cei doi tineri. La semnul ofiţerului se

apropie de Roland, îl luă de braţ şi îl trase la o parte, spre marea mirare a tânărului Octave, care zise în batjocură celuilalt ofiţer:

— Asta e nostim!... Şi mi se pare că rolul meu şi al prietenului meu devine caraghios... Nu cumva aceşti domni vor acum să se strângă în braţe?

— Domnule, răspunse ofiţerul cu o politeţe perfectă, aveţi răbdare, se vor bate!... Pe de altă parte, înainte de a vă arăta astfel nemulţumirea, binevoiţi, vă rog, să vă amintiţi că nu sunteţi aici decât simplu martor, şi dacă viaţa tânărului pe care îl asistaţi vă stă în spinare, politeţea cere să vă ascundeţi cel puţin gândurile...

Şi ofiţerul îi întoarse spatele.

Iată convorbirea dintre vicontele Fabien d’Asmolles şi vechiul său prieten, Roland de Clayet.

— Domnule, zise vicontele luându-şi adversarul de braţ, gest ce îl scandalizase în ultimul grad pe tânărul Octave, nu este în obiceiul meu să întârzii când este vorba de un duel. Din contră, în cele mai multe cazuri, eu sunt cel dintâi care ajung la locul de întâlnire, dar dacă v-am făcut astăzi să aşteptaţi, a fost din cauza dumneavoastră.

— A mea?

— A dumneavoastră.

— Cum aşa?

— Ascultaţi-mă, zise Fabien cu mândrie, aveţi un unchi, cavalerul de Clayet. Unchiul dumneavoastră este amicul tatălui meu. Chiar dumneavoastră când aţi venit la Paris acum cinci ani, aţi venit la mine cu o scrisoare de recomandare din partea lui.

— Să terminăm, domnule, murmură Roland ironic.

— Mă iertaţi, zise Fabien, trebuie să mă ascultaţi până la sfârşit. Azi dimineaţă, tocmai când voiam să vin încoace, mi s-a dat o scrisoare din partea lui.

Roland făcu un gest de uimire.

— Scrisoarea aceasta, continuă Fabien, a venit ieri, şi cameristul meu a pus-o pe masă în salon. Astă noapte m-am întors târziu acasă şi m-am culcat fără să-l întreb pe servitor dacă am vreo scrisoare.

— Domnule, întrerupse Roland pe un ton obraznic, cred că unchiul meu nu v-a scris un volum întreg, ca să pierdeţi douăzeci de minute cu citirea lui...

— Nu, domnule, dar a trebuit să-i răspund.

— Unchiului meu?

— Da, domnule. Se poate întâmpla să mă omorâţi...

— Nădăjduiesc...

— Dar nu tot asta este şi părerea mea, răspunse vicontele cu un accent dispreţuitor. În sfârşit, este mai bine să prevedem totul.

— Fie! Şi?

— Şi, cum acesta mi-a făcut cinstea de a-mi scrie tocmai despre dumneavoastră...

— Despre mine?

— Da. Iată scrisoarea lui.

Şi Fabien întinse lui Roland o scrisoare în care acesta citi:

„Scumpul meu Fabien, zicea cavalerul, fiindcă am lăsat în paza ta pe zăpăcitul meu nepot, m-am hotărât să-ţi scriu în mod confidenţial pentru a-ţi cere un sfat.

Roland îmi scrie că vrea să se însoare. El zice că iubeşte şi vrea să o ia de soţie pe domnişoara de Chamery.

Chamery este o familie bună. Roland spune că fata are un venit de douăzeci de mii de livre. Dar Roland este tânăr, se entuziasmează uşor, şi cu toate că îi dau consimţământul meu, de care la nevoie s-ar putea lipsi, îţi scriu şi te rog să mă linişteşti răspunzându-mi în câteva rânduri despre acest lucru.

Îţi strâng mâna,

Cavalerul de Clayet.”

— Domnule viconte d'Asmolles, zise Roland de Clayet după ce citi scrisoarea, mi se pare curios unchiul acesta care crede că noi nu putem să ne facem treburile fără sprijinul dumneavoastră.

— Poate că aveţi dreptate, domnule, răspunse Fabien, dar din moment ce unchiul dumneavoastră a crezut de cuviinţă să-mi ceară sfatul, am crezut şi eu de cuviinţă că trebuie să îi răspund.

— A!...

— Iată o copie după scrisoarea mea...

Fabien îi întinse lui Roland o a doua scrisoare.

„Domnule,

Nu am decât foarte puţin timp la dispoziţie şi sunt silit să vă răspund pe scurt.

Domnişoara de Chamery, cu care vrea să se însoare domnul Roland de Clayet, se numeşte de fapt domnişoara Brunot şi este o femeie care nu poate fi luată de soţie. Subliniez cuvintele acestea.

— Ieri am încercat să-i arăt lui Roland lucrul acesta, dar el mi-a căutat ceartă, m-a insultat şi în momentul acesta sunt pe punctul de a pleca la pădure, unde vom continua, cu armele în mână, convorbirea noastră de ieri. În starea în care a ajuns inima bietului băiat, orice morală este de prisos şi am să-i fac un serviciu dându-i o lovitură bună de sabie, care să-l ţină la pat cel puţin şase săptămâni. Timpul acesta cred că vă ajunge pentru a-l aduce la idei mai sănătoase asupra însurătorii şi asupra aventurierelor care îşi iau nume pompoase.

Dacă din nenorocire se va întâmpla altfel, nu-l vom putea împiedica nici dumneata, nici eu, de a se căsători cu domnişoara Andréea Brunot.

Îţi strâng mâna,

Vicontele Fabien d'Asmolles"

Roland de Clayet se făcu galben de mânie citind scrisoarea aceasta. În cele din urmă o întinse lui Fabien.

— Domnule, îi zise el, scrisoarea aceastǎ vă va costa viaţa...

— Nu cred... zise Fabien liniştit.

— Veţi muri, termină Roland beat de furie, cum mor calomniatorii. Dacă femeia aceea nobilă pe care o insulţi fără jenă ar fi ascultat propunerile dumitale de dragoste... dacă te-ar fi ascultat... dacă ţi-ar fi cedat...

— Bun!... zise Fabien întorcând spatele lui Roland, mi se pare că domnişoara Brunot a prevăzut lovitura.

Şi se apropie de martorii lui Roland.

— Vă rog să mă iertaţi, domnilor, le zise el, domnul de Clayet şi cu mine suntem la ordinele dumneavoastră.

— În sfârşit!... zise Octave, care ţinea cu orice preţ să fie obraznic, nu v-aţi grăbit deloc, domnule. Credeam că nu se mai isprăveşte o dată!...

— Domnule, îi zise Fabien, ridicând uşor din umeri, ce vârstă ai?

— Douăzeci de ani...

— Eşti prea copil şi ar fi trebuit să vii însoţit de doică. Copiii de seama dumitale nu trebuie să iasă singuri din Paris!...

Şi Fabien îi întoarse spatele, îşi scoase haina şi luă spada din mâinile unuia din martorii săi.

Roland, beat de furie, făcu la fel.

— Haideţi, domnilor!... zise unul dintre ofiţeri.

Cei doi adversari încrucişară spadele.

Roland, stăpânit de furie, se aruncă orbeşte asupra vicontelui şi îl atacă. Dar Fabien era liniştit, rece, stăpân pe sine. Pe buze îi flutura un surâs batjocoritor.

Spada lui Roland întâlnea pretutindeni spada vicontelui.

— Dragul meu, îi zise acesta, prea te grăbeşti... furia te orbeşte... te lupţi rău... mai rău ca de obicei... Dacă mai continui aşa... te omori singur... şi eu nu vreau asta...

Roland răspunse printr-un strigăt de furie.

— Vezi, continuă Fabien, care para loviturile cu îndemânare, dacă n-ar fi la mijloc afurisita aceea de însurătoare, m-aş mulţumi să te înţep puţin la braţ... şi am termina treaba... dar în situaţia de faţă... trebuie să procedez mai serios.

În momentul când pronunţă cuvintele acestea, Roland se descoperi. Fabien întinse braţul.

Străpuns în umăr, Roland scoase un ţipăt, scăpă spada din mână şi căzu.

— Lovitura asta, zise vicontele Fabien cu răceală, înfigându-şi spada în pământ şi aplecându-se spre adversar pentru a-l ridica, am învăţat-o de la un maestru de arme italian. Este o lovitură foarte frumoasă. Nu omoară niciodată: peste două luni eşti din nou în picioare...

Martorii se grăbiră ca şi Fabien să-l ajute pe Roland.

Rănitul leşinase. Fu transportat în trăsură, pe când unul din martori plecă în docar la Ternes în căutarea unui chirurg.

Medicul se uită la rană şi răspunse că viaţa lui Roland nu este în primejdie.

— Va trebui să stea în pat cam două luni, zise el.

— Tinere, spuse atunci Fabien, salutând pe martorul lui Roland care fusese obraznic cu el, vezi că n-ai pierdut nimic dacă te-am sfătuit să aştepţi. Mărturiseşte că răbdarea este o virtute.

Şi îi întoarse spatele, lăsându-l puţin zăpăcit de această ironie neaşteptată.

. . . .

După opt ore, Roland de Clayet se deşteptă în patul său,

cuprins de friguri uşoare, dar păstrându-şi prezenţa de spirit. El primi un bileţel roz, parfumat.

Scrisul prelung şi subţire, plicul cu blazon, culoarea îl făcură să tresară de bucurie şi uită aproape cu desăvârşire durerea pe care i-o pricinuia rana. Era de la ea.

— Cine ştie!... poate că aflase că se bătuse pentru ea...

Foarte emoţionat, rupse plicul şi citi:

Domnule,

Am aflat că azi dimineaţă v-aţi bătut în duel cu domnul Fabien d'Asmolles. În urma convorbirii pe care am avut-o ieri, nu mă îndoiesc deloc asupra motivului care a pricinuit această întâlnire supărătoare.

Când veţi fi cu mintea mai coaptă, domnule, veţi înţelege că cel mai bun mijloc de a compromite o femeie, este să se erijeze cineva în apărătorul ei, şi fiindcă mă găsesc acum cât se poate de compromisă din cauza nebuniilor dumneavoastră, vă rog să-mi permiteţi, ca odată cu condoleanţele mele, să vă anunţ că plec din Paris chiar astăzi.

A dumneavoastră

Andréea de Chamery"

Pentru a explica scrisoarea aceasta, care a fost pe punctul de a-l ucide pe îndrăgostitul Roland de Clayet, trebuie să pătrundem mai adânc în viaţa intimă a acestei femei care se autonumise cu neruşinare domnişoara de Chamery.

Capitolul VIII

În dimineaţa zilei când Fabien d'Asmolles şi Roland de Clayet îşi dădeau întâlnire pentru a doua zi în pădure, un om mic, pântecos, chel, purtând ochelari albaştri, îmbrăcat în negru, sub braţ cu o mapă mare de piele şi având înfăţişarea unui om de afaceri, coborî dintr-un cupeu de piaţă în faţa casei cu nr. 18 din strada Saint-Florentin.

În poartă, rezemat de coada măturii, stătea portarul cu un aer foarte important.

Când văzu că omul care cobora din cupeu vrea să intre în curte, îl privi mai întâi cu un aer curios, apoi cu dispreţ, întrebându-se, fără îndoială, la care din nobilii săi locatari

putea veni un om aşa de pocit. Acesta se uită la portar pe deasupra ochelarilor:

— Domnişoara de Chamery este acasă? întrebă el.

— Da, domnule.

Şi portarul salută tot atât de respectuos, după cum un moment înainte îl privise cu un aer aproape obraznic.

— La ce etaj?

— La primul, uşa din dreapta.

Omul urcă treptele şi apăsă pe butonul de cristal al soneriei.

Scara bine îngrijită, uşile largi şi ornamentate, în pragul cărora se oprise vizitiul, înfăţişarea frumoasă a casei, totul, părea a anunţa că cea care se numeşte domnişoara de Chamery era într-o situaţie, dacă nu foarte bună, cel puţin îndestulătoare.

Un valet, încălţat cu cizme cu carâmbii întorşi, şi îmbrăcat cu o vestă roşie, veni să deschidă şi, ca şi portarul, se uită lung la omul îmbrăcat în negru.

— Domnişoara de Chamery! repetă acesta pe un ton hotărât...

— Domnişoara nu poate să primească, întoarceţi-vă pe la trei. Domnişoara nu se scoală niciodată înainte de douăsprezece.

— Mă iartă, răspunse vizitatorul pe un ton autoritar, te rog să duci domnişoarei cartea mea de vizită şi vei vedea că voi fi primit numaidecât.

Valetul se uită lung la el încă o dată.

— Nu cumva sunteţi domnul Rossignol? întrebă el.

— Tocmai.

— Atunci intraţi. Domnişoara mi-a dat ordine speciale pentru dumneavoastră.

Valetul îl introduse pe domnul Rossignol în salon, ridică o draperie şi dispăru.

După un moment, omul de afaceri — căci asta era — auzi deschizându-se o uşă alăturată şi o voce care zicea:

— Justine, adu-mi pelerina şi spune-i domnului Rossignol să intre.

După alte două minute, o fată tânără şi drăguţă ridică draperia după care dispăruse valetul, făcu un semn domnului Rossignol care se ridică, şi îl introduse în camera de culcare, mobilată cu un lux delicat, în fundul căreia omul de afaceri zări pe domnişoara de Chamery, în pat.

Ea îi arătă cu mâna un fotoliu.

După ce domnul Rossignol se aşeză, cu acea nepăsare a oamenilor care îşi întrebuinţează timpul pentru tot felul de tertipuri, ea le făcu semn Justinei şi valetului să iasă.

— Nu sunt acasă, zise ea.

— Pentru nimeni? întrebă Justine.

— Pentru nimeni din lume.

— Nici chiar pentru domnul baron?

— Dacă vine, roagă-l să aştepte.

Camerista şi valetul ieşiră.

— Acum putem sta de vorbă, domnule Rossignol, zise domnişoara de Chamery.

Omul de afaceri se înclină.

— După scrisoarea pe care mi-aţi trimis-o, zise el, pare a fi vorba de lucruri grave.

Şi se aşeză mai comod în fotoliu.

— Domnule Rossignol, dumneavoastră sunteţi directorul unei agenţii care cumpără poliţele ce nu se plătesc, procesele pierdute sau părăsite etc., nu este aşa?

— Mai exact, continuă domnul Rossignol, prefăcându-se că nu-l supără tonul ironic cu care îi definise domnişoara de Chamery profesiunea, sunt directorul SOCIETĂŢII MUTUALE ŞI JURIDICE DE ASIGURARE ÎMPOTRIVA CREANŢELOR ÎN NEREGULĂ. El pronunţă cuvintele acestea cu o anumită îngâmfare.

— Eu nu discut înţelesul cuvintelor, zise domnişoara de Chamery, şi nu pentru asta v-am chemat aici...

— Ieri mi-aţi făcut onoarea de a-mi scrie, spunându-mi să vin astăzi aici, între ora nouă şi zece, pentru a-mi vorbi de o afacere importantă.

— V-am chemat pe dumneavoastră, n-am chemat Societatea.

— Pe mine?

— Domnule Rossignol, zise cu răceală domnişoara de Chamery, sunteţi din Blois, nu este aşa?

Domnul Rossignol tresări.

— Aţi fost primul secretar al domnului Corbon, notarul familiei de Chamery.

— Da, domnişoară, răspunse domnul Rossignol încurcat.

— Şi din cauza unei mici sume de bani, aţi fost, mi se pare, concediat tocmai în anul când a murit marchiza de Chamery?

— Mama dumneavoastră, răspunse domnul Rossignol cu îndrăzneală.

— Tocmai.

Şi domnişoara de Chamery îl privi cu răceală pe omul de afaceri.

— Din Blois, continuă ea, aţi venit la Paris, unde aţi încercat toate meseriile, câteodată v-aţi schimbat şi numele şi aţi şi fost condamnat după câte îmi aduc aminte...

— Domnişoară...

— Dar cum sunteţi un om inteligent, aţi reuşit să scăpaţi din încurcătură şi domnul Rossignol de astăzi, care altădată se chema Jules Maloiss, trece în ochii justiţiei drept un om cum nu se poate mai de treabă, ba ceva mai mult, un om renumit pentru dibăcia cu care descurcă afacerile cele mai încurcate şi cele mai spinoase.

Domnul de Rossignol o ascultase liniştit pe domnişoara de Chamery. Când aceasta termină, zise:

— Domnişoară, pentru că mă cunoaşteţi atât de bine, daţi-mi voie să vă dovedesc că ştiu şi eu ceva despre existenţa dumneavoastră.

— Spuneţi, zise ea cu nepăsare.

— Sunteţi fiica din flori a domnului Brunot, avocat şi a doamnei de Chamery, care era văduvă de şase ani când v-aţi născut dumneavoastră.

— Apoi?

— Aţi fost crescută în castelul din Blois, la început ca orfană. În sfârşit marchizul Hector de Chamery s-a învoit cu mama lui să vă numească fiica ei.

— Bun! Apoi?

— Când a murit marchizul, averea lui a trecut vărului său, contele de Chamery... Marchizul Hector vă dezmoştenise...

— Adevărat.

— Când a murit marchiza, mama dumneavoastră, n-aţi moştenit de la ea decât suma de 150.000 mii de franci, rodul economiilor, precum şi diamantele sale. Dar contele de Chamery v-a asigurat intrând în posesia moştenirii şi devenind marchiz, o pensie pe viaţă de 12.000 livre.

— Sunteţi bine informat, domnule Rossignol.

— Aşteptaţi, zise el cu obrăznicie, mai ştiu şi altele...

— Ce anume?

— Ştiu că dumneavoastră n-aveţi dreptul să purtaţi numele de Chamery, nume care nu vă aparţine. Dumneavoastră vă

bucuraţi de un venit de 19.000 livre şi după moartea mamei dumneavoastră — aveaţi atunci cincisprezece ani — aţi fi putut foarte bine să vă găsiţi un bărbat după plac... Dar v-a plăcut să duceţi o viaţă cam aventuroasă...

— Onorabile domnule Rossignol, îl întrerupse domnişoara de Chamery, mi se pare că purtarea mea nu vă priveşte de fel...

— Nu vă supăraţi, spun lucrurile acestea pentru a vă dovedi că vă cunosc trecutul tot atât de bine după cum îl cunoaşteţi dumneavoastră pe al meu, atâta tot...

— Atunci, zise domnişoara de Chamery, dacă aşa este, văd că ne putem înţelege de minune.

— Sunt la ordinele dumneavoastră.

— Vreţi să câştigaţi 20.000 de franci?

— Auzi întrebare! Ce trebuie să fac?

— Mai întâi să ascultaţi povestea pe care vă voi spune-o.

— Vă ascult, domnişoară.

Şi tânăra continuă:

— Marchizul de Chamery, tatăl fratelui meu Hector şi bărbatul mamei mele, îşi cheltuise averea încă dinainte de Revoluţie. După ce s-a întors în Franţa l-a moştenit pe unchiul său, cavalerul de Chamery, fost ofiţer de marină, care făcuse avere în Indii, de la 1760 până la 1790, pe lângă regele Lahorei.

— Ştiam asta, zise domnul Rossignol.

— Ascultaţi... Reîntors în Franţa la începutul imperiului, cavalerul de Chamery răscumpără toate pământurile care aparţinuseră familiei sale, reconstituie averea teritorială a familiei şi moare după doi ani, lăsând toată averea aceasta nepotului său printr-un testament olograf, conceput astfel:

„Institui ca legatar universal pe nepotul meu Antoine-Joseph-Ferdinand, marchiz de Chamery. Ţin ca averea mea să rămână în mâna celui mai bătrân membru al familiei de Chamery. Cu toate acestea, dacă se va întâmpla ca nepotul meu să moară, fără să aibă un moştenitor de sex bărbătesc, sau dacă copiii lui vor muri fără să aibă moştenitori, averea aceasta va fi moştenită de cei mai tineri din familie, reprezentaţi astăzi prin contele de Chamery.”

Tânăra se întrerupse.

— Domnul marchiz de Chamery, zise ea, a transcris averea marchizului Hector care, credincios testamentului unchiului său, a lăsat-o la rândul său contelui de Chamery, vărul său. Dar testamentul cavalerului mai avea un paragraf:

„Dacă se va întâmpla ca avere mea să rămână celor tineri din familia de Chamery şi dacă şi aceasta se va stinge sau nu va fi reprezentată decât prin copii de sex feminin, voinţa mea formală este ca averea să fie trecută la rude mai îndepărtate, care poartă numele Chamery-Chameroy. Înrudirea noastră cu familia Chameroy datează din timpul lui François I şi a fost totdeauna recunoscută de aceste două familii”.

— O! O!... curios testament!... zise domnul Rossignol. Unde este testamentul acesta?
— La mine.
— A!...
— L-am găsit la moartea mamei mele printre hârtiile ei.
— Da, zise domnul Rossignol, nu prea văd ce aţi putea face cu el.
— Aşteptaţi...
Şi domnişoara de Chamery începu să surâdă.
— Ultimul marchiz de Chamery, zise ea, avea un băiat de zece ani când a murit mama.
— Băiatul acesta a dispărut, ştiu...
— A murit...
— Nu s-a putut dovedi niciodată moartea lui.
— Tocmai dovada aceasta ne trebuie, maestre Rossignol, sau cel puţin ne trebuie un extract mortuar în regulă. Societatea dumneavoastră care se ocupă de atâtea lucruri trebuie să aibă un birou special, aşa cred, care să se ocupe cu fabricarea actelor de deces...
— Voi căuta să-mi procur unul, domnişoară, dar...
— Ascultaţi!... În lumea asta nu mai este decât un singur Chamery-Chameroy.
— A!... este unul...
— Unul singur.
— Şi?
— Şi!... vreau ca în cincisprezece zile el să fie bărbatul meu.
Maestrul Rossignol sări de pe scaun.
— Acum înţeleg, zise el. Apoi rămase gânditor.
— Este mai mult ca sigur, continuă el după un moment de

tăcere, că, dacă se poate dovedi în faţa tribunalului că tânărul Chamery, fratele domnişoarei Blanche de Chamery şi fiul marchizei, este mort cu adevărat...

— Asta este treaba dumneavoastră. Douăzeci de mii de franci nu se pot câştiga stând...

— Adevărat, domnişoară...

— Prin urmare, continuă domnişoara de Chamery, peste opt zile te aştept cu extractul acela mortuar...

— Îl veţi avea... Numai, îmi veţi permite să vă cer o mică arvună...

— Cât îţi trebuie?

— Vreo şapte-opt mii de franci... îndrăzni Rossignol cu jumătate de voce.

Tânăra sună. Apăru Justine.

Domnişoara de Chamery îi întinse o cheie, îi arătă cu mâna un dulap, şi-i zise:

— Dă-mi portofelul roşu, care este în cutia din dreapta.

După ce i-l aduse, scoase din el zece hârtii de câte o mie de franci şi le întinse lui Rossignol.

Acesta, după ce se grăbi să vâre biletele în buzunar, se ridică.

— Peste opt zile, zise el, voi veni din nou.

-— Condu-l pe domnul zise tânăra Justinei.

Pe când omul de afaceri şi camerista ieşeau pe o uşă, valetul băgă capul pe alta.

— Intră! zise stăpâna sa. Ce este?

— A venit domnul baron şi aşteaptă să-l primiţi.

— Să intre.

Şi domnişoara de Chamery ascunse cu grijă portofelul sub pernă.

După câteva secunde, valetul îl introduse pe personajul pe care îl numise baron. Acesta era un om de cincizeci şi opt de ani, dar care nu părea să aibă mai mult de patruzeci. De altfel, era un bărbat frumos, îmbrăcat elegant, care ştia cum să se poarte şi se cunoştea că este un gentilom.

— Bună ziua, zise el luând mâna fetei şi sărutând-o, ce mai faci?

— Fac ce face o femeie care a visat un vis urât pe care îl vei numi straniu. Stai colea, să-ţi spun visul.

Capitolul IX

Baronul de B..., acest personaj pe care l-am văzut intrând cu atâta familiaritate la ora zece dimineaţa, la o femeie care zicea că se numeşte domnişoara de Chamery, trecea faţă de lumea care voia să-l creadă drept o rudă, un tutore al Andréei, căreia îi purta un interes cu adevărat părintesc...

Faţă de lume, Andréea îi zicea DRAGĂ UNCHIULE, dar între cei patru pereţi ai camerei de culcare, lucrurile se schimbau.

Domnişoara Brunot, după cum spusese cu câteva momente înainte Rossignol, avea un venit anual de 19.000 livre. Dar putea să ajungă oare suma aceasta unei femei care ţinea trei cai în grajd, care plătea o chirie de două mii de franci şi care cheltuia alţi cincisprezece mii numai pe toalete?

Andréei îi plăceau tablourile şi sculpturile de preţ, petrecea vara la Bade şi juca la cărţi ca cel mai pasionat jucător. Aşa că una peste alta, ea îl costa pe baron în fiecare an 60 până la 80 mii franci.

Pe de altă parte, baronul, ca un gentleman perfect ce era, nu o întreba niciodată ce face cu banii lui, nu venea la Andréea decât dimineaţa, îi dădea o libertate desăvârşită şi nu venea niciodată la acele întâlniri ALE ARTIŞTILOR care îl zăpăciseră pe bietul Roland de Clayet.

Baronul se aşeză la căpătâiul patului ei şi îi zise:

— Doamne, ce vis aşa de grozav ai avut?

— Am visat că mă măritam, răspunse ea.

Pe buzele baronului flutură un surâs batjocoritor.

— Adevărat, curios vis zise el.

— Nu este aşa?

— Fireşte!...

— Atât numai, că eu nu sunt o femeie care să mă las sedusă de gustul măritişului.

— Tu poate că te vei lăsa, dar... ceilalţi nu cred...

— Care ceilalţi?

— Bărbaţii...

Şi baronul surâse încă o dată cu obrăznicie.

— Când eşti femeie frumoasă, nu te vaiţi de bărbaţi...

— De frumoasă, eşti frumoasă...

— Şi când ai un venit de 19.000 livre...

— Pe care le-ai mâncat...

— Se poate...

— Ascultă dragă, visul tău nu este serios şi e mai bine

pentru tine să nu te măriţi şi să te mulţumeşti cu iubirea mea.

— Dragă baroane, zise cu răceală domnişoara de Chamery, iartă-mă dacă am ocolit puţin pentru a te pune la curent cu situaţia: n-am visat că mă mărit, adevărul este că m-am hotărât să mă mărit...

— Dragă, stai niţel, să ne înţelegem, o întrerupse baronul. Vorbeşti serios?

— Foarte serios.

— Te măriţi?

— Mă mărit.

— Când?

— Peste cincisprezece zile... Cât se va putea mai curând.

— Se poate să ştiu şi eu cu cine?

— Deocamdată, nu.

— Oh!... nu te întreb cum îl cheamă, vreau să ştiu numai ce situaţie are.

— Are douăzeci de ani, este un băiat frumos şi poartă, ca şi tine, titlul de baron.

— Autentic?...

— Dovedit prin acte...

— E sărac?

— Ruinat.

— Atunci, draga mea, răspunse baronul, dă-mi voie să-ţi spun un singur cuvânt.

— Spune!

— Afacerea pe care vrei s-o faci este proastă. Gândeşte-te: să fii baron şi să trăieşti în doi cu un venit de 19.000 livre, este sărăcie curată.

— Sărăcia este o virtute, baroane.

Baronul se ridică şi se duse să-şi ia pălăria şi bastonul pe care le pusese pe canapea.

— Adio, zise el. Din moment ce vorbeşti astfel fără să râzi, înseamnă că eşti hotărâtă. În curând te voi vedea stăpâna casei. Adio, baroană.

— Adio, zise ea.

El îi sărută mâna şi făcu un pas spre uşă.

— Apropo, zise ea, să nu uiţi că în faţa lumii ai trecut totdeauna drept vărul mamei mele.

— Voi continua să fiu. Atât numai, zise el pe un ton cât se poate de nepăsător, că astă seară plec într-o călătorie lungă, care mă va lipsi de plăcerea de a asista la cununia ta.

Baronul salută şi ieşi.

„În sfârşit!... murmură tânăra văzându-se singură, în sfârşit!...” Ea sună şi veni Justine.

— A!... Dumnezeule!... doamnă, zise servitoarea, nu cumva NE-AM certat cu DOMNUL?

— Nu.

— Era palid ca un mort.

„Nu are nimic, se gândi domnişoara de Chamery, este supărat. Nu este palid fiindcă inima lui suferă. Baronul este vanitos, egoist şi mă despart de el fără nici remuşcare...”

Domnişoara de Chamery ceru să fie îmbrăcată. Îşi puse o rochie de dimineaţă simplă şi elegantă, ordonă să i se înhame caii la cupeu şi plecă singură.

Era ora unsprezece.

Domnişoara de Chamery spusese vizitiului să o ducă în strada Saint-Lazare şi se opri la colţul străzii Trois Fréres.

Trecând pe lângă portar îi spuse că se duce să o caute pe doamna de Saint-Alphonse.

Doamna de Saint-Alphonse, acea brună drăguţă şi durdulie, care era cam coaptă încă din timpul când Baccarat se servise de ea pentru a-l atrage în cursă la Saint-Maurice pe falsul brazilian don Inigo de los Montes, trecuse de mult de treizeci de ani.

Cu toate acestea, cum prinţul rus, amicul contelui Artoff, îi rămăsese credincios, cum în ciuda anilor era încă frumoasă, în perioada în care o regăsim, doamna de Saint-Alphonse continua să fie o femeie la modă.

Domnişoara de Chamery intră la doamna de Saint-Alphonse cu siguranţa unui om al casei, fără să se anunţe, mulţumindu-se să o întrebe pe cameristă dacă stăpâna sa s-a sculat şi se duse de-a dreptul în camera ei de culcare.

Doamna de Saint-Alphonse era încă în pat.

— Bună ziua, draga mea, zise Andréea aruncându-şi pe o canapea manşonul şi mănuşile, ce mai faci?

— Dar tu? o întrebă doamna de Saint-Alphonse.

Ele îşi strânseră mâinile.

Sigur că, dacă Roland de Clayet ar fi văzut-o pe cumintea domnişoară de Chamery intrând la o femeie ca doamna de Saint-Alphonse, şi-ar fi pierdut toate iluziile privind virtutea ei şi nu l-ar mai fi blestemat şi înjurat pe amicul său, vicontele Fabien d’Asmolles.

— Eşti singură, aştepţi pe cineva? întrebă Andréea.

— O! fii liniştită, răspunse doamna de Saint-Alphonse, am spus să nu primească pe nimeni, aşa că nu vei fi văzută la mine tu, o femeie care în curând vei fi baroană adevărată.

— Eşti sigură că voi fi?

— Auzi întrebare!

— Îţi pun întrebarea asta, fiindcă tocmai am terminat cu baronul meu...

— Te-ai cam grăbit, dar nu face nimic.

— Ceva mai mult, i-am vorbit de viitorul meu bărbat ca şi cum l-aş fi văzut. I-am spus că este frumos.

— Chiar este. Are mutră de haimana, dar este drăguţ.

— Şi eşti sigură că va primi?

— Oamenii care se îneacă se agaţă de mâna care li se întinde. Bietul baron de Chamery nu mai ştie unde îi este capul. Îl aştept, peste zece minute trebuie să vină. Când vei auzi clopoţelul să treci în cabinetul meu de toaletă, de unde vei putea să-l vezi fără să fii văzută... Dar ia spune-mi, dacă te-ai despărţit de baron, ce ai de gând să faci cu Roland?

— Oh!... cât despre ăla, răspunse Andréea, este lucru uşor.

— Era destul să primeşti şi Roland s-ar fi însurat cu tine.

— Ştiu, şi acum trei zile mă gândeam chiar serios, la lucrul acesta.

— Are un venit de douăzeci de mii de livre anual. Şi la moartea unchiului său mai moşteneşte treizeci de mii.

Andréea dădu din cap afirmativ.

— Nu înţeleg, continuă doamna de Saint-Alphonse, pentru ce nu vrei să-l iei pe el.

— Draga mea, zise domnişoara de Chamery, de trei luni l-am făcut pe Roland să nădăjduiască, puţin câte puţin, că într-o zi va fi bărbatul meu. Aveam atunci planurile mele. Însă, din ziua în care mi-ai vorbit de baronul de Chameroy, spunându-mi că este ruinat şi ameninţat să fie arestat din cauza unor datorii, că şi-a pierdut reputaţia din cauza viciului, mi-am jurat să fac din el bărbatul meu.

— Ciudat gust!

— Am planurile mele, murmură Andréea care, cum se vede, nu considerase necesar să o iniţieze şi pe doamna de Saint-Alphonse în misterele testamentului.

Convorbirea celor două femei fu întreruptă de sunetul clopoţelului din sală.

— Iute!... zise doamna de Saint-Alphonse, făcând semn

Andréei, ia-ţi manşonul şi treci dincolo...

Şi arătă cu mâna cabinetul de toaletă.

Andréea se furişă, trase uşa după ea şi se aşeză într-un fotoliu alături de uşa aceasta.

Din locul acela, după cum spusese doamna de Saint-Alphonse, putea să vadă şi să audă totul.

După un minut, fu introdus personajul anunţat sub numele de baronul de Chameroy. Acesta era un om cam de vreo douăzeci şi opt-treizeci de ani, cu înfăţişarea elegantă, cu figura frumoasă, cu toate că era brăzdată de cutele oboselii din cauza vieţii de petreceri şi de neodihnă pe care o dusese.

Baronul era îmbrăcat cu o eleganţă care nu putea ascunde sărăcia în care se afla. Hainele lui fuseseră bune odată, dar acum începuseră să se lustruiască pe la coate, iar pălăria începuse să se roadă pe la margini.

Andréea, care îl examina din ascunzătoarea ei cu o curiozitate vie, observă cu toate acestea că avea cămaşa de o albeaţă strălucitoare, iar ghetele îi erau de o eleganţă cu adevărat aristocratică.

Fără îndoială, aceasta era ultima cochetărie a acelui gentilom care nu mai avea din ce trăi.

— Bună ziua, Edgard, îi zise doamna de Saint-Alphonse întinzându-i mâna şi primindu-l cu acel surâs care trăda relaţiile intime pe care le avuseseră altă dată.

— Bună ziua, Anaïs, răspunse el. Ce mai faci?...

— Bine, stai colea lângă mine, avem mult de vorbit.

Baronul se aşeză.

— Dragă Anaïs, zise el, scrisoarea ta m-a cam surprins. Nu eram deloc dispus să ies azi din casă şi mai cu seamă pentru a-mi revedea prietenii de odinioară. Dar în sfârşit, scrisoarea ta era atât de presantă... Ai nevoie de mine?

— Da, zise doamna de Saint-Alphonse, făcând semn cu capul.

— Apropo, continuă baronul surâzând, dacă este vorba să-mi ceri bani, n-ai nimerit-o. Sunt ruinat.

— Ştiu.

— A! Ştii asta?

Ea îl apucă de mână cu acea bunătate proprie creaturilor nebunatice de felul ei.

— Dragul meu, zise ea, ştiu tot atât de bine sau poate mai bine decât tine halul în care ai ajuns. De trei zile te urmăresc, te spionez, ca un agent de poliţie.

Domnul de Chameroy făcu un gest de surprindere.

— Ascultă, Edgard, continuă ea, ţi s-au refuzat până acum poliţe în valoare de zece mii de franci, lucru pentru care, astă seară sau mâine vei fi arestat.

— Aşa este, murmură tânărul suspinând.

— În opt ani ai mâncat, ca pe nimic, o jumătate de milion. Nu mai ai nici un petec de pământ şi ceea ce este şi mai rău, ieri, la ora unsprezece de dimineaţă ai jucat la cărţi ultimul ludovic pe care îl aveai în buzunar. Şi ai pierdut, pe cuvânt, 1.500 de franci.

Baronul îngălbeni.

— Acum şase luni, continuă doamna de Saint-Alphonse, când mai îţi rămăsese ceva din averea pe care ai avut-o, prietenii tăi s-ar fi grăbit, care mai de care, să-ţi dea şi zece mii de franci, dacă aveai nevoie. Astăzi însă, poţi răscoli Parisul în lung şi în lat şi te asigur eu că n-ai să găseşti nici o sută.

— Vai!... aşa este, murmură domnul de Chameroy cu tristeţe.

— Eu te cunosc, continuă doamna de Saint-Alphonse, dacă nu vei putea să-ţi plăteşti astă seară datoriile, sunt sigură că îţi vei zbura creierii.

— Tocmai la lucrul acesta m-am gândit şi eu.

— Ai fi făcut mai bine să te gândeşti la mine, vechea ta prietenă, care şi ea ţi-a mâncat o bună parte din avere.

— Draga mea, răspunse domnul de Chameroy, am decăzut mai jos decât crezi, dar...

— Haide!... nu umbla cu mofturi, să nu crezi că te-am chemat pentru a-ţi împrumuta cei 1.500 de franci de care ai nevoie.

— Pentru ce, atunci?

— Vreau să te scap, vreau să-ţi ofer un venit anual de nouăsprezece mii de livre şi o femeie de treizeci de ani, cât se poate de drăguţă.

Domnul de Chameroy sări în sus uimit.

— Înţeleg, zise el în cele din urmă, lăsându-şi capul în jos.

— Bineînţeles, dragul meu, că este câte ceva de zis, nu asupra averii, care provine din izvor bun, ci asupra femeii însăşi.

— O cunoşti? întrebă baronul pe un ton ciudat...

— Da.

— Drace!... murmură gentilomul, asta mă face să mă gândesc...

— Nu este timp de gândit. Trebuie să spui da sau nu. Dacă zici da, vei sta la masă cu mine şi pe la ora unu după amiază vom merge împreună la Bois de Boulogne. Acolo ne vom întâlni cu viitoarea ta soţie şi o vei putea vedea. Pe la ora patru te vei prezenta la ea şi peste cincisprezece zile veţi fi cununaţi. Dacă zici nu...

— Draga mea, zise domnul de Chameroy, în situaţia în care sunt între sinucidere şi dezonoare, pe de o parte, şi căsătorie, care poate fi şi una şi alta, pe de altă parte, nu-ţi pot face decât o singură rugăminte.

— Care?

— Să mergi cu mine la Bois de Boulogne, să-mi arăţi femeia în chestiune, să-mi povesteşti viaţa ei în două cuvinte şi îţi voi da răspunsul. Dacă primesc, mă voi duce de-a dreptul la ea. Dacă nu primesc, mă voi întoarce acasă şi îmi voi zbura creierii...

— Pe cuvântul tău?

— Pe cuvântul meu de gentilom, singurul lucru pe care nu l-am înjosit până acum. Cât priveşte datoria pe care am făcut-o la cărţi...

— O! zise doamna de Saint-Alphonse surâzând, nu te mai gândi la lucru acesta. Azi dimineaţă am trimis valetul la debitorul tău şi a plătit-o...

Domnul de Chameroy se simţi un moment emoţionat:

— Femeile tot mai sunt bune de ceva!... murmură el.

— Asta e!... zise doamna de Saint-Alphonse, nu poţi lăsa un amic să-şi zboare creierii, mai cu seamă când i-ai mâncat o bună parte din avere. Acum, du-te în salon, aprindeţi o ţigară şi trimite-mi camerista, fiindcă vreau să mă îmbrac.

Domnul de Chameroy ieşi.

Doamna de Saint-Alphonse o chemă imediat pe Andréea.

— Ei bine? zise ea.

— Îmi place, zise Andréea. I-a mai rămas o urmă de mândrie, cum îmi place, dar care mă sperie în acelaşi timp...

— De ce?

— Poate că nu va primi?

— Draga mea, zise doamna de Saint-Alphonse, eşti frumoasă, poţi zăpăci minţile altora mai fericiţi decât el şi apoi, un om care n-are altă scăpare decât aceea de a-şi zbura creierii, fii sigură că va închide ochii asupra trecutului pentru a

se uita mai liniştit în viitor.

— Acum plec, zise Andréea. La ora două sunt la Bois de Boulogne...

. . . .

Şi plecă. La ora două landoul ei se încrucişa cu trăsura doamnei de Saint-Alphonse, şi domnul de Chameroy, uimit de frumuseţea Andréei zise însoţitoarei sale:

— Nu îmi mai spune nimic... nu vreau să ştiu nimic... O iau!...

Capitolul X

Să facem acum cunoştinţă mai îndeaproape cu vicontele Fabien d’Asmolles.

Fabien avea treizeci de ani. Era un om de talie mijlocie, cu figura frumoasă, melancolică şi plină de nobleţe, căreia nasul drept, ochii mari negri şi barba castanie îi dădeau o expresie de îndrăzneală şi de voinţă.

Fabien era unul din acei oameni care devin bărbaţi înainte de vreme, din cauza singurătăţii. Rămas orfan la vârsta de şaisprezece ani, stăpân pe o avere frumoasă, scăpase de gustul trândăviei şi al risipei, gust propriu tinerilor de seama lui, mulţumită pasiunii ce avea pentru studiu şi pentru călătorii.

Fabien avea un venit anual de şaizeci de mii de livre. Locuia în strada Verneuil, alături de palatul familiei de Chamery, într-un pavilion drăguţ situat în fundul grădinii. Pavilionul acesta era proprietatea unui gentilom care nu mai venise la Paris din 1830, locuind la moşie şi era lăsat în îngrijirea unui elveţian bătrân, care avea libertatea să-l închirieze, împreună cu grădina şi cu grajdurile.

Grădina era mare, plantată cu arbori bătrâni şi plăcea nespus de mult domnului d’Asmolles.

Pavilionul se compunea din parter, unde era salonul, sala de baie, cabinetul de fumat şi cabinetul de lucru şi din etajul de sus, unde Fabien îşi făcuse odaia de culcare, atelierul de pictură — căci avea talent — şi sala de scrimă.

Fabien pleca dis-de-dimineaţă călare şi cobora strada Verneuil la pas. După ce ieşea din strada aceasta dădea

drumul calului. Când se reîntorcea, venea în goana calului până la colţul străzii şi acolo, deodată, îşi încetinea din nou mersul.

Oamenii care, la Paris mai cu seamă, se ocupă de toate şi caută pentru fiecare întâmplare o cauză anume, băgaseră de seamă manevra aceasta şi îşi băteau capul în zadar să şi-o explice.

Cu toate acestea, un actor bătrân, care locuia la etajul al treilea al unei case şi care îşi petrecea trei părţi din zi fumând la fereastră, reuşi să pătrundă misterul. El băgă de seamă că tânărul călăreţ mergea cât se poate de aproape de trotuarul din stânga şi, odată ajuns cam la mijlocul străzii, în faţa unui palat frumos, îşi ridica puţin capul şi îşi îndrepta privirea spre una din ferestrele de la primul etaj. Gestul era atât de rapid, atât de discret, încât persoanele din palatul acela n-ar fi avut de ce să se supere. Pentru bătrânul comedian misterul se explica. Fără îndoială, în dosul perdelelor de la fereastra spre care se uita de obicei vicontele Fabien d'Asmolles, trebuia să fie o femeie pe care o iubea. Palatul acela era al marchizei de Chamery.

De câte ori trecea prin faţa acelei case simţea că inima îi bate cu putere. De un an, Fabien aştepta vinerile cu un fel de nerăbdare, dar în acelaşi timp cu un fel de tristeţe.

Vinerea era ziua când doamnele de Chamery primeau vizitele prietenilor casei. Şi Fabien se număra printre aceştia.

Răposatul, viconte d'Asmolles, tatăl său, servise în armată împreună cu domnul de Chamery şi la venirea lui în Paris fusese primit de conte ca şi cum ar fi fost propriul său fiu.

Când Fabien veni pentru prima oară la Paris, Blanche era încă un copil... avea doar şapte sau opt ani.

Când se întorsese din călătoriile sale însă, copilul devenise o fată melancolică şi încântătoare, având o frumuseţe tristă în faţa căreia toţi se plecau cu respect. Pe vremea aceea, Fabien, cu toate că avea douăzeci şi cinci de ani, nu luă în seamă frumuseţea fetei.

Tutorele său, care continuase să-i gireze averea pe timpul cât călătorise, veni în cele din urmă să-i predea socotelile şi să-l pună în posesie.

Zăpăcit puţin de independenţa sa, de viaţa nouă pe care trebuia s-o ducă, de grija de a-şi aranja casa şi grajdurile, ocupat, în sfârşit, de câteva amoruri uşuratice, în primii trei ani ai şederii lui la Paris nu se prea gândi la palatul familiei de

Chamery.

Într-o seară însă, fu foarte uimit de a se simţi tulburat de privirea dulce şi îngerească a domnişoarei de Chamery, şi atunci, fără să-şi mărturisească motivul, se mută în pavilionul acela, situat în fundul unei grădini vecine cu grădina palatului marchizei.

După o lună Fabien o iubea pe Blanche... Dar el avea despre iubire şi despre căsătorie anumite concepţii cam bizare la prima vedere, dar, cu toate acestea, pline de înţelepciune.

În ziua când observă că o iubeşte pe domnişoara de Chamery, aceasta avea optsprezece ani. El avea douăzeci şi nouă.

Oricare altul în locul lui şi-ar fi zis:

„Sunt tânăr, nobil, simpatic, bogat şi stăpân pe viitorul meu. Mă duc să cer mâna domnişoarei Blanche, sunt sigur că o voi obţine...”

Fabien se gândi însă cu totul altfel.

„Sunt sigur, îşi zise el, că domnul de Chamery nu-mi va refuza mâna fiicei sale şi Blanche, ca o fată ascultătoare mă va lua de bărbat. Dar eu nu vreau doar atât. Eu vreau ca Blanche să mă şi iubească... Numai dacă mă va iubi o voi lua. Dacă nu voi putea să găsesc calea care duce la inima ei, voi căuta să-mi înăbuş iubirea în adâncul inimii.”

Urmând raţionamentul acesta cavaleresc, Fabien aşteptă. Vizitele lui, însă, la castelul de Chamery, deveniseră mai dese. Câteodată i se părea că Blanche se roşeşte când îl vede.

Dacă ar mai fi trecut câteva zile, Fabien ar fi încercat poate să-i facă vreo mărturisire.

El ar fi luat-o pe Blanche de mână şi i-ar fi zis: „Credeţi că pot fi omul care să vă facă fericită, omul care să-şi petreacă viaţa în genunchi la picioarele dumneavoastră, fără altă grijă decât de a vă face cea mai fericită dintre femei?... Dacă da, mă duc la tatăl dumneavoastră pentru a-l ruga să mă facă fiul său.”

Dar o întâmplare neprevăzută îi răsturnă planurile şi îi zdrobi speranţele fără milă. Într-o zi, pe când voia să intre în palatul familiei de Chamery, Fabien se întâlni cu marchizul. Femeile ieşiseră, marchizul era singur.

Fabien cunoştea destul de bine ciudăţeniile şi moravurile marchizului, cu toate că nici marchiza nici fiica sa nu îi spuseseră vreodată măcar un singur cuvânt despre acestea.

El observase că de multe ori domnul de Chamery era posomorât, că nu venea în salon decât foarte rar şi că îi plăcea să stea singur, retras şi trist. Dar el nu putea bănui că marchizul nu mai vorbise nici măcar o singură dată cu soţia lui, timp de optsprezece ani, că în tot timpul acesta nu-şi sărutase măcar o singură dată fiica.

În ziua aceea, pe când urca scara de marmura a palatului cu familiaritatea unui obişnuit al casei, se întâlni cu marchizul.

— Bună ziua Fabien, dragul meu, îi zise marchizul cu o emoţie neobişnuită, îmi pare foarte bine că te văd, cu atât mai mult...

El se opri, părând că stă la îndoială. Fabien se uită la el cu mirare.

— Cu atât mai mult, continuă marchizul făcând un efort, cu cât de câteva zile mă gândesc să-ţi vorbesc de lucruri foarte serioase.

Marchizul îl conduse pe Fabien în palat, intră cu el într-un salonaş, închise uşile cu un aer misterios şi îi zise:

— Dragă Fabien, eşti fiul celui mai bun prieten al meu, şi te iubesc ca pe copilul meu. Mă crezi?...

— Vă cred, răspunse Fabien, citind în ochii domnului de Chamery o afecţiune aproape părintească.

— Ei bine, continuă marchizul, dacă crezi în iubirea mea, îmi închipui că nu te îndoieşti de faptul că îţi vreau binele.

— Nu, răspunse Fabien mişcat.

— Ascultă, continuă marchizul, mi se pare mie sau o iubeşti pe Blanche?

— O iubesc, murmură Fabien, tresărind de speranţă.

— Ei bine!... dragul meu copil, zise domnul de Chamery cu tristeţe, trebuie să renunţi la iubirea aceasta.

Fabien tresări uimit.

— Îţi cer, în numele tatălui tău care a murit, în numele iubirii pe care ţi-o port, în numele cinstei de familie, cinste pe care trebuie să o continui, îţi cer, termină marchizul, cuvântul de onoare că dacă se va întâmpla ca eu să mor, tu nu o vei cere de la mama ei... căci, zise el cu un fel de ironie, pentru că Blanche de Chamery este fiica mea, ea nu se va putea mărita fără consimţământul meu şi dacă ar vrea să se mărite cu tine, aş refuza să-i dau acest consimţământ.

Fabien asculta înmărmurit.

— Dragul meu, termină domnul de Chamery, motivul refuzului meu este un secret între Dumnezeu şi mine. Nu

încerca să-l pătrunzi.

Vicontele d'Asmolles părăsi disperat palatul familiei de Chamery. A doua zi plecă în Italia, unde stătu un an, fiind hotărât să uite iubirea de care era cuprins. Dar se întoarse mai îndrăgostit de cum plecase.

În timpul acesta domnul de Chamery murise.

Fabien făcuse jurământul pe care marchizul i-l ceruse. Dar, dacă renunţase la mâna Blanchei, nu însemna că renunţase şi la plăcerea de a o vedea. El veni la palat a doua zi după sosirea din Italia şi le găsi pe mamă şi pe fiică în doliu.

Marchizul murise de trei luni. Văzându-l pe Fabien, Blanche se făcu palidă ca o statuie de marmură şi Fabien, văzând-o pălind, înţelese că tot mai era iubit.

Un moment, bietul tânăr — credincios jurământului pe care îl făcuse — se gândi să plece din nou din Paris, să lipsească timp îndelungat şi să nu se întoarcă decât în ziua când va afla că Blanche s-a măritat. Dar fu reţinut de un gând nobil şi cavaleresc.

„Am jurat marchizului, îşi zise el, că nu voi cere niciodată mâna Blanchei, dar jurământul acesta nu mă împiedică să fiu pentru ea ca un frate. Moartea marchizului de Chamery le-a lăsat pe aceste două femei fără protector şi vreau ca protectorul acesta să fiu eu, să ţin locul acelui fiu dispărut de atâţia ani."

Blanche şi marchiza nu vorbiseră lui Fabien nimic despre destăinuirile pe care le făcuse marchizul pe patul de moarte, destăinuiri privitoare la acel fiu care multă vreme fusese crezut mort.

Prin urmare, Fabien rămase în Paris.

Dar pentru a stinge din inima Blanchei acea iubire pe care o simţea din zi în zi mărindu-se, Fabien se depărta de ea puţin câte puţin. El nu mai veni în toate zilele, ca altădată, şi Blanche jignită de această rezervă subită, nu încercă nici un mijloc de a-l reţine lângă ea.

În cele din urmă, vizitele lui fură reduse la una pe săptămână, vinerea şi atunci alegea ora când erau mai mulţi musafiri.

Dar, în fiecare zi, la orice oră, Fabien veghea asupra Blanchei şi asupra mamei ei. În fiecare zi, de câte ori trecea prin faţa palatului, Fabien arunca o privire tristă spre ferestre. În fiecare seară, plimbându-se prin grădina care înconjura

pavilionul său, trăgea cu urechea sub ferestrele Blanchei pentru a-i auzi vocea. Se înţelege acum pentru ce la întrebarea lui Roland de Clayet: „Eşti logodit cu domnişoara de Chamery?” Fabien a răspuns negativ, suspinând adânc.

Se înţelege de asemenea ce eroare fatală îl făcuse pe marchizul de Chamery să se poarte astfel.

Mai întâi, bătrânul, convins de vinovăţia soţiei sale, în urma scrisorii pe care o primise de la mama marchizului Hector, nutrise timp de optsprezece ani o ură atât de adâncă împotriva aceleia pe care o considera copilul crimei, încât se indignă peste măsură la gândul unei uniri posibile între ea şi scumpul său Fabien, pe care îl iubea ca pe copilul său.

Şi apoi, un gând nedrept fără îndoială, dar mai puţin egoist, mai puţin personal decât celelalte, contribuise şi el la hotărârea pe care o luase: „Mama Blanchei m-a făcut cel mai nenorocit dintre oameni, îşi zise el şi Fabien ar putea avea aceeaşi soartă ca mine...”

Aşadar, singura cauză a despărţirii celor doi tineri a fost orbirea marchizului.

Fabien credea că obstacolul din calea lui este de neînvins când, se întâmplă un eveniment neaşteptat, eveniment care veni să înlăture acest obstacol şi să-l anunţe pe tânăr că domnul de Chamery, pe patul de moarte, îl dezlegase de jurământ şi îi permitea să se însoare cu Blanche.

Evenimentul acesta se întâmpla tocmai în ziua când Fabien se bătu în duel cu tânărul şi nebunaticul său amic Roland de Clayet.

Fabien se întorsese acasă după ce primise din partea medicului pe care îl chemase în grabă asigurarea că rana lui Roland era lipsită de gravitate.

Vicontele fu foarte uimit când ajunse acasă şi văzu un servitor al doamnei de Chamery ieşindu-i grăbit înainte.

— Ah! domnule viconte, îi zise omul. Veniţi! Veniţi repede!...

Fabien tresări.

— Dumnezeule!... zise el, ce s-a întâmplat?

— Doamna marchiză stă la patul domnişoarei Blanche, care se simte foarte rău de azi dimineaţă şi, de o oră...

Fabien nu ascultă mai departe. Se repezi într-un suflet la palatul de Chamery, urcă în fugă scările şi se îndreptă spre apartamentul doamnei de Chamery. O găsi pe marchiză în pragul uşii.

Ea scoase un strigăt de bucurie, apoi îi aţinu calea.

— Nu intra! zise ea, nu intra!...

— Dumnezeule!... strigă Fabien cu fruntea acoperită de o paloare mortală, ce s-a întâmplat?...

— Nimic, îi zise marchiza. Blanche este puţin bolnavă... Acum îi este mai bine... mult mai bine, Du-te de mă aşteaptă în salon... vin şi eu numaidecât.

Fabien nu înţelesese decât că Blanche era bolnavă, în pericol de moarte poate. El se stăpâni cu greu să nu o dea cu forţa la o parte pe doamna de Chamery şi să intre în camera fetei. Dar cum putea să facă lucrul acesta faţă de mama care, cu ochii plini de lacrimi, păzea uşa fiicei sale? El îşi plecă fruntea şi se duse să aştepte în salon, pradă unei nelinişti îngrozitoare.

După cinci minute doamna de Chamery veni la el. Fabien era stăpânit de un tremur convulsiv, care o izbi pe marchiză.

— Ah!... nenorocitule, îi zise ea, vrei deci s-o omori?

— Eu!... exclamă Fabien neîndrăznind să caute a ghici înţelesul cuvintelor marchizei.

— Dumneata! zise marchiza. Azi dimineaţă nu te-ai bătut în duel?

— Doamnă...

— O! zise doamna de Chamery, femeia unui militar şi a unui gentilom înţelege lucrurile acestea, şi eu nu te învinuiesc că te-ai bătut... dar Blanche a aflat că te vei bate, chiar azi dimineaţă, în momentul când plecai de acasă împreună cu martorii dumitale...

Fabien făcu un gest de uimire.

— Dumneata ştii foarte bine că ferestrele de la odaia ei dau în grădina dumitale şi că pe deasupra zidului care înconjoară grădina se poate vedea o parte din aleea care duce la pavilion.

— Şi? murmură bietul Fabien pierdut.

— Şi azi dimineaţă, biata copilă, s-a sculat devreme de tot, din cauza unei groaznice dureri de cap. A deschis fereastra şi s-a aplecat spre grădină pentru a respira aerul curat. Tocmai în momentul acela traversai grădina împreună cu doi domni. Ţinuta acelor domni şi o pereche de săbii pe care le ţineau sub braţ au făcut-o să ghicească imediat despre ce este vorba. A priceput că te duceai să te baţi... Din camera mea, care este situată dedesubtul camerei ei, am auzit un zgomot surd care

m-a făcut să sar din pat numaidecât. Mi-a fost frică şi am sunat. Camerista veni imediat şi îi spusei să urce la Blanche. După un moment am auzit-o ţipând după ajutor. Înspăimântată am urcat şi am găsit-o pe biata mea fată leşinată, cu dinţii strânşi, cu mâinile crispate, întinsă pe parchet. Era de o paliditate înfricoşătoare şi un moment am crezut că este moartă. Doctorul o readuse în simţiri. Ea a deschis ochii, m-a recunoscut şi a izbucnit în lacrimi. Apoi fu cuprinsă de delir şi abia atunci am putut ghici cauza leşinului ei... A pronunţat numele dumitale, a vorbit de săbii, de martori de duel...

Doamna de Chamery se opri şi se uită la tânărul din faţa ei.

Fabien, slăbit, abia se mai putea ţine pe picioare.

— Ah!... zise ea în cele din urmă, dar nu înţelegi că Blanche te iubeşte, te iubeşte de trei ani şi că indiferenţa dumitale prefăcută o omoară?

Vicontele dădu un ţipăt surd, se agăţă de un scaun pentru a nu cădea şi murmură:

— Oh!... jurământul!... jurământul!...

— Dar, continuă doamna de Chamery şi dumneata o iubeşti, Fabien, şi dumneata o iubeşti!... Oh!... nu încerca să mă înşeli. Inima şi ochii unei mame nu pot fi înşelate. Nu eşti palid şi tremuri în momentul acesta? Fabien, prietenul meu, copilul meu! strigă pe un ton rugător biata femeie, care fără îndoială, în fiecare zi îşi vedea fata plângând şi cunoştea cauza acestei dureri. Fabien, vrei să o omori pe biata mea Blanche?

Era atâta disperare şi atâta nobleţe în acelaşi timp în glasul acelei mame care îşi oferea fata omului pe care aceasta îl iubea şi pentru care murea încetul cu încetul, încât Fabien căzu în genunchi.

— Doamnă! doamnă, murmură el, ascultaţi-mă. Cu toate că mi-am jurat să îngrop secretul în ungherul cel mai adânc al inimii mele şi că niciodată nu va ieşi de pe buzele mele un cuvânt care să-l poată trăda...

— Un secret? murmură marchiza.

— Doamnă, zise Fabien cu vocea întretăiată de plâns, o iubesc pe Blanche, dar ea nu va fi niciodată soţia mea.

— Dar de ce? pentru ce, întrebă biata mamă disperată.

— Pentru că am jurat lucrul acesta marchizului de Chamery, soţul dumneavoastră.

Şi cum doamna de Chamery părea că nu înţelege, Fabien îi

povesti ceea ce se petrecuse între el şi marchiz, îi spuse de jurământul pe care acesta i-l ceruse fără a-i spune însă motivul secret pentru care îi pretinsese jurământul.

Dar când el termină zicând:

— Vedeţi bine, doamnă, că nu eu vă omor copilul, ci voinţa tatălui său...

Doamna de Chamery scoase un ţipăt de bucurie.

— Ah! zise ea, nu ştii, dragul meu, nu ştii că domnul de Chamery şi-a schimbat voinţa pe patul de moarte... nu ştii... Oh! Dumnezeule! se întrerupse marchiza izbucnind în lacrimi, trebuie să-ţi spun totul.

Atunci, nobila femeie îl trase pe Fabien lângă ea şi îi povesti cei optsprezece ani de suferinţe secrete petrecuţi lângă acel bătrân tăcut care părea că trăieşte cu moartea în inimă. Îi povesti de asemenea scena ultimă a acelei vieţi tulburate, precum şi cuvintele scăpate de pe buzele bătrânului în ceasul din urmă.

Abia atunci Fabien înţelese că domnul de Chamery n-a vrut ca el să se însoare cu Blanche pentru că o considera ca şi cum n-ar fi fost copilul lui... El înţelese, de asemenea, că marchizul, recunoscându-şi greşeala, îl dezlegase de jurământ.

Când marchiza termină, Fabien îi luă mâna şi i-o sărută cu respect.

— Mamă, zise el cu simplitate, vrei să mergem să vedem cum îi mai este Blanchei?

— Vino, îi zise marchiza.

Când intrară în dormitor fata, căreia i se spusese că Fabien se întorsese acasă sănătos, era mai liniştită şi când îi văzu le surâse.

Marchiza făcu semn servitorilor să iasă afară, apoi o luă pe Blanche de mână şi îi zise:

— Copila mea, ai dreptul să fii supărată pe Fabien; dar te asigur că el merită iertarea ta şi i-am acordat mâna ta pe care mi-a cerut-o adineauri.

Domnişoara de Chamery dădu un ţipăt şi crezu că leşină din nou.

Dar Fabien o luă în braţe şi îi zise:

— Blanche, iubita mea, nu ai simţit că eu te-am iubit totdeauna şi că viaţa mea întreagă îţi aparţine?

Să lăsăm pentru un moment palatul familiei de Chamery şi să mergem în strada Saint-Florentin.

Capitolul XI

Se ştie că domnul Roland de Clayet se bătuse în mod cavaleresc pentru frumoasa Andréea Brunot, zisă Chamery, tocmai în ziua când aceasta se dusese mai întâi la doamna de Saint-Alphonse, unde ascunsă în cabinetul de toaletă putuse să-l vadă pe baronul Chameroy, apoi se dusese la pădure, la Bois, unde trebuia să-l întâlnească pe viitorul ei soţ.

Se ştie, de asemenea, că trăsura doamnei de Saint-Alphonse se încrucişase pe Champs-Élysées cu trăsura Andréei. Se mai ştie că frumuseţea domnişoarei Brunot de Chamery învinsese ultimele scrupule ale gentilomului ruinat şi că acesta spusese doamnei de Saint-Alphonse:

— Nu vreau să ştiu de nimic, nu-mi mai spune nimic; O IAU!

Andréea, după o privire rapidă pe care o schimbase cu doamna de Saint-Alphonse, se întoarse de-a dreptul acasă, pentru a aştepta vizita baronului.

Apoi, ca femeie experimentată cum era, îmbrăcă o altă rochie, un neglijeu admirabil cu care trebuia să ia cu asalt inima baronului.

Acesta fu de o punctualitate militărească. Veni la ora trei fix şi fu introdus de valet în budoarul domnişoarei de Chamery.

Răsturnată într-un fotoliu lângă sobă, Andréea îl primi surâzând i îi arătă cu mâna un alt fotoliu în faţa ei.

Baronul era fermecat de frumuseţea acelei femei, frumuseţe care, din cauza penumbrei din odaie, apărea în toată splendoarea ei. El îi sărută mâna şi se aşeză.

Apoi, după un moment de tăcere, domnişoara de Chamery deschise vorba.

— Domnule baron, zise ea, suntem singuri şi ştim, eu pentru ce aţi venit şi dumneavoastră ce trebuie să îmi spuneţi, prin urmare putem trece peste orice fel de introducere.

Baronul se înclină.

— Aţi venit pentru a-mi cere mâna. Eu sunt hotărâtă dinainte să v-o acord.

Baronul făcu un semn uşor din cap.

— Iertaţi-mă, zise ea, dacă intru de-a dreptul în fondul problemei. Eraţi pe punctul de a vă zbura creierii şi aţi preferat să vă însuraţi cu mine şi cu cele 19.000 franci venit pe care îi am.

— Doamnă, zise baronul roşindu-se, aţi fi spus adevărul acum o oră, că mă însor pentru venitul de 19.000 franci pe care îl aveţi. Acum însă mă însor cu dumneavoastră pentru că sunteţi atât de frumoasă, încât sunt sigur că peste câteva zile vă voi iubi ca un nebun.

— Fie! zise Andréea surâzând. Acum trebuie să ştiţi şi dumneavoastră pentru ce am ţinut şi ţin să vă iau de bărbat.

Gentilomul, jignit, simţi o urmă de mândrie, şi îşi manifestă protestul printr-un surâs batjocoritor.

Dar surâsul acesta nu o supără pe domnişoara de Chamery. Ea se mulţumi să se uite lung în ochii lui şi să zică:

— Vă înşelaţi!

Şi cum aceste două cuvinte păreau că îl uimesc, ea încercă să-i demonstreze că îi înţelesese gândul exprimat printr-un surâs, şi îi zise:

— Este în Paris un tânăr de douăzeci şi trei de ani care poartă un nume fără nici o pată şi care azi dimineaţă s-a bătut pentru mine. Tânărul acesta are un venit anual de treizeci de mii de livre. Vă rog să vă gândiţi bine, domnule baron, că numele acestui tânăr este tot atât de valoros ca şi al dumneavoastră, şi că dacă vreau să vă iau de bărbat, fac lucrul acesta din motive mult mai serioase decât acelea care le împing pe unele femei să facă pasul acesta, pentru că au un colţ întunecos în viaţa lor.

Baronul se înclină şi făcu un gest, ca şi cum ar fi vrut să zică: „Atunci explicaţi-vă, pentru că eu nu mai înţeleg nimic”.

Andréea surâse din nou.

— Domnule baron, zise ea, numele dumneavoastră este pentru mine ca un fel de răzbunare. Pe mama mea o chema marchiza de Chamery şi dacă mă mărit cu dumneavoastră, înseamnă că intru pe amândouă uşile în familia care m-a renegat.

— Înţeleg, murmură domnul de Chameroy muşcându-şi buzele.

— Aşteptaţi...

— Ce mai este?

— Staţi să vedeţi...

Şi Andréea deschise cutia biroului de lângă ea, din care scoase o hârtie îngălbenită, dar întreagă.

— Vă credeţi ruinat? zise ea.

— Chiar sunt.

— Vă înşelaţi.

— Ce vreţi să spuneţi?

— Uitaţi-vă, zise ea, priviţi bine hârtia aceasta. Este un testament. Testamentul acesta, care poate fi contestat de altfel şi care vă va face bogat, cu un venit de o sută de mii de livre, poate da naştere unui proces.

— Ce spuneţi? strigă baronul întinzând repede mâna spre testament.

Dar ea îl opri cu un gest imperativ.

— O! zise ea, vă rog nu-l atingeţi! Mai degrabă îl arunc în foc şi nu mă mai mărit cu dumneavoastră.

Şi pentru a da mai multă crezare vorbelor ei, Andréea întinse testamentul deasupra focului, gata să-i dea drumul, în cazul că baronul ar fi vrut să i-l smulgă din mână.

Domnul de Chameroy înţelese că domnişoara Brunot nu îşi dezvăluie secretele aşa cu una cu două.

— Acum, zise ea, dacă vreţi să stabilim condiţiile.

— Sunt la ordinele dumneavoastră, zise baronul.

— Testamentul acesta, continuă Andréea, nu este cunoscut de nimeni altcineva decât de mine. Pot foarte bine să-l distrug, fără ca cineva din lume să fi bănuit măcar existenţa lui. Prin urmare, cu toate că vă priveşte direct pe dumneavoastră, deocamdată el este în proprietatea mea.

— Ei bine, ce cereţi de la mine?

— Mâna şi numele dumneavoastră.

— Ne-am înţeles, primesc.

— Foarte bine.

Şi Andréea, cât se poate de liniştită, puse testamentul la loc, închizând cutia biroului cu cheia.

— Acum, domnule baron, zise ea, când vom fi căsătoriţi, în ziua când ne vom întoarce de la biserică, eu fiind baroana de Chamery-Chameroy, atunci veţi afla cuprinsul acestui testament. Dar, vă rog să vă aduceţi aminte, continuă Andréea cu un surâs, care îl făcu pe baron să înţeleagă cu ce fel de femeie are de-a face, că testamentul va fi distrus în ziua când veţi renunţa să mă luaţi de soţie sau veţi încerca să mi-l luaţi cu forţa.

— N-aveţi nici o teamă, răspunse domnul de Chameroy, luând mâna Andréei şi sărutând-o, eu vreau să vă iau de soţie şi peste cincisprezece zile veţi fi baroană.

„Între noi amândouă acum, mândră marchiză de Chamery, murmură Andréea cu un accent de bucurie sălbatică. Se

apropie ziua când te voi goni din palatul în care stai!...”

. . . .

Trecuseră cincisprezece zile de când Fabien d’Asmolles aflase că marchizul de Chamery îl dezlegase pe patul de moarte de jurământul pe care i-l făcuse şi că îi era îngăduit să se însoare cu Blanche. Aceste cincisprezece zile trecură liniştite, ca o lună de miere. Ei se înţeleseseră să aştepte un an, după care urmau să se căsătorească.

Au trecut unsprezece luni.

Dar, vai! în tot timpul acesta, biata marchiză suspinase gândindu-se la copilul acela aşteptat de atâta vreme şi care nu mai apărea, cu toate că trecuseră unsprezece luni de când fusese chemat.

Într-adevăr, a doua zi după înmormântarea marchizului de Chamery, marchiza scrisese fiului său, adresând scrisoarea Amiralităţii engleze. Scrisoarea trebuia să fi plecat cu poşta de India, care, după cum se ştie, face drumul într-o lună. Admiţând că tânărul ofiţer nu putuse pleca numaidecât şi că mai zăbovise în Indii încă două luni, trebuia să se îmbarce după patru luni de la moartea tatălui său şi prin urmare trebuia să fie în călătorie de şapte luni.

Cu toate acestea, doamna de Chamery nu primise nici o ştire de la el.

De altfel, biata femeie era atât de obişnuită cu ideea că fiul ei era mort, încât abia îi venea să creadă acum, că el trăieşte. De asemenea, atât ea, cât şi fiica sa păstraseră cea mai adâncă tăcere asupra dezvăluirilor marchizului.

Pentru întreg Parisul, tânărul trecea drept mort.

Se înţelege cât de greu îi venea marchizei să divulge, chiar prietenilor ei cei mai intimi, secretul pe care domnul de Chamery îl păstrase cu atâta sfinţenie timp de optsprezece ani.

Pentru a divulga secretul acesta, trebuia să explice bănuielile nedrepte ale defunctului ei soţ, purtarea infamă a bătrânei marchize de Chamery şi să intre într-o mulţime de amănunte care îi jigneau mândria.

Sigur Fabien fusese iniţiat în misterele acestea în ziua când se hotărâse să nu mai spună nimănui nimic până la sosirea marinarului. Ei hotărâseră să făurească o mică poveste care să fie crezută de lume, un fel de istorie a unui copil zvăpăiat şi

nebunatic, care fugind din casa părintească şi fiind întâlnit de nişte saltimbanci, fusese vândut unor marinari englezi, care îl luaseră şi făcuseră din el un marinar.

Se înţelege aşadar că tânărul Albert-Honoré de Chamery fiind mort pentru Parisul întreg, domnişoara Andréea Brunot se gândise că este momentul să scoată la iveală şi să profite de testamentul cavalerului de Chamery, măritându-se cu baronul de Chameroy.

Or, în timp ce căsătoria Blanchei cu Fabien fusese hotărâtă, biata mamă, care asigurase fericirea unuia dintre copiii ei, începu să se gândească la celălalt copil, după care suspinase atâta timp.

Marchizul, înainte de a muri, o încredinţase că în fiecare an primea de la Compania Indiilor, prin Amiralitatea engleză, ştiri despre fiul său.

Ultima ştire o primise cu trei luni înainte de a muri.

Prin urmare, dacă se întâmplase vreo nenorocire tânărului Albert-Frédéric-Honoré de Chamery, nenorocirea aceasta nu putuse să aibă loc decât în ultimele cincisprezece sau optsprezece luni.

Fabien o sfătuise pe marchiză să scrie din nou dar nu lui Frédéric, ci secretarului Amiralităţii, la Londra. Răspunsul trebuia să sosească peste zece sau douăsprezece zile. Aceste zile, Fabien le petrecu în întregime la palatul familiei de Chamery, alături de logodnica lui şi de marchiză, care după cum se ştie, suferea de multă vreme de o boală de inimă. Se părea că starea marchizei se înrăutăţise din ziua când avusese loc duelul şi Blanchei i se făcuse rău.

Doctorul casei îi spuse într-o seară lui Fabien:

— Doamna de Chamery este bolnavă, mai bolnavă decât pare. O emoţie prea vie, ştirea unei catastrofe neprevăzute ar fi de ajuns pentru a o omori.

Cu toate acestea, domnul d'Asmolles, după cele opt zile în timpul cărora nu plecase de acasă decât pentru a se duce la palatul familiei de Chamery, începu să se gândească la prietenul său Roland de Clayet.

„Trebuie să aflu cum îi mai este bietului băiat”, îşi zise el.

Ceru voie Blanchei pentru câteva ore, luă o trăsură şi se duse în strada Provence.

Roland, după cum spusese medicul, era mult mai bine, cel puţin din punct de vedere fizic.

Fabien îl găsi culcat într-un fotoliu, alături de sobă.

— Scumpe adversar, îi zise Fabien intrând, să nu te mire vizita mea. Ştii ce cere politeţea după un duel.

Fabien se aştepta la o primire rece, dar Roland îi întinse mâna cu vioiciune.

— Amice, îi zise el, am fost nebun, prost şi ingrat: Dumnezeu mă pedepseşte cu cruzime. Vrei să mă ierţi tu, cel puţin?

Fabien surâse:

— Te-ai şi vindecat? întrebă el.

— Da, răspunse Roland.

Şi-i întinse lui Fabien un bilet.

Era scrisoarea Andréei, pe care o primise după opt ore de la duelul pe care îl avusese cu Fabien.

— Vezi, zise vicontele, că am făcut bine că te-am trântit la pat pentru câteva zile.

— Crezi?

— Sigur! Dacă m-ai fi omorât, lucrurile s-ar fi petrecut cu totul altfel.

— Cum? zise Roland surprins.

— Andréea, continuă Fabien, ar fi venit la tine imediat şi ţi-ar fi spus: „Dovada de iubire pe care mi-ai dat-o, nu-mi permite să-ţi refuz mâna."

Roland dădu din cap.

— Aşteaptă, zise Fabien, neînţelegând semnul acesta negativ. Ai fost rănit şi faţa lucrurilor s-a schimbat. Andréea, ca o diplomată fină, aşteaptă să te faci bine. Ea este încredinţată că scrisoarea aceasta ţi-a mărit iubirea şi aşteaptă să-i faci o vizită imediat după însănătoşire. Ea te vede deja la picioarele ei, implorându-i iertare şi rugând-o să-ţi acorde mâna.

— Te înşeli, întrerupse Roland.

— Asta e!...

— Citeşte!...

Şi Roland arătă spre o măsuţă din apropiere.

— Citeşte invitaţia asta, zise el.

Fabien luă scrisoarea, o citi şi rămase înmărmurit. Ea era tipărită şi concepută în termenii următori:

„Domnul baron de Chameroy are oroarea de a vă face cunoscută căsătoria sa cu domnişoara Andréea Brunot de Chamery şi vă roagă să binevoiţi a asista la ceremonia

religioasă, care va avea loc în ziua de...”

Şi urma data când trebuia să aibă loc căsătoria.

Andréea lucrase repede. Căsătoria ei fusese celebrată chiar în dimineaţa aceea.

Fabien rămase înmărmurit.

— Nu se poate, zise el după un moment de tăcere, în toate acestea trebuie să fie ceva dubios.

— Ce? întrebă Roland.

— I-ai cerut Andréei în mod serios, să se mărite cu tine?

— Da.

— Şi te-a refuzat?

— Aproape. În ajunul duelului nostru mi-a cerut opt zile pentru a se gândi.

— Curios...

— De ce?

— Pentru că tu eşti un om de onoare, de familie, bogat, cu viitor, un om cum nici nu putea o femeie ca Andréea să viseze...

— Poate...

— Însă, continuă Fabien, ceea ce nu înţeleg şi care trebuie să ascundă vreo infamie din partea ei, este alegerea pe care a făcut-o în persoana acestui baron de Chameroy.

Fabien se reîntoarse la palatul familiei de Chamery cât se poate de neliniştit. Ca de obicei, fu oprit la masă.

— A venit doctorul, îi zise Blanche, şi a găsit-o pe mama cam bolnavă. I-a recomandat odihnă... acum doarme.

— Aşa? zise Fabien neliniştit.

— Dar ea ţine cu orice preţ să fie trează la ora mesei şi i-am promis că o voi aştepta. Abia termină vorbele acestea şi doamna de Chamery apăru în pragul uşii.

Fabien îi sărută mâna.

— Cum îi mai este prietenului tău, Fabien?

— Mult mai bine, foarte bine chiar, răspunse acesta, şi se aşeză la masă.

După ce stătu un moment pe gânduri, marchiza continuă:

— Astăzi sunt zece zile de când am trimis scrisoarea la Londra.

— Mâine, răspunse Fabien, trebuie să primim răspunsul de la Amiralitate.

— Nu ştiu, murmură marchiza, dar am nişte presimţiri rele.

— O! mamă, zise Blanche pe un ton dojenitor.

— Draga mea, murmură marchiza, dacă i s-o fi întâmplat vreo nenorocire!

— Doamnă, zise Fabien, nu vă mai faceţi astfel de gânduri.

— Se poate ca un naufragiu......

— Oh! zise Fabien surâzând, marinarii nu naufragiază niciodată în ultima lor călătorie... şi călătoria de acum a lui Albert este ultima, nu-i aşa?

— Desigur! zise Blanche. Când îl vom avea lângă noi pe fratele acesta scump, nu-l vom mai lăsa să plece...

— Cred şi eu, murmură vicontele. Şi apoi, se poate ca un membru din familia Chamery să servească Anglia?

Şi cei doi tineri începură să făurească planuri atât de frumoase privind întoarcerea tânărului marchiz de Chamery, încât marchiza nu se putu împiedica să surâdă şi să simtă în inimă o scânteie de speranţă.

După ce terminară cu masa, Fabien găsi că este momentul să-i spună şi marchizei de căsătoria Andréei. El aşteptă pentru aceasta ca Blanche să iasă din sufragerie şi să treacă în salonaş, unde în fiecare seara cânta la pian.

— Doamnă, zise Fabien marchizei, astăzi am aflat un lucru extraordinar.

Marchiza păru mirată.

— Nenorocita aceea, căreia îi daţi în fiecare an o pensie...

— Andréea? întrebă marchiza.

— Da.

— Poate că vrei să-mi spui de vreo nouă infamie pe care a făcut-o? întrebă doamna de Chamery cu tristeţe şi cu dispreţ.

— Andréea s-a măritat, zise Fabien.

— S-a măritat!

Şi, după un moment de uimire, doamna de Chamery adăugă

— Dar cine a putut-o lua pe această nenorocită copilă?

— Un om cu onoarea compromisă, răspunse Fabien. Domnul baron de Chamery-Chameroy s-a însurat chiar azi dimineaţă cu domnişoara Andréea Brunot.

Marchiza ridică ochii spre cer cu o expresie de durere.

— Dumnezeule! zise ea, cum degenerează familiile. Un Chamery-Chameroy, ultima noastră rudă, să se însoare cu o astfel de femeie!...

— Doamnă, continuă Fabien, ştiţi foarte bine că întunericul fuge de lumină, că noroiul insultă azurul cerului şi că fiinţa

aceasta, încărcată de binefacerile dumneavoastră...

— Ştiu că ea ne urăşte cu toată ura pe care viciul poate să îl aibă împotriva virtuţii... Trebuie să fie fericită că a găsit în sfârşit un om care să-i dea numele pe care l-a furat...

Doamna de Chamery fu întreruptă de un servitor care intră aducând o carte de vizită.

— Persoana aceasta, zise valetul, cere să fie primită numaidecât.

Marchiza luă cartea de vizită şi citi:

ROSSIGNOL - AVOCAT

— Nu-l cunosc, zise ea, dar oricum, lasă-l să intre.

Fabien vru să se retragă.

— Stai, dragul meu, îi zise marchiza, doar eşti deja copilul meu!... şi nu am secrete faţă de tine!...

După un moment, intră domnul Rossignol, acel personaj, dizgraţios pe care l-am mai văzut o dată la Andréea.

Capitolul XII

Mulţumită acontului pe care i-l dăduse domnişoara Brunot, domnul Rossignol putuse să-şi schimbe cu desăvârşire îmbrăcămintea. În locul hainei soioase şi pălăriei cu marginile roase, avea acum o haină nouă, cămaşă curată, ghete de lac şi pantaloni de caşmir croiţi admirabil. Avea aerul unui avocat serios, care câştigă o sută de mii de franci anual, de pe urma proceselor.

Omul legii purta sub braţ, ca de obicei, mapa sa mare de piele, era înmănuşat şi se sprijinea într-un baston cu mânerul de aur. În dosul ochelarilor, ochii lui mici scânteiau de o bucurie răutăcioasă. O salută pe marchiză cu un gest prietenesc, gest care era cât pe ce să facă pe Fabien să-l arunce pe fereastră

„Ce-o fi vrând pocitania asta?” se gândi vicontele.

— Doamna marchiză de Chamery? întrebă domnul Rossignol.

— Eu sunt, răspunse marchiza, făcându-i semn să şadă. Cu ce vă pot servi? continuă ea pe un ton politicos.

— Doamnă marchiză, răspunse pungaşul, eu sunt avocatul domnului baron de Chameroy, vărul dumneavoastră şi al doamnei baroane de Chamery-Chameroy, vara dumneavoastră...

El apăsă pe aceste din urmă cuvinte cu obrăznicie.

— Continuaţi domnule, zise marchiza cu mândrie.

— Înainte de a începe un proces, în care cu siguranţă v-aţi pierde întreaga avere, domnul baron de Chamery-Chameroy, clientul meu, a crezut de cuviinţă să caute a se înţelege mai întâi cu dumneavoastră.

„Un proces... o înţelegere... averea mea?” murmură doamna de Chamery în culmea uimirii. Şi întorcându-se spre Fabien:

— Mi se pare, zise ea, că omul acesta este nebun.

— Mă iertaţi, rânji domnul Rossignol cu obrăznicie, dar vă voi dovedi imediat contrariul.

Fabien abia se putu stăpâni să nu sară de gâtul domnului Rossignol şi să-l dea în primire lacheilor.

— Da, doamnă, continuă omul de afaceri, răsfăţându-se în fotoliul său, în timp ce doamna de Chamery îl privea înmărmurită, dacă începem procesul, pierdeţi şi pierderea acestui proces înseamnă ruina completă, absolută a domnişoarei Blanche.

— Domnule, îl întrerupse marchiza cu demnitate, nici un străin până acum n-a îndrăznit să pronunţe, în faţa mea, numele de botez al fiicei mele.

— Mă iertaţi, răspunse Rossignol, voiam să zic domnişoara de Chamery, dar asta n-are a face, veţi vedea.

Fabien, care până atunci stătuse mut şi nemişcat, îşi pierdu răbdarea. El se apropie de Rossignol şi îl măsură de sus până jos.

— Domnule, îi zise el pe un ton poruncitor, te rog să vorbeşti mai lămurit şi mai cu seamă mai respectuos.

Domnul Rossignol susţinu privirea furioasă a lui Fabien.

— Mă iertaţi, zise el, dar nu vă cunosc, şi nu dumneavoastră...

— Obraznicule!...

— Domnule, răspunse Rossignol fără să-şi piardă cumpătul, n-am onoarea de a vă cunoaşte.

— Aşteaptă, răspunse Fabien, îţi spun eu imediat cine sunt!

— Cine? întrebă mizerabilul cu ironie, în timp ce doamna de Chamery rămăsese împietrită văzând atâta îndrăzneală.

— Sunt vicontele Fabien d’Asmolles, peste o lună mă voi cununa cu domnişoara Blanche de Chamery şi o să te arunc imediat pe fereastră, răspunse Fabien.

— Aruncaţi-mă, zise Rossignol liniştit, dar vă veţi ruina logodnica...

Şi omul acesta avea în vorbele lui atâta convingere, atâta siguranţă, încât Fabien tresări şi îşi stăpâni imediat mânia.

— Vorbeşte, zise el, te ascult...

— Aşa, zise omul legii, aşa mai înţeleg şi eu. Acum putem sta de vorbă.

Oricât de mare era dezgustul pe care îl inspira omul acesta, marchiza şi Fabien se hotărâră să-l asculte.

— Doamnă marchiză, continuă atunci Rossignol, domnul baron de Chamery-Chameroy s-a însurat azi de dimineaţă cu vara dumneavoastră...

— Mă iartă, domnule, răspunse doamna de Chamery cu demnitate, eu n-am cunoscut niciodată rudenia care pretindeţi că este între domnişoara Andréea Brunot şi mine.

— Fie şi aşa, zise Rossignol. Asta nu are nimic a face cu problema. Aşadar, azi dimineaţă, baronul s-a însurat cu domnişoara de Chamery...

— Domnişoara Brunot, îl corectă marchiza...

— Fie şi Brunot. Domnişoara Andréea Brunot a adus ca zestre un venit de nouăsprezece mii de livre şi un testament.

— Un testament?

— Un testament al cavalerului de Chamery, unchiul marchizului Hector de Chamery, pe care l-aţi moştenit dumneavoastră. Iată copia acestui testament.

Atunci, pe când uimirea marchizei şi a lui Fabien creştea din ce în ce, Rossignol scoase din mapă un teanc de hârtii, luă dintre ele copia testamentului şi o citi cu voce tare.

Doamna de Chamery nu ştiuse de existenţa acestui testament. Până la un anumit punct ea putea să creadă că este fals. În al doilea rând, ştia că fiul ei trăieşte şi prin urmare, existenţa acestuia anula acest testament oricât ar fi fost de valoros.

Cu toate acestea, citirea lui făcu o astfel de impresie asupra marchizei, încât fu pe punctul să leşine. Fabien o sprijini.

— Prin urmare, continuă Rossignol, grăbit să ajungă la concluzie, fără să ia în seamă slăbiciunea marchizei, prin urmare, domnul Albert-Frédéric-Honoré de Chamery fiind mort...

Cuvintele acestea produseră un efect puternic asupra marchizei.

— Mort! exclamă ea, pretindeţi că este mort?

Ea se ridică cu ochii în flăcări, cu buzele crispate, şi se uită la omul acela ca şi cum ar fi fost ucigaşul fiului ei.

— Cine v-a spus asta? De unde ştiţi?

— Asta este! răspunse Rossignol mai sfios şi găsind că este prudent să nu meargă mai departe, se ştie lucrul acesta de optsprezece ani... dacă nu mă înşel...

La aceste din urmă cuvinte, un strigăt de bucurie scăpă din pieptul marchizei, şi recăzu zdrobită, dar triumfătoare, în braţele lui Fabien.

— Ah! zise ea acestuia, dă-l afară, Fabien, te rog, dă-l afară... Nu ştie că fiul meu nu este mort, că fiul meu trăieşte şi că îl aşteptăm să vină dintr-un moment într-altul.

„Biata femeie! murmură Rossignol, crezând că marchiza este cuprinsă de un acces de nebunie, durerea îi zăpăceşte minţile”

În momentul acela uşa se deschise şi intră Blanche de Chamery.

— Mamă! mamă! zise ea, a venit o scrisoare din Londra, o scrisoare cu ştampila Amiralităţii.

Cuvintele acestea dădură marchizei o nouă energie.

Se ridică din nou, aruncă trimisului domnişoarei Andréea Brunot o privire dispreţuitoare şi triumfătoare şi îi zise:

— Vedeţi!... vedeţi!... asta este o veste de la fiul meu... veţi vedea bine că nu este mort...

Ea luă scrisoarea pe care i-o adusese Blanche.

— Dumnezeule!... Dumnezeule!... murmură ea, nu îndrăznesc să o desfac!....

Fabien îi luă scrisoarea din mână şi o deschise. Era semnată de un comisar al Amiralităţii. Îşi aruncă repede privirea pe ea şi fruntea, la început încreţită de grijă, se înseninǎ imediat.

— Albert a ajuns la Londra! zise el.

Cuvintele acestea smulseră un ţipăt de bucurie de pe buzele marchizei şi ale Blanchei. În acelaşi timp domnul Rossignol se simţi foarte jenat. Un moment se gândi chiar s-o şteargă pe uşă fără să fie băgat în seamă. Dar Fabien, care îi înţelese intenţia, văzându-l că se scoală, îl opri cu o privire.

— Te rog, aşteaptă, îi zise el, domnul baron de Chamery-Chameroy nu trebuie să ştie şi el, din moment ce este clientul dumitale, ce are de făcut?

Scrisoarea trimisă de Amiralitate şi în care Fabien nu văzuse altceva decât că Albert ajunsese la Londra, era

concepută în termenii următori:

„Doamnă marchiză,
*Fiind însărcinat de lordul*** de a căuta în arhivele şi în corespondenţa Amiralităţii informaţiile pe care i le cereţi cu privire la fiul dumneavoastră, mă grăbesc să vă răspund.*
Domnul marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery a demisionat din postul său de sublocotenent de marină în serviciul Companiei Indiilor, în ziua de 8 aprilie, anul trecut.
Demisia, adresată Consiliului Amiralităţii, i-a fost primită.
Primirea demisiei a fost comunicată domnului de Chamery, care a plecat imediat spre Europa, la bordul unei nave de comerţ. Domnul de Chamery a ajuns la Londra în ziua de 5 noiembrie în acelaşi an şi, după cum reiese din registrele noastre, s-a prezentat în aceeaşi zi la Amiralitate, unde i s-au vizat hârtiile.”

— Dumnezeule! întrerupse marchiza, la 5 noiembrie!... şi acum suntem în februarie! în patru luni n-a ajuns de la Londra la Paris?!
— Curios, aşa este, murmură Fabien. Şi continuă să citească.

„Domnul de Chamery trebuie să se fi îmbarcat la bordul navei franceze LA MOUETTE.”

— LA MOUETTE? zise Rossignol, bricul LA MOUETTE?
— Da, răspunse Fabien, şi ce-i cu asta?
— Dar atunci, strigă Rossignol cu o bucurie obraznică şi sălbatică, dacă s-a îmbarcat pe LA MOUETTE, fiul dumneavoastră este mort... LA MOUETTE s-a prăpădit de-a binelea acum trei luni, pe când făcea cursa de la Liverpool la Le Havre.
Doamna de Chamery scoase un ţipăt şi căzu fără cunoştinţă în braţele fiicei sale.
Mizerabilul o lovise de moarte.
Ceea ce se petrecu atunci este greu de descris.
De o parte era Blanche de Chamery, pierdută, susţinându-şi mama, strigând după ajutor şi trăgând cu putere cordonul soneriei. De altă parte Fabien d’Asmolles se repezise asupra lui Rossignol şi-l apucă de gât.
— Ah! mizerabile! strigă el cu furie, mizerabile! ai omorât-o

pe doamna de Chamery, vei fi spânzurat! Asasinule!

— Lasă-mă! urlă Rossignol... susţin ce am spus. „La Mouette” s-a prăpădit de-a binelea... nimeni n-a scăpat, înţelegi? nimeni... Şi clientul meu, domnul baron de Chamery va câştiga procesul. Atunci o să mai auzi de mine...

Rossignol n-apucă să termine.

La chemarea Blanchei, sosiră mai mulţi servitori. Fabien îl lăsă pe mâna lor pe intrigant, care se zbătea şi urla.

— Daţi-l afară, porunci el, daţi-l afară şi snopiţi-l în bătaie!... Omorâţi-l, căci a omorât-o pe stăpâna voastră!

Doi lachei se repeziră asupra lui Rossignol, îl apucară în braţe şi-i astupară gura pentru a-i înăbuşi ţipetele. Tocmai voiau să-l târască afară şi să execute ordinul lui Fabien, în timp ce alţi servitori se grăbeau să-o readucă la viaţă pe doamna de Chamery, care leşinase, când apăru în pragul uşii un nou personaj.

Era un tânăr cam de vreo douăzeci şi opt de ani, înalt, slab, cu părul blond şi cu obrazul ars de soarele tropicelor. Purta uniforma ofiţerilor de marină englezi şi, cu toată tulburarea extraordinară a lui Fabien şi a Blanchei, la vederea acelei uniforme, amândoi scoaseră o exclamaţie de surprindere şi de bucurie, dar şi de nelinişte în acelaşi timp.

Nu cumva acesta era omul a cărui moarte o anunţase Rossignol cu un moment înainte şi care apărea acum ca o fantomă, ca şi cum ar fi vrut să dezmintă spusele acestuia?

Tânărul se opri grav în pragul uşii şi se uită la Rossignol.

— Omul acesta, zise el, pretinde că toţi călătorii de pe bordul navei „La Mouette” sunt morţi?

— Da... toţi... bolborosi Rossignol cu vocea stinsă.

— Afară de mine, Albert-Frédéric-Honoré de Chamery, răspunse tânărul.

Două strigăte de bucurie şi o exclamaţie de furie şi de frică se auziră în acelaşi timp.

Fabien şi Blanche se repeziră spre tânărul marinar. Rossignol vru să fugă.

— Chamery!... frate!... zise atunci Fabien d’Asmolles, omul acesta a omorât-o pe mama ta.

Marinarul se repezi în odaia vecină, unde Blanche intrase înaintea lui.

— Mamă! Mamă! murmură el. Doamna de Chamery era tot leşinată.

Se trimise după un doctor.

Doctorul veni numaidecât, îi dădu îngrijirile trebuincioase şi o readuse în simţiri.

Dar, după cum spusese Fabien, Rossignol lovise de moarte pe această femeie cu organismul bolnav şi plăpând.

Marchiza, revenindu-şi, îşi plimbă privirea rătăcită în jurul ei, o privire strălucitoare din cauza frigurilor şi a delirului şi nu o recunoscu nici pe Blanche, nici pe Fabien, nici pe fiul ei, plin de viaţă şi de tinereţe, pentru care murea. Ea se uită la ei râzând şi fu cuprinsă de delir, care ţinu mai multe ore, apoi căzu într-un fel de toropeală şi de nesimţire, care nu-i permise să-şi recunoască fiul...

— Doamna marchiză, zise medicul, nu va mai apuca ziua de mâine.

Pe la ora trei dimineaţă, doamna de Chamery îşi dădu sfârşitul fără să-şi poată recăpăta cunoştinţa şi fără să-l poată binecuvânta pe Fabien, pe fiica sa şi pe tânărul marinar, care plângea îngenuncheat la picioarele patului ei.

După patruzeci şi opt de ore, doi oameni, tăcuţi şi gravi, ţinându-se de mână, se reîntorceau pe jos de la cimitir, unde o conduseseră pe doamna de Chamery la ultimul ei lăcaş, în cavoul familiei.

Aceştia erau vicontele Fabien d'Asmolles şi acel tânăr care venise tocmai la timp pentru a prinde ultima suflare a aceleia care zicea el că îi este mamă.

Ei merseră astfel până pe strada Verneuil. Ajunşi aici, marinarul se uită lung la Fabien.

— Amice, frate, căci frate îmi vei fi Fabien, zise el cu voce prietenoasă, tu vei căuta să o faci fericită pe iubita noastră Blanche?

— Oh! da, murmură Fabien mişcat.

— Ei bine! continuă marinarul... vino cu mine: mi-a rămas o ultimă datorie de împlinit.

Fabien tresări.

— Există un om, continuă el, un gentilom fără onoare, care, nemulţumit că şi-a pângărit numele cu o prostituată, s-a declarat şi el duşman familiei noastre. Omul acesta ne-a omorât mama.

— Adevărat, zise Fabien.

— Pe omul acesta, trebuie să-l ucid...

— Cum vrei!... răspunse vicontele cu simplitate.

Şi amândoi se duseră în strada Saint-Florentin, unde

baronul de Chamery-Chameroy îi întâlnise, după căsătoria sa, în apartamentul luxos al Andréei Brunot.

Capitolul XIII

După cum bănuiţi, omul care a apărut în palatul familiei de Chamery în momentul când Rossignol striga că toţi călătorii de pe „La Mouette" au pierit, omul acela care se recomandase Albert de Chamery, care izbucnise în lacrimi în momentul când închisese ochii marchiza, omul acela, pe care Fabien, la cimitir, fusese silit să-l sprijine, pentru a nu se prăbuşi din cauza durerii, în sfârşit omul care voia să-l ucidă pe baronul de Chamery-Chameroy, nu era altul decât Rocambole.

Niciodată un pungaş nu intrase într-o familie în împrejurări mai dramatice, mai sfâşietoare şi în condiţii mai bune. El venise tocmai în momentul când pretinsa lui mamă era pe punctul de a-şi da sfârşitul şi dăduse dovezi de cea mai adâncă şi de cea mai sinceră disperare.

Când adevăratul Albert de Chamery dispăruse de acasă, Blanche, sora lui, era încă în faşă. La palat nu mai rămăsese nici un servitor de pe timpul când el dispăruse. În sfârşit, marchiza murise fără să-şi poată recăpăta cunoştinţa. Cât despre Fabien, după cum se ştie, el nu venise la Paris decât de vreo doisprezece sau treisprezece ani.

Şi apoi, cine ar fi putut bănui că el nu este adevăratul marchiz de Chamery din moment ce avea toate actele acestuia?

De altfel, elevul lui sir Williams devenise, în ceea ce priveşte înfăţişarea, un gentleman desăvârşit. Cel care se numise, rând pe rând, vicontele de Cambolh, marchizul don Inigo de los Montes şi Arthur Rocambole, gentilom anglo-indian, sfârşise prin a dobândi obiceiuri şi apucături cu adevărat aristocratice şi oricine s-ar fi înşelat văzându-l.

Acelaşi lucru i se întâmplă şi lui Fabien.

Pe de altă parte, vicontele d'Asmolles, preocupat fiind de durerea Blanchei de Chamery, durere pe care o simţea şi el, nu se îndoi o singură clipă că acesta este adevăratul marchiz de Chamery.

Rocambole găsi o explicaţie foarte simplă pentru a justifica de ce, scăpat ca prin minune din catastrofa de pe „La

Mouette” nu putuse veni la Paris decât după trei luni.

În momentul când vasul fusese ameninţat de dezastru — iar el, ca marinar, văzuse lucrul acesta din vreme — se aruncase în mare. Dar locul dezastrului era departe de coastă, şi oricât de bun înotător era el, sfârşise prin a se agăţa de o scândură sfărâmată din vapor, tocmai în momentul când un val enorm îl acoperise. Din momentul acela, el pretinse că şi-a pierdut cunoştinţa şi nu şi-a revenit în simţire decât după multă vreme. Se regăsise la bordul unei nave necunoscute, care, probabil, îl scăpase tocmai în momentul când era pe punctul de a fi înghiţit pentru totdeauna de valuri. Nava era daneză şi făcea cursa spre America, iar în momentul când îşi revenise în simţiri, zicea el, trecuseră de capul Finistra şi, cu toate rugăminţile lui, căpitanul nu voise să se întoarcă pentru a-l lăsa pe uscat. Aşadar, fusese silit să meargă în America, de unde se reîntorcea.

Toate acestea erau credibile, nimeni nebănuind un neadevăr în spusele lui şi durerea nemărginită ce o manifesta pentru pierderea marchizei sfârşi prin a face să fie crezut cu desăvârşire.

Pretinsul marchiz de Chamery, căruia îi vom da de mai multe ori de aici înainte numele acesta, se prezentă cu Fabien în strada Saint-Florentin, la domnul baron de Chamery-Chameroy.

Tinerii soţi îşi începuseră existenţa conjugală rău. De două zile, domnişoara Andréea Brunot de Chamery se căia amarnic că se măritase cu baronul de Chamery-Chameroy, un stricat îngropat în datorii, de la care nu se mai putea spera nimic, din moment ce — aşa după cum venise să spună, stâlcit în bătaie domnul Rossignol — tânărul marchiz de Chamery trăia.

Servitorii Andréei nu-l cunoşteau pe Fabien şi cu atât mai puţin pe Rocambole. Unul din ei îi introduseră în salon, spunându-le că domnul şi doamna baroană sunt acasă.

Domnul baron de Chamery, care era în camera soţiei sale, veni numaidecât şi cum dădu cu ochii de Fabien îl recunoscu, fiindcă altădată se întâlnise de multe ori cu el şi ştia că este logodnicul Blanchei de Chamery.

Baronul ghici pentru ce venise Fabien, dar acesta îl salută în tăcere şi-l lăsă să vorbească pe viitorul său cumnat.

Rocambole făcu un pas spre baron.

— Domnul de Chameroy? întrebă el.

-— Eu sunt, răspunse baronul.

— Marchizul Albert de Chamery, se recomandă Rocambole.

Baronul salută fără să răspundă.

Rocambole îl măsură de sus până jos, ca un adevărat senior.

— Cred că bănuiţi motivul venirii noastre aici, zise el.

— Domnule...

Rocambole continuă cu o voce gravă, nobilă şi mâhnită în acelaşi timp:

— Sunt patruzeci şi opt de ore de când m-am întors în casa părintească, din care am lipsit optsprezece ani. Aici mi-am găsit mama bolnavă de moarte, din cauza unui mizerabil, care zicea că este trimis de nu ştiu care femeie pierdută şi uzurpatoare de nume...

— Domnule!... exclamă baronul.

— Ascultaţi!... răspunse Rocambole poruncitor. Am zis O FEMEIE PIERDUTĂ ŞI UZURPATOARE DE NUME care în vederea unei speculaţii ruşinoase, bazată pe probabilitatea morţii mele, a fost luată în căsătorie de unul din acei oameni degeneraţi...

— Destul, domnule, zise baronul, căruia i se urcase sângele în obraz, vă înţeleg şi sunt la ordinele dumneavoastră.

— Cred şi eu!...

— Ne vom întâlni, unde veţi voi.

— Ba nu, răspunse pretinsul marchiz de Chamery, trebuie să ne batem imediat.

— Fie, domnule!... Cu ce armă doriţi?

— Cu oricare; cu spada dacă vreţi!

Fabien se îndreptă spre uşă. Rocambole îl urmă şi tocmai voia să iasă împreună cu ei şi domnul de Chameroy, când uşa se deschise şi apăru în prag baroana Andréea de Chamery-Chameroy. Ca şi bărbatul ei, la vederea lui Fabien înţelese imediat despre ce este vorba. Vicontele d'Asmolles o măsură cu o privire plină de dispreţ.

— Daţi-ne voie să ieşim, doamnă, îi zise el încet, poate că peste o oră veţi fi văduvă şi atunci veţi putea să vă măritaţi cu Roland de Clayet.

Şi trecu mândru prin faţa acelei femei pe care o făcuse să-şi plece fruntea.

— Domnilor, zise baronul de Chameroy ajungând în curte, dar eu nu am martori.

— Domnule, răspunse Rocambole, să facem câţiva paşi în

stradă şi sigur vom găsi pe cineva care să vă poată servi ca martor.

— Fie, zise baronul.

Rocambole avea dreptate.

Pe când el şi cu Fabien se urcau în trăsura de piaţă cu care veniseră mergând să cumpere două spade, baronul de Chameroy plecă pe jos şi se întâlni după câtva timp cu un tânăr, cunoştinţă a sa, căruia îi spuse că fusese grav insultat şi că adversarul său ţinea să se bată imediat.

— Foarte bine!... îi răspunse tânărul, sunt la dispoziţia ta.

— Domnii aceia mi-au dat întâlnire peste o oră lângă Castellane. Tot ei aduc şi săbiile.

— Să mergem atunci, zise tânărul urcându-se cu domnul de Chameroy într-o trăsură care tocmai trecea în momentul acela.

În mai puţin de o oră ajunseră la locul de întâlnire. Fabien şi Rocambole, aşteptau. Fabien prevăzuse cazul în care tânărul său amic putea să fie rănit şi arătând baronului o pereche de pistoale îi zise:

— Domnule, să ştiţi că, dacă va fi nevoie, voi continua eu duelul...

— În cazul acesta, răspunse baronul cu obrăznicie, veţi apăra zestrea viitoarei dumneavoastră soţii.

— Domnule, zise vicontele fără să-şi piardă cumpătul, averea domnişoarei de Chamery este păzită de justiţia acestei ţări, în care nu s-a întâmplat niciodată ca un om îngropat în datorii, un nemernic, să ruineze o familie cinstită

Şi Fabien, după ce spuse cuvintele acestea, îi întoarse spatele. Apoi se apropie de tânărul cu care venise baronul şi începu să vorbească cu el despre problemele care îi priveau ca martori.

Condiţiile luptei se aranjau totdeauna uşor. Cei doi adversari se dezbrăcară şi începură lupta.

„Pe cinstea mea!... se gândi Rocambole, aducându-şi aminte de numeroasele lui dueluri, nu m-am bătut niciodată pentru o cauză atât de nobilă... Oh!... sir Williams, dacă m-ai vedea trăgând spada pentru a răzbuna pe nobila mea mamă, marchiza de Chamery!...”

Şi laşul marchiz, aducându-şi aminte de acea faimoasă lovitură de maestru, îşi atacă adversarul cu sânge rece şi cu băgare de seamă, ca un luptător încercat ce era.

Dar nici domnul de Chameroy nu era un adversar de

dispreţuit. El învăţase la vechea şcoală de scrimă franceză, îşi ţinea corpul întins, lovea drept, nu devia şi nu greşea niciodată. Din nefericire, în momentul acela el era în inferioritate morală faţă de adversarul său şi pe deasupra mai era şi cât se poate de iritat. Adversarul său îl costa un venit de 75.000 franci rentă şi omul acela îl tratase ca pe cel din urmă dintre mizerabili. În al doilea rând, adversarul voia să-şi răzbune mama, ceea ce era de ajuns pentru a tulbura sufletul şi stilul de luptă al baronului de Chameroy.

Din contră Rocambole, banditul îndrăzneţ, fără lege şi fără credinţă, omul care, o dată intrat în pielea marchizului de Chamery, se hotărâse să-şi joace rolul în consecinţă, începu lupta cu sângele rece al unui duelist de profesie.

„Cine se va mai îndoi vreodată, îşi zise el, că nu sunt marchizul de Chamery, după ce-l voi omorî pe omul care a ucis-o pe pretinsa mea mamă?”

Gândul acesta fu de-ajuns pentru a asigura elevului lui sir Williams o mare superioritate morală. Lupta fu înverşunată dar scurtă. Domnul de Chameroy se apără cu toată energia unui om care se simte condamnat şi îşi răni de două ori adversarul. În cele din urmă însă, acesta, căruia sângele îi curgea de la umăr şi de la şold, făcu uz de faimoasa lui lovitură de maestru, atacă şi-l lovi pe baron culcându-l la pământ.

„Mi se pare că l-am dat gata!’” se gândi Rocambole şi continuă cu glas tare:

— Mama este răzbunată!...

Rănile falsului marchiz erau uşoare. Cu toate acestea el fu silit să se reazeme de braţul lui Fabien pentru a se întoarce la trăsură, pe când tânărul martor al baronului, ajutat de gardienii din pădure, care alergară imediat, îl transportară în trăsura cu care venise, pe baronul de Chameroy, care respira încă, dar a cărui stare era cât se poate de gravă.

. . . .

După două zile, un mic ziar publica la rubrica *„Întâmplări din Paris”* următoarele:

„Un duel al cărui motiv misterios şi ale cărui urmări dramatice preocupă în cel mai înalt grad curiozitatea publică, a avut loc alaltăieri, la ora patru, în Bois de Boulogne, între doi tineri din înalta aristocraţie.

Domnul marchiz de C. şi domnul baron de C-C..., o rudă a sa îndepărtată s-au bătut cu spada. Marchizul de C... a fost rănit la umăr şi la şold, dar rănile sale nu prezintă nici o gravitate...

Domnul baron de C-C... a primit, din contră, o lovituri de sabie, care îi lasă puţină speranţă de a scăpa. Baronul era căsătorit de numai trei zile. Se pare că această căsătorie a fost una din cauzele funestului duel. Domnul de C-C... se căsătorise cu una din acele femei uşoare, a căror frumuseţe şi spirit pervers le fac cu atât mai periculoase.”

Ziarul făcea apoi o dizertaţie lungă asupra moralei, povestea în mod foarte vag istoria cu testamentul şi sfârşea astfel:

„Domnul marchiz de C... este chiar copilul care dispăruse acum optsprezece ani şi pe care familia lui îl căutase zadarnic.

Tânărul marchiz de C..., care s-a reîntors în Paris povesteşte astfel, după cum ni se spune, misterioasa lui dispariţie.

El fugise de acasă pentru a scăpa de o pedeapsă pe care trebuia să i-o dea profesorul său şi rătăcindu-se prin Paris ajunse la marginea Senei până la staţia de vaporaşe care în timpul acela făcea drumul de la Paris la Le Havre.

Copilul, luându-se după lumea care se grăbea să se urce pe vapor, fără să ştie nici ce face, nici unde se duce, se pomeni în Le Havre. Pe drum fu întrebat cum îl cheamă, dar din mândrie nu îşi spusese numele. Căpitanul vaporului se hotărî atunci să-l dea pe mâna unui comisar de poliţie, dar copilul reuşi şi de data aceasta să scape. Rătăci o bună parte din noapte prin port, fu întâlnit de nişte mateloţi englezi, care îl luară cu ei şi îl îmbarcară ca elev de marină.

Copilul reuşi să facă faţă vieţii pe mare şi acum trei zile se întorsese ofiţer de marină şi posesor al unor certificate pline de laude. Din nefericire, îşi găsi mama pe patul de moarte.

Doamna marchiză de C... a murit din cauza spaimei cauzate de ameninţările baronului C-C... şi ale soţiei sale, care sperau, prin moartea probabilă a tânărului marchiz de C..., îndeplinirea unor speranţe pe care tribunalele, în cele din urmă, trebuiau să le recunoască!”

Aceasta era povestirea care aţâţa curiozitatea publică.

Pretinsul marchiz de Chamery, care din cauza rănilor pe care le primise trebuia să stea în pat câteva zile, deveni omul zilei. Toată lumea venea să se anunţe la palatul Chamery.

Când vicontele Fabien d’Asmolles ieşi, pentru întâia pară, la

braţ cu viitorul său cumnat, care era încă slab, fură primiţi cu ovaţii.

În împrejurările acestea dramatice, mişcătoare, sosise la Paris îndrăzneţul elev al lui sir Williams, sub numele şi cu hârtiile nenorocitului marchiz de Chamery.

După trei luni se întâlni cu sir Williams în baraca saltimbancilor de pe bulevardul Temple, cu un sir Williams schimonosit, arătat publicului sub înfăţişarea lui O'Penny.

Ce se petrecuse cu noul marchiz în timpul acestor trei luni? Ce vis ambiţios îşi mai făurise omul acesta care reuşise să-şi creeze o familie, un nume şi un venit de 75.000 franci, pentru a mai avea nevoie, de inteligenţa perversă a lui sir Williams?

Lucrul acesta îl vom afla imediat, din propria lui gură, regăsindu-l în strada Suresnes, în acel salonaş, unde-l condusese pe sir Williams şi unde îl trimisese pe doctorul mulatru care vindeca bolile contractate în ţările calde.

Fiului adoptiv al văduvei Fipart nu-i ajungea să fie marchiz, bogat, înconjurat de o familie nobilă: el voia mai mult încă!

Capitolul XIV

Rocambole îl duse pe doctorul mulatru în salonaş, unde O'Penny stătea la masă şi mânca cu o lăcomie sălbatică.

La vederea sălbaticului, doctorul se dădu înapoi fără voie. Figura lui sir Williams era atât de hidoasă, încât se speriase şi doctorul, după cum se speriase şi publicul şi după cum se speriase însuşi Rocambole. O'Penny păru că nu bagă de seamă că a intrat un străin în odaie şi continuă să mănânce.

— Uitaţi-vă la nenorocitul acesta doctore, zise pretinsul marchiz de Chamery.

După ce îi trecu primul moment de repulsie, mulatrul se apropie de O'Penny, luă o lumânare şi se uită bine la figura lui oribilă.

O'Penny nici nu clipi.

— Ei bine? întrebă Rocambole.

— Ei bine, răspunse în cele din urmă mulatrul, mi se pare că văd un lucru foarte curios.

— Şi anume?...

— Că nenorocitul acesta a fost victima tuturor acestor mutilări şi tatuaje în două feluri diferite.

— Credeţi?... întrebă cu naivitate tânărul marchiz de Chamery...

— Mai întâi, continuă medicul, figura a suferit arsuri adânci, nişte arsuri care nu pot fi produse decât prin detunătura unei arme încărcate cu praf de puşcă.

— Curios... sălbaticii cunosc şi ei armele de foc? întrebă Rocambole cu o naivitate de copil.

— Unii din ei le cunosc, răspunse mulatrul.

— Aşadar, a fost ars...

— Mai întâi. Pe urmă, însă, după multă vreme, poate la un interval de şase luni, a fost tatuat.

— Asta este şi mai curios.

— Într-adevăr, căci sălbaticii încep totdeauna prin a-şi tatua prizonierii. Şi nu-mi pot explica asta decât într-un singur fel.

— Anume?

— Sunt aproape sigur că omul acesta, mutilat astfel...

— Este şi mut, observă Rocambole.

— Omul acesta, ars şi mutilat astfel, trebuie să fi fost victima unei răzbunări.

— Credeţi?

— Este posibil ca pe urmă să fi fost părăsit pe coasta Australiei şi sălbaticii au dat peste el.

Spusele doctorului îl neliniştiră pe Rocambole. „Doctorul acesta are darul să ghicească multe, se gândi el, să fiu cu băgare de seamă”.

Şi zise cu glas tare:

— Ceea ce îmi spuneţi, doctore, îmi aminteşte un fapt, căruia la început nu i-am dat nici o importanţă...

— Aşa? zise doctorul punând lumânarea pe masă şi aşezându-se în faţa lui O’Penny. Ascult.

— Omul acesta, care la început a fost şef cârmaci pe vaporul meu, marinar excelent de altfel, îşi atrăsese ura echipajului din cauza severităţii lui extreme.

Rocambole se întrerupse şi se uită la omul tatuat. O’Penny mânca şi părea că nu aude nimic din cele ce se vorbea în jurul său. Dar Rocambole îl cunoştea prea bine pe sir Williams pentru a se încrede în figura lui liniştită. Din contră, el fu foarte mulţumit văzând că sir Williams nu îşi pierduse inteligenţa, după cum se temuse la început. El continuă:

— Mateloţii pe care îi aveam pe bordul vasului erau în majoritate indigeni şi îi juraseră răzbunare. Una din acelea pe care nu le poate domoli nimic în lume, o răzbunare care nu

poate lua naştere decât în marile Indii. Pe omul acesta îl cheamă Walter Bright. El ştia de ura echipajului, dar ca bun marinar englez ce era, încredinţat fiind că disciplina şi respectul datorat superiorului trebuie să înăbuşe orice alt sentiment, nu o luă în seamă...

— Şi credeţi, observă mulatrul, că arsurile acestea?...

— Aşteptaţi doctore, Walter Bright îşi făcuse stagiul şi era liber să părăsească marina când dorea. Într-o zi el veni în cabina mea, la bordul unui vas pe care îl comandam şi pe care el era şef de echipaj şi îmi aduse demisia. I se oferise comandamentul unei joncii[1] chineze şi o sumă foarte frumoasă pentru a-i conduce pe emigranţi în California. Tocmai fuseseră descoperite atunci minele din California şi popoarele asiatice emigrau pe capete înspre acea parte. Demisia lui Walter Bright fu primită şi el plecă. În ajunul plecării joncii chineze din port, mai mulţi din mateloţii noştri indigeni dezertaseră şi aflarăm că ei fuseseră cumpăraţi de armatorul chinez.

— Ah! zise doctorul, care ascultase cu multă luare aminte micul roman, improvizat de Rocambole, acum ghicesc ce s-a întâmplat. În largul mării echipajul s-a revoltat şi Walter Bright a fost desfigurat, mutilat şi la urmă părăsit pe o insulă oarecare.

— Tocmai lucrul acesta mi-l închipui şi eu. În momentul acela, O'Penny, care până atunci stătuse nemişcat, se întoarse şi se uită curios, cu urma de ochi ce-i mai rămăsese, la doctor şi la Rocambole.

— Aşteptaţi, zise acesta, o să-i vorbesc în englezeşte, căci nu ştie nici o boabă franţuzeşte...

Şi, în englezeşte, Rocambole îl întrebă pe Walter Bright dacă fusese mutilat de echipajul său revoltat.

Pretinsul sălbatic păru că ascultă cu mare atenţie ca şi cum vocea i-ar fi amintit lucruri pe jumătate şterse din memorie.

Apoi, deodată, dădu repede din cap în semn afirmativ.

— Vedeţi? zise doctorul încântat de propria lui perspicacitate.

— Ei bine, zise Rocambole, fiindcă suntem acum aproape lămuriţi asupra faptelor, să ne întoarcem la consultaţie.

— Mă iertaţi, zise doctorul, încă o întrebare, vă rog.

---

[1] Mică ambarcațiune rudimentară cu pânze, folosită în bazinul de vest al Oceanului Pacific. [cuvânt de origine malaieză].

— Spuneţi.

— Unde l-aţi găsit pe omul acesta?

— L-am găsit astă seară, din întâmplare, într-o baracă de saltimbanci.

— Şi l-aţi recunoscut?

— Da.

— Cu toate acestea probabil că nu mai seamănă deloc cu ce a fost înainte.

— Aşa este... dar vedeţi cicatricea aceasta pe care o are sub pectoralul drept?

— Este o lovitură de sabie, răspunse doctorul.

— După asta l-am recunoscut şi mă văd silit să vă povestesc acum o altă istorie, adăugă Rocambole.

— Ce istorie? întrebă doctorul mulatru.

— Walter Bright mi-a salvat viaţa. El a primit lovitura aceasta de sabie pentru mine. Pe atunci eram simplu aspirant de marină. Într-o seară mă certasem într-o cârciumă din Calcuta cu unul din camarazii mei. Rivalul meu era beat, iar eu nu eram decât puţin ameţit. După obiceiul englez, am vrut să boxez cu el, dar rivalul meu scoase sabia şi se repezi asupra mea. În momentul însă când voia să mă străpungă, un om se repezi între noi şi căzu aproape imediat, izbit în piept de lovitura de sabie care îmi era destinată. Omul acesta era Walter Bright.

— Ah! înţeleg acum, zise doctorul.

— Bietul băiat, de viaţa căruia am fost multă vreme îngrijorat, continuă Rocambole, îşi câştigase, prin urmare, dreptul veşnic la recunoştinţa mea. După cum vedeţi mi-am permis să-mi manifest această recunoştinţă. Astă seară îmbrăcămintea şi sluţenia lui oribilă mi-au atras atenţia. Apoi vederea cicatricei m-a făcut să tresar şi mi-a venit ideea să mă apropii de el şi să-i spun la ureche:

— Nu eşti cumva Walter Bright? Atunci fiindcă el îşi manifesta o emoţie vie, nu m-am mai îndoit şi, cu câţiva ludovici, l-am răscumpărat de la saltimbanci şi l-am adus aici, gândindu-mă la dumneavoastră şi la ştiinţa pe care o aveţi...

Doctorul se înclină.

— Şi m-am gândit că dumneavoastră, dacă nu-l veţi putea vindeca, veţi reuşi cel puţin să-i mai micşoraţi sluţenia, scumpe doctore, că averea mea îmi permite să-i pot face un viitor acestui nenorocit, dacă vom reuşi să-l scăpăm de aceste tatuaje oribile.

Doctorul luă din nou lumânarea, îl puse de O'Penny să se scoale în picioare şi îi examina încă o dată figura hidoasă.

— Astea sunt tatuajele australienilor, zise el.

— Se pot şterge?...

— Aşa cred.

— Dar arsurile?

— Ah!... asta este altceva. Nici nu trebuie să ne gândim.

— Dar... ochii?

— Unul este stins cu desăvârşire, celălalt este foarte grav bolnav. Dar, zise doctorul, ridicându-se, voi mai veni şi mâine dimineaţă, pe la ora zece. Pentru a mă putea pronunţa, trebuie să văd rănile încă o dată, ziua.

— Fie, atunci pe mâine, la zece.

Rocambole îl conduse pe mulatru şi se întoarse imediat lângă O'Penny.

— Moşule, îi zise el bătându-l pe umeri, o să încercăm să-ţi facem o altă mutră. Nu-ţi promit că te vom face din nou băiat frumos, ca să mai nădăjduieşti a place cumnatei tale, contesei Jeanne de Kergaz, dar vom face şi noi ce vom putea.

Pe buzele lui sir Williams flutură un surâs oribil.

— Aha! zise Rocambole, am pronunţat numele care va avea totdeauna efect asupra ta. Foarte bine... vom căuta să facem ceva pentru tine... Pentru moment însă, continuă el, înţelegi foarte bine că marchizul de Chamery nu poate sta o noapte întreagă în oraş, fără să se întoarcă acasă. Dragul meu, acum am o soră, un cumnat, am o situaţie în lume şi trebuie, prin urmare, să fiu băiat de treabă.

Rocambole sună. Apăru un valet.

— Să-l dezbraci pe nenorocitul acesta. Mult de lucru n-o să ai, zise Rocambole râzând, arătând valetului creasta de pene şi pantalonii roşii care erau întreaga toaletă a lui O'Penny. Să-l culci în patul meu şi să ai grijă de el cât se poate de bine, până mă voi întoarce.

— Foarte bine, domnule, zise valetul înclinându-se cu respectul unui servitor bine plătit.

— Să cauţi în garderoba pe care o am aici, adăugă tânărul, nişte haine care să-i vină bine şi să-l îmbraci frumos mâine dimineaţă, înainte de a veni doctorul.

După ce spuse toate acestea, Rocambole îşi luă paltonul şi plecă.

Urcându-se în cupeu, ordonă vizitiului:

— Acasă!

Cupeul plecă cu repeziciunea fulgerului şi ajunse imediat în strada Verneuil.

Ambele laturi ale porţii fură deschise înaintea lui. Portarul ieşi imediat din gheretă şi veni să-şi salute stăpânul.

Rocambole coborî alene din trăsură, ca un om care nu este obişnuit să meargă pe jos.

Portarul înmână stăpânului său o scrisoare pe care o primise în seara aceea. Marchizul o deschise şi citi:

„Ducele şi ducesa de Sallandrera roagă pe domnul marchiz de Chamery să le facă onoarea de a lua prânzul la ei, miercuri, săptămâna aceasta.”

„Ehei! murmură Rocambole, mi se pare că afacerile mele merg bine pe acolo... voi merge!...”

. . . .

A doua zi, când marchizul de Chamery se duse în strada Suresnes unde-l lăsase pe sir Williams, îl găsi pe acesta înfăşurat într-un halat mare, pe cap cu o căciuliţă de catifea şi în mâinile doctorului mulatru care continua să-l examineze cu o atenţie foarte mare.

— Acum, zise el, sunt aproape sigur că pot face să dispară tatuajele.

Şi ducându-l pe Rocambole într-o odaie vecină îi zise încet...

— Îmi iau răspunderea de a face omului acestuia o figură urâtă, dar nu hidoasă, ale cărui urme de răni se pot atribui unui accident oarecare, dar mă tem că tratamentul la care îl voi supune să nu-l orbească de tot.

— Drace! murmură marchizul.

Şi, lăsându-l pe doctor, se întoarse în odaia în care era sir Williams şi îi zise în englezeşte, punând înaintea lui un condei, hârtie şi cerneală:

— Mai poţi scrie?

Sir Williams luă condeiul şi scrise cu litere tremurătoare, dar citeţe următoarele cuvinte:

„Îmi aduc aminte totul şi vreau să mă răzbun.”

— Bine, zise Rocambole. Acum, fiindcă acesta va fi, vai! singurul mijloc prin care ne vom putea înţelege şi pentru că, vreodată, se va putea întâmpla să avem nevoie să ne înţelegem pe întuneric, încearcă să scrii închizând şi ochiul cu

care vezi.

Sir Williams scrise din nou:

„Chiar dacă aş fi orb cu desăvârşire, scrise el, îmi voi recunoaşte duşmanii doar atingându-i.”

Şi Rocambole se întoarse la doctor:

— Nu-i nimic, îi zise el, îl puteţi trata cum veţi voi; n-are nevoie să vadă...

. . . .

După o lună de la scena de mai sus, îl găsim din nou pe Rocambole şi pe sir Williams în micul apartament din strada Suresnes.

Era mai mult ca sigur că drăguţa saltimbancă din bulevardul Temple, bărbatul ei şi domnul Bobino stăpânul lor nu l-ar mai fi recunoscut pe fostul lor pensionar, O'Penny.

O'Penny, sau mai bine zis sir Williams, era transformat cu desăvârşire. Mai întâi, în locul acelui costum compus din pantalonii roşii şi din penaj, purta un palton gros, vătuit cu o panglică verzuie la butonieră, care putea fi luată drept o decoraţie străină oarecare.

Îmbrăcămintea aceasta era completată de un pantalon cenuşiu, de pantofi de casă verzi şi de o căciuliţă da catifea, cusută cu fir de aur.

Doctorul mulatru se ţinuse de cuvânt. El făcuse să dispară şi ultimele urme de tatuaje, dar nu este mai puţin adevărat că sir Williams plătise aceasta cu preţul ochiului care îi mai rămăsese. Sir Williams era orb. Atât numai că pierderea şi a acelui ochi, care dădea fizionomiei sale atât de respingătoare mai înainte, un aer viclean, contribuise întrucâtva la a da figurii sale o expresie mai omenească.

Îmbrăcat astfel, sir Williams, avea aerul unei biete victime a geniului industrial modern. Arsurile care îi brăzdau obrazul îi dădeau înfăţişarea unui mecanic desfigurat în urma exploziei unui cazan, a unui artilerist ars de o rachetă, sau a unui miner accidentat în mină.

În dimineaţa aceea, căci era aproape ora nouă, alături de el stătea vechiul lui elev, Rocambole.

Sir Williams se afla tolănit într-un fotoliu, alături de sobă. Rocambole, în halat şi el, era întins pe un divan şi se uita la fostul său profesor în ale răului.

— Ei bine, unchiule, zise el, adevărat că este supărător

lucru că dobitocul acela de doctor te-a lăsat orb, dar dacă ai putea să te vezi, ai fi de acord că acum eşti cu mult mai bine ca înainte. Ai o figură respectabilă şi în lume am spus o poveste plină de eroism care va face să fii considerat ca un martir.

Cuvintele acestea făcură să fluture pe buzele orbului unul din acele surâsuri amare şi batjocoritoare, al căror secret îl poseda numai sir Williams de odinioară, surâs care arăta că, în mijlocul acelui dezastru fizic şi moral, inteligenţa perversă a acestui om supravieţuise.

— Căci, continuă Rocambole, acum când eşti restabilit, te voi scoate din nou în lume, care de cincisprezece zile nu se ocupă decât de tine. Te asigur că vei fi omul zilei. Am vorbit de tine ca de un erou din poveste. Ai omorât sute de tigri, sălbaticii ţi-au tăiat limba şi ţi-ai făcut să sară în aer bastimentul pentru a nu cădea în mâna piraţilor. Compania Indiilor te-a decorat. Faţă de sora mea, frumoasa şi curata Blanche de Chamery, pentru Fabien, tu eşti omul căruia îi datorez viaţa. Prin urmare, ai să trăieşti în palatul meu fără să fii supărat de nimeni, cu singura condiţie să mă sfătuieşti ce trebuie să fac de aici înainte.

Orbul aprobă din cap.

— Pe cinstea mea, continuă Rocambole, nu ştiu dacă şi tu gândeşti la fel ca mine, dar dacă aş fi fost în locul tău, mi-aş fi zis: „Eu am fost frumosul sir Williams, seducătorul viconte Andréa, am văzut atâtea femei căzând în genunchi la picioarele mele, am fost temut, iubit, linguşit. Am învins. Într-o bună zi, o femeie mi-a tăiat limba, m-a desfigurat şi a făcut din mine obiect de milă şi de oroare. Un prost, un om de nimic, gândindu-se la ce a fost, n-ar cere altceva decât să moară. Dar eu vreau să trăiesc!... Şi vreau să trăiesc pentru a mă răzbuna”.

— Şi, se întrerupse Rocambole, eu care am noroc, să ştii că am să te răzbun, unchiule. „Apoi, continuă el, vreau să trăiesc, pentru că am alături de mine un om care este cum am fost eu, tânăr, frumos, îndrăzneţ, fără prejudecăţi şi fără Dumnezeu, un om în care mă voi reîncarna, suferind pentru eşecurile lui, bucurându-mă pentru succesele lui, părându-mi-se că este al meu, prin gând şi prin simţire, tot ceea ce, în urma sfaturile mele, şi-ar putea procura: bani, iubire, onoruri...”

„Da... da... aşa este!” parcă exprima figura lui sir Williams, printr-o mimică vie, însoţită de acel surâs crud, singurul lucru

care mai semăna cu el, cu sir Williams de altădată.

Rocambole continuă:

— Ah! vezi că te-am ghicit! În ziua când te-am întâlnit, sub înfăţişarea lui O'Penny, am sperat că n-a dispărut totul din tine, n-am stat la gânduri un singur moment pentru a te scoate din poziţia mizerabilă în care te găseai şi în care, desigur, te-ai fi prăpădit iute-iute, dacă n-aş fi fost eu.

Pe buzele orbului flutură un nou surâs. Surâsul acesta era enigmatic şi putea fi luat în acelaşi timp şi ca o expresie de recunoştinţă şi ca o ironie.

— Cu toate acestea, zise Rocambole, dând surâsului cea din urmă semnificaţie, bagă de seamă, dragă unchiule, că dacă Rocambole nu şi-a făcut decât datoria scoţându-l din mizerie pe scumpul lui profesor, pe sir Williams, marchizului de Chamery, care este bogat, care are o poziţie admirabilă în societate şi care poate face dintr-o zi într-alta o partidă strălucită, nu i-ar conveni deloc să se lase a fi recunoscut de vechiul său prieten. Nenorocirile îi fac pe oameni răi. În locul meu, un dobitoc şi-ar fi zis: sir Williams mă va trăda, dacă nu pentru altceva cel puţin pentru a se consola de nenorocul lui. Eu, din contră, mi-am zis: sir Williams n-a avut noroc, dar el este un geniu scânteietor, o ACADEMIE de inteligenţă, care arareori se vede. Eu am pus piciorul în prag, dar dacă l-aş avea la spatele meu pe sir Williams, care să mă sfătuiască ce trebuie să fac, simt că voi fi în stare să am totul. Să ajung ambasador, ministru, rege chiar...

Aceste din urmă cuvinte îl făcură pe sir Williams să tresară şi să se agite în fotoliul său cu un aer satisfăcut.

— Înţelegi dar, dragă unchiule, că n-am stat pe gânduri un singur moment, pentru a te lua alături de mine. Eu îţi voi povesti afacerile mele şi tu mă vei sfătui. Deocamdată, dă-mi voie să te fac părtaş al unei idei frumoase, care până acum a stat la baza purtării mele.

— Care? păru că zice figura lui sir Williams.

— Cred că aceasta este o ideea nouă, zise Rocambole cu modestie. Ascultă-mă bine.

Şi tânărul marchiz se întinse pe divan.

— Până acum, zise el, cred că n-am reuşit, tu şi eu în afacerile noastre, pentru că ne-am luat după proverbul acela idiot care zice: „Pentru a face ciorbă de iepure, îţi trebuie iepurele”.

Orbul surâse.

— Proverbul acesta nu este adevărat din toate punctele de vedere, continuă Rocambole, şi ca să te convingi, n-ai decât să te gândeşti la birturile, care vând porţia de mâncare cu 20 de bani şi îţi dau carne de oaie în loc de carne de căprioară. Domnul de Sartines, prefectul, a fost cel dintâi care s-a gândit să-şi recruteze agenţii dintre puşcăriaşi. Şi avea dreptate. Întrebuinţa răul în serviciul binelui. Noi am făcut contrariul. Ne-am servit de o mulţime de pungaşi pentru a ne ajunge scopul şi lucrul acesta ne-a pierdut.

Ideea mea este acum următoarea: „Cel mai bun mijloc pentru a face rău, este să-l faci cu ajutorul oamenilor de bine.” Ei!... ce zici?

Sir Williams aprobă din cap.

— Prin urmare, de patru luni de când am intrat în pielea de marchiz şi mă simt foarte bine în ea, m-am înconjurat de oameni a căror virtute este ireproşabilă.

Sora mea este un înger, cumnatul meu este un gentilom şi mi-am făcut câţiva prieteni din societatea cea mai înaltă. Şi, după ce te voi pune la curent cu afacerile mele, care de altfel sunt foarte complicate, îi vom face pe toţi aceştia să lucreze în interesul şi în profitul ambiţiilor noastre.

Figura lui sir Williams continua să exprime cea mai vie satisfacţie. Dacă ar fi putut să vorbească, desigur că şi-ar fi felicitat elevul pentru progresul pe care îl făcuse în filozofia răului.

— Acum, continuă Rocambole, să-ţi povestesc ce am făcut la Paris din ziua în care m-am întors, ca şi cum aş fi venit special ca să-l dau afară pe uşă pe nenorocitul Rossignol şi să-mi plâng mama cu lacrimile cele mai fierbinţi.

Sir Williams se răsturnă în fotoliu, după obiceiul lui de altădată şi îşi luă atitudinea unui om hotărât să asculte lucruri interesante.

Capitolul XV

— Pe cinstea mea! zise Rocambole, în loc de introducere, înţeleg că există oameni cărora le place virtutea. Virtutea are şi ea partea ei frumoasă...

Pronunţând cuvintele acestea, se uită la sir Williams cu coada ochiului şi-l văzu pe orb ridicând uşor din umeri.

„Bun! se gândi el, nu s-a schimbat... tot a mai rămas ceva în el”, şi continuă cu glas tare:

— Adevărat! virtutea întrebuinţată în mod moderat şi cu judecată, are meritele ei. De pildă sora mea, unchiule, este un înger, un mărgăritar de soră. Este bună, naivă şi cred că voi putea face din ea tot ce voi vrea... Bărbatul ei, tot aşa! Dar să ne întoarcem la Iliada mea. Am plâns-o pe mama într-un mod atât de conştiincios, încât de prima dată mi-am atras simpatia pretinsei mele surori şi a viitorului ei soţ. Dar asta nu era destul. Familia mea începuse să mă stimeze dar voiam să mă stimeze şi lumea. După ce ne-am întors de la cimitir, m-am dus de-a dreptul la baronul de Chamery-Chameroy şi l-am provocat la duel. M-am lăsat rănit de două ori, la umăr şi la şold şi în cele din urmă l-am doborât la pământ, mulţumită acelei faimoase lovituri de maestru cu care n-am putut reuşi asupra fratelui tău... Cu toate acestea, baronul n-a murit. După cum se spune, a început să iasă din casă, dar cum toată lumea credea că nu va scăpa cu viaţă, efectul a fost acelaşi. Timp de câteva luni am fost omul zilei. Moartea marchizului de Chamery a făcut să se amâne căsătoria fiicei sale, dar cum eu nu păream destul de serios pentru a ieşi cu Blanche în lume, trebuia să grăbim căsătoria ei înainte chiar de a ieşi din doliu. Am cerut la biserică dispensă şi mi-a fost acordată, căsătoria a fost celebrată fără pompă, după trei luni de la moartea marchizei, adică acum şase săptămâni. Logodnicii şi cu mine eram în mare doliu. Convenisem de la început ca Fabien şi soţia să stea la mine până la sfârşitul doliului. După aceasta Fabien urma să între în posesia palatului pe care l-a cumpărat în strada Babylone, palat care aparţinuse unei femei la modă, de care trebuie să-ţi aduci aminte foarte bine, baroana de Saint-Luce. În seara nunţii, la palatul familiei de Chamery n-a fost nici masă, nici recepţie. A doua zi am plecat toţi trei la moşia noastră, neîmpărţită încă, din Blois, unde am stat cincisprezece zile. Mă întorsesem din Blois de opt zile când am dat peste tine. Şi vezi, dragul meu, de o lună de zile de când sora mea este măritată, trăiesc ca un becher şi caut să mă introduc în lume. Sunt ca şi la mine acasă la ducele de Sallandrera, un spaniol care are mai multe milioane şi o fată pe care numai un imbecil ar putea să o iubească. Eu însă vreau s-o iau de soţie.

O mişcare uşoară a lui sir Williams îi arătă lui Rocambole că

profesorul său îl găsea prea ambiţios.

Dar Rocambole, nu o luă în seamă şi continuă:

— Ducele de Sallandrera este un om cam de vreo cincizeci de ani, care se cunoaşte cât de colo că este un gentilom desăvârşit. Pe lângă că este bogat, are şi o influenţă politică fără margini. Este deputat în Camera spaniolă. Cum el are o singură fată şi fiindcă numele familiei se stinge după el, are intenţia de a obţine de la regină, măritând-o pe fiică-sa, domnişoara Pepita-Dolores-Conception, autorizaţia de a transmite ginerelui său, numele, rangul şi titlul de duce. Ehe!, se întrerupse Rocambole, parcă mă văd, dragă unchiule, duce de Sallandrera, senior de Spania şi ministru plenipotenţial în cine ştie ce parte a lumii.

Sir Williams dădu din cap aprobator.

Rocambole continuă:

— Domnişoara Conception mă vede cu ochi buni. Mi se pare chiar că mă iubeşte... Ducesa, mama ei, mă găseşte încântător, din motive pe care ţi le voi spune la timp, dar n-am putut să intru în graţiile ducelui, cel puţin în ceea ce priveşte, căsătoria. Dar nici de asta nu mă tem. N-am decât să găsesc o urmă, să pun mâna pe ceva din trecutul ducelui, pe vreo nebunie a lui din tinereţe... şi... înţelegi, unchiule?

Sir Williams anunţă, dând din cap, că înţelesese.

— Deocamdată am două afaceri în curs. Una poate să ducă la deznodământul celeilalte. Scumpul meu cumnat, Fabien, aşteaptă o moştenire de vreo două-trei sute de mii de livre venit. Asupra acestei moşteniri am planurile mele... Dar o să vorbim despre ea mai târziu... Acum să vorbim despre tine, sau mai bine despre duşmanii tăi, care, la drept vorbind, sunt şi ai mei. Înţelegi că, de trei luni de când am venit, mi-am cules informaţii asupra lor...

Sir Williams se agită pe fotoliu în mod evident.

— Trebuie să te gândeşti, continuă Rocambole, că am avut curiozitatea să aflu ce s-a întâmplat cu scumpul tău frate, contele Armand de Kergaz.

Rocambole se uită la sir Williams şi văzu pe figura aceea, care nu mai era luminată de privire, zugrăvindu-se o expresie de ură feroce, iar pe buzele lui fluturând acel surâs sălbatic în care se reflecta întregul său suflet.

— Armand continuă să se bucure de o fericire desăvârşită. Este la fel de filantrop şi tot atât de iubit de soţia şi de fiul lui. Scumpa noastră Baccarat a devenit contesa Artoff. Dar

căsătoria aceasta a ei este aproape un mister.

Numele fostei curtezane produse asupra lui sir Williams un amestec de ură şi frică.

— Ah! zise Rocambole, se vede că-ţi aduci aminte de „Fowler” şi, înainte de a-ţi spune mai multe despre ea, am să-ţi dau un sfat.

Orbul rămase nemişcat, dar pe figura lui se răspândi o expresie de curiozitate.

— Ura pe care o porţi fratelui tău, continuă falsul marchiz de Chamery, te-a dus la pierzare de două ori. Să fiu în locul tău, l-aş lăsa în pace pe domnul de Kergaz şi nu m-aş ocupa decât de Baccarat. Acesteia, da, îi putem declara război, căci îmi încurcă şi mie planurile cu domnişoara Conception de Sallandrera, cum mi le-a încurcat şi altă dată când eram viconte de Cambolh. Şi ceea ce este mai curios, termină Rocambole, este că nici prin gând nu-i trece că prezenţa ei la Paris este foarte dăunătoare marchizului de Chamery.

Cum putea Baccarat să încurce fără voia ei planurile lui Rocambole? Ce făcea în Paris? Ce viaţă ducea?

Vom vorbi în curând despre lucrurile acestea.

. . . .

Chiar în seara aceea, orbul sir Williams fu instalat, cu numele de Walter Bright, în palatul familiei de Chamery.

Ducele de Sallandrera, de care vorbise Rocambole, locuia în strada Babylone, într-un palat alăturat palatului Saint-Luco, pe care îl cumpărase Fabien d’Asmolles, în urma sfatului cumnatului său, marchizul de Chamery.

Când îi recomandase palatul acela, marchizul avea, probabil, planurile lui ascunse.

Ducele de Sallandrera, de doi ani de când stătea în Paris, cheltuise o sumă enormă de bani pentru înfrumuseţarea palatului său şi făcuse din el o minunăţie. Partea cea mai cochetă, cea mai îngrijită, cea mai artistică în detaliile de ornamentaţie şi de mobilare, era, fără îndoială, etajul al doilea, rezervat în întregime domnişoarei Pepita-Dolores-Conception. Fiica unică a ducelui îl aranjase după gustul şi după porunca ei; tatăl plătise.

Domnul de Sallandrera, mare senior, în cel mai larg înţeles al cuvântului, înţelegea foarte bine luxul şi eleganţa, dar câteodată făcea lucrurile fără gust, şi dacă n-ar fi fost

domnişoara Conception, era mai mult ca sigur că palatul din strada Babylone n-ar fi fost deloc considerat o minunăţie.

Domnişoara Conception era artistă. Picta şi sculpta cu mare talent.

Avea nouăsprezece ani, dar vântul şi soarele cald al ţării ei o îmbătrâniseră înainte de vreme, aşa că i s-ar fi dat cu uşurinţă douăzeci şi trei sau douăzeci şi patru de ani.

Domnişoara de Sallandrera era născută la Sevilia şi era frumoasă ca o andaluză. Talia ei mlădioasă, părul negru ca abanosul, ochii verzi ca marea, buzele de un roşu viu ca mărgeanul, mâinile mici, făceau din domnişoara Conception una din acele frumuseţi tipice, cum se zice în lumea artiştilor, frumuseţe care fusese remarcată imediat de întreg Parisul.

În primul an al apariţiei ei în lumea pariziană, din cauza frumuseţii şi mai cu seamă a zestrei ei, fu cerută în căsătorie de numeroşi tineri. Conţi, marchizi, baroni, bancheri, industriaşi, o ceruseră rând pe rând. Dar domnişoara Conception nu-şi oprise privirea asupra nici unuia din ei şi ducele de Sallandrera îi refuzase cu politeţe pe toţi aspiranţii.

Andaluza anunţase în mod formal că nu avea decât şaisprezece ani şi că nu voia să se mărite.

De altfel, ducesa, care avea abia treizeci şi cinci de ani era irlandeză şi foarte frumoasă încă. Ea adoptase pentru fiica ei educaţia engleză.

Conception trăia la Paris ca o tânără miss care nu dă socoteală de acţiunile ei decât ei însăşi.

Dimineaţa ieşea călare, însoţită numai de un servitor. Peste zi în trăsură sau în cupeu pleca singură, să-şi facă cumpărăturile sau să studieze modelele noi de la Luvru. Fusese văzută de mai multe ori la curse sau afară din oraş, conducând ea singură brecul tras de patru cai. Într-un cuvânt, domnişoara Conception era cunoscută de toată lumea prin excentricitatea sa.

Într-o dimineaţă, la pădurea Bois, făcuse cunoştinţă cu acela pe care tot Parisul îl lua drept marchizul de Chamery. Rocambole se plimba în jurul lacului, călare pe un cal superb, pe care îl conducea cu o graţie fără pereche.

Când ajunse aproape de cascadă, Rocambole zări o amazoană călărind pe un cal arab, alb ca zăpada. Calul, speriat de zgomotul cascadei, se ridică în două picioare, şi începu să sară. Amazoana se lupta cu energie pentru a-şi domoli calul şi poate că ar fi reuşit să-l îmblânzească, dacă din

nefericire nu s-ar fi întâmplat un alt accident. Frâul cu care ţinea calul, era un frâu englezesc subţire, necusut. Acesta se rupse. Atunci, calul, nebun de spaimă, nemaisimţindu-se stăpânit de zăbală, se întoarse şi porni în galop ducând-o cu el pe amazoană, căreia îi era imposibilă, din momentul acela, orice rezistenţă...

Tocmai atunci Rocambole venea din sens invers. El dădu pinteni calului şi-l aranjă de-a curmezişul şoselei pentru a opri calul amazoanei, dar animalul speriat făcu o săritură într-o parte şi trecu înainte. Rocambole dădu din nou pinteni calului său, se repezi după fată şi o ajunse tocmai în momentul când calul ei, a cărui spaimă creştea, era pe punctul de a se repezi în lac. Rocambole o prinse cu mâna lui viguroasă şi o trase pe şaua lui, în timp ce calul cădea în apă. Amazoana era domnişoara Conception.

Ea îi mulţumi călduros salvatorului său, îl întrebă cum îl cheamă şi află că este marchizul de Chamery.

A doua zi, ducele de Sallandrera se duse în persoană să-l viziteze pe Rocambole şi să-i mulţumească de asemenea călduros. După opt zile, Rocambole fu invitat la un bal pe care-l dădea ducele în palatul său din strada Babylone. După cincisprezece zile fu invitat la masă.

Din ziua aceea se născu în creierul lui Rocambole planul său ambiţios.

„Mă voi însura cu Conception” îşi zise el.

Poate că Rocambole se încredea prea mult în destinul său, după cum vom vedea, urmărindu-l la palatul ducelui de Sallandrera, a doua zi după ce-l instalase pe sir Williams în palatul său.

Pe la ora trei după-amiază, trăsura marchizului intră în curtea palatului ducelui de Sallandrera. Dând valetului hăţurile, Rocambole zări la scară o trăsură elegantă pe care o recunoscu imediat.

— Oho! îşi zise el, don José, rivalul meu, a venit să-i facă curte domnişoarei Conception, după cum se pare.

Şi încruntă, uşor, din sprâncene.

Un lacheu ieşi înaintea domnului marchiz de Chamery.

— Domnul şi doamna ducesă nu sunt acasă, zise el, dar domnişoara este în atelier.

Rocambole făcu din cap un semn afirmativ, şi îl urmă pe valet. Domnişoara Conception era în atelierul ei, cu pensula în

mână.

Don José, la câţiva paşi, se uita la tabloul pe care ea îl începuse. Văzându-l pe marchiz, don José încruntă uşor din sprâncene, după cum se încruntase şi Rocambole când îi văzuse trăsura la scară. Dar această manifestaţie de antipatie fu de scurtă durată. Cei doi bărbaţi se salutară după ce Rocambole se înclină mai întâi înaintea tinerei spaniole, care îi întinse mâna.

— Bună ziua, îi zise ea, sunteţi foarte amabil că aţi urcat până aici şi vă rog să stabiliţi o înţelegere între vărul meu, don José şi mine.

Pe buzele marchizului flutură un surâs.

— Trebuie să îndeplinesc rolul unu judecător? între el.

— Poate.

— Să vedem, domnişoară, despre ce este vorba?

— Am avut cu don José o discuţie despre artă. Don José pretinde că şcoala flamandă este superioară celei spaniole.

— Şi dumneavoastră?

— Eu, ca o adevărată andaluză ce sunt, susţin contrariul.

— Drace!... zise Rocambole surâzând.

— Care este părerea dumneavoastră, marchize?

— Dar, răspunse acesta, îmi este peste putinţă să mă pronunţ atât de repede.

— De ce?

— Veţi fi de acord cu mine, domnişoară, după ce veţi afla că don José şi cu mine am fost rivali.

Fruntea domnişoarei Conception se înroşi deodată.

— Oh!... liniştiţi-vă, zise Rocambole, observând tulburarea fetei şi părându-i-se de bun augur, a fost vorba de o luptă cât se poate de paşnică.

— V-aţi bătut?

— Prin intermediul unui comisar de urmărire, zise Rocambole.

— Cum aşa?

— Alaltăieri, la vânzarea galeriei de tablouri a marchizului d’A..., don José şi cu mine ne-am luptat pentru a cumpăra un tablou de Ruysdael.

— Oh! ne-am luptat cu înverşunare, zise don José...

— Care din partea mea n-a fost decât o încăpăţânare, iar din partea dumneavoastră o adevărată pasiune.

— Şi cine a învins?

— Don José, răspunse marchizul cu modestie.

— Atunci, zise Conception, chestiunea este judecată, marchize: preferaţi şcoala spaniolă şcolii flamande.

— Poate...

— Poate, observă don José cu obrăznicie, domnul marchiz este pictor?

— Tot atât cât şi dumneavoastră, zise Conception. Şi după ce îşi lăsă paleta şi pensula, se aşeză pe un scaun în faţa marchizului, depărtându-se astfel de don José, care îşi muşcă buzele.

— Ştiţi, domnule marchiz, zise ea, că l-am vândut pe Ibrahim?

— Calul dumneavoastră arab?

— Da, acel animal afurisit, care m-ar fi omorât dacă nu mi-aţi fi venit dumneavoastră în ajutor.

— Ah!... domnişoară...

— L-am vândut lui Camill Dornay, acel bancher tânăr care are cele mai frumoase grajduri din Paris.

— Cu cât l-aţi vândut? întrebă Rocambole.

— Cu şapte mii două sute de franci.

— Ieftin...

— Ieftin!?.... sări don José lungindu-şi buza de jos, şi apropiindu-se de Conception, eu găsesc că l-a vândut foarte scump.

Conception izbucni într-un hohot de râs.

— Domnule marchiz, zise ea arătându-l pe don José, acesta este omul cel mai ignorant de pe pământ în ceea ce priveşte caii. Vărul meu este în stare să confunde un cal de căruţă cu un cal englezesc şi pretinde că, cu o mie două sute de franci, se poate cumpăra un cal foarte bun, frumos şi de rasă. Dacă nu m-aş fi ocupat eu de grajdurile lui, te asigur că l-ai fi văzut la Bois într-o trăsură trasă de cai de călărie şi călare pe vreun cal de trăsură.

Don José asculta glumele acestea, fără să protesteze şi mulţumindu-se să zică:

— Vara mea este bine dispusă astăzi... Îşi bate joc de mine din toată inima...

— Ba nu, răspunse Conception, spun adevărul.

Şi ca şi cum ar fi vrut dinainte să-l înţepe pe don José în faţa marchizului de Chamery, ea continuă să-şi bată joc de stângăcia lui de vânător, după cum îi batjocorise nepriceperea la cai.

Rocambole era încântat. Atât numai că el, ca om bine crescut, îi luă apărarea tânărului spaniol. O făcu pe Conception răutăcioasă şi triumfă cu desăvârşire silindu-şi rivalul să primească ajutorul său.

Don José stătea nepăsător şi primea înţepăturile domnişoarei Conception cu veselie, cu o nepăsare perfectă. Cu toate acestea, o dată sau de două ori, privirea pătrunzătoare a lui Rocambole observă în treacăt o privire furioasă pe care don José i-o aruncase verişoarei sale..

În acelaşi timp i se păru că Conception se îngălbeneşte şi părea că sub greutatea acelei priviri nu este în largul ei. Părea încurcată, cu toate că încerca să-şi ascundă încurcătura sub veselia ei aparentă şi sub hohotele de râs batjocoritoare.

„Nu cumva don José este stăpânul care se impune pe tăcute şi Conception sclava care se supune”? îşi zise Rocambole.

De multă vreme pretinsul marchiz de Chamery nădăjduia să poată sta singur de vorbă cu Conception. Chiar în ziua aceea spera să-l vadă pe don José plecând. Dar acesta părea că nu are de gând să-i cedeze locul.

Cei doi tineri statură astfel vreo două ore în atelier, hotărâţi amândoi să nu lase câmp liber celuilalt.

Conception ghici hotărârea aceasta. Veselia ei dispăru, deveni visătoare şi conversaţia, care era foarte însufleţită la început, se stinse puţin câte puţin.

Don José se uită deodată la ceas.

Rocambole nădăjduia că tânărul spaniol se va gândi că ora este înaintată şi se va grăbi să plece.

Dar, don José zise, adresându-se verişoarei sale:

— Unchiul a plecat?

— Da.

— Se întoarce la masă?

— Fireşte.

— Atunci îl voi aştepta. Voi lua masa aici. Am să-i dau nişte veşti grave.

Conception tresări şi o văzu îngălbenindu-se.

— Ştiri din Cadix, termină don José cu o voce care-i păru lui Rocambole muşcătoare, crudă, neîndurătoare.

În acelaşi timp, i se păru că domnişoara Pepita-Dolores-Conception de Sallandrera se clatină şi că este pe punctul de a-i veni rău.

„Oh! o! se gândi falsul marchiz de Chamery, mi se pare că

am pus mâna pe un colţişor misterios... Cadix!”.

Capitolul XVI

Don José era văr cu domnişoara Conception.

Ducele ţinea foarte mult la el şi intimii casei pretindeau chiar că ducele se gândeşte să-i dea fata. Dar, cum trecuseră doi ani de când tânărul spaniol era în Franţa, cum el intra zilnic în palatul ducelui şi cum nu se zvonea nimic cu privire la o apropiată căsătorie, se putea deduce că unirea lor nu era hotărâtă, ea împlinea, cel puţin pentru moment, un anume obstacol.

Don José avea douăzeci şi şase de ani, era frumos, bine legat, mândru, puţin dispreţuitor, avea purtări cât se poate de distinse, într-un cuvânt, era un adevărat hidalgo. După tonul cu care îi vorbise lui Rocambole s-ar fi putut deduce că nu se sinchisea prea mult de gentilomul francez.

Prin Paris se şoptea că don José era îndrăgostit nebuneşte de Conception. În schimb, se zicea că domnişoara de Sallandrera nu ţinea deloc la el, şi că dacă se va mărita vreodată cu el, o va face numai din supunere faţă de tatăl ei şi nicidecum din îndemnul inimii.

Rocambole auzise toate aceste şoapte, le strânsese, una câte una, cu mare răbdare, şi făcuse apel în mod foarte serios la judecata şi la isteţimea lui.

„Este evident, îşi spusese el, că dacă domnişoara Conception se tulbură la vederea mea şi rămâne nepăsătoare la vederea lui don José, înseamnă că eu îi sunt mai puţin indiferent decât rivalul meu. Nu este mai puţin adevărat însă, că de la o vreme ducele şi ducesa mă primesc mai cu răceală. Aceasta înseamnă că don José este mai stimat decât mine. Singurul mijloc serios pentru a reuşi, ar fi să-l compromit pe don José în ochii lor.”

Planul, sau mai bine-zis scopul acesta pe care şi-l propunea falsul marchiz de Chamery, prezenta o mulţime de greutăţi şi cerea timp. Dar Rocambole era răbdător.

„Don José este bogat, îşi zise el, este la modă, are cai, ia parte la curse, joacă şi pierde sume considerabile... şi trebuie să aibă şi alte vicii. Principalul este să aflu dacă are vreo amantă... trebuie să aibă el una.”

Ca bun cunoscător al inimii omeneşti şi ca vrednic discipol al lui sir Williams, cu care avusese de dimineaţă o lungă conversaţie, Rocambole îşi zisese:

„Este uşor de pierdut un om, când este la mijloc o fustă de femeie!”

Marchizul tocmai luase hotărârea să-l spioneze pe don José, când paliditatea domnişoarei de Sallandrera, privirea furioasă a tânărului şi cuvântul Cadix, care păru că produce o impresie atât de puternică asupra fetei, îl aruncară într-o nouă ordine de idei.

Don José anunţase în mod formal că în seara aceea va rămâne la masă. Prin urmare îi era peste putinţă lui Rocambole să-şi mai prelungească vizita. Cu toate acestea tot stătea la îndoială şi se uita la Conception.

În momentul când don José se apropie distrat de tabloul verişoarei sale şi îl examina, aceasta ridică asupra marchizului de Chamery o privire rugătoare. Privirea aceea îi arătă uşa şi păru că îi zise:

„În numele cerului, domnule, pe tot ce aveţi mai scump în lume, vă conjur, plecaţi!”

Rocambole se sculă, şi ceru voie să plece.

Conception îi întinse mâna şi el simţi mâna fetei tremurând într-a sa. Apoi ea îl privi încă o dată, părând că îi zice:

„Ah! dacă aş îndrăzni să mă pun sub protecţia dumneavoastră.”

„Drace! se gândi Rocambole, mi se pare că nu este departe ceasul când fetiţa aceasta mă va lua ca apărător al ei.”

Şi plecă de la palatul ducelui de Sallandrera.

Rămasă singură cu don José, Conception începu să tremure. Cu ochii plecaţi, stând într-un colţ al atelierului, fata părea absorbită de o idee dureroasă.

— Ei bine! frumoasă verişoară, zise don José pe un ton batjocoritor, mi se pare că nu mai ai poftă acum să mă batjocoreşti.

Ea se uită la el şi tăcu.

— Este drăguţ marchizul acesta de Chamery, nu-i aşa?

Conception tresări în mod nervos şi îşi trădă nerăbdarea printr-o uşoară ridicătură din umeri.

— Într-adevăr, este supărător, continuă don José, că nu-l poţi lua de bărbat. După cum se vede, pare a fi de familie bună, şi cu toate că nu este chiar aşa de bogat...

— Don José, îl întrerupse repede Conception, eşti caraghios

cu gelozia asta.

— Oi fi, pentru că te iubesc...

— Marchizul de Chamery este un om distins şi foarte bine crescut, care nu şi-a permis să-mi spună un singur cuvânt care să-ţi îndreptăţească gelozia.

— Dar te iubeşte...

— De unde ştii?

— Se vede. Şi apoi, mie îmi displace.

— Trebuie să nu-l mai primesc?

Şi Conception puse întrebarea aceasta pe un ton pe jumătate batjocoritor, pe jumătate emoţionat.

— Aş prefera! răspunse don José cu asprime.

Dar tânărul mersese prea departe şi îşi închipuise mai mare decât era, în realitate, ascendentul pe care îl exercita asupra domnişoarei de Sallandrera. Aceste din urmă cuvinte redeşteptau în ea orgoliul spaniol. Ochii ei, trişti şi blânzi de obicei, străluciră de furie. Se uită la don José cu o privire de foc şi îi zise:

— Nu uita că îţi însuşeşti bunul altuia şi că pentru a te arăta cu atâta neruşinare gelos şi tiran, trebuie mai întâi să ai dreptul acesta...

Don José îşi muşcă buzele.

— Uiţi de asemenea, continuă Conception, că eu sunt logodnica fratelui dumitale, don Pedro...

Conception pronunţă cuvintele acestea tremurând într-un mod aproape de neînţeles. Vocea îi era întretăiată de lacrimi.

Dar don José, un moment zăpăcit de furia neaşteptată a fetei, la auzul acestui nume ridică privirea:

— Eşti nebună, scumpă Conception, uiţi voinţa tatălui tău în ceea ce mă priveşte?

Conception îngălbeni.

— Da, continuă don José, este adevărat că eşti logodnica lui don Pedro, fratele meu mai mare, dar ştii că va trebui să devii soţia mea în ziua când don Pedro va muri... şi azi dimineaţă chiar am primit noutăţi din Cadix.

Conception dădu un ţipăt.

— Ah! Dumnezeule! zise ea, a murit?

— Nu, răspunse don José cu răceală. N-a murit încă, dar după părerea doctorului nu are de trăit mai mult de cincisprezece zile.

Încercă apoi să ia mâna fetei şi să-i şoptească, fără

îndoială, câteva cuvinte de iubire, dar Conception nu-l auzi. Căzuse leşinată pe parchetul din atelier.

. . . .

În timpul acesta, domnul marchiz de Chamery se depărta de palatul ducelui de Sallandrera zicându-şi:

„Don José ia masa la duce. Sigur că nu vă pleca înainte de opt sau nouă. Prin urmare am tot timpul să mă duc să-mi schimb costumul şi, la nevoie, să-l consult şi pe sir Williams.”

El se întoarse acasă şi nu se opri, ca de obicei, la primul etaj, unde locuia sora sa vicontesa d’Asmolles. Urcă direct în apartamentul ocupat de pretinsul matelot englez, mutilat de asiatici.

Sir Williams era bine înfăşurat într-un halat frumos, avea pe cap o bonetă de mătase neagră şi era încălţat cu nişte pantofi vătuiţi. Avea înfăţişarea unui proprietar cinstit, care trăieşte din venitul său.

— Unchiule, îi zise Rocambole, să-ţi spun noutăţi.

Figura orbului păru să se luminează.

— Mai întâi, fata mă iubeşte...

Şi Rocambole, vorbind englezeşte, povesti punct cu punct ceea ce văzuse şi auzise în atelierul domnişoarei de Sallandrera, fără a uita de efectul pe care îl produsese asupra ei cuvântul Cadix, pronunţat de don José.

Orbul ascultă cu atenţie, fără să facă nici un semn de aprobare sau de dezaprobare.

— Acum ce trebuie să fac, unchiule?

Şi Rocambole puse pe genunchii orbului o tăbliţă de ardezie şi un creion ca să scrie...

Apoi îi luă mâna şi i-o puse pe tăbliţă.

— Scrie, unchiule!

Sir Williams scrise mai întâi un singur cuvânt:

„Aşteaptă!”

— Ce să aştept? întrebă Rocambole.

„Aşteaptă să vină Conception la tine, să-ţi scrie sau să-ţi dea o întâlnire”, scrise orbul.

— Bine, zise Rocambole.

Şi şterse rândurile de pe tăbliţă. Apoi continuă cu glas tare:

— Şi don José?

Orbul scrise:

„Urmăreşte-l pas cu pas, chiar de astă-seară... Don José trebuie să aibă îndeletniciri misterioase. Deghizează-te în aşa

fel încât să nu poţi fi recunoscut?!”

— Foarte bine, zise Rocambole, luând tăbliţa şi punând-o pe masă, după ce şterse rândurile scrise de sir Williams.

Plecă, după ce trimise să o anunţe pe vicontesa d’Asmolles că în seara aceea nu mănâncă acasă. După un ceas, aştepta la poarta ducelui de Sallandrera. Dar nici ducele, nici ducesa, nici don José, nici Conception, nimeni, n-ar fi recunoscut în el pe marchizul de Chamery. Nu mai era tânărul elegant cu părul castaniu deschis, cu figura palidă şi distinsă, cu înfăţişarea aristocratică. Rocambole se transformase într-un servitor de origine engleză. Era îmbrăcat cu o vestă lungă dungată, pe cap avea o perucă blondă şi deasupra perucii o pălărie conică. Figura îi era vânătă, lăsând să se vadă în el, de la prima vedere, omul cu patima beţiei. Falsul servitor se strecură în umbra unei porţi din faţa palatului ducelui de Sallandrera, lucrul care îi permise să vadă în momentul când poarta se deschise că trăsura lui don José continua să staţioneze în faţa scării. El aştepta astfel mai bine de două ore. Don José părea hotărât să petreacă toată seara la duce.

În sfârşit, poarta mare se deschise şi trăsura ieşi.

— Drace! se gândi Rocambole, o să-mi trebuiască picioare bune acum.

Don José dădu bice cailor şi trăsura plecă în goana mare. Dar Rocambole avea picioare bune şi urmări trăsura fugind.

Don José locuia pe Champs-Élysées, la capătul străzii Ponthieu, la numărul 3. El ocupa primul etaj al unui apartament elegant, cu grajduri pentru cinci cai şi cu remize pentru trei trăsuri.

Cu tot şirul de echipaje care mişunau pe Champs-Élysées, Rocambole, alergând mereu, nu pierdu un singur moment din vedere trăsura lui don José, până când o văzu dispărând în curtea caselor unde locuia.

„Oh! oh! îşi zise el, nu cumva don José este un om atât de cuminte încât se întoarce acasă de la ora zece! Ori are vreo întâlnire acasă la el?”

Şi Rocambole se ascunse în colţul străzii Ponthieu, hotărât să mai aştepte.

După un sfert de oră din casa lui don José ieşi un om.

Acesta era înfăşurat într-o manta largă, avea pe cap o şapcă turtită şi ţinea între dinţi o pipă.

Capitolul XVII

A doua zi după-amiază, pe la ora cinci, când se întorcea de la pădure, marchizul de Chamery zări la poarta castelului său un negru, pe care îl recunoscu imediat.

Era valetul domnişoarei Conception.

Se putea foarte bine ca negrul să se fi găsit în locul acela din întâmplare, însă Rocambole, ca om care judeca lucrurile bine şi avea presimţirea evenimentelor, se duse de-a dreptul la el şi îl privi întrebător. Negru făcu un pas spre el, îi strecură în mână o scrisoare şi plecă.

Negrul nu spusese nici un cuvânt şi Rocambole ascunse atât de repede scrisoarea, încât nici un trecător nu observă mişcarea.

„Pentru a fi cu adevărat tare faţă de o femeie, îşi zise Rocambole, trebuie să te porţi în aşa fel încât să o faci să creadă că o iubeşti, dar să nu-i spui lucrul acesta niciodată şi să o sileşti a-ţi mărturisi, ea prima, iubirea."

Intrând în curte, Rocambole deschise scrisoarea. Conţinea doar trei rânduri, şi nu era iscălită.

„Veniţi astă-seară, la ora 12, în bulevardul Invalizilor, la portiţa grădinii palatului. Am nevoie de dumneavoastră. Deghizaţi-vă într-un mod oarecare."

Rocambole descălecă, dădu frâul valetului care îi ieşise înainte şi îi zise:

— Spune-i doamnei d'Asmolles că astă-seară nu mănânc acasă. Mă întorc târziu.

Şi plecă din nou, ducându-se în strada Suresnes, unde cameristul său nu-l mai văzuse de câteva zile.

— Să-mi cauţi o bluză şi o şapcă, zise el acestuia. Mă întorc pe la ora unsprezece.

Marchizul de Chamery se duse apoi la club unde prânzi, şi după ce pierdu la cărţi vreo sută de ludovici, se întoarse în strada Suresnes. Valetul îi procurase o bluză de lucrător şi o şapcă. Marchizul se deghiză şi, îmbrăcat astfel, se îndreptă spre bulevardul Invalizilor spre care aveau ieşire grădinile palatului ducelui de Sallandrera.

În faţa portiţei de care i se vorbise în scrisoare era o bancă. Bulevardul era pustiu, noaptea întunecoasă.

Eroul nostru se lungi pe bancă şi aşteptă cu ochii aţintiţi spre portiţă. Când sună ora douăsprezece, portiţa se întredeschise fără zgomot. Rocambole se sculă de pe bancă şi atunci portiţa fu deschisă de tot. În pragul ei se desenă o umbră şi se auzi o voce, care se cunoştea imediat că este a unui negru după modul stricat în care pronunţa cuvintele. Acesta întrebă încet:

— Sunteţi persoana aşteptată?

— Da, răspunse Rocambole.

— La ce oră aţi primit, scrisoarea?

— La cinci.

— Intraţi, zise negrul.

Rocambole îl recunoscu imediat pe valetul domnişoarei Conception.

Negrul îl luă de mână, îl trase înăuntru şi închise portiţa la loc. Apoi îl conduse prin grădină până la scară.

Îl puse să urce pe întuneric, recomandându-i să nu facă zgomot. Scara ducea de la seră la etajul al doilea, care era ocupat în întregime de domnişoara de Sallandrera.

Rocambole, dus de mână de negru, găsi la capătul acestei scări un coridor pe care merse câtva timp, apoi înaintea lui se deschise o uşă. Negrul îi dădu drumul la mână şi falsul marchiz de Chamery se regăsi într-un salonaş întunecos, luminat de o singură lampă al cărei glob estompa lumina ce se desena, în mod bizar, pe cele câteva tablouri spaniole care împodobeau pereţii.

Conception îl aştepta în picioare în mijlocul odăii. Ea înaintă spre Rocambole şi îi întinse mâna prieteneşte.

— Vă mulţumesc, zise ea; văd că am avut dreptate să mă încred în dumneavoastră.

Rocambole se înclină. Oricare alt tânăr, în locul lui, ar fi căzut în genunchi la picioarele femeii. Dar marchizul de Chamery era prea dibaci pentru a face o astfel de greşeală, şi îşi păstră atitudinea rece şi rezervată, ca şi cum ar fi fost convins că domnişoara Conception îl chemase pentru a-i cere un serviciu în care sentimentele nu aveau nimic de-a face.

Ea îi arătă un scaun şi se aşeză în faţa lui.

— Domnule marchiz, îi zise cu o linişte care arăta energia naturii ei spaniole, sunt sigură că dacă ar spune mâine cineva că domnişoara de Sallandrera i-a dat o întâlnire marchizului de Chamery şi că l-a primit la miezul nopţii în cabinetul ei,

nimeni n-ar crede lucrul acesta.

— Aşa este, zise Rocambole.

— Dar, continuă ea, dacă astăzi domnişoara de Sallandrera spune marchizului de Chamery: „Sunt într-o astfel de situaţie, încât simt nevoia de a mă destăinui unui om de onoare ca dumneata...”

— Nu numai, o întrerupse Rocambole completându-i gândul, că marchizului de Chamery i s-ar părea lucrul acesta foarte natural, dar v-ar mulţumi în genunchi pentru cinstea pe care i-o faceţi de a vă încrede în el.

Ea făcu din cap un semn afirmativ şi continuă:

— Înainte de a vă spune care este serviciul pe care îl aştept de la dumneavoastră, trebuie să vă fac părtaş la unele lucruri pe care nimeni din Paris nu le ştie şi care şi astăzi sunt un secret al familiei mele.

— Vorbiţi, domnişoară, zise Rocambole, eu sunt omul care ştie să păstreze un secret.

— Vă cred, şi tocmai pentru aceasta nu am stat la îndoială să mă destăinui dumneavoastră. Domnule marchiz, continuă ea, trebuie să plec pentru cincisprezece zile în Spania.

Rocambole tresări.

— Şi peste două luni va trebui să mă mărit cu vărul meu don José.

Falsul marchiz nici nu clipi, dar Conception băgă de seamă că el se îngălbenise ca ceara. Şi continuă:

— Don José este fratele mai mic al lui don Pedro, marchiz d’Alvar, cu care m-am logodit acum şase ani. De cinci ani, don Pedro se prăpădeşte din cauza unei boli curioase, înspăimântătoare, fără leac. Au fost consultaţi doctori celebri din Europa şi toţi au căzut de acord că boala lui nu se poate vindeca şi că viaţa i se va stinge încetul cu încetul. Nenorocitul acesta este bolnav de un fel de lepră care îi roade carnea, lepră care a făcut din chipul cel mai nobil, din figura cea mai frumoasă care s-a putut vedea vreodată un obiect de teroare şi de scârbă, o faţă de cadavru din care viermii par că au început deja să roadă.

— Curios! murmură Rocambole, impresionat de descrierea aceasta.

— Marchizul şi-a pierdut vederea, continuă domnişoara de Sallandrera, nu mai are păr, buzele îi cad bucăţică cu bucăţică, limba îi este roasa în fiecare zi câte puţin. Tata a primit o scrisoare din Cadix, unde se află el. Scrisoarea

aceasta, anunţa că boala a ajuns în ultima faza şi că nenorocitului nu-i mai rămâne nici o lună de trăit.

În ziua când va muri va trebui să mă logodesc cu don José şi peste o lună să mă mărit.

Conception pronunţă cuvintele acestea cu o silă evidentă.

— Cum, domnişoară, întrebă Rocambole, sunteţi silită să vă măritaţi cu don José deşi nu îl iubiţi?

— Aşa vrea tata.

— Credeam că domnul duce îşi iubeşte fiica şi că pentru nimic în lume...

— Tata este nestrămutat în hotărârile lui. Şi apoi, dacă n-aş accepta să mă mărit cu don José, ar însemna să-l ucid pe tata.

— Aşa? zise Rocambole uimit.

— Cu toate acestea, continuă Conception, îl urăsc pe don José tot atât de mult după cum îl iubeam pe fratele său, don Pedro.

Rocambole tresări din nou.

— Îl urăsc, termină Conception cu vocea întunecată, pentru că omul acesta este un asasin!

Şi falsul marchiz de Chamery văzu strălucind în ochii fetei, acea privire arzătoare specifică femeilor meridionale.

— Îl urăsc, repetă ea, şi cred că voi muri în ziua când voi deveni soţia lui.

— Vreţi să-l omor într-un duel?

Şi Rocambole puse în propunerea aceasta cavalerească un accent atât de devotat, încât Conception se simţi mişcată.

— Nu, zise ea surâzând cu tristeţe, sau mai bine aşteptaţi... lăsaţi-mă să termin.

Şi ridicându-se de pe scaun, se duse la o măsuţă, luă o cutie din care scoase un sul voluminos de hârtii.

— Domnule de Chamery, zise ea, vă încredinţez manuscrisul acesta, scris în întregime de mâna mea în nopţile în care n-am putut închide ochii şi în serile în care n-am fost silită să ies în lume. După ce îl veţi citi, vă voi spune ce aştept de la dumneavoastră.

Domnişoara de Sallandrera vorbea cu cea mai mare linişte, dar privirea ei părea că zice: „Trebuie să am mare încredere în dumneavoastră de vă încredinţez secretele mele de familie.”

Rocambole luă manuscrisul.

— Domnişoară, îi zise el, acum mă întorc acasă. Mă voi închide în camera mea şi voi citi paginile acestea. Mâine seară

voi fi la ordinele dumneavoastră.

— Foarte bine, zise ea. Vă aştept mâine seară.

— Unde?

— Tot aici.

— La ce oră?

— La ora la care aţi venit şi astă-seară. Servitorul meu vă va aştepta la portiţă.

Şi când Rocambole făcu un pas spre uşă pentru a pleca, ea îl apucă repede de braţ şi îi zise cu însufleţire:

— Este curios, nu-i aşa, ca o fată ca mine să facă ce-am făcut? Să ceară ajutorul unui tânăr pe care îl cunoaşte abia de două luni, în loc să se ducă a se destăinui părintelui ei. Dar după ce veţi citi rândurile acestea, după ce veţi cunoaşte istoria vieţii mele, nu vă veţi mai mira văzând că o biată femeie care trăieşte între călăi şi victime, aleargă la un om leal pentru a-i cere sprijinul.

Ultimele cuvinte ale domnişoarei de Sallandrera trebuiau să aducă, în mod fatal, o mărturisire pe buzele tânărului marchiz.

Rocambole înţelese imediat că venise momentul să facă un pas spre inima domnişoarei Conception.

— Domnişoară, îi zise el cu o emoţie care o înşelă pe tânăra spaniolă, cu toată intuiţia ei feminină, nu ştiu care ar putea fi călăii care vă înconjoară, nici victimele de care vorbiţi, dar vă mulţumesc în genunchi pentru că v-aţi aruncat privirea asupra mea şi-l rog pe Dumnezeu să facă în aşa fel încât să îmi dea fericirea de a-mi risca viaţa pentru dumneavoastră.

Domnişoara de Sallandrera se înroşi.

Rocambole continuă:

— Căci în secolul prozaic şi plin de calcule meschine în care trăim, zise el, în mijlocul oamenilor de afaceri egoişti, care aleargă după bani aşa cum alergau evreii după viţelul de aur, rar se întâmplă ca un om să găsească prilejul de a se devota femeii a cărei privire i-a tulburat inima!...

Pronunţând aceste cuvinte, falsul marchiz de Chamery îngenunche în faţa ei şi îndrăzni să-i ia mâna şi să i-o sărute.

Domnişoara de Sallandrera se înroşi şi mai tare, dar nu-şi retrase mâna.

— Domnule de Chamery, răspunse ea, nu ştiu dacă mă iubiţi, dar cred lucrul acesta... Şi tocmai din cauza aceasta m-am adresat dumneavoastră... Eu nu vă spun că vă iubesc, căci ar însemna să mint, în adâncul inimii mele mai trăieşte încă amintirea acelui amărât don Pedro, care este pe punctul de a

muri. Dar dacă mă veţi scăpa, dacă veţi reuşi să mă smulgeţi din mâinile lui don José şi mă veţi face vrednică de a-mi alege un protector, vă jur că voi fi soţia dumneavoastră. Adio...

Ea făcu un gest oarecum rugător şi îi zise:

— Plecaţi, pe mâine.

Rocambole se supuse.

Pe sală îl întâlni pe negru, care îl luă din nou de mână şi îl conduse până la portiţa grădinii care dădea în Bulevardul Invalizilor.

Rocambole plecă zicându-şi:

„Nu ştiu ce vrea să facă, dar ceea ce ştiu bine, e că se înşeală pretinzând că îl mai iubeşte pe don Pedro. Nu pe el îl iubeşte, ci pe mine...”

. . . .

Falsul marchiz se duse să-şi schimbe costumul, se întoarse, pe jos în strada Verneuil şi urcă direct în apartamentul lui sir Williams.

Acesta era în grija cameristului, care tocmai voia să îl culce şi figura lui oribilă exprima în momentul acela toată mulţumirea unui om care nu mai trăieşte decât pentru bucurii simple, bucurii de care nu era lipsit.

— Unchiule, îi zise Rocambole în englezeşte, am să-ţi spun ceva nou.

Orbul se ridică. Rocambole îi făcu semn valetului să iasă, apoi se aşeză la marginea patului lui sir Williams şi scoase din buzunar manuscrisul domnişoarei de Sallandrera. Dar înainte de a-l desface, el îi povesti orbului întrevederea pe care o avusese cu fata, anunţându-l că îi dăduse întâlnire şi pentru seara următoare.

Pe măsură ce Rocambole vorbea, figura lui sir Williams exprima o vie satisfacţie. Omul acela care nu mai putea nimic prin el însuşi, care nu mai putea nici să vadă, nici să iubească, nici să fie iubit, simţea că trăieşte prin elevul său. I se părea că tânăra fată îl iubea pe el, că el va trebui să se ducă a doua zi la întâlnirea aceea misterioasă.

Rocambole se bucură un moment de fericirea lui mută, care cu toate acestea era atât de elocventă, apoi desfăcu manuscrisul domnişoarei Conception, îl puse pe o masă şi citi:

„Note pentru a servi explicării istoriei secrete a familiei de Sallandrera şi destinate marchizului de Chamery, în care am o

încredere desăvârşită.”

— Uite! uite! zise Rocambole, se pare că inspir încredere... Drace!...

Şi pe când pe buzele lui sir Williams apăru surâsul lui din zilele bune de odinioară, domnul marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery începu să citească manuscrisul cu glas tare.

Capitolul XVIII

Manuscrisul Domnişoarei Conception

„Castelul de Sallandrera este situat în Navara spaniolă. Aşezat pe coasta unui munte arid, dominând o vale întunecoasă şi pustie, acest edificiu vechi este mai trist şi mai întunecos decât locul pe care se ridică. A fost zidit de un Sallandrera, tovarăş al cavalerului Pelage, care a trăit în evul mediu ca un soldat îmbrăcat în zale, care rămâne singur în picioare pe câmpul de bătaie presărat cu morţi.

Fiecare epocă războinică din istoria noastră are pagina sa scrisă pe zidurile castelului. În el au fost găzduiţi într-o noapte suveranii Ferdinand şi Isabela. Carol Quintul a fost de asemenea găzduit în el, teribilul Filip al II-lea l-a luat cu asalt şi l-a decapitat în el pe un Sallandrera rebel. Ultimul asediu susţinut de castel a fost în 1809, epocă în care Spania încerca să reziste armatelor imperiale. Asediul a fost întreprins de un detaşament francez. Garnizoana castelului se compunea dintr-o mână de oameni, comandaţi de căpitanul don Pedro d’Alvar. Asediul dura de şase săptămâni, garnizoana începuse să termine merindele. Generalul francez promisese apărătorilor garnizoanei să le lase viaţa dacă vor consimţi să se predea. Se pretinde chiar că i se propusese lui don Pedro d’Alvar gradul de colonel în armata franceză dacă va preda castelul. Dar don Pedro fu găsit mort pe baricade, a doua zi după ce un parlamentar francez venise la Sallandrera. Asediul mai ţinu încă opt zile. Un armistiţiu scăpă garnizoana de ororile foametei şi de ruşinea unei capitulări.

Iată tot ceea ce ar putea spune istoria spaniolă asupra acestui asediu, şi nici armata franceză, nici garnizoana castelului n-au cunoscut vreodată secretul morţii lui don

Pedro. Secretul acesta îl cunoaşte numai ducele de Sallandrera, tatăl meu, iar cel care va citi rândurile acestea, cel pentru care le scriu şi în mâinile căruia pun cinstea familiei noastre, va avea ultimul cuvânt asupra acestei drame nocturne ale cărei urmări se dezlănţuie după treizeci de ani.

Ducesa de Sallandrera, bunica mea, văduvă de douăzeci şi şapte de ani, cuprinsă de o iubire nebună pentru don Pedro d'Alvar, se mărită cu el, cu toată opunerea familiei noastre, care îl găsea pe căpitan de un rang prea mic pentru a succeda ducelui de Sallandrera, afară de faptul că era şi sărac. Dar ducesa nu ascultă decât de inima ei şi era măritată de cinci ani, când intrară francezii în Spania, pentru a-l proclama rege pe Ioseph. Ducesa, cu toate că uitase unele legi ale nobleţei, cu toate că înfruntase unele prejudecăţi, înainte de toate era spaniolă şi credincioasă regilor părinţilor ei. Ea zise bărbatului său:

— Ne vom închide, noi şi trupele pe care le comanzi, în castelul meu de Sallandrera şi fiul meu, care în curând va împlini treisprezece ani, va lupta alături de dumneata pentru ţară şi pentru regele său.

Căpitanul don Pedro d'Alvar comanda prin urmare castelul de Sallandrera pentru regele Spaniei şi castelul acesta fu unul din cele dintâi fortăreţe care opuseră o rezistenţă energică inamicului.

Acum, pentru a face, să se înţeleagă bine influenţa fatală pe care evenimentele acestui asediu urmau să o aibă asupra soartei mele, trebuie să-l introduc pe cititor în castelul de Sallandrera, chiar în ziua în care s-a prezentat parlamentarul francez. Era un ofiţer de stat major, tânăr, aghiotantul generalului inamic. Don Pedro d'Alvar avea atunci patruzeci de ani. El era scund, slab, cu fizionomia expresivă, care ar fi putut părea frumoasă, dacă n-ar fi fost luminată de o privire nesinceră. Don Pedro îl primi pe căpitanul francez în salonul cel mare al castelului, unde se aflau portretele strămoşilor mei, ducii de Sallandrera.

La convorbirea lui nu a asistat nimeni. Ce s-a petrecut între ei? Parlamentarul francez plecă încredinţat că ceea ce vorbiseră nu era ştiut de nimeni altcineva decât de don Pedro şi de el.

Don Pedro era de aceeaşi părere. Dar, după ce îl conduse pe ofiţer până la poarta fortăreţei şi se întoarse la castel,

spunând soţiei sale, ducesei de Sallandrera, că respinsese cu energie propunerile generalului francez, când, în sfârşit, se închise din nou în salonul cel mare în care îl primise cu un moment mai înainte pe ofiţerul inamic, se întâmplă un eveniment neaşteptat, uluitor.

Don Pedro se aşezase pe scaun şi, cu capul în mâini, cu privirea plecată, murmură:

— Sigur că am făcut bine ce am făcut. Cauza regelui Spaniei este o cauză pierdută... Singur regele Ioseph poate asigura viitorul ţării... Viitorul şi prosperitatea ei. Supunerea mea nu este o trădare, ci un act de politică înţeleaptă. Peste un an voi fi general, peste doi, duce de Spania.

În momentul când don Pedro pronunţă cuvintele acestea, apăru înaintea lui o umbră, care îl făcu să sară de pe scaun şi să se retragă înspăimântat.

Cu toate acestea, umbra nu avea nimic înspăimântător în ea. Nu era o fantomă, nu era un spectru. Era un tânăr, aproape un copil... Era tânărul duce de Sallandrera.

Pe unde intrase ducele?

Salonul nu avea decât o singură uşă cu două canaturi pe care o închisese don Pedro, însuşi. Uşa aceea nu fusese deschisă. Copilul ieşise din dosul unei perdele mari care ascundea o fereastră... Apoi se apropiase încet de don Pedro şi se uitase drept în ochii lui.

Palid, speriat, zăpăcit de apariţia lui neaşteptată, căpitanul nu putu să spună pentru moment nici o vorbă şi se rezemă de masă pentru a nu cădea.

— Paëz, zise el în cele din urmă, aici erai?

— Da, făcu copilul din cap.

Şi adăugă repede cu glas tare.

— Sunt aici... de o oră.

— O oră!... şi... ai auzit?

— Totul.

Printr-o mişcare bruscă, don Pedro îşi duse mâna la sabie. Dar, mai repede decât el, tânărul duce scoase pistolul, ridică ţeava la înălţimea frunţii căpitanului şi îi zise cu un sânge rece teribil:

— Dacă faci o mişcare, te omor...

Căpitanul înfricoşat, rămase nemişcat, dar încercă să râdă şi murmură:

— Tu eşti un copil şi nu te pricepi la politică:

— Domnule, răspunse copilul, eu sunt duce de Sallandrera,

şi cu toate că nu am decât treisprezece ani, ştiu care este valoarea numelui acesta şi datoria pe care mi-o impune. Cea dintâi din aceste datorii, domnule, este să păzesc castelul de Sallandrera pentru suveranul meu.

— Aşa? zise căpitanul pe un ton batjocoritor.

— A doua datorie, continuă tânărul duce, este să pedepsesc cu moartea pe trădătorul care a hotărât să-l introducă pe inamic, printr-o subterană a cărei intrare i-a arătat-o, în noaptea când trădătorul acesta va lăsa să atârne pe baricade un steag alb.

Don Pedro făcu o mişcare, pentru a duce mâna la sabie şi se retrase cu un pas. Dar copilul înainta şi el cu un pas.

— Căpitane don Pedro, zise el, cu o voce atât de hotărâtă, cu un accent atât de convins, încât făcu să se zburlească părul trădătorului, uită-te bine la mine şi vezi dacă vreau să glumesc.

— Ce vrei? îngână căpitanul, încercând să tremure.

— Căpitane don Pedro d’Alvar, va trebui să mori. Îţi jur că vei muri, îţi jur pe memoria strămoşilor mei, pe cinstea familiei, pe capul mamei mele, care a avut slăbiciunea să iubească un mizerabil ca tine! Cazi în genunchi şi cere-i iertare lui Dumnezeu pentru crima pe care ai comis-o!

Don Pedro era laş şi apoi n-avea la el altă armă decât sabia, armă nefolositoare faţă de pistolul a cărei ţeavă era îndreptată spre el.

El căzu în genunchi şi ceru iertare.

Copilul dădu din cap.

— Nu, zise el, dacă te-aş ierta, ai preda castelul chiar mâine. Don Pedro îţi repet, trebuie să mori...

Căpitanul se târî în genunchi înaintea ducelui, îl rugă, îl imploră, îşi împreună mâinile, plânse... Neînduplecat, copilul îi răspunse:

— Căsătorindu-te cu mama, ai un copil de opt ani, care este frate cu mine. Pe fratele şi pe mama mea îi iubesc, tot atât de mult cum te urăsc pe tine. Ei bine... N-aş vrea să-i necinstesc prin moartea ta.

Don Pedro avu un moment de speranţă; în ochii lui străluci o scânteie de bucurie.

Dar tânărul surâse dispreţuitor şi continuă:

— Te înşeli don Pedro, trebuie să mori. Atât numai, că dacă te omor aici, printr-o lovitură de pistol, va trebui să spun

pentru ce te-am omorât...

— Vei fi considerat un asasin, îngână don Pedro, punându-şi toată nădejdea în cuvintele acestea.

— Te înşeli, răspunse tânărul duce. După cum mi-ai spus-o, sunt un copil şi un copil cu minte. Cea dintâi care mă va crede va fi mama...

Don Pedro îşi lăsă capul în jos şi tăcu...

— Acum, continuă ducele, alege, căci nu mai ai de trăit decât câteva minute. Alege o moarte ascunsă, misterioasă, care să pară rezultatul unui accident şi care să lase ca memoria să-ţi rămână onorată, sau o moarte ca aceea de care ţi-am vorbit adineauri şi care mă va sili să spun că don Pedro d'Alvar a fost un trădător.

— Atunci omoară-mă, bolborosi căpitanul, dar nu mă necinsti.

— Fie, zise copilul.

Apoi arătă o fereastră a salonului.

— Uite, zise el, fereastra aceasta dă spre câmpul inamicului. La ora aceasta înaintată nu este nimeni pe afară decât santinelele care stau în gheretele lor... Urmează-mă.

Şi mergând până la fereastră, ţinând mereu pistolul îndreptat spre fruntea lui don Pedro, tânărul duce deschise fereastra şi ieşi primul afară.

— Urmează-mă! îi zise el căpitanului pe un ton atât de poruncitor, încât acesta înţelese că i se pronunţase osânda la moarte.

Noaptea era întunecoasă. Umbra tânărului duce abia se zărea la o distanţă de doi paşi.

Don Pedro îl urmă.

— Acum, zise încet ducele, treci înaintea mea şi nu căuta să ţipi, nici să ceri ajutor, căci înainte de a ajunge cineva până la noi, te ucid şi vei muri dezonorat.

Don Pedro merse încet, ca un condamnat care se duce la locul supliciului. Cu toate acestea nu ştia unde voia să-l ducă tânărul duce.

Terasa pe care ieşiseră amândoi era legată de o altă terasă prin intermediul unei punţi mobile, care lega partea de sud a castelului cu cea de nord. Între cele două terase era o prăpastie. Când era stare de asediu, puntea era lăsată. Ea era formată dintr-o singură scândură de stejar, groasă, legată solid în fier şi se mişca cu ajutorul unui scripete. În evul mediu puntea aceasta avea o dublă întrebuinţare. Ea servea pentru a

face să dispară prizonierii de război, de care trebuia curăţat castelul. Nenorocitul era dus pe punte şi când ajungea la mijlocul ei, se învârtea manivela de la scripete, scândura se ridica şi prizonierul cădea în fundul prăpastiei, unde, se zdrobea cu desăvârşire. De mai multe secole întrebuinţarea aceasta barbară a fost părăsită; dar puntea continua să servească de trecere şi când căpitanul don Pedro d'Alvar venise să se închidă în castelul de Sallandrera, o găsise lăsată. Poate că nici nu cunoştea oribilul ei secret. Dar tânărul duce ştia mecanismul ei crud şi când căpitanul ajunse la mijlocul ei, îi zise încet:

— Opreşte-te.

Căpitanul se opri tremurând.

— Iertare! bolborosi el încă o dată.

Dar tânărul duce puse repede mâna pe manivelă şi începu să o învârtească cu putere. În acel moment puntea se ridică şi trădătorul fu azvârlit în prăpastie, fără să aibă timp să scoată măcar un ţipăt.

Tânărul duce trase puntea la loc, pentru a evita ca vreun soldat neştiutor, trecând pe acolo, să aibă aceeaşi soartă pe care o avusese căpitanul său...

. . . .

În zadar fu căutat a doua zi căpitanul don Pedro d'Alvar. După două zile francezii găsiră un corp sfărâmat şi recunoscându-l, înţeleseră că trebuiau să renunţe la speranţa de a obţine predarea castelului.

După trei zile se încheie un armistiţiu şi asediul fu ridicat. Ducesa, mama ducelui de Sallandrera, nu ştia nimic despre trădarea lui don Pedro şi de felul morţii lui... Copilul nu spusese nimic şi dispariţia căpitanului fu atribuită unui accident. Căpitanul lăsase un fiu care era fratele lui don Paëz, ducele de Sallandrera, şi care nu trebuia să afle de moartea ruşinoasă a tatălui său. Cei doi fraţi, crescuţi împreună, se iubiră, cel mare uitând că don Ramon era fiul unui trădător, cel mic neştiind că fratele său pe care îl iubea atât de mult îi omorâse tatăl.

Don Paëz, duce de Sallandrera şi don Ramon d'Alvar erau, la vârsta de douăzeci de ani, ofiţeri în armata regelui Carol IV. Amândoi se amorezaseră de o tânăra nobilă din Castilia, dona Luiza. Dar ducele de Sallandrera fu generos; el îşi sacrifică

iubirea pentru a-l face fericit pe fratele său şi îl înzestră cu dărnicie. Don Ramon d'Alvar se însură cu dona Luiza în august 18... În anul următor dona Luiza dădu naştere la doi copii gemeni. Primul copil fu botezat don Pedro, al doilea don José.

Fericirea lui don Ramon d'Alvar, care a doua zi după nuntă fusese numit căpitan, nu era întunecată de nimic: iubea, era iubit, se bucura de plăcerea paternităţii, când vântul fatalităţii veni să răstoarne fără milă edificiul acelei fericiri.

Era scris ca don Ramon să moară, ca şi tatăl său, don Pedro, de o moarte violentă şi misterioasă."

. . . .

— Oh! oh! murmură Rocambole, întrerupându-şi pentru un moment lectura manuscrisului, domnişoara Pepita-Dolores-Conception de Sallandrera mi se pare cam uşuratică de încredinţează toate secretele ei de familie amicului său Rocambole...

Pe buzele mute ale lui sir Williams flutură un surâs. Apoi orbul făcu semn cu mâna, ca şi cum ar fi vrut să spună: „Continuă... Începe să devină interesant."

Rocambole, înţelegând gestul, luă manuscrisul şi continuă să citească:

Capitolul XIX

„Don Ramon era tată de şase luni.

Tânăra contesă, Luiza d'Alvar — căci don Ramon fusese făcut conte, de către rege — plecase pentru câtva timp de lângă bărbatul ei pentru a petrece câteva săptămâni la mama sa.

În acelaşi timp regele plecase din Madrid pentru a se duce la Escurial, şi ducele de Sallandrera, ca şi don Ramon, în calitatea lor de ofiţeri ai Casei Regale, trebuiau să-l urmeze. Înţelegerea dintre cei doi fraţi era perfectă. Ei se iubeau cum se iubesc de obicei doi fraţi gemeni. Ducele, mai cu seamă, avea pentru fratele său o afecţiune aproape părintească. S-ar fi zis că el căuta să-l facă pe don Ramon să uite că nu are tată... Poate că în ascuns, când se gândea că mama lor murise de întristare, ducele găsea că se arătase prea nemilos cu trădătorul don Pedro d'Alvar.

Cei doi fraţi ocupau în Escurial acelaşi apartament. Ei îşi

petreceau aproape tot timpul în casă. Ducele citea, don Ramon picta sau cânta. Vorbeau amândoi despre frumoasa dona Luiza şi de scumpii copilaşi. Într-o seară, când ducele era singur de serviciu pe lângă rege, pe care îl însoţise la vânătoare, don Ramon stătea în casă şi era ocupat cu o scrisoare pe care voia să o trimită soţiei sale, când veni un soldat şi îi întinse un bilet. Don Ramon îl desfăcu, mirat, căci iscălitura îi era necunoscută.

Biletul era semnat don Basilio, preot în San-Geronimo.

San-Geronimo era un cătun, situat la o depărtare de două leghe de Escurial. În bilet era scris:

‹‹Don Ramon

Un soldat bătrân căruia i-am adus ultimele mângâieri bisericeşti, şi care nu mai are decât câteva ore de trăit, vă roagă să veniţi până la patul său de moarte. Soldatul se numeşte Yago Perez şi pretinde că are să vă spună un secret important.››

Don Ramon îl întrebă pe soldat:

— Cine a adus biletul acesta?

— Un ţăran călare, care aşteaptă răspunsul.

— Bine.

După zece minute, don Ramon încălecă şi îl urmă pe ţăran. După o oră intra în coliba cea mai mizerabilă din San-Geronimo, unde într-adevăr găsi un bătrân care trăgea să moară, iar la căpătâiul patului său, pe preotul care îi trimisese biletul.

Muribundul putea să aibă vreo şaizeci de ani. Cu toată slăbiciunea lui, îşi păstrase luciditatea şi se uita la don Ramon cu privirea liniştită.

— Semănaţi cu tatăl dumneavoastră, îi zise el, ca două picături de apă. Asemănarea este izbitoare.

Don Ramon se aşeză la căpătâiul bătrânului soldat şi îi luă mâna.

Atunci, muribundul făcu un semn şi preotul precum şi cele două femei care îl îngrijeau, ieşiră afară.

— Don Ramon, zise bătrânul, o să mor, şi mor căindu-mă că din cauza fricii şi a slăbiciunii am păstrat un secret pe care ar fi trebuit să-l dezvălui imediat. Dar în ceasul meu din urmă nu mai pot sta pe gânduri şi de aceea v-am rugat să veniţi până

aici.

— Secretul acesta mă priveşte pe mine? întrebă don Ramon.

— Da, făcu soldatul din cap.

Apoi adăugă:

— Am servit sub ordinele căpitanului don Pedro d'Alvar, tatăl dumneavoastră. Am făcut parte din garnizoana care a apărat castelul de Sallandrera în 1809.

— Acolo a murit tata, murmură don Ramon, care îşi amintise întotdeauna, ca prin vis, figura tatălui său.

— Da, zise bătrânul soldat. Dar ştiţi cum a murit tatăl dumneavoastră?

Don Ramon tresări.

— Nu, zise el. Cu toate acestea după cum mi s-a spus, se bănuieşte că într-un acces de nebunie, sau din cauza unei nopţi întunecoase, făcând un pas greşit, a căzut din înălţimea baricadelor şi că moartea sa n-a fost decât rezultatul unui accident.

Bătrânul soldat clătină din cap.

— Tatăl dumneavoastră a fost asasinat, zise el.

— Asasinat! strigă don Ramon. Dar de cine? Cine este asasinul?

— Aşteptaţi, continuă bătrânul, veţi afla imediat... Într-o noapte, pe când eram de santinelă pe parapet, prin faţa gheretei mele trecură doi oameni. Unul din aceştia era tatăl dumneavoastră; celălalt ucigaşul.

— Cum îl cheamă? întrebă don Ramon.

— Vă voi spune imediat, răspunse muribundul.

Şi continuă:

— Tatăl dumneavoastră mergea înainte, probabil fără să se teamă de nimic, căci nici unul, nici altul nu vorbeau. Când ajunseră la scândura care servea de punte...

— Oh! îmi aduc aminte, zise don Ramon, era o scândura îngustă.

— Da, tocmai... Erau departe de mine, noaptea era întunecoasă, aşa că n-am putut vedea bine ce s-a petrecut. Dar l-am auzit pe ucigaş zicând tatălui dumneavoastră: ‹‹*Opreşte-te!*››... În acel moment am auzit un zgomot puternic... Tatăl dumneavoastră fusese aruncat în prăpastie. După un minut, ucigaşul trecu foarte liniştit pe dinaintea mea şi se întoarse la castel.

— Cine e nelegiuitul acesta? murmură don Ramon,

devenind alb ca pânza cu care era învelit soldatul muribund.

— Aşteptaţi! Aveţi răbdare! murmură soldatul, veţi afla totul... Şi continuă: Eu am fost singurul martor al acestei crime mizerabile şi de cincisprezece ani conştiinţa mă mustră fiindcă am tăcut. Dar asasinul era puternic. Dacă l-aş fi acuzat, nu m-ar fi crezut nimeni... poate chiar aş fi fost condamnat la moarte.

— Era puternic! murmură don Ramon; dar cine era?

Soldatul ceru să fie chemat preotul din San-Geronimo. Acesta se apropie.

— Daţi-mi crucifixul, ceru soldatul.

Preotul luă crucifixul şi i-l dădu. Atunci, uitându-se la don Ramon, muribundul puse mâna pe cruce şi zise:

— Jur pe crucea aceasta, în faţa lui Dumnezeu care mă va judeca în curând, jur că spun adevărul.

— Te cred, răspunse don Ramon.

Atunci, muribundul făcu o ultimă sforţare, căci i se apropia sfârşitul, şi zise:

— Asasinul căpitanului don Pedro d’Alvar este ducele don Paëz de Sallandrera.

— Fratele meu! strigă don Ramon cuprins de spaimă.”

. . . .

„În timpul acesta, tânărul duce de Sallandrera se întorsese cu escorta regală la Escurial şi prima lui grijă a fost să întrebe de don Ramon.

— Domnul conte a plecat la San-Geronimo, îi răspunse soldatul care adusese biletul preotului şi îi povesti ceea ce ştia. Cu toate că nu era nimic extraordinar în lucrul acesta, ducele avu o presimţire curioasă şi se întristă. El rămase închis în apartamentul său şi-l aşteptă pe don Ramon cu nerăbdare.

În sfârşit, acesta sosi. Văzându-l că intră, don Paëz, duce de Sallandrera, dădu un ţipăt şi se dădu înapoi fără voia lui. Don Ramon era palid ca un mort.

— Dumnezeule! strigă ducele, dar ce ai, frate?

— Nimic, răspunse don Ramon cu răceală.

— De unde vii?

— De la patul de moarte al unui om, de care trebuie să-ţi aduci aminte, duce de Sallandrera.

Vocea lui don Ramon era întunecată. Inima tânărului duce

se strânse fără voia lui.
— Cine este omul acesta? întrebă el emoţionat.
— Un soldat bătrân, pe care îl cheamă Yago Perez.
— Mi se pare că îmi aduc aminte de numele acesta.
— A făcut parte din garnizoana care a apărat castelul de Sallandrera.
— Ah! da, murmură ducele, tulburându-se la auzul numelui castelului de Sallandrera. Da, îmi aduc aminte.
— Omul acesta, continuă don Ramon ai cărui ochi scânteiau, îşi aduce aminte de moartea tatălui meu.
Ducele tresări.
— El ştie în ce fel a murit tata.
— Ştie?
Şi ducele se retrase înspăimântat, ca şi cum ar fi apărut înaintea lui spectrul lui don Pedro d'Alvar.
— El ştie că tata a fost asasinat, termină don Ramon cu vocea stridentă şi mi-a spus chiar numele asasinului.
Aceste din urmă cuvinte căzură asupra ducelui ca un trăsnet.
— Frate! frate! bolborosi el.
— Eu nu sunt fratele tău, răspunse don Ramon. Înapoi, asasinule!
Cuvântul acesta îl făcu pe duce să se roşească de indignare.
— Tatăl tău, strigă el, a fost un trădător!...
— Nu este adevărat!
— Ba este adevărat! Şi l-am omorât pentru a nu te necinsti pe tine şi pe mama!...
— Ah!... Aşadar mărturiseşti mizerabile!... mărturiseşti că tu l-ai asasinat, nelegiuitule!
— Mărturisesc că l-am omorât după ce l-am condamnat, răspunse ducele, care îşi recapătă sângele rece în faţa furiei fratelui său.
Don Ramon îşi duse mâna la sabie şi aruncă mănuşa în obrazul lui don Paëz, duce de Sallandrera.
— În gardă! îi zise el; apără-te!... vreau să-mi răzbun tatăl!...
Dar ducele nu ridică mănuşa şi răspunse liniştit.
— Don Ramon, ştii foarte bine că sunt curajos...
— Ştiu că eşti un asasin!
— Don Ramon, continuă ducele, îţi jur pe mormântul mamei mele că mă voi bate cu tine.

— Nu o insulta pe mama, nelegiuitule!

— Da, mă voi bate, termină ducele, dar după ce mă vei asculta, după ce îţi voi spune de ce ruşine era să te acopere acela care zici că ţi-a fost tată.

— Nu vreau să ştiu nimic, nu vreau să ascult nimic! strigă don Ramon; era tatăl meu!...

Şi îşi scoase sabia.

— Don Ramon! Don Ramon!... frate, se rugă ducele, în numele iubirii ce am pentru tine, în numele mamei noastre, în numele soţiei şi copilaşilor tăi, ascultă-mă!...

— Eşti un laş! răspunse don Ramon, ţi-e frică de moarte!...

Şi cum ducele continuă să rămână nemişcat, don Ramon se repezi la el şi îi trase o palmă zicându-i:

— Nelegiuitule!...”

. . . .

„Atunci ducele îşi pierdu cumpătul. Uită că mâna care îl lovise era a fratelui său şi nu mai văzu înaintea ochilor decât pe omul care îl insultase în aşa fel, încât insulta nu se putea şterge decât cu sânge. Şi, ca şi don Ramon, îşi scoase sabia şi amândoi se repeziră unul asupra altuia, atacându-se cu înverşunare.

După două minute, unul din ei căzu fără să scoată un ţipăt, fără să pronunţe un cuvânt, fără să suspină măcar. Acesta era don Ramon...

Sabia lui don Paëz, duce de Sallandrera, sabia fratelui său, îi străpunsese inima, omorându-l pe loc.”

. . . .

„Ducele petrecu restul nopţii nemişcat, îndobitocit ca un om care îşi pierduse judecata, în faţa cadavrului singurului om pe care îl iubise. De douăzeci de ori fu cuprins de dorinţa de a-şi vârî sabia în inimă, dar tot de atâtea ori fu oprit de gândul că don Ramon lăsase în urma lui o văduvă şi doi copii, cărora le trebuia un protector.

Când se făcu ziuă ducele se duse de-a dreptul la rege, care ţinea mult la el şi care îl primi imediat.

Ducele se aruncă în genunchi la picioarele monarhului şi îi mărturisi ce se întâmplase. El mărturisi cele două omoruri pe care le comisese, cum îl împinsese fatalitatea să le făptuiască şi îndrăzni să spună:

— Sire, am venit să mă arunc la picioarele Maiestăţii voastre, pentru a vă ruga să mă judecaţi ca pe un gentilom care nu atârnă decât de regele său. Dacă sunt vinovat, ordonaţi să mi se taie capul: dacă sunt nevinovat...

— Duce de Sallandrera, răspunse regele, pe cuvântul meu de gentilom, nu eşti vinovat. Ridică-te şi ţine fruntea sus.

Nepotul lui Ludovic al XIV înţelesese sufletul acela cavaleresc şi îl iertase. Don Ramon şi ducele se bătuseră fără martori. Prin urmare, singur regele cunoştea secretul morţii lui don Ramon. El îi zise ducelui:

— Ascunde cadavrul până noaptea viitoare, când îl vom face să dispară în pivniţele castelului.

După o lună se răspândi zvonul că don Ramon murise în Franţa, unde regele îl trimisese în misiune secretă.

Văduva lui, frumoasa dona Luiza, n-a ştiut niciodată modul tragic al morţii soţului ei, cum nici ducesa-mamă de Sallandrera nu ştiuse de cel al morţii trădătorului don Pedro d’Alvar. Aceste două crime apăsau conştiinţa ducelui. Din momentul acela el se consideră protectorul, tatăl celor doi copii pe care îi lăsase orfani. El îi crescu pe don Pedro şi pe don José ca pe copii săi şi dacă n-ar fi fost muncit de gândul că după el s-ar stinge numele familiei, nu s-ar fi însurat niciodată, pentru a le lăsa lor întreaga avere.

După câţiva ani, timpul mai liniştindu-i durerea, ducele se însură. El se căsători cu mama şi din căsătoria aceasta m-am născut eu.

Tatăl meu jură atunci ca don Pedro, cel mai mare dintre gemeni, să fie soţul meu şi când am împlinit doisprezece ani am fost logodită cu el în mod solemn. Tatăl meu merse mai departe: el jură că dacă se va întâmpla ca don Pedro să moară, don José să devină soţul meu. Această voinţă a tatălui meu urma să fie nenorocirea vieţii mele şi să-l împingă pe don José pe calea crimei”.

. . . .

Partea a doua a manuscrisului se oprea aici.

Rocambole se întrerupse şi îi zise lui sir Williams:

— Ei bine! unchiule, ce zici de toate astea?

Orbul făcu semn că vrea să scrie. Rocambole îi dădu tăbliţa şi sir Williams scrise:

„O dată ce eşti stăpân pe asemenea secrete, în mod obligatoriu trebuie să devii bărbatul domnişoarei Conception

de Sallandrera. Din momentul acesta chiar, trebuie să te supui orbeşte fetei, să o scapi de don José şi să apari ca un salvator.”

— De aceeaşi părere sunt şi eu, răspunse Rocambole, reluând manuscrisul. Să vedem acum care este rolul rivalului meu, don José, în această mică dramă familială.

Şi Rocambole continuă să citească.

Capitolul XX

„Don Pedro şi don José au douăzeci şi şase de ani, adică şapte ani mai mult decât mine. Am fost crescută împreună cu ei în provincia Granadei. Mama lor, dona Luiza, a murit când aveau zece ani. Atunci se însărcină tatăl meu cu educaţia lor, luându-i lângă el. Am trăit cinci ani împreună cu ei într-un castel lângă Granada, numit Granadiera.

Don Pedro era un om cu caracterul nobil, liniştit, sincer, plin de bunătate. Am fost logodită cu el acum cinci ani şi de atunci ne iubim. Timp de trei ani am trăit mângâindu-mă cu speranţa dulce că voi fi soţia lui.

Don José, din contră, s-a arătat chiar de la început aşa cum este şi astăzi: aspru, tiranic, fără inimă, ambiţios.

Don José n-a putut suferi niciodată ca don Pedro să aibă dreptul de a se numi fratele mai mare. Ceva mai mult, din copilărie încă, a nutrit pentru fratele său sentimente de ură, care urmau să fie finalizate printr-o crimă.

Pe când încrezătorul şi lealul don Pedro îşi iubea fratele din toată inima, don José fugea de el în mod sistematic şi adesea îl ameninţa în mod teribil. Cu toate acestea, faţă de tatăl meu era linguşitor, insinuant, îi lăuda gusturile şi faţă de el zicea că nu regretă în lumea asta decât un singur lucru: că era mai mic ca don Pedro. Dar nu regreta lucrul acesta din cauză că, după legea spaniolă, don Pedro moştenea partea cea mai mare din avere, titlurile şi demnităţile tatălui său, ci pentru că nu putea să mă ia pe mine de soţie.

Eu aveam atunci paisprezece ani, don José împlinea douăzeci şi unu. Nu eram decât un copil şi ghicisem deja ura ascunsă pe care o purta fratelui său. Într-o seară ne întâlnirăm singuri, faţă în faţă, în grădina castelului Granadierei. Don José mă apucă de mână şi îmi zise:

— Dragă Conception, tu nu ştii că eu te iubesc?

— Uiţi, îi răspunsei eu râzând, că sunt logodnica fratelui tău şi că trebuie să mă mărit cu el?

— Oh! zise el cu mânie, căsătoria aceasta nu este făcută încă.

— Don Pedro mă iubeşte şi îl iubesc, continuai eu. Când voi împlini cincisprezece ani şi el douăzeci şi doi, ne vom cununa.

— Conception, răspunse el, vrei să comit o nenorocire?

— Ce nenorocire?

— Ştiu eu... Ascultă, jură-mi că nu te vei mărita cu don Pedro!

— Eşti nebun! strigai eu uimită.

— Se poate, îmi zise el, dar îl urăsc şi te iubesc.

Vorbind astfel, don José era oribil de văzut.

Mi-a fost frică de el şi am fugit, hotărâtă să mă duc de-a dreptul, la tata şi să-i spun totul, dacă don José ar mai fi continuat cu propunerile lui. Dar din momentul acela, don José nu îmi mai vorbi nimic de iubire. El îmi arăta chiar un fel de răceală respectuoasă şi în acelaşi timp se arătă mai afectuos, mai iubitor faţă de don Pedro.

Eram prea tânără şi prea naivă pentru a mă feri de el. Am crezut că se purtase cu mine astfel într-un acces de nebunie, într-un moment de exaltare geloasă, şi că se îndreptase după ce se gândise bine la ceea ce făcuse. De altfel, don José nu mă iubea. El nu se gândea decât la zestrea şi la moştenirea pe care mi-o lăsa tata, care avusese totdeauna în gând să transmită numele şi titlurile ginerelui său, din momentul în care se văzuse silit să renunţe la speranţa de a avea un băiat.

După un an de la întâlnirea noastră din grădina Granadierei am avut dovada că don José nu avusese niciodată pentru mine o afecţiune serioasă. Pe când don Pedro se arăta religios şi de o curăţenie sufletească exemplară, don José din contră, profitând de absenţa tatălui meu, care primise o însărcinare diplomatică, dobândi în curând în Granada o reputaţie de om stricat.

Iubirea lui pentru o ţigancă, ce pretindea că se trage din maurii din Granada, făcu atâta zgomot, încât mama se văzu silită să intervină şi să-l silească a părăsi Granada pentru câtva timp, pentru a se duce la Madrid.

Dar don José căzu în genunchi în faţa mamei, jură că va căuta să nu se mai întâlnească cu femeia aceea şi rămase în castelul Granadierei. Timp de câteva luni păru că se ţine de

cuvânt şi că renunţase cu desăvârşire la ţigancă. Dar se întâlnea cu ea pe ascuns şi întâmplarea a făcut să fiu de faţă la una din întâlnirile lor.

Granadiera era un castel de construcţie maură, zidit pe coasta unui deal şi împrejmuit de o grădină cu boscheţi în formă de amfiteatru. De la ferestrele lui se zăreau în depărtare turnurile şi terasele Alhambrei. La extremitatea grădinilor, spre câmpie, se găsea pavilionul de verdeaţă unde don José o aştepta în fiecare noapte pe ţigancă. Ţiganii mai au şi astăzi în Spania o putere ascunsă, din cele mai periculoase, şi cu ramificaţii numeroase în diferite clase ale societăţii. Ţiganca aceasta pe care o chema Fatima, era tânără, frumoasă şi strălucise la Madrid, la Granada, la Sevilia şi la Cadix, unde tinerii bogaţi îşi disputau favorurile.

În Granada ducea o viaţă, luxoasă şi locuia într-un palat, împreună cu familia ei, adică cu mamă-sa, o adevărată vrăjitoare, din Machbeth şi cu cei trei fraţi ai ei, nişte tineri voinici fără nici o ocupaţie, dar pe care lumea îi bănuia că fac parte dintr-o bandă de briganzi care terorizau împrejurimile Granadei.

Ea venea în fiecare noapte, la întâlnirea cu don José, care de altfel, o iubea cu pasiune.

Fraţii ei o conduceau până la piciorul muntelui şi o aşteptau cu răbdare.

Don José îi ieşea înainte pentru a-i deschide portiţa şi o conducea până la pavilionul de verdeaţă. Câteodată, când noaptea era întunecoasă şi luminile castelului erau stinse, se plimbau chiar prin grădină.

Într-o noapte, târziu, fiindu-mi rău, mă văzui silită să mă dau jos din pat şi să respir puţin aer curat. Era în august, atmosfera era încinsă, cerul ameninţător.

Mă înfăşurai într-o manta şi coborâi în grădină, unde m-am aşezat la poalele unui arbore, fiind convinsă că eram absolut singură. Era miezul nopţii.

Stăteam acolo de câteva minute, când mi se păru că aud un zgomot de voci înăbuşite şi de paşi pe nisip. Mi-a fost frică şi am rămas locului nemişcată şi tremurând.

Paşii se apropiau... vocile deveniseră mai distincte... Şi recunoscui imediat că era don José. Dar cu cine era?

Poate că m-aş fi sculat şi m-aş fi dus spre el pentru a fi sigură, dacă n-aş fi auzit în mod distinct o altă voce. Era o

voce de femeie.

Pe de o parte curiozitatea, iar pe de alta o nelinişte vagă mă îndemnară să nu mă mişc din locul unde eram.

Paşii şi vocile se apropiau din ce în ce mai mult şi iată ce am auzit:

— Aşadar, don José, scumpul meu, fiindcă tu nu te-ai născut primul, ceea ce pentru gemeni dă dreptul de întâietate aceluia care se naşte în urmă, fratele tău, don Pedro, va fi bogat, titrat, se va însura cu nobila fiică a ducelui de Sallandrera şi va moşteni bunurile şi demnităţile socrului său?

— Vai! da, suspină don José.

— Şi tu, ca un blestemat, vei rămâne sărac, fără titluri şi fără avere?

— Da, murmură don José, cu vocea întunecată.

În momentul acela trecură atât de aproape de mine, încât trebui să-mi ţin respiraţia.

— Ţii la don Pedro? îl întrebă ţiganca pe un ton glumeţ.

— Îl urăsc.

— Din toată inima?

— Din toată!

— Dacă ar muri, ţi-ar părea rău?

— O! nu!

Atât am auzit.

Ţiganca şi don José se depărtaseră. Vocile lor nu se mai distingeau. Ei făcură înconjurul grădinii şi trecură din nou pe lângă mine, care rămăsesem nemişcată, cuprinsă de spaimă din momentul în care auzisem că don José dorea moartea fratelui său.

Când trecură pentru a doua oară pe lângă mine, nu mai vorbeau de don Pedro.

— Boala asta este aproape necunoscută, zicea ţiganca. Se întâlneşte foarte rar prin Africa, în Maroc sau Senegal.

— Şi... este mortală?

— Mortală şi înspăimântătoare.

— Cum se arată?

— Printr-o putrefacţie lentă, care începe de la extremităţi, apoi cuprinde faţa, mănâncă buzele, nasul, limba, stinge privirea şi sfârşeşte prin a cuprinde intestinele. Nenorocitul care este atins de boala aceasta se vede prăpădindu-se pe zi ce trece, încet, oră cu oră...

— Şi n-are nici un leac?

— Nici unul.

— Câţi ani mai poate trăi acela care este cuprins de boala aceasta.

— Asta depinde. Uneori moare în primul an, alteori rezistă timp de patru, cinci ani. Dar simptomele ei se manifestă în primul an, de multe ori după o lună sau două.

Ei se depărtară din nou şi nu mai auzii nimic.

Dar când trecură pe lângă mine pentru a treia oară îl auzii pe don José întrebând:

— Boala aceasta este molipsitoare?

— Da.

— Şi cum se poate lua?

— Prin simpla atingere, prin respiraţie chiar.

— Aşadar, omul bolnav, dacă ar săruta pe altul, l-ar îmbolnăvi?

— Oh! zise ţiganca, nu este nevoie de sărut. Nu ţi-am spus, iubitule, că fraţii mei au adus din Africa, acum o lună, un negru care este atins de boala aceasta?

— Da.

— Ei bine, dacă ţii câteva ore pe faţa acestui negru o mască de răşină sau de altă materie grasă, şi o aplici apoi pe un alt obraz, omul acela s-ar îmbolnăvi imediat.

Ei se depărtară pentru a treia oară. La început nu mi-am dat seama de înţelesul acestei convorbiri.

Am alergat la castel, unde am stat toată noaptea fără să pot închide ochii. Mi se părea că începusem să înţeleg. Am crezut că ghicesc planurile ascunse ale lui don José şi cu toate acestea n-am îndrăznit să le cred când s-a făcut ziuă. Îmi ziceam că presimţirile mele sunt închipuiri nebune, himere... Don José era gelos pe don Pedro, îl ura chiar, dar se putea, era el capabil să-şi ucidă fratele?

Eram hotărâtă să spun logodnicului meu tot ce auzisem, când primirăm o scrisoare de la tatăl meu, ducele de Sallandrera.

Tata, după cum am spus, primise o însărcinare importantă în diplomaţie, fiind numit ambasador în Germania. În scrisoarea pe care o trimisese mamei cerea să i se spună lui don Pedro că în urma intervenţiei lui fusese numit secretar de ambasadă, şi că era ataşat pe lângă el.

Don Pedro îl iubea şi venera pe tata. Voinţa lui era ordin pentru el. El se hotărî să plece în chiar ziua aceea. Mi se păru că plecarea aceasta este o dovadă a Providenţei, că îmi

protejează logodnicul.

Don Pedro plecă şi eu rămăsei singură cu mama şi cu don José.”

. . . .

„Trecu un an.

Schimbarea ministrului determină rechemarea tatălui meu, care se întoarse împreună cu don Pedro în Granada.

Don José îl primi pe fratele său cât se poate de bine şi îi spuse că anul care trecuse i se păruse lung şi crud. Uitasem convorbirea pe care o surprinsesem între ţigancă şi don José, cu un an înainte.

Pe de altă parte, femeia aceasta plecase din Granada şi era foarte probabil că don José rupsese legăturile de prietenie pe care le avea cu ea.

În curând împlineam cincisprezece ani, aşa că nu era departe momentul când trebuia să devin soţia lui don Pedro.

Don Pedro era pasionat de vânătoare, exerciţiu pe care fratele său, don José, nu-l putea suferi. În fiecare dimineaţă, însoţit de servitorul său, câteodată şi singur, îndrăzneţul tânăr pleca, cu puşca pe umăr şi se afunda în munţii care împrejmuiau Granadiera, pentru a căuta potârnichii, care erau destul de numeroase prin partea locului.

Adesea rătăcea atât de departe, încât nu se întorcea la castel, decât noaptea, târziu.

Într-o zi don Pedro plecă în revărsatul zorilor, singur, luându-şi în geantă merinde pentru ziua întreagă.

Se făcu seară... trecu o parte din noapte. Don Pedro nu se mai întorcea.

Noi ne aşezarăm la masă, la ora obişnuită a cinei. Locul lui don Pedro continua să rămână gol. Tata începu atunci să se neliniştească.

— Sunt o mulţime de bandiţi care mişună prin munţi, cine ştie dacă băiatul n-o fi căzut în mâinile lor?

— Fii liniştit! îi zise don José, de aproape un an nu s-a mai comis vreo tâlhărie prin împrejurimi. Bandiţii au plecat de pe aici.

Mai aşteptarăm încă o oră.

Eu începusem să mă neliniştesc şi fără voia mea îmi adusei aminte de zvonurile care circulau, cum că fraţii ţigăncii sunt mână în mână cu briganzii.

Îmi reamintii chiar de convorbirea pe care o avusese

ţiganca cu don José, când auzii sunând clopotul de la poarta castelului.

— El este! strigarăm cu toţii. El este!

Într-adevăr, el era, dar atât de palid, atât de prăpădit şi de slab, încât am rămas cu toţii foarte uimiţi. Don Pedro nu mai era decât umbra şi mâinile lui pline de sânge dovedeau că susţinuse o luptă înverşunată şi violentă.”

Capitolul XXI

„Don Pedro era atât de slab, atât de abătut, încât, pentru moment, nu putu să pronunţe nici măcar un singur cuvânt. El se aşeză pe un scaun şi ceru de băut, pe când toţi cei din casă se grăbiră să se asigure că sângele care îl acoperea nu provenea decât de la nişte răni fără gravitate.

A trebuit să treacă mai bine de un sfert de oră până să poată vorbi. Atunci ne povesti următoarele:

— M-am rătăcit prin munţi. Văzând că se înnoptează, am căutat să mă orientez pentru a regăsi drumul, dar n-am putut. Printre arbori, văzui la o oarecare depărtare o dâră de fum care se înălţa spre cer şi crezând că acolo este o casă, mă îndreptai în direcţia aceea. În loc de casă am găsit un cuptor de var care ardea şi lângă cuptor, trei oameni îmbrăcaţi în costume curioase, cu figurile mânjite de grăsime şi de cărbuni. Le-am cerut să-mi arate drumul. ‹‹— Cine eşti?›› mă întrebară ei. ‹‹— Sunt don Pedro d’Alvar, nepotul ducelui de Sallandrera şi locuiesc la castelul Granadiera.›› Oamenii aceia începură să râdă şi se repeziră la mine. Unul din ei mă apucă pe neaşteptate şi mă trânti la pământ, punându-mi genunchiul în piept: ‹‹— Aşa! strigă el râzând, deci tu eşti don Pedro d’Alvar?›› Şi îi auzii râzând şi înjurând, apoi, pe când încercam să susţin contra lor o luptă inegală, au început să mă lovească, zdrobindu-mi figura, şi unul din ei, mai cu seamă, ţinea cu orice preţ să mă zgârie cu unghiile. Am simţit că sângele începe să-mi curgă şi l-am auzit pe unul din ei zicând: ‹‹— Curge sânge, acum e momentul!›› Şi imediat am simţit că mi se pune pe faţă ceva rece, cleios, care mi-a acoperit ochii, mi-a închis gura şi mi-a oprit respiraţia... Am leşinat, fiind pe jumătate sufocat. Când mi-am venit în fire oamenii aceia dispăruseră, iar eu nu mai eram lângă cuptorul de var, ci la

poarta Granadierei.

Când don Pedro termină această povestire stranie, tatăl meu se uită la mine şi scoase un ţipăt.

Leşinasem. Înţelesesem că punerea acelei măşti fatale, de care vorbise ţiganca amantului ei, trebuia să-l îmbolnăvească pe don Pedro. Din cauza aceasta leşinasem.

Opt zile am fost cuprinsă de friguri, şi în delir pronunţam numele don José împreună cu al ţigăncii, vorbeam de mască şi de urmările ei mortale. Nici tata, nici mama, nici don Pedro nu puteau înţelege nimic din delirul meu, dar José ghici că ştiam secretul acelei măşti, într-o dimineaţă îl văzui pe asasin stând la căpătâiul patului meu. Eram singuri.

— Dragă Conception, îmi zise el surâzând ai fost grav bolnavă şi în timpul delirului ai spus o mulţime de lucruri curioase.

— Pleacă de lângă mine, asasinule! strigai eu.

— Asasin? Eu? răspunse el liniştit, ce tot vorbeşti?

— Asasinule! repetai eu îngrozită.

— Fii serioasă! zise el, eşti nebună de-a binelea.

— Nu! nu sunt nebună, răspunsei.

— Atunci ce vrei să spui?

— Am auzit totul... într-o seară... acum un an... în grădină.

El păru foarte mirat.

— Ce-ai auzit?

— Te-am auzit vorbind cu ţiganca, despre mască, repetai eu îngrozită.

— Ai visat, îmi zise el.

Şi cum mă uitam la el cu oroare, îngrozită, el mă măsură cu răceală şi îmi zise:

— Vrei ca la rândul meu să-ţi spun un lucru?

Eu eram înmărmurită de atâta îndrăzneală şi păstrai o tăcere posomorâtă.

— Ascultă, continuă el, zici că sunt asasin, dar nu ştii că tatăl tău l-a asasinat pe al meu, după ce, când avea abia treisprezece ani, îl asasinase şi pe bunicul meu, don Pedro d'Alvar.

Atunci nu ştiam nimic din toată această istorie funestă pe care am scris-o aici şi vorbele lui don José mă aruncară într-o astfel de zăpăceală, încât n-am avut nici puterea de a-l contrazice, nici curajul de a-i impune să tacă. Atunci, omul acela a cărui voce era batjocoritoare şi nemiloasă, ca şi cum ar fi venit din infern, îndrăzni să-mi povestească drama

lugubră, al cărei prim act se desfăşurase între zidurile castelului de Sallandrera, iar actul al doilea la Escurial. Nu ocoli nici un amănunt, iar eu, îl ascultai, mută de frică, în prada unei nelinişti dureroase şi teribile.

După ce termină, se uită multă vreme la mine cu privirea lui de reptilă, care mă fascina.

— Ei bine, îmi zise el în cele din urmă, după cum vezi, dragă Conception, suntem o familie de ucigaşi. Admiţând chiar că cele ce am vorbit cu ţiganca — după cum spui tu — sunt adevărate, n-ai putea să-mi reproşezi nimic.

Eu făcui un gest de scârbă.

— Oh! termină el cu surâsu-i infernal, ascultă-mă bine, să afli ce am hotărât. Tatăl meu, când a descoperit că tatăl tău îi omorâse părintele, s-a repezit la el şi l-a pălmuit. Lucrul acesta l-a silit să se bată cu el.

Eu începui să tremur.

— Tatăl tău, însă nu ştie că eu cunosc secretul morţii tatălui meu şi fiindcă te iubesc, dacă vrei ca el să nu afle niciodată lucrul acesta, trebuie să fii înţeleaptă. Dacă, din contră, te vei duce să-i spui istoria aceasta cu ţiganca, dacă vei face nebunia să pretinzi că eu am vrut să-l omor pe don Pedro, ceea ce, de altfel, nu este adevărat, fiindcă fratele meu este cât se poate de sănătos şi vindecat cu desăvârşire de zgârieturile pe care i le-au făcut afurisiţii aceia de cărbunari, atunci, dragă Conception, să ştii că pentru a termina repede cu explicaţiile pe care ar trebui să le dau, mă voi duce de-a dreptul la tatăl tău şi îi voi implânta pumnalul în piept, aducându-i aminte că el este ucigaşul tatălui meu.

Şi pronunţând aceste cuvinte, don José se ridică, îmi luă mâna, pe care încercai să o retrag, mi-o sărută cu neruşinare şi plecă.

După cum se vede, omul acesta îşi asasinase fratele şi făcea din viaţa tatălui meu zălogul tăcerii mele.

Trebuia să tac!”

. . . .

„În timpul acesta, sărmanul don Pedro uitase de întâmplarea din pădure, de cei trei cărbunari, care erau fraţii ţigăncii. Trecură astfel două luni fără să se manifeste nici o urmă a bolii şi începusem să cred că masca otrăvită nu-şi făcuse efectul. Începusem să cred că îl bănuisem pe nedrept

pe don José, când, pe la sfârşitul lunii a treia, veselia naturală a lui don Pedro păru că începe să dispară, iar figura să i se îngălbenească puţin câte puţin.

Fără să-l doară nimic, se simţi cuprins de un rău general, urmat de o tristeţe de moarte... Într-o dimineaţă, când se deşteptă, observă că buzele îi sunt vinete şi umflate, în acelaşi timp, începu să se vaite de dureri la unghiile mâinilor şi ale picioarelor.

Tatăl meu, alarmat de aceste simptome, trimise după cel mai bun medic din Granada. Doctorul veni numaidecât şi încruntă din sprâncene la vederea simptomelor acelei boli misterioase. Cu toate acestea stătu multă vreme pe gânduri până să se pronunţe, neîndrăznind să-l sperie pe don Pedro. Acesta, din contră, păru că se sinchiseşte foarte puţin de boală.

După un lung şi amănunţit examen, doctorul declară că don Pedro suferă de friguri, a căror violenţă determină toate acele simptome. Dar îl luă pe tata de-o parte şi îi zise încet:

— Tânărul acesta este pierdut...

— Pierdut! strigă tatăl meu.

— Da, este atins de o boală foarte rară, o boală oribilă care nu s-a mai văzut în Europa din evul mediu.

— Dumnezeule! Dar ce boală este aceasta?

— Ciuma leproasă.

Şi doctorul descrise amănunţit toate simptomele, toate dezastrele acestei boli incurabile, prezicând, tot aşa după cum spusese şi ţiganca, faptul că în trei sau patru ani don Pedro va muri, după ce va putrezi de viu, încetul cu încetul.

— Dar, strigă ducele, nu există nici un leac pentru această boală?

— Nici unul! Răul este prea înaintat.

Tata nu putea să înţeleagă de unde se molipsise don Pedro de boala aceea şi însuşi doctorul se pierdea în presupuneri, când cei ai casei îşi aduseră aminte de păţania nenorocitului tânăr, cu cei trei cărbunari care îi acoperiseră figura cu acea mască.

Doctorul înţelese atunci totul şi arătă cum fusese inoculată boala. Era evident că don Pedro fusese victima unei crime grozave, crimă al cărei motiv rămase neînţeles pentru toţi, afară de mine.

În aceeaşi seară, don José mă luă la o parte şi îmi zise:

— Ţii mult la tatăl tău, Conception?

Eu îl privi îngrozită.

— Dacă ţii, îmi zise el pe un ton ameninţător, poartă-te în aşa fel încât să-l laşi să trăiască...

Şi îmi întoarse spatele.”

. . . .

„Câtva timp se încercă a i se ascunde lui don Pedro gravitatea bolii. Veni o zi însă, când nu se mai putea ascunde adevărul.

Medicul pretinse că vecinătatea mării ar putea să încetinească avansul rapid al răului.

Don Pedro, care deja nu mai putea să meargă şi a cărui figură plină de bube era acoperită cu un voal des, fu transportat la Cadix. I se puse la dispoziţie o casă izolată la marginea mării şi fu lăsat în grija a doi doctori.

În ajunul plecării sale, don Pedro vru să rămână singur cu tata şi cu don José.

Tânărul nobil luă în mâinile sale mâna asasinului şi se uită la el cu dragoste.

— Dragă unchiule, zise el adresându-se ducelui, dumneata ştii cât de mult îl iubesc pe fratele meu şi pe Conception...

Don José şi tata tresăriră.

— Conception era logodnica mea, continuă el, pe timpul când aveam o figură omenească. Ei bine!... acum, când moartea este aproape de mine, dă-mi voie, dragă unchiule, să-ţi fac o rugăminte.

— Vorbeşte, copilul meu.

Tata pronunţă cuvintele acestea cu o voce stinsă, aproape plângând.

Don Pedro continuă cu hotărâre:

— Don José mă moşteneşte. Jură-mi, unchiule, că vei primi ca el să fie bărbatul fetei dumitale, după moartea mea.

— Îţi jur... murmură tata.

Don José plânse, îl alintă pe fratele său cu numele cele mai dulci şi don Pedro plecă la Cadix, încredinţat că don José şi-ar da bucuros propria viaţă pentru a o scăpa pe a sa.

A doua zi după plecarea lui don Pedro, tata îmi povesti cele întâmplate între el şi nepotul său. Eu făcui atunci o mişcare de indignare, pe care fu peste putinţă să mi-o stăpânesc. Don José îmi cumpărase tăcerea asupra crimei lui, ameninţându-mă că-l omoară pe tata, dar nu îmi cumpărase şi mâna.

— Nu! nu! strigai eu, nu vreau să mă mărit cu don José.

— Trebuie, îmi zise tata.

— Îl urăsc! am strigat.

Îl văzui atunci pe tata îngălbenindu-se, ochii i se umplură de lacrimi.

— Aşadar, murmură el, trebuie să-ţi mărturisesc secretul şi remuşcările vieţii mele!

Şi tata îmi repetă acea lungă şi funestă istorie pe care o ştiam. El îmi mărturisi dublul omor pe care îl comisese şi care îi tulburase existenţa, apoi căzu în genunchi la picioarele mele şi mă rugă să-i permit să se achite, cel puţin astfel, faţă de copiii nenorocitului său frate, don Ramon.

Ce puteam face eu? Am primit totul şi mă resemnai a deveni soţia lui don José, după ce don Pedro îşi va da sfârşitul. Peste câteva luni, nişte afaceri grave îl chemară pe tata la Paris. Stăturăm acolo o iarnă şi în primăvară cumpărarăm palatul de pe strada Babylone, în care stăm şi acum.

Don José rămăsese în Spania.

Bucuria ce simţeam, în mijlocul durerilor mele, când mă vedeam departe de monstrul acela, îmi făcu viaţa mai plăcută şi din cauza aceasta ramaserăm în Paris mai mult decât hotărâsem.

Tata şi mama mă adorau. Ei s-au învoit să mai stăm la Paris încă un an şi apoi încă unul.

Dar atunci veni don José. E aproape un an de când a venit la Paris, sigur fiindcă nenorocitul său frate nu mai are mult de trăit. A venit să vegheze asupra logodnicei lui!

De un an sufăr în fiecare zi prezenţa acestui monstru, ale cărui vorbe de dragoste sunt silită să le ascult şi se apropie ceasul, Dumnezeule!... În care va trebui să devin soţia lui, dacă o mână protectoare nu se va întinde spre mine, pentru a mă scăpa!”

. . . .

Aici se sfârşea manuscrisul domnişoarei Conception de Sallandrera.

— Ei, unchiule, zise Rocambole, ce zici de toate astea. Figura orbului era satisfăcută. Făcu un gest să i se dea tăbliţa şi creionul. Apoi scrise:

„Continuă să îl spionezi pe don José.”

Rocambole şterse imediat cuvintele.

— Atâta tot? întrebă el.

Orbul mai scrise:

„Du-te mâine la întâlnirea pe care ţi-a dat-o domnişoara Conception de Sallandrera.”

— Apoi? întrebă Rocambole.

„Făgăduieşte-i, continuă să scrie sir Williams, *că peste cincisprezece zile o vei elibera.”*

— Dar cum?

Orbul ridică din umeri. Nu ştiu, păru el că zice, apoi se bătu pe frunte.

Gestul acesta însemna: Voi găsi eu cum.

Rocambole avea încredere în sir Williams.

— Bună seara, moşule, îi zise el, dormi bine, dacă poţi, pe mâine.

Îl lăsă pe orb, care ajutat de valet, se culcă. Rocambole avusese grijă să ia cu el manuscrisul domnişoarei Conception.

Apoi coborî în apartamentul său, bău un pahar de malaga şi se culcă.

După o oră domnul marchiz de Chamery dormea dus, visând că se însurase cu domnişoara Conception de Sallandrera şi că devenise duce de Spania...

Capitolul XXII

A doua zi Rocambole se deşteptă foarte vesel. Pe buze îi flutura un surâs care l-ar fi făcut fericit pe sir Williams dacă l-ar fi putut vedea.

„Frumos vis, îşi zise el, şi dacă m-o ajuta puţin Necuratul visul acesta o să devină realitate.”

Luă de pe noptieră manuscrisul domnişoarei de Sallandrera şi îl citi încă o dată cu atenţie.

„Trebuie să cunosc bine caracterul lui don José”, se gândi el.

Apoi după ce termină de citit, îşi zise:

„Don José se ţine destul de bine. Este un om priceput şi dacă nu m-ar fi pus întâmplarea în drumul lui, cred că ar fi jucat cum i-ar fi plăcut această nobilă familie de Sallandrera. Dacă ar fi fost puţin mai spiritual şi mai puţin feroce, ar fi fost un om desăvârşit.”

Rocambole, după ce făcu elogiile acestea rivalului său, adăugă:

„Dar ce o fi căutând el în fiecare seară în strada Rocher?”

Stătu un moment pe gânduri, apoi se lovi cu mâna peste frunte:

„Sunt un dobitoc, amanta misterioasă care îl conduce până la poartă şi îi zice: ‹‹Pe mâine!›› nu este alta decât ţiganca despre care este vorba în manuscris.”

Şi Rocambole începu să râdă.

— Dacă-i aşa, murmură el, afacerea e ca şi făcută.

Sună, ceru să fie îmbrăcat şi coborî la sora sa, vicontesa d’Asmolles, pentru a lua masa.

Falsul marchiz trăia ca un becher în propriul său palat. El păruse că vrea să respecte luna de miere a tinerilor căsătoriţi şi dacă la prânz lua de obicei masa cu ei, seara mânca aproape întotdeauna în oraş.

Libertatea aceasta servea planurilor lui de independenţă şi Fabien, plin de indulgenţă pentru cumnatul său, care era cu câţiva ani mai mic decât el, îi zicea adesea soţiei sale:

— Bietul Albert a fost atât de multă vreme lipsit de plăceri, executând numai voinţa altora, încât trebuie să-i mai iertăm unele ştrengării.

— Oh! răspundea Blanche, care îşi adora fratele, lasă-l să petreacă... Când se va însura, să vezi ce de treabă se va face.

Când intră Rocambole, vicontesa era singură în camera ei de culcare. El o sărută frăţeşte pe frunte.

— Bună ziua surioară!

— Bună ziua, Albert, răspunse ea surâzând.

— Dar unde este Fabien?

— Trebuie să vină. A plecat călare, de dimineaţă de tot.

— Îmi dai ceva să mănânc?

— Fireşte că îţi dau.

— Foarte bine, atunci mă instalez la masă.

Şi Rocambole se aşeză lângă Blanche, căreia îi ţinea mâna.

— Ia ascultă, continuă el după un moment de tăcere, tu ştii că am împlinit douăzeci şi opt de ani?

— Da, ştiu!... oi fi vrând să zici că ai îmbătrânit, răspunse ea râzând.

— Ai putea foarte bine să mă însori...

Blanche se roşi puţin, apoi ridică privirea ei melancolică spre cel despre care credea că îi este frate.

— Cum!... zise ea, aşa curând?...

— Mă plictisesc...

— Cu noi, ingratule?

Rocambole apucă amândouă mâinile vicontesei:

— Egoisto! murmură el, ce, stau cu tine totdeauna?

Blanche roşi din nou şi tăcu.

— Vezi tu, continuă el, sunt zile în care parcă sunt gelos pe Fabien.

Blanche nu răspunse, căci tocmai în momentul acela intră Fabien. Cei doi tineri îşi strânseră mâna, apoi un lacheu anunţă că masa era gata. Conversaţia, un moment întreruptă, fu continuată la masă.

— Ştii, scumpul meu Albert, zise Fabien, că au început să se vorbească lucruri frumoase despre tine.

— Ce? zise Rocambole fără voia lui, speriat puţin de cuvintele acestea.

— Eşti amorezat...

— Eu?

— Fireşte.

— Aş vrea să ştiu şi eu de cine?

— Frumoasă întrebare?

— Spune!... zise Rocambole cu un aer nevinovat.

— Cunoşti strada Babylone?

— Hm! se gândi Rocambole, ce-o fi ştiind?

Apoi zise tare:

— Da, ştiu, pe strada aceea stă o cunoştinţă a mea, un spaniol.

— Ducele de Sallandrera?

— Exact.

— Care are o fată!

— Domnişoara Conception, zise Rocambole, găsind că este momentul să roşească puţin şi să se arate încurcat ca un şcolar când i se vorbeşte de dragoste.

— Hai! continuă Fabien, fii sincer, suntem între noi.

— Ştiu...

— Mărturiseşte că eşti îndrăgostit de domnişoara Conception!

— Ba... nu... răspunse Rocambole ezitând.

— Ei bravo! Nu te vede lumea în fiecare zi acolo?... Şi la urma urmelor, nu văd nici un rău în asta. Ducele este de familie nobilă, este bogat, iar fata este frumoasă...

La aceste din urmă cuvinte, vicontesa se uită la fratele ei cu coada ochiului:

— Pentru asta, zise ea, mă rugai tu adineauri să te însor?

— Dar, continuă Fabien, mai vine la palatul ducelui de Sallandrera, în fiecare zi, un tânăr spaniol, un văr, anume don José.

— Logodnicul, zise Rocambole.

— Poate...

— Atunci, vedeţi bine că vă înşelaţi amândoi. Nu sunt nebun să iubesc o femeie pe trei sferturi măritată.

— Da, dar măritişurile se desfac... cine ştie?

Şi Fabien tăcu, dar Rocambole înţelese imediat că în caz de nevoie va găsi la cumnatul său un sprijin preţios pentru a ajunge până la domnişoara Conception de Sallandrera şi a-i obţine mâna.

Rocambole plecă de acasă pe la orele două după amiază şi se duse la club, unde şi mâncă. Seara, la ora nouă, merse în strada Suresnes, unde îşi schimbă costumul, iar la ora zece fu la postul său din colţul străzii Ponthieu. Ca şi în ajun, îl văzu pe don José ieşind înfăşurat în manta. Don José apucă tot spre piaţa Laborde şi dispăru în aleea întunecoasă a casei cu nr. 3. din strada Rocher. Ca şi în ziua anterioară, Rocambole aşteptă. După o oră, don José ieşi şi se depărtă repede.

— Să vedem, îşi zise Rocambole, care avea obiceiul să disece faptele şi să le caute cauzele, omul acesta, care vine aici în fiecare seară şi pleacă după un ceas, dacă şi-ar ascunde în casa aceasta amanta, pentru ce ar părăsi-o atât de repede? Se teme de o vizită nocturnă a ducelui de Sallandrera? Nu prea este posibil... Se teme să nu fie spionat de domnişoara Conception? Sigur că nu, fiindcă nu se teme de femeia care îi cunoaşte infamiile şi pe care vrea să o târască în faţa altarului, cum îşi târăşte călăul condamnatul la locul supliciului. Prin urmare, trebuie să fie altceva în toate acestea şi sunt sigur că don José nu rămâne acasă când se întoarce de aici.

Rocambole făcu reflexiile acestea urmărindu-l pe don José de departe. Spaniolul ajunse acasă la ora unsprezece şi un sfert.

Dar când intră pe poartă nu o închise atât de repede încât falsul marchiz de Chamery să nu vadă că, în fundul curţii, îl aştepta o trăsură la care erau înhămaţi caii. Rocambole o recunoscu imediat. Era trăsura lui don José.

— Bun! îşi zise el, omul meu vrea să plece iarăşi.

— Nu ştiu dacă voi avea timpul să îl mai urmăresc, se gândi el, căci domnişoara Conception mă aşteaptă la miezul nopţii,

dar, în orice caz, voi şti măcar în ce direcţie apucă.

Rocambole se gândi că don José va trebui să piardă cel puţin zece minute până să-şi scoată mantaua, barba şi să se îmbarce din nou, aşa că, după socoteala lui, avea tot timpul să caute şi el o trăsură. Alergă la staţia de trăsuri cea mai apropiată, se aruncă într-un cupeu şi se reîntoarse în strada Ponthieu tocmai în momentul când trăsura spaniolului ieşi pe poartă.

— Urmăreşte trăsura aceea, zise el vizitiului. Ai cinci franci bacşiş.

Rocambole nu pierdu din vedere un singur moment trăsura spaniolului, care coborî spre strada Regală, apucă pe bulevard şi se opri la colţul străzii Godot. Ajuns acolo, don José coborî din trăsură, dădu drumul vizitiului, şi porni înainte pe jos. Rocambole mergea cu ochii pe ceas. Era aproape douăsprezece.

„Nu pot, zise el, să fac o Sallandrera să aştepte. Mâine însă, voi lua măsuri mai bune şi va trebui să aflu ce caută spaniolul acesta aici”.

. . . .

La ora douăsprezece fără câteva minute, domnişoara Pepita-Dolores-Conception de Sallandrera îl aştepta pe falsul marchiz de Chamery, singură, în atelierul de pictură, acea odaie mare, care luminată de o singură lumânare pusă într-un colţ, avea un aspect straniu şi fantastic.

Făcea ochiului impresia unei combinaţii de umbre şi de lumini, de figuri mari, imobile, părând că ies din cadrele lor, de statui răspândite ici şi colo, când luminoase, când întunecoase. Apoi, în mijlocul tuturor acestora, era fata îmbrăcată în negru, tot atât de tristă, tot atât de palidă, ca şi figurile de marmură răspândite în jurul ei şi care păreau că îi împrumutaseră imobilitatea lor întunecată.

Cu toate acestea era, după cum s-a văzut din manuscrisul ei, o creatură nobilă, un suflet ales, plin, în acelaşi timp, de maturitate şi de candoare. Ea fusese crescută ca o adevărată romană; în momentul pericolului avusese curajul să se adreseze singurului om pe care ea credea, vai! că o putea ajuta să scape de josnicul don José. Cu toate acestea, pasul pe care îl făcuse noaptea trecută şi pe care trebuia să-l repete în seara aceea, o costa enorm de mult, o făcea să tremure şi

redeştepta în ea toată pudoarea, toate temerile şi toate neliniştile unei fete sfioase. Dar ea avea încredere în Rocambole; ea vedea în el singurul protector pe care i-l scotea înainte întâmplarea.

Rocambole îi apăruse de la început ca un salvator; şi apoi dibaciul aventurier, protejat de pomposul nume pe care şi-l luase, se arătase totdeauna la înălţimea rolului său. Rând pe rând, când sfios şi respectuos, când cu privirea scânteietoare de mândrie, el ştiuse să intre în sufletul domnişoarei Conception. Părea a face parte din tagma acelor oameni pe care iubirea îi face eroi şi care nu se dau înapoi din faţa nici unui fel de primejdie.

Cu cât se apropia ora întâlnirii, cu atât inima domnişoarei Sallandrera bătea mai cu putere.

I se părea ei că face o faptă necugetată, se simţea vinovată că primeşte la ora aceea în casă un bărbat care nu îi era nici logodnic, nici rudă şi, în faţa lumii, nici măcar prieten.

Când bătu miezul nopţii, negrul ridică portiera care astupa intrarea în sală... Conception simţi tot sângele îngrămădindu-i-se în inimă. Ea nu mai avu nici măcar curajul să se ridice.

Negrul dispăru. Conception începu să tremure în faţa omului care, în momentul acela, era stăpân pe toate secretele sale de familie.

Rocambole înţelese cauza acelei emoţii în prada căreia se găsea ea. Scoase manuscrisul din buzunar şi i-l întinse.

— Domnişoară, îi zise el cu tristeţe, ardeţi hârtiile acestea; ceea ce este scris în ele nu va rămâne întipărit în mintea mea decât atâta timp cât va trebui pentru a vă scăpa.

Ea luă manuscrisul şi îl aruncă repede în foc.

— Mulţumesc, zise apoi, sunteţi un om de onoare şi am avut dreptate încrezându-mă în dumneavoastră.

— Domnişoară, răspunse Rocambole, ieri, când în ochii mei nu eraţi decât o fată frumoasă, iubită de toţi, fericită, mi-aş fi dat viaţa pentru a obţine favoarea de a sta câteva minute numai alături de dumneavoastră fiindcă... iertaţi-mă, vă iubeam.

Conception tresări şi obrajii i se înroşiră.

— Liniştiţi-vă, domnişoară, continuă falsul marchiz pe un ton atât de nobil, atât de convingător, încât atinse coardele cele mai sensibile ale inimii domnişoarei Conception; liniştiţi-vă, în momentul acesta, când vă ştiu singură, părăsită, fără sprijin, nu voi uita o singură clipă respectul ce vi se datorează.

El îngenunche înaintea ei şi continuă:

— Vreţi să mă aveţi pe mine ca prieten, ca frate, ca protector?

— Oh! da! zise ea cu emoţie vădită.

— Ei bine, atunci ascultaţi-mă.

Şi figura lui Rocambole deveni îngrijorată, gravă, pe când privirea lui exprima, în acelaşi timp, o îndrăzneală fără de pereche.

El continuă:

— Don José este un asasin josnic, unul din acei oameni care nu se dau înapoi din faţa nici unei fapte mârşave.

— Aşa este, zise Conception cu tristeţe.

— El şi-a asasinat fratele, adăugă el, va ucide şi pe tatăl dumneavoastră, după cum v-a spus, dacă vreţi îndrăzni să spuneţi ceva domnului duce.

— Oh! îl va ucide, repetă Conception cu convingere.

— Cu toate acestea, continuă Rocambole, peste cincisprezece zile va trebui să plecaţi din Paris, împreună cu familia dumneavoastră şi cu el... Va trebui să vă duceţi la Cadix pentru a închide ochii nefericitului don Pedro, şi...

Conception îşi ascunse faţa în mâini şi Rocambole văzu între degetele ei o lacrimă.

— Şi, termină falsul marchiz de Chamery, peste o lună va trebui să fiţi soţia lui.

— Ce oroare! murmură fata.

Rocambole îi luă mâna şi i-o strânse cu dragoste.

— Dar asta nu se va întâmpla, zise el; jur pe cenuşa părinţilor mei; nu se va întâmpla fiindcă aţi avut curajul de a mă chema pe mine în ajutorul dumneavoastră, domnişoară.

— Ah!... scăpaţi-mă, scăpaţi-l pe tata, murmură ea, şi recunoştinţa mea...

— Dacă veţi fi fericită, voi fi şi eu

Hotărât, Rocambole era la înălţimea rolului său cavaleresc şi dacă l-ar îi văzut, sir Williams însuşi ar îi fost încântat.

— Acum, continuă el, vă rog să nu îmi cereţi, să nu mă întrebaţi cum voi face ca don José să fie şters din cartea vieţii dumneavoastră şi cum mizerabilul acesta, care este protejat de onoarea unui om nobil, va fi pedepsit pentru toate crimele pe care le-a săvârşit.

Conception se înfioră.

— Dumnezeule! zise ea, vreţi să-l omorâţi?

Pe buzele marchizului de Chamery flutură un surâs trist.

— Vai!... zise el, oare trebuie să vă mai repet secretul inimii mele?... Vă iubesc... şi dacă ar fi să-l omor pe don José într-un duel, n-ar însemna să pun între dumneavoastră şi mine o prăpastie plină de sânge?

— Aşa este, murmură ea, plecându-şi fruntea.

— Dar, continuă Rocambole, dacă nu îl omor eu, dacă nu sunt eu mâna răzbunătoare, voi fi judecătorul neînduplecat care ordonă şi condamnă. Don José se va pronunţa singur asupra sentinţei de moarte.

— Ce spuneţi? strigă Conception.

— Ascultaţi, termină falsul marchiz, dacă se va întâmpla ca peste opt zile să fie adus aici don José, mort sau pe moarte, să nu acuzaţi pe nimeni de moartea lui, fiindcă nu va fi vinovat nimeni altcineva decât justiţia divină, care mai curând sau mai târziu loveşte pe otrăvitori şi pe ucigaşi. Acum, adio, domnişoară, nu mă veţi mai vedea decât în ziua înmormântării lui don José.

Rocambole sărută cu respect mâna tremurătoare pe care i-o întindea fata şi se retrase. Ea îl conduse până în pragul atelierului şi aşteptă până când zgomotul paşilor lui se pierdu în depărtare.

. . . .

„Pe cinstea mea! murmură Rocambole plecând, am înaintat binişor cu fetiţa asta; dacă nu mi-ar veni în ajutor, onorabilul sir Williams, nu prea aş şti ce trebuie să fac pentru al aduce într-o seară domnişoarei Conception pe don José mort sau pe moarte. Dar lasă!... cu geniul său sir Williams le rezolvă pe toate... adăugă el cu o convingere ce dovedea fanatismul în încrederea pe care o avea în omul care îi călăuzise primii paşi pe calea crimei...

Capitolul XXIII

În ziua următoare aceleia în care marchizul de Chamery luase cunoştinţă de manuscrisul domnişoarei Conception şi se dusese la palatul de Sallandrera, unde îl aştepta fata, don José d’Alvar ieşea din casă pe la ora zece seara, îmbrăcat ca şi în ajun, ca lucrător, şi, ca şi în ajun, se îndreptă spre strada Rocher, după ce la colţul străzii Laborde inspectase ferestrele

de la etajul al patrulea al casei a cărei cheie o avea.

Parisul ascunde o mulţime de mistere. Locuinţa în care pătrunsese don José era, în aparenţă, dacă se judeca după exterior, destinată a fi locuită de lucrători săraci. S-ar fi putut jura că cea mai scumpă chirie în casa aceea, chiar la primul etaj, nu putea să fie mai mare de o sută de franci.

În casa aceea se intra printr-o alee întunecoasă. La capătul acestei alei era o scară în formă de spirală, strâmtă, luminată foarte slab. O frânghie murdară, plină de grăsime, servea de rampă.

Lumea aristocrată în care strălucea elegantul don José şi tinerii sportivi care pariau cu el la curse, n-ar fi vrut să creadă niciodată că în fiecare seară el intra în cocina aceea şi se urca la etajul al patrulea, unde bătea la o uşă din dreapta, pe care atârna o tăbliţă, pe care scria de mână:

DOAMNA CORALIA
Lustruitoare

Cu toate acestea, aşa era.

În seara aceea, don José găsi uşa de la etajul al patrulea întredeschisă. El o împinse şi intră într-o odăiţă mobilată prost, cu o sobă într-un colţ, cu un pat într-altul şi la mijloc cu o masă rotundă pe care se aflau instrumente de lustruit.

În faţa acelei mese stătea o femeie de vreo patruzeci şi cinci de ani, înaltă, slabă, a cărei figură mai păstra încă urmele frumuseţii de odinioară. Aceasta era doamna Coralia. Ea fusese pe vremuri o femeie destrăbălată, şi doar în pragul bătrâneţii se apucase cu nădejde de lucru. De altfel, ea mai făcea şi alte afaceri, şi cu toată modestia locuinţei ei, după cum se va vedea, acestea îi mergeau în mod strălucit.

La vederea lui don José, ea se sculă repede în picioare, arătându-i un respect deosebit şi numindu-l monseniore. Don José o întrebă cu răceală:

— A venit cineva?

— Nimeni, răspunse ea.

— Bine.

Doamna Coralia închise uşa şi trase zăvorul. Atunci don José se îndreptă spre colţul unde se afla patul.

Între căpătâiul patului şi perete era un loc gol de vreun metru. O perdea groasă, care părea că acoperă un palton, era atârnată în locul acela. În realitate, perdeaua aceea acoperea o uşă în care don José bătu de două ori.

Uşa se deschise şi spaniolul intră într-un coridor întunecos, în fundul căruia strălucea o lumină slabă, care păru că devine farul său conducător. Don José închise uşa în urma lui şi înainta pe coridor. Ajuns la capătul coridorului, spaniolul trecu pragul unei odăi care nu semăna cu atelierul lustruitoarei, cum nu seamănă un palat cu un bordei.

Odaia aceea părea să fie sufrageria unui apartament luxos.

Două uşi mari, situate una în faţa alteia, dădeau, fără îndoială, una în apartamentul stăpânilor, iar cealaltă spre scara de serviciu.

Don José se îndreptă spre una din aceste uşi, puse mâna pe clanţa de cristal, o deschise şi intră într-un salon frumos, cu mobilele aurite.

Din fundul acestei odăi se ridică repede o portieră şi un val de lumină pătrunse înăuntru.

În acelaşi timp, în pragul uşii apăru o femeie care întinse mâna lui don José. Apoi îl trase spre ea, lăsă portiera să cadă, şi don José se găsi în cel mai cochet, mai îmbietor, mai seducător şi, în acelaşi timp, mai curios budoar din câte există.

Nici locuinţa delicată a unei tinere şi nobile femei, căreia strămoşii i-au transmis sentimentul frumosului şi gustul artei, nici cabinetul de lucru al uneia din acele regine ale teatrului, pe fruntea cărora străluceşte aureola geniului, n-ar putea să dea o idee exactă a acelei locuinţe misterioase şi parfumate în care intrase tânărul spaniol...

Nu mai era în odaia aceea... nici Parisul, nici Europa... Era Orientul... Orientul întreg închis între patru ziduri. Orientul scânteietor de lumini, de culori calde, strălucind de voluptate. Orientul din O MIE ŞI UNA DE NOPŢI.

Era Granada şi Alhambra strânse între câţiva metri pătraţi, în mijlocul cărora sta una din acele femei care nu se întâlnesc adesea, ori care par ieşite din imaginaţia vreunui poet arab şi pe care războinicii nomazi le visează stând în pragul corturilor lor, contemplând piscurile dantelate ale Atlasului.

Există în lumea asta un tip curios, de care artele, teatrul şi romanele au abuzat atât de mult, încât nu mai prezintă astăzi nici un interes. Tipul acesta este ţiganul, sau mai bine zis ţiganca. De multă vreme încă, s-a convenit că ţiganul este un fel de secătură care traversează lumea civilizată ca un PARIA, cu toate că îşi împrumută fel de fel de costume.

Aici îl găseşti poet fără talent sau fără editor, dincolo

comedian fără impresar; mai încolo îl întâlneşti vagabond, dormind pe marginea şanţurilor: câteodată îl vezi împreună cu tot neamul într-o căsuţă pe roţi, îl întâlneşti, în sfârşit, pretutindeni, cerşind şi adesea furând.

Pentru masa poporului, o ţigancă înseamnă o femeie bătrână, zbârcită, care ghiceşte viitorul şi face farmece. Dar adevăraţii ţigani, din acea rasă energică care a trăit în evul mediu şi în perioada modernă, păstrându-şi obiceiurile, limba şi frumuseţea, amestecându-se, totuşi, cu toate popoarele, fără să se confunde vreodată cu ele, acei ţigani abia sunt cunoscuţi, şi urmele lor adevărate abia se mai găsesc prin Spania.

Femeia la care intrase don José era o ţigancă de vreo douăzeci şi trei de ani, atât de frumoasă încât putea să sucească mintea şi unui sfânt. Ca şi surorile ei din teatru sau din romane, nu era îmbrăcată în zdrenţe; braţele ei goale nu erau împodobite cu brăţări de aramă, iar gâtul nu îi era încărcat de mărgele de sticlă. Ţigancă, precum părinţii ei, colindase lumea, făcând să se plece înaintea ei multe frunţi şi să bată tot atâtea inimi. Poate că şi ea cerşise, poate că şi ea întinsese mâna, dar pentru a primi grămezi de aur, nu câţiva gologani; ca şi fetele de rasa ei, dansase în public, cu castanietele şi cu daireaua, dar dansase pe scenele cele mai mari din Italia şi din Spania. Ţigancă în adâncul inimii, credincioasă tradiţiei lor şi religiei misterioase ale strămoşilor ei, împrumutase de la civilizaţia pe care o dispreţuia educaţia şi iubirea de lux şi de bani.

Când intră don José, era îmbrăcată într-o rochie neagră de catifea, cu garnitură roşie şi împodobită cu fluturi de aur. Rochia aceasta, scurtă şi strânsă pe talie, un adevărat costum de teatru, lăsa să se vadă pulpele nervoase, dumnezeieşte modelate, nişte picioare mici, adorabile, încălţate cu sandale arăbeşti. În bogatul ei păr negru îşi înfipse o camelie roşie, iar în urechi îi atârnau două diamante mari care străluceau pe gâtul ci bronzat, dar care nu erau mai strălucitoare decât ochii ei mari cu reflexe adânci şi mobile, decât dinţii ei mici, ascuţiţi, pe care râsul îi lăsa să se vadă sub buzele mai roşii ca focul.

— Ah! iată-te, în sfârşit, zise ea.

Apoi îl trase lângă ea pe un divan mare, aşezat între două tufe rodii de toată frumuseţea.

— Iată-te, în sfârşit, soarele vieţii mele! repetă ea. Am crezut că azi nu vei veni, dulcele meu senior.

— Nu vin în toate serile? răspunse don José.

— Ba da.

Şi se uită la el cu o bucurie înfrigurată.

— Vezi tu, zise ea, sunt unele momente când devin geloasă...

— Geloasă? zise spaniolul râzând.

— Da, geloasă, pe tot. Geloasă pe lumea aceea care te înconjoară şi în care eu nu pot pătrunde; geloasă pe servitorii tăi, care te pot vedea la orice oră, geloasă pe câinii tăi favoriţi, pe calul pe care-l încaleci, pe aerul pe care îl respiri, în sfârşit...

— Nebuno!...

— Oh!... Fă-mă nebună, dacă vrei. Dar dacă te-ar ţine şi pe tine închis, ca pe mine, de un an, în temniţa aceasta aurită, fără să ai voie să ieşi, să stai la fereastră măcar, să priveşti către stradă...

— Biată Fatima!

— Dacă ai sta tu aici închis în locul meu, continuă ea, şi te-ai gândi că eu respir aerul liber, că mă duc unde vreau, că arăt tuturor frumuseţea şi surâsul meu, spune, tu nu ai fi gelos?

— Fatima, zise don José cu gravitate, tu ştii că afară de tine nu iubesc pe nimeni în lumea aceasta!

— Nici pe logodnica ta, întrebă ea cu un accent uşor de ironie.

Don José ridică din umeri.

— Tu nu ştii, zise el, că logodnica mea mă urăşte şi dispreţuieşte?

— Da, ştiu.

— Crezi tu că ne vom putea ierta vreodată unul altuia, ea mie moartea apropiată a lui don Pedro, eu ei injuriile muşcătoare de care m-a acoperit?

— Cred şi eu că nu, murmură ţiganca cu satisfacţie.

— Oh! fii liniştită, continuă el, cu un surâs care ar fi făcut-o pe domnişoara de Sallandrera să se înfioare, fii liniştită, Fatima. A doua zi după nunta mea cu Conception, când tatăl ei, orbit, îmi va transmite titlurile lui, Conception şi cu mine vom fi ca doi străini. Eu nu iubesc în lume decât o singură femeie şi femeia aceea eşti tu...

— Oh! te cred, zise ea, te cred, când îmi spui toate lucrurile

acestea cu ochii tăi mari, frumoşi, care vorbesc, cu surâsul tău, în faţa căruia sunt totdeauna gata să îngenunchez... Dar când nu eşti lângă mine...

Don José ridică din umeri.

Ţiganca continuă cu însufleţire:

— Atunci gândul meu te urmăreşte prin Parisul acesta pe care nu-l cunosc decât de un an şi pe care nu l-am mai văzut până acum; în care te văd admirat, invidiat, înconjurat de femei... de toate femeile acelea care se găsesc în drumul tău, frumoase, anume pentru tine... în momentele acelea aş vrea ca toate femeile din lume să nu aibă decât un singur cap.

— Pentru ce? întrebă don José.

— Pentru ca să li-l tai! răspunse Fatima.

Don José se uită la ea surâzând:

— Aşadar, tu eşti nefericită la Paris? întrebă el.

— Oh!... mă înăbuş aici.

— Adevărat?

— Vezi, seara când se face întuneric şi când nu mă poate vedea nimeni, stau, câteodată, la fereastră, amăgită de o speranţă vagă. Mi se pare că voi revedea în curând frumosul nostru cer albastru şi stelele noastre de aur, veşnicul acoperiş al Granadei.

— Şi în realitate nu vezi decât ceaţă...

— Vai!... Atunci îmi aduc aminte de viaţa mea rătăcitoare şi nebună de altădată, de triumfurile mele de dansatoare, de acea legiune de adoratori care se plecau înaintea mea când treceam, îmi aduc aminte de acel popor care saluta dansurile şi frumuseţea mea cu acele „bravo” frenetice. Sunt momente când urechile mele răsună de aplauze şi de zgomot, şi atunci încep să plâng.

— Regreţi toate acestea?

— Oh!... nu, fiindcă te iubesc, dar simt că mor în Paris.

— Ei bine! zise don José, consolează-te, fiindcă în curând vom pleca.

— Adevărat?

— Ţi-o jur.

— Şi când?

— Peste cincisprezece zile.

— Unde mergem? întrebă ea.

Ţiganca îşi încruntă sprâncenele.

— La Cadix.

— Ah! înţeleg.

Pe buzele lui don José flutură un surâs crud.

— Don Pedro trage să moară, zise el cu accentul întunecat.

Ţiganca îşi lăsă capul în jos.

— Vezi tu cât de mult trebuie să te iubesc, zise ea, de am fost în stare să comit o astfel de crimă?...

Don José nu răspunse.

Dar deodată ţiganca se ridică, se uită la el cu un aer de neîncredere şi îi smulse din mână o batistă pe care o scosese cu un moment înainte. Ea dădu un ţipăt scurt, alergă până la o măsuţă dintr-un colţ al camerei şi puse mâna pe un pumnal a cărui lamă strălucea la lumina lumânărilor.

Capitolul XXIV

Femeia aceea atât de iubitoare, atât de blândă un moment înainte, femeia aceea ale cărei mişcări moi trădau originea orientală, se transformase deodată. Ochii îi scânteiară de mânie şi buzele i se crispară. Ea se reîntoarse la don José, cu pumnalul ridicat, cu privirea în flăcări:

— Ah! trădătorule, repeta ea, să-mi spui repede de unde ai batista aceasta de femeie, cu iniţialele pe ea, să-mi spui ori te omor...

Don José se îngălbeni.

— Batista asta!... zise el, ce este cu ea?...

— De unde o ai?

— Este a mea!

— Minţi!... Asta este o batistă de femeie, cu iniţialele „C” şi „S”.

Don José îşi veni în fire imediat.

— Un „C” şi un „S”? zise el.

— Da.

— Ei bine, nu ghiceşti?

— Respir parfumul pe care îl emană, strigă ţiganca cu voce sugrumată, şi parfumul acesta îmi spune că am o rivală.

— Eşti nebună! zise don José liniştit de-acum.

Fatima ridică din nou pumnalul.

— Spune-mi, ori te omor...

Don José îşi încrucişa braţele şi se uită la ea surâzând.

— Şi dacă nu vreau să spun! zise el.

— Don José! Don José! murmură ţiganca, cu ochi ce

anunţau furtuna, bagă de seamă!... nu mă cunoşti încă.... dacă m-ai înşelat, vei muri.

Don José se porni pe râs..

— Eşti nebună, zise el. Acel „C” şi acel „S” sunt iniţialele verişoarei mele: Conception de Sallandrera. Azi am fost pe la ea şi fiindcă uitasem să-mi iau batista de acasă, i-am cerut ei una.

Braţul ridicat al ţigăncii recăzu fără putere şi scăpă pumnalul, dar neîncrederea nu dispăru încă din privirea ei.

— Ai noroc, zise ea, că ai găsit explicaţia aceasta; ea te scapă cu viaţă.

— Proasto! răspunde don José, explicaţia este adevărată, şi la urma urmelor, nu mă tem de ameninţările tale.

— Faci rău, don José. În ziua în care mă vei trăda şi eu voi avea dovada trădării...

— Ce-ai să faci atunci? întrebă spaniolul, care părea că se joacă cu furia amantei lui.

Ea se aşeză din nou pe divan şi se uită fix în ochii lui.

— Don José! îi zise ea, nu-ţi aduci aminte că în ziua când am început să te iubesc, când am renunţat pentru tine la viaţa mea uşuratică, consimţind să devin sclava ta, netrăind decât pentru tine şi prin tine, nu-ţi aduci aminte că în ziua aceea am jurat că voi face în aşa fel încât să mori în chinurile cele mai teribile dacă vreodată o altă femeie decât mine sau decât aceea cu care trebuie să te însori pentru a-ţi satisface ambiţia, ar atinge buzele ei de ale tale?

— Ba îmi aduc aminte.

— Şi crezi că sunt o femeie care nu-şi ţine jurământul?

— Nu.

Ea îl privi stăruitor.

— Eşti spaniol, zise ea, şi oricât de nelegiuit ai putea să fii, trebuie să crezi în Dumnezeu!

— Cred.

— Ei bine, jură-mi pe Dumnezeul tău, care nu este şi Dumnezeul meu, că nu m-ai trădat...

— Îţi jur...

Fruntea îngrijorată a ţigăncii păru că se descreţeşte.

— Cu toate acestea, zise ea, am visat ceva teribil noaptea trecută.

— Tu crezi în vise?

— Sunt ţigancă.

— Şi... ce-ai visat?

— Nimic. Dar visul meu lăsa să se vadă.

— Ce să se vadă?

— Un bal, un bal la care fiecare invitat purta un costum, iar figura îi era acoperită cu o mască.

— Eram şi eu?

— Da.

— Şi?

— Erai la braţ cu o femeie.

— Aşa?

— Femeii aceleia îi spuneai la ureche că o iubeşti.

— Atunci, zise don José cu veselie, femeia aceea erai tu!

— Nu.

— De ce nu?

— Pentru că ea purta la gât o cruce de aur...

— Ei bine, ce dovedeşte asta?

— Că nu puteam fi eu.

— De ce?

— Pentru că eu nu sunt creştină.

— Atunci, zise don José cu nepăsare, visul ascunde adevărul. Eu nu iubesc nici o femeie sau, mai bine zis, te iubesc, doar pe tine...

— Spui adevărul, don José?

— E! murmură spaniolul, gelozia ta a devenit nesuferită, Fatima.

— Te iubesc.

— Şi eu te iubesc... Ce mai vrei?

— Oh! vezi tu, zise ea cu foc, aş vrea să mă încredinţez, don José, că între noi doi este acum o legătură pe care nu o poate desface nimeni.

— Iubirea noastră...

— Nu, stima noastră...

Şi Fatima pronunţă cuvintele acestea cu vocea gravă.

Don José tresări şi tăcu.

— Ascultă, continuă ea, până în ziua când iubirea m-a făcut criminală pentru tine, puteai să mă părăseşti oricând ai fi simţit că nu mă mai iubeşti; dar din ziua aceea, din ziua în care mi-am mânjit mâinile cu sângele fratelui tău pentru a-ţi asigura ţie logodnica lui, din ziua aceea, vezi tu, don José, îmi aparţii numai mie şi pentru totdeauna. Crima este un lanţ care nu poate fi sfărâmat.

— Fatima, zise don José ridicând din umeri, vorbeşte-mi de

iubirea noastră, nu-mi mai vorbi de ceea ce tu numeşti crima noastră.

Şi cum ea îşi pleca fruntea şi tăcea, don José continuă:

— De altfel, crima de care îmi vorbeşti, n-am comis-o nici eu, nici tu...

— Dar am dictat-o.

— Fraţii tăi au comis-o, fraţii tăi, cărora le-am promis o sută de mii de ducaţi din zestrea viitoarei mele soţii.

— Aşa este, zise Fatima, fraţii mei sunt nişte mizerabili, nişte bandiţi fără lege şi fără credinţă, care omoară pentru bani.

— Atâta numai, observă don José că ei ştiu să facă astfel, încât să fie bine plătiţi.

— Aşa este, dar, adăugă revenind la bănuielile ei geloase, în ziua în care voi hotărî a te da pumnalului lor, să fii sigur că ei nu îmi vor cere parale pentru a te ucide.

Don José se ridică şi o sărută pe frunte.

— Eşti nebună, dragă Fatima, zise el, tu mă insulţi.

— Eu?

— Fireşte, dacă te îndoieşti de jurământul meu.

— Oh! iartă-mă, zise ea, dar eu am crezut totdeauna în vise.

— Ei bine! pe viitor să nu mai crezi. Te iubesc şi nu iubesc pe nimeni altcineva în afară de tine...

— Adevărat? îl întrerupse ea, cu o urmă de neîncredere şi căutând a răscoli cu privirea până în adâncul sufletului lui.

— Pe cinstea mea de spaniol!

El se înfăşură în manta, îşi puse barba falsă şi îşi îndesă şapca pe urechi.

— Adio! zise el, este miezul nopţii. Ştii bine că unchiul are obiceiul câteodată, când vine de la club, să treacă pe la mine. Pe mâine...

— Adio, zise ea, conducându-l până la uşa salonului. Şi cum el îi strângea încă o dată mâna şi voia să plece, ea îl reţinu.

— Dă-mi batista aceea, zise ea.

— Ce nebunie!

— O vreau.

Don José păru că stă la îndoială.

— Tu mă faci să cred, strigă ea furioasă, că ai batista aste de la o femeie pe care o iubeşti!

El îi întinse batista.

— Ia-o, zise el, voi spune verişoarei mele că am pierdut-o.

Ţiganca luă batista ca o tigroaică când pune gheara pe pradă; apoi, cu unghiile ei roze şi delicate, o rupse aruncând bucăţelele pe covor.

Don José nu clipi.

— Acum, zise ea, pleacă. Pe mâine. Dar adu-ţi încă o dată aminte că ne aparţinem unul altuia ca nişte sclavi şi că, în ziua când mă vei trăda, vei muri.

Don José plecă, zicându-şi:

„Oh! dacă femeia aceasta pe care n-o mai iubesc n-ar fi stăpână pe secretul meu şi dacă n-ar atârna deasupra capului meu pumnalul fraţilor ei...”

Şi părăsi strada Rocher, nebun de furie, căci batista pe care i-o rupsese Fatima nu era a domnişoarei Conception. Don José minţise.

. . . .

Fatima rămase în pragul uşii până când nu mai auzi paşii lui don José. Apoi se întoarse, traversă din nou salonul şi vru să intre în budoar. Dar se retrase înspăimântată şi dădu un ţipăt înăbuşit. În faţa ei era un om, un necunoscut, care parcă apăruse din pământ — căci budoarul nu avea decât o singură ieşire — şi care se uita la ea foarte liniştit, ţinând între degete pumnalul pe care îl avusese Fatima cu câteva minute mai înainte. Pumnalul acela era singura armă pe care o avea ţiganca.

— Cine sunteţi? întrebă ea repede stăpânită de un sentiment de spaimă.

— Un prieten.

— Un prieten, dumneavoastră?

— Eu.

— Şi ce vreţi?

— Să vă vorbesc despre don José.

Şi necunoscutul, cu un gest politicos şi în acelaşi timp poruncitor o rugă să închidă uşa budoarului.

Ochii omului aceluia străluceau într-un chip fascinant, şi ţiganca se simţi stăpânită, de el, fără voie.

Femeia aceea mândră fusese îmblânzită de o singură privire. Ea închise uşa şi îi zise:

— Vorbiţi, vă ascult...

— Oh! zise necunoscutul, ce trebuie să vă spun eu este cam lung, dar, în sfârşit...

Fatima se uită la el cu un aer de nedumerire, provocat de înfăţişarea curioasă a acelui om şi de modul misterios în care pătrunsese în casă la ea.

Omul era înalt, iar pe umeri îi cădeau pletele de un blond închis. Purta barbă de aceeaşi culoare, stufoasă şi neîngrijită, care îi acoperea pieptul.

Nişte sprâncene stufoase, de asemenea blonde, dădeau privirii sale un ce mobil şi nehotărât care uimea.

Omul era travestit sau aceea era figura lui obişnuită? Cel mai dibaci observator n-ar fi putut să se pronunţe. Pe figura aceea nu se putea citi nici o vârstă.

Era bătrân? Era tânăr?

Mister!

Costumul îi era şi el extraordinar. Era îmbrăcat cu pantaloni strânşi în cizme ponosite, drepte, care atestau sărăcia proprietarului lor, iar drept haină avea un fel de manta cu şireturi, care i se încrucişa pe piept. Pe cap avea o caschetă din piele de vulpe, cu cozorocul lung.

Pe când Fatima se uita la omul care pentru ea trecea pe drept cuvânt ca o apariţie misterioasă, acesta se uita la ea cu o privire senină şi îi zise:

— Vă numiţi Fatima?

— Da, răspunse ea.

— Sunteţi amanta lui don José...

Ea tresări şi se uită la el atentă.

— Îl cunoaşteţi?

— Cunosc femeia pe care o iubeşte şi cu care vă trădează.

Cuvintele acestea o făcură pe Fatima să sară în sus ca o leoaică şi ochii îi străluciră ca două lame de sabie.

— Minciună! strigă ea.

Dar necunoscutul o ţintui pe loc cu privirea hotărâtă şi continuă:

— Aşteaptă, Fatima. După ce îţi voi spune lucruri pe care credeţi că le ştiţi numai dumneavoastră amândoi, don José şi cu dumneata, poate că veţi mai adăuga ceva cuvintelor mele.

Şi Fatima, îmblânzită, dar tremurătoare, murmură din nou:

— Vorbiţi... vă ascult...

— Fatima, continuă necunoscutul, don José are un frate.

Ţiganca tresări.

— Fratele acesta se numeşte don Pedro.

— Şi pe el îl cunoaşteţi? întrebă ea tremurând.

— Este... Este pe moarte... Peste cincisprezece zile îşi va da duhul.

Ţiganca îşi plecă fruntea, simţindu-se cuprinsă de remuşcare.

— Aşteaptă, continuă straniul personaj, fratele acesta moare otrăvit.

De data aceasta ţiganca ridică ochii spre necunoscut şi se uită la el cu spaimă.

— Ştiţi şi asta? zise ea.

— Ştiu că don José şi cu dumneata sunteţi asasinii lui don Pedro.

Spaima ţigăncii ajunsese în ultimul grad.

— Oh! iertare! iertare! zise ea, ca şi cum omul acela care o acuza i-ar fi apărut ca un răzbunător al lui don Pedro, iertare! Îl iubeam!...

Necunoscutul începu să râdă.

— Lucrurile acestea nu mă privesc deloc, zise el, şi puţin îmi pasă dacă don Pedro este pe moarte sau dacă a murit. Nu te teme de nimic, Fatima.

— Atunci ce doriţi? întrebă ea ceva mai liniştită.

— Nu-i spuneai adineauri lui don José...

— Cum!... eraţi aici?

— Ce-ţi pasă!... Destul că ştiu. Nu îi spuneai: „Don José, don José, dacă mă vei înşela vreodată, vei muri”.

— Da, am spus.

— Credeai ce spuneai?

— O jur.

— Ei bine! zise necunoscutul, rânjind, dacă te ţii de jurământ, ţi-l voi arăta pe don José la braţul rivalei tale!

— Dar unde? Când? întrebă Fatima, înfiorându-se de gelozie şi de mânie.

— Peste opt zile, la un bal mascat.

— O!... visul meu, murmură ţiganca, zăpăcită, l-am văzut în vis!...

Şi uitându-se la omul acela cu frică:

— Dar dumneata eşti Satana? îl întrebă ea.

— Poate.

Şi el izbucul într-un hohot de râs ca al unuia aparţinând infernului.

Capitolul XXV

În faţa lui don José, atunci când în sufletul ei nu era decât o simplă bănuială, Fatima dăduse drumul întregii sale furii, întregii mânii. Ea îl ameninţase cu pumnalul. Dacă ar fi stat pe gânduri pentru a explica de unde avea batista, l-ar fi omorât. În faţa acestui om misterios, din contră, ţiganca se simţea fără nici o putere.

Cu toate acestea, intrusul îi spusese:

„Don José te înşeală... ai o rivală pe care ţi-o voi arăta la un bal mascat...”

Or, toate acestea se potriveau atât de bine cu visul ţigăncii încât nu se mai putea îndoi.

Ei bine, din moment ce bănuiala se transformase în certitudine, furia ţigăncii nu mai cunoscu margini. Ea se uita la omul acela cu uimire, se uita la el ca la un geniu rău, care părea ieşit din infern şi repetă întrebarea cu un fel de frică:

— Sunteţi diavolul?

Curiosul personaj râdea. Dar după câteva minute, pofta de râs îi trecu, veselia îi dispăru şi continuă astfel conversaţia:

— Ce-ţi pasă, draga mea, dacă eu sunt diavolul sau nu?

— Mi-e frică! zise ea, ridicându-se şi încercând să se îndepărteze.

El o apucă de mână şi o ţintui pe scaun.

— Faci rău dacă ţi-e frică de mine, zise el, îţi sunt prieten.

— Dumneata?

— Eu.

— Dar nu v-am văzut niciodată.

— Eu te cunosc demult. Şi dacă vrei, îţi pot povesti, punct cu punct, istoria legăturii tale cu don José.

Ea se uită la el, continuând să tremure.

— Este aproape un an de când ai venit la Paris şi ai făcut-o fiindcă trebuia să sosească aici don José. El a venit înaintea ta.

— Aşa este, murmură ea...

— Pe vremea aceea don José te iubea şi era atât de gelos pe tine, încât a trebuit să vii la Paris noaptea.

— Aşa este.

— El a închiriat pentru tine casa asta, care are două intrări, dintre care una dă în casa de alături; el intră prin camera doamnei Coralia, lustruitoarea.

— Oh! şi asta este adevărat.

— Cealaltă, care este principală, şi care dă spre scară, răspunde în piaţa Laborde.

— Dar de unde ştiţi toate astea? întrebă ţiganca.

— Tu trăieşti aici împreună cu o bătrână, care ţi-a fost doică, şi cu un negru, care îţi este servitor. Aceste două fiinţe erau în serviciul tău când erai în Spania, şi, pe vremuri, înainte de a-l iubi pe don José, fuseseră angajate pentru tine de un tânăr oarecare care te iubea.

— Vai! Şi asta este adevărat, murmură ţiganca, care, probabil, regreta în momentul acela viaţa ei strălucită de altădată.

— Dar, continuă necunoscutul, amândouă aceste fiinţe sunt vândute astăzi lui don José şi sunt devotate trup şi suflet.

— Cred.

— Bătrâna face pe păzitoarea şi prin mahala merge vorba că tu eşti o bolnavă nenorocită, care ai venit la Paris pentru a te vindeca de un cancer care te roade. Or, cum n-ai fost văzută de nimeni, niciodată, se vorbeşte chiar, că nu te poţi da măcar jos din pat...

Ţiganca asculta spusele străinului cu un aer din ce în ce mai uimit.

— Ştii destule acum, zise necunoscutul, nu este aşa?

— Oh! da. Văd bine că eşti în posesia tuturor secretelor mele.

— Şi când afirm că don José te înşeală, mă crezi?

— Poate, dar îmi trebuie o probă.

— O vei avea... peste opt zile.

Ea continuă să rămână zdrobită, deznădăjduită.

— După cum văd, continuă el, cu dispreţ, m-am înşelat cu tine, draga mea, n-ai inimă.

— Eu! Eu? răspunse ea.

— Adineauri voiai să-l omori pe don José şi acuma eşti gata să leşini şi să începi să plângi.

Cuvintele acestea făcură să se redeştepte în ea toate instinctele sălbatice care alcătuiesc energia rasei sale. Ea îşi ridică fruntea cu mândrie şi privi pe necunoscut drept în faţă.

— Vă înşelaţi, zise ea, nu ştiţi cine sunt...

— Eşti o femeie slabă, o femeie care iubeşte.

Dar ochii ţigăncii începuseră să scânteieze, figura ei se acoperise de acea paloare care dovedea hotărârea. Ea îşi sumese mâneca şi lăsă să i se vadă braţul frumos, musculos, un braţ ca de atlet.

— Uitaţi-vă, zise ea, pielea mea este fină, nu este aşa? Pentru a o săruta, mulţi gentilomi din Granada sau din Sevilia şi-ar fi vândut toată averea.

— Aşa este, murmură necunoscutul rânjind, cred şi eu că pentru a simţi cineva braţele tale încolăcite în jurul gâtului său, ar fi în stare să facă cele mai mari nebunii.

— Ei bine, continuă ea, pielea aceasta fină şi vinele albastre ascund nişte muşchi de oţel şi vă jur că în ziua când braţul meu se va ridica asupra pieptului lui don José, înarmat cu un pumnal, în ziua aceea braţul acesta nu va ezita de a-i împlânta pumnalul până în plăsele...

Ea pronunţă ameninţarea aceasta cu răceală, însă cu un accent atât de convingător încât necunoscutul nu se îndoi un singur moment că ea nu va sta pe gânduri pentru a o împlini.

— Aşa, da! zise el. Acum încep să recunosc că eşti aceeaşi de mai înainte.

— Dovediţi-mi că don José mă înşeală şi vă jur că îl voi ucide!

— Jură-mi că vei face lucrul acesta şi te voi crede.

Ţiganca ridică mâna cu solemnitate şi zise:

— Există o religie misterioasă, care nu seamănă nici cu cea a creştinilor, nici cu cea a musulmanilor. Părinţii mei m-au crescut în cultul acesta, pe care restul lumii îl nesocoteşte, dar căruia noi, ţiganii, noi oamenii veşnic izgoniţi şi veşnic victorioşi, îi consacram o credinţă fierbinte. Nici un ţigan în lumea aceasta n-a jurat pe cultul acesta fără să-şi ţină jurământul — chiar dacă jurământul l-ar fi târât la moarte. Ei bine, pe credinţa părinţilor mei, în numele acelei divinităţi de care nu este permis să vorbesc faţă de aceia care nu cred în ea, vă jur că îl voi înjunghia pe don José în momentul în care îl voi vedea alături de rivala mea.

— Bine, zise necunoscutul, acum te cred.

— Aştept dovada, zise ea.

— O vei avea, atât numai că tu, ţigancă din fire, trebuie să ştii că răzbunarea nu-şi poate atinge ţelul decât însoţită de virtutea tăcerii, virtute care se numeşte prudenţă.

— Ştiu.

— Acela care vrea să se răzbune, trebuie să tacă.

— Voi tăcea.

— Trebuie să fii întotdeauna cu surâsul pe buze şi cu veselia în ochi.

— Şi cu ura în inimă. Oh!... fiţi liniştit, îi voi surâde şi îl voi îmbăta cu drăgălăşeniile mele.

— Fatima, zise încă o dată necunoscutul, nimeni nu m-a văzut intrând aici şi nimeni nu ştie pe unde am pătruns. Mă voi reîntoarce să te mai văd.

— Când?

— Peste trei zile.

— Şi îmi veţi aduce dovada?

— Îţi voi spune, cel puţin, cum vei putea găsi dovada.

— Bine. Mă încred în dumneavoastră.

— Stai, fetiţo, zise el surâzând, n-am terminat cu sfaturile şi cu recomandările pe care mai am să ţi le fac.

— Ce mai este?

— Îţi repet, fereşte-te de doica şi de negrul tău, cum te-ai feri de cel mai înverşunat duşman.

— Pentru ce?

— Îţi voi spune mai târziu pentru ce; astăzi nu-ţi pot zice nimic.

Necunoscutul se apropie de o măsuţă pe care se afla un frumos vas chinezesc.

— Vezi vasul acesta?

— Da.

— În fiecare seară, când îl vei aştepta pe don José, ridică vasul şi dedesubtul lui vei găsi un bileţel cu instrucţiunile mele.

Ţiganca mergea din uimire în uimire. Dar nedumerirea ei atinse culmea când necunoscutei îi spuse:

— Acum te las... dar trebuie să-ţi spun că nu trebuie să ştii nici pe unde plec, nici pe unde am venit.

El scoase din buzunar o basma roşie şi înfăşură cu ea capul ţigăncii.

— Am să-ţi leg ochii.

— Leagă-mi-i, zise ţiganca.

El îi acoperi capul, trecu basmaua de două ori pe deasupra ochilor, şi înnodă bine capetele la spate.

— Numără până la o sută cincizeci, zise el. Apoi îţi poţi scoate legătura.

Ţiganca se supuse. Când termină, budoarul era gol; necunoscutul dispăruse.

— Acesta a fost necuratul! murmură ea superstiţioasă, ridicându-şi mâinile spre cer.

. . . .

A doua seară, pe la ora zece, când trebuia să vină don José, Fatima îşi aduse aminte de sfaturile pe care i le dăduse misteriosul personaj. Ea dădu la o parte vasul chinezesc. Dedesubtul lui era un bileţel, îndoit, aşa cum numai ţiganii au obiceiul să îndoaie o scrisoare. Bileţelul era scris cu cerneală roşie şi acoperit de nişte semne bizare şi indescifrabile pentru oricine altul în afară de ea.

Era scrisul şi limba ţiganilor din Spania. Pe lângă bileţel mai era un pachet mic, de mărimea unei nuci, sigilat cu îngrijire. Iată ce conţinea bileţelul:

„Înghite, sub pedeapsă de moarte, praful din pacheţelul alăturat.”

Ţiganca rupse sigiliul de ceară şi găsi într-un plic un fel de praf mărunt ca făina.

Cu toată ameninţarea din scrisoare, poate că ea ar fi stat pe gânduri pentru a se supune, dar Fatima era spaniolă, ceva mai mult, ţigancă, adică era o fiinţă superstiţioasă pentru care supranaturalul avea un farmec nespus.

„Este evident, îşi zise ea, că acela pe care l-am văzut era necuratul; el mi-a scris şi tot el mi-a trimis praful acesta... Dar pentru ce? Nu ştiu, ceea ce ştiu este că diavolul ţine cu mine, fiindcă sunt ţigancă şi fiindcă el este singurul Dumnezeu pe care îl adorăm pe ascuns. Strămoşii noştri au fost la Sabat şi s-au dat lui. Poate chiar eu sunt copilul lui!...

Şi în urma amestecului acesta bizar de corupţie şi de credulitate, femeia aceea, care nu credea în Dumnezeu pentru a se încrede în dracul, turnă praful într-un pahar pe care îl umplu cu apă.

Praful se dizolvă numaidecât, fără ca apa să-şi piardă limpezimea pe care o avusese înainte. Ţiganca duse paharul la buze şi îl goli dintr-o înghiţitură. Aproape în acelaşi moment se auzi zgomot în salon.

„Vine don José”, se gândi ea.

Ea aruncă bileţelul în foc, apoi se duse la uşa budoarului pentru a o deschide. Într-adevăr, era don José. Spaniolul era surâzător şi liniştit. El îi apucă talia şi, ca şi în ajun, o sărută pe frunte.

— Bună seara, dragă Fatima, îi zise el cu o voce cât se poate de drăgăstoasă.

Fatima îşi simţi inima bătându-i cu putere.

În momentul acela credea că don José o trădează cum credea în lumina soarelui şi voi să-şi încolăcească braţele în jurul gâtului lui pentru a-l sugruma. Dar se gândi numaidecât la sfaturile aceluia pe care îl lua drept dracul şi pe care, din cauza superstiţiei, îl socotea drept tatăl ei.

Figura ei rămase liniştită şi surâzătoare.

Don José îşi scoase mantaua şi ţiganca observă atunci că el ţinea în mână o sticlă prăfuită.

— Ce este asta? întrebă ea.

— Asta este o surpriză pe care voiam să ţi-o fac, răspunse el. O sticlă de maraschino pe care am primit-o azi dimineaţă din Spania.

— Oh! maraschino, zise ea cu o bucurie copilărească, băutura scumpei noastre patrii.

Don José puse mâna pe cordonul de mătase şi sună. Negrul, care servea sau, mai bine zise, păzea pe ţigancă apăru.

— Adu-ne pahare, zise don José, căci vreau să beau şi eu, adăugă el cu veselie.

. . . .

Înainte de a merge mai departe, să ne întoarcem puţin înapoi şi să urmărim pe don José în seara trecută, când, plecând din strada Rocher, se întorcea acasă.

După cum se ştie, don José locuia în strada Ponthieu nr. 3 şi ferestrele apartamentului său dădeau spre Champs-Élysées.

Don José plecase de la Fatima furios. El nu o mai iubea pe ţigancă, de care de altfel fusese amorezat nebuneşte timp de mai mulţi ani. De două luni, don José avea altă iubire în inimă şi iubirea aceasta, care mergea mână în mână cu planurile lui ambiţioase, îi lua prea mult timp pentru a-i da răgaz să se ocupe îndeaproape de Fatima.

Dar el ştia că ţiganca nu era ca acele amante pariziene cu care se pot rupe legăturile numaidecât. Ţiganca era o femeie sălbatică şi neîndurătoare care se considera legată de el pentru veşnicie, care îşi părăsise pentru el viaţa rătăcitoare şi nebună, care devenise pentru el criminală. Femeia aceea era stăpână pe secretul lui şi putea, în ziua când ar fi părăsit-o, să-l acuze de asasinat. Într-un acces de gelozie, ar fi fost în stare să-l ucidă. Ea îl ameninţase şi ameninţările acelea îl impresionaseră pe don José atât de mult, încât se reîntoarse acasă tremurând, dar meditând la o nouă faptă rea.

Pentru a se duce la ţigancă, după cum s-a văzut, don José

întrebuinţa o mulţime de precauţii. El venea acasă, mai întâi, fără grijă, îmbrăcat ca de obicei. Aici îşi schimba costumul, se îmbrăca în haine de lucrător şi îşi punea o barbă falsă, mare, neagră, ce îl făcea să semene întrucâtva cu un tâmplar care avea de lucru în casă. Apoi, în loc să coboare pe scara mare, ceea ce l-ar fi silit să treacă prin faţa gheretei portarului, ieşea prin bucătăria apartamentului său şi apuca pe scara de serviciu, care da în curte. Când se întorcea, intra în acelaşi fel, trecând din nou prin bucătărie, unde îl aştepta valetul.

Servitorul acesta merită câteva cuvinte, căci era mai mult confidentul decât servul stăpânului său. Zampa, aşa îl chema, era portughez, şi don José îl luase în serviciul său într-un chip cât se poate de curios.

Cu patru ani înainte, don José era la Madrid, locuind singur în vastul palat al familiei de Sallandrera. Ducele şi familia lui erau atunci la castelul lor Granadiera. Palatul Sallandrera dădea spre o piaţă, unde se executau pe vremea aceea condamnările la moarte.

Într-o dimineaţă, tânărul spaniol fu deşteptat de o rumoare surdă. Deşteptându-se şi ducându-se la fereastră, văzu ghilotina ridicată, înconjurată de o mare mulţime de oameni. Ghilotina fusese ridicată atât de aproape de palat, încât de pe estrada ei ar fi putut intra cineva pe fereastră în palat. Don José, mare amator de asemenea spectacole, se duse la una din aceste ferestre pentru a nu lăsa să-i scape nici un moment. După puţin timp apăru condamnatul. Era Zampa.

El fusese condamnat la moarte pentru că asasinase o bătrână, împreună cu servitoarea ei, pe drumul dintre Madrid şi Escurial. Motivul a fost furtul; trecând din întâmplare, o companie de soldaţi îl arestară şi îl duseră la închisoare.

Don José îşi puse monoclul şi începu să se uite la condamnat. Acesta era un tânăr de talie mijlocie, care părea înzestrat cu o mlădiere şi o forţă neobişnuite. Fruntea lui era lată, privirea nehotărâtă, buzele subţiri, cu o expresie crudă.

Zampa urcă scara eşafodului cu pasul hotărât, dar când zări laţul de sârmă care trebuia să-l sugrume şi scaunul pe care urma să şadă, frica morţii îl cuprinse şi începu să tremure din tot corpul.

În acelaşi timp, faţa lui se învineţi, iar surâsul de fanfaron îi dispăru de pe buze.

Privirea lui disperată zări fereastra la care sta don José. El

măsură distanţa din ochi şi imediat îi pătrunse în suflet speranţa arzătoare de a scăpa de supliciu. Speranţa aceasta îi redase curajul şi vigoarea.

În momentul când călăul puse mâna pe el şi voia să-l facă a se aşeza pe scaunul fatal, Zampa făcu o sforţare, rupse legăturile care îi ţineau braţele, muşcă pe călău, care scoase un ţipăt de durere, răsturnă pe cele două ajutoare ale lui, sări ca un tigru pe deasupra capului lui don José şi căzu în palatul de Salladrera.

Înainte de a-şi veni în fire călăul, ajutoarele lui şi mulţimea, care dădu un strigăt general de surprindere, condamnatul dispăruse.

Toţi servitorii erau la ferestre, aşa că palatul era gol.

Când don José îşi reveni şi el din surprindere, se întoarse pentru a căuta din ochi pe condamnat. Nu văzu pe nimeni. Uşa odăii în care se găsea singur şi prin care trebuia să treacă fugarul era deschisă.

Armata înconjură palatul şi-l răscoli de sus până jos, fără să dea de urma lui.

Condamnatul se evaporase.

Capitolul XXVI

După opt zile, pe când întreg Madridul nu vorbea de altceva decât de dispariţia lui Zampa, dispariţie care părea mai mult un miracol, don José zări stând la căpătâiul patului său un om cât se poate de liniştit: era Zampa.

Don José îl recunoscu şi nu se putu opri să nu râdă.

— E! he!... exclamă el, dar de unde ai ieşit? unde ai stat ascuns?

— Vă voi spune totul, răspunse Zampa, dacă Excelenţa voastră binevoieşte să-mi facă un jurământ.

— Vorbeşte, zise spaniolul, ce jurământ vrei?

— Că nu mă veţi preda.

— Sigur că nu te voi preda, răspunse don José, eu nu sunt poliţist şi treburile justiţiei nu mă privesc. Dacă oricare altul, afară de mine, nu te va da pe mâna călăului, poţi fi sigur că ai să trăieşti o sută de ani.

— Excelenţa voastră vorbeşte ca Scriptura, zise condamnatul. Dar mai am să vă fac o propunere.

— Ce mai este?

— Dacă mi-aş tăia barba şi mi-aş vopsi negru părul, care este roşu, aş deveni de nerecunoscut.

— Se poate şi chiar te sfătuiesc să faci lucrul acesta.

— Şi dacă, atunci, Excelenţa voastră ar voi să mă ia în serviciul său?

Don José strâmbă din nas.

— Oh! zise Zampa, veţi avea în mine un servitor devotat până la moarte, un servitor care se va lăsa să fie tăiat bucăţele pentru dumneavoastră. N-aţi avea decât să porunciţi şi voi fi, după cum veţi voi asasin sau om cinstit...

Sufletul pervers al lui don José fu mişcat de cuvintele acestea. Spaniolul văzu în Zampa un om care, la nevoie, va putea deveni mâna lui dreaptă, un om care, la un singur semn al său, ar da foc întregului Madrid.

— Fie, îi zise el, te fac cameristul meu. Acum spune-mi unde ai stat ascuns?

— Vă spun, monseniore, dar înainte, daţi-mi voie să vă precizez că eu cunosc palatul acesta mai bine decât servitorii dumneavoastră; anul trecut am intrat de câteva ori în el pentru a fura.

— Aşa? zise don José.

— Eu am furat diamantele doamnei ducese, mătuşa dumneavoastră.

— De minune!

— Ştiţi, continuă Zampa, că în camera domnului duce este o armură de mărime colosală, ridicată pe un postament, cu cască şi cu cozorocul lăsat...

— Armura aceea, zise don José, este a unui Sallandrera, tovarăş cu Cid şi era mai mare decât el.

— Ei bine, m-am strecurat în armură, fiind sigur că nimeni nu mă va căuta acolo.

Dezvăluirea aceasta sfârşi prin a-l seduce pe don José. El dădu voie lui Zampa să-şi taie barba şi îl luă chiar în ziua aceea în serviciul său.

De atunci, între stăpân şi valet se legă un fel de intimitate, primul lăsând să i se întrevadă instinctele perverse şi viciile, cel de-al doilea lăudându-le şi încurajându-le cum putea mai bine.

În afară, poate, de otrăvirea lui don Pedro, Zampa cunoştea toate secretele stăpânului său. El era la curent cu cele două amoruri ale lui şi în seara aceea, când don José se întoarse

acasă impresionat de ameninţarea Fatimei că îl va omorî, valetul fu izbit de paloarea feţei lui şi de agitaţia nervoasă în care se găsea.

— V-aţi certat cu ţiganca? întrebă el.

— Nu, murmură don José.

— Sunteţi foarte palid.

Don José se uită la Zampa.

— Ia, spune-mi, zise el trăgându-l în camera de culcare, găseşti că Fatima este frumoasă?

— Foarte frumoasă.

— Curios, continuă don José cu nepăsare, eu nu o mai iubesc şi mi se pare foarte urâtă.

— Poate că iubiţi pe alta?

— Aşa este.

— Dar să vorbim pe faţă. Fatima este o femeie fără educaţie, cu apucături sălbatice, o femeie care, într-o zi, într-un acces de gelozie, va sfârşi prin a vă înjunghia...

— Şi mie mi-e teamă.

— Dacă mi-aţi da voie să vă dau un sfat...

— Spune...

— Eu m-aş desface de ea iute-iute.

— Aş! zise don José, continuând să se prefacă nepăsător, cu toată emoţia ce-l cuprinsese. Fatima este o femeie de care nu poţi scăpa uşor.

— Aşa este.

— Atunci?

— S-o omorâm, este cel mai simplu.

Don José se uită în ochii valetului său.

— Ştii că eşti un băiat de spirit? zise el.

— Îmi pare bine.

— Şi m-am gândit să te însărcinez pe tine cu treaba asta.

— Vă foarte mulţumesc de atenţie!

— Ce?

— Vreau să spun, zise Zampa cu gravitate, că aici suntem la Paris, într-o ţară în care poliţia are ochi buni, urechi minunate şi în care o lovitură de pumnal este mai periculoasă pentru cel care o dă, decât pentru acela care o primeşte.

— Drace! zise don José, cam descurajat de prudenţa lui Zampa.

— Dar, continuă acesta, în lumea asta poţi aranja orice...

— Ah!... Şi cum?

— Am adus, dintr-o călătorie pe care am făcut-o în Insulele

Marchize, o otravă de toată bunătatea, care omoară în douăzeci şi patru de ore.

— A! ha!... făcu don José.

— Otrava este un praf vegetal care omoară fără să lase urme.

— Şi ai otrava?

— Fireşte!

— Pe sfântul Jacques de Compostela, murmură don José încântat, lasă-mă acum să mă culc... Mâine vom mai vorbi de lucrul acesta care mă interesează foarte mult.

Şi don José se trânti în pat, unde adormi numaidecât, visând că Fatima trecuse deja în lumea cealaltă şi intra în paradisul lui Mohamed, unde Profetul o transformase în înger.

. . . .

Se înţelege acum ceea ce conţinea sticla cu maraschino pe care o adusese don José Fatimei, în seara următoare. Ţiganca luă sticla şi o destupă ea însăşi.

— Vreau să ciocnesc cu tine, scumpul meu senior, zise ea.

Şi se uită la don José cu o privire arzătoare pe când ura îi rodea inima.

Apoi îi turnă de băut şi în urmă îşi turnă şi ei. În sufletul ei intrase însă o bănuială.

— Poate că voieşte să mă otrăvească, îşi zise ea.

Dar don José luă paharul surâzând, îl ridică, salută pe Fatima şi îl goli dintr-o înghiţitură.

— În sănătatea ta, zise el, punând paharul la loc pe masă.

Fatima nu mai stătu la îndoială şi îşi goli şi ea paharul. Apoi, cei doi amanţi mai statură o oră împreună, mână în mână, don José neîncetând cu jurămintele de dragoste, ţiganca ascultându-l cu surâsul pe buze şi cu ura în suflet.

În sfârşit, sună ora douăsprezece. Era ora când don José se retrăgea.

— Adio, îi zise el strângând-o cu dragoste la piept.

— Adio, răspunse ea.

— Să nu mai fii geloasă.

— Oh!... nu!... răspunse ea cu o prefăcătorie a cărei perfecţiune putea fi plasată la marginea sincerităţii.

Şi se uită la el cu o privire fascinantă.

— Am fost geloasă astă-seară? întrebă ea.

— Nu, recunosc.

— Ei bine!... am să fiu în toate zilele cum am fost astăzi. Te iubesc şi sunt sigură că mă iubeşti şi tu.

Ea îl conduse până la uşa salonului strângându-i încă o dată mâna.

— Adio!... adio!... repetă ea, cu un fel de frenezie, care era cât pe aci să îi trădeze furia.

În bucătărie, don José întâlni pe bătrâna care o alăptase pe Fatima.

— La ce oră se scoală stăpâna ta? o întrebă el.

— La zece.

— Mâine, continuă el, o poţi lăsa să doarmă până la douăsprezece. Este foarte obosită.

Bătrâna nu observă surâsul crud care flutura pe buzele spaniolului.

— Biata Fatima! murmură don José plecând. N-are decât douăzeci şi patru de ani; păcat să moară atât de tânără!

. . . .

Părăsind pe don José, Fatima se reîntoarse în budoar şi, ca şi în ajun, se retrase înspăimântată. Curiosul personaj, despre care credea că este dracul, o aştepta, liniştit, stând pe divan. El întinse mâna spre sticla cu maraschino.

— Ai băut din asta? întrebă el.

— Da, răspunse ea.

Într-un colţ al budoarului era un papagal de toată frumuseţea, care moţăia pe băţul lui. Necunoscutul se ridică fără să spună un cuvânt, se apropie de papagal şi îi întinse degetul. Papagalul sări pe degetul lui şi se lăsă dus până la masă, în timp ce ţiganca se uita la el uimită.

Necunoscutul luă apoi sticla cu maraschino şi turnă câteva picături în paharul din care băuse Fatima.

— Este minunat, zise ea. Ia gustaţi.

Dar în loc de a bea şi continuând să ţină papagalul în palma stângă, misteriosul personaj luă o bucăţică de zahăr şi o înmuie în vinul din pahar. Maraschino-ul se infiltra picătură cu picătură în bucăţica de zahăr. Necunoscutul o întinse atunci papagalului, care o luă, o sfărâmă în cioc şi o înghiţi.

— Dar ce faceţi? strigă ţiganca.

Omul nu răspunse, dar îi arătă cu mâna papagalul, care abia înghiţise zahărul îmbibat cu maraschino şi dădu din aripi, se zbătu câteva momente şi căzu ca trăsnit la picioarele ţigăncii.

— Vezi, zise atunci bizarul personaj, e nevoie de numai trei minute ca maraschino-ul acesta din care ai băut un pahar, să omoare un câine şi douăzeci şi patru de ore pentru a face un cadavru dintr-o fată frumoasă ca tine... Don José te-a otrăvit!

. . . .

Să ne întoarcem puţin înapoi.

Banco era o fată de şaisprezece ani, blondă, ca o madonă a lui Rafael, cu nişte ochi de un albastru închis, cu reflexe de verzui, cu nişte dinţi albi şi ascuţiţi, cu buzele roşii, cu nasul acvilin, cu picioarele şi mâinile ca de copil. Banco avea o talie zveltă; nu era nici înaltă, nici scundă şi când mergea lăsa să se vadă graţia maiestuoasă a corpului ei, graţie care nu se întâlneşte decât la fetele din Andaluzia şi pe care spaniolii le numesc „mencho”.

Cu toate acestea, Banco era născută la Paris. Dar tatăl şi mama ei veniseră acolo din Spania, cu vreo douăzeci de ani înainte şi îndeplineau la palatul generalului spaniol S... maiestuoasa funcţie de portari!...

Lucru curios, spaniolul, însurat cu o femeie din Sevilia, bruni amândoi ca toţi cei din ţara lor, dăduseră naştere unei fete blonde ca o rază de soare, ca şi cum ar fi fost născută în Scoţia sau în Danemarca. Şi ceea ce era şi mai curios încă, dat fiind că îndeletnicirea lor de portari nu era prea rentabilă, de la vârsta de cincisprezece ani, Banco devenise deodată bogată. Într-o seară, un cupeu venise să o ia de la casa părintească şi să o ducă în strada Castiglione, unde fata găsi cea mai frumoasă locuinţă pe care o putuse visa. Un adevărat boier, stăpânul a o mulţime de sate şi a câtorva mii de ţărani, prezentă cheile de la casă pe o pernă de piele verde. Perna aceea era un portofoliu.

De un an, Banco era foarte la modă: ea avea cai de preţ, diamante cum rar se văd şi dădea sindrofii care aveau răsunet în mediul literar.

Cum spuneam, Banco nu avea decât şaisprezece ani şi vreo câteva luni... Dar ea fusese născută cu intuiţia artei; ea nu avea timp să înveţe, făcea totul pe ghicite. Nu iubise niciodată şi era încredinţată că nici nu va putea iubi.

În scurte cuvinte, Banco era o vicioasă. Ea avea o damă de companie, care trecuse de patruzeci de ani. Femeia aceasta, care se numea Carlo, prescurtare din Carlotta, fusese născută

în maghernița unei vânzătoare de fructe şi pretindea că are strămoşi...

Ea ţinea casa tinerei Banco, furând-o cât putea şi dându-i sfaturi.

De când plecase din casa părintească, Banco încercase în zadar să se împace cu familia ei. Cei doi spanioli, mândri ca nişte adevăraţi fii ai ţării lor, refuzaseră în mod formal de a primi sau de a-şi revedea copilul. În zadar Banco le trimisese mesageri peste mesageri şi cadouri de tot felul, tatăl şi mama ei refuzaseră totul.

Dispreţul acesta pentru copilul pierdut sfârşi prin a o necăji. Banco uită că ei sunt părinţii ei şi îşi jură ca mai curând sau mai târziu să-i umilească. O dată stăpânită de ideea răzbunării, asculta şi de cuvintele bătrânei Carlo, care aţâţa focul, spunându-i de atâtea ori pe un ton, pe jumătate serios, pe jumătate glumeţ:

— Termină o dată, soro, cu portarii aceia orgolioşi!... Să fiu în locul tău, mi-aş alege un spaniol din lumea mare pentru ca să pot intra cu el în palatul a cărui poartă o păzesc ei.

Sfatul acesta plăcuse fetei şi ea îşi propusese să profite de cea dintâi absenţă a prinţului rus pentru a-l pune în aplicare. Or, prinţul tocmai trebuia să facă o călătorie de trei luni în Italia şi îi spusese:

— Nu te opresc să faci contrabandă, dar te opresc să-ţi încurci inima cu contrabandişti. Gândeşte-te bine la ce-ţi spun şi adu-ţi aminte că în fiecare an ai de la mine câte o sută de mii de franci.

Chiar în seara plecării sale, Banco se duse la teatru şi, plimbându-şi în mod distrat privirea asupra sălii, aceasta îi fu atrasă de un tânăr bine făcut, cu părul şi mustăţile negre, cu înfăţişarea plină de distincţie.

— Îl cunoşti? întrebă ea pe Carlo.

— Sigur, răspunse aceasta. Este omul care îţi trebuie, un spaniol, don José d’Alvar. Şi e bogat.

— Puţin îmi pasă dacă este bogat, zise Banco.

— Cunoaşte pe generalul de S...

— De unde ştii?

— Sunt sigură. Îmi aduc aminte că l-am văzut plimbându-se împreună, la Bois de Boulogne, într-o trăsură condusă de însuşi generalul,

— Foarte bine, zise Banco, devenind gânditoare.

A doua zi, Carlo fu însărcinată de a alerga după informaţii

amănunţite asupra lui don José!

Dar nimeni nu ştia despre spaniol altceva decât ceea ce putea să ştie Parisul întreg, şi anume că don José era de douăzeci şi şase de ani, că era nepotul ducelui de Sallandrera, că se spunea că este logodnicul domnişoarei Conception; în sfârşit, că avea un venit foarte frumos, pe care îl cheltuia cu amândouă mâinile şi că nu se ştia nici o femeie care putea să-i fie amantă.

Informaţiile acestea aduse de Carlo după două zile nu o satisfăcură pe Banco.

— Omul acesta îşi iubeşte logodnica, îşi zise ea, şi o logodnică este mai greu de smuls din inima unui om decât o amantă.

Dar cum ea moştenise voinţa spaniolă, din momentul în care îşi aruncase privirea asupra lui don José, îşi jurase să facă în aşa fel încât mai curând sau mai târziu să fie iubită de el. Cel mai greu lucru era să aibă cu el o primă întrevedere.

Don José nu intra decât în lumea mare, în care Banco nu putea pătrunde. Din fericire pentru ea, citise multe romane, printre care şi faimoasa Poveste a celor treisprezece, de Balzac.

Neştiind cum să facă pentru a se întâlni cu don José, ea se gândi să-l răpească.

Iată ceea ce i se întâmplă spaniolului.

Întorcându-se într-o seară de la vizita lui misterioasă din strada Rocher, don José, care pe atunci o iubea pe ţigancă, găsi un bileţel venit cu poşta la adresa lui.

Bileţelul era acoperit de o scriitură drăguţă, necunoscută şi fără semnătură. Se ghicea că fusese scris de o femeie.

Iată ce conţinea:

„Dacă don José d'Alvar a moştenit curajul strămoşilor săi, dacă nu îi este teamă de aventurile romantice, dacă, în sfârşit, este om de inimă şi nu se dă înapoi în faţa aparenţelor unui pericol, să se găsească mâine seară, joi, la ora unsprezece şi jumătate, la colţul bulevardului cu strada Godot. Acolo se va apropia de el un om şi îi va spune în spaniolă: ‹‹Urmaţi-mă››. Don José să-l urmeze şi să facă ce îi va spune omul acela".

Tânărul spaniol găsi aventura plăcută şi hotărî să se ducă la întâlnire.

Capitolul XXVII

A doua seară, don José plecă de la Fatima cu o oră mai devreme, se întoarse acasă pentru a-şi schimba costumul şi, la ora hotărâtă, fu în colţul bulevardului cu strada Godot. El aşteptă acolo preţ de vreo zece minute, când trecu o trăsură care se opri aproape în dreptul lui. În acelaşi timp uşa de la trăsură se deschise şi un om scoţând capul afară, îi zise în spaniolă:

— Urmaţi-mă!...

Don José se apropie şi se uită la omul acela. Avea o barbă mare şi pălăria îi era atât de mult trasă pe ochi, încât îi acoperea aproape toată figura.

— Urcaţi-vă, zise necunoscutul.

Don José se urcă în trăsură. Abia se aşeză, şi călăuza îi zise:

— Trebuie să mă lăsaţi să vă leg ochii...

— Dar unde mă duci? întrebă spaniolul.

— La o femeie tânără şi frumoasă.

— Dar... în ce loc?

— Păi, zise necunoscutul, care vorbea destul de bine spaniola, cu toate că după accent se vedea că nu este spaniol, dacă ar trebui să ştii unde, atunci n-ar mai fi nevoie să vă leg la ochi.

„Aşa este”, se gândi don José.

Şi lăsă să i se lege ochii.

Atunci trăsura porni şi don José simţi că mergea cu o repeziciune neobişnuită. Cum don José nu cunoştea bine Parisul, nu-şi putu da seama nici măcar în ce parte a oraşului este dus.

Drumul a fost lung, căci a stat aproape trei sferturi de oră lângă conducătorul său, care păstra cea mai adâncă tăcere.

În sfârşit, trăsura se opri.

— Daţi-mi mâna şi coborâţi, îi spuse el tot în spaniolă. El se supuse, se lăsă să fie dus, simţi că mergea pe nisip, pe când aerul rece al nopţii îl izbea în obraji şi conchise că traversa o grădină.

După ce făcu vreo sută de paşi, conducătorul său îl înştiinţa că dă peste o scară. Într-adevăr, don José urcă vreo treizeci de trepte, apoi îşi simţi piciorul călcând pe covor. El înţelese că trece atunci printr-un salon.

În sfârşit, conducătorul său îi zise:

— Opriţi-vă.

Apoi îi şopti să şadă pe un scaun şi adăugă:

— Scoateţi-vă legătura.

Don José scoase basmaua cu care era legat la ochi şi rămase foarte uimit. Se găsea într-un salon drăguţ, ale cărui mobile, fiecare detaliu de ornamentaţie dovedeau că proprietară în casa aceea e o femeie. El rămăsese singur în salon, omul cu barba mare dispăruse.

— Aventura n-ar fi urâtă, se gândi don José, dacă fata ar fi cu adevărat frumoasă.

Atunci o draperia fu dată la o parte, Banco apăru în faţa lui don José, care rămăsese înmărmurit.

Spaniola se gândise că dacă s-ar îmbrăca într-un costum romantic ar fi dat mai multă tărie rolului pe care îl juca. Prin urmare se îmbrăcase cu o fustă scurtă roşie, cu corsajul de catifea neagră, garnisit cu broderii, iar pe cap îşi pusese o şapcă, cum poartă polonezele din Cracovia. Totul era presărat cu diamante foarte frumoase. De optsprezece luni de când ea primise protecţia prinţului K..., Banco învăţase Rusia şi Polonia pe degete şi îşi jurase să-şi sfârşească zilele într-un castel oarecare din vecinătatea Varşoviei.

Un parizian ar fi dezbrăcat-o în mintea lui imediat pe Banco şi ar fi îmbrăcat-o în costumul ei adevărat, pentru a vedea adevărata ei stare socială, dar don José era spaniol; el nu cunoştea femeile Parisului decât cu totul superficial. Afară de Conception, cu care voia să se însoare, şi de ţigancă, singura femeie pe care o iubise, don José cunoştea foarte puţin misterele acelor „dame” din lumea mare, care îşi luau numele străzilor în care se născuseră pentru a deveni baroane sau marchize. Don José era în stare să ia o dansatoare de circ drept o regină a cine ştie cărui stat.

Fără să-şi dea seama, Banco îşi jucase bine rolul.

— Dacă don José nu mă recunoaşte, îşi zisese ea, sau dacă cel puţin nu m-a văzut niciodată, ceea ce este probabil, fiindcă şi eu l-am văzut alaltăieri pentru întâia oară în viaţa mea, mă voi da drept poloneză.

Într-adevăr, în vederea acelei contese frumoase, al cărei păr blond, obraz rumen şi costum pitoresc păreau că arată o fiică a ţărilor reci, don José rămase foarte convins că se găseşte în prezenţa unei fete de condiţie bună şi o salută

până la pământ.

Omul plin de îndrăzneală când era vorba să-şi satisfacă ambiţia, omul care nu se da înapoi din faţa unei crime, devenea sfios şi se simţea roşind sub privirea unei femei.

— L-am prins, se gândi Banco, observând tulburarea subită a spaniolului şi înţelegând că are de-a face cu un om care în lumea ei însemna că nu e tare.

Ea făcu un gest graţios şi invită pe don José să şadă. Apoi îi zise în franţuzeşte, limbă pe care ruşii şi polonezii o vorbesc ca pe limba lor maternă.

— Nu ştiu cum să vă cer iertare, seniore, că am abuzat astfel de libertatea dumneavoastră.

— Doamnă, îngână don José, găsind-o din ce în ce mai frumoasă...

— Don José, continuă ea, aţi fost adus aici cu ochii legaţi pentru că nu puteţi şi nici nu trebuie să ştiţi vreodată cine sunt.

El se uită la Banco fără să poată găsi un cuvânt pentru a răspunde iar ea îşi scoase de la brâu un ceasornic mic, smălţuit şi se uită la el.

— Dumnezeule! zise ea, cum trece timpul... Nu mai am decât o oră de stat cu dumneavoastră şi cu toate acestea am atâtea lucruri să vă spun.

— Numai o oră! zise don José, gândindu-se că într-adevăr timpul acela era prea scurt pentru a admira o fiinţă atât de frumoasă.

— Vai! da, suspină ea, peste o oră va trebui să mă duc lângă tiranul meu.

— Tiranul dumneavoastră?

— Vreau să spun bărbatul meu.

Don José făcu ochii mari.

— Ascultaţi, domnule, continuă Banco cu hotărâre. Înainte de a vă explica purtarea mea, care ar părea neînţeleasă, trebuie să ştiţi cam cine sunt.

— Vă ascult, doamnă, răspunse don José, foarte afectat de întorsătura aproape solemnă ce părea să ia întâlnirea.

„Haide!... Să ne dăm mari cu strămoşi şi titluri”... se gândi Banco. Şi continuă cu voce tare, cu un uşor accent de tristeţe.

— Ah! domnule, în ţara mea, noi, fetele din lumea de sus, nu suntem niciodată măritate cu omul pe care îl iubim.

— Cam aşa este pretutindeni, răspunse don José, gândindu-se că şi vara lui, domnişoara Conception de Sallandrera, cu

toate că îl ura de moarte trebuia să se mărite cu el.

Banco continuă:

— Eu sunt fiica unui prinţ polonez, general în armata rusească. Eu am fost dată după un prinţ rus, general ca şi tatăl meu. Motivul căsătoriei acesteia a fost pur şi simplu politica. În vederile politicii ruseşti intră şi aceea ca nobleţea rusească să se unească cu nobleţea poloneză. Eu am şaptesprezece ani; bărbatul meu are şaizeci şi trei. El este un om brutal şi aspru, foarte egoist şi care şi-a împins faţă de mine, ruşinoasele şi stupidele lui accese de gelozie până la violenţe...

— Mizerabilul! murmură don José.

— De un an de când am venit la Paris nu m-a văzut nimeni nicăieri, nu mă lasă să ies din casă. Dacă aş avea un amant, m-ar omorî.

— Dar, o întrerupse don José, nu v-aţi gândit niciodată să faceţi în aşa fel încât să scăpaţi de un asemenea tiran?

— Ba da, şi tocmai pentru aceasta v-am chemat.

Cuvintele acestea îl încurcară puţin pe don José. Spaniolul găsea că presupusa prinţesă este încântător de frumoasă şi îi fusese de ajuns să se uite la ea pentru ca iubirea lui de şase ani pentru ţigancă să dispară cu desăvârşire. Dar don José nu era nici sentimental, nici cavaler şi prin urmare nu uită un singur moment că trebuia să se însoare cu domnişoara Conception şi să moştenească bunurile şi demnităţile ducelui de Sallandrera.

El rămase nepăsător şi răspunse:

— Aştept ordinele dumneavoastră, doamnă.

— Domnule, răspunse Banco cu îndrăzneală, eu sunt poloneză şi am fost alăptată de o ţigancă. Cu alte cuvinte, sunt o femeie superstiţioasă.

Don José surâse.

— Eu, continuă ea, cred orbeşte în prezicerile unor oameni pentru care viitorul nu este atât de nepătruns cum este pentru noi.

— Credeţi? zise don José.

— Da, răspunse ea cu un accent convins.

Don José se aşeză alături de ea şi o întrebă:

— Ce vi s-a prezis?

— Într-o zi pe când eram în Polonia, sunt şase ani de atunci, după cum vedeţi eram încă un copil, o femeie bătu la poarta

casei părinţilor mei, cerând să fie găzduită. Femeia aceea prezicea viitorul. Ea îmi luă mâna, se uită la liniile din palmă şi îmi zise: „Biet copil! într-o zi vei fi nenorocită. Un om cu barba albă, care va veni de la pol, te va maltrata cum se maltratează fiica unui servitor şi vei aparţine lui ca o sclavă.” Şi cum începusem să tremur, ea adăugă: „Dar într-o zi el te va duce într-o ţară mai caldă, care este la capătul Europei, în Occident şi atunci destinul tău se va schimba. Va depinde de tine să-ţi recapeţi libertatea.” „Cum?” întrebai eu. Ţiganca îşi încruntă sprâncenele, se uită din nou la liniile din palmă şi în cele din urmă îmi spuse: „În ţara aceea, omul de la pol, omul cu barba albă va continua să te maltrateze; cu multă greutate te va lăsa să vezi lumina soarelui. Cu toate acestea, într-o zi va consimţi să te ia cu el în droşca lui, cu condiţia să fii cu faţa acoperită, iar caii să meargă în galop. Atunci te vei întâlni cu un om călare. Omul acesta, născut într-o ţară caldă, într-o ţară înconjurată din trei părţi de apă, va arunca asupra ta o privire curioasă. Din momentul acela va depinde numai de tine ca omul acela să devină eliberatorul tău...” „Cum?” strigai eu, viu impresionată de cuvintele ţigăncii. „Dacă se va întâmpla ca omul acela să te iubească, fără să ştie nici numele, nici locul unde stai, nici numele aceluia care te va ţine în puterea lui, este scris în cartea sorţii ca tiranul tău să moară.”

Şi vrăjitoarea n-a voit să-mi mai spună altceva. Ea se uită la mine cu milă, îmi sărută mâna şi plecă.

Banco se opri un moment. Ea se uită la don José cu ochii ei mari, frumoşi şi îl pătrunse cu privirea ei atrăgătoare.

— Curioasă istorie! murmură don José şi prezicerea este şi mai curioasă încă.

— Oh!... să vedeţi, zise ea.

Şi continuă:

— Într-o zi, iarna trecută, prin luna ianuarie, pământul era acoperit de zăpadă, iar soarele strălucea în toată splendoarea lui. Printre geamurile odăii mele zăream copacii din grădina palatului şi vederea lor îmi reamintea scumpa mea Polonie. Câteva păsărele zburau din cracă în cracă şi se încălzeau la acele slabe raze de soare. Eu mă uitam la ele cu ochii plini de lacrimi. Bărbatul meu intră în odaie. „Ce ai? mă întrebă el, pentru ce plângi?” „Plâng fiindcă mă uit la zăpada aceasta, răspunsei eu, şi fiindcă îmi aduc aminte de ţara în care eram liberă altădată, cum sunt şi păsărelele acestea care zboară dinaintea mea.” „Ei bine!... îmi zise el, dacă ţii atât de mult să

te plimbi, nu mai plânge, am să te duc cu droşca mea la pădure. Tocmai am primit din Ucraina patru cai pe care vreau să-i încerc.” Am dat un ţipăt de bucurie şi am sărit de gâtul tiranului meu. „Mergi cu mine, îmi zise el, dar cu o condiţie: să-ţi acoperi faţa cu un voal cât se poate de des. Nu vreau să fii văzută.”

Banco se opri şi se uită la don José.

Spaniolul asculta cu oarecare curiozitate şi părea că nu bănuieşte a fi vorba de el.

— Acum, îi zise fata, căutaţi de vă aduceţi aminte.

— Eu, doamnă?

— Nu vă aduceţi aminte că într-o zi aţi văzut trecând pe Champs-Élysées, într-o după-amiază de ianuarie, o troică cu patru cai cenuşii, cu coamele albe, cu clopoţel la gât?

Banco îşi aducea foarte bine aminte că ieşise într-o zi în troică cu rusul ei, dar restul poveştii era curată închipuire.

— Aşa este... zise don José... mi se pare că-mi aduc aminte.

— Ah!

— Da... prin ianuarie.

— Oh! zise Banco, şi v-aţi uitat la mine lung...

— Credeţi?

— Sunt sigură.

— Şi?

— Cum, nu înţelegeţi?

— Dar... mi se pare.

— O parte din prezicerile ţigăncii s-au împlinit, zise Banco. Omul de la Pol, cu barba albă...

— Este bărbatul dumneavoastră?

— Da.

— Eu?

— Oh! v-am văzut foarte bine, cu toată repeziciunea cu care mergeau caii noştri; două persoane care treceau pe lângă noi călare în momentul acela vorbeau tocmai de dumneavoastră. Una din ele zicea: „Iată spaniolul cel mai bogat pe care l-a văzut Parisul până acum.” „Cum îl cheamă?” întrebă cealaltă persoană. „Don José d’Alvar” răspunse cea dintâi.

— Oh! oh! se gândi don José, nu cumva asta voieşte să mă facă a-i asasina bărbatul?

Banco continuă:

— Imediat îmi adusei aminte de prezicerea vrăjitoarei.

Acum înţelegeţi?

Şi Banco îşi luă înfăţişarea unei femei nenorocite, care de trei luni este atinsă de acea boală misterioasă, care se numeşte iubirea. Tăcerea ei fu mai convingătoare decât cuvintele şi era mai mult decât evident că don José înţelesese.

Spaniolul îşi ţinu, timp de o secundă, următorul discurs:

„Iată o femeie foarte frumoasă care îmi place la nebunie. A nu o iubi înseamnă să fac o crimă de les-frumuseţe. Prin urmare n-am decât să-i întind braţele. Am tot timpul să mă gândesc până în ziua când îmi va cere să o să scap de bărbatul ei.”

Şi don José îi zise:

— Doamnă, dacă vrăjitoarea aceea a spus adevărul, dacă este scris în cartea soartei ca iubirea mea să vă ucidă tiranul, speraţi căci vă iubesc...

— Oh!... zise ea surâzând melancolic, nu încă...

— Vă iubesc, vă jur...

— Poate, dar mai târziu.

Şi ea nu-şi retrase mâinile pe care don José le ţinea într-ale lui.

Ceasornicul din perete sună ora unu din noapte. Banco tresări şi păru neliniştită.

— Dumnezeule! zise ea, plecaţi...

— Aşa curând?

— Trebuie, este ora când se întoarce bărbatul meu.

— Dar, vă voi mai vedea?

— Da.

— Când?

— Mâine. Tot aici. Să aşteptaţi, ca şi astăzi. În colţul străzii Godot.

— Voi aştepta.

— Plecaţi! plecaţi! repetă ea pe un ton plin de grijă. Ea luă legătura pe care don José o pusese pe un scaun.

— Ştiţi, zise ea, trebuie, pentru a ne supune prezicerilor ţigăncii, să nu ştiţi nici unde sunteţi, nici cine sunt, nici numele bărbatului meu.

— Fie, zise el.

Şi se lăsă legat la ochi.

După un minut, omul cu barba lungă se întoarse, schimbă o privire cu Banco, se apropie de don José şi îi zise la ureche: „Veniţi”, apoi coborâră scara, traversară grădina şi se urcară în trăsura, care plecă în galop.

Ajunşi în strada Godot, conducătorul lui don José îi scoase legătura şi îi zise:

— Coborâţi... pe mâine.

Don José se dădu jos şi trăsura îşi continuă drumul.

Spaniolul traversă pe jos bulevardul Champs-Élysées pentru a ajunge acasă. Zampa îl aştepta. Don José nu avea secrete faţă de servitorul său. El îi spuse aventura şi îi ceru părerea.

Zampa îşi ascultă stăpânul cu deosebită atenţie.

După ce termină, îi zise:

— Toate acestea au o aparenţă romantică, şi dacă aţi fi liber, lucrurile ar merge de minune.

— Cum, nu sunt liber?

— Dar Fatima? zise Zampa.

— Ah! drace! murmură don José, căzând pe gânduri. Dar lasă!... Voi vedea eu!... Poloneza îmi place şi mă voi duce la ea şi mâine seară şi în toate serile.

Capitolul XXVIII

Trecuseră opt zile de când Banco, deghizată în prinţesă poloneză, măritată cu un general rus, primea în fiecare seară vizita lui don José, care, de altfel, o plăcea la nebunie. Don José, se îndrăgostise de Banco şi n-o mai iubea pe ţigancă.

În fiecare seară el aştepta nerăbdător în colţul străzii Godot; la puţin timp venea trăsura, se oprea, omul cu barbă scotea capul pe uşă, îi făcea semn să se urce lângă el şi îl lega la ochi.

Misterul acesta îi plăcea. Pentru nimic în lume n-ar fi vrut să-şi smulgă legătura de pe ochi, nici să afle numele adevărat al prinţesei poloneze, care, pentru el se numea Olga.

Într-o seară, don José, plecând de acasă, nu băgă de seamă că este urmărit. Un om îmbrăcat într-un costum curios, cu părul şi barba blonde, pe care numai Fatima poate l-ar fi recunoscut, îi urmărea la o distanţă de o sută de paşi, cu mâinile în buzunare.

Când don José se opri la colţul străzii Godot, omul acesta se ascunse puţin mai departe, după un colţ de casă, şi îşi ridică ochii în sus, ca un îndrăgostit care se uită la fereastra unde stă iubita lui. Apoi începu să se plimbe în sus şi în jos, pe trotuarul opus aceluia pe care aştepta don José.

Misteriosul personaj nu-l pierdea din vedere pe don José. El văzu trăsura intrând pe bulevard şi, după precipitarea spaniolului, ghici că pe aceasta o aştepte.

Într-adevăr, trăsura se opri şi don José se urcă într-însa. Dar în momentul când trăsura vru să pornească din nou, o voce strigă:

— Hei!... birjar!... birjar!...

În acelaşi timp, omul cu barba blondă, care aşteptase pe trotuar, se apropie şi, înainte ca vizitiul să aibă timp să dea bice calului, puse mâna pe un felinar, pe care îl deschise.

— Dă-mi voie, te rog, să-mi aprind ţigara, zise el.

— Haide, mai repede, zise vizitiul, pe un ton supărat.

— Imediat.

Şi necunoscutul păru că se grăbeşte; dar avu tot timpul să-l privească pe vizitiu ale cărui trăsături rămaseră întipărite în mintea lui, să arunce o privire în trăsură, în care îl văzu pe omul cu barba mare, şi în sfârşit, să se oprească asupra felinarului, pe care era gravat un număr aproape şters şi următoarea inscripţie: BRION: închirieri de cai şi de trăsuri, Strada Basse-du-Rempart.

Aceasta era, probabil, tot ceea ce voia să ştie necunoscutul.

El se dădu la o parte.

— Îţi mulţumesc... drum bun! strigă şi privi îndelung după trăsura care se depărta, în viteză.

„Mai mult ca sigur, îşi zise el, că trăsura este de contrabandă, dar calul este de casă”.

Apoi, sinchisindu-se foarte puţin de direcţia în care o luase trăsura, satisfăcut, fără îndoială, de constatarea pe care o făcuse, apucă pe bulevard până la Madeleine şi intră în strada Suresnes.

Personajul acesta, după cum probabil aţi ghicit, nu era altul decât amicul nostru Rocambole. Rocambole învăţase la şcoala lui sir Williams acea artă minunată a travestirii.

El poseda talentul de a-şi disimula vârsta şi fizionomia cu aceeaşi uşurinţă cu care îşi schimba costumul.

Trebuia să fi fost cineva vrăjitor sau ghicitor pentru a-l recunoaşte în omul acela cu barba blondă, mai mult bătrân decât tânăr, cu ţinuta excentrică pe elegantul marchiz de Chamery, care fusese văzut chiar în dimineaţa aceea călare pe un frumos cal arab şi pe care don José îl întâlnise la Bois, schimbând chiar cu el saluturile cele mai cordiale.

Pe când se întorcea în strada Suresnes, Rocambole, îşi

zicea:

„Acum ştiu că don José se duce în fiecare seară în strada Rocher, unde are o amantă. Mai ştiu că din strada Rocher se întoarce acasă, unde îşi schimbă costumul şi se duce să aştepte trăsura de contrabandă în colţul străzii Godot. Pe de altă parte, mai ştiu că trăsura şi vizitiul sunt de la BRION. De minune!”

Şi Rocambole se duse să se schimbe.

. . . .

A doua zi, pe la ora unsprezece de dimineaţă, trăsura marchizului de Chamery se opri la poarta lui Brion.

Rocambole intră în curte şi ceru să-l vadă pe stăpânul stabilimentului. El spuse că fusese însărcinat de o rudă din provincie, care venise la Paris pentru un proces, să închirieze pentru ea o trăsură cu luna. Marchizul ceru să i se arate mai multe cupeuri, mai multe perechi de cai, examina totul ca un bun cunoscător şi, în cele din urmă, zări în mijlocul trăsurilor care se spălau, un fel de cupeu, pe care îl recunoscu imediat. Era acela în care se urcase cu o seară înainte don José.

În acelaşi timp se uită la vizitiu, care tocmai scutura pernele şi pe care îl recunoscu de asemenea.

— Vai, ce trăsură curioasă ai dumneata, zise el, arătând cupeul cu pricina.

— Într-adevăr, răspunse Brion, este o trăsură model vechi.

— Şi la ce dracu poate servi aşa ceva?

— Să vă spun drept, domnule, nici eu nu prea ştiu. Ştiu numai atât, că este închiriată cu o mie de franci pe lună şi nu face serviciu decât trei ore pe zi.

— Trei ore pe zi?

— Mai bine zis, pe noapte.

— Şi cine este originalul care...

— Un domn cu o barbă mare, care nu vorbeşte niciodată. Mi-a plătit dinainte şi n-a putut să-mi spună cum îl cheamă.

— Dar unde se duce? întrebă marchizul cu nepăsare.

— Ah! vedeţi, tocmai asta nu vrea să-mi spună vizitiul, nici mie, căci i s-au promis cinci sute de franci, ca să tacă din gură.

— Ce să-i faci? Parisul este ţara excentricilor, murmură Rocambole.

Şi plecă fără să hotărască nimic în privinţa trăsurii pe care

voise s-o închirieze.

După o oră de la plecarea lui, se prezentă la Brion un nou personaj.

Acesta venise pe jos, căci nu era marchiz...

Era pur şi simplu un rândaş, la cai, un rândaş de origine britanică, al cărui păr şi obraz erau roşii ca morcovul.

El se înfăţişă, bolborosind o franţuzească stricată, cerând să fie primit în serviciu. Brion îi zise:

— Să vedem ce ştii să faci!

John, aşa se numea rândaşul, puse mâna imediat pe un cal englez şi începu să-l ţesale cu acea îndemânare, cu acea ştiinţă a cailor, cum numai la englezi poţi vedea.

La ora unu după-amiază John se duse să mănânce la o cârciumă din apropiere, unde vizitii din vecinătate luau masa în fiecare zi.

El făcuse deja cunoştinţă cu vizitiul care dimineaţa scuturase pernele misterioasei trăsuri: se numea Quentin.

Între vizitii şi rândaşi, discuţiile se încheagă repede, şi de la câteva vorbe la intimitate nu este nevoie decât de timpul necesar pentru a goli două-trei sticle cu vin.

John oferi lui Quentin o sticlă înfundată.

Acesta, la rândul lui, plăti o sticlă cu ţuică, John comandă lichioruri şi cafele şi începu să-l tutuiască pe vizitiu. Când ieşiră din cârciumă erau amici cât se poate de intimi. Atunci, fără să se mai prefacă John lăsă la o parte accentul englezesc pe care îl avusese până atunci şi-j spuse vizitiului:

— Zi, ţi-a promis cinci sute de franci?

— Ce?

— Zic că ţi-a promis cinci sute de franci, repetă John.

— Pentru ce?

— Pentru a nu spune unde te duci în fiecare seară cu trăsura.

— Cine ţi-a spus?

— Ce-ţi pasă? Ştiu eu.

— Aşa este. Îmi va da o hârtie de cinci sute.

— Ascultă, zise John, dacă ţi s-ar da de două ori mai mult, ai spune?

— Auzi vorbă!

Atunci rândaşul scoase din buzunarul vestei un portmoneu mic, îl deschise şi-i arătă vizitiului bancnotele.

— Omule, îi zise el, schimbându-şi accentul şi atitudinea, vrei să câştigi o mie de franci.

— Fireşte.

— O mie, din care cinci sute îţi dau arvună acum.

— Bine... dă-mi-i...

— Astă-seară trebuie să mă laşi pe mine să conduc trăsura.

Vizitiul se cam ameţise şi hârtia magică de o mie de franci îl zăpăcise cu desăvârşire.

— Îţi dau tot ce vrei, zise el.

John îl duse într-o cafenea şi se aşezară la o parte, într-un colţ. Vizitiul dădu rândaşului toate informaţiile pe care le deţinea.

El spuse că în fiecare seară, la ora 11, pleacă din strada Basse-du-Rempart şi se duce în strada Castiglione unde, omul cu barbă mare se urcă în cupeu şi merge în strada Godot. Acolo, trăsura se opreşte din nou şi îl ia pe un domn care aşteaptă la colţul străzii; pe acesta omul cu barbă mare îl leagă la ochi.

— Hm! hm!... se gândi John, care nu cunoştea acest amănunt.

Apoi trăsura se îndreaptă spre nord, apucă pe strada Clichy, iese din Paris, traversează Batignolles şi se opreşte în faţa unei case de ţară. situată la Asniers, la stânga podului de cale ferată.

Acolo, omul cu barba mare îl ajută pe cel cu ochii legaţi să coboare, îl ia de mână şi intră cu el în grădină. După câteva minute, primul se întoarce, se urcă în trăsură şi aşteaptă circa o oră. „După un ceas se duce să-l ia pe omul cu ochii legaţi, revine la Paris şi îl lasă pe trotuar în acelaşi loc de unde l-a luat cu două ore înainte.

Atât ştia vizitiul; dar amănuntele acestea nu-i erau suficiente lui John.

Capitolul XXIX

Într-o seară, pe la ora unsprezece, trăsura ieşi, ca de obicei, din strada Basse-du-Rempart; când să traverseze bulevardul, rândaşul John sări pe capră, lângă vizitiu, îi dădu mantaua şi şapca, în schimbul celui de-al doilea bilet de cinci sute de franci.

Fiindcă era frig, John îşi înfăşură obrazul într-un tartan, apoi, după ce adevăratul vizitiu sări de pe capră, ducându-se să-şi

vadă de treburi, trăsura îşi continuă drumul şi se opri în faţa casei cu numărul 16 din strada Castiglione...

Omul cu barbă mare aştepta pe trotuar.

El recunoscu trăsura şi fără să se uite la vizitiu, urcă într-însa.

John se duse în strada Godot.

Don José era la postul său.

Informaţiile date de vizitiu erau cât se poate de exacte. John recunoscu la Asnieres, casa indicată şi o examină cu atenţie, pe când cei doi oameni traversau grădina.

— Casa era un pavilion drăguţ, cu acoperişul în formă de terasă, şi era împrejmuită cu copaci bătrâni, care vara o ascundeau cu totul privirilor. În ciuda orei înaintate, se zărea printre perdele o lumină.

Pe când don José şi însoţitorul său intrau în casă, John coborî de pe capră şi legă calul de grilajul grădinii. Apoi intră în cupeu şi se ghemui în colţul opus uşii pe unde omul cu barbă mare ieşise, lăsând-o deschisă.

După câteva minute, acesta se întoarse, căută pe vizitiu din ochi şi observă că hăţurile calului erau legate de grilaj.

Fără să se neliniştească de lipsa vizitiului, el se urcă în trăsura în care era întuneric beznă. Dar când voi să închidă uşa, două mâini vânjoase îl apucară de gât şi îl strânseră atât de tare încât nu putu să scoată nici un sunet.

În acelaşi timp o voce îi şopti la ureche.

— Să nu faci zgomot, că te omor...

Şi omul cu barbă lungă simţi lama unui pumnal în beregată. În consecinţă păstră o tăcere şi o imobilitate absolută.

— Acum, zise John, să stăm de vorbă... Eu sunt vizitiul, dar nu acela de ieri, ci altul; mi-am plătit locul cu o mie de franci. Prin urmare este de la sine înţeles că am avut un oarecare interes de a mă găsi între patru ochi cu Senioria voastră.

— Cine sunteţi? Ce vreţi de la mine? murmură înspăimântat omul cu barbă.

— Ce-ţi pasă cine sunt? Mai bine răspunde sincer la ce te întreb.

Falsul vizitiu întinse mâna afară, luă un felinar de la trăsură şi îl apropie de faţa omului pe care îl ţinea la respect cu vârful pumnalului.

— Mai întâi, zise el, barba pe care o ai este falsă, deci vreau să ştiu cine eşti...

— Dar domnule... bolborosi omul cu barbă.

— Bun!... zise falsul vizitiu, văd după frica de pe mutra ta că eşti un fel de lacheu sau de intendent...

— Aşa este...

— Ei bine, dragul meu, dacă este aşa, alege: ori rămâi în trăsură cu inima străpunsă de o lovitură de pumnal, ori vorbeşti fără ocol şi-mi spui lucrurile pe care vreau să le aflu. Îţi plătesc.

— Pe cinstea mea!... răspunse interlocutorul lui John, începând să se mai liniştească, dacă ţineţi atât de mult...

— După cum văd, ai observat că nu sunt vizitiu.

— Sunteţi un stăpân, asta se vede, răspunse lacheul, căci lacheu era, şi dacă veţi fi destul de darnic...

— Îţi dau o sută de ludovici, dacă vorbeşti...

— Şi dacă mă dă afară?

— Nu te va da...

— Dar dacă?

— Te iau în serviciul meu.

Falsul vizitiu vorbea cu ton hotărât, poruncitor, care arăta obişnuinţa de a fi ascultat, şi valetul ghici imediat că are a face cu un om de condiţie bună.

— Fiindcă mi-aţi promis, zise el, vă voi spune totul.

— Mai întâi, îl întrerupse John, spune-mi numele omului care te aşteaptă în fiecare seară la colţul străzii Godot?

De bună seamă, lacheul voia să-şi bată joc de falsul vizitiu şi să pună mâna pe paralele lui.

— Este vicontele de Mereuil, zise el, şi vine aici în fiecare seară la nevasta unui bancher.

— Minţi!... îi zise John.

— Ba nu... vă jur!...

— Minţi!... Şi apăsă uşor pumnalul pe beregata valetului, adăugând:

— Omul acesta este un spaniol, care locuieşte în strada Ponthieu şi se numeşte don José. Acum continuă, şi ia seama că la cea mai mică minciună te lichidez.

Tonul lui John era atât de hotărât, încât lacheul înţelese că situaţia lui era foarte serioasă, şi se afla în pericol de moarte. Numai o sinceritate absolută îl putea scăpa de încurcătură.

— Pe cinstea mea!... zise el... vă voi spune tot adevărul... Ţin mult la stăpâna mea... este o fată bună... dar ţin mai mult la pielea mea... ce doriţi să ştiţi?

— Totul.

— Atunci trebuie să vă spun că eu sunt intendentul domnişoarei Banco...

— Ah! zise John, amanta prinţului K...?

— Întocmai.

— Care stă în strada Castiglione?

— Da.

— Şi unde este ea?

— Acolo, zise lacheul, arătând pavilionul cu degetul.

— Ea îl primeşte pe don José?

— Da.

— Îl iubeşte?

— A început să-l iubească.

— Şi... de când vine aici?

— De opt zile.

— Bun; dar pentru ce îl primeşte aici şi nu în strada Castiglione?

— Mai întâi de frica prinţului...

— Prinţul se află în Italia.

— Da, dar se poate întoarce.

— Bine, atunci de ce îl legi la ochi?

— Fiindcă domnişoara Banco joacă faţă de el rolul unei doamne din lumea bună. În ochii lui don José ea trece drept o prinţesă poloneză, măritată cu un general rus.

— Ştii ce urmăreşte stăpâna ta?

— Da.

— Ce scop?

— Ea vrea să fie privită cu respect de don José; să iasă, mai târziu, cu el la braţ, cu aerul că riscă totul pentru el, s-o introducă în casa generalului spaniol S..., unde părinţii ei sunt portari. Domnişoara ţine cu orice preţ să-şi ajute familia.

— Bine, zise John. Asta-i tot ce ştii?

— Da.

— A cui e casa asta?

— A domnişoarei. A cumpărat-o vara trecută.

— Stă aici?

— Numai seara, când îl primeşte pe don José.

Lacheul povesti atunci prima vizită a spaniolului la care asistase şi el, uitându-se prin gaura cheii..

— Bine zise John, te iau în serviciul meu, dar vei continua să fii intendentul domnişoarei Banco.

— Adică domnul voieşte să fie la curent cu tot ce se petrece aici?

— Cu tot.

— Unde vă voi putea vedea?

— Nicăieri...

— Atunci?

— În toate dimineţile vei pune la poştă o scrisoare cu adresa R.C... post-restant, în care vei povesti, punct cu punct, tot ce s-a petrecut la domnişoara Banco. La sfârşitul fiecărei săptămâni, vei primi şi tu o scrisoare, înăuntrul căreia vei găsi o hârtie de cinci sute de franci.

— Domnul este prea bun...

— Din fundul grădinii se auzi sunetul unui clopoţel.

— Pe mine mă cheamă, zise lacheul. Mă duc să-l iau pe don José.

— Du-te, zise falsul vizitiu.

În timp ce omul cu barbă mare se îndreptă spre pavilion, vizitiul se urcă pe capră.

După zece minute, trăsura porni spre Paris.

După o oră, John, rândaşul, redevenea, în strada Suresnes marchizul de Chamery şi îşi zicea:

„În fine, cred că am în mână arma de care va trebui să moară don José.”

. . . .

Într-o dimineaţa, Banco sosi la Paris. Se putea spune că era acolo incognito, căci de când îl primea în fiecare seară pe don José la Asnieres, curtezana se retrăsese şi nu mai primea pe nimeni. Cu toate că don José era tipul perfect al omului frumos, nu iubirea o făcea să se poarte astfel, ci calculul. Într-adevăr cum ar mai fi putut ea să-l convingă pe naivul şi credulul ei admirator că este o prinţesă dacă ar fi continuat să trăiască la Paris, să iasă în lume, să se arate la Bois într-un landou sau la operă în lojă?

Era mai mult ca sigură că aici l-ar fi întâlnit pe spaniol, iar acesta ar fi auzit şoptindu-se în jurul lui: „Uite-o pe Banco!... amanta prinţului K...”

Banco se retrăsese prin urmare la Asnieres în compania doamnei Carlo, care îi ţinea de urât şi o ajuta, cu sfaturile, să-şi completeze educaţia.

Mulţumită lecţiilor savante ale acelei frumuseţi trecute, Banco se perfecţionase în arta de a minţi, de a avea crize de nervi, de a plânge când vorbea de bunicul ei, generalul T... şi

de a-şi duce la buze crucea mamei sale. Doamna Carlo băgase în capul fetei că trebuia să aibă strămoşi. Pe vremuri, ea însăşi se numise baroana de Saintniers, după numele străzii unde locuise.

Or, în ziua aceea, dimineaţa, pe la ora unsprezece, Banco venise la Paris. Ea avea nevoie de mai multe lucruri pe care le lăsase la locuinţa ei din strada Castiglione.

Banco tocmai se pregătea să plece înapoi când auzi sunând clopoţelul de la poartă.

La puţin timp, valetul care stătea în antecameră de dimineaţă până seara, intră aducând pe o tavă de argint, o carte de vizită.

— Nu sunt acasă, zise Banco, zvârlind cartea de vizită, fără să-şi arunce ochii pe ea.

— Domnul acesta a intrat înăuntru, zise valetul.

— A intrat înăuntru... unde?

— În salon. M-a luat de umeri şi m-a dat la o parte spunându-mi: „Ştiu că stăpâna ta este acasă. După ce va vedea cartea mea de vizită, mă va primi”.

Banco, puţin mirată de această îndrăzneală luă din nou cartea de vizită şi citi:

MORTON TYNNER

— Nu-l cunosc, zise Banco.

— Este ceva scris pe dos, observă gromul... care-o examinase pe toate feţele, înainte de a o duce stăpânei sale.

Banco întoarse cartea şi citi următorul text scris în spaniolă:

Vreau să vă vorbesc despre don José d’Alvar.

— Spune-i să intre, zise Banco, aruncându-şi în grabă şalul şi pălăria pe un scaun şi trântindu-se într-un fotoliu cu o graţie desăvârşită.

Morton Tynner intră. După nume, era englez, dar un englez, care ar fi putut să fie luat cu uşurinţă drept un brazilian sau un locuitor din Indii. Era bronzat ca un mulatru, avea părul des, buclat şi nişte favoriţi negri lungi.

Înfăţişarea lui, era de altfel, aceea a unui gentilom desăvârşit.

Banco se uită la el curioasă.

— Doamnă, îi zise Morton Tynner, care vorbea franţuzeşte cu greutate şi părea că se sileşti să-şi aducă aminte de fiecare cuvânt, vorbiţi englezeşte?

— Nu, domnule.

— Dar spaniola?

— Puţin...

— Atunci, zise el în spaniolă, îmi va fi mai uşor să mă fac înţeles: vorbesc foarte prost franţuzeşte.

Banco îi arătă un scaun şi păru dispusă să-l asculte.

— Fiindcă înţelegeţi spaniola, continuă Morton Tynner, cred că aţi citit cele câteva cuvinte scrise pe dosul cărţii mele de vizită?

— Da, răspunse Banco, făcând totodată un semn din cap.

— Prin urmare, ştiţi că am venit pentru a vă vorbi de don José?

— Don José? Cine este acest don José? întrebă Banco, prefăcându-se că nu ştie despre cine e vorba.

Englezul răspunse liniştit:

— Don José este un tânăr spaniol pe care l-aţi ales de amant.

— Eu?

— Şi pe care îl faceţi să fie adus în fiecare seară, cu ochii legaţi, în vila dumneavoastră din Asniers.

— Drace! murmură Banco, după cât se pare sunteţi bine informat.

— Exact.

— Şi veniţi din partea lui?

— Nu. Am venit să vă vorbesc despre el.

— Despre ce?

— Doamnă, continuă sir Morton, din motive care ar fi prea greu să vi le expun, mă interesează foarte mult, atât don José cât şi persoana dumneavoastră.

— Foarte mulţumesc, răspunse Banco cu un surâs dispreţuitor.

Ea îşi regăsise toată îndrăzneala.

— Eu sunt un bun prieten al prinţului K...

— Rusul meu?...

Banco păli uşor.

— Prinţul vă iubeşte, continuă Morton, vă iubeşte mult... prea mult chiar... el ar fi în stare să se ruineze pentru dumneavoastră, dacă aţi voi să...

— Oh! ştiu, zise Banco, dar nu vreau să abuzez de el... am destul timp.

— Dar dacă prinţul ar afla ce faceţi cu don José... înţelegeţi...

— Aş!... cum ar putea să afle?

— Eu ştiu bine cum...

Observaţia aceasta, spusă cu răceală, produse asupra fetei impresia unei arme descărcate la urechea unui om care doarme.

Ea îşi reveni numaidecât din visul şi din nepăsarea în care plutise până atunci...

— Ah! asta este, zise ea, fără îndoială veniţi să...

Dar se opri, neîndrăznind să-şi formuleze gândul până la capăt.

Morton însă i-o luă înainte:

— Continuaţi, zise el, deşi v-am ghicit. Credeţi că vorbiţi cu un pungaş care vrea să vă şantajeze, vânzându-vă tăcerea, nu-i aşa?

— Mai mult ca sigur! murmură Banco...

Morton surâse şi îi răspunse pe un ton familiar:

— Te înşeli, fata mea...

— Cum adică?

— Eu am venit la dumneata ca prieten.

— Dar eu nu vă cunosc...

— Ce-are a face!

Banco se uită încă o dată lung la el.

— Domnule, vă rog, explicaţi-vă...

— Nimic mai simplu...

— După cum spuneţi, sunteţi prieten cu Prinţul K... rusul meu?

— Da.

— Şi cu don José?

— Poate...

— Nu înţeleg.

— Atunci, ascultaţi-mă.

Morton se răsfaţă în fotoliu şi pe buze îi flutură un surâs plin de bunătate.

— Eu sunt un vânător englez, zise el; el a călătorit mult şi am fost adesea la vânătoare de urşi cu prinţul K...

— Bun! zise Banco.

— Am vânat şi potârnichii roşii în Spania, împreună cu don José. Vreau să fiu şi să rămân prieten cu amândoi.

— Şi cu mine?

— Şi cu dumneata.

— Asta e greu.

— Ba nu; să vedeţi, atâta vreme cât prinţul K... va dormi liniştit pe perna aceea, care se numeşte încredere, va fi

fericit...

— Aşa este, zise Banco, râzând.

— Şi atâta vreme cât don José te va lua drept o prinţesă poloneză măritată cu un general rus...

— Cum!... şi asta ştiţi?...

— Ştiu totul, draga mea.

Banco încruntă din sprâncene. Omul acesta, care se amesteca astfel în viaţa ei şi îi cunoştea toate secretele, îi displăcea nespus de mult.

— Don José te va iubi, continuă Morton Tynner.

— Apoi? întrebă Banco.

— Dar, dacă don José ţi-ar cunoaşte adevărata stare socială...

— Ce-ai fi?

— Ar fi că, în loc să te iubească, ar renunţa la vizitele lui nocturne...

— Cum va dori, zise Banco.

— Aş!... sunt sigur că nu-ţi convine lucrul acesta.

— Ba... nu.

— Cu toate acestea, ţi-ai pus în cap să te prezinte unui general pe care îl cunosc...

— Asta mai lipsea!... zise Banco. Şi asta o ştiţi? La dracu!...

— Ţi-am spus: Ştiu totul.

Fata fu cuprinsă de o uşoară emoţie.

— Bine. Să vedem ce voiţi de la mine? Să sfârşim o dată, vă rog.

— Draga mea, zise englezul, ceea ce vreau eu de la tine este foarte simplu.

— Ce anume?

— Vreau să alegi: ori să vezi întâmplându-se o catastrofă care te va face să pierzi, în acelaşi timp şi iubirea lui don José şi protecţia prinţului K...

— Ori? întrebă Banco.

— Ori să mă faci părtaş la jocul tău.

— Şi prinţul nu va afla nimic?

— Absolut nimic.

— Nici don José?

— Don José va continua să te iubească, să-ţi ia rolul în serios şi să te creadă o prinţesă adevărată.

— Şi mă va prezenta generalului?

— Fireşte.

— Mâna dumitale!... zise Banco, întinzând-o pe a ei. Vă primesc în combinaţie!...

— Aşa, da, murmură englezul, văd că ne putem înţelege. Dar atenţie! Te previn un lucru: când intră cineva în combinaţie cu mine, trebuie să păstreze taina ca în mormânt. Orice nesocotinţă este urmată de o lovitură de pumnal.

Banco ridică ochii asupra vizitatorului ei şi întâlni plivirea lui rece şi hotărâtă. Atunci înţelese că era în puterea acelui personaj misterios.

Capitolul XXX

După două zile de la scena de mai sus, Banco îi zise lui don José, care pentru a zecea oară era introdus, cu ochii legaţi, în pavilionul ei din Asnieres:

— Dragul meu, mi se pare că peste câteva zile voi avea să-ţi dau o veste bună.

— Aşa? zise don José cu ochii strălucind de bucurie şi de iubire.

— Da.

Şi îl privi cu deosebită dragoste.

— De fapt, zise ea, poate că mă înşel...

— Poate că te înşeli?... ce vrei să spui?... pentru ce? întrebă don José, neînţelegând nimic din cuvintele cu două înţelesuri ale amantei sale.

— Fireşte, poate că îmi fac iluzii prea mari...

— Cum asta?

— Cine poate să mă asigure că pentru tine, posibilitatea de a petrece o zi întreagă împreună este o veste bună?

— Oh!... zise don José încântat.

— Să petrecem la aer curat... la lumină... departe de închisoarea aceasta. Şi arătă cu degetul budoarul. Departe de închisoarea aceasta, termină ea cu un surâs îngeresc, unde am închis misterul care ne învăluie.

— Dar, strigă spaniolul entuziasmat, ziua aceea va fi o zi de paradis.

Ea îi puse degetul pe buze.

— Sst!... zise ea, încă nu-i nimic sigur. Sper să fiu liberă... dar nu-ţi pot spune cu certitudine.

— Dar... în sfârşit... cam pe când ar putea fi?

— Ascultă, zise ea. Ai vreun servitor în care să te poţi

încrede?

— Da.

— Devotat?

— Aşa cred. De altfel, omul acesta depinde cu totul de mine, fiindcă viaţa lui e în mâinile mele.

— Zău? zise Banco cu naivitate, asta-i foarte original şi numai un spaniol poate avea idei de felul acesta. O să-mi spui istoria lui, nu-i aşa?

— Da... dar... mai întâi...

— Înţeleg... vrei să ştii... Ei bine, trimite-l pe omul acesta în fiecare zi, la ora trei, să se plimbe prin grădina Tuileries, îmbrăcat cu livrea şi cu o coardă albastră la butonieră.

— Şi pe urmă? întrebă don José.

— Atâta... Restul îl vei afla mai târziu...

— Eşti o enigmă.

— O enigmă vie, nu-i aşa?

— Şi fermecătoare, adăugă el ducând la buze mâna ei.

Don José îi povesti cum intrase Zampa în serviciul său, după care, venind ora despărţirii, plecă mai amorezat ca oricând şi cât se poate de încântat de iubirea lui misterioasă.

. . . .

A doua zi, la ora trei, don José îl trimise pe Zampa să se plimbe prin grădina Tuileries, în timp ce el se duse în strada Babylone pentru a face obişnuita vizită domnişoarei Conception de Sallandrera.

Zampa era la curent cu toate secretele stăpânului său. Mai mult, era la curent nu numai cu tot ce ştia stăpânul său, dar şi cu ceea ce acesta nu ştia, respectiv numele şi situaţia socială a necunoscutei.

El se îndreptă spre urmare spre grădina Tuileries, cu toată graba unui om care se duce la o întâlnire pentru el, nu pentru altul. Apoi, ajuns acolo se plimbă în lung şi în lat, cu mâinile la spate, ca un valet de casă mare, care simte şi îşi apreciază importanţa.

După două sau trei minute, văzu venind spre el un personaj destul de curios, acelaşi care, puţin mai târziu, trebuia să apară Fatimei ca o fiinţă supranaturală. Haina acestuia, părul cârlionţat, pantalonul strâmt, cizmele cu carâmbi răsfrânţi, precum şi figura lui întunecată, îl uimiră peste măsură pe portughez.

Necunoscutul se opri în faţa lui şi îi zise, uitându-se la el cu privirea întunecată:

— Dumneata eşti Zampa?

— Da, zise portughezul.

— Eşti în serviciul lui don José?

— Da.

— Îi eşti devotat?

— Fireşte.

— Vino să stăm mai încolo, lângă statuia lui Spartacus.

— Pentru ce?

— Ca să putem vorbi... În partea aceea e mai pustiu.

— Fie, zise Zampa.

Şi-l urmă pe necunoscut.

Acesta se apropie de o bancă şi se uită din nou la Zampa, care stătea în picioare în faţa lui.

Se părea că lacheul se simţea deja inferior acelui personaj curios al cărui ascendent îl simţea.

Necunoscutul continuă:

— Don José te-a luat în serviciul său pentru a te scăpa de eşafod.

Zampa tresări şi deveni deodată alb ca statuia în faţa căreia se găseau. Niciodată, aşa credea el cel puţin, don José n-ar fi îndrăznit să trădeze cuiva secretul misterioasei lor tovărăşii.

Necunoscutul continuă liniştit:

— Sunt şase ani de atunci. Prin urmare pedeapsa nu este încă prescrisă. Ar fi de ajuns un singur cuvânt adresat procurorului imperial francez, pentru a fi arestat din nou şi dat pe mâna justiţiei spaniole. Oricât de mare trecere ar avea, don José n-ar putea să te scape.

— Ce vreţi de la mine? bolborosi portughezul, înţelegând că omul care stătea în faţa lui voia poate, să-i vândă scump liniştea de care se bucurase timp de şase ani, linişte care putea să fie spulberată printr-un singur cuvânt.

— Sunt doi oameni, continuă necunoscutul, care au asupra dumitale dreptul de viaţă şi de moarte. Primul este don José...

— Şi al doilea?

— Eu.

Zampa îşi plecă fruntea.

— Aşadar, continuă interlocutorul său, don José ţi-a păstrat rău secretul, fiindcă acum îl cunosc şi eu.

Portughezul strânse pumnii.

— Oh! mă voi răzbuna, zise el.

— Prin urmare, devotamentul pe care-l ai pentru el nu mai poate dăinui multă vreme.

— Aşa se pare.

— Iar dacă îl serveşti cu credinţă, faci lucrul acesta numai de frică.

— Adevărat.

— Dar dacă eu vreau să-l trădezi?

— Dumneavoastră? zise Zampa cu groază.

Un surâs misterios flutură pe buzele necunoscutului.

— Eu sunt mai tare decât don José şi vreau să-l zdrobesc!

Un fulger de ură străluci în ochii portughezului Zampa, căci el i-ar fi iertat poate lui don José starea de slugărnicie în care îl ţinuse până atunci, dar nu putea trece peste indiscreţia care-l adusese la cheremul unui necunoscut.

Acesta din urmă continuă:

— Pentru a atinge ţinta pe care o urmăresc, am nevoie de tine. Sunt darnic şi te voi plăti bine.

Cuvintele acestea deşteptară lăcomia fostului bandit, care trecu imediat de la groază la prudenţa supusă a unui om care intenţiona să-şi vândă scump serviciile.

— Să ne tocmim, zise necunoscutul: cât câştigi pe an?

— Don José îmi dă o mie de scuzi.

— Şi cât furi?

— Zece mii de franci.

— Ce speranţe ai?

— După ce se va însura don José cu domnişoara Conception de Sallandrera, voi deveni intendentul său şi atunci mă voi bucura şi eu de un trai mai bun.

— Speranţele tale sunt nebuneşti.

— De ce?

— Pentru că don José nu se va însura niciodată cu domnişoara de Sallandrera.

— Ei, asta-i! zise Zampa uimit.

— Dacă o ia, adăugă necunoscutul cu răceală, a doua zi după nuntă va fi asasinat.

O lumină neobişnuită ca un foc străluci deodată în ochii necunoscutului, şi Zampa, ca un criminal inteligent, înţelese că avea de-a face cu un om mai tare decât el. Nici un singur moment însă nu-i trecu prin gând că pumnalul care-l ameninţa pe don José se găsea în mâna unui rival, care urmărea şi el să

se căsătorească cu domnişoara Conception de Sallandrera. Dimpotrivă, el era convins că are în faţa lui un om cu totul devotat şi care nu era decât instrumentul acelei amante necunoscute pe care o avea don José şi care, stăpânită de gelozie, se folosea de acest necunoscut ca să aranjeze lucrurile.

— Ah! drace! zise Zampa, lucrul începe să devină grav.

— Cât timp don José trăieşte, el nu va şti nimic de trădarea ta.

— Şi... dacă moare?

— Vei fi bine plătit.

Zampa ţinea să stabilească cifrele.

— În ziua în care voi şti ce face don José în fiecare seară în strada Rocher, vei avea zece mii de franci.

— Bun! şi pe urmă?...

— Şi o sută de mii, în ziua când căsătoria lui don José cu domnişoara de Sallandrera va deveni imposibilă.

— Bine, dumneavoastră îmi promiteţi atât de multe...

— Până atunci, vei avea în fiecare lună o leafă fixă de două mii de franci.

Necunoscutul scoase un portofel din buzunar, extrase o hârtie de o mie de franci şi o întinse lui Zampa zicându-i:

— Ţine asta! pentru primele cincisprezece zile.

Şi Zampa se aşeză cu familiaritate alături de acela care îl cumpărase atât de scump.

— Don José, zise el, se duce în fiecare seară în strada Rocher, la amanta lui, ţiganca Fatima...

Şi continuă să povestească pe îndelete tot ce ştia despre ţigancă şi despre don José; îi spuse de gelozia acestei femei, de iubirea ei arzătoare, de felul ei violent şi sălbatic, de totul, în afară de ce nu ştia nici el, adică de crima care îi unea pe cei doi.

Necunoscutul îl asculta cu deosebită atenţie.

— La ce oră, întrebă el, se duce don José la ţigancă?

— La zece.

— În toate serile?

— Nu lipseşte niciodată.

— El este singurul om care pătrunde la ţigancă?

— Afară de mine, da.

— Ah! te duci şi tu?

— Peste zi la ora două.

— În fiecare zi?

— Da.

— Pentru ce?

— Mă duc îmbrăcat într-o haină neagra şi cu cravată albă la gât. Pe post de doctor. O femeie pe care nimeni n-a văzut-o şi pe care toată lumea o crede bolnavă, se cere să aibă un doctor.

— Să zicem. Aşadar intri prin piaţa Laborde?

— Da, şi don José prin strada Rocher. Portarul nu l-a văzut niciodată pe don José. El nu m-a văzut decât pe mine.

— Apartamentul are doar aceste două ieşiri?

— Mai este şi a treia.

— Aşa?

— Dar pe aceea nu o ştie, nici ţiganca, nici oamenii ei.

— La ce serveşte ieşirea asta?

— Când Fatima a venit la Paris, don José era teribil de gelos.

Nu-i erau de ajuns cei doi spioni care o vegheau; el mai trebuia să ştie şi ce spunea ea, şi, dacă era posibil şi ceea ce gândea; înainte de-a o aduce, el a dispus să se construiască într-un zid, lângă budoar, un fel de ascunzătoare. Aici se pare intră printr-un fel de trapă, care se deschide dintr-o mansardă închiriată de don José. Se întâmpla uneori ca don José să se ascundă acolo şi să asculte ce vorbea ţiganca cu oamenii ei.

— Dar, din ascunzătoare, întrebă necunoscutul, se poate vedea ce se petrece în budoar?

— Da, printr-o gaură mică făcută în perete, între sobă şi fereastră.

— Dar de intrat, cum se poate intra în budoar?

— Apăsând pe un buton. Tabloul care ascunde uşa se roteşte în jurul lui şi lasă trecerea liberă.

— Foarte bine; vreau să mă duci şi pe mine în ascunzătoarea asta.

— Când?

— Mâine.

— La ce oră?

— La ora când obişnuieşte să sosească don José.

— S-a făcut. Unde vă pot întâlni?

— Tot aici, mâine seară la ora nouă.

— Foarte bine, voi fi punctual.

Zampa îl salută până la pământ pe necunoscut şi plecă.

Acesta mai rămase câteva minute în grădină, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că portughezul plecase de-a binelea, apoi

ieşi cu discreţie şi dispăru.

. . . .

E uşor de dedus acum cine era acel personaj bizar, pe care îl văzu ţiganca apărând în budoarul ei în momentul când se întoarse, după ce-l condusese pe don José până la uşă. Am relatat prima lui convorbire cu ţiganca, sfaturile date şi biletul pe care îl pusese sub vasul de China, cu recomandarea expresă de a înghiţi praful care se găsea alături de vas. Se ştie de asemenea ce s-a întâmplat: Fatima pusese praful misterios în apă, îl băuse, apoi, împreună cu don José bău un pahar de maraschino: iar după ce îl conduse pe acesta până la uşă, se întoarse şi găsi din nou în budoarul ei pe omul misterios.

Omul acesta dădu papagalului o bucăţică de zahăr înmuiată în băutura adusă de don José, iar Fatima văzu pasărea zbătându-se un moment, întinzându-şi aripile şi căzând ca trăsnită. În sfârşit, ea îl auzi pe omul acela, pe care îl lua drept diavolul, zicându-i cu răceală şi arătându-i pasărea moartă şi sticla cu maraschino:

— Câteva picături din băutura aceasta sunt de ajuns să omoare în două minute un papagal, într-o oră, un câine şi în douăzeci şi patru de ore să facă un cadavru dintr-o fată frumoasă ca tine.

Pronunţând aceste din urmă cuvinte, necunoscutul se răsturnă într-un fotoliu surâzând.

— Aşadar, zise el, ai băut din maraschino-ul pe care ţi l-a adus don José?

— Da, murmură ţiganca, cu dinţii clănţănind de spaimă.

— Ei bine! don José pe care îl iubeşti şi pe care l-ai ameninţat că-l omori ţi-a luat-o înainte, fata mea.

— Cum? întrebă ea cu voce surdă.

— Te-a otrăvit, pentru a putea să trăiască în libertate cu rivala ta.

Cuvintele acestea redeşteptară viaţa şi energia sălbatică a acelei femei, care se şi credea în ghearele morţii. Ea se ridică teribilă în mânia şi în ura ei.

— Oh! zise ea, fiindcă mai am doar douăzeci şi patru de ore de trăit, îl voi ucide.

Puse mâna pe un pumnal şi-l învârti cu furie. Dar necunoscutul i-l luă din mână şi îi zise:

— Nu te pripi aşa: nu e nevoie ca don José să moară de

pumnalul tău, dacă a băut împreună cu tine din maraschino.

— Oh! aşa este.... zise ea, dar atunci... pentru ce, dacă a voit să moară... Ah! îmi pierd capul în mijlocul tuturor acestor mistere.

— Necunoscutul începu să râdă.

— Misterul este uşor de dezlegat, don José a luat înainte de asta un antidot.

— Ah! înţeleg, strigă ea.

— Prin urmare a băut fără grijă!

— Dar el nu se gândea la pumnalul meu! Şi fiindcă trebuie să mor.

Necunoscutul ridică din umeri.

— N-ai să mori, zise el.

Ea dădu un ţipăt de bucurie.

— Şi tu ai luat antidotul, mulţumită mie şi fără să ştii ce iei.

— Eu!?

— Da... praful acela alb...

— Ah! murmură superstiţioasa fată în culmea bucuriei, căzând în genunchi, mi-am închipuit eu că dumneata eşti tatăl meu.

— Ce?

— Da, dumneata nu eşti dracul?

— Ştiu şi eu?!

— Ei bine! mama...

— O fi, zise repede necunoscutul, înţelegând cât de multe se puteau trage din credinţa superstiţioasă a ţigăncii, în orice caz, îmi datorezi mie faptul că trăieşti.

— Oh! dumneata eşti tatăl meu.

— Şi tot mie să-mi datorezi şi răzbunarea.

Cuvântul răzbunare o făcu pe ţigancă să treacă de la accesul de recunoştinţă la un acces de gelozie.

— Ah! zise ea, acum am dovada că don José a venit să mă omoare; dovedeşte-mi că a vrut să mă trădeze şi vei vedea cum ştiu să-mi ţin jurământul.

— Dovada, zise necunoscutul, o vei avea curând.

— Când anume?

— Răbdare! ora se apropie.

Fatima strânse convulsiv mânerul pumnalului.

— Ascultă-mă deci, zise necunoscutul.

— Te ascult, dar vorbeşte repede.

— Don José vezi bine, a încercat să te otrăvească.

— Mizerabilul!

— A plecat de lângă tine cu surâsul pe buze, strângându-ţi mâinile, privindu-te cu dragoste şi zicându-ţi „pe mâine”.

— Trădătorul!

— El nădăjduieşte ca mâine, când va veni, să găsească un cadavru.

— Şi...

— Mâine însă va vedea că eşti plină de viaţă, continuă necunoscutul. Atunci se va înfuria şi, pentru că ţi-a jurat moartea, va căuta să se descotorosească de tine în alt chip.

— Infamul!

— Fiindcă n-a izbutit cu otrava, se va gândi la pumnal, dar să nu-ţi fie teamă, eu veghez asupra ta. Nu-i nevoie decât să continui să-ţi joci rolul.

— Cum?

— Să fii iubitoare şi afectuoasă, ca şi până acum.

— Dar el va şti că am luat antidotul.

— Fără îndoială şi va acuza de trădare mai întâi pe valet fiindcă nu ştie încă tot ce pot eu.

— Şi?

— Vei căuta să-i risipeşti bănuielile şi ascunzându-ţi intenţiile îi vei explica de ce otrava n-a avut putere asupra ta. Şi iată, mâine te vei preface că dormi până târziu şi n-o vei suna pe doică înainte de ora trei-patru. Când va sosi don José, să te plângi că ai capul greu şi că ai dormit dusă, motivând că ai abuzat de opium. Câteodată opiumul acţionează ca o contraotravă... eficientă. Bună seara... pe mâine...

Fatima lăsă din nou să i se lege ochii, apoi misteriosul ei tovarăş dispăru, după ce îi şopti încă o dată la ureche:

— Fereşte-te de negru şi de doică...

Capitolul XXXI

Don José ieşise de la ţigancă cu pasul hotărât şi cu fruntea sus.

— Stăpâna ta este obosită astă-seară, îi spuse el doicii, s-o laşi mâine să doarmă cât mai mult.

Şi plecase pe deplin încredinţat că aceea pe care o iubise cu toată furia pasiunii, a doua zi nu se va mai deştepta. Cu toate acestea, oricât era de obişnuit cu crima, don José simţi inima bătându-i cu oarecare violenţă când ajunse în stradă şi,

fără voia lui, ridică ochii spre fereastra de la odaia ţigăncii.

— Biata Fatima! murmură el suspinând, aşa trece iubirea!...

Timp de câteva minute, spaniolul simţi un fel de remuşcare violentă din cauza crimei pe care o făptuise; apoi îşi aduse aminte de ameninţările ţigăncii şi se înfurie din nou.

„Ea a vrut!” îşi zise el.

Şi se depărta fără a-şi mai întoarce privirea... Era ceasul când în fiecare seară trăsura misterioasă îl lua din strada Godot pentru a-l duce în acea casă şi mai misterioasă, unde îl aştepta Banco.

Don José se duse acasă grăbit, pentru a-şi schimba costumul...

Zampa, acel valet credincios în care spaniolul avea deplină încredere, îşi aştepta stăpânul trântit pe o banchetă din antecameră şi citind ziarele de seară.

Văzându-l pe don José puţin palid şi mai agitat ca altă dată, portughezul surâse.

— S-a făcut, nu-i aşa? întrebă el.

— Da, zise don José, şi schiţă un semn din cap.

— A băut?

— Fără probleme.

— Biata Fatima! murmură valetul pe un ton de milă amestecat cu batjocură. N-avea nici douăzeci şi şapte de ani!...

— Taci din gură! zise don José...

Şi ca şi cum ar fi vrut să schimbe imediat subiectul, întrebă:

— Aşadar, nici azi n-ai văzut pe nimeni în grădina Tuileries?

— Pe nimeni.

— Curios! Chiar ieri mi-a confirmat.

— Pe legea mea!... scumpe stăpâne, zise Zampa, îmi pun capul că prinţesa aceea îşi bate joc de dumneavoastră.

Don José încruntă din sprâncene.

— De unde ştii? întrebă el cu mândrie.

Zampa nu răspunse nimic.

— Haide, spune... insistă don José...

— Adică, vreau să spun că-şi bate joc de valetul dumneavoastră, fiindcă mă face să mă plimb degeaba în toate zilele prin grădina Tuileries, răspunse portughezul cu umilinţă.

Don José ridică din umeri şi tăcu. Apoi îşi schimbă costumul şi alergă la întâlnire.

Trăsura îl aştepta deja în colţul trotuarului şi intendentul

bărbos al lui Banco îşi arătă capul prin portieră.

— Aţi cam întârziat, zise el lui don José, pe un ton brusc şi aproape nepoliticos.

— Scuzaţi-mă...

— Dacă prinţesa ar şti cum vă grăbiţi...

— Ce s-ar întâmpla? întrebă don José găsind că observaţia era obraznică.

— Ar fi că ar putea să renunţe de-a vă mai vedea, răspunse omul cu barbă, pe un ton şi mai obraznic.

Don José tăcu dar îşi promise să ceară prinţesei concedierea intendentului.

Acesta îl legă la ochi şi, după o oră, logodnicul domnişoarei de Sallandrera pătrundea în budoarul falsei prinţese, care, în seara aceea, dăduse o mai mare atenţie decorului comediei pe care o juca.

Era tristă, melancolică şi stătea răsturnată într-un fotoliu, înfăşurată într-un capot de catifea neagră, care contrasta puternic cu albul mat al pielii sale. Întinse mâna lui don José ca o muribundă, ca un ultim adio şi se uită la el cu acea privire mâhnită, care nu aparţine decât sufletelor disperate şi sătule de viaţă. În ajun, ea fusese pentru don José femeia fericită care uita lângă el tot calvarul pe care-l îndura alături de un soţ posac şi gelos.

Don José plecase de la ea mai amorezat ca oricând. Astăzi însă, ea era atât de palidă, de tristă şi de abătută, încât don José nu se putu opri să nu dea un strigăt:

— Dumnezeule! îi zise el, dar ce ai?

— Sunt cu moartea în inimă...

Banco pronunţă aceste cuvinte cu o simplitate nobilă, pe care o studiase toată ziua.

— Dumneata!... Moartea în inimă! Ce vrei să spui? exclamă spaniolul.

Banco îl trase alături de ea şi îi zise fără amărăciune şi fără mânie:

— Răul de care sufăr este greu de explicat... trebuie să mă asculţi cu răbdare... mult...

— Vorbeşte, zise el, vorbeşte, te rog.

Ca şi zilele trecute, el voi să-i ia mâna, dar ea şi-o retrase.

— Nu, zise ea, ascultă-mă.

Don José era înmărmurit de schimbare.

Prinţesa poloneză avea, într-adevăr, aerul unei muribunde.

— Prietene îi zise ea după o tăcere pe care avusese grijă s-

o facă cât mai penibilă, trebuie să te părăsesc...

— Să mă părăseşti?

— Da... plec...

— Dar asta nu se poate! strigă don José.

— Aşa vrea bărbatul meu.

Cuvântul acesta fu ca o lovitură de trăsnet. Inima omenească este făcută în aşa fel încât obstacolele îi incită pasiunea peste măsură.

În ajun, don José socotea legătura lui cu Banco pur şi simplu trecătoare şi nu-i atribuia decât o importanţă relativ mică. Bineînţeles prefera pe Banco ţigăncii, dar el nu era omul care să meargă până acolo încât să sacrifice pentru ea planurile lui ambiţioase şi scopul pe care-l urmărea însurându-se cu domnişoara de Sallandrera.

Un cuvânt al falsei poloneze fusese de-ajuns pentru a-l zăpăci cu desăvârşire... Ea pleca!...

Don José îşi închipui că o iubeşte la nebunie şi că a trăi fără ea îi era peste putinţă.

Se aruncă în genunchi la picioarele ei.

— Dar vreţi să mor? strigă el.

Accentul acesta era atât de autentic, atât de dureros în naivitatea lui, încât Banco păru adânc mişcată.

— Domnule, îi zise ea, toate acestea sunt de neînţeles pentru mine.

Cuvintele ei păreau a avea atât de puţină legătură cu tot ce spusese până atunci, ca şi cu strigătul de durere al lui don José, încât acesta rămase şi mai zăpăcit.

— Să vedem, zise ea cu un sânge rece care îl înfricoşa pe spaniol mai mult decât vestea plecării, să ne explicăm, vă rog...

— Dar, doamnă, bolborosi don José.

Ea îi făcu semn să tacă.

— Să ne explicăm, zise ea; eu ţi-am spus că plec şi dumneata ai căzut în genunchi la picioarele mele.

— Oh!... n-ai să pleci, nu se poate! strigă el cu înflăcărare.

— După voce, după atitudinea pe care o ai, mă faci să cred că mă iubeşti...

— Ah! te iubesc!... ţi-o jur!...

Banco izbucni într-un hohot de râs.

— Asta e prea mult, zise ea.

— Cum prea mult?

— Fireşte!... dumneata pretinzi că mă iubeşti?

— La nebunie...

— Oh!... prefăcutul!

— Dar, uitaţi-vă la lacrimile mele... murmură spaniolul, care într-adevăr era cu ochii în lacrimi şi rămase în genunchi.

— Domnule, îi zise falsa poloneză, cu răceală, te rog să răspunzi numai la întrebările mele. Stai aici în faţa mea.

Vocea prinţesei avea o nuanţă poruncitoare, care-l impresiona pe don José. El se supuse.

— Spune, zise el în cele din urmă.

— Te cheamă don José d'Alvar?

— Da, doamnă.

— Eşti nepotul lui don Paëz, ducele de Sallandrera?

Întrebarea îl făcu pe don José să tresară.

— Da, doamnă, răspunse el.

— Ducele, continuă Banco, are o fată?

— Da, admise bărbatul dând din cap.

— Domnişoara Conception.

— Aşa o cheamă; dar atâta tot!...

— Ah!...

Spaniolul ghicise motivul pentru care se iritase Banco, în acelaşi timp, el înţelese că plecarea cu care îl ameninţase era numai prefăcătorie. Don José era un tip dibaci, care, după ce trecea pericolul, ştia să-şi ridice fruntea la timp.

— Dă-mi voie, doamnă, să dau câteva lămuriri asupra lucrurilor care par a vă... preocupa.

— Te ascult, domnule.

— Am un frate mai mare; îl cheamă don Pedro.

— Nu ştiam, zise Banco.

— Fratele acesta este logodnicul verişoarei mele Conception.

— Ce? zise fata poloneză.

— Fratele meu este bolnav şi, cum ducele de Sallandrera, unchiul meu, ţine mult ca titlurile şi demnităţile pe care le are să nu iasă din familie...

— Într-adevăr mi se pare că este duce de Spania?

— Da, doamnă.

— Şi?

— Şi s-a hotărât, pe vremea când eram încă liber şi nu avusesem fericirea de a te întâlni... ca, în eventualitatea morţii fratelui meu, să mă căsătoresc cu Conception.

— Aşa! zise Banco, care până atunci ascultase cât se poate

de liniştită.

— Dar, continuă don José redevenind stăpân pe el însuşi, fratele meu n-a murit încă!... el va trăi, şi...

Ea făcu un gest:

— Nu-i nevoie să termini...

Iar don José, înşelat de liniştea ei aparentă, îi luă mâna şi îi zise:

— Mi se pare că ai vrut să mă sperii... că n-ai vrut să pleci... citesc asta în ochii tăi... te-ai luat după vorbe... şi te-ai îndoit de iubirea mea.

Banco răspunse cu gravitate:

— Don José, nici un moment nu m-am gândit, Dumnezeu mi-e martor, să împiedic o căsătorie care ţi-ar asigura viitorul şi ţi-ar oferi o situaţie înaltă şi de invidiat.

— Eşti un înger! murmură don José, înşelându-se încă o dată de acea mărinimie aparentă.

— Dar, vezi, continuă Banco, luând o poză tragică şi dând vocii un accent dramatic, eu m-am născut într-o ţară în care sub un strat subţire de zăpadă se ascund cele mai arzătoare şi mai sălbatice pasiuni. Eu sunt slavă, don José, continuă Banco cu însufleţire, mi-am petrecut tinereţea printre ţigănci, copilăria mea a fost legănată în legende însângerate, şi în jurul meu am văzut curgând valuri de sânge, aşa cum la Paris curg valuri de şampanie.

Cuvintele acestea făcură pe don José să se piardă în fel de fel de presupuneri... Pretinsa prinţesă poloneză devenea pentru el o adevărată enigmă.

— Sunt prea bine crescută, continuă Banco, pentru a mă arăta geloasă pe o femeie, dar aş fi nemiloasă, neînduplecată, o rivală, cu o amantă...

Don José tresări din nou.

— Vezi, continuă ea, pentru a mă satisface, pentru a mă răzbuna pe femeia pe care ai iubit-o înaintea mea, mi-ar trebui sângele ei...

Spaniolul începuse să înţeleagă.

— Don José, continuă Banco, ai iubit o femeie care se numea Fatima?

Don José sări ca ars.

— Cine ţi-a spus? strigă el.

— Pe femeia aceea o iubeşti încă...

— Oh! nu-i adevărat.

— În fiecare seară te duci s-o vezi... nu tăgădui... ea stă în piaţa Laborde.

Don José nu răspunse. Era ca împietrit. Cum putuse poloneza să pătrundă misterul acela pe care el îl ascunsese până atunci atât de bine?

— Don José, continuă ea, încercând să adopte tonul solemn al unui judecător care condamnă fără apel, îmi trebuie viaţa acelei femei... sau dacă nu, va trebui să nu te mai văd niciodată!...

Banco credea că-i cere lui don José un sacrificiu peste puterile lui, căci, probabil, Morton Tynner, care dictase aceste condiţii, nu-i spusese că spaniolul hotărâse deja moartea ţigăncii.

„Stai! gândi don José, deoarece ştie de Fatima, atunci când va afla moartea ei va crede că am devenit asasin din cauza iubirii pe care i-o port.”

Şi don José căută să se stăpânească; faţa i se transfigura şi păru că devine tot atât de tare ca şi femeia care-l supunea acestui interogatoriu.

— Doamnă, zise el, pe femeia aceasta n-o mai iubesc.

— Jură-mi!

— Pe cinstea mea!

Şi-şi ridică mâna în sus.

— Nu o voi mai vedea niciodată, adăugă el.

— Nu-i destul...

— Ce să mai fac?

— Trebuie ca femeia aceasta să moară!

Don José păru că face o sforţare supraomenească luptându-se cu ideea crimei.

— Dumnezeule! murmură el, vrei să devin asasin?

— Da, dacă mă iubeşti. Nu, dacă vrei să nu mă mai vezi.

— Oh! asta nu se poate! strigă. Apoi adăugă cu o voce surdă: Dar dacă vrei... va muri!

— Când?

— În noaptea aceasta chiar!

— Bine, zise Banco.

Şi îi zâmbi cu surâsul acela melodramatic al unui actor de teatru; apoi, fără să-i mai spună nici un cuvânt, îi făcu cu mâna un semn de adio, ridică o portieră şi dispăru. În acelaşi moment apăru şi omul cu barbă.

— Veniţi, îi zise el.

Don José lăsă să i se lege ochii şi, după o oră, fu lăsat în

strada Godot.

. . . .

Spaniolul se întoarse acasă zăpăcit de revelaţiile şi de ordinele misterioasei lui amante şi pradă a unei agitaţii lesne de înţeles. Fără îndoială, la ora aceea Fatima se zbătea în ghearele morţii!...

Toată noaptea don José nu putu să închidă ochii. În mai multe rânduri i se păru că o vede pe Fatima reproşându-i moartea. În sfârşit, apărură primele luciri ale zilei, care îi risipiră vedeniile. El se deşteptă şi, pentru a-şi înşela neliniştea, poate chiar remuşcarea, plecă imediat de acasă, călare; la prânz îşi trimise calul acasă şi se duse la Café de Paris. Apoi, în loc să se întoarcă acasă, unde fără îndoială îl aştepta vestea morţii ţigăncii, se duse pe jos la palatul de Sallandrera, unde petrecu tot restul zilei în tovărăşia ducelui şi ducesei.

Conception lucra în atelierul ei.

Don José prânzi în strada Babylone şi se hotărî în cele din urmă să se întoarcă în strada Ponthieu. Zampa îl aştepta.

— Ei? întrebă don José cu o voce tremurândă, plină de emoţie.

— Ce doreşte Excelenţa voastră? întrebă Zampa cât se poate de liniştit.

— Cum! mai întrebi?

— Fireşte.

— Fatima?

— N-aveţi nici o ştire?

— Nu... dar... tu?

— Eu nu ştiu nimic.

— Negrul... doica?

— N-am văzut pe nimeni.

— Nu se poate!

— O jur!

— Atunci, murmură don José, însemnează că n-a murit!

— Aş! făcu portughezul. Înseamnă că n-a luat otrava pe care i-am dat-o!...

— Ba a luat-o.

— Atunci a murit.

Don José era distrus de emoţie; cu toate acestea siguranţa din glasul valetului său era atât de mare, încât don José nu se

mai îndoi nici un moment de moartea ţigăncii. El avu chiar curajul ca pe la ora zece de dimineaţă să se ducă în strada Rocher.

Traversă micul apartament al lustruitoarei, merse de-a lungul sălii, ajunse în antecameră şi se opri să asculte. Se aştepta să audă vocea negrului şi a doicii plângându-şi stăpâna. Dar în apartament domnea o tăcere adâncă. El traversă salonul şi zări o rază de lumină venind din budoar.

Bătu la uşă.

— Intră, zise o voce care îl făcu să-şi piardă cumpătul. Şi uşa se deschise, iar ţiganca, surâzătoare şi plină de viaţă, apăru în prag.

Capitolul XXXII

Don José se retrase înspăimântat. Ţiganca era înaintea lui, în carne şi oase, privindu-l şi surâzându-i.

— Bună ziua, dragul meu, zise ea, bună ziua.

Şi-l luă de mână trecându-i braţul celălalt pe după gât. Puterea de stăpânire a acestei femei era atât de mare, încât don José nu avu nici cea mai mică bănuială.

Şi totuşi cum se face că Fatima era încă în viaţă? Aceasta era pentru el o enigmă. Dar, chiar dacă s-ar fi aflat în pericol de moarte, tot nu putea să-l acuze pe el.

Pe de altă parte, cum ar fi putut să bănuiască el că femeia aceea îi jurase o ură de moarte, când o vedea ieşindu-i înainte surâzătoare cu braţele întinse şi cu iubirea în ochi?

Cu toate că Fatima luptase mult să se stăpânească, mai găsi în ea puteri să-l studieze pe don José cu cea mai mare atenţie.

Paloarea şi emoţia spaniolului nu-i scăpaseră:

„Iată un om care mă ia drept o fantomă, îşi zise ea. A venit aici pentru a vedea cadavrul meu şi se retrage înspăimântat văzând că trăiesc”.

Dar surâsul de pe buzele ei nu dispăru nici un moment.

— Cât eşti de palid! îi zise ea; ce ţi s-a întâmplat?

— Palid? se miră don José emoţionat, eşti nebună, draga mea Fatima... nu ştii că e destul să te văd pentru ca tot sângele să mi se îngrămădească la inimă şi, că de câte ori intru aici, mă cuprinde o emoţie pe care nu mi-o pot stăpâni?

— Oh! zise Fatima, văd bine că mă iubeşti, dragul meu José.

Apoi, la rândul lui păru că se uită la ea cu atenţie şi îi zise:

— Dar şi tu eşti palidă...

— Crezi?...

— Sigur, eşti albă ca o statuie... şi îi arătă o oglinjoară de pe masă.

— Pentru că am dormit prost... sau mai bine zis...

Don José se uita la ea cu interesul unui medic care studiază un caz rar în analele ştiinţei.

— ...Mai bine zis, pentru că am dormit prea mult, termină ea. Acel maraschino pe care mi l-ai dat mi-a făcut teribil de rău.

— Cum se poate.

— Am crezut că mor.

Don José crezu de cuviinţă să-şi manifeste puţină nelinişte.

— Vezi, continuă ea, am suferit ca atunci când mama îmi dădea în copilărie, opium în doză prea mare. Aveam nişte vise teribile.

— Cum! zise don José, ai luat opium?

— Da, am luat pe când eram mică şi mai iau şi acum.

— Pentru ce?

— Asta-i un obicei al nostru, al ţiganilor.

— Ciudat obicei!

— Se zice că este şi antidot.

Şi Fatima se uită la don José, dar el rămase impasibil.

— Aş, chiar crezi?

— Toţi ţiganii zic aşa. Printre noi otrava este atât de obişnuită pentru că ne temem unii de alţii şi ne luam toate precauţiile posibile.

Don José crezu că a găsit explicaţia supravieţuirii Fatimei.

— Atunci, zise el liniştit, în loc să presupui că ai fost bolnavă din cauza maraschinoului pe care ţi l-am adus, ai putea mai degrabă să crezi că ţi-a fost rău din cauza opiumului pe care l-ai luat.

— Se poate! zise ea cu o naivitate atât de bine studiată încât don José se lăsă înşelat. Atunci n-o să mai iau.

— Îmi promiţi?

— Fireşte; nu fac eu tot ceea ce vrei tu, dragul meu?

— Aşa! murmură don José râzând; acum nu mai eşti geloasă?

— Nu.

— Adevărat?

— Vezi bine, acum sunt cuminte, fiindcă văd că mă iubeşti.

— Sigur că te iubesc...

— Şi sunt încredinţată că nu iubeşti pe alta decât pe mine... cel puţin aşa mi-ai jurat, recunoşti?

— Fireşte. Cu toate acestea, continuă don José, tocmai fiindcă te iubesc şi nu ţin la nimeni în afară de tine, îmi voi lua astă-seară o libertate extraordinară, şi don José se ridică.

— Cum!? zise ea pe un ton supărat, mă şi părăseşti?

— Da, draga mea.

— Pentru ce?...

— Fiindcă sunt aşteptat la unchiul meu, ducele de Sallandrera.

— De Conception? zise ea cu un ton glumeţ.

Don José ridică din umeri, apoi o sărută.

— Pe mâine, zise el şi ieşi din budoar.

Dar ea îi luă braţul şi-l conduse până în antecameră, ca de obicei. Acolo se opri.

— Uite, zise ea, mi se pare că înnebunesc.

— Tu?

— Adică sunt geloasă.

— Geloasă de ce? Pe cine? întrebă el.

— Nu ştiu.

Şi îşi scoase de la cingătoare pumnalul care nu o părăsea niciodată. Don José, înspăimântat, îi văzu lama sclipind la lumina sfeşnicului pe care ţiganca îl pusese pe o masă din apropiere.

— Vezi! îi zise ea, sunt momente când îmi pierd capul, când sunt convinsă că mă înşeli... şi îmi vine să mă omor...

Pronunţând aceste din urmă cuvinte, ridicând şi agitând pumnalul, ţiganca era sinceră. Ea uitase în acel moment şi sfaturile sincere ale, misteriosului şi nocturnului ei vizitator, şi infamia lui don José.

Iubirea ei se redeşteptase, plină de gelozie şi furie, răci se ştia înşelată... pentru o clipă îi veni gândul să-l ucidă pe don José. Dar furia aceasta nu avu decât durata unui fulger.

— Sunt nebună! zise ea, du-te!

Şi aruncă pumnalul.

Apoi fugi repede şi închise uşa budoarului în urma sa.

„Ah! murmură don José, aş fi putut să te iert, Fatima, dar văd bine că în curând ai să sfârşeşti prin a mă ucide şi e mai bine să ţi-o iau eu înainte”.

Şi don José plecă frământând în mintea lui un nou plan.

. . . .

Zampa îşi trăda stăpânul în profitul lui Rocambole.

Dar portughezul nu ştia nimic din secretele acestuia, căruia altfel îi transmitea zilnic tot ce făcea don José.

În ajun, Zampa se întâlnise în grădina Tuileries cu omul cu părul blond şi haină poloneză. El îi spuse de proiectul pe care trebuia să-l pună don José în aplicare chiar în seara respectivă.

— Aha! aha! făcu Rocambole, tu îi furnizezi otrava.

— Fireşte.

— Dar antidotul?

— Una fără alta nu merge.

Omul cu părul blond manifestă atunci un fel de bucurie, care-l înşelă pe Zampa.

Cum era încredinţat că Rocambole lucra pentru prinţesa poloneză, el îşi închipui că acesta se bucura de moartea apropiată a unei rivale.

— Vezi! zise omul cu părul blond, stăpânul tău e foarte amorezat.

— Crezi?

— El îşi omoară amanta căzută în dizgraţie din cauza aceleia pe care o iubeşte.

— Hm! hm! făcu Zampa.

— Cum! Nu-i ăsta adevăratul motiv?

Zampa dădu din cap.

— Atunci care este?

— Stăpânului meu îi este teamă de Fatima. Ea l-a ameninţat că-l omoară.

— Aş!... o femeie...

— O femeie care are trei bandiţi de fraţi în stare, la un simplu semn al ei, să o scape imediat de don José.

— Atunci e altceva, murmură Rocambole, continuând să se arate satisfăcut de hotărârea lui don José.

Apoi îl chestionă pe Zampa cu multă bunăvoinţă despre otrava şi antidotul, de care trebuia să se servească don José şi sfârşi prin a spune:

— Dacă ai vrea să-mi vinzi şi mie din otrava şi antidotul tău, ţi le-aş plăti cu douăzeci şi cinci de ludovici.

— Îţi vând, zise Zampa.

— Oh! zise cu naivitate omul cu părul blond, o cumpăr numai pentru a-i face pe plac stăpânei mele. Ea va fi atât de

încântată să ştie că Fatima va muri, încât va încerca puterea otravei asupra unui animal oarecare.

Rocambole flutură pe dinaintea ochilor valetului o hârtie de o sută de franci pe care o scoase din portmoneu, şi cum don José nu era acasă la ora aceea, se urcă într-o trăsură cu Zampa şi se duseră împreună în strada Ponthieu.

— Acum, zise Rocambole intrând în posesia prafului negru şi prafului alb, mă vei aştepta aici mâine dimineaţă.

— Aici?... la stăpânul meu?

— Da, la ora zece şi jumătate; voi veni pe scara cea mică.

Rocambole se duse în strada Suresnes pentru a încerca antidotul care trebuia să o salveze pe Fatima şi făcu experienţa pe doi căţei cumpăraţi anume din strada Fronchet. Unul din căţei murise pe loc: celălalt, căruia îi dăduse înainte praful alb, nu avu nimic. Se ştie ce se mai întâmplase apoi.

Don José se întoarse a doua zi pe la ora zece şi jumătate, în strada Ponthieu, cât se poate de zăpăcit. El revenea de la Fatima, pe care, spre marea lui uimite, o găsise vie şi nevătămată şi care îl ameninţase din nou cu moartea.

Zampa credea că ţiganca murise. Văzând pe don José că intră, el îşi zise:

— Stăpânul meu are o inimă de iepure. Sigur că nu a putut suporta vederea cadavrului amantei sale.

— Te înşeli. Fatima trăieşte, îi zise don José.

— Trăieşte?

Şi Zampa făcu să i se repete cuvântul.

— Nu se poate! strigă el; sunt sigur de praful pe care l-am dat.

Don José îi povesti atunci ceea ce îi spusese ţiganca cu privire la obiceiul ei de a lua opium. Dar Zampa nu era omul care să se lase momit cu asemenea lucruri. Dacă Fatima trăia, însemna că luase un antidot, şi Zampa nu se mai îndoi un moment că antidotul pe care-l vânduse omului cu părul blond fusese dat ei.

— Drace! se gândi el, nu cumva m-am încurcat ca un dobitoc, şi omul meu este un agent al Fatimei însăşi?

Şi Zampa, care era prevăzător ca un şarpe, păru că ia în serios bănuiala cu opiumul şi îi zise stăpânului său:

— Atunci trebuie să încercăm altceva. Vom vedea.

— Da, să vedem, murmură don José cu gândul că ţiganca putea să-l lichideze de îndată ce i-ar descoperi trădarea!

Cu toate acestea, neliniştea nu-l făcu să uite de întâlnirea

obişnuită. Trăsura trecea în toate serile la ora unsprezece şi jumătate prin strada Godot.

Don José îşi scoase barba, îşi schimbă costumul şi ieşi.

După două minute, Zampa auzi bătând uşor la uşa care dădea pe scara de serviciu. El deschise: omul cu părul blond intră, Zampa îl salută cu umilinţa unui om care ştie cu cine are a face.

— He! he! he! dragul meu, zise Rocambole, în timp ce Zampa lua o lumânare şi-l conducea în salon, se vede bine după ceremonialul cu care mă primeşti că nu-ţi simţi capul prea bine pe umeri.

Cu toate că Rocambole spuse cuvintele acestea surâzând şi cu un aer binevoitor, Zampa se înfioră şi nu-şi mai află locul.

Rocambole se trânti într-un fotoliu alături de sobă şi se uită la mobila şi la picturile din salon. Portughezul era în faţa lui într-o atitudine încurcată.

— N-ai nimic nou? întrebă Rocambole.

— Ţiganca n-a murit.

— Ştiu.

— Ah! zise Zampa, aşadar nu m-am înşelat?

— Cum să te înşeli?

— Că i-aţi dat antidot.

— Poate...

Zampa se uită la interlocutorul său cu neîncredere.

— Mi se pare că mă trageţi pe sfoară, zise el.

— Ce? zise Rocambole cu mândrie.

— În loc să lucraţi pentru prinţesă...

— Lucrez pentru mine, zise Rocambole cu răceală, şi afacerile mele nu te privesc. Mulţumeşte-te cu serviciul pentru care eşti plătit. Ca atare, serveşte-mă!

Zampa se înclină.

— Acum, continuă omul cu părul blond, trebuie să vină stăpânul tău.

— Oh! abia peste un ceas sau două.

— Nu, va veni imediat.

Zampa se uită la el uimit.

— Să mă ascunzi... aici... în cabinetul acesta... Unde răspunde?

— În sală.

— Se poate auzi?

— Tot ceea ce se vorbeşte aici.

— Bine.

Şi Rocambole deschise uşa cabinetului de toaletă, care avea o ieşire în anticameră, şi îi zise lui Zampa:

— Orice s-ar întâmpla, trebuie să te supui orbeşte stăpânului tău.

— Pe cinstea mea! murmură valetul, lucrurile se încurcă, încep să nu mai înţeleg nimic.

— Nu este nevoie, zise Rocambole, auzind reflecţia valetului.

Apoi se uită la el cu acea privire posomorâtă şi rece care arată pe omul hotărât şi fără scrupule.

— Dacă ai fi superstiţios, ai putea crede că sunt dracul, fiindcă ştiu la ce te gândeşti.

Zampa tresări şi se îngălbeni.

— Iată ce ţi-ai zis, continuă Rocambole: don José trebuie să vină dintr-un moment într-altul. Omul acesta este închis aici... El este duşmanul lui don José şi este stăpân pe secretul meu. Am să-l dau pe mâna lui don José şi amândoi îl vom omorî. Nu tăgădui... am citit asta în gândul tău, în privirea ta, termină Rocambole poruncitor.

— Aşa este, murmură Zampa, fascinat de privirea aceea liniştită şi dominatoare.

Şi portughezul căzu în genunchi.

— Ei bine! zise Rocambole, scoţând din buzunar un revolver, bagă de seamă ce-ţi spun: înainte de a rosti un cuvânt stăpânului tău, vei fi mort.

— Am să tac.

— Şi dacă, prin absurd, mi se va întâmpla vreo nenorocire, mâine dimineaţă, o persoană care mă aşteaptă şi care va constata că nu vin, va duce dosarul tău procurorului imperial.

— Ah! murmură portughezul, îmi spuneţi atâtea, încât fără să vreau sunt silit să vă ascult şi să vă fiu devotat.

— Te iert, răspunse Rocambole râzând, în locul tău mi-aş fi făcut şi eu aceeaşi socoteală.

Şi cei doi oameni, făcuţi pentru a se înţelege, schimbară între ei o privire şi un surâs. Apoi, Rocambole se închise în cabinetul de toaletă.

Chiar în momentul acela se auzi sunetul clopoţelului; se întorcea don José. El era într-o stare de agitaţie extremă. Aşteptase douăzeci de minute pe trotuarul din colţul străzii Godot, şi trăsura nu venise. De douăzeci de ori se uitase la ceasornic neînţelegând cauza acelei întârzieri. În sfârşit, un

valet trecu pe lângă el, îl măsură cu neîncredere de sus până jos, şi se hotărî să-l întrebe:

— Dumneavoastră sunteţi don José?

— Da... ce vrei? răspunse spaniolul surprins.

Valetul îi întinse o scrisoare, fără să spună nici un cuvânt, apoi se îndepărtă. În culmea uimirii, don José se duse la felinarul din colţul străzii, rupse plicul şi recunoscu scrisul.

Fără îndoială, EA îi scria. Iată conţinutul acelei scrisori:

„M-ai înşelat.

În strada Rocher nu s-a schimbat nimic; nu căuta să afli de unde ştiu... Acesta este secretul meu... Ştiu că rivala mea este fericită... asta înseamnă că trebuie să mor eu.

Nu mai veni să aştepţi trăsura care te aducea în fiecare seară la mine... înainte de a-ţi împlini jurământul...”

Scrisoarea aceasta fu ca o lovitură de trăsnet pentru don José, dar şi o condamnare la moarte a ţigăncii.

El era sigur că nu va mai putea s-o vadă pe prinţesa poloneză atâta timp cât Fatima rămânea în viaţă. Şi don José, zăpăcit, se întoarse în strada Ponthieu, hotărât să pună la cale uciderea ţigăncii.

De cum intră, el îi arătă lui Zampa scrisoarea.

— Pe legea mea! zise valetul, nu pot să dau nici un sfat Excelenţei voastre.

— Iar eu vreau să vorbeşti! ordonă don José.

— Ei bine! trebuie ca Excelenţa voastră să aleagă: ori prinţesa, ori Fatima.

— Am înţeles: o iubesc pe prinţesă.

— Atunci Fatima să moară?

— Dar... cum?

— Drace!... răspunse Zampa, la asta nu mă pricep. Doctoria mea n-a avut nici un efect.

— Să încercăm cu pumnalul...

— Este mai sigur, şi nici opiumul nu-l împiedică să pătrundă până în plăsele.

— Atunci, pregăteşte-te, te plătesc.

— Oh! zise Zampa, eu nu pot să fac lucrul aceste... Dar cred că Narcis ar putea să-şi ia sarcina asta.

— Narcis?

— Fireşte.

Narcis era negrul care o servea pe Fatima împreună cu doica.

— Du-te de-l caută.

Zampa se înclină şi ieşi...

. . . .

După o oră, el se întoarse urmat de negru şi cei trei oameni stabiliră cum s-o elimine pe Fatima.

După plecarea lui Narcis, pe la unu noaptea şi după ce spaniolul se culcă, Zampa voi să-i deschidă lui Rocambole pentru a-i da drumul, dar constată stupefiat că acesta dispăruse.

— Nu-i exclus, murmură portughezul, ca omul acesta să fie chiar dracul.

Capitolul XXXIII

Când Fatima îl respinsese pe don José şi fugise, făcuse aceasta fiindu-i teamă de ea însăşi.

Iubirea şi furia ei atinseseră atunci culmea. Dar au fost de ajuns câteva minute pentru a se linişti. Fiica de ţigani, neînduplecata Fatima nu-l mai iubea pe don José; ea îl ura de moarte, iar în seara aceea îl condamnase la moarte, aşa cum o făcuse şi el la rândul lui. Pe buzele ei apăru imediat surâsul, iar bătăile inimii i se liniştiră.

„Oh! don José, se gândi ea, am trăit şase ani orbită de iubire; de aici înainte voi trăi orbită de furie, pândind ziua când te voi vedea la braţul rivalei mele. În ziua aceea vei muri!...” Şi ridică mâna pentru a da mai multă solemnitate jurământului pe care îl făcuse.

Ea se aştepta să vadă apărând personajul acela misterios, care în fiecare seară, părea că răsare din pământ imediat ce pleca don José. Fatima aşteptă în zadar; acela care credea ea că este însuşi Satana, nu apăru. Se culcă şi adormi, tocmai atunci când don José punea pumnalul în mâna negrului. Trecu noaptea şi când se deşteptă a doua zi dimineaţa, doica ei era în odaie aranjând diferitele obiecte.

„Curios, se gândi ţiganca, tatăl meu n-a venit”. Şi rămase în budoarul ei, sperând să-l vadă apărând dintr-un moment în altul. Trecu toată ziua.

Spre seară îşi aduse aminte de sfaturile omului misterios.

„Uită-te în fiecare seară sub vasul chinezesc de pe măsuţă”, îi spusese el.

Fatima ridică vasul şi găsi într-adevăr un bileţel în care era scris în limba ţigănească:

„Toarnă trei picături de opiu în mâncarea doicii tale. Trebuie să doarmă dusă. Don José nu va veni astă seară. Culcă-te devreme, dar încearcă să nu dormi şi închide uşa cu cheia.”

Fatima arse biletul, apoi deschise o cutiuţă cu parfumuri orientale, scoase o bucăţică de pastă negricioasă numită haşiş şi o introduse într-o smochină mare uscată, pe care o luă de pe o farfurie. Ca o adevărată fată originală din ţările calde, Fatima mânca toată ziua smochine şi stafide. Sună imediat pe doică. Aceasta veni şi Fatima îi ceru să-i servească masa. Pe când doica tocmai voia să iasă pentru a executa porunca, ţiganca îi aruncă smochina. Bătrâna, lacomă din firea ei, o mâncă mulţumindu-i.

Prânzul ţigăncii fu servit pe o masă rotundă. Dar Fatima era atât de preocupată de tot ce trebuia să se întâmple încât abia gustă din mâncare. Era sigură că în noaptea aceea la ea, avea să se întâmple ceva extraordinar din moment ce misteriosul ei protector o anunţa că don José nu va veni.

După câteva minute, intră negrul, aducându-i un bilet de la don José. Acesta îi scria.

„Fatima, iubita mea, ducele de Sallandrera, unchiul meu, dă astă seară un prânz mare. Nu pot lipsi, aşa că nu te voi putea vedea. Dar inima mea este lângă tine.

Noaptea trecută ai fost bolnavă şi n-ai face rău să te culci devreme.”

„Tata trebuie să ştie totul!” se gândi superstiţioasa ţigancă.

După ce termină de mâncat, Fatima ceru să se strângă masa, o trimise pe doică afară şi se pregăti de culcare urmând astfel sfaturile din biletul pe care-l găsise sub vasul chinezesc.

Dar înainte de a se aşeza în pat, ea se duse şi trase cu băgare de seamă zăvoarele de la uşă, precauţie pe care nu o luase niciodată. Dar când să sufle în lumânare, auzi un zgomot uşor, alături de sobă. Întorcându-şi privirea, ea văzu

tabloul cel mare, învârtindu-se în jurul lui ca o uşă... şi, în acelaşi timp, misteriosul personaj îi apăru în faţa ochilor.

Fatima, care nu ştia de existenţa acelei ascunzători, înţelesese atunci pe unde intra ciudatul ei protector. Rocambole, puse un deget la buze:

— Taci! îi zise el.

Apoi îi făcu semn să se scoale şi să vină spre el. Ea sări din pat cu picioarele goale pe covor şi Rocambole o luă de mână trăgând-o la întuneric.

— Taci, repetă Rocambole, şi dacă se poate nici nu sufla.

Ţiganca avea în el o încredere totală şi i se supunea ca un copil.

Ascunzătoarea pe care don José o făcuse în grosimea zidului şi în care se putea ajunge din mansardă, printr-o trapă, avea formă de coridor, lung şi strâmt, care înconjura o parte din apartamentul Fatimei, adică budoarul, salonul şi camera doicii. Fiecare comunica cu ascunzătoarea prin deschizături mici, abia vizibile, ascunse cu dibăcie astfel: cu budoarul prin portret, cu salonul printr-o cută a tapetului, iar cu camera doicii printr-o mască ascunsă de perdelele de la pat.

Rocambole o conduse pe ţigancă la această din urmă deschizătură.

— Priveşte! îi zise el, arătându-i o rază de lumină care pătrundea din odaie.

În camera doicii se auzeau şuşoteli şi voci înăbuşite. Fatima îşi lipi ochiul de deschizătură şi iată ce văzu: Bătrâna stătea lungită în pat, iar negrul deschisese în faţa ei două cufere mari, în care băga unele peste altele rochii şi haine, într-un cuvânt tot ceea ce socoteau ei că pot fura. Faptul acesta surprinse întrucâtva pe ţigancă.

— Eşti sigură de devotamentul doicii tale, nu-i aşa? suflă Rocambole la urechea ţigăncii.

— Aşa am crezut până acum, murmură ea încet.

— Tot atât de credincios l-ai crezut şi pe negru.

— Fireşte!

— Ei bine! ascultă ce vorbesc, zise protectorul misterios şi vei vedea.

Fatima îşi lipi urechea de deschizătura prin care se uitase.

Bătrâna şi negrul vorbeau pe şoptite în dialectul stricat al celor din Granada şi Andaluzia.

— Narcis, murmură doica, ştii cum îmi bate inima numai când mă gândesc. Biata mea Fatima!

— Asta e! răspunse negrul, stăpâna ta este tânără şi e mai bine să mori tânăr decât bătrân.

— Să mor! se gândi ţiganca făcând o mişcare bruscă.

— Ascultă! zise Rocambole, ascultă bine fata mea...

Narcis continuă:

— Când o femeie e tânără şi frumoasă ca stăpâna, e mai bine să moară tânără.

— Pentru ce? întrebă doica, prefăcându-se că îşi şterge lacrimile.

— Pentru că ţine la frumuseţe şi astfel este scutită să-şi vadă zbârciturile şi perii albi ai bătrâneţii.

— Aşa este Narcis...

Bătrâna care părea că se molipsise de la negru să-şi corupă sufletul, începu să-l ajute să împacheteze lucrurile.

— Cu banii pe care ni i-o da don José, am putea să ne întoarcem în Spania... aici nu vom putea rămâne. Nauma... fraţii, stăpânii or afla repede adevărul.

— Şi unde o să ne ducem?

— La Lisabona. Acolo ne vom cununa şi vom fi bogaţi.

Doica făcu un semn de consimţământ.

— Ai luat giuvaericalele, nu-i aşa?

— Am luat tot ce am găsit în salon. Dar n-am îndrăznit să intru în budoar; nu s-a culcat încă, am văzut lumină prin gaura cheii.

— Bine, bine, le voi lua eu. Şi fii sigură că n-am să uit nimic.

— Dar cum vom face?

— Eu am să duc cuferele în sala care dă în casa din strada Rocher. Lustruitoarea nu e acasă; azi e sâmbătă şi deci nu doarme niciodată acasă.

— Dar eu?

— Tu, vei coborî ceva mai târziu pe scara cea mare. Vei ieşi în stradă, unde vei găsi la colţ o trăsură arvunită încă de azi dimineaţă în care vor fi cuferele.

— Vei fi şi tu acolo?

— Nu, eu voi veni prin strada Rocher.

— Curios, murmură doica, ducându-şi mâna la frunte; mi-e capul greu.

— Fiindcă ţi-e frică.

— Oh! nu, mi se pare că mi-e somn.

— Lasă, vei dormi în trăsură; până în zori trebuie să fim departe de Paris.

Şi Narcis, pe care Fatima nu-l pierdea din ochi, luă un cufăr la spinare şi ieşi.

— Oh! oh! zise încet Rocambole, ăştia vor să te despoaie. Ce zici de asta?

Fatima îşi strânse pumnii cu o violenţă care dovedea starea de agitaţie în care se găsea.

— Dar ce vor ăştia să facă cu mine? întrebă ea.

— Aşteaptă, vei vedea.

Bătrâna continua să-şi ţină mâna la frunte.

— Mi-e capul greu... foarte greu, repetă ea.

Şi se lungi pe pat. Dar după câteva minute Narcis se întoarse şi ea se deşteptă.

— A venit trăsura?

— Da, zise negrul.

Şi luă pe umeri cufărul al doilea.

— Să mergem, zise el. Dar mai bine aşteaptă câteva secunde, să nu sune stăpâna, dacă n-a adormit încă?

— Bine... aştept... îngână bătrâna, a cărei slăbiciune negrul nu o observă.

Şi el plecă.

Dar doica închisese deja ochii; efectele zdrobitoare ale haşişului începuseră să se simtă.

— Înainte ca Narcis să se întoarcă, zise atunci Rocambole, ea va adormi.

Şi o luă de mână pe Fatima, pe care o readuse în budoar.

— Acuma, îi zise el, descuiem uşa, tragem zăvoarele şi condu-mă la bătrână.

Fatima se supuse, deşi nu ştia deloc ce vrea să facă Rocambole. Ea îl conduse până în camera unde bătrâna dormea, adâncită în halucinaţiile opiului.

Atunci Rocambole o luă în braţe şi o ridică pe umeri cu aceeaşi uşurinţă cu care Narcis luase pe umeri cuferele. Apoi, urmat de ţiganca înmărmurită, se întoarse cu ea în budoar.

— Dezbrac-o, îi zise el, şi urc-o în patul tău.

Fatima tot nu înţelegea nimic. Cu toate acestea se supuse.

În câteva secunde, bătrâna fu dezbrăcată şi culcată în patul ţigăncii.

— Acum stinge lumânarea, porunci Rocambole.

Fatima se supuse şi odaia rămase în întuneric. Rocambole trase plapuma peste capul doicii.

— Ah! înţeleg, zise ţiganca; dar el va vedea numaidecât că nu sunt eu...

— Te înşeli, nu va vedea nimic. Nu ştii că negrii nu asasinează decât pe întuneric?

Rocambole ştia lucrul acesta din America. Într-adevăr, se pretinde că negrilor le este frică de privirea victimelor lor şi din cauza aceasta ei nu lovesc decât pe întuneric.

Rocambole puse o manta pe umerii ţigăncii, apoi se ascunseră împreună după perdelele de la fereastră.

Focul lumina odaia cât se poale de slab.

Atunci se auziră paşi în salon. Se întorcea Narcis.

El se dusese de-a dreptul în camera doicii şi, negăsind-o, îşi închipui că plecase.

„I-a fost frică, îşi zise el... şi apoi, ea îşi mai iubeşte stăpâna”...

Şi Narcis veni în vârful picioarelor până la uşa budoarului pe care o deschise fără zgomot.

Fatima şi protectorul ei îşi ţinură respiraţia.

Negrul se opri un moment în prag şi trase cu urechea.

În pat, doica dormea adânc şi se auzea horcăitul ei zgomotos.

„Cum doarme!” îşi zise negrul rânjind.

El făcu un pas spre pat şi Fatima, care din ascunzătoarea ei îl urmărea cu privirea, văzu strălucind în mâna lui lama unui pumnal.

Negrul continuă să înainteze spre pat.

„Prea multă lumină”, murmură el, justificând astfel spusele lui Rocambole.

O lumină care pâlpâi atunci în focul de la sobă îi permise să vadă bine în odaie. La lumina aceea Narcis desluşi că figura victimei era acoperită cu plapuma, şi atunci nu mai stătu pe gânduri. Se furişă cu încetineala prudentă a unei reptile, mergând ghemuit până la marginea patului, apoi se sculă repede şi ridică braţul...

Rocambole şi Fatima, muţi şi nemişcaţi, văzură braţul acela căzând cu repeziciune.

Apoi auziră un suspin... Negrul izbise bine şi cu mână sigură. Doica, atinsă de pumnalul lui Narcis în regiunea inimii, murise fără să se deştepte şi fără să scoată măcar un strigăt.

Atunci, negrul aruncă pumnalul şi trase repede perdelele patului, supunându-se acelei temeri superstiţioase că victima putea să deschidă ochii şi să se uite la el, în care caz, după credinţa ţării sale, va trebui să moară asasinat şi el, mai

curând sau mai târziu. După ce trase perdelele, pierindu-i teama de privirea care putea să-i aducă nenorocire, se duse la sobă, luă un tăciune, suflă în el şi voi să aprindă lumânarea de pe masa de noapte, pentru a putea scotoci mai bine prin cameră.

Dar imediat o mână robustă, o mână de fier, îl apucă de gât, în timp ce o alta luă pumnalul pe care-l aruncase şi i-l puse în piept. Negrul, înspăimântat, voi să se zbată şi să ţipe.

— Taci, îi zise o voce poruncitoare şi surdă.

În acelaşi timp, negrul văzu perdelele dându-se la o parte şi apăru Fatima, pe care era convins că o ucisese, Fatima, stând în picioare şi uitându-se la el cu dispreţ.

— Nu pe mine, ci pe Nauma ai ucis-o, mizerabile.

Rocambole continua să ţină pumnalul pe pieptul negrului.

— Iertare! bolborosi el înnebunit de spaimă.

— Vrei să trăieşti?

Şi Rocambole apăsă pumnalul mai tare.

— Da... iertare! iertare! urlă asasinul.

— Atunci, vorbeşte şi spune adevărul.

— Voi spune totul, murmură negrul.

— Cine ţi-a poruncit să-ţi omori stăpâna?

— Don José.

— Vei spune tu lucrul acesta în faţa justiţiei, dacă îţi promit că vei scăpa cu viaţă?

— Da, jur chiar.

— Auzi! zise Rocambole, întorcându-se spre Fatima.

Fatima asculta mută de durere şi de furie.

— Don José, continuă Rocambole, nu ţi-a dat o batistă?

— Ba da.

— Unde este batista aceea?

Negrul scoase batista din buzunar şi o întinse lui Rocambole. Acesta zise Fatimei:

— Aprinde o lumânare. Ne trebuie lumină.

Ţigancă se supuse.

Atunci Rocambole îi arătă o batistă frumos brodată.

— Vezi, zise el, aceasta este batista rivalei tale.

Fatima voi să o apuce şi să o sfâşie, dar Rocambole o opri.

— Ce trebuia să faci cu batista asta? întrebă el pe negru.

— Să o înmoi în sânge şi să i-o duc lui don José. Rocambole luă batista, dădu la o parte perdelele patului, trase plapuma plină de sânge şi înmuie batista.

— Acum, zise el negrului, dacă vrei să trăieşti, dacă nu vrei

să fii dat pe mâna justiţiei, trebuie să duci batista aceasta lui don José şi să-i spui că treaba s-a făcut. Apoi, să fugi... dar bagă de seamă! Dacă nu faci cum îţi poruncesc eu, dacă spui un cuvânt mai mult din ceea ce-ţi ordon să faci, te trimit la spânzurătoare.

— Voi face exact aşa, murmură negrul îngrozit.

Atunci Rocambole zise ţigăncii:

— Îmbracă-te, ia-ţi giuvaericalele şi tot ceea ce mai ai pe aici de valoare.

— Unde mă duci?

— Vei afla mai târziu... Haide!

. . . .

După zece minute Fatima şi misteriosul ei protector părăseau apartamentul din strada Rocher.

În acelaşi timp, negrul se întâlni cu Zampa în colţul pieţii Laborde şi îi dădu batista.

— Treaba s-a făcut, zise el.

Şi o rupse la fugă.

Capitolul XXXIV

Pe când Rocambole o ducea pe ţigancă în cine ştie ce altă ascunzătoare misterioasă, iar negrul înmâna lui Zampa batista îmbibată în sânge şi o rupea la fugă, don José aştepta acasă, cu cea mai mare nerăbdare, întoarcerea valetului său.

Omul care se obişnuieşte cu un gând criminal, sfârşeşte prin a se agăţa de acel gând cu o încăpăţânare fără seamăn, urmărindu-i realizarea cu o înverşunare bolnavă. Don José se luptase la început cu ideea de-a o ucide pe Fatima; dar o dată decizia luată, nu a mai stat pe gânduri. La început hotărâse moartea ei de frică, de teama acelui pumnal pe care gelozia ţigăncii îl ţinea atârnat deasupra capului său; apoi, după eşecul primului plan, se încăpăţânase pentru a face pe placul acelei necunoscute, care nu voia să-l mai vadă decât după moartea RIVALEI SALE. În sfârşit, poate că aceasta era raţiunea dominantă, motivul adevărat care îl împingea s-o asasineze pe ţigancă, şi nu acea crimă veche, oribilă şi misterioasă, pe care o înfăptuise în înţelegerea cu ea.

Gândul de care se temea don José cel mai mult pe lume şi

care deseori îi tulburase liniştea nopţilor şi-l făcuse să tresară din somn, era acela că, într-un acces de gelozie, a doua zi după căsătoria lui cu Conception, Fatima avea să vină cu privirea injectată, cu părul în dezordine, până în palatul ducelui de Sallandrera şi avea să-i strige:

„Asasinule!... eu te-am ajutat să-l ucizi pe fratele tău, don Pedro!...”

În ziua când pe don José l-a fulgerat gândul acesta, Fatima a fost condamnată la moarte, din tot sufletul şi cu toată convingerea.

Or, din ajun, de când negrul, cumpărat cu aur şi asigurat că nu va fi pedepsit, luase pumnalul pe care i-l dăduse don José, spaniolul era pradă unei agitaţii extreme. Toată ziua nu ieşise din casă. El aştepta seara cu o nerăbdare înfrigurată. Pe la ora patru, Zampa se întoarse de la grădina Tuileries.

El aducea un bilet.

Pe lângă biletul acela, scris de aceeaşi mână ca şi biletul din ajun, era şi un pacheţel.

Don José îl desfăcu şi găsi în el scrisoarea şi batista pe care i le trimitea Banco.

În bilet scria:

„Trăsura va trece astă seară pe la locul obişnuit. Dar vei putea veni doar în cazul în care îmi vei aduce batista, după cum am vorbit.”

Rândurile acestea enigmatice nu erau însoţite de nici un fel de iscălitură.

Peste o oră, don José dădu batista aceea negrului Narcis, care venise să ia scrisoarea prin care spaniolul o înştiinţa pe Fatima că nu poate veni la ea în seara aceea.

Or, de când plecase negrul, precum şi Zampa, care plecase ca să stea la pândă în împrejurimile pieţei Laborde, don José aştepta plin de nerăbdare şi de nelinişte... Omul acesta ajunsese să dorească moartea femeii pe care o iubise cu un fel de înverşunare sălbatică.

În sfârşit, Zampa sosi.

Don José, palid, tremurător îşi ştergea de pe frunte sudoarea îngheţată.

— Ce este? întrebă el cu o voce surdă şi înfrigurată.

— S-a făcut! zise Zampa.

— A murit?

— Da.

Zampa îi întinse batista. Vederea sângelui îl făcu pe don José să se retragă înspăimântat. I se păru că se învârteşte pământul dinaintea ochilor.

— Ah! drace! rânji portughezul, cu familiaritatea obraznică a unui complice, nu cumva vă vine să leşinaţi!?...

— Taci din gură, zise don José bătând din picior, tulburat fără voia lui la vederea acelei batiste pe care o credea mânjită de sângele fostei lui amante.

— Asta e! continuă Zampa pe acelaşi ton batjocoritor, dacă aş fi în locul dumneavoastră, aş căuta să-i fac o înmormântare frumoasă, de clasa întâia.

— Taci!

— Şi aş merge după dric plângând...

Don José ridică mâna să-l lovească pe valet. Acesta tăcu.

Atunci spaniolul luă batista, o înfăşură în scrisoarea pe care o primise şi o ascunse în buzunarul de la vestă. Apoi îşi luă mantaua, ieşi şi plecă pe jos spre strada Godot.

După câteva minute trecu şi trăsura. Don José se apropie repede de ea; omul cu barbă mare scoase capul afară.

— De ce culoare este batista dumneavoastră? întrebă el.

— Roşie, răspunse don José.

— Bine, urcaţi-vă!

După ce i se legară ochii, trăsura îşi urmă drumul spre Asnieres. După câteva minute, don José se găsea în micul salon, unde în fiecare seară se întâlnea cu pretinsa prinţesă. Când îşi scoase batista de la ochi, el se văzu singur. Aşteptă câteva minute, apoi o jumătate de oră, apoi o oră. Prinţesa nu apăru.

Cu toate acestea, avea în mână batista aceea îmbibată de sânge, în sângele care credea că-i al Fatimei. Iar ea nu mai venea.

Deodată în odaia vecină se auzi un zgomot de paşi, se deschise o uşă şi apăru un personaj. Dar nu era creatura blondă, căreia el îi adusese triumfător cele câteva picături din sângele rivalei sale. Era o femeie mascată, îmbrăcată în costumul sclavelor ruse, care îl salută pe don José şi îi întinse o scrisoare. Apoi, înainte ca don José, înmărmurit, să poată să întrebe ceva, ea se retrase fără să spună un cuvânt.

El rupse plicul şi citi:

„Nu ştiu dacă vei veni... adică nu ştiu încă, la ora aceasta, dacă te-ai ţinut de jurământ, sau dacă trăsura se va întoarce goală la locul nostru de întâlnire.

Îmi este peste putinţă să te văd astă seară. Tiranul căruia îi aparţin dispune de mine.

Dacă mă iubeşti, plânge-mă... gândeşte-te la mine... te iubesc cum trebuie să fie iubit un om care devine criminal din dragoste.

Te pot vedea mâine? Nu ştiu. În orice caz nu pleca de acasă până la ora cinci; nu primi pe nimeni şi dă drumul chiar valetului... Poate — şi asta numai în cazul când mi se va aduce batista — vei primi vizita unei femei voalate, căreia va trebui să-i deschizi personal. Dacă femeia aceea nu va veni până la ora cinci, pleacă, dar întoarce-te acasă înainte de zece. Poate că voi veni seara.

În orice caz însă dă drumul valetului, atât în timpul zilei cât şi seara.”

Don José căută să-şi liniştească mâhnirea de a nu o fi văzut în seara aceea pe prinţesă, nădăjduind că o va putea vedea a doua zi la el acasă. El acoperi scrisoarea cu o sărutare şi omul cu barba mare apăru din nou, îi legă ochii şi-l conduse afară.

. . . .

Don José era unul dintre acei criminali care, o dată crima înfăptuită, o dată sângele vărsat, se hotărăsc să-şi închidă inima şi urechile la sâcâielile remuşcărilor.

„Fatima era o fată drăguţă, îşi zise el întorcându-se acasă, dar începuse să îmbătrânească.”

Aceasta fu toată cuvântarea funebră pe care o ţinu el ţigăncii.

Spaniolul se întoarse acasă şi îl întrebă pe Zampa:

— Ai prieteni?

— Frumoasă întrebare, zise portughezul cu obrăznicie; dumneavoastră nu aveţi?

— Ei bine, mâine să te duci să-i vezi.

— Ah!

— Să petreci cu ei toată ziua.

— Hm! hm!

— Să te duci la teatru.

— Mă daţi afară!

— Nu, dar mi se porunceşte să te ţin afară din casă timp de

douăzeci şi patru de ore.

Don José arătă valetului său biletul pe care i-l trimisese Banco.

— Înţeleg, zise portughezul, mâine veţi avea fericirea meritată.

Fericirea aceea pe care i-o prezisese valetul îl făcu să se legene în speranţe dulci. Din cauza oboselii, dormi adânc până la ziuă, fără să aibă un vis urât şi fără să vadă apărând spectrul însângerat al ţigăncii.

Zampa intră la ora opt dimineaţă în camera stăpânului său şi îi dădu o scrisoare din partea ducelui de Sallandrera, prin care îl anunţa că în seara respectivă era aşteptat la masă în strada Babylone.

— Acum pleacă!... îi zise el valetului, aducându-şi aminte de pasiunea femeii iubite.

— Nu-mi daţi nici un ordin?

— Nici unul.

— Nici chiar să mă duc să trag cu ochiul prin împrejurimile pieţei Laborde?

— La ce bun? zise spaniolul; să lăsăm justiţia franceză să descurce cum va putea mai bine această mică dramă familială pe care am combinat-o atât de inteligent. Dacă va putea s-o descurce vreodată, să ştii că asta este o adevărată justiţie.

— Cum binevoiţi.

Şi Zampa plecă, spunând că nu se va întoarce decât a doua zi.

. . . .

Explicaţia purtării falsei prinţese şi a acelei obligaţii pe care i-o impunea lui don José de a-şi ţine valetul departe de casă timp de douăzeci şi patru de ore şi de a nu primi pe nimeni, s-ar putea găsi poate în evenimentele care se petrecuseră în ajun, după asasinarea doicii şi după plecarea negrului, care îi dusese lui Zampa batista muiată în sânge.

Dar să ne întoarcem.

Rocambole aruncă o manta pe umerii goi ai Fatimei şi o scoase din apartamentul din piaţa Laborde. Ajunşi în stradă, ei găsiră trăsura pe care negrul o închiriase de dimineaţă şi în care fuseseră deja încărcate cuferele pline cu lucrurile furate de la ţigancă.

— Vezi, îi zise Rocambole surâzând, tot ai noroc, fără să-ţi fi

bătut capul, pleci cu o parte bună din lucrurile şi din bijuteriile tale.

Când trăsura se puse în mişcare, omul cu barba blondă scoase o basma din buzunar şi zise ţigăncii:

— Fata mea, lasă-mă să-ţi leg ochii.

— Pentru ce?

— Pentru că nu trebuie să ştii unde te conduc.

— Leagă-mă, zise ea plină de încredere în personajul acesta care îi apărea ca o fiinţă supranaturală, voi merge unde îmi vei porunci.

— Strada Suresnes, zise Rocambole încet vizitiului.

După un sfert de oră trăsura se opri la locul indicat.

Rocambole coborî ţiganca şi o conduse în casă. Valetul credincios, care nu-l numea altfel pe stăpânul său decât Frederic şi care credea că toate transformările lui nu aveau alt scop decât aventurile amoroase, veni să-i deschidă. Rocambole dezlegă ochii Fatimei. Valetul făcu un semn aprobator ca şi cum ar fi vrut să spună că frumuseţea ţigăncii îl satisfăcea.

„Stăpânul n-are gusturi proaste”, se gândi el.

— Vezi că este la poartă o trăsură, îi zise el, plăteşte birjarului şi adu cuferele înăuntru.

Apoi, pe când valetul executa ordinul, el o duse pe Fatima în acel apartament cochet de burlac, din care marchizul de Chamery îşi făcuse locuinţă particulară pentru a fi cuviincios faţă de familia lui.

— După cum vezi, zise el Fatimei, noua ta închisoare este destul de plăcută.

— Voi rămâne aici?

— Da.

— Cât timp?

Rocambole numără pe degete.

— Patru zile, zise el.

— Pentru ce?

— Ca să aştepţi ora răzbunării.

Când se întoarse valetul, îi zise:

— Pe femeia aceasta am răpit-o; este o spanioloaică, nu ştie franţuzeşte. Vei căuta s-o serveşti cât se poate de bine, dar nu o vei lăsa să iasă din casă, nici să se arate la fereastră.

— Foarte bine, zise valetul.

— Ce-i spuneţi? întrebă Fatima, care într-adevăr, nu ştia o boabă franţuzeşte.

— I-am dat ordin să te ucidă dacă vei încerca să pleci sau să te arăţi la fereastră.

— Oh! nu voi ieşi deloc, zise ea cu supunerea unui copil.

Şi luând mâna acelui om despre care credea că este dracul, i-o sărută cu umilinţă.

Rocambole trecu într-o odaie vecină unde stătu aproape un sfert de oră, apoi se întoarse.

Ţiganca nu-l mai recunoscu. Nu mai era omul cu părul blond, cu haina cu găitane, cu şapca îmblănită, ci era anglo-indianul, Morton Tynner, omul cu figura bronzată şi cu ochii negri scânteietori.

— Eh! eh! zise el rânjind, vezi bine că eu nu sunt om, dacă îmi pot schimba după voie înfăţişarea.

Fatima îl recunoscu după voce.

— Aşa este, zise ea, eşti dracul... Dumnezeul pe care îi adoră ţiganii...

— Destul. Uite, ăsta este patul tău. Dormi fără teamă, fiindcă nu mai eşti în puterea lui don José, termină Rocambole.

El sărută fruntea ţigăncii şi ieşi.

„Ea nu ştie franţuzeşte, el nu ştie spaniola, îşi zise Rocambole dând cu ochii de valetul care aştepta în antecameră, trebuie să-şi vâre dracul coada, pentru a-i face să se înţeleagă şi din înţelegerea lor să iasă că nu eu sunt dracul în persoană.”

— Domnule, îi zise valetul, am fost astă seară la palat, după cum mi-aţi poruncit. Am adus două scrisori.

Rocambole întinse mâna, luă cele două scrisori şi se apropie de lumânare.

Prima, aceea care îi atrase atenţia prin scrisul ei mărunt şi şters, îl făcu să tresară. Scrisoarea aceea venise prin poştă. Rocambole o deschise, îşi aruncă ochii la iscălitură şi citi un nume: Conception.

Iată ce conţinea scrisoarea:

„Domnule marchiz, tatăl meu este un om de fier. În faţa evenimentelor el stă cu fruntea senină. Peste opt zile plecăm, vom merge la Cadix, unde vom asista poate la înmormântare.

Cu toate acestea tata vrea să-şi ia adio de la lumea pariziană cu surâsul pe buze, după cum este cu moartea în suflet.

Mâine seară, duminică, se dă la palatul de Sallandrera o

recepţie. Sunteţi invitat. Veniţi şi dumneavoastră, vă rog; simt nevoia de a vă vedea.”

„Pe cinstea mea! îşi zise Rocambole, fetele astea sunt foarte imprudente. Îţi trimit nişte scrisori cât se poate de compromiţătoare, le iscălesc cu numele de botez, apoi fără să-şi dea seama spun în mijlocul unei fraze şi numele de familie. Adresează scrisoarea, apoi, unui om care înseamnă pentru ele tipul perfect al cavalerului şi dorm liniştite”.

Falsul marchiz, băgă scrisoarea în buzunar.

„E bine s-o păstrez, zise el, cine ştie ce se poate întâmpla.”

Apoi deschise a doua scrisoare. Aceasta fusese adusă la palatul de Chamery printr-un servitor şi era o invitaţie la recepţia dată de ducele de Sallandrera.

— Ai dus scrisoarea mea în strada Castiglione? întrebă Rocambole îmbrăcându-se cu pardesiul.

— Da, domnule, am dus-o la trei.

Biletul de care vorbea Rocambole îl scrisese el lui Banco şi conţinea următoarele rânduri:

„Domnişoara Banco nu va trebui să se ducă nici astă seară la Asnieres; ea va trebui să-l aştepte în strada Castiglione de la ora unsprezece până la miezul nopţii, pe baronul Morton Tynner. Trăsura va fi prezentă la locul obişnuit.”

Ieşind în stradă, Rocambole se uită la ceasornic: era ora unsprezece. Se sui într-un cupeu de piaţă şi se duse în strada Castiglione.

„Scrisoarea pe care mi-a trimis-o domnişoara Conception şi invitaţia nobilului ei tată, îşi zise el în timpul drumului, mi-a sugerat o idee frumoasă, pe care o voi pune în aplicare. Fiind foarte posibil ca mâine să am onoarea de a prânzi cu don José, îi voi pregăti, în scopul de a arăta domnişoarei Conception că mă ocup de ea, o surpriză teribilă, urmată de o oarecare spaimă. Câteodată ştiu să fac nişte articole de jurnal foarte frumoase”.

Gândind astfel, Rocambole ajunse în strada Castiglione.

Banco îl aştepta cu supunerea unei slave.

— Bună seara, scumpa mea, îi zise el sărutându-i mâna cu politeţe; după cum vezi sunt foarte punctual.

Banco se înclină.

— Cheamă intendentul, spune-i să-şi pună barba şi să plece

cu trăsura.

Banco tresări.

— Ce spuneţi? zise ea.

— Zic că don José este vrednic de iubirea ta. Batista pe care i-ai dat-o albă acum este roşie.

— Dumnezeule! a omorât-o?

— Dar înroşită în sângele unui câine, zise Rocambole râzând. Cu toate acestea, don José este foarte încredinţat că acela este sângele fostei lui amante.

Şi fără a intra în alte amănunte, Rocambole îi arătă o măsuţă şi îi dictă scrisoarea aceea, pe care după câteva minute, Carlo, deghizată în ţărancă rusă, trebuia s-o înmâneze lui don José.

Intendentul fusese învăţat să facă lot ceea ce era necesar.

— Acum, zise Rocambole, să-ţi ofer cheia misterului.

— În sfârşit, murmură tânăra cu un suspin de uşurare.

Capitolul XXXV

Rocambole îşi luă atitudinea unui povestitor şi se uită la Banco.

Ucenicul lui Sir Williams nu era omul dispus să-şi dezvăluie secretele faţă de oricine şi cu atât mai puţin faţă de Banco.

Dar după ce o constrânsese prin forţă şi prin teroare să-l introducă în jocul îndrăzneţ în care îl târâse pe don José, aranjase pentru ea, cum se va vedea, o poveste cât se poate de ingenioasă, care trebuia să o înşele.

— Fata mea, îi zise el, suntem într-o situaţie în care nu mai putem avea secrete unul faţă de altul.

— Din fericire, aşa este, zise Banco.

— Şi dacă vrei, să recapitulăm în câteva cuvinte tot ceea ce am făcut în opt zile de când ne cunoaştem.

— Fie, să recapitulăm.

— Când am intrat în joc, lăsându-te să întrevezi că aş putea să te divulg, prinţului tău rus, care este un om serios...

— Oh! foarte serios, întrerupse Banco; are mai multe moşii de câţi cai am eu.

— Şi în acelaşi timp, aş fi putut să te compromit faţă de don José, omul... de plăcere, pe care reuşeşti să-l încredinţezi că eşti o adevărată prinţesă...

— Pe cinstea mea! zise Banco, tata zicea adeseori că sunt o bucăţică de regină.

— De aceeaşi părere sunt şi eu.

— Apoi? zise Banco, mişcată de acest compliment delicat.

— Or, ce voiai tu de la don José? în aparenţă puţin, în realitate mult; doreai să-l convingi să te introducă în chip de doamnă din lumea bună la generalul S..., din simplul motiv de a-ţi umili părinţii care au refuzat darurile tale şi au preferat să rămână portari la general.

— Aşa este, zise Banco.

— Pentru a-ţi ajunge scopul, ţi-ai alcătuit un întreg plan şi ai aruncat banii pe fereastră.

— Oh! răspunse Banco, când trebuie să mă uit la bani...

— Bun! prin urmare aşa stăteau lucrurile când am apărut eu.

— Da.

— Pe don José nu-l iubeai.

— Aşa-i... zise Banco indignată. În lumea în care trăiesc eu, o femeie care se lasă roabă iubirii este pe trei sferturi dezonorată.

— Prin urmare, nu voiai să faci din el decât un instrument pentru răzbunarea ta.

— Absolut.

— Atunci am intrat şi eu în horă.

— Nu cumva şi tatăl dumitale este portar pe undeva? întrebă ea pe un ton batjocoritor.

— Întrebarea e cam obraznică, dar este spirituală şi te iert. Nu, tu voiai să te răzbuni pe familia ta, eu voiam să mă răzbun pe don José şi să câştig o prinsoare.

— Cum? mă faci curioasă.

— Aşteaptă, ţi-am promis că-ţi voi spune absolut totul.

— Ce noroc! începusem să-mi cam pierd capul, pe cuvântul meu de cinste!

— Don José, continuă Rocambole, este capabil de orice, chiar de o crimă, după cum ai văzut. El a reuşit să-mi răpească acum câtva timp, cu câţiva pumni de aur, o femeie pe care o iubeam.

— Ah! am început să înţeleg.

— Nu înţelegi nimic. La început am jurat să mă răzbun, apoi, el trebuind să se însoare cu vara lui, m-am prins pe o sută de mii de franci, cu un lord tânăr, foarte excentric şi foarte bogat, că voi face să se strice proiectul acesta de

căsătorie.

— Deşteaptă treabă, zise Banco.

— Te-am ajutat pe cât am putut şi, mulţumită sfaturilor mele ai jucat foarte bine scena aceea de gelozie, în care i-ai cerut viaţa amantei sale.

— Mă iartă, întrerupse Banco, nu cumva aceasta este femeia în chestiune?

— Poate.

— Şi pe urmă?

— Valetul lui don José şi toţi servitorii ţigăncii sunt cumpăraţi de mine.

— Îi plăteşte scump?

— Foarte scump. Valetul l-a încredinţat pe stăpânul său că singurul mijloc de a scăpa de gelozia sălbatică şi de loviturile de pumnal ale ţigăncii, ar fi acela de-a o otrăvi. Ideea a plăcut lui don José, şi valetul său i-a dat drept otravă puternică un prăfuleţ cât se poate de inofensiv. Ştii ce s-a întâmplat: ieri dimineaţă, ţiganca era cât se poate de sănătoasă, iar don José a fost gonit din faţa ta. Scrisoarea ta şi batista pe care te-am silit să i le trimiţi şi-au produs efectul. Don José nereuşind să o otrăvească pe ţigancă a decis atunci să o înjunghie. De treaba aceasta a acceptat să se ocupe negrul, la preţul de zece mii de franci, care au intrat în buzunarul meu.

— Haida de!

— Trebuie să-mi mai scot şi eu din cheltuieli, zise Rocambole râzând.

— Şi ce a făcut negrul?

— M-a ajutat s-o răpesc pe ţigancă.

— Unde ai dus-o?

— Într-un loc sigur, unde aşteaptă ordinele mele.

— Şi pe urmă?

— Pe urmă negrul a ucis un câine al Fatimei şi a înmuiat în sângele lui o batistă pe care don José, plin de încântare, o va aduce ferocei poloneze.

Banco izbucni într-un hohot de râs fermecător şi batjocoritor.

— Asta-i bună, zise ea; dar la ce serveşte scrisoarea pe care i-am trimis-o?

— Draga mea, zise Rocambole, scrisoarea aceea n-are alt scop decât de a-i aţâţa pasiunea vulcanică a lui don José...

— Aşa este! am citit şi eu într-un roman că iubirea sporeşte

o dată cu dificultăţile.

— Să ştii că este adevărat, răspunse Rocambole.

— Şi apoi?

— Scrisoarea aceea mai avea şi scopul de a-l sili pe don José să stea toată ziua acasă fără să poată afla nimic din cele ce se vor petrece mâine dimineaţă în strada Rocher.

— Mai curând sau mai târziu tot o să afle el de răposatul câine, zise Banco pe un ton comic.

— El va afla, dar tu să te prefaci că nu ştii nimic şi că nu te îndoieşti de moartea Fatimei.

— Va trebui să mă duc mâine să-l văd?

— Da, mâine seară.

— Şi ce să-i spun?

— Lasă că te învăţ eu mâine.

— Încă o întrebare.

— Spune.

— Eu nu văd încă unde este răzbunarea dumitale şi cum vei face să strici căsătoria lui don José.

— Vei vedea. Pe ţigancă o ţin închisă; dar i-am promis că îl va vedea de don José la braţ cu tine.

— Ah! drace!

— Aceasta se va întâmpla la balul mascat pe care îl va da generalul miercurea viitoare.

— Îmi promiţi că voi merge şi eu la balul acela?

— Pe cinstea mea!.... Şi în timp ce don José se va plimba la braţ cu tine, ţiganca se va arunca, probabil, asupra lui cu un pistol în mână.

Banco se înfioră.

— Foarte mulţumesc! zise ea; glume din astea nu-mi plac şi părăsesc partida.

— Fetiţo, îi zise Morton Tynner cu linişte, ai spus o prostie.

— O prostie?

— Fireşte; mai întâi, fiindcă mie nu trebuie să mi se refuze niciodată nimic.

El se uită la ea cu o privire de gheaţă, care o făcu să tresară.

— Şi apoi, continuă el, trebuie să te gândeşti că pistolul acela va fi încărcat de mine şi în cazul acesta mă voi feri de a pune în el vreun glonţ.

— Oh! atunci, zise Banco, din moment ce nu-i nici un pericol...

— Nici unul.

— Dar se va face scandal mare.

— Fireşte!.... ţiganca va fi arestată, don José va fi demascat şi domnişoara Conception va veni şi-l va găsi între o amantă fericită şi o amantă părăsită.

— Şi mi se va scoate şi mie masca?

— Sigur!

— Ştii că este original lucrul acesta; ar avea aerul unei comedii.

— Acum ai înţeles?

— Totul.

— Atunci, bună seara, zise Rocambole ridicându-se. Pe mâine, când te voi învăţa ce trebuie să faci.

Şi Morton Tynner se întoarse în strada Suresnes, unde el deveni marchizul de Chamery. Ţiganca adormise.

. . . .

A doua zi domnul marchiz de Chamery se sculă pe la ora zece de dimineaţă şi se urcă în apartamentul lui sir Williams.

De două zile orbul nu mai auzise vorbindu-se de ucenicul său.

— Unchiule, îi zise Rocambole, iartă-mă că te-am neglijat astfel; dar am îndeplinit întocmai toate instrucţiunile pe care mi le-ai dat şi am venit să-ţi povestesc ILIADA mea.

Orbul făcu un gest de aprobare.

Rocambole se aşeză la căpătâiul patului său şi îi povesti pe scurt, dar cu toate amănuntele, evenimentele de mai sus.

Sir Williams asculta, încântat.

— Vezi bine, îi zise Rocambole terminând, totul merge ca pe roate.

— Da, făcu orbul semn din cap.

— Iată ce înseamnă va să zică, să ai noroc!... tu, biet bătrân, în locul meu ai fi fost de mult dat peste cap. Şi cu toate acestea tu eşti cel care ordonă, iar eu braţul care execută. Asta este, eu am noroc şi tu n-ai. Ţie ţi-au tăiat limba şi te-au tatuat; eu am devenit marchiz şi grajdurile mele sunt pline de cai englezeşti.

Şi după această batjocură crudă, care făcu pe mutilat să se învineţească de furie, Rocambole adăugă:

— Dar lasă, consolează-te, voi căuta să-ţi fac pe plac mai târziu: îţi voi face o mâncare aleasă din mica ta Baccarat, o mâncare împărătească!

Promisiunea aceasta făcu să se potolească furia lui sir Williams: pe buzele lui flutură un surâs hidos.

Şi Rocambole îl părăsi, strângându-i mâna cu afecţiune.

„Astăzi, îşi zise falsul marchiz, n-am mare lucru de făcut şi vreau să-mi întrebuinţez timpul bine. Mai întâi, voi cere surorii mele să-mi servească masa. Îmi place viaţa de familie... pe urmă mă voi repezi până în strada Suresnes pentru a vedea dacă prizoniera mea a dormit bine azi noapte. Apoi Morton Tynner se va duce în strada Castiglione, s-o înveţe pe Banco ce are de făcut.

După aceea, voi trece pe la club unde voi pierde câţiva ludovici. Sunt trei zile de când n-am mai fost pe acolo şi nu trebuie să-mi neglijez cunoştinţele. În sfârşit pe la ora cinci, mă voi îmbrăca în mare ţinută şi mă voi prezenta la recepţia viitorului meu socru”.

Rocambole îşi îndeplini punct cu punct acest mic program şi la ora cinci şi jumătate cupeul său tras de doi cai frumoşi se opri la scara palatului de Sallandrera.

Omul care se transformă în atâtea chipuri redevenise marchizul de Chamery, gentilom desăvârşit din toate punctele de vedere.

El observă cu oarecare satisfacţie că printre echipajele care aşteptau nu era şi acela al lui don José.

„Îşi aşteaptă prinţesa”, se gândi el.

Şi se urcă la al doilea etaj al palatului, ca un obişnuit al casei, după ce întrebă dacă domnişoara Conception era încă în atelierul său.

Felul de viaţă cu totul englezesc, pe care-l ducea fata, justifica purtarea aceasta.

Marchizul intră în atelier cu speranţa de-a o găsi pe Conception singură. Dar aşteptarea lui fu înşelată; în jurul tabloului la care lucra tânăra, începuseră să se îngrămădească unele din acele nulităţi elegante, din acei nepoftiţi ai lumii, cărora s-ar părea că întâmplarea le-a dat misiunea neplăcută de a tulbura convorbirile între patru ochi, de a împiedica întâlnirile şi de a trânti prostia lor pretutindeni unde era mai puţină nevoie de ei.

Domnişoara de Sallandrera stătea într-un fotoliu şi asculta cu un surâs melancolic, complimentele de o banalitate stângace în legătură cu tabloul său. Totodată ea susţinea conversaţia cu o bătrână literată şi cu cinci sau şase viconţi, care ziua jucau la Bursă iar seara la bacara.

Rocambole salută pe toată lumea aceasta cu un amestec de politeţe şi de obrăznicie, apoi se apropie de Conception.

Fata era palidă şi trebuia să fie înconjurată numai de proşti pentru a nu observa nimeni că suferea în mod serios. Ea aruncă marchizului de Chamery o privire care însemna: „Dumnezeule! vii prea târziu... şi cu toate acestea am atâta nevoie să-ţi vorbesc şi să mă încred în dumneata...”

Rocambole ştiu să dea figurii sale o umbră de contrarietate şi de ciudă, care produse un efect cât se poate de bun asupra domnişoarei de Sallandrera.

Conversaţia, după ce atinse toate problemele fără mare lux de amănunte, cu toată prezenţa bătrânei literate, ajunse şi la tema disperării. Cum filfizonii aceştia nu avuseseră niciodată o supărare mai serioasă decât aceea de a le muri un cal, de a pierde la cărţi, sau de a le greşi croitorul vreo haină, puteau ei să discute despre modul cum vibrează această coardă gravă care se numeşte disperare şi pe care nu o înţeleg decât sufletele alese? Cine poate şti!

Dar în momentul când Rocambole se aşeză, un viconte care ţinea cu orice preţ să facă pe înţeleptul cu înţelepciunea altora, spuse o cugetare pe care o citise în ajun în ziarul său obişnuit: „disperarea este pur şi simplu visul de orgoliu al unui suflet bolnav” şi adăugă cu infatuare:

— Vă întreb pe dumneavoastră, domnişoară şi domnilor, se poate ca un om sănătos la minte şi la corp să fie nenorocit?

— Domnule, răspunse Conception cu o tristeţe sfâşietoare, uitaţi durerile care se nasc din cauza morţii.

— Da de unde! de-asta omul se consolează repede.

— Şi de aceia care-l fac să-şi dorească moartea? continuă fata cu vocea mişcată.

Nimeni nu înţelese, nici chiar bătrâna literată. Dar Rocambole, care pătrunsese gândul intim şi neliniştea sufletească a fetei, răspunse:

— Din fericire, domnişoară, moartea are consolări supreme şi adeseori ea seceră în apropierea celor care doresc mormântul, tocmai pentru a-i face să înţeleagă viaţa.

Fraza aceasta nebuloasă smulse unui alt viconte următoarea reflecţie murmurată cu vocea pe jumătate:

— Doamne! prost mai e marchizul!

Dar Conception tresări.

Pentru ea cuvintele lui Rocambole păreau că se traduc

astfel:

„Speră.... Monstrul căruia i te crezi deja sacrificată a ajuns poate la ceasul său din urmă.”

Don José intră.

Spaniolul era posomorât şi îngrijorat. Fără îndoială, poloneza nu venise încă.

— Pe toţi dracii! zise un al treilea viconte, ai mutra unui conspirator.

— Eu? zise don José tresărind.

— Chiar dumneata.

— Nu cumva eşti autorul dramei din strada Rocher? întrebă bătrâna literată, care nu visa decât combinaţii dramatice.

Cuvintele acestea îl făcură pe don José să tresară şi să se învineţească. În atelier era aproape întuneric, tinerii nu erau prea înzestraţi cu spirit de observaţie, bătrâna literată purta ochelari albaştri pe nasul ei ascuţit, aşa că Rocambole fu singurul care-l observă pe don José tresărind.

— Despre ce dramă este vorba? întrebară toţi din toate părţile.

— Eh! Doamne! răspunse bătrâna literată, de asasinatul din noaptea trecută.

— Doamnă... bolborosi don José cu o voce mai mult emoţionată decât iritată.

— Oh! vă rog să mă iertaţi, seniore, am glumit, după cum vă puteţi foarte uşor închipui: dar asasinatul a avut loc.

— Ce asasinat?

Rocambole se furişă până la uşa domnişoarei Conception.

— Ascultaţi, îi zise el încet, şi uitaţi-vă bine la don José.

— Dar despre ce asasinat vorbiţi? întrebară viconţii.

— Ah! răspunse autoarea dramatică; este o dramă oribilă: amănuntele nu le ştiu.

— Oricum...

— Noaptea trecută a fost omorâtă o femeie în strada Rocher... unde stau şi eu.

— Cred, murmură don José, care, printr-o forţare supremă reuşi să surâdă, cred, doamnă, că ne veţi povesti unul din acele foiletoane dramatice pe care le scrieţi atât de bine!...

— Domnule!... răspunse autoarea înţepată, faptele pe care le voi spune sunt absolut reale.

— Să le auzim, zise Rocambole cu nepăsare.

— Întâmplarea care a emoţionat azi dimineaţă tot cartierul din preajma pieţei Laborde, a fost uciderea unei femei.

— Care femeie?

— Nu ştiu încă... circulă fel de fel de zvonuri, unele mai curioase decât altele... mi se pare că la mijloc este o poveste de dragoste.

— Bun!... rânji don José cu dinţii strânşi, am spus eu că trebuie să fie un roman la mijloc.

— Dar, continuă cu însufleţire autoarea dramatică, trebuie să se fi făcut lumină până acum asupra acestui eveniment lugubru şi ziarele de astă seară ne vor da, fără îndoială, amănunte complete.

— Mi se pare că doamna are dreptate, zise marchizul de Chamery... Tocmai în momentul când voiam să ies din casă, valetul mi-a dat ziarul la care sunt abonat... îl am în buzunar.

Şi Rocambole scoase ziarul, îl desfăcu, apoi, nepăsător, cu o indiferenţă desăvârşită, luă o lampă şi o puse pe masa de care don José viu mişcat stătea rezemat. Lampa îi lumina figura.

Domnul de Chamery îşi aruncă ochii pe ziar, în timp ce spaniolul suferea îngrozitor din cauza fricii de a se trăda.

— Ah! iată, zise în sfârşit Rocambole. Asta trebuie să fie.

Pe jumătate ascunsă după pânza pe care o picta, Conception se uita la don José cu privirea arzătoare.

Spaniolul era galben-vânăt la faţă şi tremura din tot corpul. Dar toate privirile erau aţintite asupra lui Rocambole şi nimeni în afară de Conception, nu se gândea la don José.

Rocambole citi acest titlu incitant:

Capitolul XXXVI

„MISTERIOSUL ASASINAT DIN STRADA ROCHER”

Articolul începea ca orice foileton.

„În strada Rocher există o casă cu două ieşiri: una din ele are numărul 3, cealaltă dă în piaţa Laborde, în faţa pasajului Soleil.

Este aproape un an de când, într-o seară, pe întuneric, o trăsură se opri în faţa intrării situate în piaţa Laborde.

Din trăsura aceasta coborâră trei persoane: o femeie tânără cu înfăţişarea suferindă, a cărei figură era acoperită de un voal, alta mai bătrână, care părea să fie cameristă şi un negru.

Aceste trei persoane închiriară un apartament la etajul al

patrulea.

Din ziua aceea, nici un locatar din sus-numita casă, nici un vecin nu a mai văzut-o pe tânăra bolnavă.

Negrul şi bătrâna ieşeau zilnic pentru a face târguielile necesare. Ei nu vorbeau decât spaniola şi se înţelegeau cu furnizorii prin semne.

În fiecare zi, pe la ora zece, un om îmbrăcat în negru, care părea a fi medic, venea la bolnavă. În acelaşi timp, seară de seară, pe la ora zece, un alt bărbat îmbrăcat în haine de lucrător, venea prin strada Rocher şi intra după cum rezultă din mărturia unei doamne, Coralia, lustruitoare, într-un mic apartament de la etajul al patrulea. Apartamentul acesta comunica printr-un coridor cu apartamentul doamnei spaniole. Numai pretinsul, sau veritabilul lucrător avea cheia de la apartamentul acela. Necunoscutul care venea în fiecare seară pleca la miezul nopţii.

Aseară, sâmbătă, doamna Coralia venind acasă, fu foarte mirată găsind apartamentul său deschis şi uşa dată de perete; împinsă de un sentiment de curiozitate, ea intră în apartamentul de alături.

Apartamentul era gol şi într-o mare dezordine. Mobilele erau răsturnate şi o dâră de sânge pleca din budoar şi forma o pată pe covorul din salon. Coralia fugi înspăimântată şi începu să strige ajutor; locatarii casei alergară şi intrară în salon şi în dormitor. Întins pe pat şi acoperit cu plapuma se afla cadavrul unei femei...”

— Foarte curios, zise Rocambole cu răceală, întrerupându-se pentru a răsufla. Ce părere aveţi, don José?

— Curios, într-adevăr, murmură don José, pe care Conception continua să-l privească şi ai cărui dinţi clănţăneau de spaimă şi de emoţie.

Viconţii şi autoarea dramatică nu se uitau decât la Rocambole.

„Femeia asasinată nu era după cum s-ar crede tânără bolnavă...”

— Oh! oh! exclamară toţi din toate părţile. Uimirea aceasta generală veni în ajutorul lui don José, care era cât pe ce să cadă leşinat din cauza acestei revelaţii neaşteptate.

„Femeia asasinată era bătrâna servitoare spanioloaică, care fusese culcată în patul stăpânei sale... Negrul şi tânăra dispăruseră. Toată lumea se pierde în fel şi fel de presupuneri asupra acestui asasinat misterios.

Cine este asasinul? Negrul, tânăra sau necunoscutul care venea în fiecare seară? Justiţia va reuşi, fără îndoială, să dezlege această enigmă oribilă.

În sfârşit, adăuga autorul articolului, *s-a descoperit, în dosul unui tablou mare, o altă ieşire secretă, făcută în grosimea zidului, ieşire care comunica cu mansarda de la etajul superior printr-o trapă.*

Nouă şi indescifrabilă enigmă!”

— Doamnă, zise marchizul de Chamery, întorcându-se spre autoarea dramatică, această întâmplare putea constitui un subiect frumos pentru unul din romanele dumneavoastră.

Autoarea se înclină măgulită.

Puţin ar fi lipsit ca viconţii care erau de faţă, să nu se dea la fel de fel de comentarii, dar un lacheu în livrea veni să anunţe că masa era servită.

Marchizul de Chamery, care, se apropiase de Conception, îi oferi imediat braţul.

Conception era tot atât de palidă şi de emoţionată ca şi don José.

— Domnişoară, îi zise încet Rocambole, pentru numele lui Dumnezeu! în numele liniştii dumneavoastră — căci trebuie să fiţi salvată — vă rog, încercaţi să nu vă trădaţi. Nu vă lăsaţi stăpânită de emoţie, căci altfel totul este pierdut.

Conception răspunse printr-o strânsoare înfrigurată.

— Doamna din strada Rocher, continuă repede Rocambole, în timp ce coborau scara, este ţiganca, iar omul îmbrăcat ca un lucrător, este dânsul.

Braţul domnişoarei Conception tremura sub braţul marchizului.

— Femeia asasinată este doica, asasinul este negrul... acela care l-a plătit pe asasin... este el. Asasinul s-a înşelat... a lovit pe întuneric crezând că-şi omoară stăpâna... a înjunghiat-o pe servitoare... În sfârşit, termină Rocambole, în momentul când intrau în sufragerie, el l-a omorât pe don Pedro, pentru a ajunge la dumneavoastră... iar pentru a suprima şi ultimul obstacol a căutat să scape de complicea sa....

Din fericire atât pentru Conception, cât şi pentru asasinul don José, numărul invitaţilor era mare; sufrageria scânteia de lumină şi vuia de murmur. Amândoi avură timp să se liniştească.

Rocambole fu aşezat alături de Conception.

— Domnişoară, îi zise el după o oră, când zgomotul începuse să se mărească şi venise momentul toasturilor, dacă vreţi să vă scap, trebuie să vă supuneţi orbeşte hotărârilor mele.

— Vă jur!

— Trebuie să fiţi tare, să înmormântaţi acest nou secret în adâncul inimii dumneavoastră, cu tot atâta curaj şi cu tot atâta stoicism ca şi celelalte secrete. Miercurea viitoare va trebui să veniţi cu orice preţ la balul compatriotului dumneavoastră, generalul S... chiar dacă veţi fi obligată să apăreţi la braţul mizerabilului acela.

— Voi veni, murmură Conception.

. . . .

La ora nouă, când lumea se sculă de la masă, don José, ce suferise tot timpul ca un condamnat la moarte, se repezi afară din salon şi fugi, fără ca plecarea aceasta precipitată să fie observată de la început.

Când ieşi în stradă, în acea stradă lungă şi pustie, numită Babylone, se rezemă de un zid:

„Mi se pare că o să mor!”, gândi el.

Să nu se creadă că această slăbiciune fizică şi această zguduire morală se datorau cumva remuşcărilor.

Nu, dacă don José se îngălbenise, tresărise şi tremurase atunci când Rocambole începuse citirea ziarului, dacă în sfârşit teama de a se trăda îl înspăimântase la început şi îl făcuse să îndure în câteva clipe un secol de tortură, nu trebuie să ne înşele, căci don José era unul din acei scelerați care, ştiind să-şi stăpânească emoţia şi să redevină stăpân pe el însuşi, reuşesc să surâdă şi să-şi compună o figură cât se poate de liniştită. Ceea ce-l înspăimânta mai mult pe don José şi făcea să-i îngheţe sângele în vine, întunecându-i privirea şi înmuindu-i picioarele, era acea revelaţie ameninţătoare din care reieşea greşeala făcută de negru.

Narcis se înşelase; prin urmare Fatima trăia. Şi dacă trăia, o făcea numai pentru a se răzbuna. Don José o porni în cele din urmă pe jos, urmărit de cele mai înspăimântătoare halucinaţii.

Când vedea pumnalul celor trei fraţi ai ţigăncii ameninţându-l, când imaginea, şi mai înspăimântătoare încă, a eşafodului, a ghilotinei, care se ridica grozavă şi ameninţătoare înaintea sa; ghilotina pe a cărei estradă sinistră sta neînduplecată ţiganca, tratându-l şi numindu-l asasin şi fratricid!

Don José merse multă vreme, fără să ştie unde, ca un om beat, ca un idiot, şi numai întâmplarea îl făcu să traverseze Sena şi piaţa Ludovic XV, să ajungă pe Champs-Élysées şi să nimerească acasă.

Uitase totul, chiar şi de femeia voalată care trebuia să vină.

Sună, ca un automat, iar când trecu prin faţa portarului, acesta îl opri şi îi dădu o scrisoare.

El îşi aruncă ochii pe scrisoarea aceea...

Deodată tresări, sângele i se adună în inimă, iar urechile începură să-i vâjâie...

Recunoscuse după scris că acea epistolă venea de la ţigancă.

Don José intră în casă şi mai ameţit.

Apoi se închise înăuntru, întoarse de două ori cheia în uşă, rupse plicul şi aruncă asupra scrisorii o privire rătăcită.

Răvaşul ţigăncii începea astfel:

„Nu tremura, don José, nu te teme de aceea, pe care ai vrut s-o suprimi din rândul celor vii şi care te-a iubit atât de mult.”

Această primă frază îl linişti puţin pe don José. El respiră zgomotos şi continuă să citească:

„Don José, iubitul meu, ai fost ingrat şi crud cu Fatima ta, ingrat fiindcă ai încetat să o iubeşti, crud pentru că ai căutat să o omori.

Dar Fatima este una din acele femei care nu iubesc decât o singură dată în viaţă şi care, pentru respectul pe care îl poartă dragostei lor nu caută să se răzbune. Te-am ameninţat cu pumnalul într-un acces de gelozie şi frica de moarte te-a făcut să fii asasin pentru a doua oară. Din această cauză, te iert.

Cum am scăpat de soarta pe care mi-ai pregătit-o?

Acesta este secretul meu..., pe care îl duc cu mine, căci nu mă vei mai vedea niciodată, don José.

Când vei primi scrisoarea mea voi fi departe de Paris.

Peste trei zile voi părăsi Franţa şi nu mă voi mai întoarce nicicând.

Nu căuta să afli unde mă duc dacă ţii la fericirea şi la viaţa ta.

Eu nu te voi căuta. Deci, fă şi tu ca mine.

Dacă vei face altfel, adică vei încerca să obţii îndurarea mea, pumnalul ţiganilor, fraţii mei, te va ajunge mai curând sau mai târziu.

Adio, don José, fii fericit cu aceea pe care inima ta a ales-o!

Eu voi încerca să te uit.

Nu avea nici o teamă de secretul acela care ne-a legat atât de multă vreme unul de altul. Lumea nu va şti niciodată că fratele tău, don Pedro, a fost asasinat de tine şi de mine.

Adio, încă o dată şi pentru totdeauna.

Fatima”

Don José citi şi reciti scrisoarea aceasta de mai multe ori. Mai întâi i se păru că ar avea un înţeles misterios şi că nepăsarea pe care o arăta ţiganca nu era altceva decât o cursă. Fatima, geloasă şi trădată... Fatima, ameninţată cu moartea de amantul ei, scăpând şi iertând pe asasin, i se părea lui don José un lucru de neînchipuit, fiindcă el nu iertase niciodată pe nimeni.

Dar, în sfârşit, cum corpul omenesc este un abis de orgoliu, cum omul care a fost iubit nu se poate obişnui cu ideea că nu mai este iubit, don José sfârşi prin a crede cu adevărat cele cuprinse în scrisoare.

„Ea mă iubeşte încă!” îşi zise el.

Şi fiindcă don José era un om forte, adăugă:

„Cât este de proastă, Doamne!”

Liniştit, omul acela care până atunci tremurase ca un condamnat pe treptele eşafodului, se aşeză cât se poate de calm lângă sobă, se înfăşură în halatul său şi începu să se gândească. De două ore uitase, din cauza neliniştii prin care trecuse la palatul de Sallandrera, pe pretinsa prinţesă poloneză.

După ce-i trecu spaima, îşi aduse aminte de Banco. Nu fusese el în ajun în casa aceea misterioasă, unde, în locul iubitei găsise un bilet în care ea îl ruga să o aştepte a doua zi acasă, de dimineaţă până la ora cinci după amiază şi de la nouă seara până la miezul nopţii?

Don José se temu atunci de două lucruri:

Mai întâi se temea ca Banco să nu fi venit în timpul cât lipsise el de acasă.

De aceea coborî la portar şi-l întrebă:

— N-a venit nimeni să mă caute?

— Nimeni, domnule, i se răspunse.

— Nu s-a oprit nici o trăsură la poartă?

— Nici una.

— Nu cumva ai văzut urcându-se la mine o doamnă... voalată?

— Oh! nu, zise portarul, toată ziua am stat la poartă şi n-am văzut nici o singură femeie intrând în casă.

Don José respiră uşurat.

El se întoarse în casă şi aşteptă din nou cu urechea la pândă, cu inima palpitând.

Don José uitase deja de crima sa din noaptea trecută.

El îşi aştepta amanta cu nerăbdarea naivă a unul şcolar.

Al doilea lucru care-l nelinişte pe asasin era mult mai serios decât primul şi pe măsură ce orele înaintau, neliniştea aceasta se transforma în îngrijorare.

Dacă prinţesa poloneză ştia deja că negrul se înşelase şi că Fatima trăia încă?

Şi cine ştie dacă în cazul acesta, furioasă de a fi fost înşelată, şi acuzându-l pe el de înşelăciune, ea nu-şi va ţine jurământul pe care-l făcuse, de a nu-l mai accepta decât după moartea ţigăncii Fatima?

Ceasornicul sună ora unsprezece, apoi unsprezece şi jumătate şi nu veni nimeni.

Tâmplele spaniolului se acoperiră cu o sudoare îngheţată.

În sfârşit, tocmai când urma să sune de miezul nopţii, un zgomot de trăsură se auzi în stradă. Un cupeu se opri la poarta lui.

Don José tresări şi i se păru că nu-i mai curge nici o picătură de sânge în vine. Alergă în antecameră şi trase cu urechea; cineva cu un pas uşor urca scara; se opri în faţa uşii de la intrare şi trase de clopoţel.

Don José se înfioră din cap până în picioare, deschise şi se găsi în faţa unei femei voalate.

Ea intră şi se îndreptă repede spre salon, unde ardea o lampă, şi îşi scoase voalul.

Don José dădu un ţipăt de bucurie şi căzu în genunchi.

Era Banco!... tot prinţesă în ochii spaniolului!

Ea se trânti pe o canapea şi întinse mâna lui don José.

— Bună seara, prietene, îi zise ea, nu pot să stau decât o secundă. Şi astăzi, tiranul meu mă urmăreşte.

— Tot te mai supraveghează?

— Vai!

— Oh! aş vrea să-l omor pe omul acesta.

— Mai târziu, vom vedea noi, zise Banco: dar astăzi am venit ca să-ţi mulţumesc. Don José tresări.

— Să-ţi mulţumesc, zise ea, fiindcă ai fost ascultător, şi ţi-am adus recompense.

— Ah! zise el cu bucurie.

— Fatima a murit, nu este aşa?

— Fireşte, răspunse don José, cu vocea nu tocmai sigură.

— Şi nu-ţi pare rău de ea?

— Nu, fiindcă te iubesc!

Ea dădu un ţipăt de bucurie.

— Ce-ai zice dacă am petrece o noapte întreagă la un bal?

— La un bal?

— Da.

— Dar... unde?

— Mai întâi, zise ea, trebuie să-ţi spun că miercurea viitoare bărbatul meu va lipsi din Paris pentru douăzeci şi patru de ore. Până atunci nu vom putea să ne vedem.

— Dar miercuri?

— Miercuri îmi vei trimite două invitaţii în alb, pentru balul pe care-l dă doamna S..., soţia generalului spaniol. După cum ştii, balul acesta este costumat şi masca este de rigoare.

— Dar... voi să obiecteze don José.

— Nu primesc nici o observaţie, îi zise ea pe un ton drăgălaş, râzând şi întinzându-i fruntea pentru a i-o săruta, îmi trebuie două invitaţii.

— Pentru ce două?

— Una pentru mine, iar cealaltă pentru doamna mea de companie,

— Dar unde să vi le trimit?

— Va veni aici miercuri dimineaţă un om şi îţi va aduce o scrisoare de la mine. În răvaşul acela îţi voi spune costumul cu care voi fi îmbrăcată şi semnele după care mă vei recunoaşte; vei da trimisului meu cele două invitaţii şi o scrisoare în care va trebui să-mi spui cât se poate de exact costumul în care vei fi îmbrăcat.

— Fie! zise don José.

— Adio, amicul meu, îi zise ea, adio... trebuie... pe miercuri... iubeşte-mă... te iubesc.

Ea se lăsă sărutată şi fugi spre uşă.

— Nu mă conduce, zise ea, şi nu te arăta nici la fereastră... adio.

Ea îşi luă voalul şi dispăru pe scară; după trei secunde, don José auzi zgomotul unei trăsuri care se îndepărta tot mai mult.

Capitolul XXXVII

Săptămâna următoare, miercuri seara, palatul generalului spaniol S... era iluminat a giorno. Parisul elegant şi nobil, toţi străinii distinşi îşi dădură întâlnire acolo.

Cum începuse să se împrimăvăreze, grădinile palatului fuseseră deschise şi împodobite cu lampioane veneţiene; trebuia să se danseze în saloane, iar cei obosiţi de atmosfera apăsătoare a balului se puteau duce să respire aerul curat din grădină.

Generalul S... era un om încă tânăr, pe care întâmplarea cu războiul civil şi nenorocirile politice îl aruncaseră pe un pământ străin, la vârsta de abia treizeci şi cinci de ani, ca pe un erou învins, ca pe un curajos războinic culcat la pământ, străpuns de lovituri, la picioarele stindardului său sfâşiat.

Soţia lui, o tânără orfană cu care se căsătorise în exil, avea douăzeci şi trei de ani. Doamna S... avea acea frumuseţe mândră şi melancolică a femeilor pentru care căsătoria a devenit un fel de sacerdoţiu. Măritându-se cu eroul căzut, cu marele om redus la întunecimea vieţii particulare, tânără franţuzoaică înţelesese întreaga nobleţe a misiunii sale. Ea trebuia să îngrijească acele răni sufleteşti de care generalul suferea mai mult decât de cele trupeşti să facă uitată ruina speranţelor acelei victime a fidelităţii, în sfârşit, să fie tare şi resemnată pentru amândoi, în orele de tristeţe, când proscrisul îşi aducea aminte de patrie, de luptele, de victoriile lui din ajun şi de întunecimea zilelor de mâine; în orele acelea omul visează la luptele vieţii publice, soldatul, la atmosfera încinsă a câmpului de bătaie, iar exilatul raza de soare care aureşte munţii şi câmpiile patriei sale.

Generalul venise la Paris cu fruntea plecată, cu sufletul cernit, cu disperarea în inimă, hotărât să trăiască singur, după

cum Marius se hotărâse să trăiască singur pe ruinele Cartaginei.

Dar el se întâlnise cu domnişoara de P... St.-C... şi zâmbetul copilăresc, acel surâs de admiraţie şi de entuziasm, acea privire plină de iubire şi de compătimire, în acelaşi timp, cu care-l privise orfelina îl atinsese şi-l mişcase adânc.

Omul acesta care n-a avut timp să iubească până atunci, a cărui inimă întreagă fusese absorbită de rege şi de patrie, acest soldat care nu mai avea nici una nici alta, sfârşi prin a o iubi pe fata asta care-l admira. La început a încercat pentru ea o afecţiune cu totul părintească, apoi tinereţea, redeşteptându-se în el, bătrânul general de treizeci şi opt de ani începu să-şi adore soţia cu toată ardoarea, cu toată delicateţea şi cu tot entuziasmul unui tânăr de douăzeci de ani, în primul an al căsătoriei lor, departe de lume, aproape singuri, el îmbătat de acel surâs tânăr şi fragil, ea, plină de admiraţie pentru acea glorie oprită aşa de repede din zborul ei, pentru renumele de ieri, condamnată a nu mai avea nici un răsunet mâine, pentru acea inimă mare zdrobită, dar nu descurajată. Dar veni o oră când generalul îşi zise că n-o putea condamna pe acea tânără plină de viaţă, de speranţă şi de iluzii la existenţa liniştită şi retrasă care place sufletelor încercate; el îşi zise că ar fi ruşinos şi barbar să închidă uşile lumii acestei copile, tocmai el, care l-a vrut, l-a dorit şi l-a presimţit în dosul grilei din mânăstirea în care se afla.

Şi generalul îşi cumpără un palat, îl aranjă, deschise saloanele şi, de două ierni, soţia proscrisului devenise una din reginele modei, una din acele doamne pe care toată lumea o vorbea numai bine pentru frumuseţea, spiritul şi virtuţile ei.

În seara aceea se pregătea o serbare splendidă la palatul generalului. Palatul lui, recent restaurat, mobilat cu un lux delicat, era situat în cartierul Beaujon.

Un şir lung de trăsuri staţionau pe ambele laturi ale străzii şi în fiecare minut noi trăsuri veneau cu invitaţi.

Balul era mascat şi costumat. Doamna S..., sigură de cunoştinţele ei, nu invitase dealtfel decât persoane în care se putea încrede şi, sigură de invitaţii ei, proclamase balul mascat. Fiind convinsă că nici un străin nu se putea strecura, doamna S... nu obligase pe invitaţi să-şi scoată masca, în momentul când intrau în salon.

Cu toate acestea, în ajun, don José d’Alvar, care era prieten cu generalul şi ştiuse să-i cultive amiciţia datorită înrudirii cu

ducele de Sallandrera, şi mai mult încă datorită calităţii sale de spaniol, făcuse o vizită doamnei S... în lipsa generalului.

— Scumpă doamnă, îi zise el, am venit să vă fac o rugăminte mare, care vi se va părea poate misterioasă.

— Dumnezeule! răspunse tânără femeie râzând, despre ce este vorba, don José?

— Am venit să vă cer două invitaţii în alb!

— Pentru balul meu?

— Da.

— Cum, în alb?

— Pentru două doamne.

— Dar, zise doamna S... cât se poate de încurcată, daţi-mi cel puţin o explicaţie oarecare... ştiţi că balul meu este mascat?

— Ştiu.

— Că, prin urmare...

Don José o opri printr-un gest.

— Fiţi liniştită, îi zise el, voi căuta să vă explic. Sunt la Paris două femei care aparţin celei mai înalte aristocraţii străine... două rusoaice...

— Spuneţi-mi cum le cheamă ca să le invit.

— Tocmai asta nu se poate, zise don José.

— Şi pentru ce?

— Doamne! dacă ţineţi atât de mult vă voi spune.

— Sigur că ţin, răspunse doamna S..., a căţei curiozitate fusese deşteptată.

— Închipuiţi-vă că este în Paris un mare senior rus, bătrân deja, a cărui soţie este foarte tânără şi femeie copilăroasă. Ei au sosit la Paris acum trei luni, pentru a duce o viaţă luxoasă şi a cheltui aici venitul câtorva moşii; dar întâmplarea schimbă adeseori cu desăvârşire planurile omului. A doua zi după sosirea prinţului, căci el este prinţ, şi pe când îşi căuta un palat pentru a-l cumpăra şi a-şi introduce tânăra consoartă în lume, un curier venit de-a dreptul din Moscova îi aduse o scrisoare încadrată în negru. Murise cineva din familia prinţului şi, prin urmare, doliul lovea şi pe biata femeie. Moartea unei mătuşi idioate, bătrână, foarte bogată şi pe care o moştenesc, condamnă pe soţia prinţului să stea cât se poate de retrasă timp de trei luni.

— Am înţeles pe jumătate, zise doamna S... surâzând.

— Cum, continuă don José, vreţi ca prinţul să-şi aducă soţia

la bal, când ea este în doliu mare?

— Aşa este, nu se poate.

— Dar prinţul care, cu toate că este bătrân, nu-i chiar atât de gelos, s-a gândit că i-ar face plăcere soţiei sale să o lase a se duce la un bal francez, eveniment pe care ea nu l-a mai trăit niciodată. Prinţul, aflând că daţi un bal, un bal mascat şi costumat, s-a gândit la dumneavoastră... şi eu care ştiu că sunteţi bună... tot atât de bună pe cât sunteţi de frumoasă... am afirmat că veţi consimţi a ne servi de complice.

— Fie, zise soţia generalului, trăgând spre ea cutia biroului în care se găseau invitaţiile.

— Sunteţi un înger! zise don José.

— Dar, zise doamna S..., nu văd nevoia decât a unei singure invitaţii. Pentru cine cealaltă?

— Pentru o doamnă de companie.

— Ah! foarte bine.

Şi doamna S... luă condeiul.

— Cu toate acestea trebuie să punem un nume oarecare, zise ea.

— Fireşte.

— Ei bine! să punem unul.

— Scrieţi: Contesa Olga Vronska.

— Şi pe urmă?

— Şi baroana Arleska.

Doamna S... scrise cele două invitaţii şi i le dădu lui don José.

Acesta se retrase după ce îi sărută mâna.

A doua seară pe la ora unsprezece şi câteva minute, pe când primele cadriluri se formau în saloanele generalului şi când mulţimea de invitaţi urca scara cea mare împodobită cu flori exotice şi cu plante rare, o troică elegantă, trasă de trei cai frumoşi, albi ca zăpada şi înhămaţi ruseşte, intră în curte şi se opri în faţa scării.

Din troică coborâră două doamne. Costumul acestora, a căror figură era mascată cu îngrijire, fiind peste putinţă să li se observe măcar o părticică din figură, era ca acel al ţărăncilor din împrejurimile Varşoviei. Atât numai, că după diamantele care străluceau pe ele şi după broderiile scumpe pe care le purtau, se cunoştea că sunt posesoarele unor averi princiare.

Una din aceste două femei avea părul blond auriu, care îi cădea în bucle dese pe spate; era înaltă, bine făcută şi din

mişcările pe care le făcea se vedea că este foarte tânără. Cealaltă dimpotrivă, era mai grasă, iar după greutatea mişcărilor se cunoştea că trecuse pragul celei de-a doua tinereţi.

Doi tineri, îmbrăcaţi în uniformă de muşchetari, care urcau treptele de marmură ale scării, se opriră pentru a le lăsa să treacă, zicându-şi unul altuia:

— Sigur că este mama şi fata.

— Sau mătuşa şi nepoata, răspunse celălalt; în orice caz una din ele e precis trecută de patruzeci de ani.

Poloneza grasă întoarse capul pe jumătate, ca o regină ofensată, dar îşi continuă drumul mulţumindu-se să măsoare de sus până jos pe tânărul obraznic.

La uşa primului salon, cele două doamne, a căror toaletă bogată şi echipaj original atrăsese atenţia, îşi prezentară invitaţiile unui majordom îmbrăcat în negru.

Acesta se mulţumi să-şi arunce ochii pe prima invitaţie, aceea a pretinsei contese Olga Vronska.

Cât despre cealaltă, se mulţumi numai să salute.

Cele două femei intrară în salon la braţ şi imediat polarizară toate privirile. În momentul acela un cavaler care conversase până atunci într-un grup de măşti le ieşi înainte. El era mascat cu tot atâta grijă ca şi cele două necunoscute.

Le salută cu aparenţa celui mai profund respect, şi oferi braţul acelei femei al cărei mers, maiestuos dar greoi, o arăta a fi mama celeilalte.

— Sunteţi punctuale, le zise el încet pe englezeşte. Creatura înaltă, care mergea alături de doamna căreia cavalerul îi dăduse braţul, izbucni într-un hohot de râs drăgălaş, lăsând să se vadă sub masca ei de catifea neagră un şir de dinţi strălucitori.

— Iată, răspunse ea tot atât de încet după cum vorbise şi cavalerul, iată cum se introduce cineva în lumea mare.

— Asta înseamnă, răspunse bărbatul, că spaniolul tău e cam prostuţ.

— Oh! foarte prostuţ.

— El ia femeile uşoare drept ducese.

— Când am trecut l-am zărit pe tata.

— Aşa?

— E maiestuos în haina lui roşie şi sunt sigură că nici nu i-a trecut prin gând că a deschis ambele porţi în faţa troicei fiicei

lui, devenită prinţesă.

Femeia grasă surâse.

— Dar, continuă Banco, căci ea era, unde este spaniolul meu?

— N-a venit încă.

— Cum se poate! este aproape miezul nopţii.

— Ei, draga mea, răspunse cavalerul, nu ştii că este logodit cu domnişoara de Sallandrera?

— Aşa este.

— Trebuie să vină cu ea, cu ducele şi cu ducesa.

— De minune!

— Acum, dă-mi voie să-ţi explic rolul pe care ai să-l joci.

— Te ascult.

— Pot fi sigur că nu-l iubeşti pe don José?

— Nu l-am iubit niciodată şi nici nu-l voi iubi.

— Prin urmare n-ai să faci prostii.

— Mă cheamă Banco, dragul meu.

— Ei bine! învaţă bine lecţia pe care ţi-o dau. Don José va veni şi te va căuta prin bal, după cum l-ai căutat şi tu adineauri. Ştii în ce costum era îmbrăcat?

— Da, într-un domino negru cu un nod de panglici verzi la umăr.

— Îl vei lua de braţ, îl vei trage la o parte şi îi vei face o scenă de gelozie la care el îţi va răspunde prin cele mai călduroase protestări. Vei avea grijă însă sa ridici vocea imediat ce vei vedea trecând aproape de tine un domino albastru, cu un nod de panglici roşii pe umărul drept.

— Foarte bine. Numai te rog să-mi promiţi că voi avea ocazia să fac acea mică scenă de scandal pe care am visat-o şi ale cărei preparative m-au costat atât de scump.

— Drace! răspunse cavalerul, mi se pare că asta te priveşte.

— Cum?

— Nu te-am adus aici?

— Ba da.

— Generalul nu te cunoaşte?

— Sigur că mă cunoaşte.

— Ei bine! cine te opreşte ca, la semnul meu, care îţi va reda libertatea, să-l laşi în pace pe don José şi să-ţi scoţi masca?

— Asta aşa e! Lumea va începe să murmure şi să se agite. Tinerii care mă cunosc şi care sunt aici vor zice: „Dar asta e

Banco!”

— Iar onorabilul tău tată, rânji cavalerul, te va vedea ieşind şi va rămâne înmărmurit din cauză că ţi-a deschis atât de maiestuos ambele laturi ale porţii.

— Ah! Ce bine îmi pare că mă voi răzbuna pe aceasta familie afurisită, care n-a vrut să ştie de binefacerile pe care i le ofeream! murmură fiica pierdută.

În timp ce Banco, femeia care o însoţea şi cavalerul vorbeau astfel încet, făcură înconjurul salonului în care se îngrămădise o mulţime elegantă de costume pitoreşti, împestriţate, ameţitoare de originalitate şi de lux.

Pretutindeni pe unde treceau cele două pretinse poloneze stârneau o oarecare senzaţie şi rumoare din cauza costumelor lor nostime şi bogate, şi mai cu seamă datorită faptului că veniseră în troică, lucru care bătuse la ochi.

— Dar, zise Banco, după ce voi fi recunoscută, va trebui să spun cum am intrat aici.

— Să nu dai altă explicaţie decât invitaţia: nu eşti tu contesa Olga Vronska?

— Ba da. Dar mă vor întreba cine mi-a dat invitaţia.

— Vei spune că ţi-a dat-o don José.

— Dar don José, furios de a se fi compromis astfel, va spune că eu sunt amanta lui.

— N-ai nici o teamă, Don José va căuta să încurce lucrurile inventând o poveste oarecare: el vrea cu orice preţ să se însoare cu domnişoara Conception.

— Şi rusul meu va afla totul când se va întoarce.

— Aş! îi vei spune şi tu adevărul pe jumătate. În ochii lui, don José va trece drept un om care a jucat un rol caraghios şi prinţul tău va găsi păcăleala spirituală.

— Asta este o idee!... murmură Banco.

Apoi, în momentul când ea îşi întoarse puţin capul, cavalerul luă invitaţia pe care i-o strecură femeii grase şi o băgă în buzunarul hainei sale.

— Adio, mititico, îi zise el, te las. Plimbaţi-vă, dansaţi; sigur veţi fi invitate.

— Te voi revedea?

— Nu se ştie, dar, termină el, aplecându-se la urechea lui Banco, bagă de seamă: dacă nu te supui orbeşte şi dacă spui un cuvânt mai mult, gândeşte-te că se poate întâmpla să fii asasinată la ieşirea de aici.

Banco tresări:

— Mă voi supune, zise ea, şi niciodată don José nu va afla că ne-am înţeles amândoi pentru a-l înşela.

Cavalerul dispăru. Şi pe când cele două femei continuau să se plimbe prin salonul tot mai plin de lume, el se întoarse şi intră în antecameră.

— Mă înăbuş, motivă el ieşind; mă duc să iau puţin aer.

Lacheii îl salutară, cavalerul coborî şi se aruncă într-un cupeu modest de piaţă, după care se înfăşură bine în manta.

— Strada Suresnes, zise el vizitiului.

Cupeul plecă şi în câteva minute îl lăsă la locuinţa sa din strada Suresnes pe domnul marchiz Albert-Frederic-Honoré de Chamery, sau mai bine zis, pe amicul nostru Rocambole.

Alături de sobă, în camera de culcare, stătea o femeie care aştepta cu un fel de nerăbdare înfrigurată.

Era ţiganca Fatima.

— Ah! în sfârşit!... zise ea văzându-l pe Rocambole intrând.

— Iartă-mă, zise el fără să-şi scoată masca.

— Se rezolvă astă seară?

— Da.

— Târziu?

— Peste o oră.

— Oh! mă voi răzbuna, murmură ea. Nu mă înşeli, nu-i aşa? Îl voi vedea la picioarele rivalei mele?

— Îl vei vedea şi-l vei auzi... îmbracă-te.

Ţiganca era îmbrăcată în costumul ei, cu fusta roşie şi cu hăinuţa de catifea neagră lucrată cu fire aurii.

Rocambole o înfăşură în dominoul albastru cu panglica roşie. Apoi îi puse o mască peste figură şi i-o fixă bine. Imediat trecu în cabinetul de toaletă unde se dezbrăcă de costumul său şi îşi puse altul, galben cu albastru, pe deasupra căruia se înfăşură într-un domino negru, după care se întoarse.

— Haide! zise ţigăncii şi luând o basma o legă pe ţigancă la ochi, precauţie pe care o mai luase pentru ca ţiganca să nu ştie nici unde venise, nici de unde pleca, deşi stătuse închisă trei zile în casa aceea.

— Acum, îi zise el oferindu-i braţul, reazemă-te de mine şi să mergem. Ora răzbunării a sosit.

Ei coborâră şi găsiră la poartă un cupeu aşteptând.

— La palatul generalului S..., zise Rocambole.

Pe drum el dezlegă ochii ţigăncii şi îi dădu un pumnal, care nu era altul decât acela de care se servise negrul ca s-o ucidă

pe doică. Ţiganca îl luă, îl strânse convulsiv, şi-l ascunse sub dominoul său.

Capitolul XXXVIII

Când trăsura ajunse în cartierul Beaujon, adică aproape, de palatul generalului S..., Rocambole făcu semn vizitiului să oprească.

Apoi, dând Fatimei invitaţia pretinsei baroane Arleska, el îi zise:

— Vei intra singură în bal, după ce o vei arăta portarului şi te vei strecura în salon. Peste câteva minute vin şi eu.

Şi Rocambole coborî din trăsură.

Cupeul îşi continuă drumul: vizitiul primise ordinul să oprească la scara palatului pentru ca tânăra să coboare, şi apoi să iasă din curte. El era plătit.

Falsul marchiz de Chamery traversă pe jos mahalaua Saint-Honoré şi la colţul străzii Berry găsi o trăsură de casă, trasă de doi cai englezeşti de toată frumuseţea. Era trăsura de gală a domnului Albert-Frédéric-Honoré de Chamery.

Marchizul îi făcu semn.

Un lacheu coborî imediat de pe capră şi îi deschise portiera.

— La palatul generalului S... zise falsul marchiz.

Trăsura porni în galopul cailor şi intră pe poarta palatului chiar în momentul în care ieşea cupeul care o lăsase pe ţigancă.

Lacheii care păzeau intrarea începuseră să nu se mai uite la invitaţiile celor care soseau. Când ţiganca întinse invitaţia ei, lacheii se dădură la o parte şi-i făcură loc!

Falsul marchiz de Chamery urcă încet scara, urmând-o îndeaproape pe Fatima.

Aproape în acelaşi timp intră în curte o altă trăsură. Era trăsura ducelui de Sallandrera. Din ea coborâră un bărbat şi două femei.

Rocambole, care întoarse capul la zgomotul roţilor, recunoscu pe don José după un amănunt secret al toaletei, pe care îl ştia numai Banco. Don José ducea la braţ pe una din cele două femei, care părea mai în etate.

După părerea lui Rocambole femeia aceea nu putea fi alta decât ducesa de Sallandrera.

Conception era mult mai scundă decât mama ei. Don José şi cele două femei purtau măşti îngrijite şi dominouri.

În momentul când trecură prin faţa marchizului de Chamery care, după cum se ştie, era îmbrăcat şi el într-un domino negru, acesta luă de braţ pe Fatima, care se oprise un moment zăpăcită din cauza luminii şi a zgomotului din jurul ei.

— Uite! îi zise încet arătându-i-l pe spaniol, uite-l pe don José.

Ţiganca simţi un fior trecându-i prin tot corpul şi învârti sub domino mânerul pumnalului.

— Linişteşte-te! îi zise Rocambole în limba ţigănească, limbă care mai mult ca sigur nu putea fi înţeleasă de nimeni dintre invitaţii generalului S..., linişteşte-te, nu este ea...

Şi îi arătă pe ducesa căreia don José continua să-i ofere braţul.

— Dar cine este aceea?

— Viitoarea lui soacră, murmură falsul marchiz pe un ton batjocoritor.

— Şi... cealaltă?

— Este Conception.

— Ei bine! zise ţiganca cu o voce surdă, Conception nu se va mărita niciodată.

— Aş!...

— Don José va muri înainte de a face nunta.

— Se poate, dar... tot se va mărita, cu un altul!... mai târziu.

Şi Rocambole continuă în sine: „Cu mine”.

Ţiganca şi conducătorul ei traversară saloanele urmărindu-l pe don José.

— Dar ea unde este? întrebă Fatima, pe care valsul, valurile de lumină şi zgomotul din jur începuseră s-o ameţească.

— O vei vedea numaidecât... la braţ cu el.

— Şi îi voi auzi vorbind de iubire?

— Da.

Don José continua să se plimbe prin salon, vorbind cu ducesa.

Conception o ţinea pe mama ei de braţ.

— Dragul meu, îi zise ducesa lui don José, am venit la balul acesta cu o strângere de inimă.

— Pentru ce, mătuşă?

— Pentru că mă gândesc la bietul nostru don Pedro, care trăgea să moară şi care poate este chiar mort în momentul acesta.

— Ah! nu-ţi mai face astfel de gânduri negre mătuşă, Don Pedro trăieşte încă.

— Adică îşi prelungeşte agonia, dragul meu.

— Mătuşă, murmură don José încet, cu vocea emoţionată, n-ai idee cât de rău faci că vorbeşti astfel faţă de Conception. Biata fată suferă.

Ducesa tresări.

— Dumneata nu ştii, continuă don José pe acelaşi ton, că dacă mergem la bal sau la o petrecere o facem numai pentru a păcăli durerea?

În momentul acela, uşile spre grădina, în care se intra printr-o scară mare de marmură, fură deschise invitaţilor.

Se dansa cu mai mult entuziasm şi cu mai multă frenezie ca oricând, şi, cu toate acestea, aleile întunecoase şi potecuţele mai retrase începuseră să se umple puţin câte puţin de dansatorii obosiţi care căutau aerul curat.

Ducesa şi Conception se plimbau şi ele prin grădină, însoţite de cavalerul lor. Dar don José stătea ca pe ghimpi. El ardea de nerăbdare să scape de ele şi să o găsească pe pretinsa sa prinţesă poloneză.

La capătul unei alei, ei se întâlniră cu un cavaler şi cu o femeie, amândoi costumaţi, dar fără măşti.

Erau stăpânul şi stăpâna casei.

Generalul era înfăşurat într-un domino.

Frumoasa şi tânără sa soţie era îmbrăcată într-un costum de ţărancă normandă.

Ducesa şi Conception le ieşiră înainte, scoţându-şi măştile pentru a fi recunoscute.

Era o împrejurare foarte potrivită pentru don José să le lase şi să se întoarcă în saloane. Cu toate acestea spaniolul nu ar fi avut motive să se grăbească atât de mult ca s-o întâlnească pe femeia misterioasă de care era amorezat. Nu dorea el să se însoare cât mai curând cu domnişoara Conception?

Dar don José era unul din acei oameni care vor înainte de orice să-şi satisfacă pasiunile.

El o iubea pe Banco şi nu se gândea prin asta că ar trebui să renunţe la Conception.

În dimineaţa aceleiaşi zile chiar, pe când era ocupat să-şi aranjeze costumul cu care urma să se ducă la balul generalului S... veni Zampa şi îi aduse o scrisoare.

Epistola aceea, ale cărei ştampile de poştă numeroase

arătau că venise de departe, era încadrată în negru şi fusese expediată din Cadix.

Don José tresări, cuprins de o bucurie sălbatică.

El rupse plicul şi citi:

„Senor don José,

Când vei primi această scrisoare, nenorocitul dumitale frate don Pedro va fi deja coborât în cavoul mortuar al nobilei sale familii. Bietul tânăr şi-a dat sufletul noaptea trecută, la ora două, după lungi şi teribile suferinţe, suportate cu un curaj şi cu o resemnare cu adevărat creştinească.

El a murit pronunţând numele dumitale şi al domnişoarei Conception.

Te rog pe dumneata, Senor, să anunţi cum vei şti mai bine pe duce şi pe ducesă de această veste tristă.”

Scrisoarea era semnată astfel:

„Manoel
Medic în serviciul E.S. ducelui de Sallandrera
şi ataşat pe lângă persoana răposatului don Pedro d’Alvar.”

„Manoel este un dobitoc!” îşi zise don José dând din umeri şi punând scrisoarea în buzunar. Şi continuă ca un nelegiuit:

„Manoel se înşelă! Fratele meu nu va fi mort pentru lume decât mâine dimineaţă, fiindcă astă seară mă duc la bal” şi-şi căută mai departe costumul cu care trebuia să se ducă la bal, ca şi cum nu se întâmplase nimic. Seara se duse la palatul Sallandrera, ca să le ia pe ducesă şi pe fiica ei la bal.

Pe drum don José îşi făcuse următoarea socoteală: „Adorata mea, prinţesă poloneză, a găsit foarte firesc că mă însor cu Conception, cu toate că o iubesc pe ea. Conception va deveni soţia mea, dar asta nu mă sileşte să rup legăturile pe care le am cu prinţesa. Voi pleca în Spania pentru două luni, apoi mă voi întoarce la Paris”.

După ce făcu învoiala asta cu el însuşi, spaniolul intră în bal cu fruntea sus. Din moment ce don Pedro murise, nu se mai temea nici de Fatima; Conception era a lui.

„Deoarece mâine, la palatul Sallandrera se vor vărsa câteva lacrimi pentru moartea dobitocului meu frate, don Pedro, voi încerca să mă distrez măcar astă seară, dansând şi petrecând cu frumoasa mea necunoscută.”

Pentru a se întâlni cu Banco, don José le lăsase pe ducesă şi

pe fiica ei în tovărăşia stăpânilor casei. Un moment rătăci prin mulţime fără succes. În cele din urmă însă o zări în mijlocul unui cadril şi îşi făcu drum până la ea.

Banco, mare amatoare de baluri, tot aşteptând pe don José, sfârşise prin a se lăsa electrizată de acordurile valsului.

Ea nu uită rolul pe care trebuia să-l joace: dar ca o adevărată femeie ce era, se gândi că plăcerea se cuvine a fi bine primită ori de câte ori se iveşte şi, în aşteptarea orei dramatice, se lăsă târâtă în vârtejul valsului, de un cavaler scoţian care-i ieşise înainte.

Când se termină valsul, ea zări, în sfârşit, dominoul negru care purta la umăr o panglică verde.

Era don José.

Ea mulţumi cavalerului scoţian, printr-o reverenţă gravă, şi se îndreptă spre spaniol, pe care îl apucă de braţ.

. . . .

Pe când don José vorbea cu prinţesa poloneză, dominoul negru cu panglică roşie vorbea încet cu ţiganca într-un salon alăturat.

— Fata mea, o întrebă Rocambole, tu nu vrei să dansezi?

— Nu, răspunse ea, sunt însetată de sângele lui don José.

— Înţeleg, dar îţi mai spun încă o dată că nu ţi-o voi arăta pe rivala ta decât dacă îmi vei jura din nou că nu te vei atinge de viaţa ei.

— Oh! îţi jur, zise ţiganca. Ea nu este vinovată.

— Stai aici şi aşteaptă.

— Bine.

— Cu toate acestea, dacă vrei să dansezi...

— Nu, zise ea cu vocea surdă, vreau să mă răzbun!

Şi, sub dominoul său strânse din nou, cu putere, mânerul pumnalului.

— Dar când ai să mi-o arăţi la braţul lui? întrebă ea cu o nerăbdare înfrigurată; fiecare minut care trece mi se pare o eternitate.

— Curând, curând... ai răbdare!... până atunci dansează!

Şi Rocambole o lăsă pe ţigancă rezemată de o coloană de marmură, nemişcată şi întunecată ca o apariţie sinistră.

Într-o sală vecină, falsul marchiz de Chamery îl zări pe don José pregătindu-se să danseze un cadril cu prinţesa poloneză. În acelaşi timp o observă şi pe ducesa de Sallandrera însoţită

de Conception, care tocmai se întorceau din grădină.
Ducesa era la braţul generalului. Conception şi doamna S... mergeau ţinându-se de mână.
Falsul marchiz se duse la Conception, o salută cu respect, îi ceru favoarea unui dans şi o conduse în faţa polonezei şi a lui don José, pe care îl întrebă dacă nu vrea să facă pereche la cadril.
Orchestra începu.
— Domnişoară, zise atunci Rocambole încet către Conception, nu este acesta don José?
Conception tresări. Ea îl recunoscuse pe Rocambole după voce.
— Aţi făcut foarte bine că aţi venit, zise el, ora eliberării se apropie.
Şi adăugă încet, cu vocea surdă:
— Probabil că aţi suferit foarte mult în aceste câteva zile?... sunt sigur că v-aţi simţit cât se poate de scârbită la braţul acestui asasin. Ei bine! uitaţi-vă la el, priviţi-l pentru o ultimă dată, căci nu veţi mai dansa cu el.
— Dumnezeule! Dumnezeule! murmură Conception, cu voce tremurătoare, nu cumva o să moară?
— Ba da!
— Asasinat?
— Nu, lovit de Dumnezeu.
— Oh! Dumnezeule! se rugă tânără fată, iartă-l, căci şi eu îl iert.
— Prea târziu, seniora, prea târziu... este condamnat.
— Dar unde este călăul?
— Aici!
— Dumneavoastră? întrebă ea cu groază ca şi cum sângele lui don José ar fi dezonorat pentru totdeauna pe acela care i l-ar fi vărsat.
— Oh! nu, zise el... este o femeie... Femeia aceea...
Conception ghici.
— Ţiganca! murmură ea înspăimântată.
În momentul acela cadrilul se sfârşea.
— Domnişoară... domnişoară, zise Rocambole, care părea viu emoţionat, în numele cerului, plecaţi din bal imediat... luaţi-o şi pe mama dumneavoastră... spuneţi-i că vi s-a făcut rău... dar plecaţi.
El o luă de braţ şi o căută din ochi pe ducesă. Doamna de Sallandrera stătea pe un scaun şi se uita la fiica sa cum

dansează.

— Mamă, îi zise Conception, pe care domnul de Chamery o adusese până la ea, mamă, mă înăbuş... să plecăm... te rog...

Ducesa se sperie... Ea crezu că fiica sa va leşina; o scoase repede din salon, mai mult târând-o cu acea putere pe care Dumnezeu o dă inimilor tuturor mamelor, şi ajunsă în antecameră, însoţită de Rocambole, ceru să i se cheme trăsura.

Marchizul de Chamery le conduse până la capătul scării şi le urcă în cupeu.

— La palat! repede, la palat! zise ducesa vizitiului, cu vocea pierdută, căci fiica ei leşinase tocmai în momentul când Rocambole le saluta şi trăsura pornea.

Rocambole se întoarse la bal.

El îl caută din ochi pe don José, dar acesta şi poloneza nu mai erau în salonul în care dansaseră până atunci.

Rocambole îi căută prin grădină, apoi se întoarse: De data aceasta el nu-l mai căuta pe don José, ci pe ţigancă.. Aceasta continua să stea rezemată de una din coloanele de marmură, care ţineau tavanul sălii principale, tăcută şi nemişcată.

Rocambole se apropie de ea.

— Vino! zise el, a sosit ceasul.

— În sfârşit! murmură ea cu vocea înăbuşită de furie.

El o duse în grădină şi se opriră pe o alee care în momentul acela era pustie.

Apoi scoase din buzunar o sticluţă şi i-o întinse ţigăncii.

— Ce-i asta?

— O băutură care-ţi va da curaj.

— Oh! am curaj.

— Nu contează, bea, pentru că aşa vreau eu! Ţiganca luă sticluţa, o destupă şi îi goli conţinutul dintr-o înghiţitură.

— Brrr! zise ea aruncând sticla goală, e amară...

— Da, dar răzbunarea este dulce, răspunse Rocambole. Haide!... Vino.

— Unde sunt ei?

— Colo, la zece paşi... după tufişul acela.

Şi Rocambole o trase după el până la intrarea unui boschet, în fundul căruia nu pătrundea lumina decât toarte slab.

În locul acela, un domino negru vorbea încet cu frumoasa poloneză, ale cărei mâini le ţinea între ale sale.

— Uite-i!... ascultă...

Ţiganca se strecură târându-se până aproape de don José, care nu auzi nici un zgomot şi continua să vorbească... ea îşi scoase pumnalul şi ascultă mai departe.

Rocambole se retrase în vârful picioarelor până într-un colţ al grădinii, unde îşi scoase dominoul negru şi rămase în costumul de cavaler.

„Acum, zise el, chiar dacă ţiganca va avea timp să vorbească, nu mă va recunoaşte...”

Şi Rocambole porni pe altă alee luminată de lampioane veneţiene îndreptându-se în altă direcţie spre luminişul unde don José continua să vorbească aprins cu poloneza şi căzuse în genunchi la picioarele ei, fără să ştie că numai câteva minute îl despărţeau, de veşnicie.

. . . .

„Biata Fatima, murmură falsul marchiz de Chamery, s-a încrezut în mine orbeşte, şi a înghiţit o otravă care omoară în douăzeci de minute. Are exact timpul necesar ca să sfârşească cu don José. Poate că este cam violentă moartea, recunosc... sunt brutal... dar împrejurările erau excepţionale. O dată don José mort, Fatima ar fi putut să vorbească: să-l acuze că şi-a otrăvit fratele. Şi nu vreau ca don José d’Alvar să aibă o moarte mai rea decât fratele său mai mare, don Pedro. Trebuie ca cinstea lui să nu fie atinsă, ca să o pot lua pe Conception”.

Când Rocambole termină acest monolog generos, se auzi un ţipăt grozav, un ţipăt de durere şi moarte.

„Pe cinstea mea, murmură falsul marchiz de Chamery, mi se pare că ţiganca s-a ţinut de cuvânt... don José a murit!...”

Capitolul XXXIX

A doua zi după balul dat de generalul S... şi de soţia sa, marchizul de Chamery lua masa la Café de Paris: Patru sau cinci tineri din lumea bună şi din societatea marchizului stăteau la mesele din apropiere. Rocambole era singur la masă.

— Ia spune-mi, Chamery, zise un tânăr blond cu mustaţă fină, care de două luni se întâlnea cu marchizul la sala de arme, ai fost ieri la balul generalului S...?

— Da, răspunse Rocambole, rupând o aripă din potârnichea

ce îi fusese servită. Tu ai fost?

— Cum? mă întrebi asta pe un ton atât de liniştit şi nepăsător?

— Drace!... pentru ce te-aş întreba altfel?

— Atunci nu ştii nimic?

— Ştiu că balul a fost foarte original, foarte frumos, foarte pitoresc.

— Atâta tot?

— Mai ştiu că doamna S... care şi-a scos masca pentru un moment, era mai frumoasă ca niciodată.

— Haida de! strigă tânărul blond, dar de unde ai căzut, dragul meu?

— Din pat. M-am culcat azi-noapte la ora trei.

— Cum! ai plecat de la bal la trei?

— Nu, la două.

— Atunci înţeleg.

— Eu însă nu înţeleg nimic, răspunse Rocambole.

— Vreau să spun că nu mă miră faptul că nu ştii nimic.

— Dar ce-ar trebui să ştiu?

— Ce s-a întâmplat la bal.

— Şi mă rog, ce s-a întâmplat? zise Rocambole cu o linişte perfectă, a ars palatul?... a leşinat doamna S?... s-a încurcat vreo cucoană în rochie?

— Mai rău decât atât, dragul meu.

— Atunci, zise Rocambole, nu poate să se fi întâmplat altceva decât evenimentul la care mă aşteptam.

— Ah! care? întrebară ceilalţi amici ai marchizului de Chamery.

— Generalul, care este mai gelos decât un comediant, o fi făcut o scenă de gelozie vreunui tânăr, care s-o fi aventurat să-i facă soţiei lui vreun compliment.

Tânărul blond negă cu un gest, apoi zise:

— Nu dragul meu, eşti mai naiv decât un copil.

— Dar, în sfârşit, strigară atunci Rocambole şi ceilalţi tineri, lămureşte-ne Max — tânărul blond se numea Max — şi să sfârşim o dată.

— Eu, adăugă Rocambole, sunt, după cum ai spus, prea naiv pentru a ghici.

Tânărul se înclină.

— Ştiţi, zise el, că la balul doamnei S... au fost mulţi spanioli?

— Mi se pare firesc. Generalul este foarte căutat de compatrioţii săi.

— Probabil că-l cunoaşteţi, adică desigur că-l cunoaşteţi pe ducele de Sallandrera?

— Da, zise marchizul, ducesa se vizitează cu sora mea, vicontesa d’Asmolles..

Rocambole vorbea de sora sa cu o candoare şi cu o seninătate îngerească.

— De ducele de Sallandrera vrei să ne vorbeşti? întrebă el.

— Nu, dar ducele are un nepot.

— Ah! da, este un prieten al marchizului, îl cunosc, este un tânăr înalt, brun, foarte frumos bărbat dealtfel dar obraznic şi prost. Călăreşte ca un vizitiu şi mână caii ca un rândaş.

— Ăsta este.

— Îl cheamă don José, zise Rocambole.

— Tocmai.

— A fost şi el la bal?

— Spre nenorocul lui.

— Cum?! ce i s-a întâmplat?

— Un accident destul de grav. A murit.

— Cum!? de apoplexie?

— Nu, de un pumnal.

— La bal?

— Da... după ce ai plecat, la ora trei de dimineaţă.

— Domnilor, zise Rocambole cu gravitate, am impresia că Max a înnebunit sau s-a cherchelit. Am ajuns să se dea lovitură de pumnal în mijlocul Parisului, în mijlocul unui bal?

— Domnilor, răspunse tânărul blond cu răceală, în timp ce ceilalţi se uitau la el uimiţi, am onoarea de a vă repeta că don José a murit astă noapte din cauza unei lovituri de pumnal.

— La bal?

— La bal.

— Pe cinstea mea! zise Rocambole, te rog dă-mi amănunte. Şi cât mai multe.

— Amănunte nu există, sau aproape nu există.

— Cine l-a omorât?

— O femeie.

— O femeie geloasă?

— Da, amanta lui.

— Dar el trebuia să se însoare.

— Da de unde!

— Cu domnişoara de Sallandrera, vara lui... Şi când te

gândeşti că avea o amantă!...

— O, marinarule neprihănit! murmură Max, tânărul blond.

— Se mai ştie şi altceva?

— Se mai ştie că femeia aceea a fost introdusă la bal înfăşurată într-un domino şi mascată cu grijă; ea l-a urmărit pe don José, care-i făcea curte altei amante.

Rocambole lăsă să-i scape furculiţa din mână.

— Cum! strigă el, erau două?

— Două.

— Şi mai voia să se însoare! La dracu!...

— După cum am spus, continuă povestitorul, femeia aceasta l-a urmărit pe don José în grădină... Şi pe când don José era în genunchi la picioarele celeilalte...

— Dar cine era cealaltă?

— Ah! zise povestitorul, care voia să dea mai multă tărie spuselor sale, aşteptaţi să vă spun mai întâi cine era prima amantă.

— Să auzim.

— Aceasta era o fată frumoasă, cu privirea arzătoare, cu faţa brună, o ţigancă spaniolă, care fusese adusă la Paris de don José. După cât se spune, în momentul când a vrut să-l omoare pe don José, şi-a aruncat dominoul şi, rămânând în costumul ei de ţigancă, i-a zis scoţându-şi masca:

— Mă recunoşti, infamule?

Şi l-a lovit. Don José, n-a avut măcar timp să strige. A murit imediat.

— Dar, zise unul dintre auditori, asta este curată melodramă.

— Ah!... continuă povestitorul, comparaţia e mai adevărată decât crezi.

— Cum aşa!...

— Ţiganca era măreaţă în furia ei pe când învârtea pumnalul în mână şi striga cât putea: „Sunt răzbunată”!

— A fost arestată, nu-i aşa?

— Imediat. Toată lumea s-a strâns în jurul ei, i-au pus fel de fel de întrebări... Un moment s-a crezut că este nebună: dar deodată, s-a îngălbenit, s-a clătinat, a dat un ţipăt înăbuşit şi a căzut jos.

— Leşinată?

— Nu, moartă.

— Domnilor, strigă Rocambole, moartea ţigăncii trebuie să

ne facă să ne îndoim de exactitatea povestirii. Dacă nu-l vom aresta imediat pe amicul nostru Max, pentru a-l trimite la casa de nebuni, va fi în stare, peste un ceas, să ne spună că toţi invitaţii generalului S... au fost asasinaţi. Am făcut bine că am plecat din vreme, căci altfel m-ar fi omorât şi pe mine.

Tânărul blond încruntă din sprâncene.

— Dragă marchize, zise el, gluma ta este spirituală: dar, te rog, uită-te bine la mine... te asigur că tot ce ţi-am spus este adevărul curat; dacă vrei, pariez cu tine pe o sută de ludovici.

— Dar asta este nemaiauzit, murmurară ceilalţi tineri.

— Zău aşa, zise Rocambole. Cu toate acestea, după ton, Max pare că spune adevărul.

— Am văzut, cu ochii mei, zise tânărul, cadavrul lui don José de-o parte, iar de cealaltă cadavrul ţigăncii.

— Dar de ce a murit ţiganca?

— Un domn dintre invitaţi a constatat că ea a murit din cauza unei otrăvi fulgerătoare pe care trebuie s-o fi luat cu câteva minute înainte de a-l lovi pe don José.

— Şi-a făcut singură dreptate, zise Rocambole.

— Probabil. Acum, după ce v-am povestit, realizaţi efectul dramei, spaima şi consternaţia ce au dominat printre invitaţi timp de o oră şi mai bine. Dar ascultaţi şi partea comică.

— Cum, a fost şi o parte comică?

— Fireşte, ca în toate dramele.

— Ce a mai fost?

— V-am spus că don José îngenunchease la picioarele celeilalte amante?

— Da.

— Dacă aţi fost la bal, probabil că aţi văzut-o.

— Cum era îmbrăcată?

— În ţărancă rusoaică.

— Cu diamante de sus până jos?

— Întocmai. Ea a venit însoţită de o altă damă, într-o trăsură trasă de trei cai albi ca zăpada.

— Am văzut-o.

— Ei bine!... cine era? O rusoaică autentică?

— Nu, zise Max, nici nu vă trece prin cap cine era. În momentul când don José a căzut, tânăra a leşinat. Toată lumea s-a îngrămădit în jurul ei... i-au scos masca... şi au recunoscut-o... cine credeţi că era?... fata portarului casei!

Aceste din urmă cuvinte fură acoperite de un râs zgomotos.

— Nu râdeţi, domnilor, zise Max cu gravitate. Se poate ca şi

dumneavoastră să fiţi într-o zi amorezaţi... Femeia aceea care l-a ucis pe don José a făcut-o din cauza iubirii; fiica aceea a portarului, care a fost luată drept o prinţesă veritabilă şi care în timpul balului a dansat faţă în faţă cu trei marchize, cu o baroană şi a valsat cu un ambasador, nu este alta decât femeia pierdută pe care o cunoaşte tot tineretul din Paris... sunt sigur că o ştiţi şi dumneavoastră, dacă nu altfel, cel puţin din vedere.

— Cum o cheamă?

— Banco.

— Sigur că o cunoaştem, zise Rocambole.

— Ea toacă paralele unui prinţ rus. Abia acum îmi explic cum se face că a venit în troica aceea trasă de cai albi ca zăpada.

— Ei bine! Asta este fata portarului generalului S... continuă Max.

— Faptul acesta, zise falsul marchiz de Chamery cu răceală, mi se pare mai puţin extraordinar decât introducerea ei la bal.

— Ai dreptate.

— Şi mă întreb cum...

— Ei! dar aşteaptă, zise tânărul blond. Lasă-mă să termin istoria cu toate amănuntele ei.

— Bine, continuă.

— Am rămas acolo, unde Banco leşinase când la văzut pe don José căzând în faţa ei neînsufleţit.

— Aşa este.

— Asasinatul s-a comis în grădină, care, după cum vă puteţi închipui, era mai puţin luminată decât saloanele. La început nu s-a înţeles nimic; s-a văzut doar că don José căzuse, iar alături se aflau două femei, dintre care una era leşinată. Dansatorii au alergat imediat în grădină şi numaidecât s-au împărţit în trei grupe. Prima grupă s-a îngrijit de femeia leşinată; a doua s-a îngrijit de ţigancă s-o imobilizeze.

— Iar a treia, zise Rocambole, l-a luat pe don José şi l-a dus înăuntru.

— Da, l-a dus în salon, unde l-a culcat pe o canapea. Or, continuă oratorul, dintre persoanele care o înconjuraseră pe Banco, nici una nu o cunoştea. Timp de o jumătate de oră ea a fost îngrijită de persoane oarecum străine de casă. Vă puteţi uşor închipui că a fost imediat dusă şi ea în salon, întinsă pe o canapea, iar câteva doamne, fie în graba de a o readuce la

viaţă, fie din curiozitate, i-au scos masca. După ce a inspirat săruri, tânără care stârnise senzaţie atât prin frumuseţe, cât şi prin costumul ei bogat, a deschis ochii şi a aruncat în jurul ei o privire mirată. Au trebuit să treacă câteva minute pentru a-şi da seama de locul unde se găsea. În momentul acela, un tânăr care îi scosese masca a dat un ţipăt de surprindere. „Nu se poate?” murmură el la urechea unei doamne. „Ce nu se poate? întrebară toţi din toate părţile. „Ce vreţi să spuneţi? O cunoaşteţi pe femeia aceasta?” „Nu, după cât se spune este o rusoaică. Dacă este aşa, atunci seamănă ca două picături de apă...”

Tânărul n-a apucat sa termine. Un alt dansator s-a apropiat şi acesta a zis fără ezitare: „Dar asta este Banco!”

Numele de Banco a mers din gură în gură şi a ajuns până la urechile generalului. Acesta, atras de nume şi curios din fire, a sosit şi la rândul lui...

— A recunoscut-o pe fiica portarului său?

— Nu, portarul şi-a recunoscut fata. El ieşise din ghereta lui pentru a veni să anunţe că trupul lui don José fusese dus într-o trăsură închisă, însoţit de doi servitori şi de un văr al doamnei S... A auzit şi el ca şi ceilalţi, şi vă asigur că această recunoaştere a avut partea ei tragicomică. Tatăl s-a făcut galben de mânie, fiica i-a râs în nas. Un moment uimirea a fost atât de mare, scandalul provocat de prezenţa acestei femei în lume, atât de imens, încât nimeni n-a îndrăznit să deschidă gura. Portarul a vrut să-şi ia fata de mână şi s-o dea afară. Dar ea continua să-i râdă în nas. „Du-te de-ţi vezi de poartă, tată, îi spuse ea cu obrăznicie. N-auzi că sună?” Aceste din urmă cuvinte au produs un fel de reacţie asupra generalului, care era cât se poate de mişcat din cauza morţii lui don José. El şi-a recăpătat sângele rece, l-a oprit cu un gest pe portar, care, indignat, tocmai voia să-şi ia fata în primire şi, apropiindu-se de Banco, i-a zis liniştit: „Domnişoară, înainte de a te da afară, te rog să-mi spui cum ai intrat aici!” „Domnule, răspunse Banco, dumneavoastră mi-aţi făcut onoarea de a mă invita”. „Eu!” zise generalul cu dispreţ. „Vreau să spun că don José, prietenul dumneavoastră, mi-a trimis azi dimineaţă o invitaţie.” Cuvintele acestea o făcură pe soţia generalului să înţeleagă totul. Ea şi-a adus aminte că don José îi ceruse în ajun o invitaţie, spunându-i o poveste privitoare la o oarecare prinţesă rusoaică.

— Este adevărat că Banco era amanta lui don José? întrebă

falsul marchiz de Chamery, care părea foarte interesat de spusele lui Max.

— Se pare că da... cu toate acestea ea tăgăduieşte şi, după explicaţiile pe care le dă, se pare că don José a jucat în afacerea asta un rol cam caraghios.

— Cum aşa?

— Fiindcă a murit înainte de a culege beneficiile laşităţii lui. El o iubea foarte mult pe Banco, iar aceasta i-a promis inima ei în schimbul invitaţiei la bal. Dar don José fiind mort, după cum vedeţi, invitaţia i-a rămas gratis.

— Aşa este, zise Rocambole. Şi ce-a ieşit din toate astea?

— Ce a mai ieşit, nu ştiu, pentru că am plecat.

— Şi nu mai ştii nimic altceva?

— Nu. Pot afirma cu siguranţă că după o oră de la moartea lui don José, toată lumea a fugit.

— Se înţelege.

— Pe cinstea mea! zise marchizul de Chamery care, după ce plăti consumaţia, se sculă de la masă, sunt cât se poate de mişcat. Mă duc să depun cartea de vizită la palatul generalului şi pe urmă la acela al ducelui de Sallandrera.

Rocambole strânse mâna prietenilor săi şi se îndreptă spre uşă. Dar, când să pună mâna pe clanţă se întoarse:

— Dragă Max, zise el, dă-mi voie să-ţi mai pun o întrebare.

— Care, dragă?

— Nu cumva ai vrut să glumeşti?

— Cum poţi să crezi aşa ceva?

— Vezi, în momentul când am vrut să ies, mi-a venit o idee.

— Anume?

— Că ai vrut să ne tragi pe sfoară pentru a ne determina să ne depunem cărţile de vizită unor morţi, care sunt cum nu se poate mai sănătoşi.

— Dragul meu, răspunse Max, dă-mi voie să-ţi răspund printr-un exemplu. Dacă pe mine m-ar păcăli cineva în felul acesta, m-aş bate cu el pe viaţă şi pe moarte. Şi vă mărturisesc că eu n-am poftă să mă duelez cu voi.

— Iată-mă, zise Rocambole. Întâmplările acestea par atât de extraordinare...

El salută şi ieşi.

— Băiatul acesta, zise Max adresându-se celorlalţi tineri, este de o naivitate copilărească.

— Te asigur că el nu va fi în stare niciodată să invite la un

bal aristocratic o femeie de rând, zise un altul.

— Şi eu îţi garantez că nu va fi în stare să omoare pe nimeni, şi nici să aibă onoarea de a fi ucis de cineva. E blând ca o fată care vrea să se mărite.

Dacă sir Williams ar fi auzit această apologie făcută elevului său, ar fi râs în barba pe care o lăsase să crească pentru a-şi ascunde sluţenia.

. . . .

Pe când în Café de Paris se continua conversaţia asupra acestui eveniment, marchizul de Chamery alergă la palatul generalului S..., pentru a-şi depune cartea de vizită.

Curtea palatului era plină de lume. De dimineaţă ştirea catastrofei se răspândise cu iuţeala fulgerului în tot Parisul şi condoleanţele plouau la general, care de altfel nu primea pe nimeni.

Când ajunse Rocambole, tocmai ieşeau din palat oamenii justiţiei. Un comisar de poliţie şi un procuror veniseră să facă o anchetă amănunţită asupra omorului. Corpului ţigăncii trebuia să i se facă autopsia. În grădină se găsise sticluţa al cărui conţinut ţiganca o golise dintr-o înghiţitură. Fatima era depusă în salonul de jos al palatului şi pretinsul marchiz de Chamery putu s-o vadă. Faţa ei se învineţise atât de tare şi se contractase atât de mult, încât era aproape de nerecunoscut.

„Biata fată!” murmură Rocambole, cu o emoţie care părea sinceră şi adăugă pentru sine: „Dacă te-ar recunoaşte cineva că tu eşti aceea care ai stat în strada Rocher, ai avea mare noroc, căci eu nu te-aş fi recunoscut”.

Şi plecă. Pe drum întâlni o trăsură şi dădu ordin să fie dus în strada Babylone, la palatul de Sallandrera.

Poarta palatului nu se deschise în faţa lui. Portarul, în mare doliu, apăru în pragul portiţei şi zise:

— Domnul duce şi doamna ducesă nu primesc, domnule.

— Nici pe mine?

— Pe nimeni... veţi primi o invitaţie. Mâine va avea loc înmormântarea lui don José.

Rocambole dădu cartea de vizită şi plecă.

„Fac prinsoare, îşi zise el, că până diseară trebuie să primesc vreo scrisoare de la Conception. Mă duc să mai vorbesc câte ceva cu sir Williams”.

Capitolul XL

Când coborî din trăsură, Rocambole se întâlni în curte cu cumnatul său, vicontele Fabien d'Asmolles.

Acesta aflase de drama care se petrecuse la palatul generalului S... şi tocmai se întorcea acasă.

— Cum! îi zise el, ai fost la balul generalului aseară?

— Da, sigur, răspunse falsul marchiz.

— Şi nu mi-ai spus nimic?

— Trebuia să fi ştiut ceva pentru a-ţi spune. Am plecat de la bal la două, şi evenimentul a avut loc la ora trei. L-am aflat azi pe când luam masa de prânz la Café de Paris.

— Ia ascultă-mă! zise vicontele încet, apucându-şi cumnatul de braţ şi şoptindu-i la ureche: tot o mai iubeşti pe domnişoara Conception?

Marchizul se prefăcu că tresare şi se uită la Fabien.

— Pentru ce mă întrebi? zise el.

— Drace! zise vicontele, don José a căzut victima unei crime oribile, dar oricât de oribilă ar fi crima, la urma urmelor don José este mort.

— Şi?

— El era logodnicul.

— Cu atât mai rău, zise Rocambole, logodnica trebuie să fie foarte deziluzionată.

— De ce?

— Cum de ce?

— Pentru că el avea două amante.

— Şi ce amante! murmură Fabien. Apoi continuă: Toate acestea sunt bune, zise el, dar să ne întoarcem la ceea ce voiam să-ţi spun.

— Şi anume?

— Că domnişoara Conception nu mai are logodnic.

— Dar, dragul meu, zise Rocambole, care ştia să roşească la momentul potrivit, şi să mimeze naivitatea, nu o iubesc... şi nu m-am gândit niciodată la domnişoara de Sallandrera.

— Asta e! zise Fabien, sunt sigur că te-ai simţi foarte încurcat dacă ţi-aş cere cuvântul de onoare.

— În orice caz, zise Rocambole, nu se cade să vorbim de lucrurile acestea astăzi, când de-abia i-a murit logodnicul.

— Ei! Doamne! murmură vicontele, nu vorbeam decât pentru viitor... şi mai avem timp... Vii să o vezi pe Blanche?

— Fireşte.

Şi Rocambole, încântat de cuvintele pretinsului său cumnat, îl urmă la vicontesă. El stătu la masă, şi abia la ora opt seara putu să urce la sir Williams.

Avea mare nevoie de sfaturile orbului.

Dar sir Williams, imediat ce a fost pus la curent cu starea de lucruri, luă placa şi scrise următorul răspuns:

„Ai răbdare să vezi cursul evenimentelor şi să primeşti o scrisoare de la Conception, sau cel puţin să ai o întrevedere cu ea.”

„Drace!”, gândi Rocambole, care nu primise nimic încă de la fată, şi se resemna să aştepte; dar toată seara nu primi nici un bilet. Pentru a-şi omorî vremea, se duse la club şi jucă cărţi până la ora trei dimineaţa.

„Se prea poate, se gândi el, ca fata să fi avut vreo criză nervoasă, friguri, delir, sau mai ştiu eu ce!? Femeile leşină pentru orice fleac. Cadavrul lui don José trebuie să fi avut un dezastruos efect asupra ei.

În momentul când ieşi de la club şi păşi în bulevard, unde îl aştepta trăsura, zări un servitor în livrea neagră plimbându-se în sus şi în jos pe trotuar, cu aerul că aşteaptă pe cineva.

Rocambole se apropie de el şi recunoscu pe negrul domnişoarei Conception.

Negrul îl salută, îi întinse o scrisoare şi plecă fără să spună nici un cuvânt.

„În sfârşit!” murmură Rocambole, care se urcă în trăsură şi, grăbit cum era să citească mai repede scrisoarea fetei, dădu drumul calului să meargă la galop.

Într-un sfert de oră ajunse acasă şi se închise în camera de culcare, curios să citească scrisoarea domnişoarei Conception.

Scrisoarea era lungă, scrisul mărunt şi tremurat.

„Bun! îşi zise Rocambole, probabil că acţiunile mele sunt încă în creştere, căci un om în pragul concedierii nu primeşte scrisori de opt pagini.”

Se trânti pe pat şi citi:

„Îţi scriu aproape de miezul nopţii, după douăzeci şi patru de ore de torturi şi emoţii imposibil de descris.

Tata şi mama sunt alături, în odaia vecină, îngenuncheaţi în faţa patului mortuar al lui don José. Ei se roagă, iar eu m-am închis în odaia mea, ca să fiu singură... simţeam nevoia de a vă povesti tot ce s-a petrecut aici... şi trebuie să vă spun totul,

pentru că sunteţi complicele meu... Oh! oribil, înspăimântător cuvânt!... Vă rog sfătuiţi-mă... şi protejaţi-mă de mine însămi.

Dumnezeule! nu suntem noi adevăraţii ucigaşi ai lui don José?

Spuneţi, domnule!...

Nu eu vi l-am arătat aşa cum era?

Nu dumneavoastră aţi conceput catastrofa din noaptea trecută?

Vedeţi, adineauri am avut curajul să intru în camera mortuară şi să-l privesc...

Este culcat pe un catafalc îmbrăcat în catifea neagră şi e foarte palid, dar figura nu i s-a schimbat. Probabil că moartea i-a fost instantanee.

Oh! ştiu bine că omul acesta avea o inimă neagră şi că mâinile lui erau mânjite de sânge; dar aveam noi dreptul de a hotărî răzbunarea pe care numai Dumnezeu trebuia s-o dea?

Aveam noi dreptul să-l ucidem?

Întrebarea aceasta teribilă mi-a pus-o conştiinţa mea în momentul când am ridicat ochii asupra lui don José şi m-a cuprins spaima: mi-am simţit inima cuprinsă de remuşcare... şi de dragoste...

Şi totuşi omul acela era un nelegiuit!

El l-a ucis pe don Pedro... don Pedro a murit de cinci zile şi el ştia de moartea fratelui său în momentul când a venit la bal, unde trebuia să-şi afle răsplata crimelor sale.

Daţi-mi voie să pun în oarecare ordine cele întâmplate de ieri până azi.

Mi se pare că am leşinat în braţele mamei mele în momentul când ne-aţi suit în trăsură. Nu mi-am revenit decât atunci când am fost ajutată să cobor la scara palatului nostru.

Mama m-a frecat la tâmple cu apă de colonie şi am putut urca scara rezemată de braţul ei.

După cum ştiţi, ducele de Sallandrera nu a fost la bal cu noi. Îl lăsasem în biroul său, pentru a scrie şi a-şi pune la curent o corespondenţă numeroasă cu care rămăsese în urmă.

Auzind zgomotul trăsurii, el a ieşit din cabinetul său şi a venit în întâmpinarea noastră.

«De ce v-aţi întors? întrebă. Mi se pare că e încă devreme...»

«Conception s-a simţit rău», răspunse mama.

Ducele, tulburat, m-a luat în braţe şi m-a dus în salon.

«Te doare ceva, draga mea? m-a întrebat el. Vrei să trimit după un doctor?»

Tata se uită la mine şi am dedus, după neliniştea de pe figura lui, că arătam foarte palidă.

«Nu, nu, i-am răspuns eu, nu mai am nimic... aerul mi-a făcut bine... m-am simţit rău din cauza atmosferei înăbuşitoare de la bal, nu am nimic...»

Şi am căzut pe un scaun, căci nu mă mai ţineau picioarele. Prezicerea dumneavoastră sinistră îmi vâjâia în urechi ca ceva lugubru.

Tata îmi luase mâinile şi mi le strângea cu blândeţe; mama mă dezbrăcă şi continua să-mi dea să respir săruri.

«Îmi este mai bine, îngânai eu, mult mai bine, somnul mă va întrema cu desăvârşire.»

«Da, îmi zise mama, ai dreptate, trebuie să dormi acum.»

Şi, nevoind să sune pe cameristă, mă duseră împreună până în apartamentul meu.

Oh! vă jur că un presentiment vag a ceea ce trebuia să se întâmple era singura cauză a pretinsei mele nevoi de somn.

Presimţeam că în momentul acela totul se sfârşise pentru don José. Şi-mi era frică să mă găsesc faţă în faţă cu tata şi cu mama atunci când ar fi venit cineva să le anunţe moartea... Cu toate acestea, nici prin gând nu mi-a trecut că va fi adus aici.

Mama a vrut să mă ajute singură: m-a suit în pat şi a stins lampa de pe noptieră, după ce mi-am făcut rugăciunea.

Apoi s-a retras încredinţată că voi adormi.

Să dorm!...

Imaginaţi-vă!... În întunericul ce domnea în odaie, în mijlocul tăcerii din jurul meu, am avut un fel de halucinaţie bizară şi teribilă.

Am văzut-o pe ţigancă ucigând pe don José. Mi s-a părut că văd braţul ei ridicându-se, pumnalul strălucind, am avut impresia că-l aud pe don José scoţând şi un zgomot surd... zgomotul prăbuşirii cadavrului său...

Timp de o oră, poate mai puţin, în sfârşit nu contează, mie mi s-a părut o eternitate infernală, dinţii mi-au clănţănit în gură de teroare, inima mi-a bătut cu violenţă şi cel mai mic sunet din afară mă arunca într-o uluire paralizantă.

Mi se părea că un deget de foc scria pe zidul odăii mele această frază sinistră:

«Tu l-ai ucis pe don José!...»

Adeseori s-a zis că aşteptarea unui pericol este de o sută de ori mai teribilă decât pericolul însuşi. Aceasta trebuie să fie adevărat, căci ora aceea în care am rămas singură în patul meu pe întuneric, ghemuită, tremurând şi trăgând cu urechea la cel mai mic zgomot a fost mai teribilă decât cele douăzeci de ore care au trecut ulterior.

În sfârşit, am auzit sunând clopotul acela care anunţă sosirea unui vizitator. Mi s-a părut că mă loveşte cineva cu un ciocan în cap.

Tot sângele mi-a îngheţat în vine; am crezut că voi muri. Am auzit deschizându-se ambele porţi de la intrarea în curte.

Era ora patru de dimineaţă, oră la care nu putea veni decât un vizitator sinistru.

Toate trăsurile palatului se întorseseră acasă. Ce cupeu putea fi acela care intra?

Am ghicit imediat că era adus don José mort sau pe moarte.

Nu ştiu cum se face că eu, care cu un minut mai devreme eram atât de înfricoşată, am avut puterea să mă scol, să mă îmbrac şi să mă duc până la fereastra cabinetului meu de toaletă.

Fereastra aceea răspunde în curte. Am dat la o parte perdelele şi m-am uitat printre zăbrele transperantelor.

Într-adevăr, în curte era o trăsură, dar nu era cupeul lui don José. Era o altă trăsură, pe care am recunoscut-o imediat a fi a generalului S... Am văzut un om îmbrăcat în negru, coborând în acelaşi timp cu doi lachei, dintre care unul stătuse la spate, iar celălalt pe capră, lângă vizitiu.

În curte se produse o rumoare între oamenii aceştia şi oamenii noştri care nu se culcaseră încă.

Apoi am văzut trăsura apropiindu-se de scara cea mare.

Se pare că nici tata, nici mama nu erau culcaţi încă în momentul când sosise trăsura. Ei stăteau în salon, vorbind de lucruri grave, de afaceri, care în ultimul timp răpeau multă vreme ducelui.

Omul îmbrăcat în negru, precedat de un servitor, fu introdus în salon.

După câteva minute, auzii paşi grăbiţi şi exclamaţii de durere... Apoi îi văzui pe tata şi pe mama coborând în curte, apropiindu-se de trăsură şi dând în acelaşi timp un ţipăt grozav.

Doi servitori au aprins facle, la lumina cărora am văzut scoţându-se din fundul trăsurii un corp inert...

Era cadavrul lui don José...

Atunci puterile mă părăsiră; mă împleticii şi căzui jos leşinând din nou.

. . . .

Mi-am venit în simţire numai spre ziuă, când m-a cuprins frigul. Stătusem întinsă pe parchet mai multe ore, şi nimeni n-a intrat ca să mă surprindă astfel,

Nu ştiu dacă a fost slăbiciune sau curaj, dar în loc să mă culc din nou, în loc să aştept cu nelinişte să mi se anunţe moartea lui don José, m-am sculat, m-am îmbrăcat şi am coborât la primul etaj.

Scara era plină de servitori, care umblau de colo până colo, cu un aer consternat. Ei se înşirară în faţa mea şi nici unul nu îndrăzni să-mi spună ceea ce eu, vai! ştiam mai bine decât ei.

Uşa de la salonul cel mare era deschisă. Mi-am făcut curaj şi am intrat.

Ah! nu voi uita niciodată tabloul pe cave l-a surprins privirea şi efectul pe care l-a produs apariţia mea.

Don José, mort, zăcea, pe o canapea, îmbrăcat în costumul său de bal mascat. I se deschisese numai dominoul să i se vadă cămaşa plină de sânge.

Lângă mort stătea mama, îngenuncheată şi plângând; iar în spatele canapelei, în picioare, cu o mână pe umărul lui don José, şi cu cealaltă rezemându-şi fruntea, tata avea înfăţişarea unui copac trăsnit.

Tăcerea lui exprima cea mai elocventă durere. Văzându-l, m-am tras înapoi şi m-a cuprins un fel de remuşcare înspăimântătoare pentru tot ce făcusem.

Tata nu ştia de nelegiuirea omului acela; în omul acela, se vedea pe el retrăind, iar în mintea lui îi păstra mantia ducală a familiei Sallandrera.

Am înţeles atunci, domnule, prin acea durere tăcută, tot ceea ce reprezintă orgoliul de castă în adâncul inimii unui gentilom. Tata îl iubea pe don Pedro mai mult decât pe don José, dar se obişnuise cu gândul că-l va pierde.

Nu rămânea oare don José pentru a continua spiţa noastră?

În ziua când i s-a anunţat tatălui meu vestea că don Pedro era pierdut, tata a plâns aşa cum îşi plânge un părinte fiul său.

Dar, noaptea trecută, durerea sa nu mai avea acel caracter

zgomotos şi totuşi resemnat în faţa deciziilor cerului. Noaptea trecută, domnule, era durerea disperată, imensă, fără margini, a ducelui de Sallandrera, mare duce de Spania, care vede dispărând, o dată cu el, rasa lui...

Lângă el l-am văzut pe omul îmbrăcat în negru, care însoţise corpul lui don José. Era vicontele de Chèneville, un văr al doamnei S...

Vicontele povestea, cum putea mai voalat, despre această oribilă dramă, care stârnise consternarea festivităţii organizate de vara lui. Apoi, după ce încercă să explice cu un tact minunat motivele asasinatului, după ce vorbi despre legătura care trebuia să fi existat între don José şi ucigaşa lui, el îi întinse tatălui meu o scrisoare.

Aceasta căzuse din buzunarul lui don José în momentul când fusese ridicat pentru a i se acorda primul ajutor.

Tata luă scrisoarea aceasta cu un gest mecanic, ca un om care din momentul acela se aştepta la orice: el îşi aruncă distrat ochii asupra plicului, dar imediat îl văzurăm tresărind.

«O scrisoare din Cadix!» strigă el.

Şi-l văzui deschizând-o repede, cu ochii sclipind de o licărire de speranţă.

Poate crezuse că Dumnezeu făcea un miracol; că, răpindu-i-l pe don José, i-l reda pe don Pedro şi că scrisoarea aceea îi anunţa vindecarea nenorocitului meu logodnic. Dar, vai! acea licărire de speranţă, care avea în Dumnezeul părinţilor săi atâta credinţă încât spera într-o minune în favoarea ultimului duce de Sallandrera, căzu leşinat, ca un stejar dezrădăcinat de furtună.

Scrisoarea aceea îl anunţa pe don José de moartea fratelui său; nelegiuitul de el o primise ieri, ziua, şi se dusese la bal...

O ţinuse la pieptul său.

Ei bine! domnule, afecţiunea tatălui meu pentru don José era atât de mare, încât, revenindu-şi, atribui această infamie unui exces de delicateţe.

«Bietul băiat! zise el, a avut eroismul de a se duce la bal, cu moartea în inimă, pentru ca iubita lui, Conception, să afle cât mai târziu posibil despre moartea lui don Pedro.»

. . . . .

De azi-dimineaţă, domnule, tata şi mama stau îngenuncheaţi în faţa cadavrului asasinului lui don Pedro; ei

plâng şi se roagă.

Înţelegeţi?

Şi, cu toată ura pe care o simţeam în acele clipe împotriva acestui om, cu toate crimele lui, în adâncul inimii mele simt acum remuşcarea, pentru că l-am destinat acestei pedepse neînduplecate. Aveam eu, aveam noi dreptul acesta?

Aş vrea să vă văd, domnule, pe dumneavoastră, care sunteţi drept şi bun, pe dumneavoastră care aţi întins mâna protectoare asupra unei fete părăsite de toţi!

Cred că-mi voi recăpăta curajul când vă voi vedea... Să vă văd!... dar unde?... când?...

Abia am îndrăznit să vă scriu rândurile acestea.

Mâine va fi înmormântarea lui don José.

Sigur că veţi veni, dar nu veţi putea să mă vedeţi căci, după obiceiul spaniol, femeile nu pot urma cortegiul. Cu toate acestea sper să vă pot întâlni, fie seara, fie a doua zi.

Adio, domnule! plângeţi-mă şi vă mulţumesc!

Conception”

„Pe cinstea mea! murmură Rocambole, iată un post-scriptum a cărui importanţă probabil că fata aceasta nu o apreciază. Ea vrea să o plâng fiindcă a fost adusă în starea de a dori moartea vărului ei. Dar, în acelaşi timp, îmi mulţumeşte pentru că i-am dat o mână de ajutor în această mică operaţie. În aparenţă s-ar crede că nu este nici o logică între un unul şi celălalt, dar eu o înţeleg foarte bine. Domnişoara Conception de Sallandrera îl iubeşte, fără să-şi dea seama, pe domnul marchiz de Chamery.”

Şi Rocambole adăugă râzând:

„Când te gândeşti că m-am chemat odată Rocambole, că am fost fiul adoptiv al văduvei Fipart, că am trimis la ghilotină pe Nicola şi că astăzi, pentru lumea întreagă sunt marchizul de Chamery, un om după care moare o Sallandrera!...”

Şi Rocambole adăugă, aruncându-şi ţigara şi suflând în lumânare:

„Mai există filozofi care susţin că virtutea duce la orice!...”

Capitolul XLI

Domnul marchiz de Chamery adormi visând castele în Spania şi se deşteptă a doua zi dimineaţă pe la ora zece,

zicându-şi:

„Fac rău oamenii care-şi râd de cei ce-şi clădesc castele în Spania; eu mi se pare că-mi şi clădesc unul.”

El se îmbrăcă în haine negre, având intenţia de a-l conduce pe don José pe ultimul drum, apoi urcă la sir Williams.

Orbul nu ştia, încă, de scrisoarea domnişoarei Conception.

Rocambole i-o citi şi sir Williams îl ascultă cu o deosebită atenţie.

Apoi îşi luă placa de scris.

„Sigur că suntem departe cu lucrul. Eşti iubit de domnişoara Conception, iar obstacolul cel mai serios, don José, nu mai există. Dar...”

Orbul se opri şi păru că se gândeşte, învârtindu-şi creionul între degete.

— Dar... întrerupse Rocambole.

Sir Williams scrise:

„Ducele de Sallandrera este mare duce de Spania, are şapte sau opt sute de mii de livre venit şi averea lui se măreşte încă cu ceea ce rămâne de la don Pedro şi de la don José...”

— Foarte bine! murmură Rocambole, care citea pe deasupra umărului lui sir Williams pe măsură ce acesta scria.

Orbul continuă:

„Marchizul de Chamery, cu toate că este gentilom adevărat este de o nobleţe mult inferioară ducilor de Sallandrera...”

— La dracu! unchiule, strigă Rocambole, cu accentul indignat al unui adevărat marchiz căruia i se pune la îndoială titlul, uiţi că am fost pe timpuri la Malta?

Un surâs plin de indulgenţă şi de bunătate batjocoritoare flutură pe obrazul hidos al orbului.

Sir Williams era bine dispus; el răspunse ridicând uşor din umeri:

„Şi tu, nepoate, uiţi că mama Fipart ţi-a închis uşa... Maltei?”

Rocambole îşi muşcă buzele.

Sir Williams continuă să scrie:

„Pe de altă parte, marchizul de Chamery n-are decât şaptezeci şi cinci de mii de franci venit... un fleac!...”

— Aş!... zise Rocambole, dacă Conception mă iubeşte din toată inima.

„Probabil că ducele de Sallandrera năzuie ceva mai sus.

Trebuie, prin urmare, să o întrebi pe Conception... şi să afli dacă nu cumva a mai fost cerută în căsătorie până acum de vreun mare senior oarecare...”

— Oh! ba da!... a fost cerută, zise Rocambole.

„De cine?” întrebă orbul.

— De o veche cunoştinţă a noastră.

„Cine?”

— De tânărul viconte de Château-Mailly, care a devenit duce şi putred de bogat în urma morţii unchiului său, acel bătrân care, dacă n-am fi fost noi, s-ar fi însurat cu fosta parfumăreasă, doamna Malassis... îţi aduci aminte?

— Da, făcu orbul semn din cap.

— Dar ducele a fost refuzat.

„Se înţelege, răspunse sir Williams; atunci trăia don José; dar acum când este mort, peste o lună sau două...” Şi adăugă aceste cuvinte pe care le sublinie: „DE ACOLO VINE PERICOLUL.”

— Oh! zise Rocambole, pericolul mai vine şi din altă parte.

„De unde?”

— Ţi-am spus unchiule, că Baccarat avea cunoştinţe în familia ducelui.

La auzul acestui nume sir Williams se înfioră, în acelaşi timp, figura lui, care până atunci era liniştită, exprimă un fel de însufleţire şi de furie subită.

— Ei bine! zise Rocambole, fiindcă suntem la capitolul acesta, să mergem până la capăt. După cum ţi-am spus, Baccarat a devenit contesa Artoff şi, de când m-am întors, ea lipseşte din Paris. A plecat la începutul toamnei trecute în Rusia şi trebuie să se întoarcă luna viitoare. E aşteptată din zi în zi. Vezi că sunt bine informat.

„Şi?” făcu orbul semn cu mâna.

— M-am întâlnit până acum cu zece persoane, care l-au cunoscut pe vicontele de Cambolh şi pe marchizul don Inigo de los Montes. Atât de mult m-am schimbat încât nimeni nu m-a recunoscut în pielea marchizului de Chamery. Dar de Baccarat mi-e teamă.

„Ai dreptate”, scrise orbul.

— Baccarat şi bărbatul ei i-au cunoscut acum doi ani pe ducele de Sallandrera şi pe familia lui la Wiesbaden: contele Artoff se împrietenise cu ducele şi cu toate că Baccarat nu iese în lume cu contele, totuşi în intimitatea familiei de Sallandrera era bine primită. Ducesa şi Conception o iubeau

foarte mult.

„Drace!” se strâmbă sir Williams mişcând din buze.

— Or, tocmai contele Artoff l-a prezentat pe tânărul duce de Château-Mailly.

Sir Williams încruntă din sprâncene,

— Vezi unchiule, zise Rocambole, că altădată aveai mână bună: tu ai făcut ca toată lumea aceasta să se cunoască şi să se împrietenească.

Sir Williams suspină.

— Prin urmare, Baccarat şi contele ne vor pune beţe în roate; femeia aceasta care m-a tras o dată pe sfoară aşa de frumos, ne va mai trage încă o dată, dacă nu vom lua măsuri.

Orbul scrâşni din dinţi.

— Părerea mea este să ne ocupăm de Baccarat în timpul pe care-l vom avea liber, fiindcă mai mult ca sigur ducele şi familia sa vor însoţi în Spania corpul lui don José.

„Da!... da!...” făcu mutul din cap un semn energic.

— Ascultă-mă bine, moşule, continuă falsul marchiz; nu te ţin de rău că urăşti pe acel om de treabă, contele de Kergaz, fratele tău. Părerea mea este însă că, pentru moment, e mai bine să te ocupi de el. Ura aceasta, care nu foloseşte la nimic, ne-a fost o piază rea. Dacă te-ai fi ocupat puţin de filantropul tău frate şi ceva mai mult de Baccarat, te asigur că şi astăzi ai fi avut limba în gură şi ochii în cap. Poate chiar, termină Rocambole cu o ironie crudă, ai fi reuşit să te retragi la ţară cu fetiţa aceea drăguţă, Sarah, care a sfârşit prin a te iubi.

Numele de Sarah îl făcu pe sir Williams să se îngălbenească.

— Ah! ah! zise Rocambole, tot o mai ai la inimă, ai?

Figura orbului exprimă imediat toată furia pasiunii.

— Ei bine! continuă elevul său, dacă vrei, vom combina un plan frumuşel care să te răzbune pe Baccarat, şi îţi mărturisesc că ţi-o voi da pe Sarah ca o răsplată a cuminţeniei tale.

Sir Williams arăta prin gesturile şi prin atitudinea lui o bucurie sălbatică.

Rocambole îşi scoase ceasornicul.

— Vom mai vorbi noi de astea diseară. E unsprezece, mă duc la înmormântarea lui don José. Nu pot face altfel, din moment ce-i moştenesc logodnica.

Falsul marchiz îl lăsă pe sir Williams într-o stare teribilă de

agitaţie provocată de amintirea evreicei, care a fost cauza misterioasă a tuturor nenorocirilor lui, dar pentru care el păstrase o iubire violentă şi oarbă, de fiară sălbatică.
Vicontele Fabien d'Asmolles îşi aştepta cumnatul, pentru a merge împreună cu el la înmormântarea lui don José; cei doi tineri se urcară într-o trăsură îndoliată, trasă de doi cai negri de toată frumuseţea, la spatele căreia stăteau doi lachei îmbrăcaţi în negru de sus până jos.
— Dragul meu, zise vicontele uitându-se la Rocambole, care îşi luase un aer consternat, tu ai inima prea nobilă, fiindcă eşti gata să plângi pe un rival ca şi cum ai plânge pe un amic.
Rocambole nu răspunse şi trăsura porni.

. . . .
După cum spusese domnişoara de Sallandrera, înmormântarea lui don José trebuia să aibă loc a doua zi.
La ora douăsprezece, cortegiul funebru ieşi din curtea palatului de Sallandrera, care era situat după cum se ştie în strada Babylone.
Strada era acum plină de trăsuri care aşteptau.
Primul cupeu care urma celui funebru era ocupat de ducele de Sallandrera şi de un preot spaniol, duhovnicul ducesei.
Ducele avea o înfăţişare întunecată, jalnică, înfăţişarea unui om care vede deschizându-se mormântul pentru a primi rămăşiţele unicului său fiu.
Când cortegiul ajunse la biserica Madelene, unde trebuia să se oficieze slujba, iar numeroşii asistenţi coborâră din trăsuri pentru a intra în biserică şi a îngenunchea în jurul catafalcului, toţi se speriară de paloarea ducelui şi de tremurul nervos care-i zguduia tot corpul.
Un cuvânt sinistru circula prin mulţime.
— Ducele, şopteau unii şi alţii, nu mai are nici trei luni de trăit; e ca şi mort din cauza dispariţiei lui don José.
În timpul ceremoniei funebre, Rocambole şi cumnatul său stătură în spatele mulţimii, aproape de oamenii ducelui, care transportaseră coşciugul în biserică.
Falsul marchiz de Chamery îşi alesese anume locul acela. El spera ca, printre numeroşii servitori ai ducelui de Sallandrera, să se afle şi negrul domnişoarei Conception de la care ar fi putut să surprindă un gest sau un semn de înţelegere prin care tânăra să-i indice ora şi locul unde ar putea s-o vadă.
Rocambole nu se înşelase.

Negrul era în primul rând al servitorilor, şi când veni momentul să se stropească cu agheasmă catafalcul, Rocambole făcu şi el ca toată lumea, dar când voi să pună la loc botezătorul, negrul se apropie şi i-l luă din mână. În acelaşi timp falsul marchiz simţi în mână o hârtie, pe care o ascunse cu aceeaşi dibăcie cu care îi fusese strecurată.

După slujba religioasă, corpul lui don José, care trebuia să fie dus în Spania, fu coborât într-un cavou provizoriu, şi asistenţa se retrase tăcută şi întristată.

Omul acela de fier care se numea don Paëz, duce de Sallandrera, fu dus acasă leşinat.

După un ceas, Rocambole îi citea lui sir Williams biletul pe care i-l dăduse negrul.

Iată ce conţinea biletul acela:

„Domnule şi Prietene,

Mâine plecăm în Spania, pentru a însoţi corpul lui don José d'Alvar, care trebuie să fie înmormântat în cavoul familiei de Sallandrera.

Nu pot şi nu vreau să plec fără a vă vedea. Astă-seară, la miezul nopţii, veniţi la portiţa din Bulevardul Invalizilor.

Conception”

— Ei, ce zici unchiule? zise Rocambole.

Sir Williams scrise:

„Trebuie să te duci...”

— Sigur!... dar ce zici de scrisoare?

„Zic, scrise orbul, *că ai face bine să păstrezi toate scrisorile acestea. Dacă ţi se va întâmpla nenorocirea, ca domnişoara Conception să te uite, sau să se mărite cu ducele de Château-Mailly, ori cu vreun alt duce, ai putea să i le faci cadou de nuntă; lucrurile acestea produc totdeauna efect.”*

— Glumeţ mai eşti! murmură Rocambole.

El mai stătu câteva minute de vorbă cu orbul, îi promise să-l revadă când se va întoarce de la palatul de Sallandrera şi se duse la Fattershall, unde la ora două era licitaţie de cai. Marchizul ieşi de la Fattershall la ora cinci şi jumătate, prânzi pe bulevard, apoi se duse la comedia franceză. Îşi petrecu seara la teatru, iar după terminarea spectacolului se mai plimbă puţin pe bulevard, până se făcu ora de întâlnire, când trebuia să se ducă la domnişoara de Sallandrera.

La douăsprezece fix ajunse la portiţa grădinii.

Cum plouase toată ziua, marchizul, în loc să iasă în trăsură, luă cupeul, pe care îl lăsă pe chei, la capătul Bulevardului Invalizilor. De acolo merse pe jos.

În momentul când tocmai voia să bată uşor la poartă, aceasta se deschise şi negrul îl apucă imediat de mână.

— Veniţi, zise el.

Ca şi pentru prima oară, traversară grădina şi din nou îl duse pe acea scară de serviciu care conducea la etajul al doilea.

Conception îl aştepta pe marchiz în atelierul ei.

Acea odaie mare era abia luminată de o singură lampă, pe care fata o acoperise cu un abajur.

„Vrea să-şi ascundă emoţia şi paloarea”, se gândi Rocambole.

Cu toate acestea dacă se înşela, nu se înşela decât pe jumătate, căci domnişoara de Sallandrera era atât de emoţionată când intră el, încât nu avu nici puterea să se ridice de pe scaun.

Rocambole îşi studiase multă vreme gesturile, cuvintele şi înfăţişarea care corespundea situaţiei. El o făcu cât se poate de bine pe încurcatul: intrând în casă şi îndreptându-se spre ea, îngână ca un copil vorbe care voiau s-o întrebe de sănătate; apoi rămase în picioare, tremurând ca un om care nu îndrăzneşte să stea jos.

Emoţia aceasta, pe care o juca atât de bine, fata o simţea cu adevărat, şi inima ei bătea atât de tare încât, un moment, nu putu să pronunţe nici un cuvânt.

— Ah!... zise ea în sfârşit, făcând o sforţare să se stăpânească, ce mult am suferit în aceste două zile, domnule!

Rocambole îi luă mâna.

— N-aţi suferit singură, zise el.

Ea suspină şi tăcu.

— Domnişoară, continuă el, părând că prinde curaj, vă aduc liniştea pe care mi-aţi cerut-o prin scrisoare. Nu trebuie să simţiţi nici o remuşcare pentru moartea acelui mizerabil don José. Nu noi l-am omorât, ci Dumnezeu, iar Dumnezeu este drept!

— Ah! domnule, mi-e frică să nu-l fi omorât pe tata!

— Nu, domnişoară, nu. Va veni ceasul în care providenţa care a pedepsit pe un mizerabil, se va însărcina să dezlege ochii care plâng pe asasini ca şi cum ar plânge victimele.

Rocambole vorbi atunci cu o însufleţire neaşteptată; el o făcu pe domnişoara de Sallandrera să înţeleagă că moartea lui don José nu a fost decât o ispăşire a nenumăratelor lui păcate, o ispăşire a vieţii lui murdare şi nelegiuite... apoi îi făcu tabloul existentei oribile, pe care ar fi fost condamnată să o ducă alături de acest mizerabil.

Marchizul era elocvent şi pasionat vorbind astfel şi Conception nu întârzie să se lase convinsă.

În sfârşit, Rocambole îşi termină pledoaria prin următoarea peroraţie sentimentală:

— Dacă este cineva care trebuie să fie plâns, domnişoara, atunci sunt aceia sau acela care vă vede pierind, poate pentru totdeauna.

— Oh! Nu, zise ea cu însufleţire, ne vom întoarce la Paris.

— Adevărat?

— În mai puţin de o lună.

Rocambole îşi duse mâna la inimă, ca şi cum l-ar fi sufocat fericirea.

— Tata, continuă Conception, nu mai poate suferi Spania... El vrea să trăiască de aici înainte în Franţa. Ne vom întoarce.

Marchizul căzu în genunchi.

El se prefăcu că este stăpânit de un acces, de o izbucnire a pasiunii şi îndrăzni să ducă una din mâinile fetei la buzele sale.

Ea îşi retrase mâna repede şi îi zise fără supărare:

— V-am spus chiar în locul acesta, domnule, în ziua când m-am încredinţat dumneavoastră, şi aţi primit cu atâta nobleţe rolul de protector, întinzând mâna unei nenorocite părăsite de toţi: scăpaţi-mă şi vă voi fi recunoscătoare, iar dacă inima mea, atât de mult încercată de dureri, va rămâne moartă faţă de o nouă iubire...

Vocea domnişoarei Conception se sfârşi pe buzele ei. Îşi adusese aminte de don Pedro?.... ori începuse să citească în adâncul inimii ei şi să simtă că-l iubea pe marchiz?

Rocambole căzu din nou în genunchi şi îi luă mâinile. De data aceasta ea nu şi le mai retrase, iar el le înfiora cu o sărutare fierbinte.

— Dumnezeule!.. strigă ea retrăgându-se, fugiţi, domnule, şi lăsaţi-mă să plec. Dar, aşteptaţi întoarcerea mea... Peste o lună voi fi la Paris.

El se supuse şi se ridică, dar continuă să ţină mâinile fetei

strânse într-ale sale, şi cu o voce mişcată care pătrunse până în adâncul inimii domnişoarei Conception, îi zise:

— Domnişoară, vă iubesc... vă iubesc, şi dacă în sufletul meu se naşte câteodată teama, aceasta este din cauză că nu sunt decât un biet gentilom francez, cu o avere de nimic, cu un nume aproape obscur şi nedemn de a se alia vreodată cu nobilul nume de Sallandrera.

— Domnule, răspunse Conception cu simplitate, toţi gentilomii sunt egali între ei; nici principii, nici regii, nu îi pot crea. Regii dau titlurile, dar timpul consacră rasele; şi a dumneavoastră este tot atât de veche ca şi a mea.

Rocambole se înclină.

. . . .

Cei doi tineri rupseseră gheaţa dintre ei.

Falsul marchiz de Chamery îşi formulase faţă de Conception, fără înconjur următoarea idee:

— Aspir la onoarea de a obţine mâna dumneavoastră, dar mă tem, vai! că nu sunt nici destul de nobil, nici destul de bogat.

La aceasta Conception răspunse şi mai fără ocol:

— Sunteţi prea modest şi vă permit să nădăjduiţi.

Da la această primă mărturisire, cei doi tineri trecură repede la promisiuni şi la jurăminte...

Conception lăsă să-i scape secretul. Ea nu-i spusese de-a dreptul lui Rocambole că îl iubeşte, dar el nu întârzie să observe lucrul acesta. Astfel Rocambole obţinu permisiunea de a-i trimite scrisori, care aveau să fie primite pe ascuns şi cărora ea le va răspunde.

Trecu o oră şi trebui să-i deştepte sunetul sec şi metalic al pendulei, care bătu ora unu din noapte, pentru a pune capăt acestei prime şi naive conversaţii amoroase.

— Dumnezeule! zise Conception sculându-se repede, plecaţi, vă rog.

— Aşa curând! zise Rocambole cu un accent disperat.

— Tata nu se culcă niciodată mai devreme de ora două, şi uneori, înainte de a se culca, vine să mă vadă. Dacă v-ar găsi aici, am fi pierduţi!

— Adio... plec, murmură Rocambole prefăcându-se din nou foarte mişcat.

— Peste o lună... La revedere!

Ea îl conduse până la capătul sălii şi îi dădu încă o dată

mâna pe care el o acoperi cu sărutări. Apoi îl părăsi repede, se întoarse în atelierul ei, îşi ascunse capul în mâini şi izbucni în lacrimi.

— Oh! Dumnezeule! Dumnezeule! murmură ea, simt că îl iubesc!

Capitolul XLII

Rocambole ieşi din palatul Sallandrera prin portiţa care dădea în bulevard cu pasul unui triumfător roman, care urca la Capitolul.

„Mă iubeşte! murmură el, şi dacă mi-o ajuta dracul, trag nădejde să mor în pielea unui mare duce de Spania. Frumoasă situaţie, pe cinstea mea!”

Făcând reflecţia aceasta, ajunse în Bulevardul Invalizilor.

Bulevardul era pustiu; începuse să cadă o ploaie fină şi rece care-i biciuia obrajii.

Rocambole mergea cu pas repede coborând spre chei, unde îşi lăsase cupeul.

Pe la jumătatea drumului însă, atenţia îi fu atrasă de nişte ţipete, de cuvinte întretăiate şi furioase; după un moment zări două persoane între care se încinsese o luptă violentă.

„Oh! oh! se gândi el, dacă am început să joc rolul de protector, de ce nu l-aş juca şi aici?”

Grăbi pasul şi văzu că cele două persoane erau o femeie şi un bărbat, care o bătea şi îi vorbea pe un ton ameninţător.

— Lasă-mă, August, lasă-mă, îţi zic, strigă femeia, e mai bine să ne laşi în pace decât să trăieşti astfel.

— Îţi spun că eşti o şarlatană neruşinată! răspundea omul care fusese numit August, şi dacă vrei să mă părăseşti, înseamnă că ai alte planuri... mai bine te omor!

Şi el ridică mâna pentru a o lovi.

— Ajutor! mă omoară! strigă femeia.

— Oh! poţi să strigi cât vrei, continuă bărbatul care îşi lăsă mâna în jos fără să lovească; nimeni nu-ţi va veni în ajutor, şi pe de altă parte...

N-apucă să termine: o lovitură zdravănă de pumn îl izbi în ceafă, şi-l aruncă zăpăcit la o parte.

Rocambole, ai cărui paşi nu fuseseră auziţi din cauza pământului moale, se repezi asupra lui cu energia şi cu

îndemânarea unui om care a exersat multă vreme boxul.

Omul se sculă şi se întoarse spre el cu pumnii strânşi.

— Dragul meu, îi zise falsul marchiz cu linişte, fă-mi plăcerea de-a o şterge şi de a o lăsa pe femeia aceasta în pace, dacă nu vrei să te snopesc în bătaie.

Şi învârti cu atâta dibăcie bastonul în mână, încât adversarul său, care, pe cât era de curajos faţă de femeia aceea, pe atât de laş era în faţa unui bărbat, o rupse la fugă.

Atunci Rocambole se întoarse spre femeie, care tremura încă.

— Nu te teme de nimic, fata mea, îi zise el, lasă că te apăr eu.

— Oh... domnule, răspunse ea cu un accent plin de spaimă, nu mă părăsiţi, vă rog... ar fi în stare să mă omoare.

Vocea ei îl făcu pe Rocambole să tresară.

„Curios, se gândi el, parcă am mai auzit glasul acesta”.

Şi cum în locul respectiv era întuneric, nefiind nici un felinar prin apropiere, el o luă de braţ.

— Vino cu mine, zise el, trebuie să te pun în siguranţă.

Femeia să lăsă dusă până la cupeul ale cărui felinare răspândeau o lumină vie.

Dar imediat, Rocambole dădu un ţipăt.

— Baccarat! zise el.

Uimirea falsului marchiz fusese atât de mare, încât uitase de orice prudenţă şi nu se gândi că a o recunoaşte pe Baccarat însemna a se trăda el însuşi.

Dar femeia răspunse cu o uimire şi mai mare.

— Vă înşelaţi, domnule.

— Eu mă înşel?

— Da. N-am purtat niciodată numele acesta.

— Oh! zise Rocambole sufocat.

Şi începu să se uite la ea cu mai mare atenţie. Femeia avea talia înaltă şi flexibilă ca Baccarat, părul blond bogat, surâsul trist şi blând, trăsăturile feţei curate şi corecte, întocmai ca ale fostei curtezane. Dar figura îi era mai slăbită şi părea suferindă. Avea până şi timbrul vocii la fel cu al contesei Artoff; era îmbrăcată sărăcăcios, cu o rochie zdrenţuită şi cu pantofii rupţi. Evident, că nu putea fi aceasta femeia care, cu patru, cinci ani în urmă, îşi schimbase numele de Baccarat în cel aristocratic al contelui Artoff.

Rocambole rămase multă vreme încremenit, mut, cu gura căscată. În faţa acelei creaturi care îi reamintea atât de bine

pe eroina „Clubului Valeţilor de Cupă”. Multă vreme se întrebă dacă nu este jucăria unui vis, treaz fiind sau dacă nu e pradă a unei halucinaţii oarecare.

Pe moment în sufletul lui să născu o bănuială.

El îşi aduse aminte că altădată, când Baccarat se numea doamna Charmet, ieşea adeseori îmbrăcată sărăcăcios, pentru a împărţi ajutoare prin cartierele mizerabile.

Şi crezu că Baccarat îl recunoscuse.

Dar presupunerea aceasta era inadmisibilă. Dacă ar fi fost Baccarat, nu s-ar fi lăsat insultată de un om, şi încă ce om! Un fel de haimana care părea că are asupra ei toate drepturile din lume, până şi acela de a o bate.

— Ameţesc! murmură el în cele din urmă.

Femeia părea că nu înţelege nimic din acea stupefacţie crescândă.

În sfârşit, marchizul deschise portiera cupeului şi îi zise:

— Fără îndoială, mă înşel, dar semănaţi foarte mult cu o persoană pe care am cunoscut-o foarte bine altădată.

— Sigur vă înşelaţi, domnule, zise ea cu modestie, fiindcă eu nu v-am văzut niciodată.

Accentul acesta era atât de sincer, atât de naiv, încât Rocambole nu se mai îndoi.

— Curios! Curios!... murmură el.

Şi se uită la ea încă o dată.

— În orice caz, doamnă, îi zise el, vă rog să nu aveţi nici o grijă, sunt un om cumsecade.

— Văd bine, domnule...

— Spuneţi-mi unde trebuie să vă conduc?...

Femeia roşi şi îngână câteva cuvinte neînţelese.

— Unde? întrebă din nou Rocambole.

— Domnule, răspunse ea făcând o sforţare, n-am, nu mai am domiciliu... trăiam cu un om... şi fiindcă mă bătea... am fugit de la el.

— Foarte bine, zise Rocambole. Înţeleg. Ei bine, urcaţi-vă în trăsura mea... vă voi duce într-o casă, unde cel puţin veţi fi în siguranţă.

Şi cum ea părea că stă încă la îndoială, Rocambole o împinse în cupeu, urcă lângă ea şi închise portiera.

Zgomotul uşii trezi pe vizitiu, care dormea foarte liniştit, aşteptându-şi stăpânul.

— Strada Suresnes! îi strigă Rocambole, foarte încântat că

vizitiul nu auzise convorbirea cu necunoscuta.

Cupeul plecă.

Rocambole se uită din nou la femeia aceea.

— Cum vă cheamă?

— Rebeca, răspunse ea.

— Sunteţi evreică.

— După mamă.

— Dar tatăl dumneavoastră ce era?

— Pe tata, zise ea cu un fel de iritaţie subită, nu l-am cunoscut... sunt un copil din flori.

— Ah!

— Când zic că nu l-am cunoscut, vreau să spun că nu l-am văzut decât o singură dată... mi l-a arătat mama într-o zi. Trecea la braţ cu o altă femeie, care era soţia lui, ţinând de mână o fetiţă blondă ca mine, care îmi semăna foarte mult.

Rocambole tresări.

— Poate că pe aceea aţi cunoscut-o, domnule?

— Tatăl dumneavoastră era bogat?

— Oh! nu; era lucrător.

— Lucrător.

— Şi mama, care îl iubea foarte mult, era supărată, continuă tânăra, că fusese părăsită, ca şi copilul ei, pentru a se însura cu altă femeie care nu era mai brează decât ea.

— Oh! oh! se gândi Rocambole, care ştia cât se poate de bine secretele familiale ale Cerisei şi ale surorii sale; te pomeneşti că asta este sora naturală a contesei Artoff!

Şi continuă:

— Ah! tatăl dumitale era lucrător?

— Da!

— Ce lucra?

— Era gravor.

— Şi ştiţi unde locuia după ce s-a însurat? întrebă Rocambole.

— În mahalaua Saint-Antoine.

— Chiar aşa! zise Rocambole, acum sunt încredinţat de un lucru.

— De care?

— Că fetiţa aceea blondă de care vorbeşti era sora dumitale.

— Aceea pe care aţi cunoscut-o?

— Exact.

— Oh! zise tânăra cu un accent de ură, ea mi-a furat iubirea

tatălui meu, din cauza ei am ajuns atât de rău... ca şi mama.

— Câţi ani ai?

— Treizeci şi doi.

„Întocmai, se gândi falsul marchiz. Asta trebuie să fie sora mai mare a lui Baccarat, care are treizeci de ani. Sigur că îngerul lui sir Williams face ca întâmplarea să-mi scoată înainte pe fetiţa aceasta.”

Când Rocambole termină reflexia aceasta, cupeul se opri.

Ajunseseră în strada Suresnes.

— Coborâţi, zise Rocambole, sărind cel dintâi pe trotuar. Vreau să vorbesc cu dumneavoastră.

El sună, uşa se deschise şi făcu pe necunoscută să intre înaintea lui.

Cameristul, pe care-l cunoaştem, se culcase ca de obicei îmbrăcat. La primul sunet al clopoţelului veni să deschidă stăpânului său şi, ca valet inteligent cum era, se făcu că nu bagă de seamă îmbrăcămintea sărăcăcioasă a femeii; apoi se duse să reaprindă focul în dormitor.

Rocambole o conduse pe necunoscută chiar în camera aceasta.

El o pofti să ia loc pe un scaun, făcu semn valetului să iasă şi se aşeză alături de fată.

— Acum, zise el, te rog să-mi povesteşti în câteva cuvinte viaţa dumitale.

— Ah! zise tânăra, viaţa mea este aceea a unei fete sărace, şi nu este prea veselă.

— Oricum, zise Rocambole, spuneţi-mi totul, poate că eu sunt un protector pe care vi-l trimite cerul.

— Păreţi a fi bun, zise ea.

— Sunteţi un copil din flori?

— Da.

— Şi mama dumneavoastră îşi iubea soţul?

— Îl adora; când a părăsit-o eram mai mică de un an. Când a murit mama aveam cinci ani. O vecină m-a crescut până la vârsta de cincisprezece ani.

— Şi pe urmă?

— Am făcut şi eu ca mama, cum fac toate fetele de care nu se interesează nimeni în lumea aceasta; am iubit pe cel dintâi om care mi-a ieşit înainte, şi care mi-a spus că sunt frumoasă.

— Cine era omul acesta?

— Un student. Cincisprezece ani am trăit în cartierul latin,

câteodată fericită, de multe ori nenorocită.

— Biată fată!

— Şi am căzut din ce în ce mai jos până când am ajuns să trăiesc cu August.

— Cine era acest August?

— Un controlor de bilete la teatrul Odeon, zise ea.

— Aşadar, continuă Rocambole, o urăşti pe sora dumitale, adică pe femeia aceea care-ţi seamănă atât de mult?

— Ah! din tot sufletul!

— Şi eu o urăsc.

Rocambole spuse cuvintele acestea cu răceală.

— Dumneavoastră?

— Da, eu.

— Dar ce v-a făcut?

— Am iubit-o prea mult.

— Şi... ea?

— M-a călcat în picioare.

— Înţeleg.

Femeia din cartierul latin deveni gânditoare.

Rocambole continuă:

— Aşadar o urăşti?

— Oh!...

— Dacă ţi-aş propune să te răzbuni pe ea, pentru a-mi da satisfacţie şi mie, ai primi?

— Fără îndoială, zise ea cu o naivitate sălbatică; fiindcă nu mai am nimic de iubit, vreau să urăsc. Dar, adăugă ea, cum să mă răzbun?

— Te voi ajuta eu şi îţi voi arăta cum.

— Adevărat?

— Pe cinstea mea!

Rocambole văzu figura aceea slăbită de suferinţă, luminându-se de o bucurie crudă, privirea aceea întunecată, scânteind deodată.

„Uite! uite! se gândi Rocambole, mi se pare că asta are stofă în ea”.

Şi zise tare:

— Fata mea, aici eşti la tine acasă.

Ea crezu că Rocambole glumeşte şi se uită la el cu un fel de neîncredere.

— Îţi repet, aici eşti la tine acasă... Servitorul meu te va servi... iar eu voi veni în toate zilele să te văd.

— Cum! zise ea, plecaţi?

— Da.

— Nu staţi aici?

— Nu, dar casa aceasta este a mea.

— Atunci, sunteţi bogat? zise ea, fiind obişnuită să trăiască între săraci.

— Sunt atât de bogat, încât îţi pot umple buzunarele în fiecare lună cu piese de câte douăzeci de franci.

Rocambole se sculă, se încheie la palton. Întinse mâna fetei şi îi zise:

— Bună seara, pe mâine.

Apoi spuse valetului său care stătea în anticameră:

— Să dai femeii acesteia tot ce-ţi va cere... dar să nu o laşi să iasă... te fac răspunzător de ea.

Valetul se înclină.

Rocambole ieşi şi se urcă în cupeul său.

— La palat! zise el.

După un sfert de oră, marchizul de Chamery era alături de sir Williams.

Se făcuse ora două noaptea, şi orbul nu se culcase încă.

El îl aştepta pe Rocambole cu nerăbdare. Sir Williams se încarnase atât de bine, prin gândire, în elevul rău, încât devenise el însuşi, şi fără să-şi dea seama cum, amorezat de frumoasa Conception de Sallandrera.

Rocambole îl părăsise pentru a se duce la întâlnirea pe care i-o dăduse fata; sir Williams era nerăbdător să cunoască rezultatul acestei prime întrevederi de la moartea lui don José.

Rocambole, care de obicei, pentru a face surpriza mai mare, nu spunea la început totul, făcu şi acum la fel; nu vorbi deocamdată lui sir Williams despre întâlnirea curioasă şi neaşteptată pe care o avusese la înapoiere. El îi povesti întrevederea cu domnişoara Conception şi progresul pe care-l făcuse în inima inocentă şi curată a fetei.

Sir Williams era încântat.

— Moşule, zise Rocambole, văzând că orbul se bucură de triumful său, mărturiseşte că nici tu n-ai folosit mai multă artă pentru a cuceri inima cumnatei tale, Jeanne de Kergaz!

„Aşa este”, făcu sir Williams semn din cap.

Rocambole continuă:

— Dacă-ţi aduci aminte, azi-dimineaţă spuneam că, dacă domnişoara Conception se duce în Spania, voi avea timp

destul pentru a lucra în linişte.

„Da”, făcu sir Williams semn din cap.

— Şi că, pentru a întrebuinţa bine timpul acesta, ar trebui să vedem de Baccarat.

„Da... da...” zise încă o dată orbul, făcând semn din cap.

— Pe cinstea mea! continuă Rocambole, mare noroc ai unchiule!

Figura lui sir Williams exprimă un fel de uimire.

— Ghici pe cine am întâlnit eu acum?

„Nu ştiu”, păru că zice sir Williams, ridicând din umeri.

— Pe Baccarat.

Orbul tresări.

Apoi, scrise cu creionul pe tăbliţă.

„Azi-dimineaţă spuneai că nu este la Paris!”

— Aşa este.

„Atunci?”

— Cu toate astea am întâlnit-o...

„Nu înţeleg.” scrise sir Williams.

— Vreau să spun, zise Rocambole încet, că am întâlnit o femeie care este soră naturală cu Baccarat şi care seamănă cu ea ca două picături de apă...

Şi Rocambole îi povesti lui sir Williams, care asculta cu atenţie, încântat, întâlnirea pe care o avusese cu Rebeca şi sechestrarea la care o supusese. Pe măsură ce vorbea, figura orbului se lumina, fruntea lui se încreţea, şi pleoapele i se agitau în orbite cu o expresie ciudată.

— Înţelegi, termină Rocambole, că eu nu prea ştiu ce folos am trage din întâlnirea aceasta şi cum am putea-o întrebuinţa.

„Da”, făcu sir Williams din cap, cu gravitate.

— Cam ce crezi că am putea face?

Orbul îşi luă capul în mâini şi păru că se gândeşte adânc timp de câteva minute. Elevul său nu îndrăzni să-l întrerupă.

În sfârşit, creionul orbului intră din nou în funcţiune şi Rocambole citi următorul răspuns:

„Dragul meu, du-te şi te culcă. Treci pe la mine mâine dimineaţă.”

— Ai găsit ceva?

„Da; sunt pe cale de a găsi.”

. . . .

Supus sfaturilor fostului său maestru, marchizul de Chamery se întoarse acasă, răspunse la scrisorile pe care le

primise în cursul zilei, strânse cu grijă pe cele primite de la Conception şi se culcă.

A doua zi, la ora nouă, se duse din nou la sir Williams.

Orbul nu dormise toată noaptea. El stătea în acelaşi fotoliu în care-l lăsase Rocambole seara, înfăşurat în halatul său, iar fruntea îi era acoperită de sudoare.

— Oh! oh! zise Rocambole, mi se pare că ai avut la ce să te gândeşti.

„Da”.

— Ai găsit ceva?

„Da.”

Orbul scrise:

„Când se întoarce Baccarat?”

— Peste opt zile.

„Eşti sigur”?

— Aproape.

„Foarte bine”.

Şi Rocambole citi următoarele rânduri scrise de sir Williams.

„Trebuie să găseşti un tânăr entuziast, cam într-o ureche, care ar putea să devină în mod serios amorezat de doamna contesă Artoff. O dată tânărul acesta găsit, cred că Baccarat va avea de ce să se îngrijească.”

— He! he! zise Rocambole, mi se pare că te ghicesc. Cât despre tânăr mi se pare că l-am găsit. Deocamdată mă duc să iau masa la vicontesa d’Asmolles.

Şi Rocambole îl părăsi pe sir Williams.

Capitolul XLIII

Pentru a lămuri ultimele cuvinte pe care le spusese Rocambole lui sir Williams, adică pentru a explica speranţa pe care o avea de a găsi la sora lui pe tânărul entuziast şi nebun pe care i-l ceruse orbul, trebuie să ne întoarcem puţin şi să ştim ce s-a petrecut între Fabien d’Asmolles şi cumnatul său pe când se întorceau de la înmormântarea lui don José.

— Apropo, îi zise vicontele, după ce Rocambole aruncase câteva flori pe mormântul rivalului său, îţi aduci aminte de Roland?

— Roland de Clayet, prietenul tău?

— Da.

— Ei bine! mi se pare că voiajează. S-a dus în Germania să se vindece de pasiunea pe care o avea pentru Andréea, baroana de Chamery, murmură falsul marchiz cu un fel de amărăciune batjocoritoare.

— S-a întors, zise Fabien.

— Când?

— Azi-dimineaţă.

— Ah!

— Uite o scrisoare de la el.

Şi Fabian îi întinse lui Rocambole următorul bilet:

„Dragă amice, scria Roland, eram prea bolnav încă moraliceşte când te-ai însurat, pentru a avea curajul să asist la căsătoria ta, şi am plecat în Germania fără să-mi iau rămas bun de la tine. Abia întors de o oră în Franţa, mă grăbesc să-ţi scriu pentru a te asigura de nestrămutata şi mai cu seamă de recunoscătoarea mea prietenie.

Vrei să mă inviţi mâine la masă şi să mă prezinţi doamnei vicontese d'Asmolles?

Roland de Clayet"

— Vezi! îi zise atunci Rocambole cu nepăsare, fără să se gândească că va avea nevoie de tânărul acesta zăpăcit, se pare că s-a vindecat!...

— Crezi?

— Fireşte! cel puţin aşa s-ar părea din moment ce s-a întors şi scrie prietenilor săi, lucru care nu se face când e cineva cu inima încurcată.

Şi Rocambole, care se gândea la cu totul altceva, nu mai răspunse nimic. Dar, după douăzeci şi patru de ore, adică a doua zi dimineaţă, el îşi aduse aminte, după cum s-a văzut, de scrisoarea lui Roland, şi coborî la vicontesă, ca un om care se duce la o întâlnire amoroasă.

Roland venise deja. Fabien se retrase cu el în cabinetul de fumat şi Rocambole îi găsi acolo.

— Ai venit tocmai la timp! zise Fabien văzându-l intrând, să asculţi istoria lui Roland; e foarte nostimă...

— Ce este? zise falsul marchiz strângând mâna lui Roland.

— Nu spuneai tu ieri că oamenii amorezaţi nu scriu niciodată prietenilor lor?

— Ba da... asta este părerea mea.

— Părerea ta este falsă!

— Crezi?

Şi Rocambole se uită la Roland.

Tânărul avea o mutră slăbănoagă şi melancolică.

— Oh! oh! zise marchizul, nu cumva m-am înşelat, este tot amorezat?

— Vai! da!

— Dar, zise Fabien râzând, nu de Andréea, ci de altcineva. S-ar părea că este la modă să scapi de o încurcătură de inimă şi să dai de alta.

— Un cui scoate pe altul, zise Rocambole.

— Comparaţia este dreaptă. Bietul Roland a plecat din Paris disperat, cu inima zdrobită, cu sufletul deziluzionat; a plecat, să rătăcească pe drumuri şi prin păduri, prin toate hotelurile şi cărările nemţeşti, căutând o mângâiere în durerea lui şi s-a jurat să nu se întoarcă la Paris decât complet vindecat.

— Leacul era bun.

— Fireşte, fiindcă s-a vindecat în mai puţin de trei luni; dar la începutul lunii a patra şi-a simţit inima goală şi i-a venit poftă din nou; fără îndoială şi-a băgat dracul coada, şi bietul băiat s-a întors cu altă iubire în inimă.

— De vreo nemţoaică?

— Nu, de o rusoaică.

Rocambole tresări.

— Amănuntele nu le ştiu, adăugă Fabien... dar cum iubirea simte nevoia să se destăinuie, sigur că Roland o să ne spună ceva.

— Oh! doamne! zise Roland cu tristeţe, amănuntele nu le cunosc nici eu, cum nu le cunoaşteţi nici dumneavoastră.

— Vrei să glumeşti? zise Fabien.

— Nu. Femeia pe care o iubesc...

El se opri şi păru că stă la îndoială.

— Ce bine face cuvântul ăsta, zise Rocambole cu ironie: femeia pe care o iubesc!...

— Pe femeia pe care o iubesc, zise Roland, abia am văzut-o o dată...

— Şi te-ai şi amorezat?

— La nebunie!...

— Încă un cuvânt neserios, zise Rocambole.

— Oh! nu râdeţi, zise Roland, cu un surâs mâhnit, sufăr grozav.

— Atunci, ai venit la Paris să te vindeci de iubirea asta,

după cum te-ai dus în Germania, ca să scapi de cealaltă?

Roland dădu din cap.

— Am văzut-o o singură dată, continuă el, şi nu am vorbit cu ea deloc.

— Dragă domnule, exclamă Rocambole, dumneata nu eşti un om, eşti un fel de jucărie... auzi vorbă! să vezi o femeie o singură dată, să nu vorbeşti cu ea deloc şi să o iubeşti la nebunie... nu se întâmplă aşa ceva decât în romane.

— Chiar un roman este la mijloc.

— Îl putem citi şi noi?

— Da, vi-l voi spune: este simplu şi trist. Ajunsesem ta Baden, când am întâlnit-o. Venisem în oraşul acela de câteva zile şi începusem deja să regret Parisul. Unul din acei amici ai întâmplării, cu care se leagă prietenia în douăzeci şi patru de ore, mă duse la un bal. „Haide, îmi zise el, să-ţi arăt pe cea mai frumoasă femeie pe care o avem aici... pe contesa Artoff.”

La auzul acestui nume, Rocambole se emoţionă atât de tare încât fu aproape să răstoarne măsuţa de care sta rezemat. Fabien nu observă emoţia aceasta şi Roland continuă:

— „Contesa Artoff, îmi spuse amicul meu de ocazie, este o fostă femeie la modă, cunoscută în lumea pariziană sub numele de Baccarat. Din cauza unei iubiri nenorocite, a intrat pe calea dreaptă a vieţii şi contele, care este putred de bogat, a luat-o în căsătorie”. Auzisem vorbindu-se de femeia aceasta, şi m-am dus la bal stăpânit de o curiozitate vie. Am valsat cu ea. După ce am terminat valsul, eram amorezat nebun.

— Ei drace! zise Rocambole, dar iute te mai aprinzi dumneata.

Roland îşi reluă o fizionomie fatală şi melancolică şi îşi duse mâna la inimă.

Apoi, surâzând dureros, zise:

— Iubirea se naşte instantaneu. Aveaţi dreptate adineauri când spuneaţi că sunt un fel de jucărie şi că mă aprind prea repede.

— Păzeşte-te de foc! răspunse Rocambole, care îşi recăpătase tot sângele rece.

— Asta este toată istoria? întrebă Fabien.

— Nu.

— Spune-ne urmarea.

— Ieşind de la bal, eram înfierbântat; toată noaptea am avut friguri. Credeam că înnebunesc.

— Nebun erai de mult! zise Fabien.

— Sst! zise Rocambole, continuaţi, domnule Roland, continuaţi...

— A doua zi m-am hotărât să o urmăresc pe contesă, şi să fac, mai curând sau mai târziu, să fiu iubit de ea, chiar dacă s-ar fi cerut să cuceresc lumea pentru a obţine dragostea ei.

— Şi, întrerupse Rocambole, aţi fi fost în stare să mutaţi şi câteva stele din locul lor dacă v-ar fi cerut! Ce poetică mai este şi iubirea!

— A doua zi îmi pierdui vremea plimbându-mă pe Aleea Lichtenthal, nădăjduind să o întâlnesc. La ora trei mă duceam să ascult muzică la cafeneaua unde venea de obicei; la cinci mă duceam la hotelul „Englitera”, unde lua masa. Într-o zi, pe când o aşteptam, fără să o întâlnesc, am aflat că plecase din Baden a doua zi după bal.

— A plecat la Paris?

— Nu, la Heidelberg.

— Foarte frumos! zise Rocambole, aţi fost şi la Heidelberg?

— Am fost.

— Şi v-aţi întâlnit cu ea din nou?

— I-am salvat viaţa, zise el cu un orgoliu ridicol.

— Iertaţi-mă, îl întrerupse Rocambole, înainte de a merge mai departe, daţi-mi o explicaţie. Aţi salvat viaţa contesei?

— Da.

— Adineauri spuneaţi că de-abia a-ţi văzut-o... că nu i-aţi vorbit măcar o singură dată?

— Aşa este.

— Asta e nostim, zise Rocambole.

— Din toate acestea eu nu înţeleg decât un singur lucru, zise Fabien, că nebunia amicului nostru Roland s-a schimbat în monomanie.

Roland ridică din umeri.

— Când vei şti ce mi s-a întâmplat, mă vei înţelege, zise el.

Dar Fabien îl întrerupse cu un gest.

— Haidem la masă, zise el. Vom continua acolo povestea aventurilor tale.

Şi îl luă pe Roland de braţ.

Rocambole îi urmă zicându-şi:

„Mare noroc mai am! De şase luni încoace toate lucrurile îmi merg de minune. Sir Williams şi cu mine căutam un tânăr entuziast şi nebun care să se amorezeze de Baccarat, şi iată că întâmplarea ne trimite unul ca la comandă. Dacă dracul mi-

ar cere vreodată parale pentru toate serviciile care mi le-a făcut, aş avea multe milioane de plătit.”

După masă, vicontele Fabien d’Asmolles trecu în cabinetul de fumat, împreună cu pretinsul său cumnat Rocambole, şi cu vechiul său prieten Roland Clayet.

În timpul prânzului, Roland avusese delicateţea să nu vorbească nimic de Baccarat.

— Dragul meu, zise atunci Fabien, oferind ţigări atât lui Rocambole, cât şi lui Roland, să nu crezi că Chamery şi cu mine ne mulţumim doar cu ce ne-ai spus.

— Adică?

— Vrem să ştim ce s-a mai întâmplat cu dragostea ta.

— Eu, zise Rocambole, ard de nerăbdare să ştiu cum aţi scăpat viaţa femeii pe care de-abia aţi văzut-o.

— Şi cu care n-ai vorbit niciodată! adăugă Fabien.

— Mă iertaţi, am schimbat între noi opt sau zece cuvinte.

— Când i-ai salvat viaţa, sau altă dată?

— Când am valsat cu ea.

Cei doi tineri începură să râdă.

— Oh! nu râdeţi, zise Roland.

— E greu să nu râdem.

— De ce e greu?

— Fiindcă am auzit vorbindu-se de Baccarat când nu era încă contesa Artoff... şi pe vremea aceea nu era mută.

— Sigur că nici la bal n-a fost mută, observă Rocambole.

— Fireşte că nu, zise Roland, dar era mută când i-am salvat viaţa.

— De ce?

— Pentru că era leşinată.

— Şi ăsta este un motiv? zise Rocambole.

— Ea nu şi-a revenit în fire?

— Ba da.

— Şi nu ţi-a mulţumit?

— Plecasem.

Rocambole luă atitudinea unui om cuprins de o admiraţie profundă.

— Şi să mai zici că nu este adevărat când se vorbeşte de cavalerii aceia care aşteaptă ca femeia căreia i-au salvat viaţa să-şi vină în simţire şi să dispară cu modestie, înainte de a-i vedea şi de a le mulţumi.

— Nu este aşa, zise Roland, n-am plecat de voie... am plecat de nevoie.

— Oh! oh! e o poveste întreagă.

— Ei bine! zise vicontele, spune-o! vreau, s-o ştiu.

Roland se răsturnă în fotoliul său, îşi reluă aerul fatal şi zise:

— Contesa a plecat din Baden a doua zi după balul la care o văzusem. Plecase cu soţul ei la Heidelberg, oraşul care veşnic va fi maiestuos prin ruinele lui şi prin studenţii veşnic gălăgioşi şi veseli.

— Şi asta este o frază, observă Rocambole; să vedem urmarea.

— Or, continuă Roland, am plecat şi eu imediat spre Heidelberg, unde am ajuns în aceeaşi seară şi am aflat, la hotelul „Prinţul Carol”, că contele plecase la Frankfurt, dar că contesa rămăsese singură, într-o căsuţă situată la marginea râului Nekar, la o depărtare de un sfert de oră de oraş. După cum se spunea, ea trebuia să stea acolo o lună şi să aştepte întoarcerea soţului. Contele Artoff venise mai întâi la Frankfurt şi pe urmă plecase la Berlin pentru afaceri. Nu puteam, pe motiv că valsasem o singură dată cu ea, să mă prezint la contesă: dar m-am hotărât să fac totul ca din întâmplare.

— Pentru a te prezenta?

— Nu, pentru a o întâlni.

— Şi ai reuşit?

— Să vedeţi.

Roland se sculă în picioare şi continuă:

— La marginea oraşului Heidelberg am găsit un mic hotel nemţesc unde mâncau studenţii. Am stat acolo şi am mâncat cu ei la masă. De la fereastra odăii mele vedeam casa femeii iubite. După trei zile eram la curent cu obiceiurile contesei. Ea ieşea în fiecare zi la ora două.

— Pe jos?

— Nu, cu vaporaşul. Se urca într-un vaporaş drăguţ, condus de doi cazaci bărboşi, vicleni, pe care, fără îndoială, tiranul rus îi pusese să o păzească.

La aceste ultime cuvinte, Fabien ridică din umeri.

— Tu nu ştii, dragul meu, că contele îşi iubeşte soţia la nebunie.

— Acesta este un motiv în plus ca să fie gelos.

— Nu ştii că soţia lui îl adoră?

Roland strâmbă din nas, dar cu toate acestea continuă:

— Contesa mergea circa două leghe în susul apei. Din când în când cobora pe mal şi se plimba culegând flori; opt zile am

pândit-o de pe ţărm îmbrăcat ca student.

— Şi n-a venit la mal?

— Ba da, a venit o dată.

— Şi i-ai ieşit înainte?

— Nu; inima îmi bătea prea tare, n-am îndrăznit, am salutat-o doar. Ea a răspuns la salutul meu şi păru că nu mă recunoaşte. A doua zi la aceeaşi oră m-am dus la locul obişnuit; în curând am văzut apărând vaporaşul.

— Cu contesa?

— Fireşte. Bătea vântul tare, şi cazacii, în loc să se servească de lopeţi, întinseseră pânzele. Barca mergea cu o viteză uimitoare, apropiindu-se şi depărtându-se rând pe rând de mal.

— Grozavi marinari erau cazacii aceia! zise Rocambole.

— Ceva mai mult, nu ştiau nici să înoate.

— Întocmai ca un ofiţer de marină, o cunoştinţă de-a mea, care scrie romane foarte frumoase, adăugă Fabien, şi care era cât pe ce să se înece în baie.

— Cazacii aceia, continuă Roland, ştiau atât de puţin să înoate, încât vântul, răsturnând barca, se agăţară de ea cu atâta putere, încât uitară de stăpâna lor, care era în mare pericol.

— Parcă te văd!

— Contesa, căzută în apă, era gata să se înece. Din fericire, eu eram acolo. Mă dezbrăcai repede de haine şi mă aruncai în apă salvându-mi femeia iubită exact în momentul când se ducea la fund pentru totdeauna.

— Bravo!

— Bagă de seamă, zise atunci Fabien, că prietenul nostru povesteşte toate lucrurile acestea cu o degajare admirabilă, ca şi cum ne-ar povesti o partidă de pescuit.

— După ce m-am luptat un moment împotriva curentului, care era foarte repede, continuă naratorul, am reuşit s-o scot pe contesă la mal. Era leşinată.

— Dar cazacii?...

— Cazacii reuşiseră să întoarcă barca, să o golească şi, strângând pânzele, vâsliră imediat la mal. Ei o luară pe contesa leşinată, o puseră în barcă, mă salutară cu gravitate şi plecară, lăsând barca în voia curentului. După două ore, m-am prezentat la contesă pentru a afla cum îi mai este. Unul din cazaci veni să-mi deschidă, mă recunoscu şi îmi trânti uşa în nas.

— Foarte politicos.

— A doua zi am trimis contesei cartea de vizită, nădăjduind că îmi va răspunde cel puţin cu o scrisoare prin care să-mi mulţumească. Tocmai aşa se întâmplă, am primit un bilet conceput astfel: *„Contesa Artoff nu va uita niciodată că datorează viaţa domnului Roland de Clayet şi speră că el va veni să primească, la Paris, peste cincisprezece zile, mulţumirile, în persoană.”* Asta înseamnă că ea nu voia să mă primească la Heidelberg.

— Şi ce-ai făcut?

— Nici eu nu ştiam ce trebuia să fac, când am primit a doua scrisoare.

— De la cine?

— De la unchiul meu, Cavalerul; unchiul mă chema să vin cât se poate de repede, pentru o afacere de familie. Am plecat, sperând să mă vindec şi de iubirea aceasta. Am stat trei zile în Franche Comté, şi m-am întors mai amorezat decât plecasem din Heidelberg. Dar, termină Roland, contesa va veni peste opt zile, şi atunci va trebui să o văd şi să mă iubească.

— Oh! oh! zise Fabien, ştii că-mi place acest „va trebui”.

— Şi mie îmi place, zise Rocambole plecând, sub pretextul că are o afacere urgentă.

. . . .

Falsul marchiz urcă la sir Williams.

— Unchiule, zise el, l-am găsit pe omul entuziast.

„Acela care ar putea să se amorezeze de Baccarat?” întrebă orbul scriind pe tăbliţă.

— Nu, acela care este amorezat deja.

Şi Rocambole îi povesti lui sir Williams tot ceea ce văzuse şi auzise.

Figura mutilatului se lumină de un surâs hidos.

Apoi scrise pe placa lui.

„Am găsit ce trebuie să facem. Ascultă!”

Să urmărim această nouă uneltire a lui sir Williams, a omului a cărui ură şi răzbunare păreau inspirate de geniul fatal.

Capitolul XLIV

Câteva ore după o lungă şi misterioasă conversaţie cu sir Williams, Rocambole coborî din trăsură în strada Suresnes şi intră în casa în care era prizonieră din ajun sora naturală a contesei Artoff. Biata curtezană din cartierul latin, când se deşteptă a doua zi dimineaţă în camera aceea frumoasă a lui Rocambole, crezu că visează.

Valetul intră şi ceru să-i dea ordine.

Tânăra răspunse cu naivitate.

— Mi-e foame.

Valetul se înclină, plecă şi se întoarse după cinci minute, aducând un dejun delicat dar bogat, însoţit de o sticlă de vin vechi.

După ce îi trecu uimirea, Rebeca — aşa îi spusese lui Rocambole că o cheamă, începu să mănânce cu lăcomie. Când Rocambole sosi, obrajii ei erau roşii din cauza vinului; se cam ameţise, ceea ce se trăda printr-un fel de veselie şi prin privirea strălucitoare, obraznică chiar. Sub zdrenţele ei, femeia aceea poseda încă frumuseţea puţin obosită dar bătătoare la ochi a contesei Artoff.

„Dacă femeia aceasta ar fi îmbrăcată ca Baccarat, asemănarea ar fi desăvârşită.”

— Bună ziua, fata mea, îi zise el strângându-i mâna, ce mai faci? cum te simţi?

— Bine, foarte bine... ştiţi că se trăieşte bine aici la dumneavoastră, răspunse ea.

— Nu-i aşa?

— Dacă aş avea o locuinţă ca asta... v-aş iubi din toată inima.

— Vei avea.

— Îmi daţi casa aceasta? zise ea cu bucuria naivă a unui copil căruia i se promite o jucărie.

— Nu, îţi dau alta la fel.

Ea crezu că Rocambole glumeşte şi se uită la el cu neîncredere.

— Haide, zise el, vino cu mine.

— Unde?

— În apartamentul tău.

— Adevărat?

— Fireşte.

Falsul marchiz înţelese că rochia uzată, ghetele, pălăria

stricată şi şalul vechi al Rebecăi aveau nevoie de o transformare radicală; el trecuse mai întâi pe la un magazin şi făcuse cumpărăturile necesare transformării la care voia s-o supună pe fată. Un servitor adusese pachetele în care se găseau aceste obiecte, pe care le dusese în cabinetul ei de toaletă. Rocambole o invită foarte graţios pe Rebeca să se îmbrace. Aceasta dispăru pentru moment şi se întoarse gătită cu lucrurile care îi fuseseră aduse.

Aşa zisul nepot al lui sir Williams îi aruncă apoi pe umeri un şal mare, o luă de mână şi îi zise:

— Vino, trăsura te aşteaptă.

— Trăsura mea? zise ea.

— Fireşte! eu nu vreau să mergi pe jos.

— Mi se pare că visez, murmură ea.

Într-adevăr, la poartă, aştepta un cupeu frumos, albastru tras de un cal sur, cu un vizitiu îmbrăcat în livrea neagră, fără galoane.

Rocambole o urcă pe Rebeca în cupeu, se aşeză lângă ea şi îi zise vizitiului:

— La Passy, strada Pompelor.

După douăzeci de minute, cupeul se opri înaintea unei căsuţe drăguţe, cu o curte foarte mică, cu ziduri de cărămidă roşie şi cu pervazurile ferestrelor încadrate într-un chenar de piatră.

— Iată casa ta, zise Rocambole dându-se jos din cupeu şi oferindu-i braţul, nu e tocmai mare...

— Casa mea!...

— Dar e confortabilă.

Şi o conduse pe Rebeca, uimită, până într-un vestibul pavat cu marmură neagră împestriţată cu alb, împodobită de jur împrejur cu flori şi cu arbuşti în ghivece, la extremitatea căruia o scară mică, în formă de spirală, conducea la primul etaj.

Marchizul străbătu cu Rebeca vestibulul acesta şi, după ce urcară scara, o introduse într-un salon de toată frumuseţea, garnisit cu un covor scump, alb, cu flori roşii, salon care părea că este aranjat de o mână de artist, cu tablouri de preţ şi cu fel de fel de bibelouri aranjate cu un gust perfect.

— Ce frumos e aici! zise Rebeca.

Din salon, marchizul o duse în camera de culcare.

Camera aceasta era tapetată cu catifea albastră, culoare

care făcea să iasă în evidenţă frumuseţea acestei femei blonde.

Rocambole o pofti pe tânără pe un fotoliu.

— Iată-ţi camera de culcare, zise el. Aici vei primi dimineaţa.

Apoi sună.

O cameristă foarte drăguţă îşi arătă mutra, în prag.

— Aţi sunat? întrebă ea.

— Da, zise marchizul. Stăpâna ta vrea să se îmbrace, şi să primească croitoresele.

Marchizul o sărută pe frunte pe Rebeca şi îi zise:

— Acum eşti la tine acasă, şi te las să te instalezi.

— Cum! zise ea, pleci?

— Da, dar mă voi întoarce diseară. Să-mi prepari masa.

Rebeca se obişnui imediat cu luxul din casă, cu toate că nu se simţea prea în largul ei. În diferitele clase ale vieţii pariziene, asemenea metamorfoze sunt destul de dese. Un mizerabil care, în ajun, locuia la al şaptelea etaj şi care se culcase visând să se sinucidă, se pomenea a doua zi deşteptat la etajul al doilea.

Rebeca, văzând că Rocambole nu glumea, îşi zise în sine:

„Mi se pare că am pus mâna pe un om de treabă şi care nu se uită la parale. Pentru că el vrea să mă îmbrace, nu văd deloc motivul pentru care l-aş refuza."

În momentul când voia să iasă, marchizul se întoarse:

— Să ştii, zise Rocambole, că ai o bucătăreasă, o cameristă, un vizitiu şi doi cai. Adio, drăguţă...

— Adio, dragul meu, răspunse sora frumoasei Baccarat, încredinţată că Rocambole se amorezase de ea.

Rocambole plecă pe jos de la casa din strada Pompelor şi coborî până la chei, unde găsi o trăsură care putea fi tocmită cu ziua.

— Unde merge domnul?

— Strada Suresnes, de acolo în strada Ponthieu, zise el vizitiului.

. . . .

Să-l urmărim pe eroul nostru câteva minute, şi să pătrundem, înaintea lui, în apartamentul unde, cu trei zile în urmă, don José îşi făcuse toaleta de bal, fără să se gândească că aceasta avea să fie toaleta sa de moarte.

Cadavrul, după cum ştim, fusese transportat, nu la

domiciliul defunctului, ci la palatul de Sallandrera.

Zampa, valetul credincios, îl aşteptase toată noaptea pe stăpânul său, şi făcându-se ziuă se duse la palatul de Sallandrera. Acolo află catastrofa.

„Oh! oh! îşi zise Zampa, mi se pare că necunoscutul acela i-a făcut figura.”

Şi se întoarse în strada Ponthieu.

Ajuns aici, îşi făcu următoarea socoteală:

„Dacă stăpânul meu ar fi trăit, aş fi putut deveni intendentul său. Stăpânul meu a murit, prin urmare ce trebuie să fac? Un bandit ordinar nu s-ar da în lături să-l devasteze pe defunct şi să tragă la stânga tot ce ar găsi. Dar eu sunt om cinstit, sau, cel puţin, nu sunt atât de prost. Daca aş fi luat opt sau zece mii de franci de aici, câteva bijuterii şi aş fi vândut cei trei cai care sunt în grajd, unde aş fi ajuns? Desigur că m-aş fi dus la puşcărie pentru cincisprezece sau douăzeci de mii de franci. E prea puţin. Mai bine să aştept... Apoi ducele de Sallandrera îl va plânge atât de mult pe don José încât ar fi în stare să mă ia sub aripa sa numai pe motiv că l-am servit pe nepotul său cu credinţă. Or, prietenia ducelui e aproape o avere. În al doilea rând...”

Aici Zampa se întrerupse şi trebui să se gândească.

„În al doilea rând, reluă el în sfârşit, deoarece don José e mort, iar eu am luat parte la moartea lui, fără să ştiu pentru ce, numai din cauză că cineva dorea aceasta, acest cineva sunt mai mult ca sigur că râvnea mâna domnişoarei Conception. Or, fiindcă eu cunosc secretul acestuia, sunt sigur că nu va întârzia să aibă nevoie de serviciile mele.”

Socoteala aceasta era atât de adevărată, încât Zampa stătu foarte liniştit în apartamentul stăpânului său; timp de trei zile plânse cu lacrimi fierbinţi de câte ori trecu prin faţa portarului şi manifestă o durere atât de vie, încât, în timpul ceremoniei funebre, în momentul când corpul lui don José era coborât în cavoul provizoriu, ducele de Sallandrera îl zări pe valetul nepotului său plângând din toată inima şi abia ţinându-se pe picioare; căci Zampa spera să tragă un folos oarecare din durerea pe care o manifesta.

De trei zile Zampa, pe care justiţia îl făcuse custodele sigiliilor puse în apartamentul defunctului, continua să îngrijească de cai şi de toate ale casei, aşteptând să apară acel necunoscut misterios care îi cumpărase secretul.

Trecură trei zile şi nu veni nimeni. Ducele de Sallandrera plecase chiar în dimineaţa aceea, fără să rezolve situaţia lui Zampa.

Acesta fusese lăsat în mod provizoriu în strada Ponthieu.

„Mi se pare că am scrântit-o! începu el să se gândească. Te pomeneşti că ducele nu se mai întoarce şi că necunoscutul nu se mai gândeşte la mine. Trebuia să-mi scot eu singur plata ostenelilor mele.”

Zampa tocmai se gândea cu regret la lucrul acesta, când auzi sunând clopoţelul.

El alergă să deschidă.

Personajul acela, pe care Zampa îl văzuse de mai multe ori, pe care Fatima îl luase drept dracul, în sfârşit, omul cu haina poloneză, cu părul blond şi cu barba roşie, stătea în faţa lui în pragul uşii.

Zampa îl salută până la pământ.

— Eşti singur? întrebă noul venit pe un ton autoritar.

— Absolut singur.

Rocambole intră.

— Închide uşa, adăugă el.

Zampa trase zăvoarele şi îl urmă pe vizitatorul său până în salon unde acesta se trânti cu nepăsare pe o canapea.

— Acum să vorbim, zise el.

Zampa rămase respectuos în picioare.

— Eşti un băiat inteligent... zise Rocambole.

Zampa se înclină.

— Mi se pare că înţelegi chiar când ţi se spun vorbele pe jumătate.

— Da, de multe ori.

— Şi chiar când nu ţi se spun deloc?

— Câteodată.

— Poţi să-mi dai amănunte exacte despre moartea lui don José?

— He! he! zise Zampa, ştiţi că e nostimă întrebarea aceasta?

— De ce?

— Pentru că mă întrebaţi ceea ce dumneavoastră ştiţi mai bine decât mine.

— Cum aşa?

— Cel puţin, aşa cred eu.

— Ei bine! fie... spune înainte.

— Don José a murit de o lovitură de pumnal, dată de

Fatima.

— Şi pe urmă?

— Mi se pare că dumneata i-ai dat pumnalul...

— Posibil şi asta, dar ştii şi pentru ce?

— Prea bine, nu ştiu.

— Atunci ce ştii?

— Don José a murit pentru că trebuia să se însoare cu domnişoara Conception.

— Şi asta-i posibil.

— Oricum continuă Zampa, căsătoria aceasta nu vă convenea, lucru care dovedeşte că dumneavoastră sunteţi instrumentul...

— Ah! instrumentul...

— De!... zise Zampa cu nerăbdare, nu zic că chiar dumneavoastră aţi vrut să vă însuraţi cu domnişoara Conception.

— Aşa este, eu vreau să mă însor, zise Rocambole.

— Aşadar, dumneavoastră sunteţi instrumentul altuia care voieşte să se însoare.

— Destul, zise Rocambole, văd că eşti un băiat de spirit.

— Sunteţi prea bun.

— Dacă judeci bine situaţia, ne vom înţelege de minune.

— Sper... zise Zampa, care se hotărî să se vândă scump.

— Prietene, zise cu răceală omul cu haina poloneză, uiţi mi se pare că eu ştiu istoria lui Zampa, condamnatul la moarte...

Zampa tresări.

— Şi prin urmare, îl putem trimite la eşafod, dacă ne place.

— De aceea, zise Zampa cu umilinţă, sper că veţi fi mai indulgent.

— Spune mai bine, generos. Te plătesc destul de bine.

Zampa salută.

— Nu e aşa, că ai vrea să fii intendentul bărbatului domnişoarei Conception?

— M-am gândit la asta, zise Zampa.

— Vei fi!

Zampa salută din nou.

— Cu condiţia să fii câtva timp camerist, continuă omul cu haina poloneză. Unul din amicii mei, ducele de Château-Mailly, care mă încurcă şi lângă care vreau să pun o persoană sigură, are nevoie de un camerist.

— Îl cunosc din vedere.

— Este un duce de treizeci şi doi de ani, destul de bogat pentru a se lăsa furat.

— Am înţeles, zise Zampa cu obrăznicie.

Rocambole se ridică.

— Mâine, te vei prezenta la el, adăugă Rocambole; îţi voi da o scrisoare de recomandare.

— De la cine?

— De la domnişoara Conception. Ţi-o voi trimite prin poştă.

Rocambole plecă şi se întoarse în strada Suresnes, unde redeveni marchizul de Chamery.

— Germain, zise Rocambole valetului său, te dau afară.

— Mă daţi afară? strigă Germain uimit; v-am supărat cu ceva?

— Nu.

— Dar... atunci...

— Îţi măresc leafa.

Valetul căscă ochii mari, crezând că stăpânul îşi bat joc de el.

— Te concediez şi te recomand unui amic al meu.

— Poate la domnul Roland de Clayet? întrebă cu obrăznicie servitorul.

— Da, zise Rocambole, care luă un loc şi scrise:

„Scumpul meu Roland,

Te-ai plâns azi-dimineaţă de pierderea gromului tău, care, pe când lipseai de acasă, a fugit după ce ţi-a omorât pe Fra Diavolo, calul arăbesc, favoritul tău.

Îţi fac un cadou, o perlă mai bună ca toate comorile lui Ali-Baba, pe valetul acesta care se numeşte Germain, care face pe balonul faţă de servitoarele din mahala, duce scrisorile cum nu se poate mai bine, curtează cameristele ale căror stăpâne au afaceri de amor cu stăpânul lor; la ocazii minte, nu roşeşte niciodată, cunoaşte puţin literatura, fiindcă a servit la o autoare dramatică cu cumpătare şi nu deschidea scrisorile decât în împrejurări foarte serioase.

Ţi-l trimit şi sunt sigur că în mai puţin de cincisprezece zile te va introduce în casa femeii pe care o iubeşti, sau, dacă nu va putea să facă asta, va reuşi cel puţin să se înţeleagă cu oamenii ei.

Îţi strâng mâna.

Marchizul de Chamery”

Rocambole îndoi scrisoarea şi i-o dădu lui Germain.

— Vino mâine pe aici, zise el, să-ţi dau instrucţiuni.

— Puteţi fi sigur, răspunse valetul, că amicul dumneavoastră va fi jucat în mod artistic.

. . . .

La orele şase fix, marchizul Albert-Frédéric-Honoré de Chamery coborî din trăsura lui în strada Pompelor, la Passy, la poarta căsuţei unde în dimineaţa aceleiaşi zile o dusese pe sora naturală a frumoasei Baccarat.

Rebeca se schimbase deja. Ea îşi adusese aminte de câteva scurte şi îndepărtate zile de belşug şi îşi recăpătase îndrăzneala. Învăţase şi să comande.

Rocambole găsi un prânz delicat, udat cu un vin excelent de Bordeaux.

— Apropo, îi zise el aşezându-se la masă, poate îţi închipui că eu vreau să devin... cum să zic?... amicul tău.

— Fireşte! răspunse ea cu surâsul obraznic al femeilor de seama ei, turnându-şi şampanie în pahar, mi se pare că ai tot dreptul.

— Crezi?

— Când cineva face ceea ce ai făcut dumneata...

— Ei bine! te înşeli.

— Ce, strigă ea uimită, ce ai de gând să faci din mine?

— O femeie cumsecade... bine văzută în lume...

— Asta-i bună! zise Rebeca râzând, nu cumva dumneata eşti vreun filantrop, care n-are altceva de făcut decât să atragă pe cărarea virtuţii bietele femei rătăcite pe drumul cel mare al viciului.

— Nu tocmai, dar vreau să te fac vrednică de numele care va trebui să-l porţi de aci înainte.

— Cum? vrei să-mi dai alt nume?

— Fireşte.

— Şi... cum mă voi chema?

— De aici înainte te vei numi contesa Artoff, adică BACCARAT, zise Rocambole apăsat.

Capitolul XLV

Domnul Roland de Clayet, acel tânăr care se bătuse eu

vicontele Fabien d'Asmolles pentru domnişoara Andréea Brunot, zisă de Chamery, tânărul acela, care, după căsătoria acesteia, se dusese în Germania pentru a se vindeca şi se întorsese de acolo cu o nouă pasiune, pe care o simţea pentru contesa Artoff, adică pentru Baccarat; Roland de Clayet, ziceam, stătea într-o dimineaţă la el acasă, la opt zile după ce luase masa cu Rocambole, cu vicontele şi cu vicontesa.

După cum se ştie, Roland locuia în strada Provence.

El avea un apartament mic, dar confortabil, cam extravagant în ceea ce privea dispoziţia şi mobilarea lui, cu trofee de arme în sala de mâncare, cu fel de fel de chipuri femeieşti în salon, cu o colecţie minunată de pipe turceşti, orientale, chinezeşti, în cabinetul de fumat, şi cu un cabinet de toaletă plin cu fel de fel de sticluţe şi de creme.

Roland, un adevărat fanfaron al viciului, studiase viaţa reală, puţin prin romane, mai mult în intimitatea câtorva tineri emancipaţi ca şi el în momentul când ieşiseră din şcoală, şi care, ca şi el, erau încredinţaţi că vârsta înţelepciunii desăvârşite este la douăzeci de ani; că amicul cel mai sigur este croitorul care te împrumută cu parale, că femeia cea mai puţin respectabilă este aceea care se arată indiferentă la declaraţiile bombastice ale copiilor cărora de abia a început să le mijească mustăţile, şi că cea mai vrednică femeie de a fi iubită este aceea care a avut două sau trei scandaluri şi care a reuşit să atragă atenţia asupra ei a întregii lumi. Roland era unul din acei oameni care, neiubind niciodată din inimă, au profanat adevărata iubire. În pasiunea pe care o simţea acum şi pe care mărturisise cu atâta reclamă lui Fabien şi lui Rocambole, era poate mai multă vanitate decât iubire adevărată.

De opt zile Roland, care se credea omul cel mai nefericit din lume, cel mai grozav izbit de acea boală fatală care se numeşte iubire, se plimbase aproape pretutindeni. Fusese văzut vinerea la operă, în fiecare seară la club şi în fiecare zi de la trei la patru pe Champs-Élysées, călare sau cu trăsura.

Se întâlnise cu douăzeci de prieteni şi fiecăruia îi făcuse confidenţe, cu condiţia de a păstra secretul, în legătură cu iubirea pe care o simţea pentru Baccarat.

Unul singur din prietenii lui Roland nu era la curent cu noua lui pasiune. Pe acesta îl cunoaştem, este tânărul Octav, martorul neînduplecat care se făcuse atât de ridicol în ziua duelului pe care-l avusese Roland cu vicontele Fabien.

Dar dacă domnul Octav nu ştia nimic încă, aceasta nu era din cauza prietenului său Roland. Vina era a întâmplării. De când se întorsese la Paris, Roland nu se putuse întâlni nici o singură dată cu Octav. Acesta lipsea din Paris.

După cum am spus, în dimineaţa aceea, pe la orele unsprezece, Roland era acasă şi îşi făcea toaleta cu toată seriozitatea şi atenţia minuţioasă a unui om care, în viaţa lui, n-a avut altă ocupaţie mai gravă şi care dă o importanţă extremă felului în care îşi înnoadă cravata.

Cameristul său cel nou, acela pe care i-l trimisese Rocambole, îl ajuta în această activitate atât de serioasă. Ca om crescut în principiile unui don Juan, Roland îşi şi făcuse valetul confident şi îl însărcinase cu o misiune cât se poate de delicată.

— Ia spune Germain, zise deodată tânărul, ce mai e nou în strada Pépinière?

— Tocmai aşteptam să mă întrebaţi, răspunse valetul pe un ton misterios.

— Spune.

— Servitorii contelui au primit veşti de la stăpânul lor, că se întoarce peste opt zile. Arhitecţii au şi început să lucreze la palat, pentru a-l repara în mod radical.

— Dar contesa?

Germain îşi luă un aer misterios şi pe buzele lui flutură un surâs diplomatic.

— Dacă aţi şti... zise el.

— Ce? zise Roland.

— Contesa nu vine o dată cu contele.

— Ce spui?

— Ea a venit deja.

Emoţia pe care o simţi Roland la această noutate fu atât de mare, încât era cât pe ce să rupă pieptenele cu care îşi descurca barba.

— Cum? zise el, contesa... a venit?

— Da, domnule.

— Şi e în palatul ei?

— Nu.

Bucuria şi uimirea lui Roland de Clayet atinseră culmea.

— Dar unde este atunci? întrebă el.

— După cât văd, răspunse valetul, trebuie să vă fac o confidenţă.

— Spune, haimana!...

Roland îşi aducea aminte că văzuse totdeauna la teatru sau citise în romane că un don Juan de oarecare valoare, care îşi ia valetul de confident şi îi face onoarea de a vorbi cu el intimităţi, trebuie să-l trateze din când în când cu epitetul de haimana pentru a-i aminti distant ce îi separă.

Germain îşi luă un aer şi mai misterios.

— Ca să mă puteţi înţelege, zise el, permiteţi-mi o mică prefaţă, o introducere, după cum spun domnii avocaţi.

— Vorbeşte.

— Eu am douăzeci şi cinci de ani şi mă pricep foarte bine în chestiunile de inimă.

— Prea eşti sigur de tine.

— Să mă iertaţi, dar sunt fiindcă am încercat de multe ori şi am avut succes.

— Unde?

— La balul Mont-Blanc...

— Ce bal este acesta? întrebă Roland.

— Balul servitorilor.

— Şi?

— La balul acesta mi-am stabilit o reputaţie de valsator neîntrecut. Aseară, când m-aţi însărcinat cu misiunea de a afla când va sosi contele Artoff, am intrat la balul Mont-Blanc, care, după cum ştiţi, este pe strada Saint-Lazare, în faţa străzii d’Antin.

— Şi? întrebă Roland cu nerăbdare.

— Mi-am adus aminte că iarna trecută am valsat de multe ori cu o cameristă tânără şi drăguţă, care spunea că este în serviciul contelui Artoff.

— Şi ai regăsit-o?

— Fireşte.

— Şi ea ţi-a spus?

— Ea. Dar, fiindcă ţin prea mult la persoana aceasta, căreia îi fac puţină curte şi care cunoaşte secretele stăpânei sale cum le cunosc eu pe ale dumneavoastră, v-aş ruga să nu mă compromiteţi.

— Aşadar, ea ţi-a spus că contesa este la Paris?

— Da, a venit alaltăieri... incognito.

— Pentru ce incognito?

— Nici ea nu ştia pentru ce.

— Dar... unde locuieşte acum?

— La Passy. Strada şi numărul nu le ştiu. Camerista n-a voit

să-mi spună mai mult, dar sper că astă-seară...

— Germain, zise repede Roland de Clayet, dacă îmi aduci astă-seară adresa ei, îţi dau zece ludovici.

— Oh! zise valetul cu dispreţ, sunteţi prea bun, dar eu nu vă servesc din interes.

— Dar, pentru ce mă serveşti?

— Din orgoliu. Dacă aţi putea deveni amantul contesei, m-aş simţi foarte mândru.

— Voi fi amantul ei.

Roland nu se mai îndoia de nimic.

El începuse deja să-şi facă următoarea socoteală:

„Sigur, dacă contesa a venit singură la Paris şi, în loc să se ducă la palatul ei, s-a retras la Passy, a făcut lucrul acesta fiindcă a avut motive serioase. Or, care ar putea fi motivele acestea? Se poate întâmpla... să mă iubească chiar pe mine... Scrisoarea pe care mi-a trimis-o în Heidelberg avea un nu ştiu ce misterios.”

Sunetul clopoţelului îi întrerupse aceste frumoase socoteli.

— Primiţi? întrebă valetul.

— Da, lasă-l să intre.

— Atunci îmi veţi da diseară instrucţiunile?

— Da.

Germain se duse să deschidă.

— Domnul Octav! anunţă Germain după un moment.

Roland se întoarse repede şi-l văzu pe amicul său intrând.

Domnul Octav era îmbrăcat în negru de sus până jos, cu doliu la pălărie, cu mutra serioasă şi veselă în acelaşi timp, mutra unui moştenitor.

— De unde ai picat? strigă Roland întinzându-i mâinile.

— Din provincie.

— Pe cine ai moştenit?

— Pe tata.

Aici, domnul Octav, care pronunţase numele acesta cu o emoţie nu tocmai mare, crezu de cuviinţă să spună câteva cuvinte banale asupra durerii pe care o simte cineva când îşi pierde părintele; apoi, luându-şi aerul unui filosof, adăugă:

— Pe de altă parte, tata era foarte bătrân; se însurase la cincizeci şi şase de ani. Fă socoteala, acum era de nouăzeci. De doi ani dăduse în mintea copiilor.

— Şi cât ai moştenit?

— Un venit de cincizeci şi trei de mii de livre.

— Frumoasă moştenire, zise Roland.

— Cred şi eu.

— Îţi vei face un palat al tău?

— Mă gândesc şi eu. Ce vrei? Dacă prima datorie a unui fiu este de a-şi plânge părintele, a doua este de a-l moşteni.

— Frumoasă vorbă.

Pe buzele domnului Octav flutură un surâs orgolios,

— Totdeauna am câte ceva vesel de spus, la urma urmelor, pentru ce atâta inimă rea.

— Aşa este. Unde vei sta acum?

— Nu ştiu încă... sunt în căutarea unui palat mic, prin strada Labruyère sau prin strada Chaptal. Până acum n-am găsit nimic şi am închiriat în mod provizoriu un apartament în strada d'Anjou, cu un grajd pentru cinci cai.

— Cu cât?

— Cu şase mii, cam scump, dar sunt foarte mulţumit, e greu să găseşti astăzi o casă cu grajd...

Domnul Octav se trânti într-un fotoliu şi luă un trabuc de pe masă.

— În perioada doliului, caut deocamdată o tovarăşă convenabilă.

Cuvintele acestea îl făcură pe Roland să tresară şi să-şi ia imediat mutra întunecată şi fatală a unui om prăpădit de dragoste.

Dar domnul Octav, care era foarte preocupat de ceea ce avea de spus, continuă:

— Nu mi-am ales încă. Nu ştiu, să iau o actriţă, o ducesă sau o burgheză.

Domnul Octav părea că n-are decât să-şi pună monoclul la ochi pentru a alege şi a vedea căzând la picioarele lui femeia foarte fericită că îi atrăsese privirile. Dar Roland îl întrerupse repede:

— Ah! tu eşti fericit, dragul meu, îi zise el.

— Eu?

— Fireşte.

— De ce? fiindcă am moştenit?

— Nu, fiindcă nu iubeşti.

— Să iubesc!... zise domnul Octav cu dispreţ; eşti nebun? nu cumva se iubeşte la vârsta noastră?

— Da, murmură Roland cu vocea îndurerată, se iubeşte.

Octav ridică din umeri.

— Cum! nu cumva eşti amorezat tot de... femeia aceea...

ştii?

Octav voia să vorbească de Andréea.

— Oh! nu, zise Roland, e altceva, mai rău... acuma sunt cuprins de o pasiune adevărată; o pasiune arzătoare, profundă, nemăsurată... o pasiune care mă înspăimântă şi mă ameţeşte.

— Ştii că mă interesează, zise Octav, luând un alt trabuc, ia povesteşte-mi şi mie.

— Ai auzit vorbindu-se de o femeie, care acum şapte sau opt ani era celebră în lumea femeilor pierdute?

— Şapte sau opt ani!... cam veche afacere. Cum o chema?

— Baccarat.

— O ştiu, zise domnul Octav, s-a măritat cu un rus?

— Da, cu contele Artoff.

— Pe ea o iubeşti?

— Oh! zise Roland ducându-şi mâna la inimă, o iubesc la nebunie!

— Asta e! zise domnul Octav; dacă ar şti ea că o iubeşti, te asigur că nu te-ar lăsa să ajungi până la nebunie.

— Crezi?

Domnul Octav îşi măsură prietenul de sus până jos.

— Ce prost eşti! zise el.

Roland tăcu.

— Cum! o iubeşti pe Baccarat şi vrei să înnebuneşti?

— Dacă ea nu mă iubeşte.

— Presupunerea aceasta este inadmisibilă.

— Pentru ce?

— Fiindcă Baccarat a iubit pe toată lumea.

— Altădată... da; astăzi însă este măritată.

— Şi contesă.

— Îşi iubeşte bărbatul.

— Asta nu o va împiedica să te iubească şi pe tine, te asigur. Dar unde ai întâlnit-o?

Roland de Clayet se simţi prea fericit că poate să spună pentru a douăzecea oară aventura sa cu contesa Artoff, aventură pe care o ştim deja.

În mai puţin de un ceas, tânărul Octav fu pus la curent ca şi ceilalţi amici ai lui Roland.

Atâta doar, că el a aflat cu un moment înaintea celorlalţi ceea ce aceştia nu ştiau încă şi anume, ce îi spusese Germain stăpânului său; sosirea lui Baccarat la Paris şi strictul incognito

pe care-l păstra la Passy.

Domnul Octav ascultă cu gravitate fără să-şi întrerupă prietenul. S-ar fi zis că este un doctor care-l lasă pe bolnav să-şi descrie singur boala.

După ce termină Roland, domnul Octav îşi aruncă ţigara, pe care o fumase pe trei sferturi.

— Ştii tu, zise el, că Baccarat este o femeie prea cumsecade?

— Ştiu.

— O femeie căreia îi plac bărbaţii...

— Când bărbaţii aceştia...

— Şi în situaţia în care eşti, ai putea ca într-o lună... poate şi mai curând...

— Cum... crezi... Serios?

— Eu cred că ea n-a venit la Paris decât pentru tine.

— Da de unde! zise Roland cu modestie.

— Dragul meu, continuă domnul Octav, arată-mi scrisoarea pe care ţi-a trimis-o la Heidelberg; o ai?

Roland deschise o măsuţă.

— Uite-o! zise el.

Domnul Octav o citi şi o reciti foarte atent.

— Ce faci? întrebă Roland.

— Caut să pătrund înţelesul adevărat al acestei scrisori, iar înţelesul reiese limpede ca ziua.

— Care este?

— Îţi spune că te iubeşte.

— De unde vezi?

— După literele acestea tremurate.

— Octav! Octav! murmură Roland cu vocea cât se poate de sinistră, nu mă lăsa să mă legăn în nişte speranţe atât de nebune, deşteptarea va fi teribilă.

— Eu îţi spun un lucru, zise Octav, fac prinsoare cu tine că în mai puţin de patruzeci şi opt de ore o vei vedea.

Roland îşi duse mâna la frunte.

— Tu mă ameţeşti, zise el.

— Te prinzi?

— Din toată inima.

— Ei bine! dacă în două zile o vei vedea pe contesa Artoff, îmi vei da douăzeci şi cinci de ludovici.

— Şi dacă nu o voi vedea?

— Îţi dau eu suma aceasta. Acum, adăugă domnul Octav, îmbracă-te şi haide să luăm masa la Café de Paris.

În momentul când cei doi tineri se pregăteau să iasă, se auzi din nou clopoţelul.

— Vezi! zise Octav râzând, te pomeneşti că e tocmai contesa.

— Taci din gură! zise Roland, mă faci să înnebunesc.

Germain intră aducând o scrisoare pe o tavă de argint.

— O scrisoare de la ea! zise domnul Octav.

Roland luă scrisoarea şi o examină înainte de a o deschide.

Scrisul îi era necunoscut, dar era prea lung şi subţire, ca scrisul unei femei.

Roland rupse plicul şi îşi aruncă ochii la iscălitură. Scrisoarea nu era semnată. El citi:

„Dacă domnul Roland de Clayet este ceea ce se crede şi ceea ce pare să fie, adică un cavaler tânăr şi curajos, vrednic de numele pe care-l poartă şi de iubirea pe care a inspirat-o, fără să ştie, nu va refuza să se supună următoarelor instrucţiuni:

Se va întoarce acasă la ora unsprezece seara, va pune şaua pe cal şi va veni la bariera Etoile. Ajuns acolo, va apuca pe strada Saint-Cloud şi va merge până la Passy.

Ajuns la Passy, va intra în strada Pompelor şi va aştepta...”

— Ei bine! strigă domnul Octav, ce-ţi spuneam eu?

— Curios! murmură Roland.

— Vezi? ea este.

— Dar nu e scrisul ei.

— Ce prost eşti! n-are cameristă care să-i facă scrisori de felul acesta?

— Aşa este.

Şi Roland sună.

— Ştii unde este strada Pompelor, la Passy?

— Da, domnule.

— Cunoşti scrisul cameristei de care îmi vorbeai adineauri?

— Da, puţin, zise Germain cu o oarecare importanţă, şi mi se pare că rândunica mea şi-a permis să vă scrie.

Germain arătă scrisoarea cu degetul şi din momentul acela, Roland nu se mai îndoi.

Baccarat îi scrisese şi îi dăduse o întâlnire.

Capitolul XLVI

— Am câştigat pariul, zise tânărul Octav râzând.

El îl luă pe Roland de braţ şi se duse cu el la Café de Paris. Din întâmplare, în ziua aceea Rocambole era şi el acolo. Marchizul de Chamery mânca singur şi nu lua parte la conversaţia celor trei sau patru obişnuiţi ai cafenelei, pe care de altfel îi cunoştea foarte bine, atât el cât şi tinerii Octav şi Roland.

— Priviţi! ziseră aceştia, iată-l pe Octav îmbrăcat în negru de sus până jos.

— Culoarea moştenitorilor.

— Uite-l pe Roland!

— Un mort reînviat!

— Domnilor, răspunse Roland, ducându-se să strângă mâna marchizului, permiteţi fantomei mele să vă prezinte pe amicul nostru Octav, moştenitorul unui venit de şaizeci de mii de livre.

— Şi mie, domnilor, răspunse Octav, daţi-mi voie să vă prezint pe ultimul reprezentant al lui Cupidon.

Roland salută.

— Închipuiţi-vă, domnilor, continuă Octav, că amicul nostru este nici mai mult nici mai puţin decât un Vulcan.

— Iartă-mă, întrerupse Rocambole, ai putea să-mi spui cam ce legătură este între Cupidon şi Vulcan?

— În aparenţă, mică; în realitate, mare.

— Şi anume?

— Amicul Roland este un Vulcan, în sensul că este totdeauna amorezat.

— Foarte bine.

— Şi este un reprezentant al lui Cupidon, tocmai fiindcă este amorezat.

— De minune! Mai dă-mi câteva amănunte.

— Ţi le dau, răspunse tânărul domn Octav, aşezându-se la masă şi uitându-se pe lista de bucate.

— Cum!? Roland este amorezat? murmurară toţi din toate părţile.

— Amorezat sadea, zise Octav.

— E fericit?

— Este pe punctul de a fi.

Roland îşi luă un aer modest.

— Domnilor, zise el, vă rog, destul!...

— Ba deloc, vrem amănunte, zise unul din amicii domnului Octav.

— Ei bine, vi le dau.

Şi tânărul domn Octav adăugă cu aerul grav:

— Amicul Roland s-a întors din Germania, domnilor. Acolo, cu riscul vieţii sale, după cum spun ziarele, a salvat viaţa unei tinere şi frumoase contese ruse... înţelegeţi că, din cauza convenienţelor şi a moralei, suntem obligaţi de a o numi contesa Nouă-Stele.

— Foarte bine, mai departe.

— O dată contesa salvată, amicul nostru, care în ajun era amorezat nebun de o altă doamnă, a uitat-o imediat pe aceasta...

— Pentru a se îndrăgosti nebuneşte de contesa Nouă-Stele, nu este aşa?

— Întocmai.

— Contesa, recunoscătoare, a venit la Paris incognito şi a trimis amicului nostru o scrisoare cam aşa: *„Dacă curajosul Roland este vrednic de iubirea pe care o inspiră, să vină la miezul nopţii, ora fantomelor călare, în locul cutare, etc. etc.”* Înţelegeţi?

— Misterioasă aventură.

— Iată o iubire pe care aş înţelege-o şi eu, zise marchizul de Chamery râzând, şi aş avea poftă să mă cert cu Roland, să-l ucid şi să mă duc în locul lui astă-seară.

— Asta este o idee pentru care ţi-aş cere timp să mă gândesc, murmură Roland. În aşteptare, lăsaţi-mă să dejunez.

Şi începură să vorbească de altceva.

Rocambole vedea atunci pentru întâia oară pe tânărul domn Octav.

Îl măsură dintr-o aruncătură de ochi şi îl cântări imediat.

„Iată un copil, îşi zise el, care poate fi preţios la nevoie.”

Roland făcu prezentările de rigoare.

— Domnule, zise Rocambole, domnul de Clayet ne-a vorbit atât de mult de dumneavoastră, lui Fabien şi mie, încât mi-aţi face o mare plăcere dacă aţi veni din când în când să mă vedeţi în strada Verneuil.

Copilandrul se înclină, încântat.

Marchizul de Chamery redeveni tăcut şi păru absorbit de o meditaţie adâncă. Dar nu e mai puţin adevărat că asculta cu mare atenţie nebuniile şi glumele ce se debitau în jurul lui, şi

se convinse în curând că domnul Octav era deja confidentul tuturor secretelor lui Roland.

„Oh! oh! se gândi el, aveam nevoie de un palavragiu, dar mi-e teamă ca ăsta să nu fie prea din cale afară... nu suntem încă gata”.

Şi când cei doi tineri, terminând, se ridicară de la masă, el îl luă pe Roland de braţ şi-l trase la o parte.

— Dragă amice, zise el, vrei să-ţi spun, după părerea mea, care e cel mai mare filozof al timpurilor moderne?

— Care? întrebă Roland surprins.

— Este La Fontaine.

— Şi pentru ce?

— Fiindcă a scris, printre alte fabule bine cugetate, şi povestea unei oarecare piei de urs...

Roland tresări, se roşi şi îngână câteva cuvinte.

— Dragul meu, continuă Rocambole, nu ştiu dacă contesa Artoff s-a întors incognito la Paris anume pentru tine; de asemenea, nu ştiu dacă te aşteaptă la miezul nopţii... dar ceea ce ştiu bine este că dacă ea ar afla că te-ai lăudat, prin intermediul unui tânăr, ca prietenul tău, în plină cafenea, că ai o întâlnire cu ea, sunt sigur că nu ar veni la această întâlnire.

— Aveţi dreptate, zise Roland cu sinceritate, am făcut rău că m-am spovedit lui Octav; este un zăpăcit.

Şi părăsi cafeneaua, în timp ce Rocambole îşi zicea:

„Mă duc să dau o fugă până la Passy şi să transmit câteva instrucţiuni elevei mele.”

. . . .

Roland fusese mişcat de lecţia pe care i-o dăduse Rocambole. El îi recomandă cea mai mare discreţie prietenului său Octav, pe care-l lăsă, la ora două după amiază, la un negustor de cai de pe Champs-Élysées, după care se întoarse acasă şi citi de mai multe ori biletul misterios.

La ora cinci se duse în strada Verneuil pentru a lua masa la Fabien.

Acolo se întâlni cu marchizul. Acesta sosise la cumnatul său, ocupat să răspundă mai multor scrisori.

— Dragă amice, îi zise marchizul, ştii ceva?

— Ce anume?

— Că prietenul tău Roland este un descreierat.

— Apropo, de ce îmi spui asta?

— Oh! Doamne! răspunse Rocambole, ţi-o spun fiindcă,

după zisele lui, dragostea de care se plângea aici, a luat o întorsătură serioasă.

— S-a întors contesa?

— Aşa se pare.

— De când?

— De două zile.

— Cu bărbatul ei?

— Nu, fără el.

— Mă miră, zise Fabien. Eu îl cunosc pe conte; îl ştiu foarte îndrăgostit de soţia lui şi incapabil s-o lase să se întoarcă singură la Paris.

— Cu toate acestea, aşa e; chiar azi-dimineaţă, în plină cafenea, unde luam masa, Roland ne-a spus că femeia de care-i amorezat la nebunie a venit incognito la Paris, anume pentru el, şi că se ascunde la Passy, unde îl aşteaptă astăzi la miezul nopţii.

Fabien ridică din umeri.

— Dacă-i aşa, zise el, nu mai ştiu ce să cred.

— Pentru ce?

— Pentru că nu mai departe de iarna trecută, contesa era la fel de amorezată de bărbatul ei, pe cât părea şi acesta amorezat de ea.

— Iubirea trece, dragul meu.

— Şi fiindcă, termină Fabien cu gravitate, trebuie ca o femeie să-şi piardă capul cu desăvârşire ca să-l prefere pe un nebun ca Roland, unui om cum e contele Artoff. Tu nu-l cunoşti?

— Nu l-am văzut niciodată, răspunse Rocambole cu o linişte perfectă.

— Ei bine! închipuieşte-ţi pe cel mai desăvârşit dintre eroii de roman, un tip cavaleresc, un gentilom de viţa cea mai nobilă, un om de douăzeci şi opt de ani, de o frumuseţe bărbătească neîntrecută.

— Apoi?

— L-am cunoscut foarte bine pe conte, atât înainte cât şi după căsătoria lui. Femeia cu care s-a însurat, a fost o curtezană, dar a devenit o sfântă. Numai dacă aş vedea cu ochii mei că aceea care s-a numit Baccarat primeşte iubirea acestui prost Roland numai atunci aş putea crede în fericirea cu care se laudă acum.

— Şi se laudă foarte mult, îl întrerupse Rocambole. După

zgomotul pe care-l face, peste două zile va afla tot Parisul.

— În cazul acesta, eu nu garantez pentru pielea lui Roland.

— De ce?

— Deoarece contele Artoff îl va ucide.

— Aş crezi?

— Ah! dragul meu, zise Fabien, îmi aduc aminte că l-am văzut o singură dată pe conte furios: nu mai era om, era un tigru!

— Adevărat?

— Sunt patru sau cinci ani de atunci; abia făcusem cunoştinţă cu el. Întâmplarea făcuse să intru cu unul din prietenii mei într-un cerc din care făcea şi el parte.

— Unde asta? întrebă Rocambole curios.

— Pe strada d’Antin.

— Ah!

— Mi se pare, continuă Fabien, că era la începutul acelei pasiuni frumoase, care trebuia să dea frumoasei Baccarat coroana de contesă. Contele o iubea foarte mult şi voia să dovedească aceasta cu orice preţ. În momentul când intrai, un tânăr, un nebun cunoscut în lumea junilor sub numele de Chérubin, tocmai se lăuda că el o va seduce pe Baccarat în opt zile.

— Obraznicul! zise Rocambole.

— Contele, om rece şi politicos, auzind cuvintele pline de fanfaronadă ale acestui tânăr, îi zise atunci: „Mă prind cu dumneata pe cinci sute de mii de franci că nu vei reuşi”. „Primesc!” zise Chérubin. „Dacă Baccarat te iubeşte, reluă contele, îţi voi da cinci sute de mii de franci.” „Şi... dacă nu mă iubeşte?”. „Te voi ucide”, zise contele.

— Sunt sigur, observă Rocambole cu naivitatea unui copil, că celălalt n-a mai ţinut prinsoarea.

— Nu ştiu mai mult din istoria aceasta, zise Fabien, şi n-am îndrăznit niciodată să-l întreb pe conte, dar am dedus că el este un om care n-ar sta pe gânduri să-şi ucidă rivalul, şi vai de Roland!

Pe când cumnatul său vorbea astfel, Rocambole îşi zicea:

„Mare prost mai eşti, dragă Rocambole, de nu-ţi aduci aminte că ai mai văzut mutra asta, căci erai la club în ziua aceea şi l-ai văzut acolo pe Fabien, dar l-ai uitat; iar când te-ai întors în lumea pariziană, îmbrăcat în pielea marchizului de Chamery, ai fost foarte convins că nu l-ai văzut pe viconte niciodată în viaţa ta.”

— La ce te gândeşti? întrebă vicontele Fabien d'Asmolles.

— Mă gândesc, răspunse falsul marchiz, că amicul tău Roland este un om pierdut, căci contele îl va ucide.

Când Rocambole termină această prezicere sinistră, uşa se deschise şi în pragul ei apăru domnul Roland de Clayet.

— Uite-l, zise Fabien.

Roland avea atitudinea orgolioasă şi modestă în acelaşi timp a unui triumfător.

— Dragă prietene, îi zise Fabien, ştii că se vorbesc lucruri frumoase pe socoteala ta?

— Da de unde! zise Roland.

— Şi Chamery mi-a spus acum altele... şi mai frumoase.

— Sst!....zise Roland..

Şi fredona cu aerul unui învingător: *„Acesta este un mister...”*

— Este tot atât de puţin mister, zise Rocambole, ca şi faptul că astă-seară iei masa aici şi ca şi faptul că azi la prânz ai luat masa la Café de Paris.

Roland se roşi ca un şcolar.

— Amice, continuă Rocambole cu răceală, eşti destul de experimentat pentru a şti că sunt unele lucruri care trebuie ascunse cu grijă, de teamă să nu fii luat drept palavragiu. Ei bine, îţi spun sincer că îmi faci impresia unui şcolar.

Roland îşi muşcă buzele.

— Pe lângă faptul că nu este frumos să-ţi strigi pe la toate răspântiile fericirea de care îţi este inima plină, mai este şi periculos.

— Domnule!... răspunse Roland atins.

— Asta e! zise Fabien, noi suntem mai bătrâni decât tine, dragul meu, şi să nu te superi dacă îţi facem puţină morală. Ceea ce spune Chamery este drept. Mai întâi, dacă contesa ţi-a scris... ceea ce nu-mi vine să cred...

— Uite-i scrisoarea, răspunse Roland.

— Ar trebui să o păstrezi pentru tine, termină vicontele, fiindcă după cum ţi-am mai spus nu este frumos să compromiţi astfel o femeie... şi pe urmă ai risca să ai un duel cu bărbatul ei.

— Ce-mi pasă.

Fabien ridică din umeri.

— Ai mai îndrăzni tu să apari înaintea contesei, după ce i-ai omorât bărbatul? zise el cu dispreţ.

Roland nu răspunse.

— Pe urmă, adăugă Fabien, uiţi că eu sunt prieten cu contele Artoff, că sunt prieten şi cu tine şi că, fiind iubit de soţia lui, mă pui pe mine într-o situaţie delicată.

Domnul de Clayet îşi lăsă capul în jos şi nu îndrăzni să răspundă.

Fabien îi puse prieteneşte o mână pe umăr.

— Ascultă, îi zise el, spune-mi mie totul. Tu ai şi povestit deja pretinsa ta aventură tinerilor de la Club.

— Ba nu, îngână Roland.

— Ba este adevărat, continuă Fabien, tot atât de adevărat pe cât sunt de convins că ai fost înşelat.

— Înşelat!

— Fireşte, vreun prieten căruia i-ai spus de iubirea pe care ţi-a inspirat-o contesa Artoff, sunt sigur că a imaginat scrisoarea de întâlnire.

Roland se îngălbeni.

— Oh! zise el, dar cine ar îndrăzni.

Fabien începu să râdă.

— Mai repede m-aş lăsa să-mi taie capul, să-mi ardă mâinile în foc, decât să cred în succesul tău.

— Dar de ce? întrebă Roland pe un ton supărat.

— Deoarece contesa îşi iubeşte bărbatul şi vede încă destul de bine.

— Dar ce, iubirea a ajuns o chestiune de ochelari?

— De multe ori, da. Când o femeie vede bine, ea poate constata totdeauna părţile bune ale omului pe care-l iubeşte. După mine, tu nu te poţi compara nici cât degetul cel mic cu contele Artoff, nici fizic şi nici moral.

Fără îndoială, domnul Roland de Clayet era pe punctul de a izbucni şi de a protesta împotriva acestui rechizitoriu sever când, uşa se deschise din nou şi în pragul ei apăru figura nobilă şi frumoasă a vicontesei d'Asmolles, născută Blanche de Chamery.

— Domnilor, zise ea, vreţi să-mi faceţi plăcerea de a veni la masă?

Roland îi întinse mâna şi înaintea surâsului ei îngeresc furia lui se risipi.

. . . .

La ora unsprezece seara, domnul Roland de Clayet părăsi palatul de Chamery pentru a se întoarce acasă la el, în strada

Provence.

Zăpăcitul fusese atât de bine certat de bătrânul său prieten Fabien, încât îi jurase să fie discret.

— Eu, îi zise vicontele, o cunosc atât de bine pe contesă, încât sunt convins că eşti tras pe sfoară de cineva.

Ne vom vedea şi mâine. Atunci te vei convinge şi singur.

— Fie! răspunse Roland, pe mâine!

Şi plecă ceva mai puţin sigur de triumful său, neliniştit de vorbele lui Fabien.

„Cu toate acestea, îşi zise el urcându-se pe cal, vreau să fiu cu inima liniştită.”

Şi Roland traversă Champs-Élysées în galop, apucă pe strada Saint-Cloud şi, după câtva timp, ajunse la Passy, în strada Pompelor, unde îi spusese biletul misterios să aştepte.

Era aproape miezul nopţii şi strada era pustie...

Capitolul XLVII

Cădea o ploaie fină şi deasă. Nici o trăsură nu trecea pe stradă, nici o lumină nu strălucea la ferestrele rarelor case risipite printre grădinile care formează acea stradă lungă ce traversează Passy de la un cap la altul.

— Drace! se gândi Roland, nu cumva Fabien a avut dreptate? Să ştii că sunt tras pe sfoară. El aşteptă zece minute, apoi un sfert de oră. Ploaia îi biciuia obrajii.

În jurul lui domnea tăcerea adâncă a unui oraş de provincie.

Cu toate acestea, în momentul când începuse să-şi piardă răbdarea, zări în depărtare o lumină ce venea dinspre pădure.

Roland recunoscu lumina aceea, după strălucirea ei, ca venind de la felinarele unei trăsuri de casă.

Inima lui începu să bată cu putere şi îşi îndreptă calul în direcţia de unde venea cupeul. Acesta opri la zece paşi de el.

Călăreţul dădu pinteni calului şi se apropie de trăsură. Atunci un valet sări de pe cal.

— Domnul de Clayet? zise acesta pe un ton întrebător.

— Eu sunt, răspunse Roland.

Valetul salută respectuos.

— Binevoiţi a descăleca.

Roland se dădu jos de pe cal.

Atunci valetul continuă:

— Fiţi amabil şi urcaţi-vă în cupeu, care că va conduce la destinaţie şi vă va readuce tot aici. Mă veţi regăsi ţinându-vă calul.

Şi valetul deschise uşa cupeului...

Cupeul era gol.

„Haide, se gândi Roland, a cărui natură fanfaroană începuse să-l stăpânească din nou şi să-l facă să nu se mai gândească la o farsă, contesa face lucrurile corect şi vrea cu tot dinadinsul să mă primească la ea.”

El se urcă, valetul închise portiera şi cupeul plecă în trap mare.

„Unde mă duce?” se întrebă atunci Roland.

El se uită şi, spre marea lui uimire, recunoscu că geamurile erau vopsite şi nu lăsau să pătrundă înăuntru decât o lumină albă şi nehotărâtă, care nu permitea să se vadă nimic din afară.

Vru să lase geamurile în jos... dar acestea erau dispuse în aşa fel încât nu se puteau lăsa şi ridica, decât cu ajutorul vreunui mecanism misterios, pe care tânărul îl căută, dar nu reuşi să-l descopere.

Atunci se gândi să deschidă uşile...

Amândouă însă, erau închise pe dinafară şi nu aveau pe dinăuntru nici obişnuitul mâner.

Roland era prizonier într-o trăsură.

„Oh! oh!” îşi zise el, aducându-şi din nou aminte de cuvintele lui Fabien.

Şi un moment crezu din nou că este jucăria unei farse. El bătu în geamurile de la uşi, în geamurile din faţă, strigă, ţipă...

Trăsura continua să meargă.

Într-o primă pornire de furie, Roland se gândi să spargă cu pumnul unul din geamuri.

Din fericire pentru el, înainte de a face acest lucru, se gândi mai serios.

Roland citise multe romane şi îşi amintea că unor femei le place să se învăluie în mister.

Contesa era prevăzătoare, se gândi el; ea nu vrea să ştiu în ce loc mă primeşte.

Şi se hotărî să rămână în închisoarea lui pe roate.

Trăsura merse cam zece minute. Roland simţi că se întoarce şi păru că-şi schimbă direcţia.

Apoi se opri şi eroul nostru auzi zgomotul unei porţi care se deschidea.

Trăsura intră, iar poarta se închise. În acelaşi timp, cineva deschise portiera şi un aer rece şi umed îl izbi pe Roland în obraji.

— Coborâţi! îi zise cineva în nemţeşte.

Tânărul ieşi din cupeu şi, cu o privire rapidă, se uită la lucrurile care-l înconjurau şi la locul unde fusese adus.

Noaptea era întunecoasă; ploaia continua să cadă.

Roland realiză că se găsea într-o curte împrejmuită cu ziduri înalte, că în faţa lui era un pavilion frumos cu două etaje, ale cărui ferestre străluceau de o lumină discretă şi plină de promisiuni misterioase.

Dar nici prin gând nu-i trecu că, de fapt, fusese readus în aceeaşi stradă a Pompelor, unde aşteptase cu o jumătate de oră înainte.

Trăsura pornise în sus pe stradă, coborâse până la chei, apoi întorcându-se, reveni în locul de unde plecase.

Omul care deschisese portiera şi îi spusese lui Roland în nemţeşte să coboare, îl luă de mână şi adăugă:

— Urmaţi-mă!

Roland urcă după călăuza lui cele câteva trepte ale peronului şi intră într-un vestibul mic, apoi sui o scară în formă de spirală, ajunse la etajul întâi, traversă salonul şi rămase zăpăcit, cu inima palpitând, în pragul acelei camere drăguţe de culcare, care, cu opt zile înainte stârnise Rebecăi exclamaţii de admiraţie.

Odaia era slab luminată. O lampă discretă, acoperită cu un abajur, fusese pusă într-un colţ pe o măsuţă.

Dar, oricât era de slabă lumina aceasta, Roland putu zări în cameră o femeie.

Femeia stătea răsturnată într-un fotoliu, alături de sobă. Avea surâsul trist, privirea adâncă, părul bogat auriu al frumoasei Baccarat şi asemănarea era atât de izbitoare, încât amorezatul se repezi la ea, căzu în genunchi, îi sărută mâna albă şi delicată pe care i-o întinsese ea şi murmură:

— Ah!... sunteţi nobilă şi bună, doamnă contesă...

Ea îi strânse mâna în tăcere, ca şi cum ar fi fost stăpânită de o emoţie vie, îl ridică de jos şi îi zise cu vocea tremurătoare:

— Staţi aici... alături de mine...

Roland era indiscret, lăudăros, dar era de o bunăcredinţă în iluziile lui şi era atât de convins că o iubeşte pe contesă, încât

tot sângele i se îngrămădi la inimă şi trecură mai multe minute fără ca nici el, nici aceea pe care o lua drept Baccarat să poată schimba vreun cuvânt.

Falsa contesă Artoff îşi studiase şi învăţase perfect rolul ei de doamnă din lumea bună, mulţumită lecţiilor date de Rocambole. Ea avea acea vioiciune de spirit, acea rezervă calculată cu o dibăcie care par înnăscute la unele femei pierdute, ieşite din noroi şi pe care întâmplarea le ridică până la nivelul lumii adevărate. Stările acestea par a se redeştepta în sufletul lor atunci când un belşug relativ vine să înlocuiască mizeria şi să schimbe zdrenţele de pe ele în haine de mătase.

Din momentul în care marchizul de Chamery îi spusese: „De aici înainte te numeşti contesa Artoff”, Rebeca se identificase atât de bine rolului ei, încât oricare alt om, chiar mai puţin zăpăcit şi mai experimentat decât Roland, s-ar fi înşelat.

După ce trecu timpul pe care îl crezu ea necesar pentru a-i trece emoţia aceea jucată cu atâta dibăcie, falsa contesă se uită la el cu privirea plină de recunoştinţă şi de iubire.

Roland tremura ca un şcolar care se duce la prima întâlnire amoroasă.

— Aşadar, îi zise ea, dumneavoastră mi-aţi salvat viaţa...

— Ah! doamnă, răspunse tânărul cu entuziasm, de ce nu-mi pot expune viaţa în fiecare zi pentru a merita iubirea dumneavoastră?

Ea îi surâse fermecător.

— Sunteţi un tânăr nebun, zise ea.

— Nebun! pentru că vă iubesc.

— Vai!... suspină ea, ar trebui să spun că suntem nebuni amândoi, căci şi eu te iubesc.

Ea îşi ascunse capul în mâini şi lui Roland i se păru că vede alunecând o lacrimă printre degetele ei. Dar imediat ea păru că revine la sentimentul datoriei pe care i le impunea şi numele şi rangul şi, liniştindu-se, surâse batjocoritor, arătându-se, în sfârşit, aşa cum trebuia să fie contesa Artoff în vremea când se numea Baccarat şi îi arătă fotoliul pe care stătuse cu un minut înainte.

— Acum staţi jos, îi zise ea, şi fiţi cuminte, căci altfel...

Ea îl ameninţă cu degetul...

— Te dau afară numaidecât.

Roland, puţin mai răcorit de tonul acesta batjocoritor, se supuse şi se aşeză pe scaun.

— Acum, zise ea, reluându-şi locul pe care-l avusese când intrase Roland, să vorbim.

— Oh! vă iubesc, şi de cincisprezece zile...

— Lăsaţi! ştiu ce vreţi să spuneţi: că de cincisprezece zile aţi sperat, aţi disperat, aţi suferit un adevărat martiriu.

— Oh! da, zise el, ducându-şi mâna la inimă cu un gest tragic.

— Apoi, urmă ea, continuând să surâdă, aţi primit de la mine o scrisoare, aţi citit-o, aţi recitit-o.

— De azi-dimineaţă n-am făcut decât lucrul acesta.

— Foarte bine. Aţi venit aici cu inima palpitând, beat de speranţă... mai ştiu eu cum? vedeţi bine, dragul meu, termină ea redevenind serioasă, că am îmbătrânit şi ştiu pe de rost toate fazele, toate capitolele pasiunii.

— Sunteţi frumoasă... şi vă iubesc... murmură Roland cu entuziasm.

Ea îi surâse în aşa fel încât însăşi Baccarat de altădată ar fi invidiat-o.

— Dacă ar fi fost altfel, îi zise ea, aţi fi aici?

Apoi continuă cu gravitate.

— Ascultaţi, îi zise ea, fiindcă după cum vedeţi, ştiu ceea ce aţi sperat şi cât aţi suferit; ascultaţi acum mica mea istorie.

— Spuneţi, doamnă, spuneţi, zise Roland.

— Dragul meu, continuă ea luându-şi un ton părintesc, eu n-am fost totdeauna contesa Artoff... n-am făcut totdeauna parte din lumea mare... Pe vremuri mă numeam pur şi simplu Baccarat.

— Ah! ce-mi pasă! zise Roland.

— Lasă-mă să vorbesc. Baccarat n-a iubit niciodată; într-o zi ea şi-a simţit inima cuprinsă de iubire şi a devenit contesa Artoff. În ziua aceea, dragul meu, curtezana s-a păcălit şi a devenit femeie cinstită; ea s-a jurat să respecte numele pe care i-l dădea un om de inimă, spre a o curăţa de păcatele trecutului; şi timp de patru ani şi-a adorat bărbatul.

Pretinsa contesă Artoff îşi ascunse din nou faţa în mâini şi crezu că este momentul să pară foarte emoţionată.

Apoi continuă:

— Ah! pentru ce mi-aţi ieşit în cale? Pentru ce v-am întâlnit? În ziua în care v-am văzut, inima mea a început să bată mai cu putere, mintea să mi se rătăcească... Am redevenit Baccarat. Şi omul acela atât de nobil şi atât de bun, care a

întins mâna femeii căzute, omul acela, ieri încă adorat, mi-a devenit astăzi nesuferit.

O asemenea mărturisire pasionată trebuia să fie scăldată în lacrimi, şi falsa Baccarat nu pierdu ocazia să izbucnească în plâns şi să murmure:

— Dumnezeule! Dumnezeule! Cât de mult îl iubesc!

În urma acestei exclamări, care părea că dovedeşte cu prisos pasiunea violentă pe care o avea pentru Roland de Clayet, acesta crezu nimerit să răspundă printr-o altă exclamaţie, nu mai puţin melodramatică:

— Ah! am senzaţia că o să mor!

Dar falsa contesă, gândindu-se probabil că nu trebuie să meargă prea departe cu situaţia aceasta, se ridică, liniştită şi hotărâtă, luă mâna lui Roland şi îi zise:

— Bărbatul meu vine peste trei zile.

— Oh! strigă Roland, aşa curând!

— Vai! da.

— Ah! îl urăsc pe omul acesta...

— Fiţi generos! plângeţi-l, plângeţi-l, căci fericirea mea de patru ani va deveni o tortură neîntreruptă.

— Voiţi să fugim împreună? propuse el.

— Nu, fiindcă chiar dacă am merge la capătul lumii, el tot ne va descoperi.

— Vă temeţi de el?

— M-ar omorî.

— Dar eu unde sunt? întrebă Roland punându-şi mâna în şold, imitând pe Ruy Blas.

— V-ar omorî şi pe dumneavoastră, adăugă ea; şi eu nu vreau să murim... Vreau să mă iubiţi, zise ea cu un ton drăgălaş... Vreau numai atât, să fiţi discret, faţă de lumea întreagă, nu este aşa?

— Oh! sigur, zise Roland uitând că de dimineaţă şi până atunci nu făcuse altceva decât să povestească la toată lumea întâlnirea amoroasă pe care o avea în seara aceea.

— Se poate întâmpla, vai!... să nu vă pot vedea în toate zilele, când se va întoarce bărbatul meu... Veţi putea fi cuminte?... Veţi fi în stare să vă ziceţi că aceea care vă iubeşte suferă mai mult decât dumneavoastră?

— Voi aştepta şi voi suferi în tăcere.

Roland pronunţă cuvintele acestea cu un aer fatal şi resemnat, ca şi cum ar fi fost pe scena unui teatru.

După ce îşi stabiliră condiţiile acestea, cei doi amanţi se

gândiră că este momentul să-şi ia rămas bun unul de la altul.

— Plecaţi; pe mâine seară, zise Rebeca.

— Unde? Cum voi putea veni?

— Veţi găsi trăsura în strada unde v-aţi lăsat calul, răspunse sora contesei Artoff.

Apoi îl conduse pe Roland până la uşa salonului şi îl împinse uşor spre scară.

„Ce fericit sunt!” murmură tânărul norocos ieşind în curte.

Cupeul, vizitiul şi aceiaşi cai îl aşteptau.

Lacheul german deschise portiera şi o închise în urma lui Roland, care se găsi din nou prizonier şi în imposibilitate de a vedea afară.

Trăsura plecă şi urmă acelaşi drum, adică merse în susul şi în josul străzii pentru a se opri în locul unde, cu câteva ore în urmă, o întâlnise Roland. Acolo, valetul care-i păzise calul deschise portiera şi Roland coborî. Tânărul îi strecură în mână un ludovic şi sări pe cal. Câteva minute, Roland se găsi într-o stare confuză; el nu-şi putu da seama imediat de ceea ce se întâmplase cu el, dar puţin câte puţin reuşi să-şi claseze amintirile, să-şi analizeze senzaţiile, şi, în momentul când traversă Champs-Élysées, omul, pentru care toate sentimentele erau în legătură cu vanitatea, înceta de a mai fi un amorezat care se credea mai ceva decât este.

„Puţin îmi pasă, îşi zise el, dacă contesa mă iubeşte sau nu, principalul este că-s băiat norocos; contesa e o femeie foarte la modă, şi voi fi atât de discret, încât să se ştie, pe ici pe colo, că ea a binevoit să arunce o privire favorabilă asupra mea.”

Trecând pe sub ferestrele clubului, înălţă capul.

„Cine ştie? îşi zise el, Octav poate că şi-a pierdut noaptea jucând la cărţi. Nu mi-ar părea rău dacă aş putea să-i spun ce mi s-a întâmplat şi să-i cer părerea.”

La colţul străzii, un comisionar fuma filozofic din pipă; Roland îl chemă şi, dându-i calul să-l ţină, se urcă la club.

Saloanele erau aproape goale. În fundul fumoarului mai erau câţiva tineri care tocmai îşi terminau partida. Octav nu era.

Roland ieşi contrariat şi se întoarse acasă, foarte necăjit, cu toate că, după cele ce i se întâmplaseră cu un ceas înainte, ar fi avut dreptul să se simtă cât se poate de fericit. El se trânti în pat, dorind ca tânărul Octav să vină să-l scoale a doua zi şi, cu toată iubirea înflăcărată pe care o simţea, nu întârzie să

adoarmă.

La prânz, sunetul clopoţelului îl făcu să tresară. Dar nu era Octav, acel confident aşteptat cu atâta nerăbdare. Era marchizul de Chamery.

Rocambole intră surâzând şi îi întinse mâna.

— Ştii, zise el, pentru ce am venit eu?

— Nu, zise Roland.

— Am venit să te întreb, adăugă în bătaie de joc ucenicul lui sir Williams, dacă n-ai nevoie de un confident şi în cazul acesta, să-ţi ofer serviciile mele.

Şi Rocambole se aşeză la căpătâiul domnului de Clayet, care se simţi încântat de a fi găsit, în sfârşit, pe cineva căruia să-i poată încredinţa secretul care-l înăbuşea.

Capitolul XLVIII

A doua zi, după ce Roland de Clayet fusese primit de Rebeca în acea casă misterioasă din strada Pompelor, adevărata contesă Artoff, sora ei mai mică, sosea la Paris, la palatul său din strada Pépinière.

Contesa venise cu două zile înaintea soţului ei, şi întâmplarea părea că serveşte de minune planurilor lui Rocambole. Tânărul rus se întorcea în Franţa, pe când soţia lui revenise prin Strasburg.

Din cauză că drumul pe care apucase contele era mai lung, Baccarat sosise mai devreme.

Femeia elegantă, care coborâse înfăşurată toată în blănuri scumpe din trăsura ei, în curtea palatului Artoff, era aceeaşi fiinţă strălucitoare, de o frumuseţe, pe care durerea şi bucuria, neliniştile unei vieţi agitate la început şi fericirea pe care o simţise în urmă, datorită iubirii pentru contele Artoff, nu putuseră să o îmbătrânească.

Ea împlinise treizeci de ani, şi fruntea ei rămăsese albă, privirea tânără, surâsul fermecător. Baccarat părea că este tot de douăzeci de ani. Ea, care iubise şi suferise atât de mult în viaţa ei, reîntinerise datorită acestui om, care, îngenuncheat dinaintea ei, o rugase să-i primească mâna şi inima.

Oricine se obişnuieşte lesne cu fericirea!

Baccarat rămăsese aceeaşi femeie nobilă pe care am cunoscut-o, binefăcătoare a săracilor şi a nenorociţilor, prietena, consolatoarea tuturor acelora care suferă; dar

această nouă şi penultimă iubire pe care Dumnezeu i-o hărăzise ca o răsplată dreaptă a virtuţilor sale, produsese în ea o schimbare completă.

Timp de doi ani, tânărul conte călătorise împreună cu soţia sa.

Parisul, oraşul uitării, nu-şi mai aducea aminte de celebritatea funestă a frumoasei Baccarat. Când cei doi soţi se reîntoarseră, Parisul salutase pe contesa Artoff ca pe o străină tânără şi frumoasă, a cărei virtute era tot atât de ireproşabilă ca şi frumuseţea. Fusese văzută la serbările date de contele de Kergaz şi la balurile frumoasei marchize de Van-Hop. Prinţul K..., lordul E... ducele de Sallandrera, toţi străinii de seamă, se grăbiseră a o primi.

Baccarat nu mai exista.

De şase luni de când lipsea contesa, pretutindeni nu se vorbea decât de apropiata ei reîntoarcere, pretutindeni era aşteptată cu nerăbdare şi fiecare îşi promitea să o primească cât se poate de bine.

Contesa sosi pe la ora cinci seara. Ea era aşteptată şi toţi servitorii ei stăteau înşiraţi în curte, salutând-o cu aclamaţii respectuoase. Ea intră în cabinetul bărbatului său, şi după ce mâncă puţin, se apucă să desfacă acea corespondenţă de importanţă secundară, care de obicei nu este primită cu poşta, dar care, cu toate acestea, nu este mai puţin voluminoasă pentru cei care se reîntorc la Paris după o absenţă de cinci sau şase luni.

Atenţia ei fu atrasă imediat de un plic încadrat cu negru.

Era scrisoarea prin care i se făcea cunoscută moartea spaniolului don José, nepotul ducelui de Sallandrera, logodnicul domnişoarei Conception, singurul obstacol în calea tinerei de a se mărita cu ducele de Château-Mailly, protejatul contelui şi al contesei Artoff.

Ştirea morţii acestuia o făcu pe Baccarat să se gândească. Ea luă un condei, scrise câteva rânduri, sună şi dădu scrisoarea unui valet.

— Du scrisoarea aceasta, zise ea, domnului duce de Château-Mailly.

Baccarat scrisese tânărului duce:

„Dragă duce,

Am sosit la Paris de două ceasuri. Vrei să vii astă-seară

chiar, şi cât mai curând posibil, să iei un pahar de ceai la mine?

Am multe de vorbit cu dumneata.

Contesa Artoff”

În timp ce valetul alerga la palatul Château-Mailly, care, după cum se ştie, era situat în piaţa Beauvau, contesa îşi zicea:

„Domnul de Château-Mailly e un bărbat potrivit pentru Conception. Biata fată mi s-a destăinuit întrucâtva de don José; ea îl ura pe acest om, pe care voinţa părintească i-l destinase ca bărbat. Don José a murit, prin urmare ducele de Sallandrera va acorda cu siguranţă domnului de Château-Mailly mâna fiicei sale. Domnul de Château-Mailly e demn de Conception şi depune la picioarele ei tinereţe, un nume mare, o avere considerabilă. Conception se va simţi fericită să fie soţia lui. Şi pe urmă, termină Baccarat, am un interes secret, puternic chiar, să fac această căsătorie, un interes pe care ducele nu-l ştie şi pe care trebuie să i-l încredinţez.”

Baccarat, aşteptând răspunsul protejatului său, scrise următorul bilet:

„Buna mea Cerise,

Am sosit şi voi veni să te văd mâine dimineaţă, dacă tu n-ai vrea să vii chiar astă-seară la mine.

Louise”

Ea adresă această scrisoare:

„Doamnei Léon Rolland,

Bulevardul Beaumarchais, 60”

Zece minute după aceasta, i se anunţă ducele de Château-Mailly.

Ducele era un om de treizeci de ani, puţin cam rece, grav, care nu mai semăna cu acel tânăr conte zăpăcit, pe care englezul Sir Arthur Collins îl convertise odinioară la nesuferita sa morală, oferindu-i averea unchiului său cu preţul seducerii doamnei Fernand Rocher.

Ducele o iubea pe Conception de Sallandrera; o iubea cu resemnarea dureroasă a omului fără speranţă.

Atât timp cât don José trăise, domnul de Château-Mailly se

ţinuse la distanţă, deoarece ducele de Sallandrera îi refuzase categoric cererea sa; de aceea tânărul duce încerca să uite zâmbetul fermecător şi frumuseţea îngerească a domnişoarei Conception. Acum, fiindcă don José murise, tânărul, supunându-se egoismului omenesc, simţise o bucurie involuntară şi începu din nou să spere...

Dar se ştie că ducele de Sallandrera şi familia sa părăsiseră Parisul imediat, pentru a transporta în Spania rămăşiţele pământeşti ale lui don José.

Domnul de Château-Mailly nu-i văzuse nici pe Conception, nici pe tatăl ei, din motive de bună cuviinţă uşor de înţeles. O singură rază de speranţă pătrunse în inima lui, o speranţă atât de mică încât nu îndrăzni să şi-o mărturisească. Dar în fine, spera...

În momentul acela primi scrisoarea de la Baccarat. Scrisoarea aceea îi mări şi mai mult speranţa. Sigur, dacă contesa Artoff îl invita să vină la ea, făcea aceasta pentru a-i anunţa un eveniment de mare importanţă, sau cel puţin pentru a-i vorbi de Conception.

Când sosi, ducele o găsi pe contesă în cabinetul de lucru al bărbatului ei, în faţa unei mescioare pe care era un caiet ce părea acoperit de o scriitură bărbătească.

— Bună ziua, duce, îi zise contesa întinzându-i mâna; vino aici, aproape de mine...

Ducele sărută mâna pe care i-o întinse contesa şi zise:

— M-am grăbit, doamnă, să mă supun invitaţiei dumneavoastră. Credeam că-l găsesc şi pe conte.

— Soţul meu vine abia peste trei zile şi probabil că aş fi aşteptat sosirea lui dacă nu primeam scrisoarea aceasta.

Contesa îi arătă domnului de Château-Mailly epistola prin care i se făcea cunoscută moartea lui don José.

Ducele tresări, se roşi şi păli rând pe rând.

— Oh! zise el, ştiu. Am asistat chiar la înmormântare şi...

Ducele se opri şi păru că ezită.

— Tot o mai iubeşti pe domnişoara Conception?

— Da, murmură ducele cu vocea tremurândă.

— Poate că o să oftezi mai puţin dureros, scumpul meu duce, când îţi voi arăta şi această scrisoare, zise contesa cu surâsul pe buze.

Ea îi arătă scrisoarea care era dinaintea ei.

— Ce-i asta? întrebă ducele.

— Aşteaptă, te rog, şi răspunde la întrebările mele.

— Vorbiţi. Vă ascult.

— N-aveţi vreo rudă stabilită în Rusia, la Odessa?

— Da, răspunse ducele. Unchiul tatălui meu, cavalerul de Château-Mailly, l-a urmat, sub Ludovic al XV-lea, pe ducele de Choiseul, atunci ambasador al Franţei la St. Petersburg. Amorezându-se de o domnişoară de onoare a ţarinei şi neavând nici o avere, el s-a însurat, în calitatea sa de ofiţer, cu aleasa inimii sale, primind gradul de colonel în armata rusă; apoi a fost făcut general şi conte al imperiului şi a murit la Odessa, la începutul acestui secol.

— Şi a murit fără să lase copii?

— Mă iertaţi, doamnă, trebuie să am mulţi verişori în Rusia. Unchiul tatălui meu avea trei fii; dar toţi naturalizaţi ruşi. Această ramură a familiei mele, devenită rusă, n-a păstrat nici o relaţie cu noi; şi chiar tatăl meu, marchizul de Château-Mailly, colonelul unui regiment de husari, l-a întâlnit pe câmpul de bătaie, în timpul campaniei din 1812, pe un colonel de ulani purtând acelaşi nume ca al lui, şi care probabil era un văr al său.

— Ei bine, zise Baccarat, tocmai de aceea vreau să-ţi vorbesc.

— Ah! îl cunoaşteţi?

— Da, el mi-a dat acest manuscris pe care-l vezi.

Ducele întinse mâna.

— Aşteaptă puţin, zise contesa. Acest manuscris are un chiţibuş.

— Şi... care este acel chiţibuş?

— Iată-l. Ştii că soţul meu are o frumoasă moşie în împrejurările Odessei. Acolo am stat în lunile ianuarie şi februarie. La douăsprezece zile sau cincisprezece poşte de castelul nostru, se găseşte castelul unchiului tău...

— Bătrânul colonel de ulani? întrebă ducele.

— Da, chiar el. Am făcut cunoştinţă la balul principelui guvernator al Odessei. Numele acesta de Château-Mailly, închipuieşte-ţi, ne-a mirat foarte mult. Contele a vorbit multă vreme cu bătrânul ofiţer; acesta i-a spus că e de origine franceză, ne-a povestit istoria bunicului său tot aşa cum mi-aţi relatat-o şi dumneavoastră. Apoi ne-a spus şi el detaliul pe care mi l-aţi dat acum asupra întâlnirii unui Château-Mailly rus şi al unui Château-Mailly francez în timpul retragerii armatei franceze din Rusia. Rusul, după cum ştiţi, era el. Or, iată, după

spusele sale, ce s-a petrecut între el şi tatăl dumitale. Colonelul francez, în fruntea unui pumn de husari, avea să atace regimentul ulanilor. Colonelul acestora din urmă era printre cei dintâi din front şi cei doi ofiţeri îşi încrucişară săbiile. Se bătură cu înverşunare: colonelul francez fu rănit uşor la umăr; colonelul rus primi o lovitură în şold. Cu toate acestea lupta continuă, şi deodată, cele două săbii izbindu-se cu violenţă, se rupseră aproape de mâner. „La dracu! domnule, strigă colonelul de ulani în franţuzeşte, limba pe care o vorbea întreaga aristocraţie rusă, mi se pare că săbiile noastre nu erau mai bune una decât cealaltă.” „Ca şi cei care le mânuiesc”, răspunse colonelul francez. „Şi, înainte de a vă zbura creierii cu o lovitură de pistol...” El duse mâna la oblâncul şeii. Colonelul francez făcu la fel. „Mi-ar părea bine să ştiu cu cine am de-a face.” Francezul scoase pistolul şi zise ochind pe adversarul său: „Eu sunt marchizul de Château-Mailly”. Şi trase. Dar ulanul se aplecă repede în şa, glonţul trecu pe deasupra capului său, şi el strigă: „Vere!” Apoi, îşi lăsă pistolul în jos. „Vărul dumitale!?” „Eu sunt cavalerul de Château-Mailly”, zise ulanul. „Ah! fiul unchiului meu.” „Exact. Prin urmare suntem veri primari”. „Mă iartă, domnule, zise colonelul de husari cu răceală nu vă cunosc, şi reneg pe un Château-Mailly care ridică sabia contra Franţei”. „Uiţi că eu sunt născut supus rus?...” „Se poate, zise colonelul francez, şi în cazul acesta sunteţi un inamic”. Şi dădu pinteni calului înainte, pătrunse între ulani, fără să mai continue lupta cu vărul său. Acesta făcu la fel. De atunci nu s-au mai revăzut, termină Baccarat.

— Ştiam toate amănuntele acestea, zise tânărul duce; şi sunt convins că unchiul meu îşi urăşte de moarte rudele sale din Franţa.

— Te înşeli...

— Aş!

— Am vorbit de dumneata cavalerului de Château-Mailly.

— Cum aşa?

— Cavalerul şi contele Artoff, împrietenindu-se, s-au văzut adeseori; când venea la noi, când ne duceam noi la el. Ne întreba fel de fel de lucruri despre dumneata, şi i-am promis că anul viitor te vom duce la Odessa.

— Aş vrea să merg, zise tânărul duce râzând.

— Oh! nu-i numai asta, continuă Baccarat, şi vei vedea că

te-am chemat aici cu atâta grabă, pentru că aveam să-ţi dau noutăţi bune.

— Aştept, zise ducele surprins.

— Într-o zi, în ajunul: plecării noastre, cavalerul, care venise să-şi ia rămas bun de la noi, ne zise:.... „Ce vârstă are, ducele?” „Aproape treizeci”, răspunsei eu. „Cam ce avere posedă?” „Un venit de cinci sute de mii de livre.” „Are de gând să se însoare?”

Întrebarea aceasta a rudei sale, pe care i-o transmitea Baccarat, îl făcu pe domnul de Château-Mailly să tresară. Un moment crezu că Baccarat îi va propune să se însoare cu altcineva şi s-o uite pe domnişoara Conception.

— Nu vreau să mă însor, murmură el cu tristeţe.

— Ascultă, continuă Baccarat. Am povestit cavalerului despre iubirea pe care o ai pentru domnişoara de Sallandrera.

— Ah! i-ai spus?

— I-am spus totul, până şi refuzul pe care l-am primit în numele dumitale, precum şi cauzele acestui refuz. Numele de Sallandrera produse asupra lui o surprindere vie. „Dar, zise el, pentru ce l-a refuzat?” „Pentru că ducele vrea să transmită numele nepotului său, don José.” „Acesta e un motiv pe care-l înţeleg, zise cavalerul. Dar, dacă nepotul este, fără să ştie ducele, fără să ştie nici el, fără să ştie nimeni din lumea asta, rudă de aproape cu familia de Sallandrera?...”

— Rudă! zise domnul de Château-Mailly cu vioiciune.

— Poate... răspunse Baccarat.

Şi ea urmă, continuând să surâdă.

— Înainte de a merge mai departe, trebuie să-mi spui ceva din genealogia dumitale. Un strămoş al dumitale n-a fost aghiotantul lui Ludovic XIV?

— Ba da.

— Şi n-a făcut el parte din escorta gentilomilor francezi care l-au urmat pe regele Filip al II-lea, când acesta s-a dus să primească tronul Spaniei?

— Ia te uită, zise ducele surâzând, cunoaşteţi istoria familiei mele tot aşa de bine ca şi mine!

— Mai bine decât dumneata duce, şi îţi voi dovedi: strămoşul acesta al dumitale s-a însurat în Spania cu dona Luiza da Roca, fiica unui gentilom din Aragon.

— Nu cumva familia da Roca s-ar înrudi cu familia de Sallandrera? întrebă ducele.

— Nu, zise Baccarat. Manuscrisul acesta voluminos, pe

care-l vezi aici, este o scrisoare a cavalerului de Château-Mailly adresată dumitale.

— Mie?

— Toată ziua din ajunul plecării noastre a stat să o scrie şi m-a însărcinat pe mine să ţi-o dau. Dacă îmi dai voie, ţi-o voi citi şi vei vedea, termină Baccarat, că eşti mult mai aproape decât crezi de Conception; mai cu seamă de când a murit don José.

Şi Baccarat deschise manuscrisul.

Capitolul XLIX

Scrisoarea fostului colonel de ulani, cavalerul de Château-Mailly începea astfel:

„Dragă nepoate,

Contesa Artoff mi-a spus că eşti amorezat de domnişoara de Sallandrera şi că, cu toată averea şi cu tot titlul tău de duce, ţi s-a refuzat mâna.

Lucrul acesta mă face să-ţi povestesc un secret de familie, din care poate vei trage vreun folos.

La moartea cavalerului de Château-Mailly, care, fără îndoială, ştii că locuia în Odessa, am găsit între hârtiile sale un document curios pe care ţi-l transcriu în întregime. El este scris de mâna tatălui meu şi, prin urmare, el vorbeşte:

Eram de vreo douăzeci de ani şi făceam serviciul ca muşchetar al M.S. regele Franţei, când tatăl meu, făcut de curând, duce, se întâmplă să moară. Ducele de Château-Mailly a murit la vârsta de cincizeci şi şapte de ani, din cauza unei boli de inimă de care a suferit multă vreme.

Fratele meu mai mare era la moşia din Perigoud şi n-a putut să-şi ia ultimul adio de la el. În ajunul morţii sale, tata mă chemă la căpătâiul patului său şi îmi spuse următoarea istorie curioasă:

Marchizul de Château-Mailly, căpitan în corpul de gardă al M.S. Ludovic al XIV, fu unul din gentilomii care au însoţit la Madrid pe tânărul rege Filip al V.

Marchizul era atunci de douăzeci şi cinci de ani. Era frumos, curajos, uşuratic, cam fanfaron şi foarte gâlcevitor.

Într-o seară, pe o stradă din Madrid se luă la ceartă cu un

gentilom spaniol, ducele de Sallandrera, care era tot atât de tânăr şi tot atât de curajos ca şi el.

Cei doi tineri îşi scoaseră săbiile şi se bătură sub balconul unei doamne a cărei frumuseţe era cunoscută de întreg Madridul.

Fiecare tânăr din Madrid, din clasa de sus şi cu oarecare avere, credea că este de datoria lui să fie amorezat de ea.

Dar senora nesocotise până atunci toate omagiile, până şi pe acelea ale ducelui de Sallandrera. Pe când cei doi tineri îşi încrucişau spadele, marchizul ridică ochii spre balcon şi salută pe senora care respira aerul serii. Senora, care nu-l văzuse niciodată până atunci, îl găsi încântător şi îi surâse. Apoi, ea lăsă batista să cadă la picioarele combatanţilor.

— Domnule duce, zise atunci marchizul, cred că acesta este premiul aceluia care va învinge. Şi dădu spaniolului o lovitură de sabie atât de puternică încât îl trânti la pământ. Apoi, luă batista, o duse la inimă şi salută din nou pe senora. Senora Luiza da Roca se roşi puţin, răspunse la salut şi dispăru de la balcon.

Lovitura de sabie primită de duce n-a fost mortală, dar l-a silit să stea în pat timp de trei luni.

În ziua când tânărul duce ieşi pentru prima oară din casă, întâlni un cortegiu numeros şi strălucitor, care opri pentru un moment litiera sa.

Era marchizul de Château-Mailly care se ducea la biserică cu suita sa de gentilomi francezi, pentru a se căsători cu domnişoara Luisa da Roca.

Ducele o iubise şi o iubea încă cu pasiune pe tânăra senora.

Ei leşină în litiera sa şi rana i se redeschise.

Fu dus la palatul său, pe jumătate mort.

După un an, dona Luisa da Roca, devenită marchiză de Château-Mailly, dădu naştere unui fiu care fu botezat Manuel Euguerrand.

Vindecându-i-se rana, ducele de Sallandrera se însură cu două luni înainte cu o fată din familia nobilă de Ximenés.

Tânăra ducesă de Sallandrera născu şi ea doi copii gemeni, fapt care se întâmplase de mai multe ori, de altfel, în familia aceasta.

Ducele, vindecat şi însurat, păru că nu mai are nici un fel de ură împotriva marchizului de Château-Mailly. El primise sarcina de şambelan al curţii.

Marchizul, cu toate că era în serviciul regelui Franţei,

rămăsese ca ataşat extraordinar în serviciul tânărului monarh.

Cei doi gentilomi se întâlneau şi se vedeau în toate zilele, iar soţiile lor se primeau una la alta în mod reciproc.

Cu toate acestea, domnul de Sallandrera rămăsese în adâncul inimii sale cât se poate de amorezat de dona Luisa şi iubirea lui creştea pe măsura trecerii timpului.

Într-o zi, s-au mai bine zis într-o seară, când marchizul era reţinut de serviciu la palat, ducele se duse acasă la el pe neaşteptate, o găsi pe senora dona Luisa singură şi îndrăzni să se arunce la picioarele ei. Marchiza îl ridică cu un gest măreţ şi îi arătă un atât de mare dispreţ, încât ducele ieşi înfuriat şi într-o stare violentă de exasperare.

Dacă în momentul acela s-ar fi întâlnit cu marchizul, sigur că l-ar fi provocat şi l-ar fi silit să încrucişeze spada cu el.

Din fericire pentru marchiz, regele îl luase cu el la Escurial.

A doua zi, furia ducelui se mai linişti. Dar dispreţul donei Luisa nu făcuse decât să-l întărite şi să-i mărească pasiunea. El se jură să triumfe asupra marchizei şi un asemenea jurământ, făcut de un om ca el, mai curând sau mai târziu trebuia împlinit. El se gândi multă vreme la felul cum va trebui să se răzbune.

Împrejurările aveau de altfel să-l ajute de minune. După câteva săptămâni, se întâmplă ca regele Filip V să trimită o scrisoare secretă moşului său Ludovic XIV şi încredinţa această misiune marchizului de Château-Mailly.

Marchizul plecă, lăsându-şi soţia la Madrid.

Fiul marchizului era atunci de trei luni. Dona Luisa ţinea să-l alăpteze ea însăşi şi nu-l lăsa singur nici un moment, atât ziua cât şi noaptea.

Ducele, după cum am spus, avea doi copii gemeni.

Aceştia aveau aproape două luni, dar erau atât de mari, încât s-ar fi crezut că sunt de patru.

Dona Pepa Ximenés, ducesă de Sallandrera, mai puţin curajoasă decât tânără marchiză, îşi dusese copii la o doică, în apropiere de Madrid, pe drumul spre Escurial.

Marchizul de Château-Mailly plecă în Franţa, unde trebuia să stea aproape trei luni.

Marchiza profită de lipsa soţului ei pentru a face pelerinajul la Saint-Jacques de Compostella, pelerinaj obligatoriu pentru orice bun şi credincios spaniol.

Pe vreme aceea nu se călătorea ca astăzi şi regele Franţei

nu trecuse până atunci Pirineii, cu toate că el însuşi spusese că bariera aceea între Franţa şi Spania nu mai există.

Marchiza plecă din Madrid cu un servitor şi o cameristă.

Toţi trei erau călări, marchiza, călăreaţă excelentă, îşi ţinea copilul în braţe.

Ducele de Sallandrera, ascuns într-o căsuţă din marginea Madridului, văzu într-o dimineaţă trecând această modestă caravană.

El cumpărase cu o sumă mare de bani pe cei doi servitori ai doamnei de Château-Mailly.

După o oră, plecă şi el călare în urmărirea frumoasei senora.

Drumul, ca toate drumurile din Spania, era murdar, anevoios şi pustiu. Călătorul mergea câte şapte, opt leghe fără să întâlnească vreo casă, vreo fermă, sau vreo simplă POSADA. Aşa se numesc hanurile în Spania.

Se făcuse noapte când marchiza se opri la un mic han într-un sat, la opt leghe depărtare de Madrid.

POSADA era aşezată la marginea unei prăpăstii adânci, în fundul acestei prăpăstii curgea un pârâu.

Doi bătrâni erau singurii locatari ai acestei locuinţe, care părea anume făcută pentru săvârşirea unei crime.

Cei doi locatari cedară marchizei unicul lor pat şi ei se culcară într-un pătul.

Marchiza, agitată, fără îndoială, de un presentiment sinistru, preferă să petreacă noaptea pe un scaun, alături de sobă.

Copilul dormea lângă ea pe o saltea.

Servitorul şi camerista, care o însoţeau, se duseseră să se culce pe un pat improvizat de hangiu.

Senora dona Luisa se simţi înfricoşată din cauza acelei izolări în care se găsea. Ea se ridică de pe scaun, se duse să deschidă uşa şi trase, cu urechea. Dar în jurul ei domnea o tăcere adâncă: drumul era pustiu, iar pe cer începuse să răsară luna.

Marchiza se întoarse lângă sobă, şi pe la miezul nopţii, când somnul începuse să o cuprindă, uşa se deschise deodată şi apăru un om, la vederea căruia marchiza dădu un ţipăt. Omul acesta era ducele de Sallandrera. Arăta palid şi sinistru ca un om hotărât să comită o faptă rea.

Marchiza, cuprinsă de teroare, înţelegând pentru ce venise ducele la ora aceea, se repezi la copilul ei, îl luă în braţe şi voi

să fugă.

Ducele încercă să-i ţină calea, dar ea îl respinse cu o energie fără seamăn şi se repezi afară. Atunci ducele, un moment zăpăcit, se luă după dânsa. Marchiza, auzind paşii ducelui în spatele ei, nu mai ştiu ce face, şi o rupse la fugă în neştire.

Drumul, foarte strâmt, mergea alături de prăpastie ca o fâşie albă, când urcând, când coborând.

Doamna de Château-Mailly, pierdută, înspăimântată, ca acei cai speriaţi care nu mai cunosc vocea cârmuitorului lor şi rămân nesimţitori la durerile violente ale zăbalei şi ale pintenului, fugea mereu strângându-şi copilul la piept.

Deodată ea ajunse într-un loc unde drumul cotea repede şi unde prăpastia era atât de periculoasă, încât din loc în loc fuseseră puse parapete.

În momentul acela, ducele o ajunse.

Pentru a scăpa de inamicul său, ea se smuci şi voi să se arunce în prăpastie.

Dar ducele o apucă de rochie şi o ţinu atârnată deasupra prăpastiei.

Vai! nenorocita mamă făcuse o mişcare atât de bruscă pentru a se feri, încât braţele i se întinseră şi îi scăpă din mână copilul.

Bietul de el se rostogolise la o adâncime de o sută de picioare şi se zdrobise de vârful unei stânci.

Iar când ducele o smulse pe mamă de la moarte, când ea se întoarse cu faţa spre el, cu părul vâlvoi, cu privirea în flăcări, cu buzele tremurânde, nu mai era femeia care ţinea atât de mult la cinstea ei încât preferase să moară, ci era o nenorocită mamă, care se uita la el înmărmurită şi care sfârşi prin a izbucni într-un râs zgomotos.

Înnebunise!”

. . . . .

„Sunt situaţii atât de teribile şi atât de sinistre încât sunt imposibil de descris.

Noaptea aceea a fost pentru ducele de Sallandrera cât un secol de agonie.

În ajun avea numai treizeci de ani, a doua zi, la răsăritul soarelui, semăna cu un bătrân; albise.

Hanul, care era izolat, la picioarele unui munte, oferea a

doua zi un spectacol lugubru.

Pe patul care îi era destinat în ajun, stătea marchiza nebună, râzând şi plângând rând pe rând.

În jurul palului, cei doi hangii care nu ştiau nimic din ceea ce se întâmplase; servitorul şi camerista necredincioasă, care fuseseră cumpăraţi cu aurul ducelui şi care se mirau de dispariţia bietului copil, stăteau în picioare tăcuţi, consternaţi, întrebându-se ce dramă groaznică se întâmplase în ajun.

La capătul patului, îngenunchiat, ducele plângea.

Fusese cuprins de remuşcare.

Deodată, se ridică în picioare, se apropie de nebună şi voi să-i ceară iertare.

— Ah! tu eşti, îi zise ea surâzând, scumpul meu soţ! Te-ai întors?

— Da, îngână ducele, da... m-am întors...

Şi marchiza strângea mâinile ducelui, pe care-l lua drept domnul de Château-Mailly. Ducele se simţea zdrobit de ruşine şi de durere.

În momentul acela se auziră paşi afară şi intră im om.

Omul acela era un călugăr, un bătrân cu barba albă.

El se întorcea din pelerinajul pe care-l făcuse la Saint-Jacques de Compostella şi cerşea pe drum hrana trebuincioasă.

Călugărul intră şi fu izbit de faptul că o femeie râdea şi toţi ceilalţi şedeau consternaţi. Ducele, cuprins de o teroare pioasă, crezu că vede în bătrânul acesta pe însuşi Dumnezeu, care îşi părăsise raiul şi venise să redea femeii aceleia şi minţile şi copilul; el se aruncă la picioarele călugărului şi, cu fruntea la pământ, îi mărturisi crima.

Călugărul îl ascultă cu gravitate, tăcut, ca un duhovnic din primele timpuri ale creştinismului, apoi, când vinovatul termină mărturisirea crimei sale, se apropie de pat, luă mâna nebunei şi se uită la ea cu atenţia unui doctor.

— Femeia aceasta, zise îl în sfârşit, a înnebunit fiindcă şi-a pierdut copilul; daţi-i un copil care să-l creadă a fi al ei şi se va însănătoşi.

Călugărul se întoarse spre vinovat şi adăugă:

— Duce de Sallandrera, te cunosc, cu toate că nu mi-ai spus cine eşti, te cunosc fiindcă de multe ori am primit pomană la uşa palatului tău. Dumnezeu, care a prevăzut crima ta, ţi-a trimis doi copii; trebuie să dai pe unul din ei acestei mame nenorocite.

Ducele, continuând să stea în genunchi, murmură:

— Dumnezeule, facă-se voia ta!

Apoi se urcă pe cal, străbătu în galop drumul spre Madrid, se opri în satul unde şedea doica, care creştea pe cei doi copii ai săi, luă pe unul din ei şi plecă cu el.

După trei ore, se întoarse la han, puse copilul pe patul marchizei şi fugi!”

. . . .

„Călugărul se înşelase; marchiza trebuia să rămână nebună. Ea fu adusă la Madrid, unde merse vorba că înnebunise din cauză că o trântise un cal.

Fu consultată de doctorii cei mai celebri; marchizul de Château-Mailly, chemat în grabă, se întoarse de la Versailles şi oferi jumătate din averea sa aceluia care-o va putea vindeca pe dona Luisa.

Fură zadarnice toate ajutoarele medicilor şi toate rugăciunile făcute prin biserici. Marchiza trebuia să moară nebună. Ea trecuse asupra copilului acela străin, toată iubirea pe care o avea pentru copilul mort; ea credea că este al său copilul acela, îl legăna, îl ţinea în braţe şi îl juca pe genunchi...

Cât despre marchiz, el nu ştia, şi nici nu trebuia să ştie vreodată de drama care se petrecuse.

Ducele de Sallandrera cumpărase cu grămezi de bani tăcerea celor doi servitori ai marchizei, a celor doi hangii şi a doicii copiilor săi.

Într-o zi, ducesa a aflat că unul din copiii săi murise!”

Ajunsă la acel punct din manuscris, Baccarat se opri şi se uită la domnul de Château-Mailly.

Ducele era foarte palid şi fruntea îi era acoperită de sudoare.

— Nu-i aşa, îi zise ea, că istoria aceasta este foarte curioasă?

— Oh! într-adevăr foarte stranie, murmură el, şi mi se pare că visez.

— Ei bine! continuă contesa Artoff, să mergem cu lectura până la capăt şi dacă te gândeşti în momentul acesta că a vrut să-şi bată joc de dumneata cavalerul de Château-Mailly, vei vedea că probele pe care se sprijină povestea sa sunt uşor de găsit.

Şi Baccarat continuă să citească manuscrisul lăsat de cavalerul de Château-Mailly, mort la Odessa şi transcris de fiul său, bătrânul colonel de ulani.

Capitolul L

Cavalerul de Château-Mailly continua astfel:

„Aceasta a fost povestea extraordinară, pe care mi-a spus-o tata în ajunul morţii sale, la Paris, în palatul pe care-l aveam în strada Saint-Louis.

— Dar, strigai eu, ce s-a făcut cu copilul acela, cu acel Sallandrera dat drept un Château-Mailly?

— Marchizul de Château-Mailly, îmi răspunse tata, a murit crezând că acel copil era fiul său.

— Şi?... mai trăieşte?

— În momentul acesta trage să moară.

Şi tata adăugă surâzând:

— Eu sunt.

— Dumneata?

El dădu din cap în semn afirmativ.

— Eu, repetă el.

— Cum! strigai eu, dumneata, tată, eşti fiul ducelui Sallandrera, nu al domnului de Château-Mailly?

— Da, îmi răspunse el.

Tata luă atunci un teanc de hârtii de pe masă şi mi le întinse.

— Înainte de a căuta şi a găsi în hârtiile acestea, îmi zise el, dovada celor ce ţi-am spus, dă-mi voie să-ţi povestesc cum am aflat eu mai întâi, lucrul acesta.

— Spune tată, răspunsei eu cu supunere.

Tata continuă:

— Eram de douăzeci de ani când marchizul de Château-Mailly pe care-l credeam tatăl meu, muri lăsându-mi întreaga lui avere, fiind încredinţat că eu sunt unicul său fiu.

Mama, sau mai bine zis dona Luisa da Roca, murise cu doi ani înaintea lui. I-am plâns pe amândoi ca pe nişte părinţi adevăraţi.

Acela pe care-l credeam tatăl meu, îmi lăsase o avere considerabilă; afară de aceasta, mai moşteneam şi rangurile pe care le avea la curte, căci se întorsese în Franţa de multă

vreme şi dacă n-ar fi fost durerea imensă pe care o simţeam din cauza pierderii tatălui meu presupus, aş fi putut fi considerat ca cel mai fericit şi cel mai norocos gentilom al Franţei.

Trecuse aproape o lună de la moartea marchizului de Château-Mailly când veni la palatul meu un preot bătrân şi ceru să-mi vorbească de lucruri cât se poate de importante.

Sutana lui violetă şi inelul episcopal îmi anunţa un şef al bisericii.

— Pe cine trebuie să anunţ? îl întrebă majordomul meu?

— Pe episcopul din Burgos, răspunse el.

Eminenţa sa fu introdusă la mine şi, spre cea mai mare uimire a mea, îmi povesti cele de mai sus.

Când zic uimire, nu spun tocmai adevărul. Revelaţiile prelatului fură pentru mine o încremenire, o încremenire dureroasă.

Nu-l cunoscusem, nu-l cunoşteam pe ducele de Sallandrera, care, după spusele acestui om, era tatăl meu, şi mi se păru că pierd pentru a doua oară pe acel pe care îl plângeam şi căruia îi dădusem totdeauna numele de tată.

Timp de câteva minute rămăsei mut, nemişcat, ca trăsnit. În sfârşit, putui să vorbesc şi mă ridicai în picioare:

— Monseniore, strigai eu, cu ce-mi puteţi dovedi aceasta? De unde ştiu eu că în loc să am în faţa mea un prelat venerabil...

— Taci, fiule îmi zise el cu blândeţe, nu păcătui, nu insulta pe un servitor a lui Dumnezeu... Vrei dovezi?

— Fireşte!

— Ţi le voi da. În palatul acesta este un servilor bătrân, pe care-l cheamă Anton.

— Omul acesta m-a crescut.

— El a însoţit-o pe dona Luisa când s-a dus la pelerinajul de la Saint-Jaques de Compostella.

— Am auzit asta.

— Cheamă-l pe omul acesta.

Am sunat.

— Anton! să vină Anton! strigai eu cu vocea înăbuşită.

Acesta sosi. Şi el era bătrân. Atâta numai că el era de şaizeci de ani pe când prelatul părea să aibă o sută. Episcopul din Burgos îi zise:

— Îţi aduci aminte de POSADA?

Bătrânul tresări şi se uită la preot cu uimire. Atunci episcopul se ridică în picioare şi adăugă:

— Uită-te la mine Antoane..., uită-te bine..., nu mă recunoşti?

— Călugărul! îngână Anton.

Şi, din ordinul poruncitor al călugărului cerşetor, devenit episcop în Burgos şi unul din cei mai înalţi demnitari ai bisericii spaniole, servitorul răposatei dona Luiza îmi mărturisi rolul nelegiuit pe care-l jucase, spunându-mi în acelaşi timp secretul naşterii mele.

— Acum crezi? îmi zise episcopul uitându-se la mine.

— Ei bine! strigai eu, ce-mi pasă, nu-l cunosc pe adevăratul meu tată. N-am fost până acum mângâiat nici o singură dată de el, poate nici el nu mă cunoaşte. Ce vrea de la mine?

— Dragul meu, răspunse episcopul, tatăl dumitale, ducele de Sallandrera, este astăzi în vârstă de cincizeci de ani, este văduv, iar fratele dumitale va muri dintr-o zi într-alta din cauza unei lovituri de sabie pe care a primit-o într-un duel. Tatăl dumitale te roagă prin mine, acum când acela al cărui nume îl porţi nu mai există, să te laşi recunoscut drept fiul său.

Episcopul îmi întinse atunci o scrisoare a ducelui de Sallandrera, scrisoare iscălită de el însuşi, pecetluită cu sigilul său, prin care ducele mă chema lângă el.

Dar după ce am citit-o, am răspuns cu amărăciune:

— Înţeleg pentru ce mă cheamă tata, Monseniore. Pentru că ducele de Sallandrera vede că fiul său iubit moare, fiindcă se gândeşte că o dată cu el se va stinge şi numele şi familia sa. Ei bine! Monseniore, întoarceţi-vă la duce şi spuneţi-i că marchizul de Château-Mailly este singurul om pe care l-am cunoscut ca tată, l-am plâns, şi nu vreau să am alt nume decât cel pe care-l port.

Şi îmi luai cu mândrie rămas bun de la trimisul ducelui.

După un an, aflai că bătrânul duce de Sallandrera se însurase pentru a doua oară, nădăjduind să aibă un copil pe care cerul i-l trimise.

Scrisoarea aceea prin care el mă recunoştea de fiu al său a rămas în păstrarea mea, precum şi o declaraţie semnată de episcopul din Burgos şi de valetul Anton.

Or, de atunci şi până acum, dragul meu, termină tata, a cărui voce slăbea din ce în ce, ducele a murit, episcopul din Burgos asemenea, şi au murit toţi aceia care cunoşteau

secretul acesta. Ei l-au dus cu ei în mormânt şi am rămas eu singurul lui deţinător.

Ţi-l transmit ţie, în ceasul meu din urmă, ţie, care eşti al doilea fiu al meu, ţie, pe care calitatea ta de copil mai mic te face sărac în profitul fratelui tău, contele. Dacă crezi că este bine să pui mâna pe ceva din averea familiei de Sallandrera, fă asta, înainte de a te duce şi tu după aceia pe care i-am iubit atât de mult şi pe care i-am crezut părinţii mei.

Tata a murit a doua zi, lăsându-mă stăpân pe aceste probe autentice ale naşterii mele. După o lună am plecat în Rusia, fără să-l revăd pe fratele meu cel mai mare care nu ştie şi nu va şti niciodată, poate, că rasa familiei Château-Mailly s-a stins din timpul domniei lui Ludovic al XIV-lea, şi că aceia care o reprezintă şi îi poartă numele sunt membri ai familiei de Sallandrera.”

Aici se termina manuscrisul cavalerului de Château-Mailly, unchiul tânărului duce, căruia Baccarat îi citea istoria aceasta mai mult decât extraordinară.

Colonelul de ulani continuă apoi în numele său:

„Secretul acesta, dragă nepoate, l-aş fi dus poate cu mine în mormânt, cum a făcut bătrânul duce de Sallandrera, adevăratul nostru strămoş, şi m-am gândit chiar să ard înainte de a muri scrisoarea aceasta a ducelui şi declaraţia episcopului din Burgos şi a valetului Anton.

Un cuvânt al contesei Artoff a schimbat toate dispoziţiile mele. Am aflat că o iubeşti pe fiica unică a ducelui de Sallandrera, că fata aceasta era logodită cu un nepot care avea alt nume şi căruia ducele, în lipsă de moştenitori direcţi, voia să-i transmită numele său... Am nădăjduit atunci că toate amănuntele şi documentele acestea ar putea să-ţi fie de folos, şi sunt gata să-ţi trimit scrisoarea ducelui de Sallandrera şi declaraţia episcopului din Burgos dacă crezi că ele pot avea asupra ultimului reprezentant vreo influenţă oarecare.

Unchiul dumitale devotat,

Colonelul de Château-Mailly.”

Când termină, Baccarat se uită din nou la tânărul duce. Acesta îşi luase capul în mâini şi avea atitudinea unui om care se deşteaptă dintr-un somn penibil.

— Cred că o să înnebunesc, murmură el în cele din urmă.

— Ai şi de ce, zise contesa râzând, dar să sper că vei rezista şi că vei continua să fii în toate minţile.

— Aşadar, eu nu sunt Château-Mailly?

— Doamne, nu. Cel din urmă Château-Mailly a murit sub domnia lui Ludovic al XIV-lea.

— Atunci ar trebui să mă numesc Sallandrera?

— Fireşte.

— Asta e un vis...

— Un vis, zise Baccarat, care i se va părea foarte dulce bietului duce de Sallandrera, care crede că numele său s-a stins pentru totdeauna şi care va veni să te roage, când va afla ceea ce ţi-am spus acum, să te însori cu domnişoara Conception. Ascultă, duce, continuă contesa surâzând, trebuie să mărturiseşti că ţi-a fost de oarecare folos călătoria mea în Rusia.

— Visez... îngână ducele, ameţit de revelaţiile acestea.

— Ei bine! continuă contesa Artoff, dacă visezi, deşteaptă-te şi să vorbim.

Domnul de Château-Mailly nu răspunse. El căzuse pradă unui fel de nelinişte ce nu se poate defini.

Nu se poate spune unui om că numele pe care-l poartă nu este al lui, că datele pe care le-a avut totdeauna asupra originii sale sunt greşite, fără a-l face să-şi piardă minţile.

Baccarat îl înţelese.

Dar contesa era femeie şi ea ştia bine, că reactivul cel mai puternic asupra şocurilor morale este totdeauna numele femeii iubite.

— Dar nu o mai iubeşti pe Conception? îl întrebă ea.

Ducele tresări.

— Ba da... o iubesc!...

— Ei bine! don José a murit... don José, moştenitorul ducelui, don José, căruia domnul de Sallandrera voia să-i dea titlurile şi demnităţile sale, nu mai există.

— Ei şi? zise domnul de Château-Mailly, părând că nu înţelege.

— Cum!? nu înţelegi că ducele, care te-a refuzat pentru că voia să aibă un ginere din familia sa, se va grăbi acum să te primească? Dragă duce, adăugă Baccarat, Sallandrera sunt toţi la fel: ei nu vor ca numele lor să se stingă... în ziua când acesta va vedea scrisoarea strămoşului său şi îi va confrunta scrisul cu acela de pe hârtiile de familie pe care le are, în ziua

când va avea în mâna sa declaraţia episcopului din Burgos, în ziua aceea, dragul meu, nu va depinde decât de dumneata ca să devii soţul domnişoarei Conception.

— Ia seama! murmură ducele, nu mă face să sper prea mult... căci dacă aş fi refuzat încă o dată, aş muri... sau m-aş omorî...

— Ascultă, zise Baccarat, întoarce-te acasă, scrie colonelului de Château-Mailly şi cere-i cele două acte doveditoare de care am vorbit... chiar mâine trimit la Odessa pe unul din cazacii mei.

— Şi peste cât timp se va întoarce?

— Peste cincisprezece zile.

— Trebuie să scriu ducelui de Sallandrera?

— Nu.

— De ce?

— Pentru că don José a murit prea de curând şi trebuie să lăsăm să se mai estompeze puţin amintirea morţii lui. Spun lucrul acesta pentru duce şi pentru ducesă, căci în ceea ce o priveşte pe Conception, sunt sigură că ea nu-l putea suferi pe acela care trebuia să-i fie bărbat.

— Crezi? zise ducele cu ochii scânteind de bucurie.

— Sunt sigură.

Şi Baccarat adăugă:

— Când vom avea cele două acte, când domnul de Sallandrera şi familia sa se vor întoarce la Paris, să mă laşi pe mine să lucrez şi să negociez căsătoria dumitale... Adio! Am auzit sunând clopoţelul şi o voce care-mi este cunoscută. Mi se pare că sora mea mă aşteaptă în salon.

— Adio, contesă, zise ducele sărutându-i mâna îmi dai voie să iau scrisoarea aceasta cu mine?

Şi-i arătă cu mâna manuscrisul pe care i-l citise Baccarat.

— Ia-l! adio... vino peste trei zile ca să iei masa cu noi. Contele vine cu siguranţă poimâine noaptea.

Şi în timp ce contesa Artoff se duse să se întâlnească cu sora sa Cerise, a cărei voce o auzise în odaia vecină, ducele plecă, luând cu el manuscrisul privitor la originea lui...

Doamna Léon Rolland, adică Cerise, aştepta în salon.

Ea nu voise să aştepte vizita surorii sale; cum primi biletul ei, alergă într-un suflet la palatul contesei Artoff, ţinându-şi copilul de mână, un băieţel drăguţ de şase ani, cu părul negru, ca al mamei sale şi cu buzele roşii ca cireaşa, cu ochii albaştri

şi cu trăsăturile aidoma cu ale tatălui său.

Norocul lor mersese din ce în ce crescând. În momentul acela Léon Rolland, care era numai de treizeci şi şase de ani, era unul din cei mai bogaţi, mai consideraţi şi mai onoraţi fabricanţi din mahalaua Sf. Anton. Léon locuia pe bulevardul Beaumarchais, şi atelierele le avea la mahala.

Mama lui murise. De atunci, Cerise trebuise să renunţe la orice altă ocupaţie pentru a se consacra educaţiei celor doi copii ai ei, un băieţel de şase ani şi o fetiţă de trei ani.

Cerise era numită acum doamna Rolland.

Ea era cât se poate de fericită că avea o trăsurică cu un cal, care servea mai mult bărbatului ei pentru drumurile pe care le avea de făcut; cu toate acestea ea nu era supărată când servitoarea ei comanda: „calul şi trăsura doamnei”.

După cum se vede, într-un cerc mai modest, Cerise prosperase şi abia voia să-şi mai aducă aminte de timpurile când strângea ban cu ban, muncind de dimineaţă până seara, pentru a avea banii necesari trusoului ei de mireasă.

Cele două surori se îmbrăţişară cu dragoste. Apoi Cerise se uită cu băgare de seamă la contesă.

— Curios! murmură ea.

Baccarat se uită la ea mirată.

— Când ai venit?

— Acum trei ore.

— Adevărat?

— Cum adevărat?! crezi că te mint, întrebă Baccarat surâzând.

— Curios, repetă Cerise.

— Explică-te.

Baccarat luă băiatul Cerisei pe genunchi şi o trase pe aceasta alături de ea, pe canapea.

— Explică-mi, adăugă Baccarat, ce ţi se pare ţie curios că am venit astăzi?

— Mi s-a părut că te-am văzut ieri.

— Pe mine?

— Da.

— M-ai văzut pe mine ieri?

— Cel puţin aşa mi s-a părut.

— Într-adevăr, asta e curios.

— Te-am văzut pe bulevard, ieri pe la ora trei, într-un cupeu tras de un cal sur. Erai cu un tânăr... oh! asemănarea cu tine era atât de mare, încât am dat un strigăt.

— Ieri, zise Baccarat, la ora când zici că m-ai văzut pe bulevard, într-un cupeu, eram în diligenţă, dincolo de Nancy. Dar, adăugă ea, ce-mi spui tu mi s-a mai spus deja acum cinci sau şase ani. Mi se pare că era în cartierul latin o femeie care semăna foarte mult cu mine.

— Poate că ea era.

Baccarat surâse.

— Femeile acelea nu trăiesc şase ani. Probabil că a murit de mult. Şi pe de altă parte, aproape toate blondele seamănă între ele.

Baccarat nu dădu altă importanţă vorbelor Cerisei, şi cele două surori petrecură împreună restul zilei.

— Nu cumva mă înşeală? se gândi Cerise când plecă, şi nu cumva Baccarat are vreun nou secret în viaţa ei?

Desigur, Baccarat rămase impresionată de faptul că semăna cu altă femeie atât de mult, încât însăşi sora ei se îndoise dacă îi spusese adevărul sau nu.

Capitolul LI

A doua zi, după ce Baccarat şi ducele de Château-Mailly combinaseră împreună planul acela atât de simplu, care consta în a aştepta sosirea celor două acte importante pe care le poseda bătrânul colonel de ulani şi întoarcerea ducelui de Sallandrera, pentru a-i cere oficial mâna domnişoarei Conception, omul cu părul blond şi cu haina poloneză, acest om misterios, căruia Zampa i se vânduse trup şi suflet, fuma liniştit o ţigară în faţa sobei din salonaşul caselor de pe strada Suresnes.

Cineva sună.

Cum Rocambole îşi concediase valetul sau, mai bine zis, îşi dăduse valetul lui Roland de Clayet, se duse el însuşi să deschidă uşa. Înainte de a deschide, merse într-un cabinet care dădea chiar deasupra uşii de la scară: voia să vadă cine îl caută.

Era Zampa.

Rocambole îi deschise, trase zăvoarele de la uşă cu îngrijire, după ce Zampa intră înăuntru şi îl conduse în apartament.

Zampa avea un aer misterios şi ochii îi luceau.

— Ce este? îl întrebă omul cu haina poloneză.

Zampa se aşeză pe un scaun.

— Lucruri noi, zise el.

Rocambole tresări.

— Ah! ai ceva nou?

— Da.

— Şi anume?

— Ştiţi că stăpânul meu actual, domnul duce de Château-Mailly, m-a primit imediat mulţumită scrisorii domnişoarei Conception.

— Ştiu.

— A fost de ajuns să-i spun că am servit la don José, ca să aibă deplină încredere în mine.

— Cred şi eu! zise Rocambole.

— Or, de trei zile de când sunt în serviciu l-am studiat atât de bine pe duce, încât îi cunosc şi măselele din gură.

— Lucrul acesta trebuie să-l ştie orice servitor inteligent şi ambiţios.

— Domnul duce, continua Zampa, o iubeşte pe domnişoara Conception, asta o ştiţi.

— Ştiu.

— După modul cum m-a cercetat asupra palatului de Sallandrera şi asupra obiceiurilor ducelui şi ducesei, nu mai rămâne nici o îndoială.

— Dar cum, i s-a refuzat mâna, trebuie să fie foarte melancolic, nu-i aşa?

— Era melancolic.

— Şi acum nu mai este?

— Nu.

— De când?

— De aseară.

— Drace! zise Rocambole.

— Vă spuneam eu, continuă Zampa, că au apărut lucruri noi; domnul duce a luat ieri masa acasă... Pe când se pregătea să plece, i s-a adus o scrisoare.

— De la cine?

— De la contesa Artoff, care tocmai revenise în Paris.

— Şi ce spunea în biletul acela?

— Îl invita pe duce să vină imediat în strada Pépinière.

Invitaţia aceasta l-a emoţionat atât de mult pe duce, încât a cerut să i se pună caii la trăsură cu o voce înfrigurată; l-am îmbrăcat imediat, şi a plecat fără să se mai uite în oglindă, ca

de obicei, să vadă dacă cravata îi este bine înnodată.

Rocambole surâse.

Cu toate acestea, elevul lui sir Williams era neliniştit.

— Apoi? întrebă el.

— Domnul duce s-a întors după două ore, continuă Zampa, dar nu mai era acelaşi om. Se cunoştea că e agitat, dar agitaţia lui era veselă.

— Ah!... ştii pentru ce?

— Nu; dar probabil că vom şti după ce veţi deschide scrisoarea aceasta pe care a scris-o ducele înainte de a se culca şi pe care m-a însărcinat să o duc contesei Artoff. Domnul duce doarme încă, fiindcă a citit toată noaptea.

— Şi ce a citit? întrebă Rocambole, luând din mâinile valetului său o scrisoare destul de voluminoasă.

— Un caiet gros, pe care l-a închis cu grijă în biroul său.

— A venit cu el de la contesă?

— Probabil.

Rocambole începu atunci să examineze scrisoarea pe care Zampa trebuia să o ducă în strada Pépinière. Era uşor de ghicit că epistola aceea conţinea o alta. Zampa scoase un ceasornic din buzunar.

— Domnul duce, zise el, m-a însărcinat apoi să duc şi ceasornicul acesta la reparat. După cum vedeţi, mi l-a dat cu brelocuri cu tot; iar printre acestea este şi pecetea de care s-a servit pentru a sigila scrisoarea pe care v-am adus-o.

— Eşti un valet inteligent! zise Rocambole, încântat de precauţia pe care o luase Zampa.

Apoi deschise un sertar, luă dintr-însul un plic de aceeaşi mărime şi ceară albastră de aceeaşi culoare cu a sigiliilor.

Dar înainte de a rupe plicul, examină cu băgare de seamă scrisul de pe el. După aceasta, luă un condei şi, pe plicul alb, copie întocmai următoarele:

„Doamnei contese Artoff,
în palatul său din strada Pépinière”

— Vedeţi! zise Zampa, aveţi aidoma scrisul ducelui şi s-ar înşela el însuşi când l-ar vedea.

— Pot imita orice scris, răspunse Rocambole cu gravitate.

Şi adăugă în mintea lui:

„Chiar şi pe acela al domnişoarei Conception, cum am făcut

când te-am recomandat în numele ei domnului de Château-Mailly”.

După ce scrise adresa, elevul lui sir Williams desfăcu scrisoarea.

Aşa cum bănuise de la început, înăuntru erau două scrisori.

Una pentru Baccarat.

Rocambole o desfăcu şi citi:

„Scumpă contesă,

Am stat toată noaptea să citesc şi să recitesc acest manuscris curios care ţi-a fost dat de unchiul meu, cavalerul de Château-Mailly. Istoria stranie a familiei mele mă face să mă leagăn în speranţe la care abia îndrăznesc să mă gândesc. Îţi scriu la ora patru dimineaţa, biletul acesta pe care ţi-l va aduce valetul meu, împreună cu scrisoarea mea către bătrânul colonel de ulani. Ah! contesă, dacă mulţumită acestei misterioase. origini reuşesc să o iau de soţie pe Conception, dumitale îţi datorez întreaga mea fericire.

Când mă gândesc la ea, simt că înnebunesc, îţi sărut mâinile.

Ducele de Château-Mailly

P.S. Scrisoarea mea către colonel am lipit-o cu un simplu bulin, fiindcă îmi închipui că îi vei scrie şi dumneata şi vei trimite scrisoarea o dată cu a mea.”

„Oh! oh! murmură Rocambole, iată o scrisoare al cărei înţeles trebuie să-l caut în epistola cealaltă; căci, pe cinstea mea, n-am înţeles absolut nimic din ea.”

Rocambole îi spuse lui Zampa să pună un vas cu apă la foc. Omul cu haina poloneză ţinu apoi scrisoarea vertical, deasupra aburului şi, după zece minute, aburul începu să înmoaie bulinul care lipea plicul. Apoi bulinul începu să se umfle, se făcu moale, şi plicul se dezlipi.

Iată scrisoarea pe care o găsi înăuntru Rocambole:

„Scumpe unchiule,

Aşadar, noi nu facem parte din familia de Château-Mailly decât cu numele, căci în vinele noastre curge sângele familiei de Sallandrera.”

Fraza aceasta îl făcu pe Rocambole să sară în sus de pe scaun. I se păru că citeşte greşit şi crezu că aiurează. Dar fu

cu totul altceva când citit fraza următoare:

„Sigur că ducele de Sallandrera va fi foarte uimit că şi noi facem parte din familia lui şi că am putea chiar să ne revendicăm titlul de prim-născuţi.

Pe cinstea mea, scumpe unchiule, continuă să citească Rocambole, care simţea că se învârteşte pământul cu el, *a trebuit să-mi spui dumneata lucrul acesta şi să citesc manuscrisul pe care mi l-ai trimis, ca să cred toată istoria aceasta extraordinară. Îţi mărturisesc că aştept cu nerăbdare scrisoarea aceea a ducelui Filip de Sallandrera, prin care recunoaşte pe moşul nostru ca fiu al său, precum şi declaraţia episcopului din Burgos, prin care se confirmă înlocuirea copilului.*

Dacă n-aş iubi-o cu pasiune pe domnişoara de Sallandrera, aş face şi eu cum a făcut moşul nostru, dar iubirea este poruncitoare şi te rog din suflet să-mi trimiţi cele două acte cât mai curând posibil.”

Urmau apoi câteva fraze banale.

Rocambole devenise foarte palid la citirea acelei scrisori care nu dezlega enigma, dar o lăsa să se înţeleagă.

— Pe toţi dracii! murmură el, îmi trebuie manuscrisul acela de care vorbeşte ducele, îmi trebuie cu orice preţ.

— Îl veţi avea, zise Zampa.

— Când?

— Chiar astăzi. Ducele se duce la curse, fiindcă a pariat pe sume foarte mari. Mi-am închipuit că veţi avea nevoie de manuscrisul acela şi am luat forma broaştei cu ceară. Dacă mă însărcinaţi dumneavoastră să vă fac cheia, dând ceva bani, veţi avea manuscrisul peste două ore.

— Foarte bine, zise Rocambole, luând cele două forme şi examinându-le. Iată zece ludovici, du-te în strada Lappe, în mahalaua Saint-Antoine şi, la numărul 67 vei găsi, la etajul al patrulea, cum te urci pe scară, la stânga, o uşă de care este atârnată o tăbliţă şi pe care este scris numai cuvântul acesta: LĂCĂTUŞ. Să baţi la uşa aceea; un om va veni să-ţi deschidă şi tu îi vei zice: „Faceţi chei de cinci ludovici?” „Fireşte”, îţi va răspunde el. Trebuie să fii prea ghinionist ca să nu găseşti deja făcute cheile de care avem nevoie.

— Bine, mă voi duce acolo imediat, după ce voi pleca de la

contesă.

Rocambole închise la loc cele două scrisori, dădu plicul lui Zampa şi îi zise:

— Te aştept aici la două.

Zampa se duse la contesa Artoff, îi dădu scrisoarea stăpânului său, luă apoi o trăsură de piaţă şi se duse în strada Lappe.

LĂCĂTUŞUL la care-l trimisese pe Zampa omul cu haină poloneză, era unul din eroii „Clubului Valeţilor de Cupă". El era acela care turnase şi pilise toate cheile false de care avea nevoie asociaţia. După ce clubul s-a dizolvat, lăcătuşul îşi continuase meseria pe cont-propriu. Falsul marchiz de Chamery, imediat ce s-a întors la Paris, avusese grijă să se intereseze de el, dar fără să i se arate. Lăcătuşul răspunse afirmativ la întrebarea lui Zampa şi, după cum prevăzuse Rocambole, găsi imediat două chei la fel cu tiparele pe care le luase portughezul.

Zampa îi dădu zece ludovici şi plecă.

După o oră, el intră în odaia stăpânului său şi îl deşteptă.

Domnul de Château-Mailly o visase pe Conception toată noaptea şi, ca şi Rocambole, întrezărise pulpana mantiei de mare duce de Spania, mantie pe care ducele de Sallandrera voia să o transmită ginerelui său. El se trezi vesel, se îmbrăcă repede şi ceru să i se pună caii la trăsura de curse pe care o conduse el însuşi.

Imediat ce plecă ducele, Zampa deschise sertarul de la birou, luă manuscrisul şi îl duse în strada Suresnes, unde Rocambole îl aştepta cu o vie nerăbdare.

. . . .

După o oră, marchizul de Chamery se găsea la etajul al doilea al palatului său, în strada Verneuil, la orbul sir Williams, căruia îi povesti conţinutul manuscrisului colonelului de ulani, cavalerul de Château-Mailly.

Zampa, se înţelege, se grăbise să pună la loc manuscrisul, în sertarul de unde-l luase.

— Ei, bine! unchiule, zise el, după ce sir Williams îl ascultă până la capăt, ce zici de asta?

„Spun, scrise sir Williams pe tăbliţa lui, *că sunt nouăzeci şi nouă de probabilităţi la sută ca ducele de Château-Mailly să se căsătorească cu domnişoara de Sallandrera."*

— Nu spune asta, unchiule, strigă Rocambole, căci aş fi în

stare să te strâng de gât.

Pe buzele orbului flutură un surâs plin de bunătate.

Apoi ridică uşor din umeri şi scrise:

„Ca să nu se întâmple asta, trebuie ca Baccarat să fie în imposibilitatea de a se ocupa de duce. Prin urmare, trebuie să ne grăbim cu comedia pe care am înscenat-o.”

— Vom acţiona rapid, zise Rocambole; ai încredere în mine, unchiule.

„Trebuie, apoi, scrise orbul, *ca să nu moară contele.”*

— Cine? contele Artoff?

„Da.”

— Pentru ce?

„Pentru că, dacă moare contele, adică dacă va fi ucis în duel de Roland de Clayet, contesa îl va plânge şi, pentru a-şi uita durerea, se va ocupa de domnul de Château-Mailly.”

— Atunci, zise Rocambole, nu mai înţeleg, pentru ce am înscenat comedia?

„Vei înţelege mai târziu.”

— Când?

„În ziua când va avea loc duelul între conte şi Roland.”

Rocambole se uită la sir Williams cu atenţie şi aproape cu neîncredere.

— Unchiule, îi zise el, mi se pare că durerea şi supărările te fac să-ţi pierzi capul.

Orbul ridică din nou din umeri şi surâsul său batjocoritor dovedi lui Rocambole că el îşi păstrase întreaga inteligenţă înclinată spre rău.

El reluă tăbliţa şi scrise:

„Nepoate, eşti un prost.”

— Pentru ce?

„Pentru că, cu tine trebuie să se pună totdeauna punctul pe i.”

— Atunci, zise Rocambole, dacă contele nu trebuie să fie omorât...

„Nu trebuie.”

— La ce bun să se mai bată?

„Trebuie.”

— Pentru a-l ucide pe Roland?

Orbul clătină din cap.

„Eu îmi fac altă socoteală, continuă el să scrie, *cred că contele va înnebuni.”*

— Când?

„Pe teren.”

— Dacă ajungi la rezultatul acesta, zise Rocambole, înseamnă că însuşi dracul ţi-a dat reţeta.

„Reţeta o am.”

— Se poate s-o ştiu şi eu?

„Nu,” făcu orbul semn din cap.

Şi scrisese din nou pe tăbliţă:

„Vei afla aceasta mai târziu, nepoate.”

— Bine! murmură Rocambole, reîncepând să aibă o încredere oarbă în sir Williams; atâta tot?

„Nu”, răspunse orbul.

Şi sir Williams scrise din nou:

„Probabil, contesa Artoff a trimis un mesager la Odessa: mesagerul acesta se va duce fără să se oprească, va face drumul în zece zile, se va odihni douăzeci şi patru de ore şi se va întoarce. Prin urmare va fi aici în mai puţin de o lună. Când va sosi mesagerul, contesa va avea cu totul altceva de făcut decât să se gândească la Château-Mailly, dacă bărbatul ei e nebun, şi dacă ea şi-a pierdut reputaţia, sigur că va trimite mesagerul la domnul de Château-Mailly.”

— Drace!...

„Înarmat cu cele două acte care trebuie să-l hotărască pe ducele de Sallandrera de a-l face ginere, domnul de Château-Mailly nu va mai avea nevoie de nimeni. Va trebui prin urmare să facem ca să dispară cele două acte.”

— Unchiule, îl întrerupse Rocambole, pentru a face să dispară cele două acte va fi nevoie poate să-l eliminăm chiar pe mesager, şi treaba asta nu-i prea convine unui marchiz de Chamery.

Sir Williams făcu un gest de nerăbdare.

„Se poate găsi cineva care să facă lucrul acesta, răspunse, el pe tăbliţă; Zampa de exemplu.”

Apoi adăugă:

„O dată dispărute cele două acte, nu înseamnă că trebuie să piară şi cuvântul de cinste al domnului de Château-Mailly şi mărturisirea colonelului; în sfârşit, situaţia socială, averea şi titlul acestui pretendent vor face întru câtva nefolositoare dispariţia actelor.”

— Aşa este, murmură Rocambole, care văzu înmulţindu-se greutăţile. Ce facem atunci?

„Trebuie să-l suprimăm pe duce.”

Marchizul de Chamery sări în sus de pe fotoliu.

— Ce, vrei să mă trimiţi la ocnă? strigă el.

Pe buzele lui sir Williams flutură un surâs plin de batjocură.

„Ar fi trebuit de mult să fii la ocnă, dragă nepoate.”

— Canalie! murmură Rocambole râzând, dacă aş ajunge vreodată la ocnă, n-aş vrea să te am tovarăş de lanţuri. M-ai înspăimânta cu urâciunea ta.

Orbul nu clipi, dar scrise următoarele cuvinte:

„Marchizul de Chamery este tot atât de prost ca vicontele de Cambolh, şi ar face bine să asculte întotdeauna sfaturile unchiului său, sir Williams.”

— Pentru a merge la ocnă?

„Nu, ci pentru a duce la bun sfârşit afacerea aceasta şi a-l conduce la altar, unde se va căsători cu Conception.”

— Deznodământul este frumos...

„Atât numai că nu trebuie să fii zăpăcit, ci să asculţi şi să nu întrebi pentru ce.”

— Fie. Ce trebuie să fac?

„Du-te la Rebeca şi dictează-i următorul bilet:”

‹‹Iubitul meu Roland,

Din nenorocire nu sunt liberă astă-seară, dar mâine aşteaptă-mă acasă la tine la ora cinci. Vom sta împreună o oră întreagă. Aceea care te iubeşte››.

— Atâta tot?

„Pentru moment, da. Acum pleacă, nepoate.”

Şi sir Williams, orbul şi mutilatul, redevenit sufletul acela care cârmuia clubul „Valeţilor de Cupă”, concedie pe elevul său cu un gest plin de demnitate.

Rocambole ceru să i se pună caii la cupeu şi se duse la Passy, în strada Pompelor, unde falsa contesă Artoff aştepta ordinele sale.

Capitolul LII

A doua zi, la prânz, tânărul marchiz de Chamery, care se sfădise încă o dată cu sir Williams, cobora călare pe Champs-Élysées.

Domnul Roland de Clayet tocmai se ducea la Bois de Boulogne în momentul când marchizul se întorcea.

Cei doi tineri se întâlniră în dreptul rondului şi îşi strânseră mâna.

După expresia aceasta de prietenie reciprocă, Rocambole făcu un gest ca şi cum ar fi voit să-l părăsească pe Roland şi se pregăti să dea pinteni calului. Dar Roland nu voia să-l lase pe marchiz înainte de a-i mai spune câte ceva despre iubirea lui cu contesa. După cum s-a văzut, Roland era unul din acei oameni care n-ar fi fericiţi dacă n-ar şti toată lumea de fericirea lor.

— Să-ţi spun ceva, zise el clipind din ochi.

— Înţeleg... vrei să te mai despovărezi.

Roland suspină ca un erou de roman, şi scoase din buzunar bileţelul pe care îl dictase Rocambole Rebecăi.

— Drace! zise marchizul citind, ştii că eşti iubit?...

— La nebunie!... răspunse Roland cu modestie.

— Adio!... zise Rocambole. Bagă de seamă, fii punctual.

— Oh!... las pe mine!...

Falsul marchiz de Chamery, care venise la Bois de Boulogne anume pentru a se întâlni cu Roland şi a afla din gura lui confirmarea primirii biletului pe care îl dictase Rebecăi, se întoarse acasă voios. Era ora prânzului; el îi găsi pe viconte şi pe vicontesă la masă şi ceru să i se dea şi lui de mâncare.

— Dragă prietene, zise el vicontelui în momentul când Blanche se retrase pentru a-i lăsa să fumeze, eşti prieten bun cu contele Artoff?

— Da, zise Fabien.

— Ţii mult la Roland?

— Îl iubesc ca pe cel mai displăcut copil, răsfăţat şi, ca să-l consider ca prieten, trebuie să mă gândesc la amiciţia pe care o am pentru unchiul său.

— Ei bine!... zise Rocambole, în mai puţin de opt zile Roland te va pune în situaţia neplăcută de a-i servi ca martor.

— Iar!...

— Faţă de contele Artoff.

Fabien ridică din umeri.

— Roland este prea încrezut!... strigă el, şi nu cred un singur cuvânt din tot ce spune că ar exista între el şi contesă.

— Oh eşti prea sceptic.

— Scepticismul meu este sincer.

— Contesa l-a primit seara la Passy.

— Unde? În ce stradă?

— Nu ştie. A fost dus acolo într-o trăsură închisă cu

geamurile vopsite.

— Când?

— Alaltăseară şi aseară.

— Nu se poate!

— De ce?

— Pentru că doamna Artoff n-a sosit în Paris decât aseară, la şase, şi a tras de-a dreptul la palatul el, în strada Pépinière.

— Dragul meu, răspunse Rocambole, îmi place să cred ca şi tine, că Roland este prea încrezut; dar acum un ceas m-am întâlnit cu el şi mi-a arătat scrisoarea pe care a primit-o de la contesă.

— Ai văzut scrisoarea?

— Da.

— Era iscălită?

— Nu.

— Ei bine! zise vicontele, care avea o încredere oarbă în cinstea contesei Artoff, scrisoarea aceea nu era de la ea.

Rocambole ridică ochii spre cer.

— Atunci, zise el, Roland este un nebun sau, un mizerabil care ar merita o lecţie straşnică, căci pretutindeni pe unde se duce, se laudă cu favorurile contesei Artoff şi, după cum am auzit, contele ar fi în stare să-l ucidă.

— Cu atât mai rău pentru el!...

— Oricum, continuă Rocambole, ar trebui să te duci la Roland. Mi-a spus că se întoarce acasă pe la trei. Spune-i să fie mai discret. Este mai mare ruşinea, pe cinstea mea, să-l vezi făcând confidenţe oricărui om pe care îl întâlneşte.

— Fie, zise Fabien. Tot am treabă în strada Victoriei, pe la trei sau patru. Voi trece şi pe la el şi voi căuta să-l mai domolesc.

Rocambole îşi luă rămas bun de la cumnatul său.

Acesta se ţinu de cuvânt. La patru şi jumătate el sună la uşa lui Roland de Clayet. Tânărul nebun tocmai aştepta pe contesă şi simţea mai mult decât oricând lipsa unui confident. Roland ar fi dat din toată inima zece ludovici pentru a ascunde într-o odaie vecină, vreun prieten care să poată asista la întrevederea lui cu contesa. Venirea lui Fabien îi umplu inima de bucurie.

— Ce bun eşti, dragă Fabien, strigă el, că ai venit să vezi pe un pustnic...

— Un... pustnic?

— Fireşte!... un condamnat al amorului, un condamnat la acea muncă zilnică... numită „aşteptare”.

— Ah! zise Fabien, aştepţi pe cineva?

— Pe ea, dragul meu... pe contesă!...

— Dragul meu, zise Fabien cu blândeţe, eu am o convingere.

— Care?

— Că eşti tras pe sfoară, că aceea de care vorbeşti, care te iubeşte şi pe care crezi că o iubeşti... nu este contesa.

— Dar cine vrei să fie? zise Roland cu o ironie admirabilă.

— Eh! Dumnezeule!... vreo şarlatancă oarecare, ce şi-a luat la Baden numele de contesa Artoff şi care şi-a bătut joc de tine.

Roland ridică din umeri.

— Ascultă, zise el, vrei să te convingi?

— Din toată inima.

— Contesa trebuie să vină aici.

— Când?

— Peste zece minute, cel mai târziu. Vrei să o aştepţi?

— Cum! exclamă domnul d’Asmolles, ai îndrăzni, ai face tu imprudenţa de a o face să se întâlnească cu mine?

— Ah! zise Roland indignat, drept cine mă iei?... să fac o femeie să roşească de slăbiciunea ei?... Nu, nu.

Fabien încruntă din sprincene.

— Dragul meu, zise el mai mult trist decât supărat, ştii tu că dacă ai fi copilul meu aş fi în stare să mă port cu tine cât se poate de riguros?

— Şi pentru ce, nobilul meu amic?

— Pentru că te crezi mai mult decât eşti.

— Văd, răspunse Roland, că nu m-ai înţeles. Dacă nu sunt omul care să te pună faţă în faţă cu contesa, în schimb pot să ţi-o arăt fără ca ea să te vadă.

— Ei bine! zise Fabien, care fu cuprins în momentul acela de o curiozitate acută, primesc.

— Aici, continuă Roland încântat, suntem în salonul meu. Aici, în umbra pe care o fac perdelele de la ferestre, o voi primi pe contesă.

— Bine.

— Treci în cabinetul meu de toaletă, de alături, care dă pe sală. Când vei auzi sunând, fugi acolo, închide-te în el, ascultă dacă vrei, uită-te prin gaura uşii, şi pe urmă pleacă.

— Fie, zise Fabien.

În momentul acela se auzi sunetul clopoţelului.

— Şterge-o, zise Roland, a venit.

Domnul d'Asmolles, tot neîncrezător, trecu în cabinetul de toaletă, închise uşa şi ascultă.

Uşa salonului se deschise şi intră o femeie voalată.

— Ah! îngerul meu!... murmură Roland pe un ton sentimental.

Femeia voalată acceptă să i se ia mâna.

— Eşti singur? întrebă ea.

Vocea aceasta îl făcu pe vicontele d'Asmolles să tresară.

Era chiar vocea contesei Artoff.

Femeia îşi ridică voalul, şi domnul d'Asmolles se retrase imediat înmărmurit. Ea era, nu putea fi decât Baccarat, căci asemănarea între cele două femei era atât de perfectă, încât ar fi trebuit să fie puse una lângă alta pentru a o deosebi pe adevărata contesă Artoff de aceea care era luată drept ea.

Domnul d'Asmolles se lăsă pe un scaun şi murmură pentru sine:

„Bietul conte!... a fost nebun când a crezut că, însurându-se cu o curtezană pocăită, va face din ea o femeie cinstită şi va şterge din inima ei amintirea murdăriilor prin care a trecut! Toate sunt la fel: oricât s-ar usca noroiul şi ar deveni pulbere luminoasă în razele soarelui, redevine iarăşi noroi la prima picătură de ploaie!”

. . . .

În timpul acesta, falsa Baccarat se aruncase cu detaşare pe un fotoliu.

Roland căzuse în genunchi la picioarele ei şi îi sărută mâinile.

— Dragul meu, murmură ea după un moment de tăcere, mi se pare că am înnebunit, căci trebuie să fiu cu adevărat nesocotită, ca să vin aici. Ştii că el soseşte mâine?

Roland crezu că este de datoria lui să strângă pumnii şi să murmure:

— Oh! îl urăsc pe omul acesta...

— Şi eu, zise ea încet. Dar este stăpânul şi tiranul meu... el dispune de mine şi ar fi în stare să ne omoare.

— Să vină! strigă Roland pe un ton admirabil.

Pretinsa contesă adăugă:

— Dragul meu, dacă aş fi liberă, m-ai iubi mai puţin.

— Oh!

— Aşa este, ţi-o jur. Iubirea nu trăieşte, nu rămâne, nu se hrăneşte şi nu creşte decât din obstacolele pe care le întâlneşte. Cu cât lumea şi voinţa oarbă a acestui om, care a devenit stăpânul meu, vor pune mai multe obstacole între noi, cu atât ne vom iubi mai mult.

— Poate...

— Oh! continuă ea pe un ton sentimental, iubirea care trăieşte în umbră, iubirea care se ascunde, iubirea misterioasă împresurată de obstacole, numai ea singură, constituie adevărata fericire.

Ea îi luă mâna.

— Ascultă, continuă ea, nu mai avem decât o singură seară, pentru a ne vedea între patru ochi, şi vreau ca seara aceea să o petrecem toată împreună.

— Eşti un înger.

Roland ţinea mult la epitetul acesta.

— Astăzi este vineri, zi de operă?

— Da.

— Ei bine! du-te şi cumpără o lojă de avanscenă; vom merge împreună la teatru şi vom petrece două ore unul lângă altul ascultând muzică.

— Ah! ce fericire! zise Roland.

— N-am venit aici decât pentru a-ţi spune lucrul acesta. Acum plec.

— Aşa curând?

— Da, mă aşteaptă trăsura jos. Sunt o femeie spionată şi trebuie să facem în aşa fel încât să nu bănuiască nimeni ceva... Adio.

— Dar, zise Roland, unde ne vom întâlni?

— La operă, astă-seară, la opt şi jumătate; voi bate la uşa lojii dumitale. Adio, dragul meu, sau mai bine zis la revedere.

Ea se înfăşură cu cochetărie în şalul ei mare, salută cu un surâs plin de graţie şi se îndreptă spre uşă, după ce mai întâi lăsă voalul, a cărui grosime nu permitea să i se distingă trăsăturile feţei.

— Nu mă conduce, zise ea; stai acolo... Aşa vreau! La revedere, pe diseară.

Roland rămase câtva timp nemişcat. Abia când auzi uşa de la intrarea apartamentului său închizându-se şi după ce zgomotul trăsurii se depărta în goana cailor, se duse să deschidă cabinetul de toaletă în care se găsea Fabien.

Vicontele era palid şi abătut.

— Ei bine? zise Roland.

Fabien se uită la el cu privirea tristă.

— Ai auzit? zise Roland.

— Da.

— Ai văzut-o?

— Am văzut-o.

— Am minţit?

— Nu.

Domnul de Clayet îşi luă un aer triumfător.

— Mărturiseşte, dragă viconte, zise el, că am fost mărinimos cu tine.

— Pentru ce?

— Pentru că aş fi putut foarte bine să-ţi trimit martori.

— Pentru care motiv?

— Drace!... mi se pare că mi-ai spus de câteva ori că mă cred mai mult decât sunt.

— Aşa este, răspunse vicontele cu blândeţe şi îţi aduc cele mai umile şi cele mai complete scuze.

— Ah! dragul meu.

— O credeam pe contesă incapabilă de a-şi trăda bărbatul.

— Ei, scumpul meu, murmură Roland pe un ton de modestie plictisitoare, iubirea nu vine la poruncă.

— Adineauri, zise Fabien, mă gândeam la contele Artoff şi mă întrebam cum a putut el să vorbească cu o asemenea femeie.

— Ce? zise Roland, ridicându-se în picioare, uiţi că contesa...

— Aşa este, murmură Fabien pierindu-şi fruntea, am uitat că ai dreptul de... a o apăra.

Şi adăugă cu ironie:

— Scuzele mele, cavalere.

Apoi, cum Roland continua să fie îngâmfat şi să-şi răsucească mustaţa care-i mijea deasupra buzelor:

— Acum, amicul meu, îi zise el, vrei să-ţi dau un sfat?

— Spune.

— O iubeşti serios pe contesă?

— Fireşte.

— Ei bine, nu mai ţipa pe la toate răspântiile ceea ce se petrece între contesă şi tine, după cum faci de trei zile încoace.

— Dar, îţi jur...

— Ascultă-mă bine, îl întrerupse Fabien eu gravitate, nu-ţi dau nici opt zile de trăit, dacă contele va afla că o iubeşti pe femeia lui şi că eşti iubit de ea.

Roland ridică din umeri.

— Se va zice, răspunse el cu dispreţ, că sunt tânărul pe care boierul acesta l-a ucis, fără ca să se apere.

La rândul său Fabien ridică din umeri:

— Adio, zise el, şi să dea Dumnezeu ca prezicerea mea să nu se realizeze niciodată!

Vicontele îşi luă pălăria şi plecă fără să dea mâna lui Roland. Dar acesta era atât de fericit de triumful ce-l obţinuse, încât nici nu băgă de seamă.

Domnul d'Asmolles se întoarse acasă eu inima tristă.

Cu un an înainte se împrietenise cu contele Artoff şi putuse aprecia nobilele calităţi de inimă şi de spirit ale gentilomului rus; el crezuse, ca toţi cei care o cunoşteau, că femeia aceea sublimă în pocăinţa ei, după ce se numise Baccarat, devenise o sfântă. Iată însă că deodată toate speranţele se risipesc. Baccarat rămăsese aceeaşi Baccarat de altădată, femeie pierdută.

Domnul marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery era la sora sa când veni vicontele.

— Dumnezeule! îi zise el, de ce eşti aşa palid, dragă Fabien?

— Sunt palid? întrebă vicontele, tresărind fără să vrea.

— Fireşte!

Blanche se uită şi ea la Fabien:

— Albert are dreptate, zise ea, eşti foarte palid, Dumnezeule! Ţi s-a întâmplat ceva?

— Nu, zise Fabien silindu-se să surâdă, liniştiţi-vă, n-am nimic.

— Tu ne înşeli... nu vrei să ne spui adevărul, zise Blanche neliniştită.

— Nu, îţi jur că îngrijorarea mea n-are nimic cu noi.

— Dar ce este atunci?

— Am fost silit să-mi schimb părerile bune pe care le aveam despre o femeie, adăugă vicontele; asta e totul, dragă Blanche.

Vicontesa nu mai insistă.

Când Rocambole şi cumnatul său rămaseră singuri falsul marchiz se uită la el întrebător:

— Ce este? rosti el.

— Ce să fie? răspunse, Roland n-a minţit; Roland nu este înşelat de nimeni!

— Contesa îl iubeşte?

— Am văzut-o la el.

Şi Fabien povesti ceea ce se întâmplase.

— Dragul meu, zise Rocambole cu nepăsare, vrei să-ţi spun părerea mea în afacerea aceasta?

— Spune.

— Roland este un om mort.

— Mi-e teamă şi mie.

— Eu sunt sigur. Ceva mai mult, fac prinsoare.

— Ce prinsoare?

— Că astă-seară la Operă, contesa va comite imprudenţa de a-şi ridica voalul.

— Ah! asta ar fi prea mult!

— Eh! Doamne! zise Rocambole, o femeie care coboară până într-atâta, încât, să iubească pe un descreierat ca Roland, este capabilă de toate nebuniile. Contele va afla peste trei zile şi îi va ucide pe amândoi.

— După aceasta, adăugă Fabien, îşi va zbura şi el creierii, căci îşi iubeşte mult soţia.

În momentul acela intră un servitor şi întinse marchizului o scrisoare.

Rocambole tresări când văzu scrisul de pe adresă şi numeroasele timbre străine cu care era acoperit plicul.

Capitolul LIII

În loc de a deschide scrisoarea pe care o primise, Rocambole o puse în buzunar.

— Ştiu ce este, zise el.

Apoi, pretextând că trebuie să se ducă să se îmbrace, căci era ora şase, îşi luă rămas bun de la viconte.

Inima lui bătea cu putere când urcă scara şi, cu o grabă înfrigurată, intră în camera lui de culcare unde se închise...

El rupse plicul scrisorii aceleia la a cărei vedere tresărise. Scrisoarea venea din Spania şi, după cum se poate ghici, era de la Conception. Conţinea opt pagini, era datată din Sallandrera şi începea astfel:

„Amicul meu...”

„Hm! hm! se gândi Rocambole, am ajuns departe. În scrisoarea cealaltă îmi zicea domnule.

Şi citi:

„Amicul meu, în momentul când îţi scriu, sunt la o depărtare de două sute de leghe de Paris, sub acoperişul şi între zidurile acestui castel de Sallandrera.

E târziu, aproape de miezul nopţii. Sunt singură într-o cameră vastă şi rece, cu culori închise, cu portretele de familie înnegrite şi prăfuite, o cameră care astăzi este salon şi care altădată era sala de arme.

Lumânarea care arde pe masă nu poate să risipească întunericul din colţurile odăii şi de la ferestre, care, de altfel, sunt deschise şi prin care zăresc cerul spaniol de un albastru închis plin de stele.

În jurul meu domneşte o tăcere adâncă; toată lumea doarme la Sallandrera, chiar şi tatăl meu, care n-a închis ochii de când a murit don José.

Mama s-a culcat devreme, şi eu am rămas aici singură, cu o carte în mână. Dar cartea aceasta, poate că aţi ghicit, nu era decât un pretext; voiam, simţeam nevoia de a vă scrie, dumneavoastră, singurul care cunoaşteţi durerile, neliniştile... şi poate şi remuşcările mele...

Da, lăsaţi-mă să scriu cuvântul acesta. Oricât de vinovat şi de nelegiuit a fost don José, aveam noi dreptul de a-l ucide?

Vedeţi, amicul meu, adineauri chiar am avut o halucinaţie curioasă şi teribilă. Odaia aceasta în care sunt este aceeaşi în care acum cincizeci de ani don Paëz, atunci un copil de treisprezece ani, l-a surprins pe don Pedro d’Alvar, în momentul când acesta hotărâse mijloacele şi preţul trădării sale. În odaia aceasta l-a condamnat şi aici, pe platforma aceasta, unde m-am plimbat adineauri, l-a prăvălit în eternitate.

Ei bine! când tata şi mama au plecat să se culce, şi am rămas singură, mi s-a părut că aud în spatele meu un zgomot uşor de paşi şi că nişte fantome alunecau pe parchet. Mi-am zis că paşii aceştia erau ai lui don Pedro d’Alvar, ai lui don Ramon d’Alvar, fiul său, şi ai lui don José d’Alvar; acele trei fiinţe ucise de Sallandrera şi care ieşeau din mormintele lor, primii doi ca să-l acuze pe tata, iar al treilea să mă acuze pe

mine însămi.

Mi s-a părut că aud, de fapt sunt sigură că am auzit paşii aceştia... m-a cuprins groaza şi mi-am ascuns faţa în mâini, rămânând nemişcată şi tremurând timp de mai multe minute.

Din fericire, intră un servitor care venise să-mi aducă nu ştiu ce şi pasul viului a făcut să tacă paşii morţilor.

Atunci am luat condeiul pentru a vă scrie, atât pentru a-mi ascunde şi risipi groaza, cât şi pentru a vă povesti ceea ce s-a mai întâmplat de la plecarea noastră din Paris.

După cum ştiţi, am plecat tata, mama şi eu, într-o trăsură de poştă însoţită de o alta.

În aceasta era coşciugul lui don José şi, alături de el, doi preoţi spanioli, care în tot timpul drumului n-au încetat să se roage pentru sufletul mortului.

Drumul de la Paris la Cadix l-am făcut în şase zile. În primele trei, singură mama a fost mai tare, tata părea zdrobit. Te cuprindea jalea văzându-l pe omul acela încă zdravăn, coborându-se din trăsură la fiecare staţie şi apropiindu-se cu fruntea plecată de carul funebru. Aici privea lung şi tăcut la coşciugul acela, care pentru el conţinea rămăşiţele omului pe care-l considerase moştenitor.

Timp de şase zile, ducele nu ne-a spus un singur cuvânt, n-a deschis gura, a făcut tot ceea ce am voit noi. Ajuns la Cadix, a dorit să coboare în cavoul familiei unde fusese depus corpul lui don Pedro. El a îngenuncheat în faţa sicriului, s-a rugat multă vreme în tăcere, apoi s-a ridicat fără să verse o lacrimă. Durerea lui avea un caracter înfricoşător.

S-a făcut o mare ceremonie funebră pentru coborârea rămăşiţelor lui don José în cavou, ceremonie la care a asistat tot clerul şi jumătate din populaţia oraşului Cadix, în care tata a fost pe vremuri guvernator.

Se zice că, în momentul când ducele a văzut cele două coşciuge unul lângă altul, a fost pe punctul de a leşina din nou şi a murmurat:

„Oh! aş da întreaga avere şi tot restul vieţii mele pentru a găsi un om în vinele căruia să curgă măcar o picătură de sânge Sallandrera.”

Ajuns la fraza aceasta, Rocambole îşi întrerupse citirea.

„Drace! murmură el, dacă ducele ar afla vreodată genealogia adevărată a lui Château-Mailly, ar fi deranjant.”

Şi continuă să citească:

„După funeralii, am plecat din Cadix, chiar în seara aceea, am traversat Spania, am trecut prin Madrid fără să ne oprim şi am ajuns aici la Sallandrera aseară.

De ieri, tata stă mai bine cu moralul, el ne-a spus câteva cuvinte drăgăstoase, mamei şi mie.

După-masă, o masă funebră amicul meu, în timpul căreia n-am schimbat trei cuvinte, tata s-a uitat la mine cu o privire tristă şi blândă.

— Biată copilă! mi-a zis el.

M-am sculat şi m-am aruncat în braţele lui.

— Trebuie acum, continuă el, să-ţi căutăm un alt logodnic, fiindcă cei doi pe care i-ai avut ţi-au murit.

Şi cum mama şi eu stăteam cu capetele plecate şi nu îndrăzneam să răspundem nimic, el murmură:

— Ah! poate că am făcut rău că am respins cu atâta mândrie pe tânărul duce de Château-Mailly; are un nume frumos, avere mare şi te iubea.

Numele acesta m-a făcut să îngălbenesc... trebuie să vă spun că domnul duce de Château-Mailly, pe care poate îl cunoaşteţi, m-a cerut anul trecut în căsătorie şi mi se pare chiar că mă iubea.

Vai! atunci îl iubeam pe don Pedro... pe don Pedro care fusese condamnat la moarte... pe don Pedro pe care trebuia să nu-l mai văd şi căruia voiam să-i păstrez cu credinţă inima mea! Ducele a fost refuzat. Mi se pare că tata s-a purtat cam aspru cu el.

Ei bine! ieri, numele ducelui de Château-Mailly, pronunţat de tata, m-a făcut să-mi bată inima cu putere, şi din momentul acela a început să-mi fie frică... mi-e frică că poate ducele mă iubeşte încă... mi-e frică la gândul că moartea lui don José i-a dat noi speranţe, mi-e frică, în sfârşit, că o să-mi cadă iar pe cap.

Şi atunci, oh! Dumnezeule, atunci...”

„Eh! eh! se întrerupse Rocambole din lectură, dar iată că scriitura e foarte frumoasă. Dumnezeu să mă ierte, iată urma unei lacrimi... Acum sunt sigur că mă iubeşte!”

Şi continuă să citească:.

„Ştii foarte bine, amicul meu, urmă Conception, că aceste

vorbe ale tatălui meu, erau spuse cu părere de rău, şi dacă ducele ar veni încă o dată să ceară mâna mea, nu ştiu, zău, cum aş avea curajul să mă opun dorinţei aceluia, pe care l-au lovit atâtea nenorociri.

Şi cu toate acestea... Dumnezeule! dumneavoastră m-aţi scăpat... pe dumneavoastră... vă...”

Rocambole văzu un cuvânt şters, într-un acces de friguri, Conception scrisese fără îndoială: *„Vă iubesc”* dar, ruşinându-se imediat, ştersese cuvântul acela.

„Azi dimineaţă, urmă Conception, tata şi-a manifestat dorinţa de a pleca din Spania, care pentru el a ajuns o ţară nesuferită, ţara morţii. El vrea să se întoarcă la Paris.

Oh! cât de tare mi-a bătut inima când mi-a spus mama că în curând vom pleca şi, fără să vreau, m-am gândit cu frică la domnul de Château-Mailly. Când am rămas singură, am căzut în genunchi şi l-am rugat pe Dumnezeu să facă în aşa fel încât ducele să mă uite.

Dacă tata nu-şi schimbă hotărârea, vom ajunge la Paris peste zece zile. Oh!... veniţi repede, fiţi dumneavoastră întâiul, înaintea ducelui. Cine ştie?... Dumnezeu este bun şi l-am rugat atât de mult...

A dumitale, în curând...

Conception”

„Drace! murmură Rocambole după ce termină scrisoarea aceasta în care biata senorita, fără voia ei, lăsase să-i vorbească inima, zece zile, cam puţin... Voi avea oare timp să scap de Baccarat, care vrea să-mi dărâme castelele pe care le clădesc în Spania, tocmai în momentul când nu mai am de pus la ele decât turnurile? Mă duc să cer sfatul lui sir Williams.”

Cu toate că devenise un gentilom perfect, Rocambole tot îşi mai dădea în petic din când în când cu apucăturile lui de pungaş ordinar.

El urcă la orb.

Sir Williams stătea întins alene într-un fotoliu, şi cameristul care îl îngrijea îi citea ziarele de seară.

Sir Williams ţinea să fie la curent cu politica şi cu faptele zilei. Întâmplările îl interesau, foiletonul de roman îi producea emoţii; articolul privitor la Tribunale îl făcea să surâdă

batjocoritor.

Falsul marchiz de Chamery făcu un semn valetului să iasă, se aşeză alături de sir Williams şi îi zise:

— Unchiule, comedioara noastră a fost foarte bine jucată... Fabien este cât se poate de convins că a văzut-o pe contesa Artoff şi că aceasta îl iubeşte pe dobitocul de Roland.

Figura orbului exprimă o vie satisfacţia.

— Dar, continuă Rocambole, dacă afacerea cu Baccarat merge bine, cealaltă merge foarte prost.

„Care cealaltă?” păru că întreabă sir Williams.

— Mi-a scris Conception.

Orbul făcu o mişcare.

— Tot mă iubeşte...

„Foarte bine! foarte bine!” făcu semn din cap sir Williams.

— Şi se întoarce peste opt sau zece zile.

Orbul întinse mâna, ca şi cum ar fi vrut să zică:

„Arată-mi scrisoarea.”

Rocambole i-o citi de la început până la sfârşit şi la fiecare pasaj interesant, orbul arăta o satisfacţie vie.

— Ei! unchiule!... Ce zici de toate acestea? întrebă Rocambole după ce termină cu cititul.

Sir Williams îşi luă tăbliţa.

„Eu cred, scrise el, că *trebuie să dăm zor cu afacerea Baccarat.”*

— Răspunzi tu că va ieşi bine?

„Răspund.”

— Aşadar, nu trebuie să mă preocup de apropiata sosire a domnişoarei Conception.

„De loc.”

— Nici de vorbele ducelui de Sallandrera privitoare la domnul de Château-Mailly?

„Nici”, făcu sir Williams semn din cap.

Apoi scrise:

„Te mai întâlneşti cu doctorul mulatru, care m-a căutat?”

— Din când în când.

„Trebuie să te duci la el.”

— Pentru ce?

„Îţi voi explica numaidecât. Ştii ce este beladona?...”

— Mi se pare, zise Rocambole, că este o plantă otrăvitoare?

„Da şi nu. Beladona nu otrăveşte, ci înnebuneşte. Provoacă o nebunie momentană, este adevărat, nebunie care dacă este căutată şi îngrijită se vindecă. Principalul este că, un ceai de

beladona provoacă nebunia la o oră după ce este luat.”

— Pe cinstea mea! murmură Rocambole, tu le ştii pe toate unchiule, şi un om ca tine ar fi trebuit să ajungă departe.

Orbul suspină şi continuă să scrie:

„Beladona, de care ne vom servi, dacă nu vom putea face altceva mai bun, îmi aduce aminte de o anecdotă pe care am auzit-o în Anglia.”

— Ce anecdotă?

„Citeşte!” scrise sir Williams pe tăbliţă.

Şi continuă să scrie repede:

„Java este una dintre insulele Oceanului Indian, din cele mai fertile în plante veninoase, în arbori a căror sevă este mortală, în reptile a căror muşcătură este fără leac.

Acum vreo douăzeci de ani, un tânăr olandez, anume Samuel Van-Berg, debarcă în Java având puteri depline date de o casă mare de comerţ din Haga pentru a cumpăra o cantitate mare din produsele acestei insule, ca: indigo, bumbac, lână etc. El a fost primit şi găzduit de o familie bogată din Java, care coresponda cu casa de comerţ pe care o reprezenta.

În familia aceasta era o fată de o frumuseţe uimitoare din punctul de vedere al locuitorilor acelei insule, adică avea pielea galbenă, nasul turtit, buzele groase, fruntea mică, părul negru şi creţ ca lâna.

Plăcându-i fata, tânărul olandez, care avea pielea albă şi roză, cu părul blond, cu nasul acvilin şi cu ochii albaştri, se amoreză de ea şi o ceru în căsătorie. Tatăl fetei consimţi, şi părinţii fură de părere să se celebreze căsătoria imediat, lucru pe care-l primi şi olandezul.

Dar, cu două zile înaintea căsătoriei, domnul Samuel Van-Berg primi mai multe scrisori din Europa. Una din ele era de la tatăl său, care îi scria:

‹‹Scumpul meu fiu,

Grăbeşte-te să te întorci la Amsterdam, unde eşti aşteptat cu mare nerăbdare de mama ta şi de mine, mai întâi, iar apoi, de o altă persoană care pe vremuri nu ţi-a fost indiferentă.

Vreau să vorbesc de vara ta Betty, care, după cum ştii, s-a măritat acum trei ani cu bătrânul bancher ovrei Zaharia. Amândoi eraţi săraci: cu toate acestea Betty te iubea şi tu o iubeai pe ea; chiar anul trecut, când ai plecat din Europa, mi-

ai spus că nu-mi vei ierta niciodată că m-am opus la căsătoria voastră.

Ei bine! scumpul meu fiu, ceea ce am făcut atunci, am făcut numai în interesul vostru.. Betty era tot atât de săracă cum erai şi tu, iubirea şi mizeria la un loc fac casă tristă şi trebuie să recunoşti că am fost cel mai prevăzător dintre părinţi.

Evreul Zaharia avea trei milioane pe care le-a dăruit ca zestre soţiei sale.

El avea şaptezeci un unu de ani, era gras, de natură apoplectică, într-un cuvânt era un om care nu o putea duce mult.

Acum opt zile a murit subit, aşa că Betty a rămas o văduvă bogată, care aşteaptă cu nerăbdare întoarcerea vărului ei Samuel, pentru a se mărita cu el şi a-l îmbogăţi...››

Scrisoarea aceasta se înţelege, schimbă numaidecât planurile domnului Samuel Van-Berg.

În ajun el iubea pe javaneză, iar farmecele acelei frumuseţi de culoarea lămâii îl putuseră subjuga un moment; dar scrisoarea tatălui său îi reaminti obrazul alb şi drăgălaş, părul negru şi lustruit şi ochii de un albastru închis al verişoarei sale Betty, mâinile ei albe şi grăsulii, care făceau gropiţe, râsul ei drăgălaş şi dinţii albi, care semănau cu acele mărgăritare frumoase ce nu se găsesc decât pe coastele Coromandelului.

Îi surâseră apoi cele trei milioane ale defunctului bancher, milioane care o înfrumuseţau şi mai mult pe văduvă. O văduvă cu o zestre de trei milioane este veşnic tânără, frumoasă şi înzestrată cu toate calităţile din lume. Domnul Samuel Van-Berg nu mai stătu pe gânduri un singur moment. El renunţă la frumoasa javaneză pentru a se însura cu verişoara sa.

Dar, cum căsătoria lui fusese anunţată şi javanezii ar fi considerat retragerea sa ca o insultă, pe care ar fi plătit-o cu viaţa, olandezul se hotărî să plece pe ascuns din Java.

Nefiind nici o navă care să plece imediat, olandezul îşi zise că, la urma urmelor o căsătorie între un european şi o indiană, celebrată după cultul Budha nu putea fi serioasă, aşa că nu-i nici un pericol dacă s-ar însura cu ea provizoriu, până în momentul când ar fi putut să fugă. Cei doi tineri fură prin urmare căsătoriţi de un fel de preot budist şi conduşi la locuinţa lor în sunetul unor instrumente muzicale cât se poate de discordante.

Începură apoi serbările nunţii, care, în Java nu ţin nici mai mult nici mai puţin decât şase săptămâni şi sunt amestecate cu jonglerii, dansuri şi prânzuri homerice, în care rachiul din Europa şi romul din insula Bourbon joacă un rol principal. În fiecare seară, în momentul când olandezul se culca, soţia lui îi aducea o băutură compusă din miere, din oţet şi din sucul unei plante aromatice care se găsea pe insulă.

Băutura aceasta face parte din obiceiurile prescrise de căsătoria javaneză.

Olandezul găsea băutura aceasta fără gust şi amară; dar o lua cu curaj gândindu-se la lichiorurile din Olanda cu care se va desfăta după căsătoria lui cu Betty.

În sfârşit, o navă care venea din Sumatra se opri în Java, pentru a se aproviziona cu apă. Olandezul reuşi să-l vadă pe căpitan, vorbi cu el despre repatrierea sa, şi hotărî ca în noaptea următoare olandezul să părăsească pe furiş patul nupţial, şi să se ducă pe bordul navei europene, care avea să ridice ancora imediat.

Cum a aflat javaneza planul acesta? Nu se ştie. Dar seara ea amestecă în băutura obişnuită puţin praf provenind din frunza uscată a unui arbore care creşte în Java, şi olandezul dormi adânc.

Trecu noaptea, trecu şi o parte din zi, şi căpitanul nu văzu pe nimeni apărând. El se hotărî atunci să vină pe uscat şi să se ducă la socrul olandezului.

Acolo îl găsi pe olandez dansând aproape în pielea goală, învârtind în mână un baston cum fac jonglerii, râzând cât îl ţinea gura şi pretinzând că el este Dumnezeul Sivah în persoană. Băutura răzbunătoarei javaneze produsese efectul beladonei, cu singura deosebire că nebunia provocată de această din urmă plantă se vindecă, pe când olandezul a rămas nebun toată viaţa.

Aceasta este anecdota” termină sir Williams punându-şi creionul pe tăbliţă.

— Bun! zise Rocambole, mi se pare că înţeleg. Vrei să cer doctorului mulatru o băutură sau vreo altă substanţă care provoacă nebunia?

„Tocmai”, zise sir Williams, făcând semn din cap.

— Dar ce vrei să faci cu ea?

Sir Williams scrise:

„Vei afla mai târziu. Pentru moment, acesta este secretul

meu.”

Capitolul LIV

Domnul marchiz de Chamery ieşi de la sir Williams pe la şase seara şi, ca şi în ajun, mâncă în familie.

— Dragă Albert, îi zise Fabien cu vocea pe jumătate, tu ai secrete faţă de Blanche şi de mine.

— Eu!... secrete?

— O iubeşti pe domnişoara Conception?

— Ce idee.

— Şi... eşti... şi tu iubit.

— Atunci, zise Rocambole surâzând, dacă ştiţi atât de multe, dă-mi voie să-ţi dau câteva explicaţii.

— Ce explicaţii?

— Asupra acestei iubiri reciproce de care vorbeşti.

— Dragă Albert, murmură vicontesa cu vocea drăgălaşă, pentru ce vrei să ne minţi? Fabien a văzut adineauri că ai primit o scrisoare din Spania.

Rocambole tresări; dar se stăpâni imediat.

— Pe cinstea mea, zise el surâzând, familia nu mai este familie, ci este un adevărat birou de control!

— Ingratule! zise Blanche pe un ton dojenitor.

— La urma urmelor, adăugă Fabien, dacă ţii cu orice preţ să păstrezi secretul...

— Ei bine, nu! răspunse Rocambole prefăcându-se cuprins de o emoţie subită şi crezând că este momentul să roşească puţin. Sunt de acord cu voi asupra primei părţi.

— Că o iubeşti pe Conception?

— Da.

— Dar... ea?

La întrebarea aceasta, elevul lui sir Williams fu de o modestie adorabilă.

— Ei! ştiu eu? zise el... femeile sunt atât de curioase, atât de sucite...

— Foarte mulţumesc, zise vicontesa râzând.

— Ceea ce vor astăzi, mâine nu mai vor; oare ar iubi ele peste o oră tot pe acela pe care-l adorau în urmă cu cinci minute?

— Oh! filozofule! murmură Fabien pe un ton batjocoritor.

— Aşadar nu ştii dacă eşti iubit?

— Habar n-am...
— Cu toate acestea... i-ai scris?
— Da... mărturisesc.
— Şi ea ţi-a răspuns?
— Da, am primit adineauri o scrisoare de la ea.
— Dragă Albert, dă-mi voie să-ţi pun o singură întrebare.
— Mă rog, făcu Rocambole cu nepăsare.
— Scrisoarea domnişoarei de Sallandrera este de cinci, de zece rânduri sau de două pagini?
— Ba este de patru, răspunse falsul marchiz cu o naivitate care o făcu pe vicontesa să surâdă.
— Foarte bine, zise domnul d'Asmolles, am înţeles, o fată nu scrie niciodată o scrisoare de patru pagini unui om pe care nu-l iubeşte. Acum, ce putem face noi pentru tine?
— Dar... zise Rocambole surprins, ce vrei să spui?
— Vreau să spun, continuă Fabien, că nu e de ajuns să vă iubiţi şi să vă trimiteţi scrisori unul altuia.
— Cum nu e de ajuns?
— Fireşte.
— Ce mai trebuie?
— Trebuie să faci puţină curte şi părinţilor, adică ducelui şi ducesei, şi tocmai de aceea sora ta şi cu mine îţi oferim serviciile noastre.
— Vă mulţumesc, răspunse Rocambole, dar n-am ajuns încă până acolo.
— Mă iartă, continuă Fabien, dar nu te superi dacă vorbim puţin de afaceri?
— Să vorbim, de ce nu?
— Tu ai un venit de şaptezeci şi cinci de mii de livre.
— Oh! Doamne! nici nu-mi trebuie mai mult.
— Cam puţin pentru a te căsători cu o Sallandrera.
— Aş! Conception nu se uită la bani.
— Din nefericire, dragul meu, când este vorba de o căsătorie, fetele nu sunt întrebate niciodată asupra chestiunilor băneşti. Prin urmare, dezinteresarea domnişoarei Conception nu are nici un amestec aici...
— Dar ea mă iubeşte...
— S-a dat de gol! zise Blanche râzând.
— Părerea mea este, continuă Fabien, să te adresezi ducesei, nu ducelui. Femeile se înţeleg totdeauna între ele
— Dar ducele şi familia sa sunt în Spania.

— Se vor întoarce.

— Probabil, dar când? Prin urmare eu cred că am mai putea amâna conversaţia aceasta, care mi se pare prematură.

— Cum vrei, răspunse Fabien, înţelegând că cumnatul său voia să păstreze discreţia asupra iubirii sale cu Conception.

Şi vorbiră de altceva.

Rocambole îi părăsi pe Fabien şi pe vicontesă după-masă şi se duse la Operă, unde, după cum se ştie, falsa Baccarat îşi dăduse întâlnire cu Roland.

Când sosi marchizul şi apăru în loja sa, îl zări pe domnul de Clayet singur, într-o lojă de avanscenă.

Pe figura lui se cunoşteau toate emoţiile aşteptării.

Orice spectator, care s-ar fi uitat şi-ar fi văzut pe acel tânăr tresărind şi întorcând capul la cel mai mic zgomot, agitându-se în toate felurile şi plimbându-şi binoclul de la un capăt la altul al sălii şi-ar fi zis:

„Iată un om foarte nenorocit; aceea care-l face să sufere şi să aştepte astfel trebuie să fie foarte crudă.”

Roland îl zări pe Chamery şi se salutară.

Apoi Roland, care ar fi vrut cu orice preţ să pună tot teatrul la curent cu afacerea lui de inimă, îşi duse un deget la buze şi îi făcu lui Rocambole un semn misterios, ca şi cum ar fi voit să-i spună:

„Sst! iartă-mă dacă nu te invit în loja mea. Dar... o aştept.”

Marchizul răspunse printr-un gest că a înţeles şi întoarse capul, dar continuă să-l examineze pe Roland cu coada ochiului.

Acesta, continuă să salute cu mâna şi făcea o pantomimă foarte vie cu nişte persoane care şedeau într-o lojă vecină cu a lui Rocambole, dar în aşa fel încât acesta nu putea să le vadă.

„Fac prinsoare, se gândi falsul marchiz, că a adus tot clubul la Operă”.

El ieşi un moment pe culoar şi se uită în loja vecină prin ochiul de sticlă de la uşă.

Rocambole nu se înşelase. Persoanele cu care comunica Roland prin semne, erau tânărul domn Octav şi alţi trei membri ai clubului din care făcea el parte.

Rocambole se întoarse la locul său.

Trecuse de opt şi Roland nu vedea pe nimeni venind.

În sfârşit, auzi o bătaie uşoară în uşa lojii şi întoarse capul repede. Un fâşâit de mătase şi un parfum delicat pătrunse de

dincolo de uşă.

Roland deschise.

Marchizul de Chamery, Octav şi amicii săi, în sfârşit, toate persoanele care băgaseră de seamă mişcările nerăbdătoare ale domnului Roland de Clayet se uitară într-acolo.

O femeie voalată intră, se lăsă luată de mână şi se aşeză alături de Roland. Dar nu-şi ridică voalul.

Dacă doamna contesă Artoff sau o altă femeie care ar fi semănat cu ea, ar fi venit cu faţa descoperită şi în toaletă de Operă şi s-ar fi aşezat în loja lui Roland, poate că ar fi atras atenţia câtorva persoane; dar în orice caz n-ar fi stârnit rumoarea pe care o produse femeia aceasta care, timp de două ore, a stat cu voalul lăsat.

Până la sfârşitul reprezentaţiei, Roland a avut rolul şi atitudinea unui om îmbătat de fericire, fiind ţinta tuturor privirilor, subiectul tuturor comentariilor. Când se lăsă cortina după ultimul act, femeia voalată îl luă pe Roland de braţ şi ieşi cu el.

Domnul Octav şi amicii săi îi aţineau deja calea.

Ei îl văzură pe Roland cu femeia voalată traversând sala, apucând-o prin pasajul Operei şi urcând scara restaurantului situat la capătul acestui pasaj.

Domnul Roland de Clayet şi misterioasa lui tovarăşă se duseseră să supeze.

— Toate bune, zise unul din tinerii aduşi de Octav, dar n-am văzut-o.

— Aşa este, dar o vom vedea.

— Când?

— Chiar acum. Roland habar n-are că eu cunosc stabilimentul acesta mai bine decât arhitectul său.

— Asta e! răspunseră tinerii în cor.

— Veniţi, zise domnul Octav, să vedeţi.

Ei intrară în restaurant şi Octav zise chelnerului: dă-ne nr. 7.

— Este ocupat, răspunse chelnerul.

— De domnul şi doamna care au urcat acum?

— Da.

— Atunci dă-ne nr. 9.

— Poftiţi domnule, răspunse chelnerul, arătând uşa cabinetului cerut.

Tânărul domn Octav îşi duse atunci un deget la buze:

— Fără zgomot, zise el, să vorbim încet.

Apoi arătă oglinda pusă în picioare pe o masă şi zise:

— Uitaţi-vă în locul acesta.

Un colţ al oglinzii fusese curăţat de substanţele din dosul sticlei făcând posibil să se vadă în odaia vecină, printr-o gaură făcută în zid. Mulţumită acestui orificiu, tânărul Octav şi prietenii săi au putut vedea pe Roland şi pe misterioasa lui tovarăşă supând în cabinetul nr. 7.

Ea îşi ridicase voalul.

— Pe cinstea mea, murmură domnul Octav, Roland n-a minţit. Este chiar contesa Artoff.

În timp ce Octav şi prietenii săi se uitau prin gaura din zid, domnul marchiz de Chamery se duse să se culce liniştit.

„Mi se pare că totul merge bine... foarte bine, murmură el.”

A doua zi, pe la ora cinci, Zampa se prezentă în strada Suresnes.

Rocambole, îmbrăcat în haina lui poloneză şi cu peruca blondă pe cap, se duse el însuşi să deschidă şi închise uşa la loc cu obişnuită precauţie.

— Ce mai este? întrebă el.

— A sosit contele Artoff.

— Da?... când a sosit?

— Azi-noapte sau azi-dimineaţă. Domnul duce a primit adineauri scrisoarea aceasta.

— Dă-mi-o, zise Rocambole luând scrisoarea şi citind:

„Scumpe duce,

Bărbatul meu a sosit. Te aştept astă-seară la masă şi vom vorbi despre micile dumitale afaceri. Apoi te vei duce cu Stanislas la club. Bietul meu rus, oricât este el de francez cu inima, are aerul unui exilat, care îşi revede ţara natală. Este însetat după Paris, ar vrea să vadă totul, şi să strângă toate mâinile în acelaşi timp.

‹‹Château-Mailly, mi-a spus el, mă va duce astă-seară la clubul său.››

Prin urmare, scumpe duce, te rog să vii şi îţi voi fi recunoscătoare, cu atât mai mult, cu cât voi putea să fiu şi eu liberă să-mi văd sora care locuieşte pe bulevardul Beaumarchais.

Amica dumitale,

contesa Artoff.”

— Minunat! se gândi Rocambole.

Apoi îl întrebă pe Zampa:

— A plecat ducele, la conte?

— Da, acum zece minute. Ducele abia s-a urcat în trăsură, şi am venit aici.

— Bine ai făcut.

— Trebuie să-mi daţi biletul ca să-l pun la loc pe masa ducelui.

— Fireşte, ia-l.

— Aveţi să-mi daţi alte ordine?

Rocambole făcu din cap un semn afirmativ.

— Trebuie să găseşti, zise el, imediat mijlocul de a afla tot ce se petrece la contele Artoff.

— Voi afla, răspunse Zampa.

— Zi de zi şi ceas de ceas.

— Am înţeles. Atât?

— Da, pleacă.

Rămas singur, falsul, marchiz începu să râdă.

„Azi-dimineaţă, îşi zise el, ne băteam capul, Sir Williams şi cu mine, pentru a găsi mijlocul de a-l pune pe contele Artoff faţă în faţă cu Roland, şi iată că întâmplarea ne serveşte de minune. Ducele de Château-Mailly este membru al clubului din care facem parte şi noi, adică Roland, Fabien şi cu mine. Roland ia masa astă-seară la Fabien. După-masă, ne vom duce la club... Trebuie să o văd imediat pe Rebeca.”

Falsul marchiz îşi schimbă costumul, îşi scoase peruca şi ieşi din apartamentul său din strada Suresnes.

— Strada Pompelor, zise el vizitiului care aştepta la poartă; repede.

Cupeul era tras de cel mai bun cal din grajdul marchizului; el ajunse la Passy într-un sfert de oră. şi Rocambole o găsi pe falsa Baccarat stând pe un scăunel în faţa sobei, dându-şi în cărţi. Văzându-l pe Rocambole intrând, ea se ridică, aruncă cărţile într-un colţ şi luă faţă de el atitudinea respectuoasă şi supusă a unei sclave.

— Fata mea, îi zise Rocambole, dă-mi un condei şi cerneală.

El se aşeză în faţa unei mese şi scoase din buzunar o scrisoare.

„Iată, îşi zise el, biletul scris de Baccarat domnului de Château-Mailly, un scris frumos, prelung, subţire, uşor de imitat.”

El luă un plic şi scrise deasupra:

„Domnului Roland de Clayet”

„Perfect! continuă el, am un talent minunat de a imita toate scrisorile. Doamna contesă Artoff ar jura că adresa aceasta este scrisă de ea în persoană.”

Şi, cu cea mai mare îngrijire şi cu o îndemânare uimitoare, scrise un bilet de trei linii imitând la perfecţie scrisul contesei Artoff.

După ce termină, puse scrisoarea în plic, închise plicul cu un bulin şi îl dădu Rebecăi.

— Astă-seară la zece, îi zise el, te duci la Roland.

— Va fi acasă?

— Nu.

— Va trebui să-l aştept?

— Vei da biletul acesta cameristului cu ordinul de a-l duce la club stăpânului său. Roland va veni. Tu îi vei spune: „Bărbatul meu este la club, nu-i aşa, împreună cu Château-Mailly?”

— Bine, apoi?

— Apoi, vei sta un ceas sau două cu el, şi vei pleca fără să-i dai altă întâlnire. Vom vedea noi mai târziu.

— Atâta tot?

— Atâta, zise falsul marchiz, bătând pe Rebeca cu mâna peste obraz. Adio, mititico...

Şi domnul marchiz Albert-Honoré de Chamery se întoarse acasă.

. . . .

În toate sâmbetele Roland lua masa la amicul său Fabien d’Asmolles şi marchizul era sigur că-l găseşte acolo.

Într-adevăr, la ora şase, Roland veni.

— Domnilor, zise Fabien după-masă, vicontesa mă lasă să ies astă-seară în oraş cu condiţia să o conduc la marchiza de R..., de unde o voi lua la miezul nopţii. Vă fac o propunere.

— Ce propunere? întrebă Roland.

— Să facem o partidă de wist la club.

— Aceeaşi propunere voiam s-o fac şi eu, adăugă Rocambole.

— Voi duceţi-vă înainte. Peste douăzeci de minute vin şi eu. Îmi iau numai timpul pentru a prezenta omagiile mele

doamnei de R..., şi de a pleca din salonul său, unde în mod regulat, după douăzeci de minute, mă strânge plictiseala de gât.

Vicontele şi soţia sa se urcară în trăsură pe la ora nouă, în timp ce Rocambole oferi un loc lui Roland în cupeul său şi plecară la club, unde se pregăteau evenimente grave.

Capitolul LV

Rocambole şi Roland ajunseră la club pe la zece. Venise puţină lume la ora aceea şi, afară de câţiva tineri care fumau ţigări şi conversau într-un colţ, saloanele erau pustii.

Conversaţia era prezidată de tânărul domn Octav şi era foarte însufleţită când sosiră marchizul de Chamery şi camaradul său.

— Bravo! strigă Octav văzându-i, ce bine aţi făcut că aţi venit. N-aveţi idee ce ghinion am avut zilele astea, am pierdut pe capete.

— Astă-seară ai câştigat, îi zise un jucător, care într-adevăr pierduse până atunci.

— Aşa este, dar am pierdut ieri, şi fiindcă a venit Roland, să-mi daţi voie să mă retrag cu el puţin la o parte, deoarece avem ceva de vorbit.

— Ah! ah! Roland! exclamară toţi din toate părţile.

— Chiar eu, domnilor, răspunse domnul de Clayet, salutând cu modestia unui om cât se poate de fericit.

— Ştii că se vorbesc lucruri frumoase pe socoteala ta, don juanule, zise unul din jucători.

— Pe socoteala mea? zise Roland.

— Fireşte... răspunse Octav.

— Octav nu poate să ţină un secret, răspunse Roland, care era foarte încântat că aventura lui cu contesa Artoff era cunoscută de toată lumea.

Rocambole şopti la urechea lui Roland:

— Ţi-am spus eu că peste trei zile, mulţumită lui Octav, tot Parisul va afla de istoria ta?

— Ce vrei? răspunse Roland, băiatul acesta este de o indiscreţie criminală.

— Domnilor, zise un alt jucător cu vocea pe jumătate, nu mă opun ca don Juan de Clayet să fie felicitat după cum

merită, dar sunt sigur că în curând vom asista la reprezentaţia unei drame realiste. În mai puţin de opt zile vom avea un duel la poarta Maillot.

— Hm! exclamară câţiva tineri, şi asta se poate.

— Domnilor, strigă Roland, care era foarte mulţumit de întorsătura pe care o luase convorbirea, v-aş ruga să vorbiţi despre altceva.

— Fie, dragul meu; dar pentru ce te arăţi astfel la Operă?

Roland răspunse fredonând o arie şi se aşeză la masa de joc.

În momentul acela intră Fabien.

Toţi aveau pentru Fabien, omul grav, gentilomul desăvârşit, căruia căsătoria părea că-i dăduse un caracter şi mai serios încă, o consideraţie aproape respectuoasă, şi sosirea lui puse capăt glumelor ce se făceau pe socoteala contesei. Surâsurile dispărură puţin câte puţin, tinerii îl salutară pe Fabien şi continuară să vorbească încet despre norocul lui Roland.

Vicontele, după ce strânse mâna câtorva prieteni, se aplecă la urechea falsului marchiz de Chamery.

— Amicul meu, îi zise el, ai avut o inspiraţie nefericită astă-seară.

— Anume?

— Fiindcă ne-ai propus să venim aici.

— De ce?

— Pentru că a sosit contele Artoff.

— Şi ce are a face?

— Are, fiindcă va veni şi el aici astă-seară.

— Nu se poate! el nu face parte din cercul acesta.

— Nu, dar are un prieten care este membru al Clubului.

— Cum îl cheamă?

— Château-Mailly.

— Acel tânăr duce care a cerut anul trecut mâna domnişoarei de Sallandrera?

— Chiar el, dragul meu.

— Ei bine, dar acesta nu este un motiv. Contele va veni astă seară?

— Va veni.

— De unde ştii?

— Iată ce scrisoare am primit după ce aţi plecat voi. Scrisoarea pe care o întinse Fabien cumnatului său, conţinea următoarele rânduri:

„Dragă viconte,

Când am plecat din Paris te-am lăsat flăcău; când m-am întors, te găsesc însurat. Aşteptând să-mi faci onoarea de a mă prezenta vicontesei d'Asmolles, cred că vei face ceva pentru un prieten care doreşte să-ţi strângă mâna cât se poate de repede.

Château-Mailly, care ia masa la mine astă-seară, mă va duce la Clubul său, din care cred că faci şi dumneata parte. Vino, mă vei găsi între orele zece şi unsprezece.

Al dumitale, Contele Artoff.”

După ce citi scrisoarea aceasta, Rocambole se prefăcu că nu înţelege nimic.

— La urma urmelor, dacă vine, ce este? zise el...

— Aş vrea mai bine ca Roland şi contele să nu se întâlnească.

— Crezi tu că Roland îi va spune că e iubit de nevasta lui?

— Nu, dar ar fi în stare să-şi ia un aer obraznic faţă de conte şi lucrul acesta i-ar da de bănuit. Dacă am găsi un pretext oarecare pentru a-l face să plece?

— Grea afacere: este ocupat cu jocul, nu vezi că pierde?

— Prea târziu, zise domnul d'Asmolles, care tocmai întorsese capul spre uşă.

Într-adevăr, doi oameni apărură în pragul salonului. Unul din ei era tânărul duce de Château-Mailly, celălalt era contele Artoff.

Rocambole îl măsură de sus până jos eu privirea sa inteligentă, pătrunzătoare şi vicleană.

„Sunt cinci ani de când nu l-am văzut, îşi zise el; pare că s-a schimbat puţin; poartă tot barbă şi are aerul de a fi de treizeci de ani. Dacă şi eu m-aş fi schimbat tot ca el, sunt sigur că mutra mea, cu barba pe care o am acum, este de nerecunoscut.”

Într-adevăr Rocambole se schimbase atât de mult, încât, cu figura lui uşor bronzată, ca aceea a marinarilor care se întorc din India, cu barba blondă, pe care o purta foarte stufoasă, el era de nerecunoscut. Mai mult, el reuşise să dea şi vocii sale o altă intonaţie.

Cum contele Artoff şi ducele au intrat fără să facă zgomot, jucătorii, foarte ocupaţi cu partidele lor, nu ridicară capul, şi Fabien profită de aceasta pentru a ieşi înaintea celor doi

tineri. Rocambole îl urmă fără să stea pe gânduri.
Domnul d'Asmolles şi contele îşi strânseră mâinile prieteneşte. Apoi Fabien îl prezentă pe Rocambole:
— Scumpe conte, îi zise el, îţi recomand pe cumnatul meu, domnul marchiz de Chamery, fost ofiţer de marină în serviciul Companiei Indiilor.
Contele şi Rocambole se salutară. Contele se uită la pretinsul marchiz cu acea privire indiferentă şi liniştită cu care se uită cineva la o persoană absolut necunoscută.
Rocambole nu clipi.
— Ah! domnule conte, zise el, Fabien ne-a vorbit de dumneavoastră surorii mele şi mie în toate zilele.
— Bun băiat, răspunse contele. Şi adăugă cu un surâs plin de curtenie şi de graţie: Merită fericirea şi onoarea pe care a avut-o de a intra în familia dumneavoastră, domnule marchiz.
Rocambole se înclină la rândul lui cu cel mai curtenitor şi cu cel mai fals dintre surâsuri.
„Dobitocule! murmură în sine, nu vorbeai tot astfel de mine în ziua când ţi-ai pus cazacii să mă bage în sac şi să mă arunce în apă”.
Ducele de Château-Mailly se apropie de masa unde se jucau cărţi şi zise:
— Domnilor, daţi-mi voie să vă salut şi să vă aduc pe un mare senior moscovit, pe domnul conte Artoff.
Numele acesta, pe care ducele de Château-Mailly îl pronunţă cât se poate de simplu, căzu ca un trăsnet în mijlocul jucătorilor. Câţiva din ei îl cunoşteau din vedere pe omul acesta, a cărui fericire conjugală o sfâşiau cu amândouă mâinile. Dar marele senior rus, care era destul de bogat, cu mult deasupra prejudecăţilor, din moment ce îndrăznise să se însoare cu Baccarat, se recomanda îndeajuns prin el însuşi curiozităţii publice pentru ca, atunci când aventura lui Roland de Clayet era cunoscută de toată lumea, sosirea lui să nu producă o adevărată senzaţie.
Contele, după cum se ştie, era înalt, avea acel nas de vultur şi acea privire dominatoare a rasei slave. De o frumuseţe bărbătească neîntrecută, cu un zâmbet fermecător, surâsul leului care devine măreţ prin puterea lui, o privire liniştită şi blândă. De o distincţie şi o simplitate absolute, contele Artoff era unul din acei oameni care se nasc pentru a fi seniori mari, cu sufletul drept şi bun, dar cu firea energică, cu voinţa nestrămutată; era unul din acei oameni a căror privire se

aprinde repede şi pe care o pasiune violentă însufleţindu-i numaidecât, devin tot atât de teribili, pe cât păreau până atunci de buni.

Atitudinea, surâsul, privirea contelui, exprimau atât de bine putinţa acestei treceri repezi de la linişte la violenţă, încât nici unul dintre aceia care-l văzură intrând nu se putu opri de a tresări şi de a se uita la Roland cu o privire plină de milă.

Unul din ei chiar se aplecă la urechea tânărului Octav.

— Mi se pare, îi zise el, că Roland a făcut rău că s-a lăudat pe toate cărările cu fericirea lui.

— Da de unde! răspunse domnul Octav, care nu se mai îndoia de nimic, ştie el să scape. Taci!

La auzul numelui contelui Artoff, Roland de Clayet tresări şi ridică repede capul.

Privirile celor doi bărbaţi se întâlniră. Roland şi contele se văzuseră la Baden, o oră numai, la un bal, dar a fost suficient pentru ca tânărul să fie recunoscut de conte.

— Domnul de Clayet, zise el salutând.

— Chiar eu, răspunse Roland, înclinându-se cu o răceală stângace, cam mirat, de altfel, deoarece contele, care nu-i vorbise niciodată, îl chema pe nume.

— Domnule, continuă contele cu un accent de sinceritate şi degajare, care făcu să fluture pe buzele celor ce cunoşteau aventura lui Roland, un surâs batjocoritor. Iertaţi-mă dacă vă spun de-a dreptul că soţia mea, contesa Artoff, pe care aţi scăpat-o de la o moarte sigură la Heidelberg, vă mulţumeşte prin mine şi permiteţi-mi să vă exprim şi eu recunoştinţa mea.

— Bietul om! murmură domnul Octav.

Jucătorii schimbară între ei priviri ironice.

Roland, care în toată viaţa lui nu făcuse şi nu spusese decât prostii, răspunse pe un ton sec:

— Mi-am făcut pur şi simplu datoria, domnule, şi continuă să joace, trântind cărţile cu o nerăbdare nervoasă care fu observată de toţi.

— He! he! murmură domnul Octav, mi se pare că Roland este gelos.

Rocambole se aplecă în acelaşi timp la urechea lui Fabien:

— Roland acesta este un dobitoc, îi zise el.

— De aceeaşi părere sunt şi eu, răspunse Fabien, suspinând adânc.

Tonul sec al lui Roland şi cele câteva priviri batjocoritoare

nu scăpară contelui Artoff.

Gentilomul rus încruntă chiar din sprâncene, căci el ştia că Roland se arătase la Baden foarte curtenitor faţă de soţia sa, şi că, la Heidelberg, îi adresase chiar mai multe scrisori, care după cum se ştie, rămăseseră fără răspuns.

Domnul d'Asmolles, care ştia totul, sau cel puţin aşa îşi imagina, surprinse încruntarea din sprâncene a contelui; el înţelese că situaţia era încordată şi că era de ajuns o mică obrăznicie din partea lui Roland, sau vreun cuvânt cu două înţelesuri, din partea tânărului Octav pentru a face să izbucnească scandalul între doi oameni care abia se văzuseră şi se salutaseră atunci pentru întâia oară. Roland se credea obligat să-l urască pe conte. Contele înţelese numaidecât că avea de-a face cu un descreierat, şi, astfel, Roland îi deveni nesuferit.

— Dacă am face un wist, zise Fabien căutând să-l depărteze pe contele Artoff de Roland.

— Hm! zise contele râzând, prea e liniştit jocul acesta.

— Şi mie mi-ar place să joc mai rapid, zise Rocambole, căruia îi venise o idee.

— Să facem! zise Fabien.

Rusul făcu din cap un semn că primeşte.

Fabien plecă cu cei trei într-o cameră vecină şi se aşezară în jurul unei mese.

„Îl cunosc eu pe Roland, se gândea Rocambole; nemaivăzând pe conte, a cărui înfăţişare îi aţâţa nervii, se va apuca să-l caute, şi e capabil să vină aici pentru a ne cere voie să intre în joc."

Rocambole nu se înşela.

După ce dispăru contele Artoff, Roland ridică capul şi surâse triumfător.

— Ce idee i-a venit lui Château-Mailly, zise tânărul Octav, să ne aducă pe contele Artoff! Cum, el nu ştie nimic?

— Nu ştie, răspunse un jucător. Dacă ar şti, vă puteţi închipui...

Unul dintre asistenţi zise încet:

— Nu este mai puţin adevărat, domnilor, că vederea acestui bărbat şi numele său pronunţat deodată au făcut pe fericitul învingător să se tulbure şi să îngălbenească.

— Ei bine! strigă Roland atins, te înşeli, dragul meu, unde este contele?

— Cu domnul d'Asmolles, cu Chamery şi cu Château-Mailly,

în salonul verde, unde joacă.

— Bine; mă duc să le cer voie să mă primească şi pe mine în joc.

Şi Roland plecă de la masa unde jucase şi se îndreptă cu capul sus, cu un surâs dispreţuitor pe buze, spre salonul verde.

Doi sau trei jucători îl urmară.

— Băiatul acesta vrea să fie ucis! zise unul din ei.

— Bagă de seamă! răspunse Roland, auzindu-şi numele şi întorcându-se.

— La ce să bag de seamă?

— Dacă mai spui o vorbă, continuă Roland, mă vei face să trec drept laş, şi mă vei sili să caut ceartă contelui.

— Cum se poate! dragul meu, zise primul interlocutor, luându-l pe domnul de Clayet de braţ, toată lumea ştie că eşti curajos... aşadar fii prudent!

Dar Roland, care era personificarea desăvârşită a vanităţii, fusese atins la coarda lui sensibilă şi intră în salonul verde cu un aer nesuferit, care displăcu cu desăvârşire contelui Artoff.

Tocmai în momentul acela, Rocambole, care auzise în spatele său paşii lui Roland, îşi scoase ceasul şi zise:

— Am stat cât am promis. Cine vrea să continue jocul în locul meu?

— Eu, zise Roland.

Fabien tresări.

Roland îl salută din nou pe conte, de astă dată cu o politeţe prefăcută şi se aşeză în stânga lui.

Tânărul Octav trecu la spatele lui Roland, alături de Rocambole. Partida continuă.

Timp de câteva minute, contele, prea ocupat cu jocul, nu observă nici atitudinea, pentru a zice astfel, ostilă a lui Roland, nici privirile celor trei sau patru membri ai clubului, care se uitau la el şi vorbeau pe şoptite. Dar contele, pontând de câteva ori, şi Roland ţinându-i piept cu un fel de înverşunare de prost gust, Fabien îl văzu pe gentilomul rus încruntând din nou din sprâncene, ceea ce, pentru cei care-l cunoşteau pe contele Artoff, era un indiciu cât se poate de grav.

Deodată intră un servitor. Era fostul camerist pe care-l avusese Rocambole în strada Suresnes şi pe care-l dăduse lui Roland. El se apropie cu un aer misterios şi întinse stăpânului

său o scrisoare.

— Îmi daţi voie, domnilor? zise Roland surâzând de plăcere.

Şi pe când desfăcea scrisoarea, lăsă plicul să cadă sub masă şi se întoarse spre domnul Octav:

— O scrisoare de la ea! zise el cu vocea pe jumătate, prefăcându-se că uitase că-i venea rândul să joace şi că contele Artoff aştepta.

Roland, îmbătat de sarcasmele prietenilor săi, întinse scrisoarea lui Rocambole.

Dar în momentul acela, vicontele Fabien d'Asmolles, indignat, se ridică şi smulse cu violenţă scrisoarea din mâinile lui Roland, care rămăsese înmărmurit.

— Eşti un tânăr gogoman, dragul meu, îi zise el pe jumătate grav, pe jumătate surâzător, şi e foarte rău din partea ta că ţii cu orice preţ să compromiţi o dansatoare de la Operă.

Şi cum asistenţii nu ştiau încă ceea ce însemnau cuvintele domnului d'Asmolles şi, pe când Roland, zăpăcit, se întreba dacă trebuie să râdă sau să se supere, vicontele apropie scrisoarea de o lumânare şi o arse.

Rămăsese numai plicul sub masă.

— Du-te, dragul meu, du-te la întâlnirea ta, continuă Fabien râzând. Va juca Chamery în locul tău.

Şi pentru a distrage atenţia contelui îi zise.

— Este rândul dumitale.

— Îmi daţi voie, domnule conte...

— Fireşte, domnule, răspunse contele Artoff, a cărui frunte era tot întunecată.

Roland plecă.

Atunci tânărul domn Octav strigă:

— Roland acesta este de o îndrăzneală nemaipomenită, e urmărit până şi aici de femeile cele mai la modă.

Contele agitat de un presentiment vag, tresări.

— Ce femei la modă! zise Fabien, o dansatoare slabă, urâtă! Asta e la modă?

— Dar nu este o dansatoare... ci o femeie din lumea mare.

Domnul d'Asmolles se uită la domnul Octav şi îi zise:

— Domnule, dumneata eşti prea tânăr ca să vorbeşti de lucrurile acestea şi să-mi îngădui să-ţi dau un sfat...

— Anume! răspunse rânjind tânărul descreierat.

Fabien se uită la ceas.

— E miezul nopţii, zise el, şi la ora aceasta copiii de seama dumitale dorm!

După o oră, jocul se terminase. Fabien şi domnul de Château-Mailly plecaseră. Contele Artoff citea un ziar englez la aceeaşi masă sub care căzuse plicul scrisorii pe care o primise Roland.

Dar contele citea mecanic. El era îngrijorat şi preocupat. Surprinsese câteva priviri batjocoritoare fără să poată şti cui îi erau adresate. Faptul că Fabien se grăbise să ardă scrisoarea pe care o primise Roland i se părea curios.

Deodată, dându-şi puţin scaunul înapoi, contele lăsă ochii în jos, zări plicul şi, stăpânit de un fel de curiozitate, îl luă şi se uită la el cu o privire avidă.

Rocambole, care fuma liniştit la câţiva paşi şi citea un ziar, îl văzu pe conte îngălbenind şi clătinându-se.

„Hm! hm! îşi zise el, mi se pare că a recunoscut scrisul. Pe cinstea mea! Fitilul a luat foc. Trebuie să se aprindă şi pulberea!”

Şi Rocambole trecu în altă cameră, fără să facă zgomot, lăsând pe contele Artoff singur şi, putem spune, zdrobit.

Capitolul LVI

Contele Artoff, după cum s-a văzut din cursul acestei povestiri, era una din naturile înzestrate cu acea putere rară de stăpânire care permite unor oameni să închidă în ei emoţiile, cele mai violente. El rămase câteva minute în picioare, nemişcat, cu ochii aţintiţi pe acel plic a cărui adresa părea scrisă de mâna soţiei sale. Era aceeaşi scriitură prelungă, puţin groasă, ceea ce dovedea că fusese trasă cu o pană de gâscă, fără punctuaţie, puţin întortocheată, scriitură care, în întregul ei, trăda femeia cu spiritul independent. Iar în plicul acela fusese o scrisoare adresată domnului Roland de Clayet, un om care, după spusele contesei, o urmărise cu insistenţele lui şi încercase să pătrundă la ea, în căsuţa de pe marginea Nekerului, în Heidelberg.

De câte ori încolţeşte în sufletul omului o bănuială, se rememorează îndată o mulţime de împrejurări, de fapte fără gravitate aparentă, în sfârşit, din nimicuri, cărora la început nu li s-a dat nici o atenţie şi care, grupate, dobândesc imediat o elocvenţă înfricoşătoare. Contele îşi aduse aminte din nou de cele două sau trei priviri ironice care fuseseră schimbate între

jucători, priviri pe care nu le înţelesese la început. Îşi aduse aminte de atitudinea triumfătoare a lui Roland când primise scrisoarea aceasta, de înverşunarea cu care îi ţinuse piept la joc, de răceala aproape nepoliticoasă cu care primise mulţumirile sale, îşi aduse aminte, în sfârşit, de furia cu care vicontele d'Asmolles îi smulsese din mână biletul şi îl arsese la lumânare. Acest din urmă incident dobândi în ochii contelui importanţa unei revelaţii. El îndoi plicul în patru, îl puse în buzunar cu cel mai mare sânge rece şi plecă fără să ia seama la marchizul de Chamery care părea absorbit în citirea ziarului.

Dar Rocambole îl urmări cu coada ochiului şi, când îl văzu plecat, îşi zise uitându-se la ceas: „E miezul nopţii, iar dacă nu se întâmplă vreun accident neprevăzut, totul merge de minune. E mai mult ca sigur că Baccarat, dacă s-a întors de la sora ei, îşi aşteaptă bărbatul. Iar rusul meu mi s-a părut destul de înfuriat, pentru a fi în stare să ucidă fără să ceară nici o explicaţie."

Pe buzele lui Rocambole flutură un surâs: „Deznodământul acesta, murmură el, ar fi scurt şi violent, dar cele mai bune melodrame sunt cele mai scurte."

Şi continuă:

„Dacă, din contra, ceea ce se poate întâmpla, contesa nu s-a întors încă acasă, contele ar fi în stare să se ducă la Roland. Oh! atunci ar fi nostim... Rebeca nu este o femeie care să nesocotească ordinele mele; ea trebuie să fi plecat din strada Provence de zece minute. Contele îl va găsi pe Roland, şi explicaţia va fi cât se poate de amuzantă."

Şi falsul marchiz continuă să-şi citească ziarul.

În timpul acesta, contele Artoff alerga cu toată iuţeala cailor săi în strada Pépinière. În curtea palatului, contele văzu cupeul lui Baccarat, iar pătura aruncată pe cai dovedea că venise atunci.

— De când ai venit? întrebă contele coborând din trăsură.

— Acum, am venit cu doamna contesă, răspunse vizitiul.

Contele intră în casă.

Într-adevăr, Baccarat se întorsese atunci din bulevardul Beaumarchais, unde petrecuse toată seara cu sora şi cu cumnatul ei. Când intră contele, Baccarat stătea trântită pe un fotoliu în budoarul ei. Abia îşi scosese şalul şi pălăria. Figura ei era liniştită, surâzătoare, şi se lumină de o rază de bucurie atât de curată şi castă când tânărul rus apăru în pragul uşii,

încât acesta se simţi ca subjugat de liniştea aceasta.

— Bună seara, amicul meu, îi zise ea întinzându-i mâna, eşti mărgăritarul bărbaţilor de treabă că te întorci la douăsprezece.

Contele luă mâna contesei şi se aşeză alături de ea. El era foarte palid, dar în ochii lui nu scânteia nici o rază de furie, şi contesa, oricât era ea de perspicace, nu ghici deocamdată neliniştea oribilă care-l tortura.

— Amicul meu, îi zise ea, eşti foarte serios astă-seară. Nu cumva ai pierdut la cărţi?

Contele ridică din umeri.

— Nu cumva nu mă mai iubeşti? continuă ea.

Contele simţi că-i vine ameţeală şi îşi duse mâna la frunte, ca şi cum ar fi fost urmărit de un vis teribil. Cu toate acestea, îşi recapătă imediat, acel sânge rece care făcea din el un om extraordinar.

— Dragă Louise, îi zise el, îmi dai voie să pun mâna la inima ta?

Contesa nu înţelese, dar apucă mâna contelui şi i-o duse ea însăşi la inimă.

Inima ei era liniştită, bătăile regulate; surâsul nu dispăruse un singur moment de pe buzele sale, privirea ei era plină de acea melancolie obişnuită.

— Dar ce ai, dragă Stanislas? întrebă ea. Pentru ce toate nebuniile acestea?

— Louise, răspunse contele, acum trebuie să-mi dai voie să te întreb.

— Cu plăcere, domnule judecător de instrucţie. Să vedem, am comis vreo crimă?

— Nu ştiu, răspunse el cu răceală.

Contesa se uită la bărbatul ei.

— Dumnezeule! murmură ea, eşti cuprins de vreun acces de nebunie.

— Mi-e teamă, răspunse contele cu un accent convins.

Şi cum ea părea neliniştită, o întrebă:

— Te-ai întors acum, nu-i aşa?

— Cu puţin înaintea ta.

— Vii de la Cerise?

— Dar... fireşte.

— Aşa? zise contele, care rămase pe gânduri un moment.

Baccarat înţelese că bărbatul ei era prada unui acces de

gelozie. Poate că o altă femeie, mai tânăra, mai mândră, mai puţin iubitoare şi, mai cu seamă, mai puţin experimentată, s-ar fi indignat văzând că este bănuită. Dar pe contesă o chemase Baccarat; ea ştia că imaginaţia lucrează repede şi primeşte fără scrupule toate prezicerile nenorocirii. Se mulţumi dar să se uite la bărbatul ei şi să-i zică surâzând:

— Mă prind că eşti gelos.

— Aşa este, zise contele scurt, stăpânit fără voia lui de liniştea soţiei sale.

— Ei bine! zise ea, fă-ţi datoria exercită-ţi dreptul de bărbat, supune-mă la interogatoriu, dragul meu Stanislas.

— Nu mi-ai spus tu, murmură contele oarecum încurcat, că domnul Roland de Clayet ţi-a făcut curte?

— Mai întâi la Baden, şi apoi la Heidelberg. El m-a scos din apă, deşi nu eram în pericol să mă înec, căci ştiu să înot, zise Baccarat râzând, şi a crezut că este în drept să se intituleze salvatorul meu.

— Tocmai, zise contele.

— Domnul de Clayet, continuă Baccarat, ştiu că este un guguman de n-are pereche; el ar fi în stare să se laude şi cu ce n-are. Tocmai din cauza aceasta nu l-am primit. Totuşi după cum sunt, în definitiv, obligată faţă de el aş vrea să-ţi cer o permisiune.

— Spune, zise contele, hotărât să o asculte până la capăt.

— Pentru mâine ai invitat mai mulţi prieteni, printre care şi pe domnul d'Asmolles; nu l-ai invitat astă-seară să vină la noi, fără ceremonie, la un ceai?

— Ba da.

— Ei bine! să-mi dai voie să-l invit şi pe acest domn de Clayet. Îi vom mulţumi, ne va trimite cartea lui de vizită peste opt zile, îi vei trimite şi tu pe a ta şi totul se va sfârşi. Cel puţin aşa cred.

— Atâta tot?

— Absolut.

— Nu l-ai văzut de când te-ai întors?

— După câte ştiu, nu!

— Curios!... murmură contele pe jumătate convins de liniştea soţiei sale.

Dar Baccarat încruntă din sprâncene.

— Ascultă, dragă Stanislas, îi zise ea luându-i mâna, să ne explicăm, te rog. Eşti prea bun, prea nobil şi ştii prea bine că te iubesc prea mult, pentru a căuta să te înşel.

— Aşa este... îngână contele.

— La rândul meu, dă-mi voie să te întreb, zise Baccarat, cu un accent de autoritate. Răspunde-mi.

Contele tăcu.

— De unde vii? Ce ai auzit? Ce ţi s-a spus?

— Vin de la clubul lui Château-Mailly, unde l-am întâlnit pe acest domn de Clayet, şi mi s-a părut că a fost prea fanfaron şi obraznic faţă de mine.

— Asta nu trebuie să te mire, din moment ce a îndrăznit să-mi trimită o scrisoare de dragoste.

Şi Baccarat adăugă:

— Atâta tot?

— Nu. În jurul domnului de Clayet mai erau câţiva copii emancipaţi, prietenii săi, care îi lăudau norocul şi se uitau la mine cu un aer ironic.

— Asta e mai grav, zise contesa. Domnul de Clayet este un om capabil să mă compromită. În cazul acesta mă însărcinez eu să-i dau o lecţie bună. Apoi?

— Apoi, continuă contele a cărui voce tremura de emoţie, în timp ce domnul de Clayet juca, i s-a adus o scrisoare. Scrisoarea aceasta, a spus-o chiar el cu voce tare, venea de la o femeie misterioasă şi voalată. Femeia aceasta, care după spusa lui este contesă, îl aştepta la el acasă... Şi cum domnul de Clayet — termină contele cu o emoţie din ce în ce mai mare — aruncase plicul sub masă şi întindea scrisoarea marchizului de Chamery, care după câte se pare este prietenul său, vicontele d'Asmolles i-a smuls-o din mână şi s-a grăbit s-o ardă.

— Dar, zise Baccarat, asta seamănă a scandal. Şi mai departe?...

— Domnii aceştia au plecat. Cu un gest maşinal şi împins de una din acele curiozităţi inexplicabile, am luat plicul de pe jos. Plicul acesta, iată-l.

— Dă-mi-l, zise contesa întinzând mâna, în timp ce contele rămăsese încremenit.

Deodată Baccarat se îngălbeni la faţă, dădu un ţipăt şi sări în sus ca şi cum ar fi fost muşcată de un şarpe.

— Ah! zise ea ieşită din minţi, dar asta nu se poate! Înnebunesc, nu văd bine?... este scrisul meu!... Oh! scrisul meu atât de bine imitat, încât îmi vine să cred că mi-am pierdut capul, că sunt somnambulă... că...

Şi Baccarat căzu zdrobită pe fotoliu. Ea fusese atât de sublimă în furia ei, atât de sinceră, atât de profund înfricoşată în nevinovăţia sa, încât contele căzu în genunchi.

— Oh! strigă el, iartă-mă, Louise, că am îndrăznit să mă îndoiesc de tine!

Contesa apucă cu amândouă mâinile capul bărbatului ei şi îi sărută părul negru buclat.

— Dar cine nu s-ar fi îndoit! murmură ea.

Deodată contele Artoff se ridică.

— Doamnă, îi zise el cu o gravitate care ar fi înfricoşat chiar şi pe cei mai curajoşi, domnul Roland de Clayet este un mizerabil care va muri mâine.

Şi omul de la Nord, omul care se înfuria repede, gentilomul în vinele căruia curgea sângele vechilor tartari, se ridică ameninţător, feroce, şi îşi jură să omoare pe acel descreierat care mersese cu îndrăzneala până acolo, încât lăsase să planeze o bănuială asupra femeii căreia el, contele Artoff, îi dăduse numele... El făcu un pas spre uşă, şi fără îndoială că, dacă ar fi ieşit, s-ar fi dus de-a dreptul la Roland, l-ar fi pălmuit şi l-ar fi silit să se bată imediat, fără să-i dea măcar timpul de a se explica.

Dar contesa redeveni atunci Baccarat, adică acea femeie care odinioară supusese pe rus voinţei ei, voinţă de care n-a mai făcut uz din ziua când îşi crezuse misiunea terminată.

— Aşteaptă, îi zise ea, şi ascultă-mă.

Era atâta autoritate în privirea ei şi în vocea ei, încât contele se supuse.

— Ascultă-mă, continuă ea, şi vei vedea atunci dacă am dreptate.

— Spune, zise contele, ce trebuie să fac?

— Dragă prietene, răspunse contesa, examinând plicul, scrisul acesta seamănă atât de perfect cu al meu, încât trebuie să fi văzut negru înaintea ochilor şi, în timp ce bănuiala oribilă îţi pătrundea în suflet, ai putut să-ţi concentrezi amintirile şi să le dai o întorsătură pe care nu ar fi putut-o lua în ochii unui om cu sângele rece.

— Se poate, zise contele. Dar... scrisul acesta?

— Una din două, răspunse Baccarat, sau domnul de Clayet a putut să se laude că a obţinut de la mine o întâlnire, mi-a imitat scrisul şi s-a purtat în urmă ca un mizerabil, sau în toate acestea nu este decât o ciudăţenie inexplicabilă a întâmplării, care vrea câteodată ca doi oameni născuţi departe unul de

altul, şi care nu s-au întâlnit niciodată, să semene ca două picături de apă; de data aceasta, întâmplarea a făcut ca două femei să aibă exact acelaşi scris.

— Asta-i peste putinţă!

— Nimic nu-i peste putinţă, dragul meu.

— Dar privirile acelea, surâsurile acelea...

— Le-ai luat în seamă la început?

— Nu.

— Ei bine! se poate să nu fi văzut bine. Dar mă rezum: sau domnul de Clayet este un mizerabil... şi atunci merită să fie pedepsit ziua în amiaza mare... după ce ai strâns toate probele infamiei lui...

— Ai dreptate.

— Sau este un joc al întâmplării şi, în cazul acesta, uită-te la mine şi întreabă-te dacă o femeie pe care ai ridicat-o până la tine, care a îndrăznit să primească numele tău, dacă este posibil ca această femeie să fie atât de nelegiuită încât să-şi bată joc de cinstea pe care i-a redat-o generozitatea ta...

Şi contesa se încovoie umilă şi tremurătoare în faţa acestui om care devenise stăpânul ei.

Tânărul rus o cuprinse în braţe.

— Oh! murmură el plin de entuziasm, aş vrea ca lumea întreagă, lumea care a îndrăznit să vorbească rău de mine, aş vrea ca toată lumea aceasta să poată vedea şi să ştie cât valorezi!

Fu un moment de tăcere, emoţionant, între cei doi soţi. În sfârşit, contesa deschise vorba.

— Dragul meu, zise ea, vrei să mă laşi, ca altă dată, să lucrez eu singură?

— Da, fă tot ce voieşti.

— Voi invita pe domnul de Clayet mâine seară să ia ceaiul aici, îl vei vedea, îl vei observa, în largul tău, şi, dacă va îndrăzni un singur moment să iasă din limitele celui mai profund respect, ţi-l voi da pe mână.

— Fie, zise contele.

Baccarat luă un condei şi scrise:

„Domnule,

N-am uitat ceea ce vă datorez şi îmi aduc aminte de malurile Nekerului. Daţi-mi voie să vi le amintesc şi dumneavoastră, rugându-vă să veniţi, pentru a primi

mulţumirile mele, la mine acasă, în jurul unei mese de ceai şi în compania câtorva intimi.

Obligata dumneavoastră

Contesa Artoff.”

Contesa îndoi scrisoarea şi lipi plicul, lăsându-l pe masa din budoar.

— O va duce mâine cameristul meu, zise contele.

Şi cei doi soţi ieşiră din cameră.

. . . .

Aproape în acelaşi moment se deschise o uşă în spate, uşa unui cabinet mic, care da şi el într-o sală.

Budoarul contesei Artoff fusese altădată camera de culcare a contelui, şi tot prin cabinetul acela, domnul Venture, deghizat în negru, venise înarmat cu un cuţit pentru a-l omorî pe tânărul rus. De data aceasta, însă, nu Venture, fostul intendent al doamnei Malassis, intră în odaia prin uşa aceea, ci Zampa! Zampa, sufletul blestemat al lui Rocambole, noul valet al domnului de Château-Mailly, Zampa, care, în urma ordinului formal pe care-l primise de la omul cu haina poloneză, reuşise, după cum se vede, să se înţeleagă cu cineva din palatul Artoff.

El se apropie de masa pe care lăsase contesa scrisoarea. Apoi, cum ceara era încă moale, rupse uşor sigiliul şi scoase din plic biletul, pe care îl copie.

După aceasta îl puse la loc în plic, îl sigilă cu sigiliul lăsat pe masă, şi îşi spuse:

„Mi se pare că asta-i o afacere foarte urgentă. Dacă aş da o fugă până în strada Suresnes?”

Omul cu haina poloneză mi-a spus că, orice s-ar întâmplă, îl găsesc acolo între douăsprezece şi două.

Şi Zampa ieşi în vârful picioarelor şi dispăru fără să fi deranjat ceva din budoar.

Zampa alergă în strada Suresnes, Rocambole era acolo, şi valetul îl găsi înfăşurat în faimoasa lui haină poloneză cu găitane. Sigur că Zampa, dacă l-ar fi cunoscut pe domnul marchiz de Chamery, pe elegantul tânăr, nu l-ar fi recunoscut niciodată în persoana acestui om între două vârste, a cărui tinereţe nu se cunoştea decât în privirea lui scânteietoare.

— Ah! ah! zise Rocambole văzându-l, mă prind că s-a întâmplat ceva nou.

— Nu tocmai, răspunse Zampa.

— Atunci, pentru ce ai venit?

— Pentru a vă da o copie după un bilet scris de contesă înainte de a se culca.

— Şi cu biletul ce-ai făcut?

— L-am lipit la loc, cât se poate de bine. Vă asigur că nu se va observa nimic.

— Dă-mi să văd copia.

Rocambole citi cu atenţie invitaţia pe care o făcuse contesa domnului Roland de Clayet.

— Drace, exclamă el, şi mai zici că nu s-a întâmplat nimic?!

— Am zis că nu s-au întâmplat lucruri mari.

— Şi eu îţi spun, zise Rocambole ridicând din umeri, că eşti un prost.

— Vă foarte mulţumesc!

— Atâta numai că, fără să ştii, ne-ai scăpat pe toţi. Poate că am fi fost pierduţi acum, dacă nu mi-ai fi adus hârtiuţa aceasta.

— Atunci, sunteţi mulţumit de mine?

— Foarte mulţumit, şi persoana pentru care lucrezi va ţine socoteala serviciilor tale.

Zampa salută.

— Aveţi alte ordine să-mi daţi?

— Nu, du-te de te culcă... vom vedea mâine.

Zampa ieşi.

După ce plecă, marchizul se grăbi să-şi schimbe costumul şi să-şi scoată barba.

Apoi ieşi din apartamentul său din strada Suresnes, se urcă în trăsura care aştepta la poartă, şi plecă în goana cailor la Passy. Când ajunse acolo, falsa contesă Artoff tocmai îşi chemase camerista pentru a o dezbrăca să se culce. Ca oricare femeie care face din frumuseţea ei o profesiune, Rebeca nu se culca niciodată mai devreme de ora două, chiar dacă nu avea nimic altceva de făcut decât să-şi dea în cărţi.

— Cum?! zise ea văzându-l pe Rocambole intrând la ea la ora aceea, ai venit?!

— Fata mea, zise falsul marchiz, ia un condei, şi scrie cât se poate de frumos.

— Pentru ce?

— Ca să scrii ce-ţi dictez eu. Trebuie ca scrisoarea aceasta, adăugă el, să fie la fel cu aceea pe care a primit-o Roland de

la tine.

— Foarte bine, zise Rebeca, aşezându-se în faţa biroului.

Şi Rocambole dictă.

Capitolul LVII

A doua zi dimineaţa, domnul Roland de Clayet se sculă devreme, cu surâsul pe buze şi foarte bine dispus.

La căpătâiul patului său îl zări pe domnul Octav sorbind din cafea şi citind ziarele.

— Eh! eh! îi zise copilandrul, tu îmi faci impresia lui Francisc I, care a dormit pe ţeava unui tun, în ajunul bătăliei de la Marignan.

— Crezi?

— Sigur!... dacă nu eşti rege, eşti cel puţin cavaler. Şi niciodată n-a fost om mai liniştit decât tine în ajunul unei lupte.

— Ia ascultă dragă, zise Roland, despre ce luptă vorbeşti?

— Cum! nu ţi-e frică?

— De cine să-mi fie frică?

— De... contele Artoff.

— Mai întâi, dragul meu, zise el, nu înţeleg pentru ce ar putea să mă sperie contele.

— Dar... mai curând sau mai târziu... el va afla totul.

— Se poate.

— Şi, vă veţi bate.

— Ei şi! ne vom bate!

— Se zice că e teribil.

— Tot atât cât şi mine.

— Adeseori şi-a ucis adversarul.

— De data asta îl voi ucide eu pe el, zise Roland cu un accent eroic. Moartea lui va rupe monotonia situaţiei.

— Eşti superb! murmură tânărul domn Octav.

— Ah! dragul meu, murmură Roland cu entuziasm, ce femeie! Ce înger! Aseară n-avea decât câteva minute libere, fusese la sora ei, şi îi era teamă să nu se întoarcă contele acasă înaintea ei; şi, cu toate acestea, a venit.

Sunetul clopoţelului îl întrerupse pe Roland din povestirea lui înflăcărată.

— Frumos ar fi, se gândi domnul Octav, să fie chiar contele.

Dar domnul Octav se înşela.

Noul camerist al lui Roland, acela pe care i-l dăduse domnul de Chamery, intră aducând o scrisoare pe o tavă.

— O scrisoare de la EA! zise el cu vocea pe jumătate.

Roland luă scrisoarea, rupse repede plicul şi citi:

„Dragă Roland,

Este ora trei de dimineaţă, tiranul meu moţăie într-un colţ şi totul doarme în jurul meu, în timp ce eu dictez cameristei mele scrisoarea aceasta pentru tine.

Ah! scumpul meu prieten, furtuna s-a dezlănţuit asupra capetelor noastre şi fatalitatea este geloasă pe fericirea noastră...”

„Oh! oh! se gândi Roland, nu cumva s-a întâmplat ceva nou?...”

„Ieri am comis, continuă el să citească, o imprudenţă cât se poate de mare. Ţi-am scris o scrisoare cu mâna mea şi am făcut o greşeală de neiertat.

După cum mi-ai spus, ai ars scrisoarea mea, dar n-ai făcut tot la fel şi cu plicul.

Plicul acesta a căzut în mâinile contelui. El a recunoscut scrisul meu şi a venit acasă furios.

Tocmai plecasem de la tine... oh! am crezut că mă omoară.

Cu toate acestea, am avut curajul să mint, să neg, să arunc totul asupra întâmplării, care a făcut ca scrisul a două femei să semene... În sfârşit, m-a crezut. Dar în sufletul lui tot a mai rămas o urmă de neîncredere. El mi-a cerut să-ţi scriu şi să te invit a lua ceaiul la mine, mâine seară, duminică; vrea să ne spioneze, să ne surprindă mişcările...

Roland, dragul meu, trebuie să fii tare, mut, nepăsător, ca şi cum nu m-ai fi văzut niciodată. Eu, la rândul meu, îţi jur că voi fi de o naivitate şi de o răceală admirabilă. Dacă vei fi şi tu tot atât de tare ca mine... oh! suntem salvaţi...

Adio, pe mâine, sau mai bine zis, nu, căci mâine voi fi pentru tine o străină, dar imediat ce întâmplarea va face ca să ne putem revedea iarăşi singuri...

Adio, te iubesc...”

Scrisoarea nu avea nevoie să fie semnată şi nici nu era.

Roland, credincios rolului său de fanfaron odios, întinse scrisoarea tânărului domn Octav.

— Pe cinstea mea! zise acesta, aş da bucuros tot ce mi s-ar

cere, pentru a fi invitat astă-seară la contele Artoff. Sunt curios să ştiu cum te vei purta.

Clopoţelul se auzi din nou şi servitorul intră aducând o altă scrisoare.

Aceasta era sigilată. Era scrisă de mâna contesei Artoff şi iscălită.

— Îmi pare foarte rău, murmură, pentru a doua oară, tânărul domn Octav, că nu-l cunosc pe conte. Aş fi voit să-l văd.

Seara, pe la ora nouă, domnul viconte d'Asmolles şi cumnatul său marchizul de Chamery, plecară cu trăsura de la palatul lor din strada Verneuil şi dădură ordin vizitiului să-l ducă la palatul Artoff.

— Dragul meu, zise Fabien, pe drum, îţi mărturisesc că, dacă nu m-aş fi temut că dau de bănuit bietului conte, nu m-aş fi dus astă-seară la el. Aş fi pretextat o indispoziţie personală, sau o durere de cap a Blanchei.

— De ce? întrebă Rocambole cu naivitate.

— Pentru că a mă duce acum la conte, răspunse Fabien, este pentru mine un chin; mi s-ar părea că făptuiesc o ipocrizie ruşinoasă de a săruta mâna acelei femei.

— Dar, după socoteala asta, dragul meu, ar trebui să nu mai vezi pe nimeni.

— Ah!... murmură Fabien, tu nu ştii ce încredere nestrămutată aveam în pocăinţa ei, cum credeam în ea, cum îi respectam acea virtute, care ieşise din noroiul în care era îngropată ca diamantul din cărbunele negru şi murdar. Ei bine! peste zece minute va trebui să stau în faţa ei, să o salut, să mă uit la figura aceea pe care Dumnezeu pare că a luminat-o cu aureola pocăinţei, şi voi fi silit să-mi zic: „Femeia aceasta este minciuna personificată!...”

— Contele Artoff este un om desăvârşit din toate punctele de vedere, şi trebuie ca o femeie să-şi fi pierdut capul pentru a nu-l adora.

— Şi a-l schimba cu un nătâng, ca Roland, zise contele cu amărăciune.

Trăsura se opri. Ei intraseră în curtea palatului Artoff şi un lacheu în livrea alergă să deschidă portiera.

Cei doi tineri urcară scara cea mare şi intrară în salonul de la primul etaj.

Încăperea era mare, împodobită cu câteva tablouri flamande şi spaniole, în culori închise ca tapetul de pe pereţi.

Camera era luminată de două lămpi mari de bronz aşezate pe masă. Acestea, împreună cu lumânările de la pian, răspândeau o lumină slabă în sala aceea mare. Era efectul întâmplării sau Zampa făcuse înadins aşa pentru ca atât Fabien cât şi Roland să nu observe micile trăsături care deosebeau pe falsa de adevărata contesă Artoff.

Când intrară vicontele şi Rocambole, împrejurul mesei de lucru a contesei, erau şapte sau opt persoane. Baccarat îşi lăsase lucrul şi povestea tânărului duce de Château-Mailly unele obiceiuri ale vieţii ruseşti din împrejurimile Odesei.

Contele stătea la o parte, pe canapea, şi vorbea încet cu un prieten al său. El se ridică repede când auzi pe valet anunţându-l pe vicontele d'Asmolles şi pe marchizul de Chamery şi le ieşi înainte.

— Ah! dragă Fabien, zise el vicontelui, vino mai repede. Contesa a spus deja de două ori că nu vei veni... atât e de nerăbdătoare să te vadă.

— Contesa este foarte bună, zise Fabien, care se duse să sărute mâna frumoasei Baccarat.

— Dragă viconte, îi zise ea, după cum văd, ai făcut multe lucruri de astă-vară până acum.

— M-am însurat, zise Fabien, şi îmi veţi permite să vă recomand pe cumnatul meu, domnul marchiz de Chamery.

Cu toată îndrăzneala sa obişnuită, Rocambole se simţi un moment stingherit; se temea să întâlnească privirea contesei. Din fericire pentru el, se aflau în umbră, iar pe de altă parte îşi schimbase până şi vocea.

Baccarat se uită la el cu indiferenţă, îl salută şi întoarse capul spre uşa în pragul căreia apăruse un nou personaj.

La vederea sa, la numele său, spus cu voce tare de către lacheu, Fabien tresări. Personajul care venise nu era altul decât domnul Roland de Clayet.

Roland intră uşor şi nepăsător şi voi să se ducă pentru a saluta pe contesă. Dar, în mijlocul salonului, se întâlni cu contele Artoff care îi întinse mâna şi îi zise:

— Bună seara, adversarule de joc; îmi pare foarte bine că ai venit.

Roland se uită la conte şi i se păru că privirea rusului era rece. Roland era curajos, dar care este omul oricât de viteaz ar fi el, căruia să nu-i fie frică măcar o singură dată în viaţă? Roland se simţi înfricoşat; şi, din cauza terorii de care era

cuprins, îşi propuse să se conformeze întocmai instrucţiunilor misterioase din scrisoarea pe care o primise de dimineaţă. El o salută pe contesă, îi făcu un compliment cât se poate de stângaci şi se ţinu la o parte cu modestie.

„Femeia aceasta, se gândi Fabien, este de o îndrăzneală rară şi neruşinată”.

— Mi-e teamă, îi şopti Rocambole la ureche, ca Roland să nu facă vreo boacănă.

Pe la ora zece se servi ceaiul şi conversaţia deveni generală.

Roland se uita la contesă pe furiş şi îşi zise:

„Curios! n-am văzut-o niciodată atât de frumoasă. Este mult mai frumoasă, mult mai tânără, mult mai elegantă decât ieri. Şi când te gândeşti că ea se face atât de frumoasă pentru mine”.

Venise vorba de călătorii.

Contesa era foarte veselă; ea povesti trecerea ei prin Heidelberg, întâmplarea cu răsturnarea bărcii în valurile Necherului şi eroismul lui Roland, care se aruncase în apă pentru a o scăpa.

În timpul acestei povestiri Roland roşi puţin, se tulbură chiar sub privirea contelui, acea privire rece de care se înfricoşase, dar contele ştia că Roland îndrăznise să scrie contesei şi să-i vorbească de iubirea lui. El putea prin urmare să atribuie tulburarea sa acestei cauze.

Roland fu cât se poate de cuviincios; el nu se apropie prea mult de contesă şi nu încercă să se aşeze lângă ea. Merse până acolo, încât se fixă la o masă de wist şi jucă cu răbdare timp de două ore.

La miezul nopţii, Fabien, care stătuse pe ghimpi până atunci, dădu semnalul de plecare.

El apucă pe Roland de braţ.

— Haide! îi zise el încet. Îţi cer lucrul acesta în numele prieteniei noastre.

Afară de doi ofiţeri englezi, plecase toată lumea. Rămăseseră doar ei: Roland, Fabien şi Rocambole.

Pe când contele strângea mâna lui Fabien şi lua de pe masă o lumânare pentru a lumina calea oaspeţilor săi, Roland sărută mâna contesei:

— După cum vedeţi, doamnă, îi zise el încet, m-am supus întocmai.

Salută şi se retrase, lăsând-o pe Baccarat înmărmurită. Pe

bună dreptate ea nu înţelegea ceea ce voise el. Ce ordine putuse ea să-i dea?

Pe când căuta să-şi explice cuvintele acestea, îşi închipui că Roland, nerenunţând la rolul său de curtezan, voise, fără îndoială, să o facă a înţelege că ghicise motivele pentru care refuzase să-l primească la Heidelberg şi voia să-i arate că fusese cavaler fiindcă aşteptase cu răbdare până atunci.

— Ei bine! zise ea contelui când rămaseră singuri, ce părere ai?

— Părerea mea este că ieri l-am calomniat pe Roland: că bietul băiat, chiar dacă mai este amorezat de tine, nu mi s-a părut tocmai obraznic şi că, înşelat din cauza acelei asemănări de scris, am fost nebun şi ridicol cu desăvârşire.

— Aşadar nu mai eşti gelos? zise contesa râzând.

— Oh! nu, răspunse el. Şi vei fi cea mai bună dintre femei dacă mă vei ierta.

Contele sărută cu respect mâna soţiei sale, luă o lumânare şi se retrase.

. . . .

A doua zi la douăsprezece, contele Artoff ieşi călare şi se îndreptă spre Bois de Boulogne însoţit de un lacheu, de asemenea călare.

După ce făcu înconjurul lacului, tânărul rus simţi că-i este sete. Căldura era mare; el o apucă pe strada ce ducea la poarta Maillot, dădu pinteni calului şi se opri la pavilionul din Armenanville. Restaurantul acesta avea o grădiniţă, cu mai multe pavilioane de verdeaţă, foarte stufoase, aşa că nu se putea vedea prin ele.

Contele descăleca, îşi lăsă calul în grija valetului şi intră într-unul din ele, cerând o îngheţată.

Doi tineri, ai căror cai aşteptau la poarta grădinii, ţinuţi de un grom, făcuseră la fel cu contele: intrară într-un pavilion vecin, consumară îngheţată şi acum vorbeau. Contele nu ar fi tras cu urechea la convorbirea lor, dacă n-ar fi recunoscut vocea unuia dintre ei. Vocea aceasta era a tânărului domn Octav, pe care contele îl auzise vorbind, cu două seri mai înainte, la clubul domnului de Château-Mailly.

Fără voia lui, contele ascultă.

— Pe cinstea mea! zicea Octav, aş fi dat mult să asist la serata contelui Artoff.

— E sigur, răspunse interlocutorul său, a cărui voce îi era necunoscută contelui, că Roland trebuie să fi fost admirabil.

Contele tresări. Pentru ce se vorbea despre Roland şi despre el?

— Azi-dimineaţă, continuă Octav, m-am întâlnit cu Roland şi după cât se pare, lucrurile au mers bine.

— Cum bine?

— Roland s-a purtat retras şi modest.

— Chiar aşa trebuia să se poarte.

— Contesa a rămas nemişcată. Nici n-a clipit.

La auzul acestor cuvinte, contele simţi sângele îngrămădindu-i-se la inimă şi fu cât pe ce să sfărâme paharul pe care-l ţinea în mână. Cu toate acestea se stăpâni, îşi ţinu respiraţia şi ascultă.

— Pe cinstea mea! continuă tânărul Octav, trebuie să fii femeie ca să nu roşeşti niciodată.

— Femeile sunt îndrăzneţe.

— Contesa, după cum spune Roland, a fost plină de spirit, de graţie şi de nepăsare. Ea s-a prefăcut că atunci îl vede pentru întâia oară; abia a schimbat cu el câteva cuvinte.

— Ascultă, dragă, îl întrerupse interlocutorul lui Octav, eşti sigur că Roland nu se laudă?

— Absolut sigur...

— Crezi tu că este cu adevărat iubit?

— Fireşte!

— Ai văzut-o pe contesă la el acasă?

— Nu; dar am văzut-o la Operă.

— Cu el?

— Cu el...

— Ea era fără voal?

— Ba cu voal, dar şi l-a ridicat la restaurant.

La aceste din urmă cuvinte, contele simţi o sudoare rece inundându-i fruntea.

Octav continuă:

— De altfel, eu sunt confidentul lui Roland, el îmi arată toate scrisorile. Eu am ştiut înaintea tuturor când contesa l-a primit la Passy. În sfârşit, dragul meu, termină tânărul Octav, ieri dimineaţă eram la Roland acasă când i s-a adus o scrisoare.

— De la contesă?

— Fireşte. În scrisoarea aceea contesa îl prevenea că va primi o invitaţie.

Auzind aceste cuvinte, contele se clătină pe scaun.

Octav continuă:

— Atât numai că, după cum îţi poţi închipui, scrisoarea a doua era scrisă chiar de mâna contesei.

— Dar cealaltă?

— Cealaltă era scrisă de o cameristă. O femeie ca Baccarat e prevăzătoare.

— Roland îşi caută moartea cu lumânarea, zise interlocutorul.

— Tocmai asta i-am spus şi eu.

— Nu l-am văzut niciodată pe contele Artoff, dar ştiu sigur că este un om teribil, neînduplecat, mânuieşte la perfecţie armele şi, la patruzeci de paşi taie un glonte în două pe un ascuţiş de sabie.

— Vrând-nevrând trebuie să aibă talentele acestea, rânji domnul Octav, din moment ce a avut curajul să se însoare cu Baccarat, căci altfel...

Domnul Octav n-apucă să termine.

El auzi în spatele său un ţipăt înăbuşit, sălbatic, o exclamaţie semănând cu uralele cazacilor, şi în momentul când se ridică înmărmurit, contele apăru în pragul pavilionului.

Contele Artoff era palid ca un cadavru, buzele i se albiseră, iar ochii îi scânteiau. El se apropie de tânărul Octav, care îngheţase de spaimă, îl apucă cu amândouă mâinile de umeri şi îl trânti în genunchi:

— Domnule, îi zise el cu vocea înecată, trebuie să mă cunoşti, eu sunt contele Artoff, omul acela de a cărui onoare îţi baţi joc de mai bine de un ceas. Aş putea să te ucid numaidecât, fără arme, numai cu mâinile. Dacă te-aş târî pe teren, te-aş lăsa mort pe loc; dar eşti un copil şi poate ai o mamă care te iubeşte, şi de aceea vreau să te las să trăieşti... te iert, dar cu o condiţie.

Contele era atât de teribil şi atât de maiestuos, încât cei doi tineri fură cuprinşi de groază. Fanfaronul începu să tremure ca o frunză şi îngână câteva cuvinte de scuză.

Contele îl ridică.

— Domnule, îi zise el, să-mi juri că te vei întoarce acasă, vei sta acolo douăzeci şi patru de ore, şi că nu vei căuta să te întâlneşti cu Roland de Clayet.

— Jur... îngână domnul Octav.

— Dacă nu te ţii de cuvânt, adăugă contele Artoff, voi fi silit

să te ucid... Cu toate acestea nu viaţa dumitale îmi trebuie, ci a LUI!

Şi contele ieşi din pavilion furios şi teribil ca un uragan.

— Roland este un om mort! îngână amicul lui Octav.

Capitolul LVIII

Există un personaj pe care l-am pierdut oarecum din vedere şi cu care trebuie să facem cunoştinţă mai de aproape. Este vorba de acel doctor mulatru care practica medicina la Paris şi a cărui specialitate era de a vindeca bolile căpătate în ţările tropicale.

Doctorul era un om de patruzeci de ani. Se născuse în Guadelupa din părinţi sclavi. Un colonist generos, stăpânul său, îl făcuse liber; apoi, observând la el înclinaţii serioase pentru învăţătură, îl dădu mai întâi să urmeze o şcoală secundară de farmacie, şi la urmă medicina. La douăzeci de ani, Samuel Albot, aşa îl chema, tot protejat, tot susţinut de fostul său stăpân, fusese admis doctor şi, după cum am spus, se dusese în Brazilia, apoi în Paraguay, unde a practicat medicina câţiva ani.

Într-o zi, împins de gustul pe care-l avea pentru călătorii, se îmbarcă la bordul unei nave de comerţ, ca chirurg. Nava călătorea spre Indii.

După şase luni, doctorul Samuel Albot debarcă la Calcutta, după o lună, certându-se cu căpitanul navei, îşi dădu demisia. În schimb însă se stabili în Calcutta, hotărât să practice acolo meseria lui de doctor.

Chiar din primul an, tânărul savant fu atras de una din ramurile cele mai frumoase ale profesiunii sale, de studiul otrăvurilor aplicate în medicină ca mijloc de vindecare.

India este bogată în aceste daruri funeste. De la pomul aşa numit Mancenilier, al cărui suc este mortal, până la frunza lată a arborelui numit Upa, acel gigant, a cărui umbră adoarme pentru totdeauna pe acela care s-ar culca sub ramurile lui, de la minerale şi până la reptilele al căror dinte este plin de un venin fără leac, pământul indian este plin de substanţe, de produse, de plante, de animale, a căror simplă atingere şi cea mai uşoară muşcătură este de ajuns pentru a trimite în lumea morţilor pe imprudentul care n-a ştiut să se păzească la vreme.

Din Calcutta, doctorul trecu în Ceylon, apoi în Sumatra şi în Java. În cele din urmă făcu înconjurul lumii la bordul unui bric olandez.

După zece ani, mulatrul se crezu destul de învăţat şi de experimentat şi veni în Europa, după ce reuşise în ţările ecuatoriale, să vindece bolile cele mai teribile. El făcuse să dispară tatuaje recunoscute ca de neşters, vindecase matelotţi atinşi de ciumă şi părăsiţi de doctorii de pe vasele lor, utilizase şi experimentase ca leac pentru unele răni grăsimea şerpilor veninoşi şi întrebuinţase ca antidot foile de Upa, recunoscute până atunci ca o otravă tot atât de fulgerătoare ca şi acidul prusic anhidru.

Doctorul se stabili la Paris, unde reputaţia lui era deja făcută.

El locuia în capitala Franţei de cinci ani, când falsul marchiz de Chamery, adică Rocambole, i-l încredinţa pe pretinsul matelot Walter Bright. Se ştie ce rezultat satisfăcător obţinuse doctorul. După două luni de tratament, sir Williams, tatuatul, scăpase aproape cu desăvârşire de sluţenia lui respingătoare.

Doctorul Samuel Albot ocupa un foarte frumos apartament, situat la primul etaj al unui vechi palat din cartierul Saint-Honoré, care avea o grădină mare, sălbatică, de o neglijenţă plină de grandoare.

Proprietarul palatului, marchizul d’A... era un gentilom bătrân foarte bogat şi foarte original, care, din iulie 1830, nu mai pusese piciorul în Paris şi trăia la moşiile sale. Multă vreme refuzase cu încăpăţânare să închirieze palatul, după cum refuzase să-i facă reparaţiile cele mai urgente cerute de arhitectul său. Dar, într-o zi, doctorul se prezentă la el. Marchizul auzise de renumele ştiinţific al acestuia din ziarul pe care îl primea la castelul său.

După cum am spus, marchizul era un original pe care Revoluţia din iulie îl făcuse să-şi piardă puţin minţile. El îl măsură pe mulatru de sus până jos, îl invită apoi la masă şi între ei avu loc următoarea conversaţie:

— Domnule, zise marchizul, doriţi să închiriaţi un apartament în palatul meu?

— Domnule marchiz, răspunse mulatrul, poziţia izolată a palatului dumneavoastră şi grădina mare care-l înconjoară îmi plac foarte mult mie, un biet savant care caută liniştea; şi oricare ar fi preţul pe care mi l-aţi fixa...

— Domnule, zise marchizul, mi s-au oferit cincisprezece mii de franci ca să-l închiriez, şi am refuzat.

— Totuşi...

— Dar dumneavoastră, zise marchizul, vi-l închiriez fără să pretind nimic.

— Cum? zise mulatrul mirat.

— Vă dau palatul meu şi sunt gata să fac contract cu dumneata, pe treizeci de ani, continuă marchizul, numai să primiţi condiţiile mele.

— Şi anume?

— Grădina să rămână necultivată şi lăsată la voia întâmplării.

Doctorul se înclină.

— Veţi plăti leafa servitorului şi nu veţi primi la dumneavoastră nici un funcţionar republican, termină bătrânul regalist.

— Primesc, zise mulatrul.

Şi doctorul se instala, după opt zile, în palatul marchizului d'A...

Or, chiar în ziua când contele Artoff ducându-se la Bois se oprise la pavilionul d'Armenonville şi ascultase, fără voie, conversaţia tânărului domn Octav, chiar în ziua aceea, domnul marchiz de Chamery intră în curtea doctorului şi ceru să-l vadă.

— Domnul este acasă, zise portarul salutând până la pământ.

Rocambole lăsă hăţurile în mâna gromului său şi intră înăuntru. El îl găsi pe doctor într-un vast cabinet de lucru, numit de numeroşii săi clienţi cabinetul otrăvurilor. Pereţii odăii erau, de jur împrejur, acoperiţi cu rafturi pline de cărţi; o mulţime de mese erau încărcate cu borcane, cu sticle şi cu tot felul de instrumente de fizică şi chimie. Pe una din ele era o cutie mare acoperită cu sticlă. Prin sticla aceea se vedeau o mulţime de compartimente mici, la fel ca pătratele unei mese de şah, cu singura deosebire că erau scobite şi conţineau fel de fel de prafuri, substanţe solide sau lichide, de culori diferite, unele galbene ca chihlimbarul, altele roşii ea sângele, altele reflectând toate nuanţele verdelui, de la cel de smarald, până la cel închis, altele în sfârşit, erau albe ca laptele, albastre ca indigoul, sau negre ca abanosul pulverizat. S-ar fi crezut că este o paletă gigantică a unui pictor. Cutia aceea conţinea toate otrăvurile tropicale.

Când intră Rocambole, doctorul stătea la o masă, cu un teanc de cărţi în jurul lui şi cu o lupă în mână, şi examinând cu atenţie încordată filigranele unei frunze verzui şi uscate care, prin forma şi dimensiunile sale, se cunoştea că nu făcea parte din vegetaţia europeană.

La stânga sa era un caiet gros, scris chinezeşte.

— Domnul marchiz de Chamery! anunţă cameristul.

Doctorul se sculă repede, arătând prin aceasta consideraţia pe care o avea pentru nobilul său vizitator şi îi ieşi înainte.

— Bună ziua, doctore, zise Rocambole întinzându-i mâna, te rog iartă-mă că te întrerup din studiu. Dar, trecând prin faţa casei dumitale, mi-am adus aminte că l-aţi scăpat pe bietul meu matelot, şi că am uitat să vă mulţumesc. Am venit să-mi repar greşeala.

Pronunţând aceste cuvinte cu accentul liber şi politicos al unui senior mare, Rocambole puse în mod neglijent pe o măsuţă de lângă el o hârtie de o mie de franci.

Doctorul dădu un scaun marchizului.

— Sunteţi foarte amabil şi foarte bun, domnule marchiz, zise el, că vă deranjaţi pentru asemenea nimicuri.

— Şi pe lângă aceasta, am venit să vă şi văd, doctore.

Mulatrul salută.

— Veşnic căutaţi în cărţile dumneavoastră, doctore, noi mijloace de a vă vindeca semenii...

— Domnule marchiz, răspunse doctorul cu modestie, ştiinţa seamănă cu acele golfuri ale Oceanului Indian, în care se scufundă oamenii spre a căuta mărgăritare. Cu cât cineva se scufundă mai adânc, cu atât rămâne mai uluit de bogăţiile fără număr care se găsesc în fundul mărilor, şi regretă că, lipsa de aer îi sileşte să se întoarcă la suprafaţă. Cu cât savantul studiază mai mult, cu atât observă că ştiinţa are mai multe mistere, pe care slăbiciunea lui nu le poate pătrunde.

— Ei, Doamne! doctore, zise Rocambole, ce putem spune noi ceilalţi, bieţi ignoranţi, pentru care totul este neînţeles, şi ce-am face noi dacă ar trebui, ca şi dumneavoastră, să ne afundăm fără încetare şi fără odihnă, în fundul acestui golf pe care îl numiţi „ştiinţă”?

Pe buzele doctorului flutură un surâs.

— Chiar ieri, continuă Rocambole, am vorbit de dumneavoastră într-o familie, şi spuneam că aveţi cea mai frumoasă colecţie de otrăvuri care se poate vedea în Europa.

— Într-adevăr, am multe.

— Unele care omoară şi altele care vindecă.

— Şi, zise doctorul râzând, am şi otrăvuri care provoacă nebunia.

— Oh! le ştiu, zise Rocambole.

— Da de unde! zise doctorul.

— Este mai întâi beladona.

— Asta, domnule marchiz, este foarte cunoscută în Europa. De altfel, nebunia provocată de beladonă este momentană.

— Am auzit, continuă falsul marchiz, c-ar fi existând în Java o altă otravă cu care s-ar obţine un rezultat mai serios. Tot în familia aceea am povestit o istorie pe care am auzit-o în India.

— Ah! mi se pare că o ştiu.

— Cum, o ştiţi?

— Istoria unei javaneze, care era să fie părăsită de un european cu care se măritase?

— Exact.

— Ei bine, zise doctorul, vrei să vezi otrava care a provocat nebunia aceea?

— Cu plăcere.

Doctorul îl duse pe marchiz la cutia cu otrăvuri, ridică geamul care o acoperea, şi îi arătă cu degetul.

— Praful acesta, de culoare roşie, pe care-l vezi aici...

Şi doctorul continuă cu bunăvoinţa unui savant încântat că poate vorbi de studiile sale favorite.

— Praful acesta, zise el, este făina unui cartof care creşte în Java, aproape cum cresc trufele, adică fără sământă şi fără rădăcină. O cantitate cât de mică din praful acesta aruncat într-un pahar este de ajuns a înnebuni pentru totdeauna pe omul care o înghite.

— Şi nebunia aceasta n-are nici un leac?

— Ba da, unul singur, dar un leac lung, îndoielnic. Acest leac este una dintre ciudăţeniile din istoria otrăvurilor.

— Pe legea mea! doctore, zise Rocambole, răsturnându-se în fotoliu, astăzi voi avea norocul să învăţ ceva de la dumneavoastră, afară dacă nu vreţi să ţineţi secret remediul acesta.

— Nu, deloc, zise doctorul.

El puse capacul la loc şi se aşeză pe scaun.

Apoi continuă:

— Remediul acesta seamănă întrucâtva cu următoarea credinţă populară din Franţa. Când un om s-a ars rău, trebuie,

pentru a-şi potoli durerea, şi a face chiar să dispară, să se ardă încă o dată. Pe superstiţia aceasta absurdă este bazat remediul meu...

— Cum aşa! zise Rocambole râzând.

— V-am spus adineauri că este de ajuns o cantitate foarte mică pentru a provoca nebunia, şi este de ajuns puţin mai mult pentru a provoca moartea. Ei bine, acelaşi praf, dat într-o cantitate mare de tot, dar absorbit puţin câte puţin, cam a mia parte dintr-un gram luată în toate zilele, cel puţin un an sau doi de-a rândul, reuşeşte deodată să înlăture răul provocat, adică să readucă bolnavul în starea lui normală.

— Ştiţi că este foarte curios ce-mi spuneţi, doctore! strigă marchizul cu o naivitate prefăcută.

Doctorul ar fi fost dispus, fără îndoială, să-şi continue dizertaţiile sale ştiinţifice când se auzi afară un zgomot mare.

Cameristul deschise repede uşa, şi în spatele lui doctorul văzu doi oameni speriaţi care strigau:

— Un doctor! repede, un doctor!

— Ce este? întrebă doctorul, obişnuit cu asemenea lucruri.

— Domnule, răspunse unul din cei doi necunoscuţi, care trecuseră din întâmplare prin strada Saint-Honoré şi care asistaseră la accident, un nenorocit de lacheu a fost lovit de o trăsură. A leşinat. Pe când mulţimea se strânsese în jurul lui, cineva a spus că în casa aceasta este un doctor şi am venit să vă rugăm să-l ajutaţi pe nenorocitul acesta.

Doctorul zise:

— Vin numaidecât, domnule.

Apoi, îşi luă trusa şi, întorcându-se spre marchiz zise:

— Îmi daţi voie să vă las un moment singur? întrebă el.

— Mă rog, zise Rocambole.

Doctorul merse imediat după cei doi trecători, traversă curtea şi găsi lungit pe trotuar, înconjurat de o mulţime compactă, un lacheu leşinat.

— Dezbrăcaţi-l, ordonă doctorul, după ce servitorul fu dus în odaia portarului.

Doi oameni se grăbiră să-l dezbrace. Doctorul îi desfăcu cămaşa, îi pipăi pieptul, coastele, spatele, apoi fiecare membru în parte.

— N-are nimic, zise el, s-a ales numai cu spaima, stropiţi-l cu apă, şi frecaţi-l la tâmple cu oţet.

După câteva minute, lacheul deschise ochii şi respiră

zgomotos. Lacheul acesta era Zampa.

. . . .

Pe când doctorul alerga la datoria sa, Rocambole rămăsese singur în cabinetul de lucru între cărţi şi otrăvuri. Marchizul nu pierdu nici o secundă şi, imediat ce uşa fu închisă, luă un carton mic, pătrat, de pe o măsuţă şi se repezi la cutia cu otrăvuri.

„Zampa este un om preţios, îşi zise el, s-a lăsat tocmai la timp lovit de trăsură. Merită să-i dau cinci sute de franci.”

Rocambole ridică geamul. Apoi luă uşor o cantitate mică din praful roşu care provoca nebunia, puse praful în cartonul pe care îl luase de pe masă şi îl îndoi întocmai ca un farmacist. În fine, îşi scoase portofelul şi puse praful cu băgare de seamă într-însul.

„Când te gândeşti, socoti el, că prăfuleţul acesta mă costă o mie cinci sute de franci; o mie pe care am dat-o doctorului şi cinci sute pe care trebuie să-i dau lui Zampa. Preparativele pentru căsătoria mea cu domnişoara de Sallandrera mă costă cam multe parale. Mariajul ăsta o să mă ruineze.”

El se aşeză atunci liniştit în faţa mesei la care îl găsise pe doctor şi se prefăcu că descifrează manuscrisul chinezesc.

După trei minute, doctorul se întoarse.

— Ei bine! îl întrebă Rocambole pe un ton compătimitor, ce s-a întâmplat cu nenorocitul acela?

— A fost mai mare spaima.

— Nu e deloc rănit?

— Deloc.

Şi începură să vorbească de altceva.

Marchizul mai stătu încă o oră la doctorul mulatru, îl întrebă o mulţime de lucruri asupra manuscrisului chinezesc, apoi îşi ceru voie să se retragă şi plecă.

Pe când cobora strada Saint-Honoré, puţin înainte de a ajunge la piaţa Beauvou, unde după cum se ştie era situat palatul de Château-Mailly, marchizul zări un lacheu care tocmai traversa strada. Era Zampa, care, după ce jucase comedia, se întorcea liniştit acasă.

„Tare aş fi curios, se gândi Rocambole, să ştiu dacă împieliţatul acesta va recunoaşte în mine pe omul cu haina poloneză”.

El învârti biciul în aer şi, cu îndemânarea unui vizitiu îmbătrânit în meserie, îl atinse puţin pe Zampa.

— Hei! strigă el.

Zampa se dădu repede la o parte, apoi se întoarse şi se uită cu indiferenţă la tânărul care conducea echipajul.

„Nu mă recunoaşte”, îşi zise Rocambole.

Şi, continuându-şi drumul, se întoarse în strada Verneuil.

Era ora unu, după prânz. O trăsură de piaţă aştepta în curtea palatului.

— Ce-i asta? Cine a venit în vizită într-o astfel de trăsură? întrebă marchizul, mirat, pe valetul care tocmai îi ieşea înainte. Este pentru mine?

— Nu, pentru domnul viconte, răspunse servitorul.

„Fabien are cunoştinţe de soiul ăsta!?” se întrebă Rocambole mirat, pe când valetul adăugă:

— Cu trăsura aceasta a venit domnul conte Artoff.

— Contele Artoff!? exclamă marchizul uimit.

— Da, domnule...

„Ha! ha! îşi zise Rocambole, trebuie să fie ceva nou; fac prinsoare că mina nu mai are mult până explodează... păzeşte-te Rocambole!”

Şi intră imediat la Fabien, pe care-l găsi în salonul de fumat stând de vorbă cu tânărul rus.

Contele era palid şi părea cu totul trist.

Cât despre Fabien, acesta avea un fel de bucurie la sosirea neaşteptată a lui Rocambole, şi marchizul citi în privirea lui următoarele cuvinte:

„Ai sosit la timp pentru a pune capăt unei convorbiri penibile pentru mine.”

Rocambole se oprise în pragul uşii şi părea că întreabă uitându-se când la conte, când la cumnatul său, de ce contele era aşa de neliniştit.

Dar iată ce se întâmpla:

Capitolul LIX

Contele Artoff îl lăsase pe tânărul Octav ameţit şi aproape înspăimântat de scena pe care i-o făcuse; apoi se urcă pe cal şi o luă la fugă până la bariera l’Étoile. Dar acolo, se opri, poruncind lacheului său să ducă înapoi caii la palat.

Apoi contele se urcă în prima trăsură ce o întâlni.

— Strada Verneuil, palatul de Chamery, zise el vizitiului.

Contele dorea să-l vadă pe Fabien. Voia să-l vadă, pentru că îşi adusese aminte că vicontele, în seara când se întâlniseră la club, smulsese scrisoarea, pe care Roland voia să o arate, şi o arsese la lumânare. Or, dacă Fabien făcuse astfel, însemna că ştia secretele domnului de Clayet.

Fapta lui Fabien, plicul scrisorii, povestirea domnului Octav, se contopeau pentru a forma un mănunchi de probe, înaintea cărora omul cel mai neîncrezător ar fi deschis ochii fără să vrea. Dar contele tot se mai îndoia încă, atât de mult îşi iubea soţia, atât de mult mai credea în ea... Chiar în ajun i se păruse nobilă şi nevinovată... Dar incertitudinile contelui nu puteau fi de lungă durată. El îşi zise că dacă l-ar sili să vorbească pe vicontele d'Asmolles, acesta îi va spune adevărul. De aceea îşi trimise calul şi, în loc să se ducă acasă, se duse la Fabien.

De altminteri, contele ştia foarte bine că ar fi în stare să-şi ucidă nevasta dacă ar da ochii cu ea... Dar el încă o iubea! O iubea cu toată furia disperării sale.

Fabien o lăsase singură pe Blanche după dejun, şi scria nişte scrisori când, contele Artoff intră ca o furtună în cabinetul său de lucru.

— Cum! dumneata, dragă conte? zise Fabien care, văzând paliditatea contelui, bănui că-l lovise vreo nouă nenorocire.

— Da, eu sunt, zise contele, şi am treabă cu dumneata.

Fabien îi dădu un scaun şi nici nu băgă de seamă că vizitatorul nu-i întinsese mâna. Rusul rămase în picioare.

— Scumpul meu viconte, zise el, dumneata eşti prieten bun cu Roland de Clayet, cel puţin aşa cred!?

— Da şi nu, zise Fabien, care tresări la numele de Roland. E cu şase sau şapte ani mai mic ca mine, dar părinţii noştri erau prieteni, şi am promis chiar bătrânului unchi, tutorele său, de a veghea asupra lui în mijlocul oceanului parizian.

Contele Artoff urmă:

— Sunt mai bine de şase sau şapte ani de când suntem prieteni, nu-i aşa?

— Da, sigur, scumpul meu conte.

— Spune-mi drept, ai fost cu adevărat prietenul meu?

— Cred că voi fi întotdeauna. Dar, zise Fabien surâzând, ca şi cum ar fi sperat să liniştească furtuna, pentru ce iei tonul ăsta aşa de ceremonios, scumpul meu amic?

— Vrei să zici solemn, nu e aşa? zise contele.

— Poate.

— Tonul acesta înseamnă, răspunse contele grav, că unul

dintre cei doi amici ai dumitale, poate eu, poate domnul de Clayet, va fi mort mâine la ora aceasta.

Fabien se sculă repede.

— Eşti nebun? îi zise vicontele.

— Scumpul meu viconte, continuă rusul, vreau să-ţi pun o întrebare foarte simplă şi apelez la prietenia dumitale pentru a-mi răspunde.

— Spune, zise Fabien.

— Alaltăieri, la clubul domnului de Château-Mailly, Roland de Clayet, care juca cu noi, a primit o scrisoare.

— Da, zise d'Asmolles.

— Această scrisoare, i-a arătat-o domnului de Chamery, cumnatul dumitale.

— Şi asta-i adevărat.

— Dumneata i-ai smuls-o din mâini...

— Da.

— Şi ai ars-o.

Fabien făcu un semn afirmativ din cap.

— De ce?

Contele accentua cu o intonaţie ciudată această întrebare.

— Pentru că Roland este un descreierat, răspunse Fabien nemaiavând încotro.

— Asta nu e un răspuns, scumpul meu viconte.

— Ei bine! continuă Fabien, pentru că Roland vrea să compromită o femeie.

— Mă iartă, zise contele, al cărui sânge rece semăna cu acea linişte ameninţătoare care preceda marile furtuni, dă-mi voie să te fac atent că dacă n-ai fi cunoscut-o pe acea femeie de care îţi vorbesc...

— N-aş fi procedat astfel, nu-i aşa?

— Fără îndoială.

— Aşa e, răspunse domnul d'Asmolles.

Contele Artoff continuă:

— Or, nu numai că o cunoaşteţi, dar toţi domnii aceia, între care era şi domnul Octav, o ştiau de asemenea, cel puţin după nume, căci în jurul meu s-a surâs şi s-a şoptit.

— Se poate, zise Fabien. Roland nu poate să ţină un secret.

— Atunci, mărturiseşte, amice, că acţiunea dumitale de a arde scrisoarea n-avea nici un motiv, pentru că toată lumea era la curent cu aceasta.

Fabien nu se aşteptase la o asemenea argumentare

teribilă; se încurcă şi tăcu. Contele continuă:

— Un alt motiv, mai puternic, mai impunător, v-a făcut să procedaţi astfel. Acest motiv, iată-l: printre noi se găsea un om care era bărbatul acestei femei... viconte, şi te rog pe cuvânt de onoare să-mi răspunzi! termină solemn contele Artoff.

— E adevărat, murmură Fabien zăpăcit.

— Oh! continuă tânărul rus, nu-ţi cer numele acelui nenorocit a cărui onoare a fost târâtă în noroi de trei sau patru tineri nebuni. Dar la rândul dumitale, trebuie să mă asculţi.

— Vorbeşte, murmură Fabien.

— După plecarea voastră, am rămas la masa de joc, sub care căzuse plicul scrisorii pe care o primise domnul de Clayet. Am ridicat-o şi am recunoscut scrisul: era al soţiei mele!

Fabien făcu un gest de disperare şi nu răspunse.

— M-am dus acasă şi am arătat plicul soţiei mele. Ea a scos un strigăt de mirare, de încremenire, care era atât de sincer încât am crezut un moment că domnul de Clayet era cel mai infam dintre oameni, că a falsificat sau a imitat acest scris.

— Se poate şi asta, zise Fabien, care credea că nobilul conte n-ar avea alte probe despre vinovăţia soţiei sale, nu din partea lui Roland, ci din partea altuia care voia să-l păcălească.

— Aşteaptă, zise contele... n-am isprăvit. Soţia mea mi-a zis să-l invit pe domnul de Clayet la ceai. Aţi petrecut seara împreună, la mine.

— Şi n-am surprins nici o privire, nici un cuvânt care mi-ar fi dat de bănuit.

— Aşteaptă... aşteaptă încă!

Şi contele povesti în mod amănunţit, cu linişte, cu o voce apăsată şi clară, ceea ce se petrecuse şi auzise.

Pe când vorbea, contele aruncă o privire adâncă şi pătrunzătoare asupra lui Fabien, ca şi cum ar fi voit să-i pătrundă gândul cel mai intim.

În timp ce contele vorbea, domnul d'Asmolles lăsase capul în jos şi năduşeala îi curgea de pe frunte.

— Amicul meu, zise contele, totul e posibil în lumea asta, totul, chiar aparenţa cea mai completă a crimei, atunci când crima nu s-a făptuit. Timp de o oră mi-am pus toate întrebările. Mi-am zis că domnul de Clayet ar putea fi un mizerabil, lăudându-se celui dintâi venit cu o fericire

imaginară şi mergând până acolo cu laşitatea încât să imite un scris... Dar mi-am amintit numaidecât de ceea ce ai făcut, şi o voinţă impunătoare, contra căreia aş fi încercat în zadar să lupt, m-a împins la dumneata. Mi-am zis că dumneata trebuie să ştii adevărul, întregul adevăr...

— Sunt nevoit să vi-l declar?... bâlbâi Fabien.

— Poate... Dar să ştii, zise contele, dacă vei tăcea, mă duc imediat de aici la domnul de Clayet şi îi zbor creierii.

— Ah! conte...

— Dacă îmi vei spune că soţia mea este vinovată, mă voi bate cu el şi-l voi ucide în mod legal. Dacă, în fine, îmi vei spune că ea este nevinovată, te voi crede pe cuvânt.

Domnul d'Asmolles fusese prins cu vorba.

— Ei bine! nu-mi răspundeţi?

Un suspin scăpă din pieptul lui Fabien.

— Trimiteţi martori lui Roland, murmură vicontele cu vocea sufocată.

Contele păru că se clatină un moment, ca şi cum cuvântul acestui om de onoare ar fi fost pentru el o lovitură de trăsnet; dar îşi veni în fire numaidecât şi zise:

— Ei bine, te cred. Dar ai vreo probă?

— Vai! da...

— Ai văzut-o pe contesă la Roland?

— Am văzut-o.

Rocambole intră tocmai în momentul când Fabien pronunţa aceste din urmă cuvinte.

Prezenţa sa era necesară, şi-l puse pe conte într-o situaţie critică, o situaţie care de obicei îi forţează pe oamenii robuşti, şi care sunt gata să cadă, să-şi vină în fire, căci sosirea neaşteptată a unei alte persoane face un apel indirect la orgoliul lor.

Acest om disperat avu curajul să rămână în picioare şi să întindă mâna lui Rocambole.

— Bună ziua, îi zise rusul cu vocea schimbată.

Dacă n-ar fi fost paliditatea care acoperea fruntea contelui Artoff, Rocambole ar fi putut crede că are în faţa sa pe omul cel mai liniştit din lume.

— Scumpul meu viconte, continuă rusul, ai fost prietenul meu cel mai bun şi mi-o dovedeşti, încă.

— Ah! murmură Fabien, astăzi şi totdeauna.

— Ei bine, dă-mi o probă a acestei prietenii.

— Ce probă anume?

— Nu-ţi cer un lucru imposibil, ci numai să-mi serveşti de martor contra aceluia care este amicul dumitale.

— Care mi-a fost, zise Fabien, căci astăzi nu-mi mai este prieten.

— Îţi mai cer şi un alt serviciu, continuă contele. Nu vreau să mă duc astăzi acasă, şi te rog să mă ascunzi aici până mâine.

— Domnule conte, zise Rocambole, aici eşti ca la dumneata acasă.

Apoi contele Artoff se aşeză la o masă şi scrise soţiei sale următoarea scrisoare:

„Doamnă,

Ieri m-am îndoit, astăzi sunt sigur.

Nu voi mai veni la palat şi n-o să mă mai vezi niciodată.

Mâine mă bat cu domnul Roland de Clayet şi sper să-l ucid.

După o oră, dacă nu-mi voi găsi moartea singur, moarte pe care nu vreau să o am de altă mână, voi părăsi Franţa.

Te iubeam şi te iert.

Contele Artoff.”

După ce contele termină acest bilet, îl îndoi, îl lipi şi îi zise domnului d’Asmolles:

— Te părăsesc pentru o oră, prietene. La revedere. Adio, domnule de Chamery.

Contele plecă, liniştit ca totdeauna, dar cu durerea în inimă.

— Unde merge domnul? întrebă vizitiul.

— Strada Provence, răspunse el.

. . . .

Domnul Roland de Clayet era acasă. De dimineaţă, primise o scrisoare, scrisă de aceeaşi pretinsă cameristă.

Epistola aceea spunea:

„Aseară te-ai purtat foarte bine şi te voi recompensa. Dacă se poate, aşteaptă-mă acasă până la ora cinci. Poate că voi găsi un moment liber şi voi putea să dau o fugă să te văd.”

Roland nici nu se gândise să iasă din casă. Dăduse drumul chiar cameristului, pentru a fi absolut singur cu ea, dacă venea. Pe la ora unu şi jumătate sunetul clopoţelului îl făcu să

tresară.

— „Ea este!...” se gândi el, repezindu-se la uşă.

Dar cum deschise uşa, se retrase înapoi, şi i se păru că pământul se învârteşte cu el. Nu era ea, ci el. El, bărbatul, teribilul conte Artoff.

— Domnule, îi zise contele, am puţine lucruri de vorbit cu dumneavoastră. Cu toate acestea în pragul uşii nu pot spune ce am de spus, şi de aceea, vă rog, să-mi daţi voie să intru în casă.

Şi contele intră în prima cameră care o găsi deschisă înaintea lui, adică în salon.

El rămase în picioare.

Roland închise uşa şi veni după conte.

Tulburarea şi emoţia tânărului nu ţinură mult. Roland era prea vanitos şi prea curajos de altfel, pentru a nu se ridica imediat la înălţimea rolului său.

El ghicise motivul vizitei contelui după tonul ameninţător şi după privirea lui rece.

Roland veni aşadar după conte, cu fruntea sus, cu surâsul dispreţuitor pe buze; el îl salută din nou şi îi zise:

— Cu ce vă pot servi, domnule conte?

— Domnule, răspunse contele, am venit să aflu un singur cuvânt de la dumneavoastră: Ştiu totul.

În loc de a protesta, Roland se înclină şi răspunse:

— Domnule, sunt la ordinul dumneavoastră.

— Foarte bine, zise contele.

— Condiţiile dumneavoastră, oricare ar fi ele, le primesc.

— Mai întâi pistolul, apoi spada; căci, adăugă rusul trebuie să vă închipuiţi, ne batem pe viaţă şi pe moarte.

— Cum veţi voi.

— Mâine, la ora şapte, dimineaţa.

— Unde?

— Ah! zise contele, să nu credeţi că ne vom bate în pădurea Boulogne. Ea ar putea veni să plângă în faţa noastră, pentru a ne despărţi. Ne vom bate în pădurea Vincennes, între fort şi Nogent; ne vom întâlni la barieră, la ora şase şi jumătate.

— Voi fi acolo, împreună cu martorii mei, răspunse Roland.

— Adio, domnule; pe mâine, zise contele cu un sânge rece teribil.

— Pe mâine, zise Roland, conducându-l cu politeţe până la

scară.

Ajunşi aici, cei doi oameni schimbară o ultimă privire şi un ultim salut.

Privirea contelui era pătrunzătoare ca ascuţişul unei săbii.

După cum se vede, în întrevederea aceasta Roland fusese foarte demn, foarte la locul lui: fapta contelui o găsise logică, din moment ce ştia totul. O dată ce contele era la curent, trebuia să se bată.

Dar oricare altul în afară de Roland, care nu avea bun în el decât o scânteie de curaj, s-ar fi gândit la contesă, imediat după plecarea contelui. Oricine altul s-ar fi întrebat ce a făcut bărbatul trădat cu soţia lui, la ce supliciu a supus-o rusul acela, cu firea pe jumătate sălbatică, pe femeia pe care o iubise. Roland nici nu se gândi la lucrul acesta. El era omul care nu trăia decât prin vanitatea lui. Nu avea inimă, nu o iubea pe contesă; ar fi renunţat chiar să o vadă, dacă lumea întreagă ar fi ştiut că el este iubit de ea.

În provocarea contelui, după ce îi trecu primul moment de emoţie, el nu văzu decât mijlocul de a creşte şi mai mult în ochii tinerilor nebuni, uimiţi de aventura lui. Un duel cu contele Artoff îl făcea pe Roland să treacă drept mai mult decât este. Nu se gândi un singur moment că rusul ar fi putut să-l omoare; Roland se simţea curajos, pentru că se simţea un om fericit.

În prada unei bucurii înfrigurate, el îi scrise domnului Octav următoarea scrisoare:

„Nobilul meu amic,

Am ajuns la actul al cincilea!... a venit ziua întunecoasă a răzbunării şi nu este departe ora ispăşirii tuturor păcatelor mele. Se poate întâmplă să mor din cauza acelei adorabile contese Artoff.

Ea mă iubeşte prea mult şi m-a compromis.

Contele ştie totul, dragul meu, şi este neînduplecat... el vrea să se bată pe viaţă şi pe moarte, mai întâi cu pistolul şi apoi cu spada, până când unul din noi va cădea mort pe teren.

Acesta va fi unul din cele mai frumoase dueluri, un duel cum de multă vreme nu s-a mai văzut, în special de când s-a luat obiceiul de a se face duelurile la ora patru după-amiază, dueluri care mai totdeauna se sfârşesc printr-o zgârietură şi printr-un dineu copios.

Acesta va fi un duel sălbatic, dragă Octav, un duel care îţi

va face onoare, fiindcă tu vei fi unul din martorii mei, nu este aşa?

Ce s-a petrecut la palatul Artoff, nu ştiu.

Fără îndoială, monstrul a ucis-o. Orişicum, nu îndrăznesc să ies din casă până diseară.

Sper că va găsi mijlocul de a-mi trimite ştiri despre ea.

Anunţă şi pe marchizul de B... Şi veniţi la mine mâine dimineaţă, la ora şase.

Prietenul tău, care este în pericol de moarte,

Roland

P.S.: Mi-a venit acum o idee frumoasă.

Dacă se va întâmplă să-l ucid pe bietul conte, probabil că aceasta nu o va împiedica pe Baccarat să mă mai iubească. Atât numai, că ea va pleca din Paris, eu mă voi duce după ea, şi vom fugi amândoi să ne ascundem fericirea în vreun colţişor îndepărtat.”

Scrisoarea aceasta singură ar fi meritat să-l trimită pe Roland pe lumea cealaltă.

. . . .

Plecând de la Roland, contele Artoff se duse la domnul de Château-Mailly.

— Dragă duce, zise el, am venit să-ţi cer un serviciu.

— Spune, conte.

— Mâine mă bat.

— Dumneata?

— Eu. Vrei să-mi fii martor?

— Fără îndoială... dar...

— Ai vrea să ştii pentru ce mă bat?

— Tocmai, duelul este un lucru atât de trist!

Contele surâse cu mâhnire.

— Mă bat, zise el, pentru că ieri şi chiar azi dimineaţă eram cel mai fericit dintre oameni şi pentru că acum sunt cel mai nenorocit dintre ei.

— Dumnezeule! ce spuneţi?

— Iubeam, zise contele, dar nu eram iubit. Am crezut că pocăinţa face câteodată îngeri, dar acum am convingerea că viciul convertit pentru moment se întoarce mai curând sau mai târziu tot de unde a plecat... Asta e totul.

— Dar... ce spuneţi... Dumnezeule!... Se poate? Contesa...
Tânărul rus îl opri pe amicul său cu un gest.
— Nu-mi mai vorbi de ea... Ea este moartă pentru mine, murmură el.

Capitolul LX

Pe când se întâmplau evenimentele acestea, o altă scenă nu mai puţin dramatică şi sfâşietoare se petrecea la palatul Artoff în strada Pépinière.
După cum se ştie, contele plecase călare de acasă, la prânz, după ora mesei. De două zile de când sosise contele, francez în gusturi, în obiceiuri şi cu sufletul chiar, nu se putea sătura de viaţa pariziană.
În ajun, hoinărise prin Paris până la ora prânzului.
În ziua aceea, văzându-l că pleacă, Baccarat îi spusese surâzând:
— Du-te, dragul meu, îţi dau voie să te plimbi până la ora mesei.
Şi Baccarat plecă şi ea pentru a face diferite cumpărături. Ea se întoarse pe la ora trei. Abia atunci află că soţul ei îşi trimisese calul acasă şi luase o trăsură de piaţă. Lucrul acesta i se păru curios, dar nu îi dădu multă importanţă.
După o oră primi o scrisoare.
Epistola aceasta nu era cea pe care contele Artoff i-o scrisese la domnul d'Asmolles: era de la domnul Roland de Clayet.
Acesta stătuse acasă până la ora cinci, apoi văzând că nu vine nimeni, îi scrisese lui Baccarat următorul bilet:

„Scumpul meu înger,
Acela care te iubeşte stă de mai bine de un ceas pe cărbuni aprinşi. Numai teama de a te găsi moartă, mă împiedică să dau fuga la tine.
Mi-e frică să nu se fi dedat la violenţe extreme! acum a plecat de aici. Ne vom bate mâine. Ah! a muri pentru tine este cea mai glorioasă moarte.
Voi avea curajul să înving pentru a te proteja.
În numele cerului, te rog, trimite-mi un cuvânt, unul singur!
Roland de Clayet.”

Scrisoarea aceasta fusese adusă de cameristul domnului de Clayet.

Omul lui Rocambole intrase în curte cu un aer ţanţoş; apoi, zărind un grom care lustruia hamurile, se duse de-a dreptul la el şi îi puse în mână doi ludovici.

— Doamna contesă este acasă? întrebă el pe un ton misterios.

— Acum s-a întors, răspunse gramul.

— Poţi să-i dai scrisoarea aceasta imediat?

— Daţi-mi-o.

— Ei... în mână.

— Da... din partea cui?

— Din partea sorei sale, răspunse valetul, după cum fusese învăţat.

Gromul urcă cu scrisoarea.

— Din partea doamnei Rolland, cu ordinul de a nu o da decât în mâna doamnei contese, zise el.

Baccarat îşi aruncă ochii pe adresă şi fu surprinsă că nu recunoaşte scrisul sorei sale. Tocmai voia să rupă plicul când auzi în curte uruitul unei trăsuri. Contesa crezu că era bărbatul ei şi în loc de a deschide scrisoarea, alergă la fereastră, se uită afară şi fu şi mai mirată văzând că se opreşte în faţa scării cupeul sorei sale, din care coborî Cerise.

— Cum!? îşi zise ea. Cerise îmi scrie şi în acelaşi timp vine să mă vadă... Ce, a înnebunit!?

Şi, nemaigândindu-se la scrisoare, alergă în întâmpinarea doamnei Rolland.

Cele două surori se îmbrăţişară.

— Vino încoace, dragă zăpăcito, zise Baccarat, târând pe Cerise în budoarul ei, explică-mi pentru ce vii în acelaşi timp cu scrisoarea pe care mi-ai trimis-o...

— Ce scrisoare?... întrebă Cerise uimită.

— Şi pentru ce pui pe alţii să scrie, în loc să scrii tu cu mâna ta?

— Dar n-am pus pe nimeni să-ţi scrie!

Baccarat luă scrisoarea de pe masă.

— Uită-te, zise ea, scrisoarea aceasta mi-a fost adusă chiar acum din partea ta.

— Din partea mea?

Cerise păru atât de uimită, încât Baccarat rupse plicul scrisorii, strigând:

— Asta e prea mult.

Îşi aruncă ochii pe iscălitură şi citi:

Roland de Clayet

Din ce în ce mai uimită, ea se uită pe prima pagină, dădu un ţipăt de groază şi îngălbeni.

— Dumnezeule! zise ea, visez?

Scrisoarea îi scăpă din mână.

Cerise o luă de jos, o citi la rândul ei şi murmură:

— Dar... nu înţeleg nimic!

Cele două femei se uitară una la alta, şi Baccarat, un moment zăpăcită, strigă furioasă:

— Dar abia îl cunosc pe omul acesta!... nu mi-a sărutat decât o singură dată mâna!

— Ah! murmură Cerise, te cred, te cred, soră dragă; dar omul acesta este nebun, sau... ce vrea el să spună? Cine este acela de care vorbeşte... cine l-a provocat... cu cine se bate?

— Înnebunesc! exclamă contesa din ce în ce mai zăpăcită.

În momentul acela, uşa se deschise şi cameristul îi înmână o scrisoare adusă de un comisionar de stradă.

— O scrisoare de la domnul conte, zise valetul, care recunoscuse scrisul stăpânului său.

Baccarat o luă tremurând, o citi şi căzu leşinată, dând un ţipăt teribil.

S-ar fi zis că scrisoarea aceea o trăsnise.

. . . .

După un sfert de oră, revenindu-şi în simţire, dar tot nebună de durere, Baccarat îi spuse surorii sale cu vocea întretăiată de plânsete:

— Vino, vino, la omul acesta... vino... trebuie să-l văd, trebuie! oh! iubitul meu Stanislas... soţul meu... oh! mizerabilul... ah! scrisul acela, scrisul meu imitat... Dumnezeule! Dumnezeule!

Şi contesa, pierdută, înnebunită, abia ţinându-se pe picioare şi sprijinită de sora sa, se urcă în trăsura Cerisei şi strigă vizitiului:

— Strada Provence, în galop!

Cerise se urcase alături de sora sa, o ţinea de mâini, se uita la ea cu spaimă, căci Baccarat înnebunise deodată.

Vizitiul dădu bice calului, care făcu o săritură şi sări în direcţia străzii Provence. Pe drum, contesa îşi ţinu dinţii strânşi, privirea fixă şi zăpăcită: ea pronunţa cuvinte fără şir şi

fără înţeles.

— Aşteaptă-mă, rămâi în trăsură, îi zise Cerise, nu vreau să intri tu înăuntru, vreau să-l văd eu singură pe omul acesta... Vreau să-l aduc aici, în stradă, în genunchi la picioarele tale.

Baccarat nu răspunse; ea izbucni în lacrimi, abia putu să facă un semn afirmativ şi rămase zdrobită în fundul cupeului.

Cerise urcă repede pe scară, ajunse la uşa lui Roland şi sună cu agitaţie.

Valetul nu se întorsese încă şi veni însuşi Roland să deschidă.

La vederea unei necunoscute el se retrase uimit.

— Domnul de Clayet? întrebă Cerise.

— Eu sunt, doamnă.

Cerise intră şi închise uşa.

— Domnule, îi zise ea repede, ca şi cum i-ar fi fost teamă ca agitaţia să nu-i taie şirul cuvintelor, eu sunt doamna Léon Rolland.

Roland făcu un gest de surprindere.

— Sora contesei!... Ah!... intraţi doamnă, intraţi.

— Sora mea, continuă Cerise, este jos... în trăsura mea.

— Trăieşte! Sănătoasă! A scăpat!? strigă Roland în culmea bucuriei... Ah! vă mulţumesc, vă mulţumesc, doamnă.

— Este jos... continuă Cerise înmărmurită, ea este sfâşiată de durere, e nebună... nu ştie ce înseamnă scrisoarea dumneavoastră.

— Oh! Dumnezeule! murmură Roland, care crezu că este momentul să ridice ochii spre cer... contele nu se întorsese acasă... şi ea... n-a avut de unde să afle...

— Ea nu înţelege nici scrisoarea dumneavoastră, continuă Cerise, a cărei uimire creştea din ce în ce, după cum nu înţelege nici scrisoarea pe care a primit-o de la bărbatul ei.

Ea îi întinse lui Roland scrisoarea contelui. Roland o citi.

— Vai! Dumnezeule! suspină el, cu o linişte care i se păru foarte la locul ei, înţeleg emoţia bietei femei... şi groaza pe care a avut-o... Dar, n-aveţi nici o grijă, doamna, eu o voi proteja... fiindcă o iubesc!

— Domnule! strigă Cerise, simţindu-se cuprinsă de ameţeală, ori în toate acestea este o neînţelegere infamă, ori dumneavoastră sunteţi cel mai nelegiuit, cel mai laş dintre oameni... Sora mea abia vă cunoaşte... Sora mea nu v-a iubit niciodată... Ea n-a fost niciodată...

— Ah! mă iartă, zise Roland cu sânge rece şi întrerupând pe Cerise, mi se pare că Louise nu v-a spus secretele ei, şi acum văd că am făcut o prostie... Ar fi trebuit să înţeleg, sau mai bine zis să mă fac că nu înţeleg... Dar, în sfârşit, doamnă, nu mă pot lăsa tratat astfel, de laş, de nelegiuit, şi dumneavoastră mă siliţi să vă spun că Louise a fost bună pentru mine, că opt zile la rând m-a primit la Passy într-o căsuţă misterioasă... şi că de trei ori a venit aici, la mine... ea...

Cerise dădu un ţipăt, îşi închipui că are de-a face cu un nebun, şi fugi coborând scara câte două trepte, deschise portiera cupeului şi se aruncă în braţele surorii sale, care era pe jumătate moartă.

— Vino şi tu, îi zise ea, vino... el zice că l-ai primit la Passy, într-o căsuţă misterioasă... că ai venit şi aici, la el. Omul acesta este nebun!

Cuvintele acestea o iritară pe Baccarat şi îi dădură o energie de necrezut. Ea se repezi afară din cupeu şi, urmând-o pe sora sa, urcă scara mai mult alergând.

Roland era tot în uşă.

El o văzu pe contesă, dădu un ţipăt de bucurie, şi alergă la ea voind să o îmbrăţişeze.

— Ah, Louise!... scumpă Louise! murmură el.

Baccarat, ieşită din fire, îl împinse indignată.

— Eşti laş sau nebun! îi zise ea. Niciodată n-ai avut dreptul să mă chemi pe nume.

— Scumpa mea, răspunse Roland pe un ton drăgăstos, nu sunt nici nebun, nici laş... sunt stângaci... am crezut că sora ta ştie...

— Ce să ştie! exclamă Baccarat. Ce poate şti ea?... ce vrei să spui?... a existat vreodată ceva între noi amândoi?

— La rândul meu, aş putea să te întreb dacă nu eşti tu nebună, zise el, ori vrei să glumeşti cu mine?

Baccarat căzu pe un scaun.

— Oh! omul acesta este un mizerabil, murmură ea ascunzându-şi capul în mâini.

— Ascultă, dragă, continuă Roland cu convingere, căci emoţia întipărită pe figura frumoasei Baccarat făcea să se şteargă şi ultima deosebire ce exista între ea şi falsa contesă Artoff, ascultă, draga mea... de ce vrei să joci comedia aceasta cu mine. Uită-te... recunoşti perniţa aceasta?... nu mai departe, alaltăieri, când ai venit, n-am îngenuncheat pe ea la

picioarele tale?

La aceste din urmă cuvinte, Baccarat se ridică înfuriată, cu privirea, înflăcărată. Ea tocmai ridicase mâna să-l pălmuiască pe Roland, când Cerise îi opri braţul.

În mintea Cerisei străbătu un fulger de lumină.

— Ah!... înţeleg totul, zise ea, înţeleg totul... adu-ţi aminte că este o femeie... care seamănă foarte mult cu tine.

La rândul ei Baccarat dădu un ţipăt.

— Oh! Dumnezeule! zise ea, dacă ar fi aşa!

Şi mândra contesă, care ridicase mâna pentru a-l pălmui pe omul care o insultă, deveni deodată supusă, rugătoare... Ea îl luă pe Roland de mână, îl târî până la fereastră, îşi puse faţa în lumină şi îi zise:

— Uitaţi-vă bine la mine, domnule, priviţi-mă bine şi spuneţi-mi că este o altă femeie care seamănă cu mine, o altă femeie pe care ai luat-o drept contesa Artoff... O femeie care mi-a furat numele, care mi-a imitat scrisul... Uitaţi-vă bine la mine... vă rog, vă rog în genunchi!

Accentul cu care Baccarat spuse cuvintele acestea era atât de sincer, atât de convins, încât Roland, fără voia lui, se simţi mişcat şi tresări.

— Oh! nu, zise el în cele din urmă, nu, nu se poate... dumneavoastră sunteţi... văd bine... aceeaşi voce... aceeaşi figură... aceiaşi ochi... acelaşi păr... şi apoi, vedeţi, scrisorile dumneavoastră... acelea scrise de cameristă... uitaţi-vă la scrisoarea aceasta... pe care mi-aţi trimis-o ieri dimineaţă.

Şi el dădu contesei biletul acela scris de Rebeca, dictat de Rocambole, şi în care îi povestea tot ce se petrecuse între ea şi bărbatul ei, după întoarcerea acestuia de la club.

Scrisoarea aceasta o făcu pe Baccarat să-şi piardă capul şi mai rău. Pentru a doua oară, ea dădu un ţipăt grozav şi căzu leşinată de parchet. Roland şi Cerise o luară în braţe. Baccarat ţipa şi striga ajutor. Roland era mişcat şi începuse să se îndoiască de convingerile lui.

În urma acestor ţipete, servitorii din apartamentul vecin alergară, şi se oferiră să dea ajutor.

— S-o ducem la trăsură, strigă Cerise; să o ducem repede! ajutaţi-mă, nu vreau să o las aici.

Şi, ajutată de Roland, şi de servitori, care nu prea ştiau ce se întâmplase, Cerise o urcă pe sora ei în cupeu şi o duse leşinată, strigând vizitiului:

— Acasă.

Cerise voia să o ţină la ea pe sora ei, pentru a o sustrage primei furii o contelui.

Dar, înainte de a-l părăsi pe Roland, ea îi zise:

— Domnule, vă rog să veniţi la mine... peste un ceas... trebuie! la mijloc este un mister oribil pe care trebuie să-l lămurim cu orice preţ.

— Voi veni, răspunse Roland, care începuse să se întrebe dacă el însuşi nu este nebun.

. . . .

În momentul când cupeul doamnei Léon Rolland ieşi din strada Provence, un om coborî dintr-o trăsură de piaţă care aştepta de câtva timp la o depărtare de cincizeci de paşi, plăti birjarul şi intră în casa pe care o părăsiseră Baccarat şi Cerise.

— He! he!... îşi zise el urcând scara, frumoasă întrevedere trebuie să fi fost...

El îl găsi pe Roland zdrobit...

— Dragă amice, îi zise marchizul de Chamery, părând că atribuie altei cauze starea de prostraţie în care îl găsise pe Roland, ştiu tot ce ţi s-a întâmplat. Contele Artoff a aflat totul, a venit aici şi te-a provocat.

— Da, zise Roland.

— Vă bateţi mâine?

— Da.

— Tocmai din cauza aceasta am venit să te văd. Contele Artoff a venit la Fabien şi l-a silit să-i spună totul, dar răul cel mare l-a făcut amicul său Octav.

— Dragul meu, răspunse Roland, părând că nu dă mare importanţă vorbelor pe care i le spusese Rocambole, contesa Artoff a plecat acum de aici...

— Cerule!... strigă Rocambole, a îndrăznit să...

— Aşteaptă... am crezut că înnebunesc...

Şi Roland îi povesti vizitatorului său tot ceea ce se petrecuse cu câteva momente înainte şi termină astfel:

— Nu-mi vine să cred... este imposibil să existe o asemănare atât de desăvârşită... şi cu toate acestea, contesa plângea... îşi frângea mâinile... a căzut în genunchi... oh! termină Roland cuprins de remuşcări şi părându-i rău că fusese atât de indiscret; am fost prea fluşturatic, eu sunt vinovat; dar dacă este adevărat că am fost tras pe sfoară de vreo altă femeie care seamănă perfect cu contesa, să ştii

dragul meu, că îmi zbor creierii de disperare.

Rocambole îl ascultă pe Roland liniştit, fără să-l întrerupă şi după ce termină, se uită la el spunându-i surâzând:

— Ce vârstă ai, Roland?

— Douăzeci şi patru. De ce?

— Eşti prea tânăr, dragul meu; se vede că îţi lipseşte experienţa. Nu cunoşti femeile.

— Dar... îngână Roland, ce vrei să spui?...

— Vreau să spun că Baccarat şi sora ei sunt femei rafinate şi că ele te-au tras pe sfoară.

— „Pe sfoară”! pe mine?

— Da. Nu este nici o falsă contesă Artoff; nu este decât una singură, adevărată, una care te-a iubit opt zile şi pe care ai făcut greşeala de a o compromite. Din această contesă Artoff ţi-ai făcut acum o duşmancă de moarte,

— Oh! strigă Roland, ceea ce îmi spui...

— Are nevoie de o explicaţie, cam lungă poate, dar ţi-o voi da. Ascultă-mă bine.

— Spune, zise Roland.

— Contele a aflat totul. În loc de a se întoarce acasă, el a scris soţiei sale. Atunci contesa a alergat aici, însoţită de sora ei, şi pe drum, venind încoace, au combinat planul comediei pe care au jucat-o. După cum vezi au reuşit, fiindcă în momentul acesta eşti încredinţat că există o altă femeie care seamănă cu dânsa ca două picături de apă. Dacă n-aş fi venit eu acum, iată ce s-ar fi întâmplat: ai fi început să crezi din moment în moment, din ce în ce mai mult, că nu pe contesa Artoff ai iubit-o şi te-a iubit, şi mâine, pe teren, ai fi zis contelui: „Domnule, vă rog să mă iertaţi. N-am cunoscut niciodată pe contesă, şi atât eu cât şi dumneavoastră, suntem victimele unei comedii. Omorâţi-mă, dacă voiţi; dar fiindcă sunt om de onoare, şi fiindcă va trebui să mor, vă jur că soţia dumneavoastră este nevinovată.”

Atunci, înţelegeţi, contele îşi va arunca spada, duelul nu va avea loc, şi veţi începe amândoi să căutaţi urmele acelei închipuite necunoscute. Şi veţi pierde multă vreme, căutând zadarnic, căci ceea ce nu există nu se poate găsi.

— Dar casa din Passy?

— Aş! o cunoşti, ştii unde este? Ai fost dus totdeauna acolo într-o trăsură cu geamurile vopsite. De unde ştii că acea casă este la Passy şi nu la Auteuil?

— Aşa este, murmură Roland.

— O, termină Rocambole, în timpul acestor trei sau patru zile, furia contelui va trece şi cum un bărbat are totdeauna interesul a crede că femeia lui este nevinovată, acest răgaz va fi de ajuns contesei, pentru a se face curată ca zăpada.

— Şi dacă nu se va regăsi femeia, atunci ce va fi?...

— Atunci dragul meu, zise Rocambole, contesa îi va demonstra bărbatului ei, limpede ca ziua, că dacă ea este nevinovată, tu singur eşti poate vinovat, şi că ai tot interesul să nu fie descoperită falsa contesă pentru a lăsa să planeze asupra acestei afaceri o îndoială veşnică în spiritul multora, care au fost încredinţaţi că ai iubit-o pe ea şi că ai scăpat-o printr-o minciună pioasă.

— Dar asta e mizerie curată! strigă Roland.

— Ba nu, zise Rocambole, este diplomaţie feminină. O dată ce contele va fi convins de lucrul acesta, te va provoca din nou şi te va omorî, spre marea mulţumire a contesei, care nu te va ierta niciodată că ai fost indiscret.

— Tot ce spui este adevărat, murmură Roland şi aveai dreptate adineauri când spuneai că am fost tras pe sfoară. Contesa şi sora ei pot aştepta, le urăsc şi le dispreţuiesc, şi mâine mă voi bate cu contele Artoff.

— Păzeşte-ţi pielea, zise marchizul.

— Las’ pe mine.

După ce Rocambole plecă de la Roland, acesta îi scrise, Cerisei:

„Doamnă,

Vă rog să mă scuzaţi dacă nu vin la dumneavoastră astă-seară, după cum a fost vorba; dar am ghicit motivele micii comedii imaginată şi jucată adineauri de buna şi spirituala Louise.

Înţelegeţi dar, doamnă, că nu este nevoie de o nouă întrevedere.

Vă sărut mâna şi o iubesc pe Louise.

Roland.”

Roland dădu servitorului scrisoarea să o ducă Cerisei, se îmbrăcă şi plecă de acasă.

— La urma urmelor îşi zise el, s-ar putea foarte bine ca mâine să fiu ucis şi aş muri dezolat dacă n-aş putea strânge pentru ultima dată mâna prietenilor mei.

Şi Roland se îndreptă spre club.

Capitolul LXI

Plecând de la domnul Roland de Clayet, Rocambole, se întoarse în strada Verneuil şi urcă de-a dreptul la cumnatul său.

El îl găsi pe Fabien cu contele Artoff. Acesta după ce fusese la Roland şi la ducele de Château-Mailly, se apucase să scrie mai multe scrisori.

Domnul d'Asmolles sta jos la câţiva paşi, se uita la el cu tristeţe şi nu îndrăznea să-i vorbească.

Contele era foarte liniştit. Scria şi-şi punea afacerile în regulă.

După un ceas se întoarse spre Fabien:

— Dragă amice, îi zise el, vrei să fii executorul meu testamentar?

Fabien se uită la el uimit.

— Eşti nebun! zise el.

— Pentru ce?

— Pentru că n-ai nevoie să-ţi faci testamentul.

— Se poate întâmplă să fiu omorât.

— Haida de!... Dumnezeu nu permite o astfel de nedreptate, şi nu dumneata trebuie să...

— Ce are a face! zise contele...

Fabien se uită la el cu atenţie.

— Conte, îi zise el, tot o mai iubeşti pe femeia aceea?

— Tot o mai iubesc.

— Şi... dacă nu vei fi... omorât...

— Mă voi omorî eu.

— Nebunie!...

Contele suspină, dar tăcu.

Apoi după un moment de tăcere:

— Mi-am făcut testamentul, continuă el; am două averi deosebite: una care se află în Rusia, o avere considerabilă, după cum ştii, pe care o va moşteni familia mea; cealaltă consistă din proprietăţile pe care le am în Franţa şi care se pot ridica la un venit de vreo şaizeci de mii de livre. Această din urmă avere aş vrea să ţi-o încredinţez.

— Dar, dragul meu...

— Amice, îl întrerupse repede contele, ştiu tot ce vrei să-mi spui. Chiar dacă se va întâmplă să nu fiu ucis mâine, sunt hotărât să-mi pun capăt zilelor, fiindcă nu mai pot trăi din moment ce fericirea mea a murit. Fericirea mea unică, viaţa mea întreagă era femeia aceasta, singura pe care am iubit-o şi care mi-a subjugat inima atât de mult încât n-aş fi capabil de o altă afecţiune.

— Amice, răspunse Fabien, nu voi încerca în această oră solemnă să te readuc la alte sentimente, dar îţi spun: ca să trăieşti trebuie să ai curaj.

— Ştiu, murmură contele, dar n-am curaj. S-a rupt ceva din mine şi simt că în momentul când îl voi ucide pe omul care m-a distrus moraliceşte, voi cădea jos pentru a nu mă mai scula; n-am nevoie să mă sinucid, sunt mort deja.

Contele pronunţă aceste cuvinte eu o voce atât de zdrobită, încât Fabien tresări şi înţelese că era zadarnică orice consolare şi că înaintea lui avea un om atât de disperat, încât mai curând sau mai târziu omul acesta va căuta uitarea în moarte.

— Fie, îi zise el, voi face tot ce doreşti.

— Vrei să fii executorul meu testamentar?

— Da.

— Las aici testamentul şi scrisorile acestea. Dacă mâine...

În momentul acesta intră Rocambole şi Fabien făcu semn contelui că a înţeles.

Prezenţa lui Rocambole avu drept rezultat împiedicarea unei scene sentimentale între conte şi Fabien.

Fabien îşi adora soţia şi, el mai mult decât oricine, trebuia să înţeleagă torturile şi disperarea oaspetelui său.

Contele Artoff, care de dimineaţă făcuse sforţări supraomeneşti pentru a-şi păstra sângele rece şi energia, simţi în cele din urmă că liniştea îl trădează şi îl părăseşte... În momentul când apăru Rocambole, contele era pe punctul de a izbucni în lacrimi.

— Domnule conte, îi zise falsul marchiz, am dat ordine să vi se aranjeze un apartament, alături de camera mea de culcare.

— Vă mulţumesc de mii de ori domnule, răspunse contele, reuşind să se liniştească.

— Şi fiindcă vicontesa, adăugă Rocambole, nu ştie absolut nimic de prezenţa dumneavoastră aici, şi pentru că e de prisos să o prevenim, îmi veţi face onoarea de a primi să fiţi oaspetele meu la etajul al doilea al palatului.

— Fie, domnule, răspunse contele, mulţumindu-i cu un surâs.

Marchizul se ridică.

— Este şapte fără un sfert. Să-l lăsăm pe Fabien să se ducă la masă pentru că-l aşteaptă soţia sa.

Rocambole ieşi cu contele printr-o uşă care ducea la o scară de serviciu şi ajunseră la etajul al doilea, pe care marchizul, de la căsătoria surorii sale, şi-l rezervase în întregime.

Contele Artoff, indiferent la toate amănuntele acestea, se lăsă condus într-un salonaş, unde după câteva minute li se servi masa.

— Domnule, zise Rocambole, voiţi să luaţi masa?

— Oh! zise contele, surâzând cu tristeţe, înţelegeţi că nu mi-e nici foame, nici sete.

— Îmi închipui, zise Rocambole, dar trebuie să vă gândiţi că mâine vă bateţi, şi că duelul merge prost pe stomacul gol.

— Aşa este.

Şi contele se aşeză la masă.

Rocambole îl servi ca pe un copil.

Rusul bău şi mâncă; mai cu seamă bău, căutând în beţie puţină uitare.

La sfârşitul mesei, valetul care îi servea aduse cafea şi lichioruri.

Contele făcu un gest de refuz.

— Domnule conte, zise Rocambole, îmi daţi voie să vă dau un sfat?

— Fireşte.

— Nu beţi cafea, dar beţi un pahar din acest kirsch vechi.

— Pentru ce? întrebă rusul, cu vanitatea unui copil, căci gândul lui era de multă vreme în altă parte.

— Pentru că kirschul provoacă somnul.

— Provoacă somnul?

— Da. Şi aveţi nevoie de odihnă.

— Se poate.

Contele pronunţa aceste două cuvinte cu atâta supărare încât s-ar fi crezut că abia auzise şi că nu înţelesese. Rocambole adăugă:

— Când serveam în Campania Indiilor, m-am bătut de mai multe ori şi aveam prostul obicei de a petrece jucând noaptea care preceda întâlnirea!

— Ah! zise contele.

— Din cauza aceasta, de mai multe ori am venit pe teren pe jumătate mort, prăpădit de oboseală şi de două ori era cât pe aici să fiu ucis.

— Ce imprudenţă!

— Sigur, continuă Rocambole, pe care contele abia îl asculta, dumneavoastră dragă conte nu veţi petrece noaptea jucând, dar sunt sigur că nu veţi dormi. Şi dacă nu dormiţi bine în starea în care vă găsiţi... cred... că nu vreţi să fiţi ucis de Roland.

Numele acesta făcu să scânteieze o furie sălbatică în ochii contelui.

— Aveţi dreptate, zise el. Daţi-mi ce doriţi.

— Vedeţi, adăugă Rocambole, luând de pe masă un lichior limpede ca apa, voiţi să vă fac un narcotic inventat de mine?

— Ah! aţi inventat un narcotic?

— Da; un amestec de kirsch şi de curacao vechi de Olanda.

Vorbind astfel, marchizul turnă kirsch în pahar şi îl umplu cu conţinutul dintr-o altă sticlă.

Amestecul acestor două băuturi dădu o culoare gălbuie lichiorului.

— Şi asta provoacă somnul?

— Dormiţi dus.

Rocambole se uită la ceasornic şi îşi zise încet: „Tocmai bine... acum este şapte seara şi contele se bate mâine dimineaţă la şapte.”

Contele Artoff goli paharul dintr-o înghiţitură.

— Brr! zise el e foarte amar...

— Vi se pare.

— Gustaţi şi dumneavoastră.

— Oh! eu, zise Rocambole râzând, nu vreau să dorm; mai am treburi astă-seară.

Îşi turnă un pahar de rom şi oferi contelui o ţigară. La ora opt, contele Artoff se ridică de la masă clătinându-se.

— Ciudat, zise el, amestecul dumneavoastră de curacao şi de kirsch mi s-a urcat deja la cap.

Rocambole sună, şi un valet apăru.

— Condu-l pe domnul conte în camera sa, ordonă el.

Rusul îşi duse mâna la frunte.

— Mi-e capul greu, zise el. Adio, marchize, bună seara.

— Bună seara, conte.

Rocambole îl conduse pe tânărul rus până la uşa

apartamentului pe care i-l pregătise.

Apoi urcă la sir Williams.

— Unchiule, îi zise el, aşezându-se cu familiaritate alături de orb. Am să-ţi povestesc lucruri la care nici nu te gândeşti.

Figura lui sir Williams se lumină şi luă o expresie curioasă şi atentă.

— Baccarat este aproape nebună.

Pe buzele lui sir Williams flutură un surâs drăcesc.

— Ea s-a întâlnit cu Roland...

Sir Williams încruntă din sprâncene.

— Dacă n-aş fi fost eu, dobitocul acesta ar fi fost în stare să recunoască că nu este ea aceea pe care o iubeşte. Din fericire am venit tocmai la timp...

Şi Rocambole, după ce îi povesti lui sir Williams evenimentele petrecute în seara aceea, căci de la prânz orbul nu mai fusese la curent cu situaţia, adăugă:

— Eşti sigur că trebuie să treacă douăzeci şi patru de ore?

„Da”, făcu orbul semn din cap.

— Chiar douăzeci şi patru de ore?

„Da... da”.

— Şi dacă evenimentul se va întâmpla înainte?

„Ce ne pasă nouă?! scrise sir Williams pe tăbliţă, *am ajuns la rezultatul pe care îl doream.”*

— Bun, dar dacă se va întâmplă pe urmă?

„În cazul acesta, continuă orbul să scrie, cu atât mai rău pentru Roland.”

— Sunt sigur că în acest caz contele îl va ucide.

„De aceeaşi părere sunt şi eu.”

— La urma urmelor, zise Rocambole cu nepăsare, un descreierat mai mult sau unul mai puţin, ce ne pasă nouă.

„Nu ne pasă de nimic”, răspunse sir Williams ridicând din umeri.

Şi adăugă, scriind:

„Vei vedea că lucrurile se vor întâmplă întocmai după cum le-am prezis.”

. . . .

În timp ce contele Artoff, cu toată disperarea lui, fiind cuprins de o beţie neaşteptată, se ducea să se culte în palatul de Chamery, în timp ce Rocambole şi sir Williams discutau cu

familiaritate până la ora zece seara şi îşi puneau la cale afacerile, biata Cerise o dusese acasă la ea, pe bulevardul Beaumarchais, pe Baccarat, înnebunită de durere.

Léon Rolland, vechea noastră cunoştinţă, nu se întorsese încă acasă. Printr-o coincidenţă funestă, tocmai în ziua aceea, când prezenţa şi sfaturile lui ar fi putut să fie cât se poate de folositoare soţiei sale, care începuse să-şi piardă capul, Léon prânzea în oraş, tocmai la capătul celălalt al Parisului, la un cherestegiu cu care avea afaceri. Când veni acasă, pe la ora zece seara, o găsi pe Baccarat întinsă în patul soţiei sale, căzută pradă unor friguri grozave şi delirând.

Ea nu-l recunoscu.

Cerise izbucni în lacrimi.

Fusese chemat un doctor, iar acesta, fiindcă nu i se putuse spune adevăratul motiv al frigurilor, se mulţumi să prescrie o loţiune calmantă şi se retrase. Cerise povesti bărbatului ei, cu vocea întretăiată de plânsete, ceea ce se petrecuse.

— Dar contele unde este? întrebă Roland.

Cerise îi arătă scrisoarea pe care contele Artoff o trimisese soţiei sale.

— Oh! lasă că-l găsesc eu, zise cinstitul lucrător, şi-l fac eu să înţeleagă. Şi când îi voi jura că Louise...

— Ah! trebuie să o găsim pe femeia aceea care seamănă cu Louise. Şi acel domn Roland, care mi-a promis că vine şi nu mai vine!

— Cine este acest Roland?

— Este el, acela care zice, sau mai bine zis care crede...

Cerise tocmai voia să-i explice bărbatului ei lucrurile, când primi scrisoarea pe care i-o trimisese Roland de Clayet.

Cameristul, cu toate că primise ordinul să ducă scrisoarea la ora şase, nu-şi îndeplini sarcina numaidecât, ci cu patru ore mai târziu. Epistola aceasta o făcu pe Cerise să scoată un strigăt de durere.

— Oh! infamul, murmură ea.

Cerise îl aşteptase pe Roland: ea voia să-l convingă că există o femeie care seamănă întocmai cu Baccarat, lucru de care fusese chiar ea convinsă.

— Totul e pierdut! murmură Cerise când primi scrisoarea lui Roland. Contele se va bate!...

— Niciodată! strigă Léon, mă duc la domnul Clayet şi dacă n-o vrea să mă înţeleagă, îi arăt eu lui.

Léon îşi luă pălăria, se sui într-o trăsură şi se duse în strada

Provence.

— Domnul de Clayet aici şade?

— Da, al treilea etaj la stânga, zise portarul.

— Domnul de Clayet a plecat, zise cameristul deschizând uşa.

— Unde s-a dus? întrebă Léon.

— Nu ştiu.

— Vine astă-seară?

— Da, domnule, vine în fiecare seară.

— Atunci îl aştept.

Tonul hotărât cu care vorbi Léon impuse valetului puţin respect. Acesta îl pofti în salon, aprinse lumânările şi se retrase.

Léon aşteptă. Aşteptă până la miezul nopţii, în fine se făcu ora două de dimineaţă, dar Roland nu veni.

„Va veni el o dată, îşi zise Léon, şi dacă vrea să se bată cu contele, atunci trebuie să mă omoare întâi pe mine.”

Cameristul era şi el mirat de neîntoarcerea stăpânului său.

Roland îi zisese plecând:

— Mă întorc pe la unsprezece..

Noaptea trecuse, apoi se făcu ziuă şi Roland nu s-a mai întors acasă. Atunci lui Léon îi veni în gând că dacă Roland nu se întorsese acasă, duelul nu va mai avea loc: apoi plecă şi se duse la palatul Artoff, crezând că îl va găsi pe conte.

Dar contele, după cum ştim, nu se dusese la palat.

Ce se întâmplase?

Capitolul LXII

Roland ieşise din casă puţin după plecarea lui Rocambole de la el.

Fireşte, după ce luase masa la cafeneaua de pe bulevard, se dusese la club, crezând că domnul Octav fusese înaintea lui pe acolo, şi că, răspândise zvonul despre duelul pe care trebuia să-l aibă contele. Roland se înşelase. Tânărul Octav se supusese ordinului formal al contelui, de a nu ieşi în ziua aceea din casă. El nu venise la club şi nimeni nu ştia nimic din cele petrecute..

Roland, când intră, văzând că nu produce efectul dorit, fiind încredinţat că domnul Octav va veni numaidecât, strânse

liniştit mâna prietenilor săi, şi se aşeză într-un colţ, unde rămase trei ore fumând şi citind jurnale.

Octav nu mai venea.

— Drace! murmură Roland, asta e curios de tot! Mâine mă bat, şi nimeni nu ştie nimic. Ar sta rău să o spun eu însumi!...

Furios că Octav nu mai venea la club, Roland se hotărî să se ducă să-l caute. El plecă, luă o trăsură de pe bulevard şi se duse în strada Ville l'Evêque, unde locuia tânărul moştenitor.

Octav era acasă. Roland îl găsi trist ca o zi ploioasă, şi grav ca un roman realist. Stătea lungit pe un divan, în ţinută de casă.

— Cum aşa! strigă Roland, punându-şi mâinile în şolduri, eşti nebun?

— Pentru ce?

— N-ai primit scrisoarea mea?

— Ba da.

— Ei bine?

— Am scris domnului de B...

— Şi n-a venit?

— Nu, dar vine mâine dimineaţă la cinci şi jumătate să mă ia de aici.

— Pe cinstea mea! Ştii că eşti foarte liniştit!

— Aş! zise Octav, rece şi trist.

— Sigur, stai acasă când eu mă bat...

— Îmi pare rău întrucâtva, răspunse tânărul, dar nu e vina mea că nu am voie să ies din casă.

— Cum, nu poţi ieşi?

— Sigur nu pot.

Roland începu să râdă.

— Cine nu te lasă: vreuna blondă sau vreuna brună?

— Te înşeli, amice...

— Cum! nu o femeie te opreşte să ieşi din casă?

— Nicidecum.

— Atunci, cine?

— Omul care te va ucide mâine.

Tânărul Octav pronunţase aceste din urmă cuvinte cu un accent aşa de convins, încât îl făcu pe Roland să tresară, apoi îi povesti ceea ce acesta nu ştia, adică întrevederea neaşteptată de dimineaţă cu contele Artoff, fără însă să-i spună şi de frica pe care i-o inspirase rusul.

Roland îl ascultă, ridicând din umeri.

— Şi de aia n-ai ieşit din casă?

— Fireşte!

— Atunci sunt un om dezonorat...

— De ce?

— Pentru că trebuie să mă bat, aşa, fără să ştie nimeni, ca oricare om de rând...

— Oh!... fii liniştit, răspunse Octav, asta n-are a face. Dacă mâine vei rămâne ucis pe teren, lucru care este aproape sigur...

— Mulţumesc.

— Vom face cu ocazia morţii tale o gălăgie atât de mare, încât vei avea o înmormântare cât se poate de frumoasă.

— Aşadar, crezi că voi fi omorât?

— Mi-e teamă...

— Cum! vorbeşti serios?

— Foarte serios. Contele mi-a făcut impresia unui tigru.

Roland ridică din nou din umeri.

— Dar... ea?

— Care, ea?

— Contesa?

— Fireşte! ascultă partea nostimă a aventurii mele. O aventură de toată frumuseţea!...

— Adevărat?

— Să vezi!

— Şi Roland, povesti la rândul său, ce se petrecuse seara la el acasă.

— Amice, zise tânărul Octav, vrei să-ţi dau un sfat?

— Să vedem.

— Contesa e în stare să se întoarcă iar la tine, fie astă seară, fie mâine, numai pentru a împiedica duelul.

— Crezi?

— Probabil.

— Ei bine, ce să fac?

— Să rămâi aici.

— Dar... ce va zice cameristul, care mă aşteaptă?...

— Asta e! zise Octav pufnind; de ce e camerist? ca să aştepte.

— Aşa e!

— Aşadar, te culci aici. Poate că asta îţi va fi cea din urmă noapte, şi...

— Ah! mă iartă. întrerupse Roland, găsesc încântătoare gluma aceasta, dar a început să mă plictisească...

— Fie, să nu mai vorbim de asta.

Octav sună, porunci să se pregătească un pat pentru Roland şi să-l scoale la ora cinci de dimineaţă, apoi se duse şi el să se culce.

Roland dormi destul de rău, dar dormi pentru a se conforma obiceiului, şi, la ora cinci precis, fu sculat.

Marchizul de B..., un alt minor care pusese şi el mâna pe o frumoasă moştenire, sosi exact la ora fixată, aducând cu sine o pereche de săbii şi două pistoale.

Octav dădu ordin să se pună caii la o trăsură închisă, din cauza ploii mărunte care începuse să cadă şi la şase şi jumătate precis, cei trei ajunseră la barieră, unde era locul de întâlnire.

Roland era grav şi serios, făcând pe nepăsătorul. Prezicerile tânărului Octav nu-l influenţaseră întru nimic, nici măcar când şi al doilea martor al său îi profeţise acelaşi lucru, ca şi Octav.

— O să fii omorât pe un timp mizerabil, îi zise al doilea martor al său. Ce prost lucru şi cu ploaia asta!...

Aceste din urmă cuvinte îl făcu pe Roland să-i bată inima cu putere. Dar el era curajos şi vanitos şi, cu toate prezicerile prietenilor săi, el rămase nepăsător.

O trăsură cu doi cai staţiona la barieră când sosiră ei. Octav recunoscu caii şi trăsura domnului de Château-Mailly.

. . . .

Cu o oră înainte, domnul marchiz de Chamery intrase în odaia contelui Artoff. Acesta dormea adânc şi Rocambole se căzni puţin ca să-l deştepte.

— Ciudat, zise contele, ducându-şi mâna la frunte, pe când se îmbrăca, mi-e capul greu.

— Va trece când veţi ieşi la aer curat, răspunse Rocambole.

— Poate... zise contele, care îşi adusese aminte de evenimentele din ajun.

Cu toate acestea privirea sa era zăpăcită.

Contele se îmbrăcă în mai puţin de un sfert de oră.

— Înţelegeţi, îi zise Rocambole, dacă nu pot să vă servesc de martor, cel puţin vă pot conduce la domnul de Château-Mailly. Am pregătit trăsura, şi oamenii mei sunt la dispoziţia dumneavoastră.

— Ah! zise contele, vă mulţumesc.

Apoi strânse mâna marchizului şi se urcă în trăsură.

De-abia dăduse cupeul colţul străzii Verneuil, şi Rocambole

se şi urcă pe cal dându-i pinteni să ajungă cât mai repede în strada Suresnes; el intră în curtea casei, lăsă calul, se sui în apartamentul său şi după câteva minute se întoarse transformat, în omul cu haina poloneză. În locul vestonului cu brandenburguri, se îmbrăcase cu o livrea de vizitiu, având armele şi culoarea ducelui de Château-Mailly.

„Sunt cinci ani, murmură Rocambole, pe când străbătea piaţa Beauvay, situată, după cum se ştie, la câţiva paşi de strada Suresnes, de la duelul meu cu sir Williams, când buna Baccarat se deghizase în grom pentru a vedea totul. Mijlocul e bun, şi tot de el mă servesc şi eu acum.”

. . . .

Tocmai în timpul acesta contele Artoff sosea la domnul Château-Mailly.

Ducele şi cu un ofiţer din gardă, unul din amicii săi, erau gata. Ducele observase starea de prostraţie şi privirea rătăcită a contelui.

— Ciudat, zise contele către domnul de Château-Mailly, de când m-am sculat am nişte vedenii groaznice. Ducele se uită la el.

— Închipuieşte-ţi, amice, urmă contele, chiar acum, venind la tine, nu-mi dau bine seama ce este cu mine. Nu-mi amintesc pentru ce am venit la tine aşa de dimineaţă.

Tânărul duce şi ofiţerul se uitară trist unul la altul, cu un aer ca şi cum ar fi voit să zică:

„Bietul om! durerea l-a făcut să-şi piardă minţile”.

— Ah! mi-aduc aminte zise contele rânjind, să plecăm. Mor de nerăbdare de a-l ucide pe domnul de Clayet.

— Domnule duce, zise Zampa apărând, vizitiul dumneavoastră s-a îmbolnăvit azi-noapte foarte grav şi a trimis în locul său pe un englez care a plecat de la lordul C...

— Nu e nimic, zise ducele, oricine ar fi, vizitiu să fie. Şi îşi scoase ceasornicul.

— S-a făcut ceasul, zise el, să plecăm domnilor.

— Ştii că are o ţinută nostimă vizitiul acesta, zise contele Artoff, uitându-se la Rocambole, căruia îi şedea de minune peruca blondă şi faţa roşie.

— Château-Mailly, vrei să mi-l dai mie?

— Ştii bine că nu este al meu.

— Aşa este, zise contele, uitasem. Pe cinstea mea, am

început să-mi pierd memoria.

Contele şi martorii săi se urcară în trăsură, iar Rocambole dădu drumul cailor cu îndemânarea unui vizitiu adevărat.

Geamurile de dinainte ale cupeului, fiind lăsate, el nu pierdu nici un cuvânt din conversaţia celor dinăuntru. Contele Artoff, în loc să fie grav şi solemn, râdea.

— Dragă duce, zise el, n-avem noroc. Plouă şi e foarte prost să te baţi pe ploaie.

— Aşa este, zise ducele.

— S-ar crede că suntem la Odessa, unde plouă trei luni neîntrerupt.

Şi după ce mai spuse câteva glume, ajunseră la barieră.

— Bietul conte! murmură ducele la urechea ofiţerului, mi-e teamă să nu înnebunească.

Trăsura ducelui ajunsese cea dintâi la locul de întâlnire şi se opri. Contele Artoff nu mai râdea, el căzuse într-un fel de reverie, din cauza căreia el nici nu băgă de seamă că trăsura se oprise pentru a-l aştepta pe Roland şi martorii săi.

Aceştia nu întârziară să vină.

Ducele şi domnul Octav, care îşi scoaseră în acelaşi moment capul pe fereastra trăsurii, se salutară. Apoi ducele zise vizitiului, adică lui Rocambole:

— Trage în pădure şi opreşte-te la cel dintâi luminiş.

Rocambole, care ştia pe de rost pădurea Vincennes, după ce trecu pe dinaintea fortului, conduse pe duce şi pe cei doi camarazi ai săi într-un luminiş nisipos, împrejmuit cu pomi, un luminiş care parcă ar fi fost făcut dinadins pentru a aştepta oameni care vor să-şi lichideze socotelile între ei, cu sabia sau cu pistolul.

Trăsura lui Roland şi a martorilor săi îi urmă la câţiva paşi.

De la barieră, contele Artoff căzuse într-un fel de toropeală neînţeleasă. Dar când trăsura se opri din nou şi când îl văzu pe duce coborând, păru că reînvie; coborî şi el şi merse cu martorii săi să-l întâlnească pe Roland.

„Ei drace! se gândi Rocambole, nu cumva doctorul Samuel Albot şi unchiul sir Williams şi-au bătut joc de mine?”

Contele mergea cu pasul hotărât şi cu fruntea în sus.

El se duse de-a dreptul la Roland, care stătea între cei doi martori ai săi şi îl măsură cu privirea de sus până jos.

„Roland este un om mort!” se gândiră în acelaşi timp tânărul Octav şi Rocambole, care din înălţimea caprei sale nu pierdea nici cel mai mic amănunt al acestei scene.

— Domnule, zise contele lui Roland, vom începe lupta cu sabia şi trebuie să cădem de acord mai dinainte că nu vom primi absolut nici o scuză.

— Nici nu se poate, domnule, răspunse Roland pe un ton plin de mândrie.

— Ce aţi zice dumneavoastră, continuă contele liniştit, de un tânăr nebun, amorezat de o femeie care... nu-l iubea.

— Oh! domnule, zise Roland, să nu mai vorbim de lucrurile acestea.

— Mă iertaţi, lăsaţi-mă să termin.

— Fie, zise tânărul, ridicând uşor din umeri.

— Care nu-l iubea... continuă contele, şi tânărul acesta hotărându-se să o piardă...

— Domnule!

— A început să o calomnieze!

— Dar, domnule...

— În sfârşit, a căutat să încredinţeze Parisul întreg că el era iubit de ea.

— Ah! mă iertaţi, întrerupse Roland, mergeţi prea departe, domnule.

— Ba deloc. Vă rog, lăsaţi-mă să termin!

Şi vocea contelui deveni blândă, aproape rugătoare. Roland îl privi uimit. Martorii, uimiţi de a-l vedea pe conte că nu se ţine de indicaţiile ducelui, adică de a nu se vorbi între adversari, se apropiară repede de conte.

Contele continuă:

— Dar din fericire, oricât de perversă ar fi natura omenească, mai curând sau mai târziu trebuie să se întoarcă pe calea adevărului, calea pocăinţei şi a remuşcărilor.

— Dar domnule... zise Roland pentru a doua oară, nerăbdător...

— Oh! vă rog să mă ascultaţi până la capăt, zise rusul însufleţindu-se, trebuie. De ce voi spune eu acum depinde onoarea soţiei dumitale.

— Soţiei mele!? exclamă Roland, înmărmurit.

— Soţiei sale! ziseră martorii.

Contele continuă cu vocea întretăiată de plânsete:

— Domnule conte Artoff, am calomniat în mod nedemn pe soţia dumitale, iartă-mă.

Aceste din urmă cuvinte avură efectul unei lovituri de trăsnet şi smulseră un strigăt de înmărmurire lui Roland,

martorilor săi şi a celor ai contelui.

Acesta continuă:

— Domnule conte, pe mine mă cheamă Roland de Clayet, iar pe dumneavoastră contele Artoff, amândoi suntem gentilomi, şi...

— Eu, contele Artoff! dumneata, Roland de Clayet, strigă Roland, eşti nebun, domnule.

— Am fost nebun, domnule, când am îndrăznit să ridic ochii asupra acelei frumoase şi nobile Baccarat, dar nădăjduiesc că mă veţi ierta, nu e aşa? Sunt sigur că îmi veţi întinde mâna şi îmi veţi primi scuzele.

Şi contele îngenunche în faţa lui Roland, iar martorii acestei scene curioase strigară deodată:

— E nebun!

„Pe toţi dracii!... murmură Rocambole, s-ar crede că la mijloc este un miracol. Este şapte şi cinci minute şi sir Williams şi doctorul au fost profeţi... Contele este nebun de legat”.

— Domnule, zise ducele de Château-Mailly, aplecându-se la urechea lui Roland, primiţi toate scuzele pe care vi le cere acest nenorocit..., în faţa dumitale nu mai stă contele Artoff, a cărui onoare ai călcat-o în picioare, ci un nebun, un nenorocit, care şi-a pierdut minţile din cauza iubirii nemăsurate pe care o avea pentru soţia sa...

. . . .

— Unchiule, zicea Rocambole, după câteva ceasuri, lui sir Williams, întoarcerea de la pădure a fost de toată nostimada.

— Cum aşa?! făcu sir Williams clipind din ochi.

— Contele a voit să se urce în trăsură alături de Roland, pe care continua să-l ia drept contele Artoff, în timp ce el însuşi se credea a fi Roland de Clayet. Pe drum, contele i-a cerut de mai multe ori scuze, şi a vrut cu orice preţ ca Roland să-l ducă în strada Pépinière, la palatul Artoff. El voia, după cum spunea, să se arunce în genunchi la picioarele contesei. Baccarat nu era acasă; ea este zdrobită, moartă de durere şi pe jumătate nebună, la sora ei Cerise.

— Apoi? ce s-a mai întâmplat? întrebă sir Williams, făcând semn din cap.

— Acum, unchiule, termină Rocambole, am făcut tot ce ai vrut. Te rog să-mi explici ce folos tragem noi din nebunia contelui Artoff?

Sir Williams scrise pe tăbliţă:

„Doctorii vor impune ca rusul să călătorească. Baccarat va pleca din Paris împreună cu el şi nu ne va supăra.”

— Vezi! şi asta este o idee. Pe urmă?

„Pe urmă, răspunse sir Williams, *ducele de Château-Mailly se va găsi redus la propriile sale puteri, şi vom putea să ne ocupăm numai şi numai de el.”*

— Aşa, da! Planul îmi convine. Ai vreo idee nouă?

Sir Williams făcu semn din cap ca şi cum ar fi voii să zică:

„Da.”

— Pot să ştiu şi eu?

„Nu,” făcu orbul semn din cap...

Şi adăugă scriind:

„Mulţumeşte-te a executa ordinele mele şi nu le discuta. Vorba multă duce mai curând sau mai târziu la neputinţă. De altfel, te poţi încrede în mine? Dacă aş vrea te-aş putea împiedica şi eu să te însori cu domnişoara Conception, nu numai ducele de Château-Mailly.”

Capitolul LXIII

A doua zi după ieşirea de pe teren a contelui Artoff şi a lui Roland de Clayet, domnul duce de Château-Mailly primi următoarea scrisoare de la Baccarat:

„Scumpe duce,

Îţi zice adio, poate un adio veşnic, o biată femeie dezonorată, arătată cu degetul, lovită de fatalitatea cea mai grozavă.

Nu ştiu dacă şi dumneata eşti în rândul acelora care mă cred vinovată, dar ştiu că ai o inimă bună, sinceră şi nobilă şi dacă se va întâmpla ca şi dumneata, ca toţi ceilalţi, să mă crezi vinovată, nădăjduiesc cel puţin că îmi vei păstra o oarecare simpatie, gândindu-te că ultimul meu gând, când am plecat din Paris, a fost la dumneata.

Eu, care nu mai pot gusta fericirea pe pământul acesta, eu, care sunt condamnată să-mi petrec de aici înainte viaţa în întuneric, în tăcere şi în ruşine, eu, despre care se va zice de aici înainte că eram o fată pierdută, care n-a ştiut să se ridice în rândul oamenilor şi care, mai curând sau mai târziu, trebuia

să recadă în noroiul din care o scosese iubirea nobilă a unei inimi mari, mă gândesc la dumneata, vreau să fii fericit şi vreau să te însori cu Conception.

Mâine plecăm.

Doctorul Z... pretinde că nebunia nenorocitului meu Stanislas se poate vindeca şi că clima Elveţiei, aerul rece al munţilor şi mişcarea continuă a călătoriei ar putea să-i îmbunătăţească starea şi să-şi recapete sănătatea. Oh! dacă doctorul nu s-ar fi înşelat!

Ştiu că pentru mine iubitul meu Stanislas este pierdut, că dacă se va însănătoşi, mă va alunga şi mă va blestema, dar puţin îmi pasă!

Este tânăr, viitorul îi surâde şi poate că rana din inima lui se va vindeca într-o zi!

În aşteptare, amicul meu — sper că îmi dai voie să te numesc încă aşa. În aşteptare, nu vreau să plec din Paris, fără să mă gândesc la dumneata.

Vreau să-ţi spun ce am făcut şi ce nădăjduiesc.

Mai întâi, am primit azi dimineaţă o scrisoare de la ruda dumitale, colonelul de ulani. Ţi-o transcriu întocmai:

‹‹Scumpă contesă,

Trimisul dumitale mi-a adus scrisoarea, împreună cu aceea a tânărului duce, ruda mea. Am trimis la Odessa un om special cu răspunsul meu, pentru a-l pune la poştă. Poşta, mulţumită drumurilor de fier germane, merge mai repede decât curierii, dar este mai puţin sigură. O scrisoare se rătăceşte, un trimis însă nu se poate rătăci niciodată.

Îţi anunţ dar, sosirea curierului dumitale. Este prăpădit de oboseală şi are nevoie de trei sau patru zile de odihnă. Va pleca pe la sfârşitul săptămânii şi îi voi da o scrisoare şi hârtiile acelea cărora le dai o importanţă atât de mare.

Salutări contelui şi rămân al dumitale

Cavalerul de Château-Mailly››

Iată, scumpe duce, continuă Baccarat, vestea bună pe care aveam să ţi-o dau. Peste patru sau cinci zile curierul va ajunge la dumneata şi vei avea cele două acte, care te vor face soţul domnişoarei Conception. Pe de altă parte, am scris ducelui de Sallandrera şi i-am povestit istoria aceasta, reînnoind pentru dumneata cererea în căsătorie.

Ducele este în Spania; vestea nenorocirii mele n-a putut să

ajungă încă până la ei şi am avut curajul de a pune o dată anterioară scrisorii mele. I-am scris ca o femeie fericită.

Sunt sigură că epistola mea îl va face pe duce să alerge la Paris, şi din momentul acela totul depinde de dumneata.

Adio, amicul meu, plânge-mă şi primeşte urările de fericire pe care îndrăznesc să ţi le fac.

Contesa Artoff"

„Biata femeie, murmură ducele, terminând citirea acestei scrisori. Nu ştiu, dar ceva pare că-mi spune că nu este vinovată... şi n-aş lăsa pe nimeni să o insulte în faţa mea..."

Ducele primi scrisoarea aceasta în momentul când voia să plece de acasă şi după ce o citi o aruncă pe o măsuţă din cabinetul de toaletă.

Zampa, care tocmai scutura pardesiul stăpânului său, nu o pierdu din ochi. Scrisoarea fusese adusă de un servitor îmbrăcat în livreaua contelui Artoff. Lucrul acesta era de ajuns pentru a atrage atenţia.

După ce plecă domnul de Château-Mailly, Zampa se trânti într-un fotoliu, îşi puse picior peste picior, luă o ţigară din cutia stăpânului său şi după ce o aprinse, începu să citească scrisoarea.

„Stai, îşi zise el după ce o citi, poate că ar fi mai bine să mă gândesc puţin. De când sunt în serviciul domnului de Château-Mailly, am putut aprecia caracterul şi dărnicia noului meu stăpân. Ducele este foarte bogat, foarte nobil, şi dacă ar şti ce-mi poate osul şi ce valoare au secretele mele, poate că mă va plăti mai mult decât necunoscutul acela pe care-l servesc.

Este foarte adevărat că acesta mă are la mână, dar nu e mai puţin adevărat că ducele este destul de sus-pus pentru a obţine graţierea unei secături ca mine".

Şi Zampa continuă să-şi facă socotelile şi să-şi zică:

„Să rezumăm chestiunea. Este un om foarte bogat, fără îndoială, mare secătură, dacă te iei după faptele lui, şi bărbatul acesta vrea să se însoare cu domnişoara de Sallandrera. Omul îmi ţine viaţa în mâinile lui; îmi ştie trecutul şi mă poate trimite oricând la eşafod, pe când eu, Zampa, nici nu ştiu cum îl cheamă şi nu am vorbit cu el decât prin intermediar. Omul acesta pe care-l servesc orbeşte, mi-a promis să mă facă intendentul bunurilor familiei de Sallandrera. În privinţa lefii aş fi cum nu se poate mai

mulţumit. Cu toate acestea, când se va întoarce ducele, voi pune necunoscutului meu chestiunea pe faţă; să-mi dea un milion pentru a se însura cu domnişoara de Sallandrera, Cine ştie, poate că se prinde!...”

Şi Zampa, la pronunţarea cuvântului un milion, deveni gânditor.

„Pe de altă parte, continuă el, dacă domnul de Château-Mailly mi-ar plăti secretele cu preţul acesta fabulos, la ce i-ar putea servi?

Nu-l cunosc pe acela pe care-l servesc şi nu sunt în mâinile lui decât un instrument.

S-ar putea întâmplă foarte bine ca instrumentul să fie înlocuit, ca braţul misterios care l-a lovit pe don José, să-l lovească şi pe domnul de Château-Mailly şi ca eu însumi să fiu asasinat la un colţ de stradă. Atunci Zampa, continuă el, ai făcut rău când te-ai gândit că ai putea lucra altfel decât cum ai lucrat până acum.”

Portughezul luă o copie după scrisoare şi o puse în buzunar.

După o oră, copia aceasta se găsea în mâinile lui Rocambole, care în momentul acela recitea următoarea scrisoare primită de la domnişoara Conception:

„Amicul meu,

După trei zile de la primirea scrisorii acesteia, sosesc şi eu.

Peste trei zile, tata, mama şi eu vom pleca din Sallandrera pentru a ne reîntoarce la Paris.

Aşa vrea tata! Omul acesta, zdrobit pentru moment din cauza morţii lui don José, şi-a regăsit curajul, energia şi şi-a închis durerea în adâncul inimii.

Pentru ce? Ascultă să-ţi povestesc convorbirea pe care am avut-o ieri cu el.

Tocmai ieşisem din acea sufragerie, care seamănă cu un loc funebru, pentru a ne duce în sala de arme, adică în salon. În timpul mesei, tata a fost tăcut ca de obicei. Deodată însă se uită la mine:

— Conception, îmi zise el, ai împlinit douăzeci de ani. Acum eşti liberă de a dispune de viitorul tău.

Am tresărit fără voie şi m-am uitat la tata neliniştită.

— Conception, continuă el, şi don José şi don Pedro au murit, prin urmare nu mai este nimeni în lumea aceasta care să se opună voinţei tale. Îţi poţi alege un bărbat. Eşti o Sallandrera şi am încredere în tine; sunt convins că soţul pe

care îl vei alege va fi demn de numele şi de averea pe care i-o vei aduce...

Eram atât de emoţionată, tremuram atât de tare, încât n-am îndrăznit să răspund nici un cuvânt.

Tata continuă suspinând:

— Ah! îmi pare foarte rău că l-am refuzat pe ducele de Château-Mailly, avea un nume frumos, avere mare şi era de familie cât se poale de nobilă.

Numele acesta m-a făcut să îngălbenesc. Tata a băgat de seamă tulburarea mea şi a atribuit-o cu totul altei scuze.

— Biata fată! a spus el încet mamei, îl iubea pe don José...

— Ba nu, i-a răspuns mama, îl iubea pe don Pedro...

Ah! amicul meu, nu ştiu dacă mama spunea adevărul; dar ceea ce ştiu bine este că, de o lună, pentru prima oară mi-am întors ochii, fără să vreau, spre orizontul care îmi ascundea Parisul... Oh! Parisul, locul unde inima mea a bătut, s-a înfiorat, a tremurat şi a sperat... Parisul! Oh! ce lungi mi se vor părea aceste patru zile de călătorie care mă despart de el!... Parisul pentru mine eşti dumneata!

Aşadar plecăm. Se apropie ora când vă voi vedea!

Vedeţi, amicul meu, pentru prima oară poate, de ieri, am început să nădăjduiesc în mod serios. Nu, nu se poate ca cerul, soarta sau fatalitatea — dă orice nume vrei acestei puteri ascunse şi temute — nu se poate ca forţa aceasta să fi venit în ajutorul nostru pentru a ne părăsi la urmă. De ieri sufletul meu este cuprins de presimţiri ciudate, de presimţiri fericite...

Mi se pare că au trecut luni, că mi-am schimbat numele de Sallandrera, pentru a lua un alt nume... că sunt tot fiica ducelui, dar că am devenit marchiză.

Noaptea trecută am avut un vis frumos: se făcea că eram într-o diligentă, pe un drum mare. Dumneata erai alături de mine şi mă ţineai de mână.

— Unde mergem? le-am întrebat eu.

Şi dumneata mi-ai răspuns:

— Mergem în Italia, ţara lunilor de miere.

Ah! amicul meu, amicul meu, dacă ai şti ce speranţe nebune, ce idei curioase îmi umblă prin cap de când mi-a spus tata că sunt liberă să aleg pe cine îmi va plăcea!...

Astăzi suntem în unsprezece. Pe patrusprezece plecăm, aşa că vom ajunge în Paris în ziua de optsprezece.

V-am scris rândurile acestea la ora două noaptea. Toţi dorm. Negrul meu va ieşi din castel fără să facă zgomot şi va alerga într-un suflet până la poşta din Corta. Corta este un sătuleţ care are un birou de poştă, ţinut de un biet soldat, ciung de o mână, care abia ştie să scrie şi să citească. El nu va da nici o atenţie scrisorii şi nu va vedea decât cuvintele FRANŢA şi PARIS.

Adio, amicul meu, pe curând. Ai încredere în mine, după cum şi eu am încredere în dumneata.

A dumitale, Conception

P. S. Vino în seara de optsprezece la ora unsprezece în Bulevardul Invalizilor... Ştii unde?”

. . . .

Falsul marchiz de Chamery citea scrisoarea aceasta când venise Zampa să-i aducă copia epistolei pe care o trimisese Baccarat domnului de Château-Mailly.

Rocambole simţi privirea întunecându-i-se când citi textul pe care i-l adusese Zampa.

„Drace! se gândi el, mare prost mai e şi sir Williams. El a crezut că o zdrobeşte pe Baccarat şi o pune în neputinţa de a ne face rău, şi iată că această biată contesă Artoff n-a vrut să plece din Paris fără a face ceva pentru scumpul ei protejat, tânărul duce. Acest ceva este nici mai mult nici mai puţin decât o scrisoare adresată domnului de Sallandrera, o scrisoare prin care îi face cunoscut că domnul de Château-Mailly este din rasa sa, că aşteaptă hârtiile doveditoare şi aşa mai departe. Cu alte cuvinte, dacă ducele primeşte scrisoarea aceasta sunt pierdut.”

— Uite, uite, zise Zampa, observând tulburarea omului cu haină poloneză, mi se pare că scrisoarea aceasta...

— Scrisoarea aceasta, răspunse Rocambole repede, ne dă puţin de gândit; dar asta nu este treaba ta; tu te poţi întoarce la duce.

— Să mai vin?

— Astă seară, la opt, răspunse Rocambole venindu-i o idee.

Zampa plecă.

Rămas singur, falsul marchiz îşi schimbă repede costumul şi se pregăti să se ducă să-şi consulte oracolul, adică pe sir Williams. Peste zi Rocambole îşi luă toate precauţiile cât îl aşteptă pe Zampa. Casa din strada Suresnes avea două intrări şi două scări. Una principală şi cea de serviciu. Falsul marchiz,

lăsa trăsura cu care venea la capătul străzii în colţ cu strada Madeleine şi venea pe jos până la intrarea opusă aceleia pe care o cunoştea Zampa. Pe când acesta pentru a intra sau pentru a pleca urca scara principală, Rocambole venea totdeauna pe scara de serviciu.

În ziua aceea, ca de obicei, se duse pe jos până în strada Madeleine, unde îl aştepta cupeul. O ploaie măruntă, pătrunzătoare, făcuse trotuarele murdare şi alunecoase.

Când cupeul ajunse în strada Saint-Honoré, un “*help!*” foarte puternic dat de vizitiul lui îl smulse pe Rocambole dintr-un început din reverie şi-l făcu să-şi arunce ochii în stradă.

Un om care trecea drumul era cât pe aici să fie călcat de trăsură. Bărbatul acesta se retrase repede şi începu să înjure pe vizitiu. Rocambole se uită la el şi fără să vrea tresări. Îl recunoscu imediat. Era Venture! falsul intendent al doamnei Malassis, fostul om zis negru, ridicat la funcţia de camerist al domnului marchiz don Inigo de Los Montes, în sfârşit, Venture, pe care dărnicia contelui Artoff şi preţul trădării sale nu-l dusese la zile mai bune, căci după aparenţă părea lipsit şi de strictul necesar.

— Ce secătură! murmură falsul marchiz, observând că fostul său complice nu mai avea nici măcar acel faimos lanţ de aur cu care se fălea pe vremuri.

El se retrase la timp în fundul cupeului şi Venture, care era foarte ocupat cu înjurăturile pe care le trântea vizitiului, nu-l zări.

„Ha! ha! se gândi Rocambole, cred că ar fi bine să reînnoiesc puţin cunoştinţa cu fostul nostru amic.”

Trăsura se îndrepta spre Rue Royale; în momentul însă când cupeul dădea colţul străzii pentru a intra în Place de la Concorde, Rocambole o opri, sări pe trotuar, deschise umbrela şi zise vizitiului:

— Du-te acasă!

Trăsura plecă goală.

Rocambole, băgând de seamă că Venture venea dinspre strada Saint-Honoré şi se îndrepta ca şi el spre Rue Royale, se întoarse repede şi merse pe trotuar în aşa fel încât să se întâlnească faţă în faţă cu el.

Fostul intendent fuma o ţigară de foi de calitate foarte proastă.

„Dacă Venture m-ar recunoaşte, se gândi Rocambole, sunt

sigur că nu va îndrăzni să facă gură, fiindcă are prea multe păcate pe conştiinţă. Aş vrea însă să mă conving dacă sunt bine schimbat la faţă.”

Când Venture ajunse în dreptul lui, Rocambole îl salută şi îi ceru voie să-şi aprindă ţigara. Venture i-o dădu, se uită la marchiz cu indiferenţă şi, după ce aceasta îi dădu ţigara îndărăt, îşi văzu de drum.

„Încă unul, se gândi Rocambole, care nu se va duce să îl caute pe fiul adoptiv al văduvei Fipart în pielea marchizului de Chamery.”

Rocambole se apucă să-l urmărească de la distanţă pe Venture. Acesta merse pe bulevard până la Montmartre, o apucă pe strada aceasta, şi merse aşa până pe strada Cadet. Ajuns aici, apucă la dreapta, se îndreptă spre bulevardul Rochechouart şi trecu bariera.

Rocambole îl urmărea la câţiva paşi şi nu-l pierdea din vedere.

Fostul intendent se opri în piaţa Belhomme şi dispăru, într-o curte întunecoasă, umedă şi murdară, într-o casă cu două etaje, la balcoanele căreia se putea citi pe mai multe tăbliţe atârnate:

„Camere mobilate cu luna şi cu ziua.”

În momentul când Venture voia să intre în casă, Rocambole era aproape la spatele lui, aşa că putu să audă o voce de femeie bătrână care spunea fostului intendent:

— Iată cheia dumneavoastră, domnule Ionatas, dar bărbatul meu a spus că mâine nu vă mai dă cheia, dacă nu vă puneţi la punct cu plata săptămânii. Aţi rămas în urmă cu trei zile.

Rocambole îl auzi pe Venture trântind o înjurătură surugească şi plecă.

El aflase tot ce voia să ştie: că omul locuia în casa aceea şi că se numea Ionatas.

La barieră Rocambole luă o trăsură de piaţă şi se întoarse în grabă în strada Verneuil.

„Trebuie să cer sfatul lui sir Williams” îşi zise el.

Orbul ascultă citirea celor două scrisori, aceea a contesei Artoff către domnul de Château-Mailly şi aceea a domnişoarei Conception către Rocambole.

Acesta din urmă îi povesti apoi întâlnirea lui cu Venture şi starea de mizerie în care părea că se găseşte acesta.

Atunci orbul, ale cărui sprâncene se încruntaseră, păru că se arată mai mulţumit. Apoi scrise pe tăbliţă:

„Trebuie să punem mâna pe Venture!”

— Pentru ce?

„Pentru a-i da o misiune de încredere şi a-l trimite în străinătate.”

— Oh! oh!... Unde vrei să-l trimiţi?

„În Spania.”

— Bravo!... exclamă Rocambole, numai tu, unchiule, poţi avea asemenea idei! Şi ce va face acolo?

„Se va duce să caute scrisoarea pe care a trimis-o Baccarat ducelui de Sallandrera.”

— Frumoasă treaba! dacă ducele a primit-o.

„Nu, răspunse orbul, ducele n-a primit-o, scrisoarea se va întâlni în drum cu ducele.”

Capitolul LXIV

În aceeaşi zi, cam pe la ora unsprezece seara, Venture, care stătuse toată ziua într-o cârciumă de la bariera Rochecourt, unde câştigase la biliard vreo şapte franci şi cincizeci, se întoarse la casa mobilată din piaţa Belhomme şi ceru pe un ton grav cheia de la odaia sa.

Fostul intendent puţin obişnuit să aibă atâţia bani în buzunar, mergea grav şi avea o vervă nespusă. El lovi cu pumnul într-o tejghea care servea drept birou şi zis:

— Hei! mămucă, unde este cheia mea?

— Cheia dumneavoastră, răspunse bătrâna, vi se va de atunci când veţi plăti cele opt zile cu care aţi rămas dator.

— Ce înseamnă asta? accentuă maiestuos Venture, iată-ţi datoria!

Se scotoci în buzunarul jiletcii sale negre, care se înverzise pe el, şi aruncă pe tejghea o piesă de cinci franci.

Bătrâna se clătină.

— Restul, vă rog, zise Venture cu un ton arogant.

Bătrâna trase cutia tejghelei şi îi dădu restul, salutând pe datornicul care plătise până la zi. Apoi, pe când intendentul îşi băgă restul în buzunar, ea luă cheia dintr-un cui şi i-o întinse împreună cu o scrisoare.

— Mi s-a adus scrisoarea aceasta pentru dumneavoastră, zise ea.

Venture era aşa de puţin obişnuit să primească scrisori,

încât o luă cam cu sfială.

— E pentru dumneavoastră, repetă bătrâna.

Venture intră într-o odăiţă şi se apropie de lumânarea pe care stăpâna casei se grăbise s-o aprindă. Apoi examină plicul. Scrisoarea era într-adevăr adresată domnului Ionatas, piaţa Belhomme.

Plicul era de hârtie satinată şi răspândea un miros de parfum... scrisul era fin, cu o ortografie perfectă, iar pe sigiliul de ceară albastră era imprimată o coroană de marchiz.

Ex-intendentul tresări uşor când deschise scrisoarea.

„Nu cumva vreun suflet nobil şi generos îmi trimite vreun cec pentru cine ştie ce bancher?”

Plicul nu conţinea nici o hârtie de felul acesta, dar primele două cuvinte îl împietriră pe domnul Ionatas:

„Dragă Venture!”

„Cine dracu îmi ştie acest nume? se gândi el. Sunt cinci ani de când nu l-am mai purtat şi, în mahalaua Montmartre toată lumea mă cunoaşte sub numele de domnul Ionatas”.

Dar mirarea şi neliniştea lui Venture se schimbară într-o adevărată spaimă când îşi aruncă ochii la iscălitură şi văzu teribilul nume de:

„Sir Williams!”

Sir Williams, omul trădat de el, omul pe care-l vânduse frumoasei Baccarat cu mâinile şi eu picioarele legate, omul căruia din cauza lui i se tăiase limba şi fusese mutilat în mod oribil!

Venture trăise cinci ani cu credinţa că sir Williams fusese mâncat de canibali, după ce-l fripseseră, bineînţeles. Scrisoarea era scurtă, dar drastică.

„Draga Venture,

Adică brigand bătrân, etc, m-am întors dintr-o călătorie lungă împrejurul lumii. Graţie adevăraţilor mei prieteni, care mi-au dat o mână de ajutor, mă găsesc astăzi într-o situaţie destul de frumoasă. E adevărat că nu mai am decât un ochi, dar acela e bun, şi dacă limba mea a căzut sub foarfecele frumoasei Baccarat, cel puţin pot să scriu şi să transmit ordinele mele.

Timp de două luni banda mea s-a ocupat serios de tine, ea a scotocit Londra şi Parisul pentru a te găsi: dar, în fine, am

pus mâna pe tine şi ai putea să mori în prima zi, tras în ţeapă sau fiert într-o căldare cu untdelemn sau ciopârţit şi tatuat ca un caraib făcut prizonier. Ce zid de asta, bunul meu Venture?...

Cum cunosc suferinţa în care omul nu poate să vorbească m-am gândit un moment să-ţi tai limba. Ar fi fost pedeapsa talionului.

Dar nu! Sunt mai indulgent. Îi iert pe oameni, chiar când mă trădează şi nu ştiu să tragă nici un folos din trădarea aceasta. Alege: să fii sclavul meu, sau să fii ciopârţit.

Dacă primeşti să fii sclavul meu, plimbă-te pe la miezul nopţii în dosul movilelor.

Dacă nu vrei să mai ştii de mine, atunci ai păţit-o.

Sir Williams”

Scrisoarea aceasta îl dezmetici complet pe Venture.

— Aţi primit veşti rele? îl întrebă bătrâna.

— Nu tocmai... fiica mea, răspunse Venture, ducându-şi mâna la frunte.

— Ah! da, zise bătrâna cu vocea pe jumătate, înţeleg; poate aveţi vreo fiică pricopsită şi care e cucoană acum.

— Aşa e...

Venture puse cheia la loc.

— Nu vă duceţi sus?

— Nu.

— Vă întoarceţi acasă?

— Nu sunt sigur.

Şi Venture plecă. Avea nevoie de aer, se sufoca. Se aşeză un moment pe o bancă din piaţa Belhomme şi începu să se gândească.

„Fără îndoială, îşi zise el, dacă sir Williams s-a reîntors şi dacă zice că are o bandă, atunci sunt un om aproape mort. Nu înţeleg cum nu mă pun sub protecţia unui comisar; dar ar fi o nebunie să lupt contra lui sir Williams; aşadar, cel mai simplu lucru e să mă supun orbeşte”.

Venture luă această hotărâre cât ai clipi din ochi.

Între timp îi veni o idee:

„Poate mi se întinde o cursă” îşi zise el.

Dar alungă imediat această idee, gândindu-se că sir Williams nu l-ar fi prevenit, dacă ar fi vrut să se răzbune.

Sub impresia teribilei ameninţări din scrisoare, Venture luă

drumul spre movile.

Ploua mereu şi noaptea era întunecoasă. Cu toate că îşi venise în fire, se împiedica şi se legăna pe drum din cauza noroiului mare.

După puţin timp ajunse la ultimele case din mahalaua Montmartre, aflate la poalele movilelor; nişte case mizerabile, făcute din pământ, unde locuiau talmeş-balmeş strângătorii de zdrenţe, saltimbancii, în fine, toate haimanalele Parisului. Aici se isprăveau şi felinarele.

Venture, care hoinărise de multe ori prin cartierul acela ziua în amiaza mare şi care de multe ori, când nu avea parale, se culcase prin ganguri, găsi numaidecât drumul spre movile. Făcuse trei părţi din drum când auzi paşi în urma lui.

Un om îmbrăcat în bluză de lucrător, cu şapcă pe cap, mergea pe acelaşi drum cu el, dar cu pasul mult mai repede şi, când ajunse în dreptul său, îl izbi cu umărul.

Venture, luându-se după aparenţe, se întoarse şi îi zise:

— Bagă de seamă, dobitocule!

Lucrătorul se opri numaidecât, se aplecă la urechea lui Venture şi îi şopti:

— Sir Williams!

Numele îl făcu pe Venture să tresară. Fostul intendent se opri şi rămase nemişcat, cu gura căscată, căutând să zărească prin întuneric faţa interlocutorului său.

Acesta continuă.

— Ia stai colea, jupâne Venture, avem de vorbit.

— Oh! vocea aceasta... vocea aceasta... murmură Venture.

— Asta e! zise Rocambole, reluându-şi vocea de altădată, adică vorbind fără accent englezesc, nu mă recunoşti?

— Ca să vă recunosc ar trebui să vă văd, îngână Venture, căutând să-şi aducă aminte.

— Asta nu se poate, dragul meu, am venit fiindcă noaptea este întunecoasă; să nu crezi că aş fi venit dacă ar fi fost lumină. Ziua am o altă mutră, care nu este a mea şi nu vreau ca tu s-o cunoşti.

— Rocambole! zise Venture, aducându-şi aminte în cele din urmă.

— Chiar el, moşule...

— Omul lui sir Williams!

— Însărcinatul lui în a vă regla socotelile!

Şi Rocambole, scoţând un revolver din buzunar, îl îndreptă spre pieptul lui Venture, care sări înapoi cu un pas.

— Nu cred, moşule, adaugă Rocambole, că eşti şi tu înarmat şi te previn că dacă vei face cea mai mică şi nesocotită mişcare te împuşc înainte de a avea vreme să scoţi arma.

— N-am să mă mişc, răspunse Venture cu supunere, dar nu mă omorî.

— L-ai trădat pe sir Williams, dar nu l-ai furat...

— Nu. Cred că voi putea să vă fiu de folos...

— La asta m-am gândit şi eu.

Şi Rocambole îl invită pe Venture să stea pe o piatră, după care se aşeză şi el alături.

— Acum, zise el, să vorbim.

— Vă ascult. Spuneţi.

— Stai prost?

— Cât se poate de prost, sărăcie cu lustru... şi n-am nici de lucru! răspunse Venture cu umilinţă. Poliţia a început să facă progrese de câtva timp; am ajuns să ne întâlnim cu agenţi pe toate cărările. Nu se mai poate lucra în voie.

— Cu alte cuvinte, zise Rocambole râzând, poliţia a început să lucreze, agenţii au început să fie mai conştiincioşi şi hoţii nu mai pot fura.

— Întocmai, suspină Venture.

— Ce ai face dacă ţi-aş da o hârtie de o mie?

— Tot ce aţi vrea.

— Chiar cu riscul de a nimeri în puşcărie?

— Chiar!

— Dar pentru două mii?

— Nu m-aş teme nici de ghilotină.

— Foarte bine, zise Rocambole, vasăzică, pentru o mie de franci ai fi în stare să furi, pentru două să omori...

— Trebuie să-ţi câştigi existenţa, murmură Venture pe un ton plin de umilinţă.

— Ei bine! sir Williams va fi şi mai generos.

— Ce-mi va da?

— Înainte de a afla cât îţi va da, trebuie mai întâi să ştii ce urmează să faci.

— Aşa este.

— Să vorbim pe şleau...

— Să vorbim, zise Venture.

— După cum ştii, eu sunt locotenentul lui sir Williams.

— El unde este?

— Cine?

— Sir Williams.

— Sir Williams este în Paris; atât numai că şi-a schimbat numele şi mutra în aşa fel încât nu-l vei mai recunoaşte.

Şi Rocambole adăugă râzând:

— După cum nu mă vei mai recunoaşte nici pe mine...

— Aş! zise Venture neîncrezător, dacă n-ar fi atât de întuneric...

— Te înşeli! Îţi garantez că dacă ne vom întâlni nas în nas, pe bulevard, ziua în amiaza mare, sunt sigur că nu mă vei recunoaşte...

— Zău!?

— Te asigur.

— Şi, întrebă Venture, ce face acum sir Williams?

— Învârteşte milioane.

— Dar tu?

— Rod şi eu pe ici pe colo câte un oscior.

— Nu mai eşti viconte?

— Vai!... nu; nici viconte, nici marchiz. Dar acum avem în mână o afacere frumoasă.

— Zău!...

— În afacerea asta vrem să te băgăm şi pe tine. Dar să ne întoarcem la chestiunea de care a fost vorba la început.

— Să auzim! zise Venture.

— Tu nu eşti bogat şi sunt sigur că pentru o mie de franci ai fi în stare să faci orice.

— Absolut.

— Tu însă ne-ai trădat o dată, iar noi am reuşit să punem mâna pe tine acum şi, dacă aş vrea, aş putea să te trimit chiar acum pe cealaltă lume.

— Dar... aveţi nevoie de mine.

— Adică, fiindcă avem de reglat socoteli între noi, te-am putea face foarte bine să lucrezi pe degeaba. Prin urmare, dacă te plătim o facem numai din generozitate.

— Fie. Ce trebuie să fac? întrebă Venture.

— Mai întâi, este necesar să-ţi spun că ne-am luat toate precauţiile. Prin urmare, n-ar fi nici un pericol pentru noi dacă ne-ai vinde încă o dată. Iar treaba pe care o vei face, nu te va pune pe urma planurilor noastre.

— Cu alte cuvinte voi fi pur şi simplu un instrument?

— Da, zise scurt Rocambole.

— Ce am de făcut?

— Trebuie să pui mâna pe o scrisoare.

— De unde?

— Dintr-un birou de poştă din Spania.

— Pentru a face lucrul acesta va fi necesar să călătoresc.

— Scrisoarea o vei aduce la Paris, o vei pune într-un plic şi o vei trimite pe adresa domnului Albert, post-restant. Dacă cele două plicuri vor fi intacte şi n-au fost dezlipite, bagă de seamă că eu cunosc, a doua zi după sosirea ta vei primi cinci mii de franci.

— Şi dacă aş deschide scrisoarea... şi aş afla ce este întrînsa?

— Ce este scris acolo n-are nici o valoare pentru tine.

— Zău!

— Pe urmă, acela sau aceea căreia îi este adresată nu va înţelege pentru ce epistola aceasta i-a fost oprită.

— Crezi?

— Şi nici prin gând nu-i va trece numele celor care au interes s-o oprească.

— Acesta este un motiv destul de puternic.

— În sfârşit, termină Rocambole, dacă vei încerca şi de data aceasta să ne trădezi, poţi fi sigur că te vei duce iute-iute pe lumea cealaltă.

— Bine. Încredeţi-vă în mine. Acum daţi-mi explicaţiile necesare.

— Vino cu mine, zise Rocambole.

El îl luă pe Venture de braţ, continuând să ţină pistolul în mână, căci era un om prevăzător, şi îl duse spre movile.

— Unde mergem? întrebă Venture.

— Vino şi taci.

Rocambole îl duse pe la spatele bisericii şi se opri pe un povârniş din înălţimea căruia se vedea o parte din câmpia Saint-Denis.

Prin întunericul nopţii se vedea şerpuind drumul care duce la Clignancourt, iar în depărtare se zăreau două puncte luminoase semănând eu felinarele unei trăsuri.

Atunci Rocambole îi zise:

— Scrisoarea de care este vorba a plecat ieri. Prin urmare, este înaintea ta cu treizeci şi şase de ore.

— Trebuie s-o ajung?

— Nu, este peste putinţă. Dar trebuie să câştigi douăsprezece ore, în aşa fel încât să nu fii în întârziere decât

cu douăzeci şi patru de ore.

— Şi o voi găsi în biroul de poştă de care a fost vorba?

— Da, căci scrisoarea se va întoarce la oficiul acela, deoarece destinatarul ei este în Paris. Cât despre rest, adăugă Rocambole, vei găsi în diligentă, ale cărei lanterne le vezi acolo, un bilet cu instrucţiuni şi două mii de franci pentru drum.

— Ah! acela este poştalionul meu.

— Da. Bagă de seamă că între pernele ei vei găsi un portmoneu.

— Cu instrucţiunile şi cu cele două mii de franci?

— Da. Şi dacă vei face lucrul cumsecade, cele două mii de franci pe care le vei cheltui cu drumul ţi se vor da înapoi.

— Cu alte cuvinte, îmi daţi şapte mii?

— Întocmai.

— Atâta tot?

— Du-te pe şoseaua aceasta până la diligentă. Şi spui vizitiului doar atât: „Eu sunt domnul Ionatas”. „Urcaţi-vă!” îţi va răspunde el.

— Foarte bine.

— Trăsura va traversa Parisul, va ieşi prin bariera l’Enfer şi, cu aceiaşi cai, vei fi dus până la Villejuif. Acolo vei schimba caii. La Orleans, cauţi în geamantanul din spatele trăsurii şi vei găsi un costum de haine mai convenabile. Un om care călătoreşte în diligentă trebuie să fie bine îmbrăcat. Bună seara.

— Încă ceva, zise Venture.

— Spune...

— Este vorba de moarte de om?

— Poate... cu toate acestea, dacă se poate, să nu se întâmple aşa ceva.

— Oh! zise banditul râzând: voi încerca să lucrez cât se poate de bine.

Şi porni pe şosea în timp ce Rocambole se întoarse îndărăt.

După un sfert de oră, Venture ajunse la trăsură, spuse cum îl cheamă şi plecă.

— Spre Bordeaux! strigă el.

Trăsura porni în goana cailor...

. . . .

După o oră, Rocambole şi sir Williams stăteau de vorbă, adică orbul răspundea cu ajutorul tăbliţei la întrebările lui

Rocambole.

— Unchiule, zicea Rocambole, îmi dai voie să te întreb un lucru?

„Da”, răspunse sir Williams, făcând semn din cap.

— Tu crezi că vom putea pune mâna pe scrisoarea pe care a trimis-o Baccarat ducelui de Sallandrera?

„Da.”

— Şi la ce ne va servi aceasta?

„Să-l silim pe ducele de Château-Mailly să spună el însuşi istoria sa ducelui de Sallandrera, care îl va asculta foarte mirat că el nu ştie nimic şi că nu a primit încă scrisoarea pe care i-a trimis-o Baccarat”, scrise orbul.

— Dar ducele va fi crezut.

„Poate... dar se vor aştepta actele justificative.”

— Şi dacă sosesc şi actele acestea?

„Ei drăcie! asta te priveşte absolut pe tine după cum îl priveşte pe Venture să pună mâna pe scrisoarea frumoasei Baccarat.”

— Voi face tot ce voi putea, murmură Rocambole cu modestie.

Capitolul LXV

În fundul unei văi sălbatice, pe coasta meridională a Pirineilor, se găseşte un sătuleţ mizer, compus din vreo treizeci de case şi dintr-o posada, ceea ce în spaniolă înseamnă han, aşezat între Bayona şi Pampeluna. Sătuleţul se numeşte Corta şi de el vorbea domnişoara Conception în ultima scrisoare pe care o trimisese pretinsului marchiz de Chamery.

Populaţia locului se compunea în mare parte din ciobani, unii trăind în bună înţelegere cu autorităţile vamale, alţii, ocupându-se doar de contrabandă. Ziua, atât iarna cât şi vara se văd veşnic bărbaţi stând în pragul porţii, înfăşuraţi în mantalele lor, trăgând alene din pipă şi contemplând cerul albastru. Copii cu feţele pârlite de soare, goi, se tăvălesc în praful drumului. Femeile lucrează la umbra vreunui stejar sau a unui dud care se găseşte în faţa fiecărei case. Dacă se întâmplă să treacă vreo diligentă, sau altă trăsură, bărbaţii ridică încet capul, femeile, care până atunci lucraseră tăcute,

schimbă între ele câteva cuvinte, copiii aleargă câtva timp după trăsura aceea şi totul reintră în linişteа de mai înainte. S-ar crede că satul acela este locuit de tembeli, de poeţi sau de amorezaţi.

Dar când se face noapte, lucrurile se schimbă. Bărbaţii se scoală şi se agită. Clopotele animalelor încep să bălăngăne. Umbre tăcute ies din sat, copiii adorm iar femeile contrabandiştilor, stingând focul şi lumina, se roagă lui Dumnezeu ca soţii lor să nu fie întâlniţi de oamenii vămii.

În epoca în care se petrec aventurile acestea, la marginea satului Corta, pe partea stângă a drumului mare şi la o depărtare de vreo sută de metri de orice altă locuinţă, se vedea o casă mică acoperită cu olane, împrejmuită de o grădină la poarta căreia era scris pe o tăbliţă: „Poşta”.

Casa aceasta, absolut izolată, era locuită de doi oameni, unul tânăr şi altul bătrân.

Bătrânul se numea Murillo, „Picior de lemn.” El servise sub Napoleon — împăratul îl decorase — iar regina Spaniei îi dăduse cu zece ani în urmă modesta funcţie de factor poştal.

Tânărul era un băiat de vreo şaisprezece ani, pe care îl chema Pedro.

Într-o seară, cu nouă ani înainte, pe când Murillo, „Picior de lemn”, tocmai se pregătea să se culce, auzi pe cineva bătând la poarta lui şi ţipând după ajutor.

Bătrânul soldat se duse să deschidă şi văzu intrând în casă la el un necunoscut, care ţinea de mână un copilaş cam de vreo şase ani. Necunoscutul era plin de sânge şi abia se putea ţine pe picioare. Era un contrabandist care fusese rănit de gloanţele unui guard vamal. El se rezemă de zid, îngână câteva cuvinte, aruncă pe masă a pungă plină cu aur, arătă cu mâna pe copil, al cărui nume abia putu să-l murmure şi căzu mort... „Picior de lemn” îl adoptă pe Pedro şi, când acesta ajunse la vârsta de cincisprezece ani, reuşi să-l facă factorul rural.

Diligenta poştei trecea la ora două dimineaţa spre Pampeluna, venind din Paris... „Picior de lemn” se scula, îşi făcea datoria şi la ora trei se culca din nou. Pedro îşi lua atunci geanta şi ciomagul şi începea să împartă corespondenţa înainte de a se lumina de ziuă. Se ducea mai întâi la castelul de Sallandrera, apoi la fermele şi la cătunele din vecinătate.

De obicei se întorcea la poştă la ora două după-amiază, când trecea diligenta de la Pampeluna la Bayona. Câteodată

întârzia când drumul era noroios sau când avea vreo scrisoare pentru cine ştie ce ţăran din depărtare. Când zăbovea, scrisorile pe care le avea şi care erau destinate pentru Franţa întârziau în Corta douăzeci şi patru de ore.

Într-o dimineaţă, pe la ora două şi jumătate, pe când Pedro se îmbrăca şi îşi punea în geantă o bucată de brânză şi pâine pentru a mânca când i se va face foame, „Picior de lemn”, care stătea în faţa unei mese ce îi servea de birou şi îşi alegea scrisorile, se întoarse spre el.

— Parcă spuneai că domnul duce de Sallandrera a plecat.

— Da, zise Pedro.

— Eşti sigur?

— Sigur! răspunse tânărul factor, trebuie să fi plecat, căci intendentul domnului duce mi-a anunţat plecarea sa pe ziua de optsprezece curent. De trei zile n-am avut nici o scrisoare pentru domnul duce de Sallandrera. Aşa că n-am fost pe acolo. Excelenţa sa nu trece niciodată prin Corta.

— Aşa este, zise Murillo.

— Dar pentru ce m-ai întrebat?

— Fiindcă am primit o scrisoare pentru el. Dacă aş fi sigur că a plecat, aş trimite scrisoarea în Franţa chiar cu poşta de astăzi.

— Ei bine, zise Pedro, tot am eu drum pe la castel, dă-mi scrisoarea şi, dacă o fi plecat, mă voi sili s-o aduc îndărăt înainte de a pleca poştalionul.

Şi Pedro puse plicul în geantă.

Dar el nu se gândise la căldura tropicală care adeseori îl silea să se odihnească şi să se răcorească la umbra vreunui pom, cum de asemenea nu se gândise la cordialitatea cu care îl primea intendentul castelului de Sallandrera, un spaniol bătrân, care pe vremuri fusese marinar şi îşi păstrase obiceiul de a trage la măsea. Intendentul îi dădu să bea mai multe sticle cu limonade amestecate cu rachiu şi Pedro ajunse la Corta un ceas după plecarea poştei spre Paris. Scrisoarea adresată ducelui de Sallandrera care, într-adevăr, plecase în ajun, fu aruncată în sacul cu scrisori care trebuiau să plece a doua zi.

— La urma urmelor, îşi zise „Picior de lemn”, examinând scrisul mărunt de pe adresă, asta nu poate să fie o epistolă importantă şi nu va fi nimic dacă ducele o va primi cu o zi mai târziu.

. . . .

În noaptea următoare, puţin înainte de ora două, un zgomot de clopoţei şi trosnituri de bici îl făcură pe „Picior de lemn” să sară din pat.

„Ce-o fi asta! se gândi Murillo, poşta a venit mai devreme astăzi”. El sări din pat, se îmbrăcă în grabă, deschise uşa şi aşteptă în prag ca vizitiul diligentei să-i arunce sacul cu scrisori, ca de obicei.

Dar Murillo se înşelase. Nu era poşta, ci o diligenţă trasă de cinci cai, condusă de trei oameni călări, după obiceiul spaniol.

Diligenta se opri în faţa casei. Un om scoase capul pe fereastră şi întrebă în franţuzeşte:

— Unde am ajuns?

— La Corta, răspunse „Picior de lemn” care, servind sub Napoleon, înţelegea şi vorbea destul de bine această limbă.

— Corta? întrebă călătorul dându-se jos, nu este acesta satul cel mai apropiat de castelul Sallandrera?

Şi Murillo văzu la lumina felinarelor diligentei un om îmbrăcat în negru, înfăşurat într-o frumoasă manta de călătorie. Omul, după cum s-a ghicit, era Venture, care-l salută pe invalid cu un aer protector.

— Nu suntem departe de Sallandrera? întrebă el.

— Nu, domnule.

— Cât mai este până la castel?

— Două leghe.

Venture îşi frecă mâinile.

— Drumul este bun? întrebă el, putem merge cu trăsura?

— Nu domnule. Pentru a merge cu trăsura la Sallandrera trebuie să vă întoarceţi îndărăt cam vreo leghe şi să apucaţi la stânga, pe un drum destul de bun, pe care merge de obicei şi domnul duce. Senioria voastră, întrebă Murillo, este prieten cu Excelenţa sa?

— Eu sunt marchizul Coq-Heron, răspunse Venture cu orgoliu, şi ducele este amicul meu intim. I-am promis că îi voi face o vizită când mă voi duce la Madrid.

Murillo surâse.

— Seniora voastră s-a înşelat.

— Ce? întrebă Murillo.

— Ducele nu este la Sallandrera.

— Cum? La Bayona mi s-a spus...

— Ducele a plecat de două zile.

— Eşti sigur?

— Foarte sigur. Ca dovadă, am o scrisoare de la Paris pentru Domnia sa, pe care i-o voi trimite îndărăt.

— Ah! ce timp urât! murmură Venture, salutându-l pe Murillo şi examinând cu un aer distrat casa şi grădina care o înconjurau. Apoi, urcându-se în diligentă întrebă:

— Poşta de cai este departe?

— La o leghe de aici.

— Bună seara, domnule.

— Bună seara, Excelenţă, răspunse bătrânul soldat, luând în serios marchizatul jupânului Venture.

Şi diligenţa plecă, traversă satul Corta şi ajunse la intrarea unei păduri de stejar. În dreptul acesteia, drumul fiind deluros, caii trebuiau să meargă la pas. Cei trei vizitii ai diligenţei, siguri, ca de obicei, că animalele nu se vor abate din drum, descălecară şi-o apucară pe o potecuţă, care ieşea înaintea drumului mare.

Venture profită de împrejurare. Abia dispăruseră cei trei surugii pe potecuţa din marginea pădurii şi trimisul lui Rocambole sări numaidecât din trăsură, închise geamurile şi trase perdelele cu grijă.

„Vizitii mei, îşi zise el, vor crede că dorm şi vor ajunge la destinaţie fără a bănui măcar că trăsura este goală”.

Pe când diligenta îşi continua drumul, Venture se întoarse pe drumul pe unde venise. Dar în loc să treacă prin Corta, ocoli la stânga şi ajunse astfel la gardul grădinii care înconjura casa lui Murillo. Ajuns acolo, se trânti la pământ şi aşteptă: locul era cam la vreo cincizeci de metri de drum.

Poşta aştepta şi tocmai se făcea schimbul de pachete.

Venture spusese că nu ştie spanioleşte, dar adevărul era că ştia foarte bine această limbă, căci de la Bayona vorbise îndeajuns cu conducătorii săi pentru a afla de la el că factorul din Corta se numea Murillo, supranumit „Picior de lemn”, că trăia împreună cu un tânăr ataşat la biroul său şi că, în sfârşit, acesta pleca în fiecare dimineaţă la ora trei.

Venture, trântit la pământ, aşteptă întâi să plece poşta, pe urmă să plece şi Pedro, tânărul camarad al lui „Picior de lemn”. Pedro trecu aproape de el, fluierând o arie spaniolă şi Venture îl văzu apucând pe potecuţa care ducea de-a dreptul în vale, care domina vechiul castel de Sallandrera.

„Bun! îşi zise el, bătrânul este singur: am pus mâna pe

scrisoare”.

Venture se întoarse ca un lup care se învârteşte în jurul unei stâne şi, găsind o spărtură în gard, intră în grădină.

Corta este un sat de contrabandişti, dar nu de hoţi. Locuitorii dormeau cu ferestrele deschise, cu cheia în uşă şi când Venture intră în grădină putu constata că ferestrele erau întredeschise, pentru a lăsa să intre în casă aerul răcoros al nopţii.

Bătrânul soldat se culcase ca de obicei şi adormise numaidecât.

Venture sări pe fereastră cu uşurinţă: apoi se strecură în odaia pe care Murillo o transformase în birou, şi în care se vedea pe masă un sac mare de piele, închis cu un lacăt.

Lumina lunii pătrunzând în cameră făcea să se vadă bine înăuntru. Venture rămase un moment nemişcat în mijlocul încăperii.

„Rocambole, se gândi el, mi-a spus că nu este nevoie să ucid, prin urmare nu voi ucide... La drept vorbind, omul acesta cu piciorul de lemn... îmi este simpatic. Dacă nu mă va întrerupe din lucru, îl voi lăsa să doarmă în linişte.”

Apoi scoase din buzunar o pereche de pistoale, le puse pe masă, alături de sacul de piele, scoase un pumnal, pe care îl puse între dinţi şi lăsă perdelele fără să facă zgomot, pentru a face întuneric în odaie. Uşa dintre biroul acesta şi dormitorul lui Murillo, din care se auzea sforăitul zgomotos, era întredeschisă. Venture o închise.

Scoase, apoi din buzunar o lanternă mică, pe care o aprinse: o puse pe masă şi se apropie de sacul de piele. Murillo sforăia tare.

Sacul era din piele groasă, foarte greu şi încuiat cu un lacăt mare.

„Drace! murmură Venture. Scrisoarea este probabil în sacul acesta, dar el este încuiat şi trebuie să-l desfac”.

Venture stătu pe gânduri.

Contrar obiceiului său, nu avea la el setul de chei false de care era nedespărţit; dacă le-ar fi avut, ar fi descuiat lacătul, ar fi deschis sacul, ar fi căutat scrisoarea adresată ducelui de Sallandrera şi ar fi închis sacul la loc, în aşa fel încât soldatul n-ar fi observat nimic.

„Am trei mijloace de ales, îşi zise: primul, şi cel mai simplu în aparenţă, ar fi acela de a lua sacul cu totul şi să nu caut în el decât după ce voi trece frontiera. Dar furtul unui sac cu

scrisori ar avea inconvenientul de a pune pe urmele mele atât jandarmeria franceză, cât şi pe guarzii spanioli. Al doilea mijloc, care ar fi şi mai bun, ar fi să spintec sacul cu pumnalul meu. Dar Murillo ar băga de seamă imediat că sacul este desfăcut şi guarzii ar veni din nou după mine. Rămâne mijlocul al treilea să caut cheia lacătului. În cazul acesta, pentru a găsi, trebuie să-l deştept pe Murillo şi să i-o cer. Probabil că el nu mi-o va da de bună voie.”

Venture îşi luă lanterna într-o mână, pistolul în cealaltă, pumnalul între dinţi, împinse uşa şi intră, hotărât, în camera în care bătrânul soldat sforăia mereu.

Încăperea în care dormea Murillo era odaia cea mai mare din toată casa. Ea servea în acelaşi timp de dormitor, de bucătărie şi de salon. Un polog mare, cu perdele, acoperea două paturi, acela al lui „Picior de lemn” şi acela al tânărului Pedro.

Murillo dormea îmbrăcat, îşi scosese numai piciorul de lemn. Venture se apropie ţinând în mână lanterna.

„Ar fi cât se poate de uşor, îşi zise el, să-i înfig pumnalul în gât, să pun mâna apoi pe scrisoare şi s-o şterg spre frontieră, care nu e departe de aici şi unde aş ajunge mai devreme de ora şase dimineaţa, dar...”

Şi Venture se scărpină după ureche.

„Dar cum nimeni nu m-a văzut intrând aici, cum este imposibil să bage cineva de seamă furtul scrisorii dacă o iau fără să stric sacul, este mai bine să caut cheia lacătului şi să nu înfrunt ghilotina. Omul acesta doarme ca un trântor. Şi se poate întâmpla foarte bine să nu se deştepte.”

Pe când îşi ţinea acest monolog, zări de gâtul bătrânului atârnat un şiret.

„De şiretul acela, se gândi el, trebuie să atârne o cheie; dacă cheia aceasta nu este de la lacăt, probabil că este de la cutia mesei. Să încerc.”

Şi Venture puse lanterna pe marginea patului, îşi luă pumnalul într-o mână şi apucă cu cealaltă şiretul.

— Moşule, murmură el, te sfătuiesc să nu te deştepţi. N-ar fi bine pentru tine în momentul acesta.

Murillo sforăia zgomotos.

— Vezi! este cuminte, continuă acesta, tăind cu pumnalul şiretul şi trăgându-l uşor spre el.

Bătrânul făcu o mişcare, Venture se încruntă şi ridică

pumnalul. Dar Murillo nu deschise ochii, se întoarse pe cealaltă parte, aşa că Venture putu să-i scoate şiretul de la gât, de care într-adevăr atârna o cheie.

Aşa cum îşi închipuise Venture, aceasta era de la sertarul mesei care servea de birou şi de casă de bani. Trecu în vârful picioarelor în odaia cealaltă, fără ca Murillo să se deştepte, şi deschise sertarul. Acolo zări două sau trei piese de aur şi mai multe piese de argint.

„Acum opt zile, îşi zise el, aş fi fost în stare să ucid pentru o sumă mai mică decât asta; astăzi însă nici nu vreau să mă uit la ea”.

Şi luă legătura de chei, pe care o găsi în sertar, fără să se atingă de bani. Una din aceste chei, după cum pe drept cuvânt îşi închipuise, se potrivea la lacătul sacului de piele. Venture deschise lacătul şi băgă mâna în sac. Deodată însă tresări căci atinsese ceva tare şi metalic. El scoase dinăuntru un pachet, înfăşurat în pânză groasă, foarte bine sigilat. Pe el scria: „Scrisoare în valoare de douăzeci de mii de franci în aur şi bilete de bancă, trimişi de senor Estelan, domnilor Brun şi Compania, comercianţi în Bayona”.

„Pe cinstea mea! murmură Venture, omului acestuia voiam să-i cruţ viaţa, dar văd că fatalitatea îl condamnă...”

Capitolul LXVI

Câteva momente Venture învârti în mâini pacheţelul pe care îl găsi în sac. De multă vreme nu mai încăpuse pe mâinile lui o sumă atât de mare şi inima începu să-i bată cu putere. Căzu pe scaun, stăpânit de o emoţie înfrigurată. Dar Venture nu era omul care să stea mult pe gânduri şi să-şi piardă capul. El îşi recapătă imediat sângele rece şi îşi zise:

„Ştiu bine că aş putea s-o şterg de aici imediat, după ce pun mâna pe scrisoare; dar dacă omul meu când se va deştepta nu va băga de seamă că sacul a fost deschis, admiţând chiar că voi reuşi să-i pun la loc cheia, sunt sigur că mâine va verifica cu conducătorul poştei pachetul care conţine valorile. Pe de altă parte, îşi zise el, se poate întâmpla foarte bine ca factorul să nu ştie de existenţa acestor douăzeci de mii de franci. Dacă va fi găsit bătrânul mort şi sacul neatins, se va crede mai curând că la mijloc a fost o răzbunare decât un furt.”

Toate acestea îi dădură de gândit.

Până să cugete mai adânc, Venture băgă în buzunar pachetul cu valori şi scoase pe masă scrisorile dinăuntru.

Căută apoi printre ele şi găsi numaidecât epistola adresată ducelui de Sallandrera. O puse în buzunar, alături de pacheţelul cu cele douăzeci de mii de franci.

Banditul puse apoi scrisorile la loc, băgă cheile în cutia mesei, de unde le luase şi înnodă şiretul pe care îl tăiase de la gâtul lui Murillo.

Începu apoi să se gândească:

„Dacă nu s-a deşteptat când i-am luat cheia de la gât, se poate foarte bine să nu se deştepte nici când o voi pune la loc, dar...”

Venture se opri. Acest DAR... era plin de reflecţii.

„DAR, îşi zise el, oricum, el tot va băga de seamă furtul; pe de altă parte s-a observat, fără îndoială, la staţia de trăsuri, că diligenta mea a venit goală. Între Franţa şi Spania există o convenţie de extrădare. Toate acestea ar putea să-mi facă o figură mai a dracului decât moartea bătrânului, mai cu seamă...”

O idee îi străfulgera mintea lui Venture.

„Mai cu seamă, dacă moartea lui ar avea aparenţa unui accident sau a unei sinucideri...”

Şi Venture care ezitase atât de mult, nu mai stătu pe gânduri. El deschise uşa care corespundea cu odaia unde dormea bătrânul şi se apropie de pat. De data aceasta însă nu mai merse în vârful picioarelor, ci se duse de-a dreptul la Murillo şi îl deşteptă, zguduindu-l uşor.

„Picior de lemn” sări în sus, deschise ochii şi la vederea lui Venture dădu un strigăt.

Acesta avea într-o mână lumânarea, iar în cealaltă pumnalul.

— Să taci! îi zise el, să nu ţipi, dragul meu, avem ceva de vorbit.

— Marchizul! îngână bătrânul, recunoscându-l pe omul care se oprise mai devreme cu diligenta în faţa poştei.

— Taci! repetă Venture.

Murillo nu se mai întrebă pe unde intrase acesta; el credea că îşi continuă, treaz fiind, vreun vis. Cu atât mai mult cu cât Venture, îmbrăcat foarte elegant nu avea deloc aparenţa unui hoţ. El îi zise într-o spaniolă foarte curată:

— Dragă domnule Murillo; dacă ţipi, pe lângă că, este probabil să nu te audă nimeni, dar mă pui şi în situaţia penibilă de a-ţi zbura creierii.

Invalidul sări încă o dată în sus şi energia din privirea lui îi dovedi lui Venture că va avea de lucru cu bătrânul.

— Cine sunteţi? Ce vreţi de la mine? întrebă el.

Venture ridică pistolul.

— Numele meu are mai puţină importanţă în afacerea aceasta. Totuşi, îţi pot repeta că pe mine mă cheamă marchizul de Coq-Heron...

— Ce vreţi de la mine?

— Să vorbim.

— Despre ce?

— Despre amicul meu, ducele de Sallandrera.

Numele acesta păru să-l mai liniştească pe invalid.

— După cum v-am spus, a plecat.

— Ca şi scrisoarea care îi fusese adresată din Paris? întrebă Venture rânjind.

Invalidul făcu o mişcare de surprindere.

— Asupra acestei scrisori voiam să vorbesc puţin cu dumneata.

— Cum aşa! întrebă invalidul din ce în ce mai uimit.

— Aveam nevoie de epistola aceasta.

— Dumneavoastră?

— Şi am venit s-o iau... uite-o! adăugă Venture, scoţând scrisoarea din buzunar şi arătându-i-o.

— Un furt! strigă Murillo, furtul unei scrisori!...

— Oh! te rog, zise Venture cu bunătate, nu striga aşa tare... scrisoarea aceasta îţi face un mare bucluc...

— Mie?

— Fireşte!... vezi, adineauri am intrat în casă, am aprins lumânarea şi am venit aici; dumneata nu te-ai deşteptat.

— Şi? întrebă Murillo neliniştit.

— Ţi-am scos de la gât şiretul acesta, împreună cu cheia.

— Cheia de la sertarul mesei! M-ai furat!...

— Asta e! n-aveai nici o sută de franci în sertarul acela. Am luat cheia de la lacătul cu care era încuiat sacul de piele, în care îmi închipuiam că se găseşte scrisoarea ce-mi trebuia.

Murillo îşi simţi fruntea inundată de sudoare rece. El îşi aduse aminte că în sacul acela era şi scrisoarea de valori cu cei douăzeci de mii de franci.

— Or, continuă Venture pe un ton ca şi cum i-ar fi fost milă,

să vezi ce va să zică norocul. Când am deschis sacul, aveam de gând să-l închid la loc după ce am luat scrisoarea, să-ţi pun şiretul la gât, ferindu-mă să te deştept şi pe urmă să plec pe unde am venit. Sigur că n-ai fi băgat de seamă că-ţi lipseşte scrisoarea. Dar...

Pe buzele lui Venture flutură un surâs plin de compătimire.

— Dar, continuă el, să vezi cum s-a amestecat ghinionul şi aici: în sacul acela am mai găsit şi altceva.

Şi Venture îi arătă pacheţelul de valori care conţinea cei douăzeci de mii de franci.

— Înţelegi, dragul meu domn, că aceşti bani îmi prind bine şi mie şi, pentru ca să nu vie nimeni să mi-i ceară îndărăt, mă văd silit...

Invalidul înţelese imediat ce voia să spună tâlharul; el sări încă o dată în sus şi voi să coboare din pat.

Dar Venture îl apucă de gât cu mâna lui de foc şi îl strânse cu putere:

— Dacă te mişti, te sugrum! îi zise el.

Murillo încercă să se zbată; inutil căci hoţul era robust şi-l ţinu nemişcat în pat..

— Ascultă, moşule, îi zise el, fii cuminte şi nu face prostii!... Dară mă sileşti să te omor, se va amesteca justiţia în asasinatul acesta şi toată pacostea va cădea pe capul lui Pedro. El va fi acuzat, va fi închis şi trimis la ghilotină.

Invalidul, cuprins de fiori, continuă să se zbată sub pumnul de fier al lui Venture.

— Dacă însă, continuă acesta, mă laşi să-ţi înfăşor gâtul cu frânghia aceasta, pe care o văd agăţată colo...

Venture arătă cu degetul şi cu privirea o frânghie de grosimea unui deget, care era atârnată de perete.

— Şi dacă, termină el, vei fi cuminte şi te vei lăsa să te agăţ de cârligul de la lampă, toată lumea va crede că te-ai sinucis şi copilul tău adoptiv îţi va moşteni poate şi casa şi postul tău de împărţitor.

Vorbind astfel, Venture luă frânghia, o înfăşură o dată în jurul gâtului lui Murillo, care continua să se zbată şi să scoată ţipete înăbuşitoare, şi strânse cu putere.

Murillo se agită câteva minute, apoi rămase nemişcat. Murise.

Venture duse apoi patul, punând la loc neorânduiala produsă de luptă, făcu un ochi la frânghie, îl ridică pe

nenorocitul invalid şi îl agăţă de cârligul lămpii. Apoi răsturnă la picioarele spânzuratului un scaun, pentru a face să se creadă că Murillo, îl răsturnase cu piciorul după ce îşi trecuse frânghia în jurul gâtului şi o agăţase de tavan.

După toate acestea, Venture îşi puse pistoalele şi pumnalul în buzunar, se înfăşură cu mantaua şi ieşi pe fereastră şi prin spărtura din grădină, luând cu el scrisoarea şi cei douăzeci de mii de franci.

Era aproape patru dimineaţa.

La ora şase Venture trecu frontiera, zicându-şi:

„Sunt sigur că şi Rocambole, cu toate ideile lui umanitare, ar fi procedat la fel. Era de treabă invalidul acesta, îmi pare rău de el. Dar n-avea decât un picior şi, dacă se va întâmpla vreodată să fiu târât înaintea Curţii cu juri din cauza lui, sunt sigur că îmi va da circumstanţe atenuante, din cauza acelui picior de lemn.”

După trei zile Venture sosi la Paris.

. . . .

Printr-o coincidenţă curioasă şi poate nemaiauzită în analele crimei, în aceeaşi noapte şi aproape la aceeaşi oră, la o depărtare de două sute leghe se desfăşura o altă dramă, care prin urmările ei trebuia să aibă o gravă influenţă asupra evenimentelor pe care le-am povestit.

De când s-a construit calea ferată de la Paris la Lyon, drumul cel mare care duce la Melun a fost aproape părăsit. Şoseaua rău întreţinută era noroioasă, pustie şi cu o înfăţişare sinistră, dincolo de Lieusaint, unde traversează pădurea Senart.

Într-o seară pe la ora zece, o trăsurică trasă de un cal normal, bun şi iute, mânat de un om îmbrăcat în bluză de lucrător şi părând că vine dinspre Melun, se opri în faţa unui han pe uşa căruia era scris:

„Staţia de trăsuri Cesar Hyppolit. Se găzduieşte cu cai şi fără cai. Se închiriază trăsuri şi cai de călătorie. Se serveşte băutură şi mâncare.”

La zgomotul trăsurii, uşa hanului se deschise şi vizitiul, după ce trosni de câteva ori din bici, după obiceiul surugesc, strigă cu voce răguşită:

— Se poate dormi aici?

— Da, orăşene, răspunse o femeie grasă şi cu vino-n-coace, care apăru în prag cu un felinar în mână.

— Aveţi grajduri?
— Da.
— Şi ovăz?
— Cât pofteşti. Toinette, strigă femeia, du-te de deschide grajdul.
— Se poate îmbuca o fripturică şi goli vreo sticluţă? continuă vizitiul cu accent de beţiv.
— De ce nu, orăşene? Tocmai am avut nuntă ieri şi a mai rămas câte ceva.
— Perfect! murmură vizitiul care, intrând cu trăsura în curte, sări jos.
— Pune paie curate la cal, fetiţo, continuă el, apucând-o de mână pe servitoarea care se grăbea să deshame calul.
— Lăsaţi pe mine, domnule. Mă pricep la cai. În fiecare zi avem trei cai de îngrijit.
— Tot mai ţineţi staţia de trăsuri?
— Tot, răspunse o voce de bărbat, vocea stăpânului hanului, dar pentru moment afacerea nu merge.

Hangiul era un om de vreo şaizeci de ani, cu faţa bună şi veselă, cu privirea sinceră şi pătrunzătoare. Conducătorul trăsurii era tânăr, avea o barbă mare, roşie, favoriţi de aceeaşi culoare şi jumătate din figura lui era acoperită de cozorocul şepcii de blană pe care o purta.

Pe când i se deshăma calul, acesta se duse după hangiu în casă şi se trânti pe un scaun lângă sobă.
— Veniţi de departe?
— De la Melun.
— Şi unde vă duceţi?
— La Paris.
— Dormiţi aici, nu-i aşa?
— Hm!... răspunse vizitiul, poate da, poate nu... am un cal bun... să văd cum mi-o fi după ce-oi mânca. Noaptea e frumoasă.
— E lună nouă, zise hangiul. O să fie întuneric prin pădure.
— N-are nimic! răspunse călătorul, pe un ton de prefăcută nepăsare: de când aveţi staţia de trăsuri?
— O avem din tată în fiu, de mai bine de o sută de ani.
— Şi nu merge?
— Oh! mai deloc, de când cu afurisitele alea de trenuri. La un an dacă trece vreo diligentă.
— Dar curieri?

— Din când în când. Acum cincisprezece zile a trecut unul, care spunea că se duce în Germania şi că se va întoarce pe la sfârşitul lunii. Până la Melun i-am dat calul pe care-l aveam mai bun.

— Câţi cai ai?

— Trei.

— Sunt buni?

— Astă seară nu sunt buni de nimic. Doi din ei au fost la Melun şi s-au întors rupţi de oboseala. Pe ai treilea de-abia l-au scos de la căruţă. Dacă se va întâmpla să vină astă seară curierul pe care îl aşteptăm mi se pare că o să facă pe jos drumul la Paris.

— Ei! orăşene, zise în momentul acela hangiţa, vrei să mănânci cu noi?

— De ce nu?

— Atunci poftiţi la masă.

Omul cu barbă roşie nu aşteptă să fie invitat de două ori. El se aşeză la masă între hangiu şi nevasta lui, mâncă cu poftă, îşi goli cu şi mai mare poftă sticla cu vin, îşi bău cafeaua şi se întoarse lângă sobă, unde îşi aprinse pipa.

— Mă culc aici, zise el; numai să mă sculaţi mâine de dimineaţă de tot.

Pe când vorbea astfel se auzi pe şosea galopul unui cal.

— Drace! asta ar lipsi, să fie curierul.

— Hei! poşta! strigă o voce de afară.

Servitoarea hanului se duse să deschidă.

— El este! murmură hangiul consternat.

— Iute! daţi-mi un cal! zise curierul.

— N-am nici un cal, răspunse hangiul.

— Cum n-ai nici un cal?

— N-am. Adică am, dar sunt obosiţi.

— Cu toate astea eu trebuie să ajung astă seară la Paris.

— Culcă-te mai bine aici şi vei pleca mâine dimineaţă, tot una e.

— Nu, nu, trebuie să plec acum.

— Ascultă, zise omul cu barba roşie, sculându-se de lângă sobă şi apropiindu-se de curier, dacă îmi dai zece franci te duc eu la Paris.

— Ai un cal?

— Şi ce cal!... şi cu o trăsurică de ţi-e mai mare dragul.

— Primesc, zise curierul; plecăm numaidecât.

— Înainte de două noaptea suntem la barieră. Hei!... fetiţo,

adăugă vizitiul cu vocea lui răguşită, dă şase kilograme de ovăz pentru cal şi du-l la trăsură.

Capitolul LXVII

Curierul era un bărbat de vrei patruzeci şi cinci de ani, înalt, robust, cu faţa bronzată. El intră în han cu mersul greoi, ca un om care a făcut călare un drum lung şi care s-a dezobişnuit să meargă pe jos. Căzu pe un scaun lângă sobă în faţa omului cu barba roşie, care se aşezase la locul său. Îşi scoase şapca şi se aşeză călare pe scaun. Apoi se uită la omul care se oferise să-l conducă la Paris şi îi zise:

— Aşadar, ai un cal?

— Da ce cal, un normand care face cinci leghe pe oră, răspunse vizitiul.

— Şi o trăsură?

— O minune de trăsură, pe care ar putea-o trage şi un copil.

— Îmi convine, repetă curierul. Este atât de multă vreme de când n-am mai descălecat de pe cal, încât m-am săturat.

— Veniţi atât de departe?

— Din Rusia.

La auzul acestui cuvânt, toţi cei din han se uitară miraţi unul la altul.

— Glumeşti! zise omul cu barba roşie.

— Pe cinstea mea! răspunse curierul.

Şi arătând o geantă de piele neagră pe care o purta după gât, zise:

— Cine şi-ar putea închipui că am făcut drumul acosta pentru două hârtiuţe.

— Bilete de Bancă?

Omul cu barba roşie îşi luă un aer naiv. Curierul ridică din umeri.

— Oh! nu, zise el, ceva mai de valoare decât asta. Aceste două hârtii, adică aceste două scrisori pe care le am, nu pot folosi nimănui, doar aceluia care m-a trimis după ele, din cât îmi dau seama, îi sunt de mare folos.

— Asta e treaba lui, zise barbă roşie.

Şi întorcându-se spre hangiu:

— Dă-ne o oală cu vin, zise el; mi-e sete al dracului.

Oala cu vin fu adusă curierului care dădu un pahar şi

viitorului său conducător.

— Orăşene, zise servitoarea intrând, calul dumitale a mâncat ovăzul.

— Ai pus hamurile pe el?

— Da.

— Pune-l la trăsură, fetiţo.

Şi aruncă pe masă cinci franci pentru a-şi plăti consumaţia, adăugând:

— Îmi daţi voie să fac şi eu cinste? îl întrebă pe curier.

— Cu plăcere.

În timp ce calul era înhămat la trăsurică, curierul şi barbă roşie ciocniră câteva pahare cu vin.

— Să mergem, zise barbă roşie, a cărui voce răguşită părea că devine mai limpede în urma băuturii. Şi dacă vă duc la Paris într-o oră şi jumătate, cred că veţi fi mai generos.

— Oh! lasă că nu plătesc de la mine, aşa că n-am nici un motiv să fac pe zgârcitul. Dacă mergem repede, cele două piese pe care mi le-ai cerut vor face pui, îţi voi da patru în loc de două.

— Bravo! exclamă barbă roşie, vom merge ca trenul.

— Ia taci din gură, orăşene! strigă hangiul pe un ton convins, îţi merge rău ori de câte ori vorbeşti de tren. Se poate întâmpla să te răstorni pe drum.

— Aş! Hai să mergem, zise curierul.

Şi ieşiră în curte, unde îi aştepte trăsurica cu felinarele aprinse.

Hangiul aduse restul omului cu barba roşie, curierul se urcă în trăsurică şi se auzi apoi o trosnitură zdravănă de bici. Calul apucă drumul Parisului cu iuţeala unuia de cursă.

Pădurea Senart începe la o depărtare de un sfert de leghe la Lieusaint, adică şoseaua intră în pădure aproape imediat după ieşirea din sat.

— Pari foarte obosit, zise barbă roşie în momentul când părăseau Lieusaintul.

— Aşa este, răspunse curierul şi aş vrea să trag un pui de somn în astea două ore până la Paris.

— Întinde-te în trăsură, poţi dormi foarte bine.

— Nu vreau! zise curierul. Pădurea nu e sigură.

— Da de unde! zise barbă roşie. Eu umblu de zece ani de la Paris la Melun şi de la Melun la Paris, mai cu seamă noaptea, şi nu mi s-a întâmplat nimic. Nu am la mine nici un cuţit.

— Eu, zise curierul, descheindu-şi mantaua, sunt mai

neîncrezător. Am la brâu două pistoale.

— Şi astea sunt bune, murmură barbă roşie râzând.

— Nu-i vorbă, că nu prea am ce să apăr cu ele. Aproape toţi banii i-am cheltuit pe drum. N-am la mine decât vreo doisprezece franci.

— Asta n-are nici o importanţă pentru cel care vrea să te asasineze. Anul trecut, la Paris, a fost omorât un om pentru un franc şi jumătate.

— Nu-i scump...

Şi curierul începu să râdă.

— Uită-te la mine, adăugă el; cu toate că sunt obosit, tot sunt în stare să mă lupt zdravăn şi să-mi vând scump pielea şi cei doisprezece franci pe care îi am.

— Drace! zise barbă roşie, dacă nu m-ar chema Thoma Tichu din Melun, negustor de treabă, care nu s-a atins niciodată de bunul altuia şi, din contră, dacă aş fi un tâlhar de drumul mare, înainte de a mă apropia de dumneata aş deschide ochii bine, chiar dacă n-ai avea cele două pistoale pe care le ţii la brâu.

Aceste cuvinte fură pronunţate cu un accent atât de sincer şi cu admiraţie atât de naivă pentru statura sa măreaţă, încât curierul se simţi măgulit.

— Sunt un om zdravăn, zise el, şi te asigur că la unul ca tine n-aş avea ce face.

— Asta aşa e, murmură barbă roşie cu umilinţă.

Şi trase un bici puternic calului său, care, cu toate că mergea cu o iuţeală vertiginoasă, în aşa fel încât trăsura, trecând prin întunericul acela din pădure, cu felinarele care proiectau o lumină roşiatică pe arbori din cele două laturi ale şoselei, avea o înfăţişare cu adevărat fantastică.

— La ce dracu ar putea servi cele două bucăţele de hârtie de care vorbeai la han şi după care te-a trimis atât de departe?

— Trebuie pentru o căsătorie.

— E un contract?

— Nu, mi se pare că aceste două scrisori, care sunt foarte vechi, după cum mi-a spus cameristul...

— Care camerist?

— Cameristul seniorului rus care avea scrisorile astea şi care mi-a spus ceva; mi se pare că scrisorile astea vor înlesni căsătoria persoanei care m-a trimis după ele.

— Ah!

— Dar, zise curierul, la urma urmelor, asta nu este treaba mea.

— Drace!... strigă barbă roşie, întrerupându-l brusc pe curier, iată că mi se stinge felinarul.

Într-adevăr, lumânarea singurului felinar pe care îl avea trăsura se consumase şi totul rămăsese într-un întuneric adânc.

Vizitiul opri calul şi sări jos de pe capră. Apoi deschise felinarul, scoase crâmpeiul de lumânare ce mai rămăsese şi zise:

— Stăm prost al dracului pe întunericul ăsta, şi am avea mare noroc dacă nevasta mi-ar fi pus în cutia de sub perna trăsurii vreo lumânare.

Vorbind astfel, barbă roşie scoase un chibrit din buzunar; îl frecă de pantalon şi-i zise curierului:

— Te rog, scoală-te puţin, ridică perna, deschide cutia şi uită-te înăuntru.

Bărbatul se sculă, se întoarse cu spatele la capră, ridică cu o mână perna şi cu cealaltă apucă bucăţica de piele care servea la ridicarea capacului de la cutie. Apoi se aplecă. Îngenunche şi înclinându-şi capul, se uită să vadă la lumina chibritului dacă se găseşte în cutie vreo lumânare. În acelaşi moment însă, cu uşurinţa unei pisici, barbă roşie se repezi de pe scara trăsurii, îl apucă de gât pe nenorocitul curier şi îi înţepeni capul în marginea cutiei trăsurii.

— Mi se pare, zise el, că hangiul avea dreptate. Ţi se întâmplă rău când vorbeşti de tren.

Şi îi înfipse în claviculă pumnalul până la mâner. Din exces de precauţie, în momentul în care a înfipt pumnalul, barbă roşie apucă imediat cu cealaltă mână pistolul încărcat şi pe care îl ţinea sub bluză. Dar a fost de prisos. Curierul murise fără să scoată un ţipăt, fără să suspine, fără măcar să se mişte. Murise ca trăsnit.

„Ştiam eu bine, murmură barbă roşie, că aici puteam face isprava asta fără multă bătaie de cap şi fără să mă supere cineva.”

El ridică cadavrul, îl întoarse cu spatele ca şi cum ar fi stat pe scaun în trăsură, pentru a împiedica hemoragia.

Apoi luă hârtiuţele, dădu din nou drumul calului pe întuneric şi îşi continuă calea ducând cadavrul curierului.

Ajungând însă în dreptul intersecţiei cu şoseaua mare, cu

toate că era întuneric, barbă roşie întoarse trăsura la dreapta şi intră în pădure.

„Iarna trecută am vânat pe aici, îşi zise, şi îmi aduc aminte că este prin apropiere un cuptor de var, care îmi va ajuta să pot face de nerecunoscut identitatea curierului.

Pe drum, barbă roşie îl dezbrăcă pe curier de sus până jos, nelăsând pe el nici măcar cămaşa. În zece minute îşi opri trăsura, luă cadavrul în spinare şi intră cu el în adâncul pădurii. La o distanţă de vreo treizeci de paşi de el găsi cuptorul de var, cald încă. Barbă roşie băgă în cuptor cadavrul având grijă să-l pună cu faţa în jos, pentru ca focul să-l poată distruge mai repede.

„Şi când te gândeşti, îşi zise el râzând, că ultimele cuvinte ale acestui nenorocit au fost că nu va avea ce să se aleagă de mine. Bietul om!...”

După această cuvântare funebră, destul de scurtă, barbă roşie întoarse trăsura, scoase o lumânare din buzunar, o aprinse şi se uită cu băgare de seamă în trăsură pentru a vedea dacă nu sunt urme de sânge. Apoi se uita, de asemenea la mâinile şi la hainele sale.

„Pe cinstea mea! îşi zise el, pumnalul meu este subţire ca un ac, şi sângele pe care îl produce prin înţepătura lui se scurge totdeauna înăuntru. N-au curs decât vreo zece picături de sânge şi doctorul care va cerceta cadavrul va putea zice foarte bine că a murit din cauza unei apoplexii.”

Barbă roşie strânse într-un pachet hainele curierului, de care agăţă o piatră pe care o găsi pe drum. Avu grijă însă, bineînţeles, să pună la o parte sacul de piele cu cele două. Scrisori preţioase. Apoi trosni din bici, întoarse calul şi o apucă pe drumul Parisului.

În mai puţin de o oră, trecu Montgeron şi Villneuve Saint Georges. După douăzeci de minute, trecu podul din Charanton, aruncă în gârlă pachetul cu hainele curierului, care din cauza pietroiului agăţat de ele se duseră la fund imediat. După alte douăzeci de minute ajunse la barieră şi se opri în faţa unui han frecventat de chirigii şi de fel de fel de negustori. Trecuse de miezul nopţii.

— Îngrijeşte de cal, zise el rândaşului care alergă să deschidă poarta, păzeşte-l până mă întorc; mă duc până la vamă, unde este funcţionar fratele nevestei mele şi care mi se pare că este de serviciu în noaptea asta.

Barbă roşie lăsă calul şi trăsura, se îndreptă spre vamă, şi, în loc să întrebe de sănătatea pretinsului său cumnat, trecu bariera intrând în Paris, unde se pierdu imediat în mulţime.

După douăsprezece ore, adică a doua zi la prânz, domnul marchiz Albert-Frédéric-Honoré de Chamery urca la sir Williams.

— Bună ziua unchiule, îi zise el; ai dormit bine azi noapte?

„Nu”, răspunse orbul, făcând semn din cap şi manifestându-şi bucuria la auzul vocii lui Rocambole.

— Mă prind că ai fost neliniştit!...

„Da”.

— Mult?

„Da, da”, făcu orbul semn din cap.

— Adevărul este, zise Rocambole, că m-ai făcut să comit o faptă urâtă, unchiule.

Pe buzele lui sir Williams flutură un surâs.

— Uiţi că sunt marchizul de Chamery, gentilom desăvârşit, a cărui lealitate este cunoscută de toată lumea.

Sir Williams surâse mai expresiv.

— Şi îţi poţi închipui că m-a costat puţin...

Orbul continuă să surâdă.

— Am jucat un rol nedemn, continuă Rocambole, un rol de tâlhar. Marchizul de Chamery, un om la modă, un sportman, un viitor mare duce de Spania, a călătorit într-o trăsură de rând, a mâncat la aceeaşi masă cu un hangiu, cu o servitoare şi cu un rândaş... Brr!...

Sir Williams se prăpădea de râs în fotoliul său.

Rocambole continuă:

— Am băut vin şi am mâncat cartofi cu un curier, m-am recomandat lui drept vânzător de fructe din Melun...

Sir Williams îl întrerupse pe Rocambole cu un gest, luă tăbliţa şi scrise:

„Ai pus mâna pe scrisori?”

— Fireşte.

„Le ai?”

— Da. Iată-le.

„L-ai ucis pe curier?”

— Dintr-o lovitură.

„Cu pistolul?”

— Nu! pistolul făcea prea mare zgomot. I-am înfipt pumnalul în clavicülă.

„Bravo!...”

— A murit fără să spună un cuvânt, fără să aibă timpul să suspine, a murit ca un pui de găină.

Şi Rocambole povesti punct cu punct asasinatul din pădurea Senart.

— Fac prinsoare, zise el terminând, că peste trei zile gazetele juridice vor conţine faptul următor:

„O crimă groaznică a fost comisă zilele trecute în pădurea Senart. Într-un cuptor de var s-a găsit cadavrul unui om cu totul desfigurat.

El a fost găsit cu faţa în jos şi la început s-a crezut că la mijloc este un accident. În urma autopsiei însă, s-a constatat că este una din cele mai odioase crime.

Omul acela o fost omorât de o lovitură de pumnal; moartea trebuie să fi fost instantanee.

Asupra cadavrului nu s-a găsit absolut nici o valoare; este sigur că motivul asasinatului a fost furtul.

Cine este omul acesta?

Iată ceea ce nu se ştie încă; să sperăm însă că pătrunderea justiţiei etc.”

Sir Williams îl ascultă pe Rocambole surâzând.

Acesta din urmă scoase din buzunar cele două scrisori venite din Odessa.

— Înainte de a le arde, zise el, să ţi le citesc, dacă vrei.

Orbul făcu din cap un semn afirmativ şi Rocambole citi.

Înainte însă de a termina, orbul îl apucă de braţ cu mâna stângă, iar cu dreapta scrise pe tăbliţă:

„Ar fi mai bine să nu arzi scrisorile acestea.”

Rocambole făcu un gest de uimire.

Dar orbul sublinie fraza aceasta şi pe figura lui se imprimă imediat o expresie poruncitoare. Sir Williams nu voia să fie distruse probele de rudenie existente între ducele de Château-Mailly şi ducele de Sallandrera.

Capitolul LXVIII

— Ia ascultă unchiule, strigă Rocambole, ce dracu mai ai de gând.

Pe buzele orbului flutură un nou surâs.

— Cum! continuă Rocambole, m-ai pus să asasinez un om

ca să punem mâna pe aceste două scrisori şi o dată scrisorile intrate în mâna noastră, nu vrei să fie distruse?

„Nu”

— Pentru ce?

Sir Williams scrise:

„E bine să le păstrăm. Nu se ştie ce se poate întâmpla. Se poate întâmpla foarte bine ca domnişoara de Sallandrera să se certe cu tine.”

Rocambole ridică din umeri.

„Întâmplarea duce la orice, continuă orbul să scrie. *În ultimul moment se întâmpla lucruri neprevăzute, cine ştie?”*

— Baţi câmpii unchiule.

„Cine ştie dacă peste o săptămână, peste două, sau peste o lună, totul nu va fi stricat între tine şi domnişoara Conception?”

— Eşti nebun...

„Atunci domnul de Château-Mailly va plăti cu dragă inimă un milion pentru aceste două bucăţele de hârtie îngălbenită.”

— Ei!... zise Rocambole, e şi asta o idee unchiule.

„Vezi bine!”

— Şi ce trebuie să fac cu aceste două scrisori?

„ Să le păstrezi!”

— Dar dacă le va găsi cineva la mine?

„Asta e! scrise sir Williams, *ai început să uiţi că eşti...”*

— Adevărat, sunt marchizul de Chamery şi poliţiei nici prin gând nu-i va trece să mă bănuiască.

Rocambole puse în buzunar cele două scrisori.

— Mai ai să-mi spui ceva?

„Nu.”

— N-am nimic de făcut până la întoarcerea domnişoarei Conception?

„Absolut nimic.”

Rocambole îl părăsi pe sir Williams şi intră în apartamentul lui cu intenţia de a ascunde cu grijă cele două scrisori. Dar imediat îi veni o idee.

„Nu trebuie, îşi zise el, nu poţi fi sigur de viaţă de azi pe mâine. Se poate întâmpla foarte bine ca mâine să fiu ucis într-un duel, după cum se poate întâmpla să-mi cadă vreo cărămidă în cap, într-o zi, pe furtună. Se va căuta între hârtiile mele şi marchizul de Chamery va fi dezonorat după moartea sa. Eu nu vreau asta. Trebuie să le ascund în strada Suresnes. Acolo nu se ştie cine este marchizul de Chamery şi Rocambole

puse din nou în buzunar cele două scrisori.”

Pe când ieşea pentru a-şi pune în siguranţă comoara, se întâlni cu Fabien.

Vicontele veni înaintea cumnatului său cu un surâs misterios pe buze.

— Ia ascultă! îi zise el încet, ce fel de viaţă duci?

— Tăcere! răspunse Rocambole.

— Nu te-am mai văzut de ieri de la prânz...

— Scumpul meu, zise Rocambole râzând, eu sunt contrariul lui Roland de Clayet, el îşi trâmbiţează aventurile pe toate potecile, eu le ascund cât pot mai bine pe ale mele.

— Şi foarte bine faci, răspunse Fabian fără a mai insista.

Marchizul continuă:

— Am fost să-l văd pe orbul meu; e sănătos tun.

— Bietul om! zise Fabian.

— Şi acum, continuă Rocambole, mă duc la pădure să mă plimb puţin.

— Vii să iei masa cu noi?

— Cu plăcere! Adio! pe diseară.

Cei doi tineri se despărţiră şi Rocambole încălecă pentru a se duce, după cum spusese, la pădure.

De fapt trecu prin strada Suresnes.

Marchizul se întoarse acasă pe la ora patru şi găsi o scrisoare din partea domnişoarei Conception.

În biletul acela scria:

„Vă scriu în grabă, prietene, pentru a vă spune că am ajuns azi-dimineaţă în Paris, împreună cu mama şi cu tata, care sunt tot atât de tăcuţi şi tot atât de trişti ca şi la moartea lui don José; eu sunt neliniştită, tulburată, şi cu toate acestea fericită, căci voi putea să vă revăd.

Prietene, vă rog să nu vă bucuraţi prea mult, căci suntem încă departe unul de altul, va trebui să înlăturăm multe neajunsuri şi să trecem peste multe piedici.

Veniţi astă seară... vom mai vorbi.

Conception.”

Marchizul luă masa la sora lui, se duse apoi la club unde jucă wist şi plecă de acolo la ora douăsprezece fără un sfert noaptea. Era ora când trebuia să se întâlnească cu Conception.

Ca şi în rândurile trecute, negrul domnişoarei de Sallandrera aştepta la poarta grădinii. Rocambole ştia că dacă punctualitatea este politeţea regilor, ea este de asemenea şi cea a amorezaţilor. Suna tocmai ora douăsprezece când trecu pragul atelierului. Domnişoara de Sallandrera stătea într-un fotoliu mare şi era atât de emoţionată încât nici nu avu puterea să se ridice la vederea lui Rocambole. Acesta înaintă spre ea tăcut, îi luă mâna şi i-o sărută, înclinându-se respectuos.

Timp de câteva minute se uitară unul la altul fără să schimbe un cuvânt. În sfârşit, Rocambole păru că-şi stăpâneşte o emoţie prin care nu trecuse până atunci şi zise:

— Pentru întâia oară, de o lună, astăzi simt că trăiesc; până acum n-am trăit decât cu amintirea...

Conception îi strânse mâna cu nervozitate.

Rocambole continuă:

— De când aţi plecat, am socotit zilele; cât timp am aşteptat să vă întoarceţi, am numărat orele, şi de când am primit scrisoarea dumneavoastră, minutele mi s-au părut secole.

Conception putu în sfârşit să vorbească.

— Prietenul meu, îi zise ca, căutând să se prefacă liniştită, ai suferit mai puţin decât mine.

— Oh!

— Eu ţi-am scris.

— Şi eu, vai! murmură falsul marchiz, nu puteam să-ţi scriu, nu este aşa?

— Oh! tăcerea, zise tânăra tremurând, ce teribil lucru este tăcerea! să ştii ce fac şi ce gândesc cei ce sunt departe de tine... să te temi de uitarea lor şi câteodată să te întrebi dacă nu există încă... şi dacă... poate...

— Oh! taci Conception, taci! zise Rocambole cu pasiune, calomniezi pe omul care murea pentru tine cu surâsul pe buze.

Spaniola suspină.

— Ştii, zise ea, ca şi cum ar fi vrut să dea o altă întorsătură acestei convorbiri pătimaşe, care părea că întăreşte pasiunea marchizului, ştii, prietenul meu, că am venit la Paris cu inima plină de nelinişte, de groază?

— Dumneata, Dumnezeule!

Ea suspină.

— Ce pericol nou te ameninţă?

Şi Rocambole îşi scoase pieptul înainte şi adăugă cu un accent şi cu un gest cavaleresc:

— Nu sunt eu aici?

— Dumneata, prietene, zise Conception, m-ai scăpat de don José, nu este aşa?

— Fireşte.

— Dar... poate... nu mă vei putea scăpa de voinţa tatălui meu.

— Ce vrei să spui?

— Hei! Doamne! murmură Conception, tata îşi face visuri frumoase cu mine.

— Ce visuri?

— El vrea să fiu ducesă, el vrea... Vedeţi... de când am plecat din Sallandrera, tata nu mai este omul zdrobit de durere, care leşina în fiecare moment la înmormântarea lui don José, tata a redevenit don Paëz, ducele de Sallandrera, care visează să transmită numele şi titlurile sale unui om care să fie egal cu mine prin naştere şi prin avere; orgoliul de rasă s-a redeşteptat în el violent, tiranic, orb...

— Înţeleg, murmură Rocambole, în ochii lui nu voi fi niciodată decât un biet gentilom, nedemn de a fi ginerele lui.

— Oh! te rog nu pronunţa cuvântul acesta.

— Eu nu sunt duce... şi nu sunt nici bogat.

— Dar te iubesc! exclamă fata cu pasiune.

Rocambole crezu momentul potrivit să facă pe dezinteresatul şi pe generosul:

— Domnişoară, pătrunde în fundul inimii dumitale, întreabă-te cu linişte, cu sânge rece...

— Ce vrei să spui?

— Şi întreabă-te dacă în momentul acesta nu te determină recunoştinţa să vorbeşti astfel.

— Crezi una ca asta? Dumnezeule!

— Cine ştie? poate că te crezi îndatorată faţă de mine, fiindcă te-am scăpat.

— Oh!

— Conception, te rog, continuă Rocambole cu vocea mişcată, gândeşte-te bine. Dacă tatăl dumitale visează să te mărite cu un duce...

— Ah! eşti crud.

— Uită-mă.

— Niciodată.

— Voi încerca şi eu să te uit, continuă falsul marchiz cu o emoţie din ce în ce mai mare şi dacă nu voi putea...

Conception dădu un ţipăt înăbuşit şi îi întinse amândouă mâinile:

— Ah! zise ea, mă faci să mor când te aud vorbind astfel.

Rocambole îi luase mâinile şi i le acoperea cu sărutări.

— Dumnezeule! Dumnezeule! murmură ea, se îndoieşte de mine...

— Conception...

— Nu-ţi aduci aminte, continuă ea cu elan, că jurământul unei Sallandrera este un lucru sfânt, şi că eu mi-am jurat că voi fi într-o zi soţia dumitale?

Şi izbucni în lacrimi.

Rocambole îngenunche în faţa ei, continuând să-i ţină mâinile între ale sale şi schimbară din nou între ei jurăminte amoroase; când, după o oră, falsul marchiz ieşi din atelier şi traversă din nou grădina palatului condus de negru, cei doi iubiţi îşi juraseră de a fugi mai curând la capătul lumii, decât să lase să fie vreodată despărţiţi.

. . . .

„La urma urmelor, murmură Rocambole, în momentul când poarta grădinii se închise în urma lui, mă pot lăuda că am făcut o conchistă[2] frumoasă, şi unchiul sir Williams are dreptul să fie mândru de mine... El a fost viconte adevărat şi n-a putut să facă ceva mai mult. Drace! dacă bietul tata Nicolo, pe care l-am trimis la spânzurătoare, s-ar putea întoarce pe lume, sunt sigur că ar rămâne cu gura căscată. Dar văduva Fipart!”

Pronunţând numele mamei sale adoptive, Rocambole scoase din buzunar un portţigaret de piele şi luă din el o havană.

„Un singur lucru îmi lipseşte ca să fiu cu adevărat fericit, murmură banditul: puţin foc.”

Dar ca şi cum cerul ar fi vrut să-i împlinească dorinţa, el zări la o depărtare de vreo treizeci de paşi pe bulevardul Invalizilor, un punct luminos, care părea că se mişcă. Era lanterna unui strângător de zdrenţe.

„La ora două din noapte nu mai merge să faci pe mândrul” se gândi falsul marchiz.

Şi se duse de-a dreptul la omul acela. Dar nu era un bărbat

---

[2] Femeie cucerită, sedusă.

după cum îşi închipuise Rocambole, ci o femeie.

— Ei! bătrâno, îi zise Rocambole, pot să-mi aprind ţigara la felinarul dumitale?

La auzul acestei voci, strângătoarea de zdrenţe se opri numaidecât şi îi scăpă bastonul din mână.

Rocambole se apropie de bătrână şi lumina lanternei căzu direct pe figura lui.

— Dumnezeule mare! strigă bătrâna cu vocea răguşită de băutură, fiul meu!

Rocambole sări înapoi.

— Oh! lasă că te cunosc, continuă bătrâna, aruncându-şi sacul şi deschizând braţele pentru a-l strânge la piept pe marchiz, tu eşti... cu toate că te-ai schimbat... dar chiar tu eşti, Rocambole!

— Eşti nebună, bătrâno! zise falsul marchiz, reluându-şi uşorul său accent englezesc.

— Eu nebună? nu, băiatul meu, tu eşti Rocambole, copilul scump al mamei Fipart....

Şi văduva Fipart, căci ea era, voi să se arunce de gâtul lui Rocambole.

Dar el o respinse cu dispreţ.

— Îndărăt! beţivă bătrână, zise el! nu te-am văzut niciodată...

— Cum?... cum? zise văduva Fipart cu vocea ei răguşită ai început să faci mofturi?... ai devenit mândru şi nerecunoscător?

Rocambole simţi curgându-i sudoarea de pe frunte.

Strângătoarea de zdrenţe îl recunoscu de-a binelea şi era sigur că-l va recunoaşte întotdeauna, oriunde îl va întâlni ziua...

Marchizul înţelese că trebuia să cedeze.

— Tăcere! zise el încet... vrei să stăm de vorbă?

— Ah! ai început să mă recunoşti?

— Fireşte că te recunosc.

— Vasăzică eşti tot micul Rocambole al mamei Fipart! continuă ea cu un accent oribil, pe care se silea să-l facă drăgăstos.

— Tot el.

Şi Rocambole, schimbându-şi tonul şi atitudinea, nu mai stătu pe gânduri şi se aruncă în braţele văduvei Fipart. Dar pe când o strângea la piept, îi zise:

— Vorbeşte încet mamă şi stinge felinarul.

— Pentru ce?

— Pentru că mă urmăreşte poliţia.

— Dar eşti îmbrăcat ca un prinţ.

— Ce are a face?

Bătrâna stinse felinarul.

Rocambole aruncă atunci în jurul lui o privire cercetătoare. Noaptea era întunecoasă, iar bulevardul pustiu.

— Hai să mergem acolo, înspre gârlă, să stăm sub pod, continuă Rocambole, numai acolo putem vorbi în linişte.

Şi oferi cu galanterie braţul oribilei bătrâne.

— Ah! ştiam eu bine, murmură ea cu emoţie, că tu eşti tot micul Rocambole al mamei Fipart.

— Da, da, dar vorbeşte încet.

Şi Rocambole se uită din nou cercetător în jurul său şi o târî pe strângătoarea de zdrenţe într-o direcţie opusă aceleia unde se găsea trăsura cu servitorii săi. El o duse astfel până la podul de la Passy, coborî sub pod şi se aşeză alături de ea pe o piatră.

În jurul lor domnea tăcerea; doar în depărtare se auzea zgomotul apei care se izbea de picioarele podului. Întunericul era atât de adânc, încât se zăreau, în depărtare, felinarele care luminau ambele maluri ale Senei, dincolo de podul Concordiei.

— Acum, zise Rocambole, poţi să vorbeşti.

— Bine, zise bătrâna, să vorbim.

— Unde stai? Eu am venit în Paris numai de cincisprezece zile şi te-am căutat prin toate părţile, dar nu te-am găsit.

— Adevărat?

— Auzi vorbă? Puteam eu s-o uit pe mama Fipart?

— De cinci ani nu te-ai mai gândit la mine.

— Asta nu e vina mea: am fost la răcoare.

— Ce?

— Sau mai bine zis am fost la puşcărie.

— Ai fost închis?

— Tocmai! Timp de patru ani am făcut băi de mare, într-un oraş care este un fel de colonie a puşcăriaşilor englezi.

— Ah! englezii ţi-au făcut figura?

— Da.

— Şi ţi-ai ispăşit pedeapsa?

— Mai am încă douăzeci şi şase de ani, dar am şters-o; am înotat două leghe şi o navă americană m-a luat pe bordul ei ca

matelot.

— Şi de când eşti în Paris?

— De cincisprezece zile.

— Ai bani de cheltuială?

— Puţin, lucrez acum cu doi pungaşi de buzunare, cât să-mi învârtesc negoţul. Dar tu?

— Eu am avut parte numai de nenorociri. După cum vezi am ajuns acum strângătoare de zdrenţe. Ah! suspină Văduva Fipart, totul mi-a mers pe dos. Mi se pare că sir Williams sau, baronul, după cum îi spuneam noi, şi-a pierdut limba în ultima bătălie. Cel puţin aşa mi-a spus Venture.

Rocambole tresări.

— Cum! zise el, te mai întâlneşti cu Venture?

— Adeseori. Şi din când în când mai ciocnesc cu el un pahar.

— Unde stai?

— La Clignancourt.

— Dar el?

— În piaţa Belhomme.

„Drace! mamă, gândi Rocambole, stai prost, dacă eşti în relaţii cu Venture şi dacă te-ai întâlnit cu mine astă seară.”

Apoi zise cu voce tare:

— Am să vin să te văd.

— Când?

— Mâine

— Sigur?

— Sigur, până atunci, uite îţi dau doi ludovici.

— Doi ludovici! strigă văduva Fipart, căreia de multă vreme nu-i mai intrase în mână nici o piesă de cinci franci. Acum nici regele nu este rudă cu mine.

Rocambole se prefăcu că se caută în buzunar; dar luând în mână cele două piese de aur, trase cu urechea la zgomotele vagi şi depărtate care ajungeau până la el. Apoi, pe când văduva Fipart întindea mâna cu lăcomie şi primea cei doi ludovici, Rocambole se simţi cuprins de un sentiment de dragoste filială.

— Dragă mamă! zise el, şi îşi încolăci braţele în jurul gâtului murmurând: Te ador...

— Mă înăbuş! zise ea.

— Adică te sugrum! răspunse el.

Şi cele două mâini ale lui Rocambole cuprinseră ca într-un

cerc de fier gâtul văduvei Fipart, şi strânseră… strânseră… din ce în ce mai puternic…

Bătrâna încercă să se zbată, dar Rocambole avea muşchi de fier.

— Ah! m-ai recunoscut, zise el, şi îl vezi încă pe Venture.

Văduva Fipart se mai zbătu câtva timp, apoi mişcările ei convulsive se răriră din ce în ce şi sfârşi prin a rămâne inertă.

Rocambole o împinse atunci cu putere şi o aruncă în Sena. Valurile târâră cadavrul spre Saint-Cloud, iar marchizul de Chamery se întoarse la trăsura sa.

Sfârşitul episodului „O fiică a Spaniei”

STRUCTURA SERIEI III
INTRIGILE LUI ROCAMBOLE

1. O fiică a Spaniei (Une fille d’Espagne)
2. Moartea sălbaticului (La mort de sauvage)
3. Răzbunarea lui Baccarat (La Revanche de Baccarat)

CUPRINSUL